

Erasmus+

Programmagids

*Als verschillende taalversies elkaar tegenspreken,
heeft de Engelse versie voorrang.*

Versie 2 (2019): 15-01-2019

INHOUDSOPGAVE

AFKORTINGEN	4
INLEIDING	5
Leeswijzer	5
DEEL A – ALGEMENE INFORMATIE OVER HET ERASMUS+-PROGRAMMA	6
Wat zijn de doelstellingen en de belangrijkste elementen van het Erasmus+programma?	8
Algemene doelstelling	8
Belangrijkste elementen van het Erasmus+programma	8
Hoe is het Erasmus+-programma opgebouwd?	13
Kernactie 1 – Individuele mobiliteit	13
Kernactie 2 – Samenwerking met het oog op innovatie en uitwisseling van goede praktijken	13
Kernactie 3 – Ondersteuning van beleidshervormingen	14
Jean Monnet-activiteiten	14
Sport	15
Wat is het programmabudget?	15
Wie voert het Erasmus+-programma uit?	16
De Europese Commissie	16
De nationale agentschappen	16
Welke andere instanties zijn betrokken bij de uitvoering van het programma?	18
Wie kan deelnemen aan het Erasmus+programma?	24
Deelnemers	24
Deelnemende organisaties	24
Begunstigde landen	25
DEEL B – INFORMATIE OVER DE ACTIES DIE IN DEZE GIDS NADER WORDEN OMSCHREVEN	28
Onderwijs en opleiding	29
Welke acties worden ondersteund?	29
Wat zijn de doelstellingen van deze acties?	29
Jeugdzaken	30
Welke acties worden ondersteund?	30
Wat zijn de doelstellingen van deze acties?	30
Drie kernacties	31
Kernactie 1: Individuele leermobiliteit	32
Mobiliteitsproject voor hogeronderwijsstudenten en -personeel	36
Mobiliteitsproject voor lerenden en personeel van beroepsonderwijs en -opleiding	55
Mobiliteitsproject voor schoolmedewerkers	69
Mobiliteitsproject voor personeel in volwassenenonderwijs	77
Mobiliteitsproject voor jongeren en jeugdwerkers	84
Gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus (EMJMD)	93
Erasmus+-leningen voor een masteropleiding	102
Kernactie 2: Samenwerking met het oog op innovatie en uitwisseling van goede praktijken	103
Strategische partnerschappen op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken	105
Europese universiteiten	126
Kennisallianties	133
Allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden	141
Capaciteitsopbouw op het gebied van hoger onderwijs	163
Capaciteitsopbouw op het gebied van jeugdzaken	177
Kernactie 3: Ondersteuning van beleidshervormingen	191
Dialoogprojecten voor jongeren	193
Jean Monnet-Activiteiten	199
Wat zijn de doelstellingen van Jean Monnet-activiteiten?	199
Welke acties worden ondersteund?	199
Jean Monnet-modules	201

Jean Monnet-leerstoelen.....	204
Jean Monnet-expertisecentra.....	207
Jean Monnet-steun aan verenigingen	211
Jean Monnet-netwerken (beleidsdebatten met de academische wereld)	214
Jean Monnet-projecten (beleidsdebatten met de academische wereld)	218
Kosten per eenheid voor Jean Monnet-acties.....	221
Sport.....	227
Welke acties worden ondersteund?	227
Samenwerkingspartnerschappen	227
Kleine samenwerkingspartnerschappen.....	236
Europese sportevenementen zonder winsttoegmerk.....	240
DEEL C - INFORMATIE VOOR AANVRAGERS	244
Hoe wordt een Erasmus+-aanvraag ingediend?	244
Stap 1: zich registreren bij het deelnemersportaal.....	244
Stap 2: nagaan of aan de criteria van het programma wordt voldaan	245
Stap 3: de financiële voorwaarden controleren	249
Stap 4: het aanvraagformulier invullen en versturen	252
Wat gebeurt er nadat de aanvraag is ingediend?	254
Evaluatieprocedure.....	254
Eindbesluit	254
Kennisgeving van besluiten inzake subsidietoekenning.....	254
Wat gebeurt er wanneer de aanvraag wordt goedgekeurd?	255
Subsidieovereenkomst/-besluit	255
Subsidiebedrag	255
Betalingsprocedures	255
Overzicht van projecttermijnen en betalingsvoorwaarden	257
Andere belangrijke contractuele bepalingen	259
Financiële garantie.....	259
Uitbesteding en gunning van een opdracht.....	259
Informatie over de toegekende subsidies.....	259
Publiciteit	260
Controles en audits.....	260
Gegevensbescherming.....	260
Verplicht open toegang.....	261
Open licentie en intellectuele eigendomsrechten	261
Toepasselijke voorschriften.....	262
BIJLAGE I	263
Mobiliteitsproject voor hogeronderwijsstudenten en -personeel.....	264
Mobiliteitsproject voor lerenden en personeel van beroepsonderwijs en -opleiding.....	270
Mobiliteitsproject voor personeel in schoolonderwijs	276
Mobiliteitsproject voor personeel in volwassenenonderwijs	279
Mobiliteitsprojecten voor jongeren en jeugdwerkers.....	281
Gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus (EMJMD)	286
Strategische partnerschappen	289
Capaciteitsopbouw op het gebied van hoger onderwijs.....	302
BIJLAGE II – VERSPREIDING EN BENUTTING VAN RESULTATEN	308
Inleiding.....	308
BIJLAGE III – VERKLARENDE TERMENLIJST	315
BIJLAGE IV - NUTTIGE VERWIJZINGEN EN CONTACTGEGEVENS	322

AFKORTINGEN

- **BOO:** Beroepsonderwijs en –opleiding
- **DG EAC:** directoraat-generaal Onderwijs, Jongere zaken, Sport en Cultuur
- **EACEA:** Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur
- **ECHE:** Erasmus-handvest voor hoger onderwijs
- **ECTS:** Europees studiepuntenoverdrachtsysteem
- **ECVET:** Europees puntenoverdrachtsysteem voor beroepsonderwijs en –opleiding
- **EHEA:** Europese ruimte voor hoger onderwijs
- **EIB:** Europese Investeringsbank
- **ELL:** Europees Talenlabel
- **EMJMD:** Gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus
- **EP:** Europees Parlement
- **EPALE:** elektronisch platform voor volwassenenonderwijs in Europa
- **EQAR:** Europees register voor kwaliteitsborging in het hoger onderwijs
- **EQAVET:** Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding
- **EQF:** Europees kwalificatiekader
- **ESCO:** Classificatie van Europese vaardigheden/competenties, kwalificaties en beroepen
- **EU:** Europese Unie
- **FR:** Financieel Reglement
- **HERE:** deskundigen voor de hervorming van het hoger onderwijs
- **ICT:** informatie- en communicatietechnologie
- **IHO:** instelling voor hoger onderwijs
- **ISP:** intensief studieprogramma
- **NA: Nationaal Agentschap**
- **Naric:** nationaal informatiecentrum voor academische erkenning
- **NEB:** Nationaal Erasmus+-Bureau
- **NKK:** Nationaal Kwalificatiekader
- **OCM:** Open Coördinatiemethode
- **OER's:** open leermiddelen
- **OESO:** Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
- **PIC:** identificatiecode
- **URF:** Unieke Registratie Faciliteit

INLEIDING

Deze programmagids is bedoeld als hulpmiddel voor iedereen die inzicht wil krijgen in de opzet en inhoud van het Erasmus+-programma. Voorliggend document richt zich voornamelijk tot wie willen fungeren als:

- deelnemende organisaties, dat wil zeggen organisaties, instellingen en organen die activiteiten organiseren met steun van het programma;
- deelnemers, dat wil zeggen personen (studenten, stagiairs, leerlingen, scholieren, lerende volwassenen, jongeren, vrijwilligers of professoren, leerkrachten, opleiders, jeugdwerkers, beroepsactoren op het gebied van onderwijs, opleiding, jeugdzaken en sport enzovoort) die betrokken zijn bij door de deelnemende organisaties georganiseerde activiteiten.

Organisaties in heel Europa dienen elk jaar duizenden projecten in om financiële steun te krijgen uit het Erasmus+-programma. Daarom heeft de Commissie een transparante evaluatieprocedure vastgesteld met het doel subsidies te verlenen aan de beste projecten:

- voor de meeste acties worden in deze programmagids alle regels en voorwaarden uiteengezet om op grond van het programma een subsidie te krijgen;
- voor bepaalde andere acties, die enkel worden genoemd in deze programmagids, worden de regels en voorwaarden om een subsidie te krijgen nader omschreven in specifieke oproepen tot het indienen van voorstellen die door of namens de Europese Commissie worden gepubliceerd.

Bij het plannen van een aanvraag kunnen potentiële deelnemende organisaties zich ook laten leiden en informeren door andere referentiedocumenten, waarvan er een aantal wordt opgesomd in bijlage IV bij deze gids.

Leeswijzer

De programmagids bestaat uit drie delen:

- Deel A geeft een algemeen overzicht van het programma. Het bevat informatie over de doelstellingen, prioriteiten en belangrijkste elementen van het programma, de programmalanden, de uitvoeringsstructuren en het totale beschikbare budget. Dit deel is bedoeld voor wie een algemeen overzicht wil hebben van het toepassingsgebied en de opbouw van het programma.
- Deel B bevat specifieke informatie over de programma-acties die in deze gids nader worden omschreven. Het is voornamelijk bedoeld voor wie meer wil weten over de soorten projecten die door het programma worden gesteund. De informatie in dit deel wordt in detail uitgewerkt in bijlage I bij deze gids.
- Deel C bevat gedetailleerde informatie over de procedures voor subsidieaanvragen en de selectie van projecten. Het bevat eveneens financiële en administratieve bepalingen inzake de toekenning van een Erasmus+-subsidie. Dit deel is bedoeld voor wie van plan is een projectvoorstel in te dienen in het kader van het Erasmus+-programma.

Verder bevat deze gids de volgende bijlagen:

- Bijlage I: Aanvullende regels en informatie in verband met de acties die in de programmagids nader worden omschreven
- Bijlage II: Verspreidingsrichtsnoeren voor begunstigden
- Bijlage III: Verklarende lijst van de belangrijkste termen die in deze gids worden gebruikt
- Bijlage IV: Nuttige verwijzingen en contactgegevens

DEEL A – ALGEMENE INFORMATIE OVER HET ERASMUS+-PROGRAMMA

Erasmus+ is het EU-programma op het gebied van onderwijs, opleiding, jeugd en sport voor de periode 2014-2020¹. Onderwijs, opleiding, jeugdzaken en sport kunnen een belangrijke bijdrage leveren voor het aanpakken van sociaaleconomische veranderingen, de belangrijkste uitdagingen waarmee Europa tot het einde van het decennium zal worden geconfronteerd, en ter ondersteuning van de uitvoering van de Europese beleidsagenda voor groei, werkgelegenheid, rechtvaardigheid en sociale integratie.

De strijd tegen de hoge werkloosheid - in het bijzonder onder jongeren - is een topprioriteit op de agenda van de Europese regeringen. Te veel jongeren verlaten het onderwijs voortijdig en lopen een groot risico om werkloos te worden en sociaal gemarginaliseerd te geraken. Ook een groot aantal laagopgeleide volwassenen dreigt te worden blootgesteld aan bovengenoemd risico. Technologieën veranderen de manier waarop de maatschappij functioneert, en er moet voor worden gezorgd dat ze op de best mogelijke wijze worden ingezet. Europese bedrijven moeten concurrerder worden door middel van talent en innovatie.

Europa heeft behoefte aan meer samenhangende en inclusieve samenlevingen die burgers in staat stellen een actieve rol te spelen in het democratische leven. Onderwijs, training, jeugdwerk en sport zijn essentieel om gemeenschappelijke Europese waarden en sociale integratie te bevorderen, om intercultureel begrip en het gevoel van betrokkenheid bij een gemeenschap te versterken en om gewelddadige radicalisering te voorkomen. Erasmus+ is een efficiënt instrument om de integratie te bevorderen van mensen die zich in een achterstandssituatie bevinden, waaronder pas aangekomen migranten.

Een andere uitdaging betreft de ontwikkeling van sociaal kapitaal bij jongeren, de versterking van de positie van jongeren en hun vermogen om een actieve rol te spelen in de samenleving, in overeenstemming met de bepalingen van het Verdrag van Lissabon om "de deelneming van jongeren aan het democratisch leven van Europa aan te moedigen". Deze uitdaging kan ook worden aangepakt door middel van niet-formele leeractiviteiten die erop gericht zijn de vaardigheden en competenties van jongeren te verbeteren en hun actieve burgerschap te versterken. Bovendien moeten opleidings- en samenwerkingsmogelijkheden worden gecreëerd voor jeugdorganisaties en jeugdwerkers: zo kunnen zij hun vakbekwaamheid vergroten en de Europese dimensie van het jeugdwerk ontwikkelen.

Degelijk functionerende onderwijs- en opleidingsstelsels en een goed presterend jeugd beleid kunnen deze mensen de vaardigheden bijbrengen waaraan op de arbeidsmarkt en in de economie behoefte is, en hen terzelfder tijd in staat stellen een actieve rol te spelen in de maatschappij en zich persoonlijk te ontplooiën. Hervormingen op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken kunnen de ontwikkeling van deze doelstellingen versterken, op basis van een gezamenlijke visie tussen beleidsmakers en belanghebbenden, degelijke gegevens en samenwerking tussen de verschillende terreinen en niveaus.

Het Erasmus+-programma beoogt de programmalanden te ondersteunen in hun inspanningen om het potentieel aan menselijk talent en sociaal kapitaal van Europa efficiënt te benutten, en bevestigt tegelijk het beginsel van een leven lang leren door alle steun met betrekking tot formeel, nietformeel en informeel leren over het gehele spectrum van onderwijs, opleiding en jeugdzaken te verenigen. Het programma biedt ook meer mogelijkheden voor samenwerking en mobiliteit met partnerlanden, met name op het gebied van hoger onderwijs en jeugdzaken.

Overeenkomstig een van de nieuwe met het Verdrag van Lissabon ingevoerde elementen verleent Erasmus+ ook steun voor activiteiten die gericht zijn op de ontwikkeling van de Europese dimensie op sportgebied, door de samenwerking tussen sportorganisaties te bevorderen. Het programma stimuleert de oprichting en ontwikkeling van Europese netwerken, en zorgt daarbij voor nieuwe samenwerkingsmogelijkheden tussen de belanghebbenden alsook voor de uitwisseling en overdracht van kennis en knowhow op diverse gebieden die verband houden met sport en lichaamsbeweging. Deze hechtere samenwerking heeft met name een positieve invloed voor de ontwikkeling van het potentieel van het menselijk kapitaal van Europa door de maatschappelijke en economische kosten van het gebrek aan lichaamsbeweging te helpen terugdringen.

Het programma ondersteunt acties, samenwerking en instrumenten die in overeenstemming zijn met de doelstellingen van de Europa 2020-strategie en haar vlaggenschipinitiatieven, zoals Jeugd in beweging en de Agenda voor nieuwe vaardigheden en banen. Het programma draagt - via de open coördinatiemethode - ook bij aan het verwezenlijken van de doelstellingen van het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding en van de Europese jeugdstrategie.

Door groei te bevorderen en rechtvaardigheid, welvaart en sociale integratie te waarborgen in Europa en daarbuiten, komt deze investering in kennis, vaardigheden en competenties niet alleen ten goede aan personen, instellingen en organisaties, maar ook aan de maatschappij als geheel.

De Erasmus+-programmagids werd opgesteld in overeenstemming met het door de Europese Commissie vastgestelde jaarlijkse Erasmus+-werkprogramma en kan worden herzien om de prioriteiten en actiepunten van de werkprogramma's te weerspiegelen die de komende jaren worden vastgesteld. Voorts is de uitvoering van deze gids afhankelijk van de beschikbaarheid van de in de ontwerpbegroting voorziene kredieten na de vaststelling van de begroting voor dat jaar door de begrotingsautoriteit, dan wel volgens de regeling van de voorlopige twaalfden.

¹ VERORDENING (EU) nr. 1288/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 tot vaststelling van "Erasmus+": het programma van de Unie voor onderwijs, opleiding, jeugd en sport
(<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0050:0073:NL:PDF>)

VOORTBOUWEN OP ERVARING UIT HET VERLEDEN, KIJKEN NAAR DE TOEKOMST

Het Erasmus+-programma bouwt voort op de resultaten die al ruim 25 jaar worden geboekt met Europese programma's op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken, die zowel een intraEuropese als een internationale samenwerkingsdimensie hebben. Erasmus+ is ontstaan uit de integratie van de volgende Europese programma's die door de Commissie werden uitgevoerd in de periode 2007-2013:

- Een leven lang leren
- Jeugd in actie
- Erasmus Mundus
- Tempus
- Alfa
- Edulink
- samenwerkingsprogramma's met geïndustrialiseerde landen op het gebied van hoger onderwijs

Met deze programma's werd steun verleend aan acties op het gebied van hoger onderwijs (inclusief de internationale dimensie daarvan), beroepsonderwijs en -opleiding, schoolonderwijs, volwassenenonderwijs en jeugdzaken (inclusief de internationale dimensie daarvan).

Erasmus+ beoogt verder te gaan dan deze programma's, en wel door synergie en kruisbestuiving te bevorderen tussen de verschillende gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken, door de kunstmatige grenzen tussen de diverse acties en projecttypen op te heffen, door nieuwe ideeën te stimuleren, door nieuwe actoren aan te trekken uit het beroepsleven en het maatschappelijke middenveld en door nieuwe vormen van samenwerking aan te moedigen.

Daarom is het van essentieel belang aan het nieuwe programma een sterke merknaam te geven die algemeen wordt (h)erkend. Bijgevolg dient bij de communicatie in het kader van alle door het programma ondersteunde acties en activiteiten in de eerste plaats de naam "Erasmus+" te worden gebruikt. Teneinde deelnemers aan en begunstigen van vorige programma's te helpen hun weg te vinden naar Erasmus+, is het voor communicatie- en informatieverspreidingsdoeleinden niettemin toegestaan naast de gemeenschappelijke naam "Erasmus+" de volgende namen te gebruiken voor sectorspecifieke acties:

- "Erasmus+: Comenius", voor de programma-activiteiten die uitsluitend betrekking hebben op het schoolonderwijs;
- "Erasmus+: Erasmus", voor de programma-activiteiten die uitsluitend betrekking hebben op het hoger onderwijs en die gericht zijn op de programmalanden;
- "Erasmus+: Erasmus Mundus", met betrekking tot de gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus;
- "Erasmus+: Leonardo da Vinci", voor de programma-activiteiten die uitsluitend betrekking hebben op beroepsonderwijs en -opleiding;
- "Erasmus+: Grundtvig", voor de programma-activiteiten die uitsluitend betrekking hebben op volwassenenonderwijs;
- "Erasmus+: Jeugd in actie", voor de programma-activiteiten die uitsluitend betrekking hebben op niet-formeel en informeel leren van jongeren;
- "Erasmus+: Jean Monnet", voor de programma-activiteiten die uitsluitend betrekking hebben op studies over de EU;
- "Erasmus+: Sport", voor de programma-activiteiten die uitsluitend betrekking hebben op sport.

Wat zijn de doelstellingen en de belangrijkste elementen van het Erasmus+programma?

ALGEMENE DOELSTELLING

Het Erasmus+-programma levert een bijdrage tot:

- de verwezenlijking van de doelstellingen van de Europa 2020-strategie, inclusief de kerndoelstelling inzake onderwijs²;
- de verwezenlijking van de doelstellingen van het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding (ET 2020), met inbegrip van de bijbehorende ijkpunten;
- de duurzame ontwikkeling van partnerlanden op het gebied van hoger onderwijs;
- de verwezenlijking van de algemene doelstellingen van het nieuwe kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken;
- de nagestreefde versterking van de Europese dimensie op sportgebied en met name in de breedtesport, overeenkomstig het werkplan van de Europese Unie voor sport;
- de bevordering van Europese waarden overeenkomstig artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie³.

BELANGRIJKSTE ELEMENTEN VAN HET ERASMUS+PROGRAMMA

De volgende elementen van het programma verdienen bijzondere aandacht. Bepaalde elementen worden nader toegelicht op de website van de Commissie.

ERKENNING EN VALIDERING VAN VAARDIGHEDEN EN KWALIFICATIES

Erasmus+ verleent steun aan de instrumenten van de Europese Unie voor transparantie en erkenning van vaardigheden en kwalificaties, meer in het bijzonder

- Europass
- Youthpass
- het Europees kwalificatiekader (EQF),
- het Europees studiepuntenoverdrachtsysteem (ECTS),
- het Europees studiepuntenstelsel voor beroepsonderwijs en -opleiding (ECVET)
- het Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding (EQAVET),
- het Europees register voor kwaliteitsborging in het hoger onderwijs (EQAR),
- de Europese Vereniging voor kwaliteitszorg in het hoger onderwijs (ENQA),

Als ook EU-brede onderwijs- en opleidingsnetwerken die deze instrumenten ondersteunen, met name de netwerken van de nationale informatiecentra voor academische erkenning (NARIC's), de Euroguidance-netwerken, de nationale Europass-centra en de nationale coördinatiepunten van het Europees kwalificatiekader.

Deze instrumenten hebben een gemeenschappelijk doel, namelijk het vergemakkelijken van de erkenning en het begrip van vaardigheden en kwalificaties, zowel binnen de landsgrenzen als daarbuiten, niet alleen in alle subsystemen van onderwijs en opleiding, maar ook op de arbeidsmarkt, ongeacht of deze verkregen zijn via formeel onderwijs of via formele opleiding of door middel van andere leerervaringen (bijvoorbeeld werkervaring, vrijwilligerswerk of online leren). De instrumenten zijn er ook op gericht dat de beleidsmaatregelen op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken de doelstellingen van Europa 2020 inzake slimme, duurzame en inclusieve groei en de kerndoelstellingen inzake onderwijs en werkgelegenheid dichterbij brengen door een meer succesvolle integratie op de arbeidsmarkt te bewerkstelligen en de mobiliteit te vergroten.

Om deze doelstellingen te verwezenlijken, moeten de beschikbare instrumenten berekend zijn op nieuwe verschijnselen, zoals de internationalisering van het onderwijs en het toenemende gebruik van digitaal leren. Voorts moeten ze bijdragen tot het opzetten van flexibele leertrajecten die afgestemd zijn op de leerbehoeften en -doelen. Daarom kan het in de toekomst nodig blijken de instrumenten aan te passen. Deze aanpassing moet meer samenhang en vereenvoudiging tot stand brengen, zodat lerenden en werknemers zich vrij kunnen verplaatsen om te werken of verder te leren.

Meer informatie is beschikbaar op: http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/skills-qualifications_nl.htm

² De kerndoelstelling inzake onderwijs bestaat erin het percentage voortijdige schoolverlaters terug te brengen op een niveau onder de 10 % en tegen 2020 minstens 40 % van de bevolking in staat te stellen een diploma van het tertiair onderwijs te behalen.

³ De waarden waarop de unie berust, zijn eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die wordt gekenmerkt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen.

VERSPREIDING EN BENUTTING VAN PROJECTRESULTATEN

Een van de essentiële activiteiten in de Erasmus+-projectcyclus betreft de verspreiding en benutting van resultaten. Deze activiteiten stellen deelnemende organisaties in staat de resultaten van hun project kenbaar te maken en te delen, en zo de effecten van dergelijke projecten uit te breiden, de duurzaamheid ervan te verhogen en tegelijk de Europese meerwaarde van Erasmus+ te beklemtonen.

Met het oog op een geslaagde verspreiding en benutting van projectresultaten wordt de bij Erasmus+-projecten betrokken organisaties gevraagd bij het opzetten en uitvoeren van hun project de nodige aandacht te besteden aan deze activiteiten. Qua omvang en intensiteit moeten deze activiteiten in verhouding staan tot de doelstellingen, het toepassingsgebied en de streefdoelen van de verschillende door Erasmus+ bestreken acties.

De met een specifiek project bereikte resultaten kunnen ook uitermate relevant en interessant zijn voor niet onder het project vallende terreinen. Daarom moeten op individueel projectniveau strategieën en methoden worden uitgewerkt teneinde ervoor te zorgen dat anderen eenvoudig toegang kunnen krijgen tot wat is ontwikkeld en geproduceerd. Specifieke richtsnoeren ter zake worden verstrekt in bijlage II bij deze programmagids.

VERPLICHT OPEN TOEGANG TOT DOOR ERASMUS+ GEPRODUCEERD LEERMATERIAAL

Erasmus+ bevordert open toegang tot projectresultaten ter ondersteuning van leren, onderwijs, opleiding en jeugdwerk. Begunstigden van Erasmus+ verbinden zich er met name toe alle onderwijsmiddelen en -instrumenten die in het kader van door het programma gesteunde projecten worden geproduceerd - documenten, media, software of ander materiaal - onder een open licentie vrij toegankelijk te maken voor het publiek. Het materiaal moet gemakkelijk toegankelijk en opvraagbaar zijn zonder kosten of beperkingen en de open licentie moet het publiek in staat stellen de middelen te gebruiken, te hergebruiken, aan te passen en te delen. Dergelijke materialen staan bekend als 'Open Educational Resources' (OER). Om dit doel te bereiken, moeten de middelen in een bewerkbare digitale vorm worden geüpload op een geschikt en vrij toegankelijk platform. Hoewel Erasmus+ begunstigden aanmoedigt om zoveel mogelijk open licenties te gebruiken⁴, mogen begunstigden licenties kiezen die bepaalde beperkingen opleggen, bijvoorbeeld een beperking op gebruik voor handelsdoeleinden door derden of de verplichting voor derden om dezelfde licentie toe te passen op afgeleide werken, indien dit passend is voor de aard van het project en het soort materiaal, en indien het publiek daardoor nog steeds de middelen kan gebruiken, hergebruiken, aanpassen en delen. Het vereiste inzake open toegang is verplicht en doet geen afbreuk aan de intellectuele-eigendomsrechten van de begunstigden.

ERASMUS+ OPEN TOEGANG VOOR ONDERZOEK EN GEGEVENS

Erasmus+ moedigt begunstigden aan om onderzoeksresultaten te publiceren via opentoegegroutes, d.w.z. op een wijze die vrij is van kosten of andere toegangsbeperkingen.

Begunstigden worden ook aangemoedigd open licenties toe te passen op deze onderzoeksresultaten. Waar mogelijk moeten de door de projecten verzamelde gegevens worden gepubliceerd als 'open data', d. w. z. met een open licentie, in een geschikt formaat en op een geschikt open dataplatform.

INTERNATIONALE DIMENSIE

Erasmus+ omvat door de samenwerking met partnerlanden een sterke internationale dimensie, meer bepaald op het gebied van hoger onderwijs en jeugdzaken.

Op het gebied van hoger onderwijs verleent Erasmus+ steun aan de volgende belangrijke acties ten behoeve van de samenwerking met partnerlanden:

- **Internationale studiepuntenmobiliteit van personen en gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus** (in het kader van kernactie 1) ter bevordering van de mobiliteit van lerenden en personeel van en naar partnerlanden;
- Projecten inzake **capaciteitsopbouw in het hoger onderwijs** (in het kader van kernactie 2) ter bevordering van samenwerking en partnerschappen die van invloed zijn op de modernisering en internationalisering van de instellingen en systemen voor hoger onderwijs in partnerlanden, met bijzondere aandacht voor partner-buurlanden van de Europese Unie;
- **Ondersteuning van de beleidsdialoog** (in het kader van kernactie 3) via het netwerk van deskundigen voor de hervorming van het hoger onderwijs in partner-buurlanden van de Europese Unie, de internationale alumnivereniging, de beleidsdialoog met partnerlanden en internationale evenementen om het hoger onderwijs te promoten en aantrekkelijker te maken;
- **Jean Monnet**-activiteiten met het doel onderwijs, onderzoek en denkprocessen op het gebied van EU-studies wereldwijd te stimuleren.

Op het gebied van jeugdzaken wordt met Erasmus+ steun verleend aan de volgende belangrijke acties:

- **Mobiliteit voor jongeren en jeugdwerkers** (in het kader van kernactie 1) ter bevordering van uitwisseling van jongeren en mobiliteit van jeugdwerkers in samenwerking met partner-buurlanden van de Europese Unie;
- **Projecten inzake capaciteitsopbouw op het gebied van jeugdzaken** (in het kader van kernactie 2) ter bevordering van samenwerkings- en mobiliteitsactiviteiten die een positieve invloed hebben op de kwalitatieve ontwikkeling van jeugdwerk, jeugdbeleid en jeugdwerkstelsels alsook

⁴ bv. de veelgebruikte Creative Commons Naamsvermelding- of Creative Commons Naamsvermelding-Gelijk Delen-licenties voor creatieve werken, de GNU Publieke Gebruikerslicentie en GNU Kleine Algemene Gebruikerslicentie voor software, of de Open Database-licentie voor databases.

op de erkenning van niet-formeel onderwijs in partnerlanden, met name landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS-landen), Azië en Latijns-Amerika;

- Betrokkenheid van jongeren en jeugdorganisaties uit partner-landen van de Europese Unie bij de **dialogoprojecten** met jongeren (in het kader van kernactie 3) door ze te laten deelnemen aan internationale vergaderingen, conferenties en evenementen ter bevordering van de dialoog tussen jongeren en beleidsmakers.

Ook andere programma-acties (strategische partnerschappen, kennisallianties, allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden, samenwerkingspartnerschappen) staan open voor organisaties uit partnerlanden voor zover hun deelname een meerwaarde biedt voor het project (zie deel B van deze gids voor meer informatie).

MEERTALIGHEID

Meertaligheid is een van de hoekstenen van het Europese project en tevens een krachtig symbool van het streven van de Europese Unie naar eenheid in verscheidenheid. Voor vreemde talen is een belangrijke rol weggelegd in het kader van de vaardigheden die burgers de nodige bagage meegeven om deel te nemen aan de arbeidsmarkt en de geboden kansen optimaal te benutten. De Europese Unie heeft zich ten doel gesteld elke burger de kans te geven vanaf jonge leeftijd ten minste twee vreemde talen te leren.

De bevordering van taalonderwijs en taalverscheidenheid is een van de specifieke doelstellingen van het programma. Het gebrek aan taalvaardigheden is een van de belangrijkste hindernissen die burgers ervan weerhouden deel te nemen aan Europese programma's op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken. De geboden mogelijkheden voor taalkundige ondersteuning beogen mobiliteit efficiënter en effectiever te maken, leerprestaties te verbeteren en zodoende bij te dragen tot het verwezenlijken van de specifieke programmadoelstelling.

Taalkundige ondersteuning is beschikbaar voor de taal waarin de deelnemers studeren of een stage volgen in het buitenland in het kader van langdurige mobiliteitsactiviteiten die worden ondersteund in het kader van kernactie 1. Taalkundige ondersteuning zal voornamelijk worden geboden via de taalkundige onlineondersteuning van Erasmus+, aangezien e-learning wat toegang en flexibiliteit betreft voordelen biedt om talen te leren.

De taalkundige onlineondersteuning van Erasmus+ (<http://erasmusplusols.eu/nl/>) voorziet in een verplichte toetsing van taalvaardigheden en in op vrijwillige basis te volgen taalcursussen. De toetsing van talenkennis vormt een fundamenteel aspect van het initiatief om elke deelnemer goed voor te bereiden en gegevens te verzamelen over de taalvaardigheden van deelnemers aan EU-mobiliteitsprojecten. Daarom worden de deelnemers voorafgaand aan de mobiliteit getoetst op hun talenkennis. Aan het eind van de mobiliteitsperiode worden ze opnieuw getoetst om hun vorderingen op het vlak van taalvaardigheid te evalueren. De resultaten van de taaltoets die de deelnemers afleggen vóór het vertrek naar het buitenland, staan hun deelname aan de mobiliteitsactiviteit hoe dan ook niet in de weg.

De onlinetaaltoets zal dus niet worden gebruikt om deelnemers aan Erasmus+-mobiliteit te selecteren, maar om hun de kans te bieden hun niveau op te krikken waar nodig. Het aanbieden van taalondersteuning is gebaseerd op wederzijds vertrouwen tussen uitzendende en ontvangende instellingen: het is de verantwoordelijkheid van de uitzendende instelling om deelnemers de meest geschikte taalondersteuning aan te bieden, zodat ze bij aanvang van de mobiliteit het aanbevolen niveau behalen dat is overeengekomen met de ontvangende instelling.

Alvorens de mogelijkheden van de online-instrumenten uit te breiden om alle talen te bestrijken, wordt financiële steun verleend aan begunstigden van mobiliteitsprojecten om taalkundige ondersteuning te verstrekken in de talen die niet zijn opgenomen in de door de Commissie aangeboden onlinedienst.

In het kader van kernactie 2 worden strategische partnerschappen voor het onderwijzen en leren van talen aangemoedigd. Innovatie en goede praktijken ter bevordering van taalvaardigheden kunnen bijvoorbeeld voorzien in onderwijs- en toetsingsmethoden, de ontwikkeling van didactisch materiaal, onderzoek, computerondersteund leren van talen en ondernemingsprojecten met gebruikmaking van vreemde talen. Bovendien kan waar nodig financiële steun voor taalkundige ondersteuning worden verleend ten behoeve van begunstigen van strategische partnerschappen die langdurige opleidings- en onderwijsactiviteiten organiseren voor personeel, jeugdwerkers en lerenden.

Wat de toekenning van het Europees Talenlabel (ELL) betreft, worden nationale agentschappen aangemoedigd op vrijwillige basis periodiek (jaarlijks of tweejaarlijks) nationale wedstrijden in de programmalanden te organiseren. De toekenning van het ELL is bedoeld als stimulans, niet alleen om de resultaten van excellentie op het gebied van meertaligheid te benutten en te verspreiden, maar ook om meer publieke belangstelling te wekken voor taalonderwijs.

In het kader van kernactie 3 wordt de taalkundige onlineondersteuning van Erasmus+ (OLS) die wordt aangeboden aan Erasmus+-deelnemers uitgebreid ten behoeve van ongeveer 100 000 vluchtelingen. Dit zal gebeuren in de context van de oproepen tot het indienen van voorstellen voor 2016, 2017, 2018 en 2019 en kosteloos voor hen zijn zolang er budget beschikbaar is.

De deelname van nationale agentschappen Erasmus+ en begunstigde instellingen/organisaties is volledig vrijwillig. In het kader van deze oproep ontvangen de begunstigen van het Erasmus+programma die wensen deel te nemen een aantal extra OLS-licenties die specifiek moeten worden toegekend aan vluchtelingen die een in OLS beschikbare taal willen leren. De begunstigde instellingen/organisaties zijn verantwoordelijk voor het toekennen van de licenties aan de vluchtelingen en voor de rapportage over het gebruik van deze licenties.

RECHTVAARDIGHEID EN INCLUSIE

Het Erasmus+-programma beoogt rechtvaardigheid en inclusie te bevorderen door de toegang te vergemakkelijken voor lerenden die zich in een achterstandssituatie bevinden en die kansarm zijn vergeleken met hun leeftijdgenoten, indien hun deelname aan transnationale projecten door achterstand wordt beperkt of uitgesloten, bijvoorbeeld door:

- een handicap of functiebeperking (d.w.z. deelnemers met speciale onderwijsbehoeften); mensen met een verstandelijke (intellectuele, cognitieve of leerstoornis), lichamelijke, zintuiglijke of andere handicap;
- onderwijsmoeilijkheden: jongeren met leerproblemen; voortijdige schoolverlaters; laagopgeleide volwassenen; jongeren met slechte schoolprestaties;
- economische belemmeringen: mensen met een lage levensstandaard, laag inkomen, die afhankelijk zijn van sociale bijstand of dakloos zijn; langdurig werkloze jongeren of jongeren die in een situatie van duurzame armoede verkeren; mensen met schulden of met financiële problemen;
- cultuurverschillen: migranten, vluchtelingen of nakomelingen van migranten- of vluchtelingenfamilies; leden van nationale of etnische minderheden; mensen voor wie die taalaanpassing of de culturele integratie een probleem vormt;
- gezondheidsproblemen: mensen met chronische gezondheidsproblemen, ernstige ziekten of psychiatrische aandoeningen;
- sociale belemmeringen: mensen die te maken hebben met discriminatie op grond van geslacht, leeftijd, etnische afkomst, godsdienst, seksuele geaardheid, handicap enzovoort; mensen met beperkte sociale vaardigheden, antisociaal of risicogedrag; mensen in een onzekere situatie; mensen met een strafblad, (voormalige) drugs- of alcoholverslaafden; jonge en/of alleenstaande ouders; wezen;
- geografische belemmeringen: mensen uit afgelegen of landelijke gebieden; mensen die wonen op kleine eilanden of in perifere gebieden; mensen uit stedelijke probleemwijken; mensen uit gebieden met minder voorzieningen (beperkt openbaar vervoer, weinig faciliteiten).

Op het gebied van jeugdzaken is een strategie inzake inclusie en diversiteit opgezet als gemeenschappelijk kader ter ondersteuning van de deelname en inclusie van kansarme jongeren in Erasmus+. De strategie is beschikbaar op de website⁵ van de Europese Commissie.

⁵ Erasmus+ Strategie voor inclusie en diversiteit op het gebied van jeugdzaken: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/youth-inclusion-diversity-strategy_nl.pdf

BESCHERMING EN VEILIGHEID VAN DEELNEMERS

De bescherming en veiligheid van bij Erasmus+-projecten betrokken deelnemers zijn belangrijke uitgangspunten van het programma. Iedereen die deelneemt aan het Erasmus+-programma verdient de mogelijkheid het potentieel daarvan met betrekking tot persoonlijke ontplooiing, beroepsontwikkeling en leren ten volle te benutten. Een en ander kan alleen zeker worden gesteld in een veilige omgeving die eenieders rechten respecteert en beschermt.

Daartoe moet elke aan het Erasmus+-programma deelnemende organisatie beschikken over doeltreffende procedures en maatregelen die de veiligheid en bescherming van de deelnemers aan hun activiteit bevorderen en waarborgen. Dit betekent dat alle studenten, stagiairs, leerlingen, scholieren, lerende volwassenen, jongeren, personeelsleden en vrijwilligers die betrokken zijn bij een door alle kernacties van het Erasmus+-programma bestreken mobiliteitsactiviteit, verzekerd moeten zijn tegen de aan hun deelname verbonden risico's. Met uitzondering van vrijwilligersactiviteiten, die voorzien in een speciale verzekering, schrijft het Erasmus+-programma geen eenduidig type verzekering voor. Het raadt evenmin specifieke verzekeringsmaatschappijen aan. Het programma laat het zoeken van de meest geschikte verzekering (afhankelijk van het soort project en van de op nationaal niveau beschikbare verzekeringen) over aan de projectorganisatoren. Verder is het niet noodzakelijk om een aparte projectverzekering af te sluiten als de deelnemers al gedekt zijn door een verzekering die al eerder door de projectorganisator is afgesloten.

De volgende zaken moeten hoe dan ook worden gedekt:

- indien toepassing, reisverzekering (inclusief schade of verlies van bagage);
- schade aan derden (waar nodig inclusief beroepsaansprakelijkheid of wettelijke aansprakelijkheid);
- ongevallen en ernstige ziekte (inclusief permanente of tijdelijke arbeidsongeschiktheid); overlijden (inclusief repatriëring in het geval van projecten in het buitenland).

Voor zover van toepassing wordt deelnemers aan transnationale activiteiten ten eerste aangeraden in het bezit te zijn van een Europese ziekteverzekeringskaart. Dit is een gratis kaart die de houder gedurende een tijdelijk verblijf in een van de 28 EU-landen, IJsland, Liechtenstein en Noorwegen toegang biedt tot medisch noodzakelijke zorg binnen het openbare zorgstelsel. De houder krijgt de zorg onder dezelfde voorwaarden en tegen dezelfde kosten (in sommige landen gratis) als de mensen die in dat land verzekerd zijn. Meer informatie over de kaart en de wijze waarop burgers die kunnen verkrijgen, is te vinden op: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=nl>

Tot slot moeten de deelnemende organisaties voor projecten waarbij jongeren onder 18 jaar betrokken zijn, vooraf toestemming krijgen van hun ouders of van de personen die namens hen optreden.

Hoe is het Erasmus+-programma opgebouwd?

Om de doelstellingen te bereiken, voorziet het Erasmus+-programma in de volgende acties:

KERNACTIE 1 – INDIVIDUELE MOBILITEIT

Deze kernactie ondersteunt het volgende:

- **Mobiliteit van lerenden en personeel:** mogelijkheden voor studenten, stagiairs en jongeren, alsook voor professoren, leerkrachten, opleiders, jeugdwerkers en personeel van onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties om te leren en/of beroepservaring op te doen in een ander land.
- **Gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus:** geïntegreerde internationale studieprogramma's op hoog niveau, verzorgd door consortia van instellingen voor hoger onderwijs die aan de meest getalenteerde masterstudenten over de hele wereld beurzen voor een volledige opleiding toekennen.
- **Erasmus+-leningen aan masterstudenten:** hogeronderwijsstudenten uit programmalanden kunnen met steun van het programma een lening krijgen om een volledige masteropleiding te volgen in het buitenland. De studenten moeten zich richten tot nationale banken of verstrekkers van studentenleningen die aan deze regeling deelnemen.

KERNACTIE 2 – SAMENWERKING MET HET OOG OP INNOVATIE EN UITWISSELING VAN GOEDE PRAKTIJEN

Deze kernactie ondersteunt het volgende:

- Transnationale **strategische partnerschappen** met het doel initiatieven te ontwikkelen die een of meer gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken bestrijken, en ter bevordering van innovatie, uitwisseling van ervaring en knowhow tussen de verschillende soorten organisaties die betrokken zijn bij onderwijs, opleiding en jeugdzaken of op andere relevante terreinen. Aan bepaalde mobiliteitsactiviteiten wordt steun verleend voor zover zij bijdragen tot het verwezenlijken van de doelstellingen van het project.
- **Kennisallianties** tussen instellingen voor hoger onderwijs en ondernemingen ter bevordering van innovatie, ondernemerschap, creativiteit, inzetbaarheid op de arbeidsmarkt, kennisuitwisseling en/of multidisciplinair onderwijzen en leren.
- **Allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden** ter ondersteuning van de opzet en het aanbod van gemeenschappelijke opleidingscurricula, studieprogramma's en onderwijs- en opleidingsmethoden voor beroepsopleiding met als uitgangspunten de gebleken tendensen in een specifieke bedrijfstak en de specifieke behoeften aan vaardigheden die nodig zijn om te functioneren in een of meer vakgebieden.
- Projecten voor **capaciteitsopbouw** ter ondersteuning van de samenwerking met partnerlanden op het gebied van hoger onderwijs en jeugdzaken. Projecten voor capaciteitsopbouw beogen organisaties/instellingen en stelsels te ondersteunen in hun moderniserings- en internationaliseringsproces. Bepaalde projecten voor capaciteitsopbouw ondersteunen mobiliteitsactiviteiten voor zover deze bijdragen tot het verwezenlijken van de doelstellingen van het project.
- Ondersteunende IT-platforms, zoals **eTwinning**, **het portaal voor schoolonderwijs (School Education Gateway)**, **het elektronisch platform voor volwassenenonderwijs in Europa (EPALE)** en de **Europese Jongeren Site**, die virtuele samenwerkingsruimten, databanken met kansen, kennissamenlevingen en andere onlinediensten aanbieden voor leerkrachten, opleiders en praktijkmensen die zich bezighouden met school- en volwassenenonderwijs, alsook voor jongeren, vrijwilligers en jeugdwerkers uit heel Europa en daarbuiten. Sinds 2018 bestaat er ook het initiatief **Erasmus+ Virtuele Uitwisseling** dat zorgt voor interculturele leerervaringen tussen jongeren in Europa en de landen van het zuidelijke Middellandse Zeegebied.

KERNACTIE 3 – ONDERSTEUNING VAN BELEIDSHERVORMINGEN

Deze kernactie ondersteunt het volgende:

- **Kennisopbouw op het gebied van onderwijs**, opleiding en jeugdzaken ten behoeve van een op feiten gebaseerde beleidsvorming en monitoring, met name:
 - landenspecifieke en thematische analyse, ook door samen te werken met academische netwerken;
 - intercollegiaal leren (peer learning) en intercollegiale toetsing (peer reviews) via de open coördinatiemethode voor onderwijs, opleiding en jeugdzaken
- **Initiatieven voor beleidsinnovatie** met het doel innovatieve beleidsontwikkeling bij belanghebbenden te stimuleren en overheidsinstanties in staat te stellen innovatieve beleidslijnen op doeltreffendheid te toetsen door middel van praktijkonderzoek op basis van gedegen evaluatiemethoden.
- **Europese beleidsinstrumenten** ter bevordering van transparantie, erkenning van vaardigheden en kwalificaties alsook van studiepuntenoverdracht en van kwaliteitsborging en ter ondersteuning van de validering van niet-formeel en informeel leren, het beheer van vaardigheden en begeleiding. Deze actie omvat ook de steun aan netwerken die trans- Europese uitwisselingen en de leer- en arbeidsmobiliteit van burgers bevorderen alsook de ontwikkeling van flexibele leertrajecten tussen verschillende gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken.
- **Samenwerking met internationale organisaties** waarvan de deskundigheid en het analytisch vermogen hoog aangeschreven staan (zoals de OESO en de Raad van Europa), met het doel de effecten te versterken en de meerwaarde te vergroten van het onderwijs-, opleidings- en jeugdbeleid.
- **Dialoog met belanghebbenden, beleids- en programmapromotie** bij overheidsinstanties, aanbieders en belanghebbenden op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken, niet alleen om meer bekendheid te geven aan de Europese beleidsagenda's, in het bijzonder Europa 2020, het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding (ET 2020) en de Europese jeugdstrategie, maar ook om meer nadruk te leggen op de externe dimensie van het Europese onderwijs-, opleidings- en jeugdbeleid. Deze activiteiten zijn van groot belang om het vermogen van belanghebbenden te ontwikkelen om de beleidsuitvoering concreet te ondersteunen door een doelmatige benutting van de programmaresultaten te stimuleren en tastbare effecten te sorteren.

JEAN MONNET-ACTIVITEITEN

De Jean Monnet-activiteiten ondersteunen het volgende:

- **Academische modules, leerstoelen, expertisecentra** met het doel meer diepgang te geven aan onderwijs over Europese integratie in het kader van een officieel studieprogramma van een instelling voor hoger onderwijs, en met het oog op het verrichten, controleren en superviseren van onderzoek over de EU, ook voor andere onderwijsniveaus zoals de lerarenopleiding en het verplichte onderwijs. Deze acties zijn er ook op gericht toekomstige beroepsbeoefenaren leermogelijkheden te bieden om zich te verdiepen in Europese integratie op vakgebieden waarnaar steeds meer vraag bestaat op de arbeidsmarkt, en beogen tegelijk de jonge generatie leerkrachten en onderzoekers die zich bezighouden met vraagstukken op het gebied van Europese integratie aan te moedigen, te adviseren en te begeleiden.
- **Beleidsdebatten met de academische wereld**, ondersteund door: a) **netwerken** die tot doel hebben de samenwerking te verbeteren tussen verschillende universiteiten binnen Europa en in de hele wereld, samenwerking aan te moedigen en met publieke actoren en de diensten van de Commissie een belangrijk platform voor kennisuitwisseling tot stand te brengen over onderwerpen die in hoge mate relevant zijn voor de Europese Unie; b) **projecten** met het oog op innovatie, kruisbestuiving en verspreiding van informatie over de EU, waarmee wordt beoogd een discussie en denkproces op gang te brengen over EU-kwesties en de kennis over de EU en haar werkwijze te verbeteren.
- Verenigingen, met het doel activiteiten te organiseren en uit te voeren, binnen het statutaire werkterrein van verenigingen die zich bezighouden met EU-studies en EU-kwesties, en feiten over de EU meer bekendheid te geven bij een breed publiek ter bevordering van een actief Europees burgerschap.

In het kader van de Jean Monnet-activiteiten worden ook exploitatiesubsidies toegekend aan **aangewezen instellingen** die zich inzetten voor een doel van Europees belang, en worden **studies en conferenties** georganiseerd met het doel beleidsmakers nieuwe inzichten en concrete voorstellen te verschaffen.

SPORT

De acties op sportgebied ondersteunen het volgende:

- **Samenwerkingspartnerschappen** ter bevordering van de integriteit van sport (dopingbestrijding, bestrijding van wedstrijdvervalsing, bescherming van minderjarigen), ter ondersteuning van innovatieve benaderingen voor de toepassing van de EU-beginselen inzake goed bestuur in de sport en de EU-strategieën op het gebied van sociale integratie en gelijke kansen, ter bevordering van sportbeoefening en lichaamsbeweging (ter ondersteuning van de toepassing van de EU-richtlijnen voor lichaamsbeweging, vrijwilligerswerk, werkgelegenheid in de sportsector, alsook onderwijs en opleiding in de sportsector) en ter ondersteuning van de toepassing van de EU-richtlijnen betreffende dubbele loopbanen van atleten. Deze partnerschappen omvatten ook kleine samenwerkingspartnerschappen die gericht zijn op het bevorderen van sociale integratie en gelijke kansen in de sport, het promoten van Europese traditionele sporten en spelen, het ondersteunen van de mobiliteit van vrijwilligers, coaches, managers en personeel van sportorganisaties zonder winstoogmerk en de bescherming van atleten, in het bijzonder de jongste, tegen gevaren voor de gezondheid en de veiligheid, door het verbeteren van de omstandigheden voor trainingen en wedstrijden.
- **Europese sportevenementen zonder winstoogmerk** door subsidies toe te kennen aan individuele organisaties die dergelijke evenementen voorbereiden, organiseren en opvolgen. Tot de ondersteunde activiteiten behoren de organisatie van trainingsactiviteiten voor sporters en vrijwilligers in de aanloop naar het evenement, openings- en sluitingsplechtigheden, wedstrijden, nevenactiviteiten van het sportevenement (conferenties, seminars), alsook de uitvoering van activiteiten met langetermijneffecten, zoals evaluaties of follow-upactiviteiten.
- **Sterkere feitelijke onderbouwing van de beleidsvorming** door middel van studies; gegevensinzameling, enquêtes; netwerken; conferenties en seminars om meer bekendheid te geven aan goede praktijken van programmalanden en sportorganisaties en door netwerken op EU-niveau te ondersteunen teneinde de synergieën en uitwisselingen met partners ten goede te laten komen aan de nationale leden van deze netwerken.
- **Dialoog met relevante Europese belanghebbenden**, vooral via het jaarlijkse EU-sportforum en door middel van steunverlening aan sportevenementen van het EU-voorzitterschap, die worden georganiseerd door de lidstaat die het voorzitterschap van de Europese Unie bekleedt. Zo nodig worden op ad-hocbasis andere vergaderingen en seminars georganiseerd teneinde een optimaal kader te scheppen voor de dialoog met belanghebbenden uit de sportwereld.

Wat is het programmabudget?

De algemene indicatieve financiële enveloppe voor het programma bedraagt 14 774 miljard EUR onder rubriek 1 en 1 680 miljard EUR onder rubriek 4 van de EU-begroting voor de zevenjarige periode 2014-2020. Het jaarlijkse programmabudget wordt vastgesteld door de begrotingsautoriteit. De verschillende fasen in het kader van de vaststelling van de EU-begroting zijn te volgen op:

http://ec.europa.eu/budget/explained/management/deciding/deciding_detail/decide_detail_en.cfm

Voor informatie over het beschikbare budget per actie, het geplande aantal te subsidiëren projecten evenals indicatieve gemiddelde subsidiebedragen, zie het jaarlijkse werkprogramma⁶ van Erasmus+ 2019 (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm).

⁶ Op mobiliteit en samenwerking met partnerlanden gerichte acties op het gebied van hoger onderwijs worden ook ondersteund met financiële middelen van rubriek 4 die zijn toegewezen in het jaarlijkse werkprogramma 2018 (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm)

Wie voert het Erasmus+-programma uit?

DE EUROPESE COMMISSIE

De Europese Commissie draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van het Erasmus+-programma. De Commissie beheert het programmabudget en stelt doorlopend de prioriteiten, doelen en criteria vast voor het programma. Bovendien zorgt de Commissie op Europees niveau voor het aansturen en monitoren van de algemene uitvoering, follow-up en evaluatie van het programma. De Europese Commissie draagt eveneens de algemene verantwoordelijkheid voor de supervisie en coördinatie van de instanties die belast zijn met de uitvoering van het programma op nationaal niveau.

Op Europees niveau berust de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de gecentraliseerde acties van het Erasmus+-programma bij het Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur van de Europese Commissie (Uitvoerend Agentschap). Het Uitvoerend Agentschap heeft als taak deze projecten over de gehele cyclus te beheren, vanaf de programmamotie, analyse van de subsidieaanvragen en projectmonitoring ter plaatse tot de verspreiding van de project- en programmaresultaten. Verder doet het Uitvoerend Agentschap specifieke oproepen tot het indienen van voorstellen met betrekking tot sommige programma-acties die niet nader worden omschreven in deze gids.

De Europese Commissie is met name via het Uitvoerend Agentschap ook verantwoordelijk voor:

- het uitvoeren van studies op de door het programma ondersteunde gebieden;
- het verrichten van onderzoek en empirisch onderbouwde werkzaamheden via het Eurydice netwerk;
- het verbeteren van de zichtbaarheid en het versterken van het systeemeffect van het programma door de programmaresultaten te verspreiden en te benutten;
- het beheren van contracten en het financieren van door het Erasmus+-programma ondersteunde organen en netwerken;
- het beheren van aanbestedingen voor het verlenen van diensten in het kader van het programma.

DE NATIONALE AGENTSCHAPPEN

Het Erasmus+-programma wordt voornamelijk uitgevoerd volgens het beginsel van indirect beheer, wat betekent dat de Europese Commissie taken met betrekking tot de besteding van middelen toevertrouwt aan nationale agentschappen. Aan die benadering ligt een duidelijke logica ten grondslag, die beoogt Erasmus+ zo dicht mogelijk bij zijn begunstigden te brengen en beter af te stemmen op de verscheidenheid van de nationale onderwijs-, opleidings- en jeugdwerkstelsels. Daartoe heeft elk programmaland een of meer nationale agentschappen aangewezen. De contactgegevens van deze agentschappen zijn terug te vinden in bijlage IV bij deze gids. Het programma wordt op nationaal niveau gepromoot en uitgevoerd door deze nationale agentschappen zij fungeren als schakel tussen de Europese Commissie en deelnemende organisaties op lokaal, regionaal en nationaal niveau. De nationale agentschappen hebben als taak:

- passende informatie te verstrekken over het Erasmus+-programma;
- eerlijke en transparante selectieprocedures te beheren voor de projecten in hun land waarvoor financiering wordt aangevraagd;
- de uitvoering van het programma in hun land te controleren en te evalueren;
- steun te verlenen aan projectaanvragers en deelnemende organisaties gedurende de gehele projectcyclus;
- doeltreffend samen te werken met het netwerk van alle nationale agentschappen en de Europese Commissie;
- het programma zichtbaar te maken;
- de verspreiding en benutting van de programmaresultaten op lokaal en nationaal niveau te bevorderen.

De nationale agentschappen vervullen ook een belangrijke rol als intermediaire structuren voor de kwalitatieve ontwikkeling van het Erasmus+-programma door:

- naast de taken inzake projectcyclusbeheer werkzaamheden uit te voeren die bijdragen tot de kwalitatieve uitvoering van het programma en/of aanzet geven tot beleidsontwikkelingen op de door het programma ondersteunde gebieden;
- ten behoeve van nieuwkomers of doelgroepen die in een minder bevoorrechte positie verkeren een ondersteunende aanpak op te zetten teneinde de belemmeringen voor een volledige deelname aan het programma weg te nemen;
- te streven naar samenwerking met externe instanties met het doel het effect van het programma in hun land te vergroten.

De ondersteunende aanpak van nationale agentschappen is erop gericht de gebruikers van het programma te begeleiden door alle fasen, vanaf het eerste contact met het programma, tijdens de aanvraagprocedure tot aan de verwezenlijking van het project en de eindevaluatie. Dit beginsel is niet in tegenspraak met eerlijke en transparante selectieprocedures, maar is veeleer gebaseerd op het uitgangspunt dat het om gelijke kansen voor iedereen te garanderen nodig is sommige doelgroepen van het programma meer hulp te bieden door middel van op hun behoeften toegesneden adviserings-, controle- en begeleidingssystemen.

Welke andere instanties zijn betrokken bij de uitvoering van het programma?

Naast de hierboven genoemde instanties verschaffen de volgende structuren aanvullende expertise bij de uitvoering van het Erasmus+-programma:

EURYDICE-NETWERK

Het Eurydice-netwerk is hoofdzakelijk toegespitst op de manier waarop het onderwijs in Europa is opgebouwd en georganiseerd op alle niveaus, en beoogt bij te dragen aan een beter wederzijds begrip van de onderwijsstelsels in Europa. Als hulpmiddel bij de besluitvorming stelt dit netwerk vergelijkende analyses op Europees niveau en specifieke nationale informatie op het gebied van onderwijs en jeugdzaken beschikbaar aan degenen die de verantwoordelijkheid dragen voor onderwijsstelsels en onderwijsbeleid in Europa.

Het Eurydice-netwerk is een omvangrijke informatiebron met onder meer

- uitvoerige beschrijvingen en gedetailleerde overzichten van nationale onderwijsstelsels (in de rubriek "National Education systems and Policies),
- vergelijkende thematische verslagen over specifieke onderwerpen van communautair belang (in de rubriek "Thematic Reports"), indicatoren en statistieken (in de rubriek "Key Data Series"), en
- een reeks feiten en cijfers met betrekking tot het onderwijs, zoals nationale onderwijsstructuren, schoolkalenders, vergelijkende overzichten van lerarsalarissen en vereiste lestijden voor landen en onderwijsniveaus (in de rubriek "Facts and Figures").

Het netwerk bestaat uit een centrale coördinatiedienst bij het Uitvoerend Agentschap, en nationale diensten in alle Erasmus+-programmalanden plus Albanië, Bosnië en Herzegovina en Montenegro.

Meer informatie is te vinden op de website van het Uitvoerend Agentschap: <https://eacea.ec.europa.eu/homepage>

NETWERK VAN NATIONALE CORRESPONDENTEN VOOR DE JONGERENWIKI

Overeenkomstig de EU-jeugdstrategie en de doelstelling om de kennis over jongerenkwesities in Europa te verbeteren, wordt financiële ondersteuning geboden aan nationale structuren die bijdragen aan de jongerenwiki, een interactief instrument dat in een samenhangende, geactualiseerde en bruikbare vorm informatie levert over de situatie van jongeren in Europa en over nationaal jeugdbeleid.

De organen die door de nationale autoriteiten zijn aangewezen en in een programmaland zijn gevestigd, ontvangen financiële steun voor acties die zij verrichten met het oog op het produceren van landenspecifieke informatie, vergelijkbare landenbeschrijvingen en indicatoren die bijdragen tot een beter wederzijds begrip van jeugdwerkstelsels en jeugdbeleid in Europa.

ONDERSTEUNINGSCENTRA VOOR DE ETWINNING-ACTIE

eTwinning is een gemeenschap van leerkrachten van peuter- en kleuter- tot hoger secundair onderwijs, en wordt aangeboden op een beveiligd platform dat enkel toegankelijk is voor leerkrachten die door de nationale autoriteiten zijn geverifieerd. Deelnemers kunnen betrokken zijn bij vele activiteiten: ze kunnen projecten uitvoeren met andere scholen en klassen, overleggen met collega's, professionele netwerken ontwikkelen en gebruikmaken van diverse mogelijkheden tot beroepsontwikkeling (online en persoonlijk) enzovoort. eTwinning wordt gesubsidieerd in het kader van kernactie 2 van het Erasmus+-programma. Sinds de oprichting in 2005 hebben meer dan 570 000 leerkrachten in meer dan 190 000 scholen zich geregistreerd en hebben bijna 75 000 projecten plaatsgevonden in de programmalanden.

Leerkrachten en scholen die deelnemen aan de eTwinning-actie krijgen steun van hun nationale ondersteuningscentra. Dit zijn organisaties die door de nationale bevoegde autoriteiten worden aangewezen. Tot hun taken behoren het helpen van scholen bij het proces van registratie, partners zoeken en projectuitvoering, het promoten van de actie, het uitreiken van prijzen en toekennen van kwaliteitslabels, en het organiseren van activiteiten op het gebied van beroepsontwikkeling voor leerkrachten.

De nationale ondersteuningscentra worden gecoördineerd door een centrale ondersteuningsdienst (CSS), die ook instaat voor de ontwikkeling van het eTwinning-internetplatform en de organisatie van activiteiten met betrekking tot de beroepsontwikkeling van leerkrachten op Europees niveau.

Een overzicht van alle diensten en nadere bijzonderheden zijn te vinden op: <https://www.etwinning.net/en/pub/contact.htm>

HET PORTAAL VOOR SCHOOLONDERWIJS (SCHOOL EDUCATION GATEWAY (SEG))

Het portaal voor schoolonderwijs is het onlineplatform voor schoolonderwijs in Europa. Het is momenteel beschikbaar in 23 EU-talen en heeft als doel leerkrachten al het nodige aan te bieden inzake informatie, leren en beroepsontwikkeling, collegiale ondersteuning en netwerken, kansen voor samenwerkingsprojecten en mobiliteit, beleidsinzichten enzovoort. Naast de gemeenschap van leerkrachten omvat de gebruikersdoelgroep van het portaal alle partijen die deelnemen aan activiteiten van het Erasmus+-programma, zoals scholen en andere onderwijsactoren en organisaties, beleidsmakers en nationale autoriteiten, ngo's, ondernemingen enzovoort.

De website is openbaar en is dus voor iedereen via internet toegankelijk (d.w.z. ook vanuit landen buiten de EU). Naar verwachting zullen dankzij dit brede bereik de banden tussen beleid en praktijk in het Europese schoolonderwijs worden verbeterd en zal worden bevorderd dat beleid wordt gebaseerd op de dagelijkse realiteit in scholen en op de behoeften van de arbeidsmarkt.

Het portaal biedt een breed scala aan inhoud, zoals goede praktijken van Europese projecten, maandelijkse blogberichten en video-interviews met Europese onderwijsdeskundigen, onlinecursussen voor leerkrachten om actuele uitdagingen waarmee ze tijdens het lesgeven geconfronteerd kunnen worden het hoofd te bieden, hulpmiddelen zoals lesmateriaal, handleidingen en de Europese toolkit voor scholen, informatie over beleid inzake schoolonderwijs, actueel nieuws en evenementen enzovoort. Het platform biedt specifieke instrumenten om leerkrachten en schoolpersoneel te ondersteunen bij het zoeken naar opleidings- en mobiliteitskansen voor beroepsontwikkeling (cursussen ter plaatse, job shadowing, onderwijsopdrachten enzovoort) die gefinancierd kunnen worden in het kader van kernactie 1 van Erasmus+:

- Erasmus+-instrument "Cursuscatalogus" (voor opleidingskansen met persoonlijk contact);
- Erasmus+-instrument "Mobiliteitskansen" (voor lerarenmobiliteit in het kader van KA1);

Meer informatie: <http://schooleducationgateway.eu>

EPALE

Het elektronisch platform voor volwassenenonderwijs in Europa - bekend onder de naam EPAL - is een initiatief van de Europese Commissie dat wordt gefinancierd door het Erasmus+-programma. Het platform staat open voor leerkrachten, opleiders en vrijwilligers, alsook voor beleidsmakers, onderzoekers, media en academici die bij het volwassenenonderwijs betrokken zijn.

De website biedt een interactief netwerk waardoor gebruikers contact kunnen leggen met collega's uit heel Europa, aan gedachtewisselingen kunnen deelnemen en goede praktijken kunnen uitwisselen. Naast vele hulpmiddelen en inhoud biedt EPAL instrumenten die specifiek van belang zijn voor (potentiële) Erasmus+-begunstigden. Enkele voorbeelden zijn:

- een kalender van cursussen en evenementen, die kan worden gebruikt
 - om mobiliteitskansen voor begunstigden van KA1-projecten te vinden;
 - om cursussen en evenementen die in het kader van KA2-projecten worden georganiseerd, te promoten;
- een handige partnerzoekfunctie waarmee u partners kunt vinden om een door de EU gefinancierd project voor te bereiden of om een mogelijkheid tot job shadowing te vinden, dan wel aan te bieden;
- kennissgemeenschappen bieden een aanvullende mogelijkheid om in contact te komen met mensen en organisaties met soortgelijke belangen;
- ruimte voor samenwerking, waarin projectpartners in een veilige omgeving hun project kunnen ontwikkelen;
- een documentatiecentrum, waar begunstigden van een project kunnen verwijzen naar artikels, verslagen, handleidingen en ander materiaal dat in hun project of door hun organisatie is gemaakt, zodat zij beschikken over een aanvullende mogelijkheid om dit materiaal te verspreiden;
- een blog, waarmee deelnemers aan projecten hun ervaringen kunnen delen of video's kunnen uploaden waarin zij hun resultaten informeel en dynamisch presenteren.

Projecten die EU-subsidie ontvangen, worden aangemoedigd om informatie over hun activiteiten en resultaten te delen op het platform door middel van blogberichten, nieuws, evenementen en andere soorten activiteiten.

EPAL wordt gerealiseerd door een centrale ondersteuningsdienst en een netwerk van in Erasmus+-programmalanden gevestigde nationale ondersteuningsdiensten, die tot taak hebben interessante informatie te verzamelen en belanghebbenden aan te moedigen om gebruik te maken van het platform en ertoe bij te dragen. EPAL kan worden geraadpleegd op: <http://ec.europa.eu/epale>

ERASMUS+ VIRTUELE UITWISSELING

Erasmus+ Virtuele Uitwisseling geeft jongeren aan beide kanten van de Middellandse Zee de mogelijkheid om deel te nemen aan de interculturele dialoog en hun vaardigheden te verbeteren via instrumenten voor e-learning. Het vergroot de reikwijdte van Erasmus+ als aanvulling op de traditionele fysieke mobiliteit. Erasmus+ Virtuele Uitwisseling werkt nauw samen met universiteiten en jongerenorganisaties om jongeren, jeugdwerkers, studenten en

wetenschappers te bereiken uit de 33 programmalanden en de 10 partnerlanden van het zuidelijke Middellandse Zeegebied (Algerije, Egypte, Israël, Jordanië, Libanon, Libië, Marokko, Palestina⁷, Syrië en Tunesië).

Virtuele uitwisselingen zijn onlinedialogen die gewoonlijk plaatsvinden als onderdeel van formele of niet-formele onderwijsprogramma's en worden overal erkend. Alle debatten worden geleid door getrainde faciliterende medewerkers die werken volgens een overeengekomen gedragscode. Door in te loggen op een veilig platform voor videoconferenties kunnen jongeren in kleine groepen samenkomen om sociale, mondiale of persoonlijke onderwerpen te bespreken. Het doel is om zelfreflectie, actief luisteren, respect en kritisch denken te ontplooien. Dialogen verbeteren ook de vaardigheden voor arbeidskansen, want er moet effectief worden gecommuniceerd, andere talen worden geoefend en ondanks de verschillen moet er worden samengewerkt.

Erasmus+ Virtuele Uitwisseling traint ook jeugdwerkers en professoren om virtuele uitwisselingsprojecten te ontwikkelen met partners uit andere landen, waardoor jongeren uit verschillende culturen met elkaar in contact komen. Bovendien helpt het project de leiders van open onlinecursussen voor een groot publiek (Massive Open Online Course, MOOC) een virtuele uitwisselingscomponent te ontwikkelen die aan hun programma's kan worden toegevoegd.

Alle informatie is te vinden op: https://europa.eu/youth/erasmusvirtual_nl

NATIONALE ERASMUS+-BUREAUS

In de betrokken partnerlanden (westelijke Balkan, landen van het oostelijke en zuidelijke Middellandse Zeegebied, Rusland en Centraal-Azië) verlenen de nationale Erasmus+-bureaus bijstand aan de Commissie, het Uitvoerend Agentschap en de lokale overheden bij de uitvoering van het Erasmus+-programma. Deze kantoren zijn ook het contactpunt in deze landen voor de belanghebbenden die betrokken zijn bij het Erasmus+-programma op het gebied van hoger onderwijs. De kantoren geven ruimere bekendheid aan en vergroten de zichtbaarheid, relevantie, doeltreffendheid en het effect van de internationale dimensie van Erasmus+.

Tot de taken van de nationale Erasmus+-bureaus behoren:

- het verstrekken van informatie over Erasmus+-activiteiten op het gebied van hoger onderwijs die openstaan voor deelname van hun landen;
- het verlenen van advies en bijstand aan mogelijke deelnemers;
- het uitoefenen van toezicht op Erasmus+-projecten;
- het coördineren van het lokale team van deskundigen voor de hervorming van het hoger onderwijs;
- het toezien op de langetermijneffecten van het Tempus IV-programma (2007-2013);
- het bijdragen aan studies en evenementen;
- het ondersteunen van de beleidsdialoog;
- het onderhouden van contacten met lokale overheden en EU-delegaties;
- het volgen van beleidsontwikkelingen op het gebied van hoger onderwijs in hun land.

ACS-SECRETARIAAT

In de betrokken partnerlanden (ACS-landen) zullen bepaalde acties worden uitgevoerd in nauwe samenwerking met het Comité van ambassadeurs van de groep van Staten in Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan, vertegenwoordigd door het ACS-secretariaat dat bij de programmering en uitvoering van deze acties is betrokken.

NETWERK VAN DESKUNDIGEN VOOR DE HERVORMING VAN HET HOGER ONDERWIJS

In de betrokken partnerlanden (westelijke Balkan, landen van het oostelijke en zuidelijke Middellandse Zeegebied, Rusland en Centraal-Azië) stellen de nationale teams van deskundigen voor de hervorming van het hoger onderwijs hun gezamenlijke expertise ter beschikking van de lokale overheden en belanghebbenden met het doel hervormingen te bevorderen en meer vooruitgang te boeken in het hoger onderwijs. Ze nemen deel aan de beleidsontwikkeling op het gebied van hoger onderwijs in hun land. De werkzaamheden van de deskundigen berusten op intercollegiale contacten. Elk

⁷ Deze aanwijzing mag niet worden opgevat als erkenning van een Palestijnse staat en doet geen afbreuk aan de individuele standpunten van de lidstaten in deze kwestie.

nationaal team telt vijf tot vijftien leden. Het betreft deskundigen op het gebied van hoger onderwijs (rectoren, vicerectoren, decanen, hooggeplaatste academici, functionarissen voor internationale betrekkingen, studenten enzovoort).

Tot hun takenpakket behoort onder meer de ondersteuning van:

- beleidsontwikkelingen in hun land door in nauw overleg met de betrokken lokale overheden steun te verlenen aan moderniserings- en hervormingsprocessen en -strategieën op het gebied van hoger onderwijs;
- de beleidsdialoog met de Europese Unie op het gebied van hoger onderwijs;
- opleidings- en adviseringsactiviteiten die gericht zijn op lokale belanghebbenden, met name instellingen voor hoger onderwijs en het personeel daarvan;
- Erasmus+-projecten (met name in het kader van de actie voor capaciteitsopbouw) door de resultaten ervan, meer in het bijzonder beste praktijken en innovatieve initiatieven, te verspreiden en te benutten voor opleidingsdoeleinden

EUROGUIDANCE-NETWERK

Euroguidance is een Europees netwerk van nationale centra voor informatie en voorlichting. Alle Euroguidance-centra hebben twee gemeenschappelijke doelstellingen:

- de Europese dimensie inzake begeleiding voor onderwijs en beroepsopleiding bevorderen;
- kwaliteitsinformatie verstrekken over loopbaanbegeleiding en mobiliteit voor leerdoeleinden.

Loopbaanbegeleiders en beleidsmakers op het terrein van onderwijs en arbeidsmarkt in alle Europese landen vormen de belangrijkste doelgroep van Euroguidance.

Meer informatie is te vinden op: <http://euroguidance.eu/>

NATIONALE EUROPASS-CENTRA

Dankzij Europass kunnen personen hun vaardigheden en kwalificaties duidelijk en transparant aantonen en documenteren in heel Europa. Dit initiatief vergemakkelijkt niet alleen de communicatie tussen werkzoekenden en werkgevers, maar vergroot ook de arbeids- en leermobiliteit.

Alle lidstaten van de Europese Unie en van de Europese Economische Ruimte alsook de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Servië en Turkije hebben een nationaal Europass-centrum dat alle activiteiten in verband met de Europass-documenten coördineert. Dit centrum is het eerste contactpunt voor personen of organisaties die Europass willen gebruiken of er meer over willen weten.

Meer informatie is beschikbaar op: <http://europass.cedefop.europa.eu/en/about/national-europass-centres>

NATIONALE COÖRDINATIEPUNTEN VOOR HET EUROPEES KWALIFICATIEKADER

De nationale coördinatiepunten voor het Europees kwalificatiekader ondersteunen de nationale autoriteiten bij de vaststelling van nationale kwalificatiekaders. De activiteiten van deze coördinatiepunten zijn erop gericht:

- nationale kwalificatiesystemen te relateren aan de Europese referentieniveaus;
- kwalificatiecertificaten, diploma's en Europass-documenten die de bevoegde autoriteiten hebben afgegeven te relateren aan het passende EQF-niveau.

Meer informatie is beschikbaar op: <http://ec.europa.eu/ploteus>

NETWERK VAN NATIONALE REFERENTIEPUNTEN VOOR EQAVET

De nationale referentiepunten voor EQAVET zijn opgericht door de nationale autoriteiten en brengen de bestaande relevante organen samen waarbij de sociale partners en alle belanghebbenden op nationaal en regionaal niveau zijn betrokken, om bij te dragen aan de implementatie van het Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en opleiding.

De nationale referentiepunten voor EQAVET hebben ten doel:

- de implementatie van het EQAVET-werkprogramma actief te ondersteunen,

- concrete initiatieven te nemen voor de verdere ontwikkeling van het EQAVET-kader in de nationale context,
- zelfevaluatie te ondersteunen als complementair en doeltreffend middel voor kwaliteitsborging dat het mogelijk maakt succes in kaart te brengen en ruimte voor verbetering vast te stellen, en
- te waarborgen dat informatie efficiënt wordt verspreid onder de belanghebbenden.

Meer informatie is beschikbaar op: <http://www.eqavet.eu/>

NATIONALE INFORMATIECENTRA VOOR ACADEMISCHE ERKENNING (NARICs)

Het NARIC-netwerk informeert over de erkenning van diploma's en studieperioden in andere Europese landen, en verleent advies over buitenlandse academische diploma's in het land van vestiging van het centrum. Het NARIC-netwerk is een betrouwbare bron van advies voor iedereen die naar het buitenland reist om er te werken of verder te leren, alsook voor instellingen, studenten, adviseurs, ouders, leerkrachten en potentiële werkgevers.

De Europese Commissie ondersteunt de activiteiten van het NARIC-netwerk door middel van de uitwisseling van informatie en ervaringen tussen landen, het vaststellen van goede praktijken, de vergelijkende analyse van systemen en beleid op dit gebied, alsmede het bespreken en analyseren van kwesties van gemeenschappelijk belang op het gebied van onderwijsbeleid.

Meer informatie is beschikbaar op: www.enic-naric.net

NETWERK VAN NATIONALE ECVET-DESKUNDIGENTEAMS

De teams van nationale deskundigen inzake ECVET stellen hun gezamenlijke expertise ter beschikking om de uitvoering van een Europees puntenoverdrachtsysteem voor beroepsonderwijs en –opleiding (ECVET) te ondersteunen. Deze teams bevorderen de goedkeuring, de toepassing en het gebruik van ECVET in de programmalanden en verlenen advies aan de bevoegde instanties en instellingen die zich bezighouden met beroepsonderwijs en -opleiding.

Meer informatie is beschikbaar op:

- <http://www.ecvet-secretariat.eu>
- http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_nl.htm

SALTO-ONDERZOEKSCENTRA

De SALTO-onderzoekscentra hebben tot doel de kwaliteit en de impact van projecten gefinancierd door het Erasmus+-programma te verbeteren.

JEUGDZAKEN

Op het gebied van jeugdzaken verstrekken de SALTO-centra expertise, middelen, informatie en specifieke trainingen aan nationale agentschappen en andere actoren betrokken bij jeugdwerk. Ook bevorderen ze de erkenning van niet-formeel en informeel leren. Ze richten hun aandacht ofwel op een thema (deelname en informatie, inclusiviteit en diversiteit, training en samenwerking) ofwel op een geografisch gebied (landen van het oostelijk partnerschap en Rusland, zuidelijke Middellandse Zeegebied, westelijke Balkan).

Het werk van de SALTO-Youth-centra omvat:

- het organiseren van opleidingscursussen, studiebezoeken, fora, samenwerking en activiteiten voor partnerschapsopbouw;
- het ontwikkelen en documenteren van methoden en instrumenten voor opleiding en jeugdwerk;
- het in kaart brengen van Europese opleidingsactiviteiten ten behoeve van jeugdwerkers door middel van de “European Training Calendar”;
- het uitgeven van praktische publicaties en richtsnoeren;
- het verstrekken van actuele informatie over Europees jeugdwerk;
- het bijhouden van een database met opleiders en contactpersonen op het gebied van jeugdwerk en jongerenopleiding;
- het controleren van accreditaties voor Erasmus+-vrijwilligerswerk in partner-buurlanden van de Europese Unie;
- het coördineren van de uitvoering van Youthpass, het instrument ter ondersteuning van de validering van de uitkomsten van niet-formeel en informeel leren in mobiliteitsactiviteiten voor jongeren en jeugdwerkactiviteiten.

ONDERWIJS EN OPLEIDING

Op het gebied van onderwijs en opleiding bieden de SALTO-centra een platform voor Europese opleidingsactiviteiten met als doel de kwaliteit en impact van het Erasmus+-programma te verbeteren op structuurniveau. Deze activiteiten, zoals workshops, opleidingscursussen, seminars en activiteiten voor partnerschapsopbouw binnen Erasmus+-prioriteitsthema's, stellen belanghebbenden onder andere in staat de capaciteiten van hun organisatie te ontwikkelen om volop de kansen die Erasmus+ biedt te benutten, om beste praktijken binnen Europese landen te delen, om partners te vinden of om de impact van hun project op Europees niveau te vergroten. Het SALTO-centrum voor onderwijs en opleiding verstrekt expertise, middelen en informatie over deze opleidingsmogelijkheden aan belanghebbenden en nationale agentschappen op het gebied van onderwijs en opleiding.

Meer informatie is beschikbaar op: www.salto-youth.net en www.salto-et.net

Otlas – het instrument om partners te vinden

Otlas is een van de hulpmiddelen die worden ontwikkeld en gehost door de SALTO-Youthonderzoekscentra. Het is een centraal online-instrument om partners te vinden voor organisaties die actief zijn op het gebied van jeugdzaken. Organisaties kunnen hun contactgegevens en interessegebieden registreren in Otlas, en ook partnerverzoeken aanmaken voor projectideeën.

Meer informatie is beschikbaar op: www.salto-youth.net/otlas of www.otlas.eu

EURODESKNETWERK

Het Eurodesknetwerk biedt informatiediensten aan jongeren en mensen die met hen werken aan Europese mogelijkheden op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken, en de betrokkenheid van jongeren bij Europese activiteiten.

Het Eurodesknetwerk bestaat in alle programmalanden en wordt op Europees niveau gecoördineerd door het verbindingskantoor van Eurodesk in Brussel. Het netwerk antwoordt op vragen, verstrekt informatie over financiering en biedt evenementen en publicaties aan. Het draagt tevens bij aan de opbouw en het onderhoud van de Europese Jongeren Site.

De Europese Jongeren Site verstrekt Europese en nationale informatie en biedt mogelijkheden die van belang zijn voor jongeren die leven, leren en werken in Europa. De aangeboden informatie is ingedeeld volgens acht hoofdthema's, bestrijkt 33 landen en is beschikbaar in 27 talen.

De Europese Jongeren Site is toegankelijk via: <http://europa.eu/youth/splash> en

Meer informatie over Eurodesk is te vinden op: <http://www.eurodesk.eu>

Wie kan deelnemen aan het Erasmus+programma?

Personen, meer bepaald studenten, stagiairs, leerlingen, scholieren, lerende volwassenen, jongeren, vrijwilligers, professoren, leerkrachten, opleiders, jeugdwerkers, beroepsactoren van organisaties die actief zijn op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken, vormen de belangrijkste doelgroep van het programma.

Het programma bereikt deze personen echter voornamelijk via organisaties, instellingen, organen of groepen die zulke activiteiten organiseren. De voorwaarden voor deelname aan het programma houden bijgevolg verband met deze twee actoren: de "deelnemers" (personen die deelnemen aan het programma) en de "deelnemende organisaties" (met inbegrip van groepen van ten minste vier jongeren die actief zijn in het jeugdwerk, maar niet noodzakelijkerwijs in het kader van een jeugdorganisatie, ook informele groepen jongeren genoemd). Voor zowel deelnemers als deelnemende organisaties hangen de voorwaarden voor deelname af van het land waar ze gevestigd zijn.

DEELNEMERS

In de regel moeten deelnemers aan Erasmus+-projecten gevestigd zijn in een programmaland. Bepaalde acties, met name op het gebied van hoger onderwijs en jeugdzaken, staan ook open voor deelnemers uit partnerlanden.

De specifieke voorwaarden voor deelname aan een Erasmus+-project hangen af van het soort actie.

Algemeen gesproken zijn de belangrijkste doelgroepen:

- van projecten die van belang zijn voor het hoger onderwijs: hogeronderwijsstudenten (korte cyclus, eerste, tweede of derde cyclus), docenten en professoren in het hoger onderwijs, personeel van instellingen voor hoger onderwijs, opleiders en beroepskrachten in het bedrijfsleven;
- van projecten die van belang zijn voor beroepsonderwijs en -opleiding: leerlingen en studenten in beroepsonderwijs, beroepsactoren en opleiders in beroepsopleiding, personeel van organisaties voor initieel beroepsonderwijs, opleiders en beroepskrachten in het bedrijfsleven;
- van projecten die van belang zijn voor het schoolonderwijs: schoolleiders, leerkrachten en schoolpersoneel, leerlingen in kleuteronderwijs, basisonderwijs en secundair onderwijs;
- van projecten die van belang zijn voor het volwassenenonderwijs: leden van organisaties voor niet-beroepsgericht volwassenenonderwijs, opleiders, personeel en lerenden in nietberoepsgericht volwassenenonderwijs;
- van projecten die van belang zijn voor jeugdzaken: jongeren van 13 tot 30 jaar⁸, jeugdwerkers, personeel en leden van organisaties die zich actief met jeugdzaken bezighouden;
- van projecten die van belang zijn op sportgebied: beroepsmensen en vrijwilligers op sportgebied, sporters en coaches.

Meer details over de voorwaarden voor deelname aan elke specifieke actie zijn terug te vinden in deel B en in bijlage I bij deze gids.

DEELNEMENDE ORGANISATIES

Erasmus+-projecten worden ingediend en beheerd door deelnemende organisaties die de deelnemers vertegenwoordigen. Zodra een project is geselecteerd, wordt de organisatie die het project heeft aangevraagd begunstigde van een Erasmus+-subsidie. Begunstigden ondertekenen een subsidieovereenkomst of ontvangen een subsidiebesluit waardoor ze in aanmerking komen voor financiële steun om hun project uit te voeren (subsidieovereenkomsten worden niet aan individuele deelnemers aangeboden). Sommige programma-acties staan ook open voor informele groepen jongeren.

In de regel moeten organisaties die deelnemen aan Erasmus+-projecten gevestigd zijn in een programmaland. Sommige acties, met name op het gebied van hoger onderwijs en jeugdzaken, staan ook open voor deelnemende organisaties uit partnerlanden.

De specifieke voorwaarden voor deelname aan een Erasmus+-project hangen af van het soort door het programma ondersteunde actie. In het algemeen staat het programma open voor elke organisatie die werkzaam is op het gebied van onderwijs, opleiding, jeugdzaken of sport. Diverse acties staan ook open voor deelname van andere actoren op de arbeidsmarkt.

Meer informatie is te vinden in deel B en in bijlage I bij deze gids.

⁸ Naargelang van de verschillende soorten activiteiten worden diverse leeftijdsbeperkingen toegepast. Meer informatie is te vinden in deel B en in bijlage I bij deze gids. Verder moet rekening worden gehouden met:

minimale leeftijds grenzen - deelnemers moeten de minimumleeftijd hebben bereikt op de dag dat de activiteit van start gaat;

maximale leeftijds grenzen - deelnemers mogen niet ouder zijn dan de aangegeven maximumleeftijd op de uiterste datum van indiening van de aanvraag.

Begunstigde landen

Het Erasmus+-programma staat open voor de volgende landen:

PROGRAMMALANDEN

De volgende landen kunnen volledig deelnemen aan alle acties van het Erasmus+-programma:

Lidstaten van de Europese Unie (EU) ⁹			
België	Griekenland	Litouwen	Portugal
Bulgarije	Spanje	Luxemburg	Roemenië
Tsjechië	Frankrijk	Hongarije	Slovenië
Denemarken	Kroatië	Malta	Slowakije
Duitsland	Italië	Nederland	Finland
Estland	Cyprus	Oostenrijk	Zweden
Ierland	Letland	Polen	Verenigd Koninkrijk ¹⁰

Niet-EU-programmalanden		
voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië	IJsland Liechtenstein	Noorwegen Turkije Servië ¹¹

PARTNERLANDEN

De volgende landen mogen deelnemen aan bepaalde programma-acties met naleving van specifieke criteria of voorwaarden (meer bijzonderheden zijn terug te vinden in deel B van deze gids). De middelen worden toegewezen aan organisaties op het grondgebied van de landen, zoals dat in het internationaal recht wordt erkend. De aanvragers en deelnemers moeten alle door de Europese Raad opgelegde beperkingen op externe bijstand van de EU naleven.

Aanvragen moeten in overeenstemming zijn met de algemene EU-waarden eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren, zoals voorzien in art 2. van het Verdrag van de Europese Unie.

⁹ Overeenkomstig artikel 33, lid 3, van Besluit 2013/755/EU van de Raad van 25 november 2013 betreffende de associatie van de landen en gebieden overzee met de Europese Unie (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:344:0001:0118:NL:PDF>), ziet de Unie erop toe dat natuurlijke personen uit en organisaties van de landen en gebieden overzee (LGO) kunnen deelnemen aan Erasmus+, volgens de regels van het programma en de regelingen die van toepassing zijn voor de lidstaat waarmee deze LGO zijn verbonden. Dit houdt in dat natuurlijke personen uit en organisaties van de LGO bij deelname aan het programma de status van "programmaland" hebben, waarbij de lidstaat waarmee zij zijn verbonden als "programmaland" fungeert. De lijst van LGO is te vinden op: https://ec.europa.eu/europeaid/regions/overseas-countries-and-territories-octs/oct-eu-association_en

¹⁰ **VOOR BRITSE AANVRAGERS:** gelieve er rekening mee te houden dat u alleen in aanmerking komt als u gedurende het volledige subsidietijdvak aan de relevante criteria voldoet. Als het Verenigd Koninkrijk tijdens het subsidietijdvak uit de EU treedt zonder een overeenkomst met de EU te sluiten die waarborgt dat Britse aanvragers in aanmerking blijven komen, ontvangt u geen financiële steun van de EU meer (maar kunt u, waar mogelijk, aan het project blijven deelnemen) of moet u het project overeenkomstig de bepalingen van de subsidieovereenkomst bij opzegging verlaten.

¹¹ Aan de erkenning van Servië als een programmaland zijn de volgende voorwaarden verbonden:

- De beschikbaarheid van de in de ontwerpbegroting voor 2019 voorziene kredieten na de vaststelling van de begroting voor 2019 van Servië.
- Wijziging van de overeenkomst tussen de Europese Unie en de Republiek Servië betreffende de deelname van de Republiek Servië aan "Erasmus+": het EU-programma voor onderwijs, opleiding, jeugd en sport.

Partner-buurlanden van de EU¹²

Westelijke Balkan (Regio 1)	Landen van het oostelijk partnerschap (Regio 2)	Landen van het zuidelijke Middellandse Zeegebied (Regio 3)	Russische Federatie (Regio 4)
Albanië Bosnië en Herzegovina Kosovo ¹³ Montenegro	Armenië Azerbeidzjan Belarus Georgië Moldavië Het grondgebied van Oekraïne zoals erkend in het internationaal recht	Algeria Egypt Israel Jordan Lebanon Libya Morocco Palestine ¹⁴ Syrië Tunesië	Het grondgebied van Rusland zoals erkend in het internationaal recht

ANDERE PARTNERLANDEN

Sommige programma-acties staan open voor alle partnerlanden over de hele wereld die hieronder worden genoemd. Voor sommige andere acties is de geografische reikwijdte minder uitgebreid.

De partnerlanden hieronder zijn gegroepeerd volgens de financiële instrumenten van het externe optreden van de EU.

Regio 5	Andorra, Monaco, San Marino, Vaticaanstad
Regio 6¹⁵ Asia	Afghanistan, Bangladesh, Bhutan, Cambodja, China, Filipijnen, India, Indonesië, Laos, Maldiven, Maleisië, Mongolië, Myanmar/Birma, Nepal, Noord-Korea, Pakistan, Sri Lanka, Thailand en Vietnam
Regio 7¹⁶ Centraal-Azië	Kazachstan, Kirgizië, Tadzjikistan, Turkmenistan, Oezbekistan
Regio 8¹⁷ Latijns-Amerika	Argentinië, Bolivia, Brazilië, Colombia, Costa Rica, Cuba, Ecuador, El Salvador, Guatemala, Honduras, Mexico, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru, Venezuela
Regio 9¹⁸	Iran, Irak, Yemen
Regio 10¹⁹	Zuid-Afrika
Regio 11 ACS	Angola, Antigua en Barbuda, Bahama's, Barbados, Belize, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Kameroen, Kaapverdië, Centraal-Afrikaanse Republiek, Tsjaad, Comoren, Congo, Democratische Republiek Congo, Cookeilanden, Djibouti, Dominica, Dominicaanse Republiek, Equatoriaal-Guinea, Eritrea, Ethiopië, Fiji, Gabon, Gambia, Ghana, Grenada, Guinee, Guinee-Bissau, Guyana, Haïti, Ivoorkust, Jamaica, Kenia, Kiribati, Lesotho, Liberia, Madagaskar, Malawi, Mali, Marshalleilanden, Mauritanië, Mauritius, Micronesia, Mozambique, Namibië, Nauru, Niger, Nigeria, Niue, Oost-Timor, Palau, Papoea-Nieuw-Guinea, Rwanda, Saint Kitts en Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent en de Grenadines, Samoa, Sao Tomé en Principe, Senegal, Seychellen, Sierra Leone, Salomonseilanden, Somalië, Sudan, Suriname, Swaziland, Tanzania, Togo, Tonga, Trinidad en Tobago, Tsjaad, Tuvalu, Uganda, Vanuatu, Zambia, Zimbabwe, Zuid-

¹² De subsidiabiliteitscriteria die staan vermeld in Bericht 2013/C 205/05 van de Commissie (PB C 205 van 19.7.2013, blz. 9-11) gelden voor alle in het kader van deze programmagids uitgevoerde acties, ook jegens derden die financiële steun ontvangen ingeval in het kader van de desbetreffende actie door subsidieontvangers financiële steun aan derden wordt verleend overeenkomstig artikel 204 van het Financieel Reglement van de EU.

¹³ Deze benaming laat de standpunten over de status van Kosovo onverlet, en is in overeenstemming met Resolutie 1244 van de VN-Veiligheidsraad en het advies van het Internationaal Gerechtshof over de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo.

¹⁴ Deze aanwijzing mag niet worden opgevat als erkenning van een staat Palestina en doet geen afbreuk aan de individuele standpunten van de lidstaten in deze kwestie.

¹⁵ Indeling die in het kader van de instrumenten voor ontwikkelingssamenwerking (DCI) wordt gebruikt.

¹⁶ Idem als hierboven.

¹⁷ Idem als hierboven.

¹⁸ Idem als hierboven.

¹⁹ Idem als hierboven.

	Sudan
Regio 12²⁰ Geïndustrialiseerde landen van de Samenwerkingsraad van de Golf	Bahrein, Koeweit, Oman, Qatar, Saudi-Arabië, Verenigde Arabische Emiraten
Regio 13²¹ Andere geïndustrialiseerde landen	Australië, Brunei, Canada, Chili, Hongkong, Japan, Macau, Nieuw-Zeeland, Singapore, Taiwan, Uruguay, Verenigde Staten van Amerika, Zuid-Korea.
Regio 14	Faeröer, Zwitserland

Meer informatie is terug te vinden in de gedetailleerde beschrijving van de programma-acties in deel B van deze gids.

VEREISTEN MET BETREKKING TOT VISA EN VERBLIJFSVERGUNNINGEN

Deelnemers aan Erasmus+-projecten moeten zo nodig een visum verkrijgen voor hun verblijf in het programma- of partnerland dat optreedt als gastland voor de activiteit. Alle deelnemende organisaties dragen de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de vereiste vergunningen (visa voor verblijf van korte of lange duur of verblijfsvergunningen) in orde zijn voordat de geplande activiteit plaatsvindt.

Aangezien de verkrijging meerdere weken in beslag kan nemen, wordt ten eerste aanbevolen om de vergunningen ruim van tevoren aan te vragen bij de bevoegde autoriteiten. De nationale agentschappen en het Uitvoerend Agentschap kunnen nader advies en ondersteuning verstrekken met betrekking tot visa, verblijfsvergunningen, sociale zekerheid enzovoort. Op de EU-portaalsite over immigratie staat algemene informatie over visa en verblijfsvergunningen voor een verblijf van korte en lange duur: <https://ec.europa.eu/immigration/>

²⁰ Indeling die in het kader van het partnerschapsinstrument (PI) wordt gebruikt.

²¹ Indeling die in het kader van het partnerschapsinstrument (PI) wordt gebruikt.

DEEL B – INFORMATIE OVER DE ACTIES DIE IN DEZE GIDS NADER WORDEN OMSCHREVEN

Dit deel bevat voor alle in de Erasmus+-programmagids nader omschreven acties en activiteiten de volgende informatie:

- een beschrijving van de doelstellingen en verwachte effecten ; een beschrijving van de ondersteunde activiteiten;
- tabellen met de evaluatiecriteria voor projectvoorstellen;
- nuttige aanvullende informatie die bijdraagt tot een beter begrip van het soort ondersteunde projecten;
- een beschrijving van de financieringsregels.

Iedereen die een aanvraag wil indienen, wordt aangeraden eerst aandachtig het deel dat betrekking heeft op de te ondersteunen actie volledig te lezen. Aanvragers wordt ook aangeraden de aanvullende informatie in bijlage I bij deze gids zorgvuldig door te nemen.

Onderwijs en opleiding

Mogelijkheden in hoger onderwijs, beroepsonderwijs en -opleiding, schoolonderwijs en volwassenenonderwijs.

WELKE ACTIES WORDEN ONDERSTEUND?

Onder "Kernactie 1", "Kernactie 2" en "Kernactie 3" worden concrete acties toegelicht ter verwezenlijking van de programmadoelstellingen op het gebied van onderwijs en opleiding. De acties daarvan die voornamelijk, maar niet uitsluitend, betrekking hebben op onderwijs en opleiding, betreffen:

- mobiliteitsprojecten voor lerenden en personeel in hoger onderwijs, beroepsonderwijs en opleiding,
- mobiliteitsprojecten voor personeel in schoolonderwijs en volwassenenonderwijs,
- gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus,
- Erasmus+-leningen aan masterstudenten,
- strategische partnerschappen,
- kennisallianties-Europese universiteiten,
- allianties voor sectorspecifieke vaardigheden,
- capaciteitsopbouw op het gebied van hoger onderwijs.

Het deel "Kernactie 3" bevat ook informatie over Erasmus+ activiteiten inzake het ondersteunen van het beleid voor onderwijs en opleiding met betrekking tot beleidsanalyse en intercollegiaal leren (peer learning), initiatieven voor beleidsinnovatie, instrumenten en netwerken, samenwerking met internationale organisaties en de dialoog met beleidsmakers en organisaties van belanghebbenden. Deze activiteiten worden uitgevoerd via specifieke oproepen tot het indienen van voorstellen die direct worden beheerd door de Europese Commissie of door het Uitvoerend Agentschap. Meer informatie is te vinden op de websites van de Commissie en het Uitvoerend Agentschap.

WAT ZIJN DE DOELSTELLINGEN VAN DEZE ACTIES?

SPECIFIEKE DOELSTELLINGEN

Met het Erasmus+-programma worden de volgende specifieke doelstellingen nagestreefd op het gebied van onderwijs en opleiding:

- verhoging van het niveau van de kerncompetenties en vaardigheden, met name wat betreft hun relevantie voor de arbeidsmarkt en hun bijdrage tot een hechtere samenleving, met name door de mogelijkheden voor leermobiliteit te verruimen en de samenwerking tussen de onderwijs- en opleidingswereld en het beroepsleven te intensiveren;
- bevordering van kwaliteitsverbeteringen, excellentie op het gebied van innovatie en internationalisering op het niveau van onderwijs- en opleidingsinstellingen, met name door nauwere transnationale samenwerking tussen aanbieders van onderwijs en opleidingen en andere belanghebbenden;
- bevordering van het ontstaan en ruimere bekendheid van een Europese ruimte voor een leven lang leren bedoeld om beleidshervormingen op nationaal niveau aan te vullen en om de modernisering van onderwijs- en opleidingsstelsels te ondersteunen, met name door sterkere beleidssamenwerking, verbetering van het gebruik van instrumenten van de Europese Unie voor transparantie en erkenning en de verspreiding van goede praktijken;
- versterking van de internationale dimensie van onderwijs en opleiding, met name door samenwerking tussen instellingen in de programma- en partnerlanden op het gebied van beroepsonderwijs en opleiding en in het hoger onderwijs, door de aantrekkelijkheid van de Europese instellingen voor hoger onderwijs te vergroten en door ondersteuning van het externe optreden van de Europese Unie, inclusief haar ontwikkelingsdoelstellingen, door de mobiliteit en de samenwerking tussen de instellingen voor hoger onderwijs in de programma- en partnerlanden te bevorderen en door doelgerichte opbouw van capaciteit in partnerlanden;
- verbetering van het onderwijzen en leren van talen en bevordering van de grote taalverscheidenheid van de Europese Unie en het intercultureel bewustzijn.

Jeugdzaken

Mogelijkheden voor niet-formeel en informeel leren op het gebied van jeugdzaken.

WELKE ACTIES WORDEN ONDERSTEUND?

Onder "Kernactie 1", "Kernactie 2" en "Kernactie 3" worden concrete acties voorgesteld ter verwezenlijking van de programmadoelstellingen op het gebied van jeugdzaken. De acties daarvan die voornamelijk, maar niet uitsluitend, betrekking hebben op jeugdzaken (niet-formeel en informeel leren), betreffen:

- mobiliteitsprojecten voor jongeren (uitwisseling van jongeren en vrijwilligerswerk) en jeugdwerkers,
- grootschalige evenementen in het kader van Europees vrijwilligerswerk, strategische partnerschappen,
- capaciteitsopbouw op het gebied van jeugdzaken,
- dialoogprojecten voor jongeren.

In het onderdeel getiteld "Kernactie 3" staat ook informatie over Erasmus+-acties ter ondersteuning van jeugdbeleid, met betrekking tot beleidsanalyse en intercollegiaal leren (peer learning), toekomstgerichte initiatieven, instrumenten en netwerken, samenwerking met internationale organisaties en de dialoog met organisaties van belanghebbenden; al die acties worden in het kader van Erasmus+ gepromoot ter ondersteuning van jeugdwerkstelsels. Deze acties worden uitgevoerd via specifieke oproepen tot het indienen van voorstellen die door het Uitvoerend Agentschap van de Europese Commissie of direct door de Europese Commissie zelf worden beheerd. Meer informatie is te vinden op de websites van de Commissie en het Uitvoerend Agentschap.

WAT ZIJN DE DOELSTELLINGEN VAN DEZE ACTIES?

SPECIFIEKE DOELSTELLINGEN

Met het Erasmus+-programma worden de volgende specifieke doelstellingen nagestreefd op het gebied van jeugdzaken:

- verhoging van het niveau van de kerncompetenties en vaardigheden van jongeren, waaronder kansarme jongeren, bevordering van de participatie in de democratie in Europa en op de arbeidsmarkt, van actief burgerschap, van interculturele dialoog, van sociale integratie en solidariteit, met name door de mogelijkheden voor leermobiliteit voor jongeren, mensen die actief zijn in jeugdwerk en jeugdorganisaties en jeugdleiders te verruimen en door sterkere banden tussen jeugdzaken en de arbeidsmarkt tot stand te brengen;
- bevordering van kwaliteitsverbetering in het jeugdwerk, met name door nauwere samenwerking tussen organisaties op het gebied van jeugdzaken en/of andere belanghebbenden;
- aanvulling van beleidshervormingen op lokaal, regionaal en nationaal niveau en ondersteuning van de ontwikkeling van een op kennis gebaseerd en empirisch onderbouwd jeugdbeleid en erkenning van niet-formeel en informeel leren, met name door sterkere beleidssamenwerking, een beter gebruik van de instrumenten van de Europese Unie voor transparantie en erkenning en de verspreiding van goede praktijken;
- versterking van de internationale dimensie van jeugdactiviteiten en de bekwaamheid van jeugdwerkers en jeugdorganisaties ter ondersteuning van jongeren als aanvulling op het externe optreden van de Europese Unie, met name door de bevordering van mobiliteit en samenwerking tussen belanghebbenden in de programma- en partnerlanden en internationale organisaties.

Over de periode 2014-2020 wordt 8,6% van het budget toegewezen aan acties ter ondersteuning van mogelijkheden voor niet-formeel en informeel leren op het gebied van jeugdzaken.

Drie kernacties

Hieronder worden de acties op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken samen voorgesteld, met dien verstande dat:

- al deze acties worden georganiseerd binnen een kader dat berust op drie kernacties;
- diverse acties bedoeld zijn als instrumenten ter ondersteuning van de doelstellingen die zowel betrekking hebben op onderwijs en opleiding als op jeugdzaken;
- het Erasmus+-programma beoogt synergie, samenwerking en kruisbestuiving tussen de verschillende gebieden te bevorderen.

Deze benaderingswijze is bedoeld om nodeloze herhalingen in deze gids te vermijden.

KERNACTIE 1: INDIVIDUELE LEERMOBILITEIT

WELKE ACTIES WORDEN ONDERSTEUND?

Deze kernactie ondersteunt het volgende:

- mobiliteitsprojecten op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken,
- gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus,
- Erasmus+-leningen aan masterstudenten.

De acties die in het kader van deze kernactie worden ondersteund, moeten positieve en langdurige effecten hebben, niet alleen op de betrokken deelnemers en deelnemende organisaties, maar ook op de beleidsstelsels waarin deze activiteiten plaatsvinden.

Wat studenten, stagiairs, leerlingen en jongeren betreft, worden met de door deze kernactie ondersteunde mobiliteitsactiviteiten de volgende resultaten nagestreefd:

- verbeterde leerprestaties;
- betere inzetbaarheid op de arbeidsmarkt en verbeterde loopbaanperspectieven;
- meer zin voor initiatief en ondernemerschap;
- verhoogde zelfredzaamheid en groter gevoel van eigenwaarde;
- verbeterde kennis van vreemde talen;
- groter intercultureel bewustzijn;
- actievere participatie in de samenleving;
- beter besef van het Europese project en de waarden van de EU;
- sterkere motivatie om deel te nemen aan toekomstige acties inzake (formeel/niet-formeel) leren of opleiding na de periode van mobiliteit in het buitenland.

Wat betreft personeel, jeugdwerkers en beroepsbeoefenaren die betrokken zijn bij onderwijs, opleiding en jeugdzaken, wordt van de mobiliteitsactiviteiten verwacht dat zij de volgende resultaten opleveren:

- verbeterde competenties, afgestemd op de bijbehorende beroepsprofielen (onderwijs, opleiding, jeugdwerk enzovoort);
- ruimer begrip van praktijken, beleidsvormen en stelsels op het gebied van onderwijs, opleiding of jeugdwerk in de diverse landen;
- verbeterd vermogen om veranderingen in gang te zetten met het oog op modernisering en internationale ontsluiting binnen de eigen onderwijsorganisaties;
- beter begrip van de onderlinge verbanden tussen respectievelijk formeel en niet-formeel onderwijs, beroepsopleiding en de arbeidsmarkt;
- verbeterde kwaliteit van hun werk en activiteiten ten behoeve van studenten, stagiairs, leerlingen, scholieren, lerende volwassenen, jongeren en vrijwilligers; beter begrip en grotere ontvankelijkheid voor sociale, taalkundige en culturele verscheidenheid;
- verbeterd vermogen om in te spelen op de behoeften van kansarmen; meer steun voor en bevordering van mobiliteitsactiviteiten voor lerenden;
- ruimere mogelijkheden voor beroeps- en loopbaanontwikkeling; verbeterde kennis van vreemde talen;
- sterkere motivatie en meer tevredenheid in hun dagelijks werk.

Wat deelnemende organisaties betreft, worden van de door deze actie ondersteunde activiteiten de volgende resultaten verwacht:

- verbeterd vermogen om te functioneren op EU-/internationaal niveau: verbeterde managementvaardigheden en internationaliseringsstrategieën; versterkte samenwerking met partners uit andere landen; verhoogde toewijzing van financiële middelen uit een andere bron dan de EU-middelen met het doel EU-/internationale projecten op touw te zetten; verbeterde kwaliteit in voorbereiding, uitvoering, controle en follow-up van EU-/internationale projecten;
- innovatieve en verbeterde manier van functioneren ten aanzien van hun doelgroepen, bijvoorbeeld door: studenten, stagiairs, leerlingen, jongeren en vrijwilligers aantrekkelijker programma's te bieden die beter afgestemd zijn op hun behoeften en verwachtingen; verbeterde kwalificaties van onderwijzend en opleidend personeel; verbeterde procedures voor de erkenning en validering van de gedurende een leerperiode in een ander land verworven competenties; efficiëntere activiteiten ten behoeve van plaatselijke gemeenschappen, verbeterde methoden en praktijken in het jeugdwerk met het doel jongeren actiever te betrekken en/of kansarme groepen rechtstreeks aan te spreken enzovoort;
- een omgeving binnen de organisatie die moderner van opzet is en die zich kenmerkt door meer dynamiek, beroepsbekwaamheid en een grotere betrokkenheid, dat wil zeggen een omgeving waar goede praktijken en nieuwe methoden direct inzetbaar zijn in dagelijkse bezigheden; die openstaat voor synergie met organisaties die actief zijn op verschillende gebieden in verband met maatschappij, onderwijs en werkgelegenheid; waar de beroepsontwikkeling van het personeel strategisch wordt gepland aan de hand van de individuele behoeften en de organisatorische doelstellingen; een omgeving die, indien van toepassing, heel getalenteerde studenten en academisch personeel uit de hele wereld kan aantrekken.

De verwachting is dat de combinatie van de duizenden door deze kernactie ondersteunde projecten op lange termijn een effect zal hebben op de onderwijs-, opleidings- en jeugdwerkstelsels in de deelnemende landen, waardoor beleidshervormingen worden gestimuleerd en nieuwe middelen voor mobiliteitskansen worden aangetrokken in Europa en daarbuiten.

WAT ZIJN DE DOELSTELLINGEN VAN DEZE ACTIES?

Onderwijs-, opleidings- en jeugdactiviteiten zijn van het allergrootste belang om mensen uit alle leeftijdsgroepen de nodige instrumenten te verschaffen waarmee zij een actieve rol kunnen spelen in de samenleving in het algemeen en op de arbeidsmarkt in het bijzonder. De projecten in het kader van deze actie bevorderen transnationale mobiliteitsactiviteiten die gericht zijn op lerenden (studenten, stagiairs, leerlingen en jongeren) en personeel (professoren, leerkrachten, opleiders, jeugdwerkers en medewerkers van organisaties die werkzaam zijn op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken) en die tot doel hebben:

- hulp te bieden aan lerenden bij het verwerven van leerresultaten (kennis, vaardigheden en competenties) ter verbetering van hun persoonlijke ontwikkeling, hun maatschappelijke betrokkenheid als zorgzame en actieve burgers en hun inzetbaarheid op de arbeidsmarkt in Europa en daarbuiten;
- de beroepsontwikkeling te ondersteunen van iedereen die werkzaam is in de onderwijs-, opleidings- en jeugdsector teneinde onderwijs, opleiding en jeugdwerk in heel Europa te vernieuwen en in kwalitatief opzicht hoogwaardiger te maken;
- de kennis van vreemde talen van de deelnemers wezenlijk te verbeteren;
- bij deelnemers het besef en begrip van andere culturen en landen te vergroten door ze de mogelijkheid te bieden netwerken van internationale contacten op te zetten en zo deel te nemen aan het maatschappelijke leven in al zijn facetten en een gevoel van Europees burgerschap en Europese identiteit te ontwikkelen;
- de capaciteiten, aantrekkelijkheid en internationale dimensie te versterken van organisaties die werkzaam zijn op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken, zodat ze activiteiten en programma's kunnen aanbieden die beter tegemoetkomen aan de individuele behoeften, zowel binnen als buiten Europa;
- synergieën te versterken en de overgang te vergemakkelijken tussen formeel en niet-formeel onderwijs, beroepsopleiding, arbeidsmarkt en ondernemerschap; te zorgen voor een betere erkenning van de gedurende een leerperiode in een ander land verworven competenties.

In het kader van deze actie wordt tevens steun verleend voor internationale mobiliteitsactiviteiten van en naar partnerlanden op het gebied van hoger onderwijs en jeugdzaken. Deze actie draagt ook bij tot samenwerking tussen de EU en de begunstigde partnerlanden en weerspiegelt de doelstellingen, prioriteiten en beginselen van het externe optreden van de EU:

- het hoger onderwijs in Europa aantrekkelijker te maken en hulp te bieden aan Europese instellingen voor hoger onderwijs om de concurrentie op de wereldmarkt voor hoger onderwijs aan te gaan;
- de prioriteiten te ondersteunen vermeld in "De nieuwe Europese consensus inzake ontwikkeling"²² en de mededeling "Het Europese hoger onderwijs in de wereld"²³;
- de internationalisering, aantrekkelijkheid, kwaliteit, gelijke toegang en modernisering van instellingen voor hoger onderwijs buiten Europa te ondersteunen met het doel de ontwikkeling van partnerlanden te bevorderen;
- de ontwikkeling en de doelstellingen en beginselen van het externe beleid, met inbegrip van nationale verantwoordelijkheid, sociale samenhang, kansgelijkheid, goed geografisch evenwicht en diversiteit, te bevorderen. Speciale aandacht zal worden besteed aan de minst ontwikkelde landen evenals aan kansarme studenten met een zwakke sociaaleconomische achtergrond en aan studenten met specifieke behoeften;
- niet-formeel leren en samenwerking op het gebied van jeugdzaken met partnerlanden te bevorderen.

WAT IS EEN MOBILITEITSPROJECT?

Het Erasmus+-programma ondersteunt organisaties die werkzaam zijn op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken bij het uitvoeren van projecten ter bevordering van verschillende soorten mobiliteit. Een mobiliteitsproject verloopt in de volgende fasen:

- voorbereiding (inclusief praktische regelingen, selectie van deelnemers, sluiten van overeenkomsten met partners en deelnemers, taalkundige/interculturele/leer- en taakgerelateerde voorbereiding van deelnemers vóór het vertrek);
- uitvoering van de mobiliteitsactiviteiten;
- follow-up (inclusief evaluatie van de activiteiten en, waar nodig, de validering en formele erkenning van de leerresultaten van de deelnemers tijdens de activiteit, alsook de verspreiding en het gebruik van de projectresultaten).

Vergeleken met diverse mobiliteitsacties die door voorgaande Europese programma's werden gesteund, is een belangrijke in Erasmus+ geïntroduceerde vernieuwing dat de deelnemers aan mobiliteitsactiviteiten beter worden ondersteund om hun kennis van vreemde talen te verbeteren vóór en tijdens hun verblijf in het buitenland. Vanaf 2014 heeft de Europese Commissie geleidelijk een Europese onlinedienst voor taalkundige ondersteuning ingevoerd. Hiermee kunnen de deelnemers aan langdurige mobiliteitsactiviteiten niet alleen hun kennis toetsen van de taal die ze zullen gebruiken wanneer ze studeren of werken in het buitenland, maar ook een onlinetaalcursus volgen om hun competenties te verbeteren. Deelnemers met een niveau van minimaal B2 in de hoofdtal waarin wordt lesgegeven of gewerkt hebben de keuze om een OLS-cursus in de taal van het ontvangende land te volgen, indien deze beschikbaar is (meer informatie over de ondersteuning bij het leren van talen vindt u in bijlage I).

²² https://ec.europa.eu/europeaid/new-european-consensus-development-our-world-our-dignity-our-future_en

²³ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, Brussel, 11.07.2013, COM(2013) 499 final.

Bovendien is er in Erasmus+, meer dan in vroegere programma's, ruimte weggelegd voor de ontwikkeling van mobiliteitsactiviteiten met partnerorganisaties van diverse achtergronden die actief zijn op verschillende werkterreinen of in diverse sociaaleconomische sectoren (bijvoorbeeld stages voor universiteitsstudenten of leerlingen in het beroepsonderwijs in ondernemingen, ngo's, publieke instanties; leerkrachten die nascholingscursussen volgen in bedrijven of opleidingscentra; deskundigen uit het bedrijfsleven die colleges of opleidingen geven in instellingen voor hoger onderwijs, enzovoort).

Een derde element dat van belang is voor de innovatie en kwaliteit van mobiliteitsactiviteiten is dat de aan Erasmus+ deelnemende organisaties de mogelijkheid hebben mobiliteitsactiviteiten te organiseren binnen een breder strategisch kader en op middellange termijn. Met één subsidieaanvraag voor een periode van maximaal twee jaar kan de coördinator van een mobiliteitsproject verscheidene mobiliteitsactiviteiten organiseren, zodat diverse personen buitenlandse ervaring kunnen opdoen in verschillende landen. Erasmus+ stelt de aanvragende organisaties bijgevolg in staat hun project uit te werken in overeenstemming met de behoeften van de deelnemers en ook volgens hun interne plannen met het oog op internationalisering, capaciteitsopbouw en modernisering.

Afhankelijk van het profiel van de betrokken deelnemers worden met kernactie 1 van het Erasmus+programma de volgende soorten mobiliteitsprojecten ondersteund:

- op het gebied van onderwijs en opleiding:
 - mobiliteitsproject voor hogeronderwijsstudenten en -personeel;
 - mobiliteitsproject voor lerenden en personeel in het kader van beroepsopleiding en -onderwijs;
 - mobiliteitsproject voor schoolpersoneel;
 - mobiliteitsproject voor personeel in volwassenenonderwijs;
- op het gebied van jeugdzaken:
 - mobiliteitsproject voor jongeren en jeugdwerkers.

Aan mobiliteit van personeel van lange duur, mobiliteit van leerlingen van korte of lange duur alsook aan "gemengde mobiliteit" van lerende volwassenen wordt steun verleend met kernactie 2 met betrekking tot strategische partnerschappen.

In de volgende delen staat gedetailleerde informatie over de criteria en voorwaarden die gelden voor elk type mobiliteitsproject.

MOBILITEITSPROJECT VOOR HOGERONDERWIJSSTUDENTEN EN -PERSONEEL

Dit mobiliteitsproject kan uit een of meer van de volgende activiteiten bestaan:

STUDENTENMOBILITEIT

Studentenmobiliteit is mogelijk in elk studiegebied en elke academische discipline. Om zeker te stellen dat de mobiliteitsactiviteiten van hoge kwaliteit zijn en een maximaal effect sorteren op de studenten, moet de mobiliteitsactiviteit in overeenstemming zijn met de leerdoelen van de student in de te behalen graad en met diens persoonlijke ontwikkelingsbehoeften.

Studenten kunnen één activiteit of een combinatie van de hieronder beschreven activiteiten uitvoeren:

- **een studieperiode** in het buitenland bij een partnerinstelling voor hoger onderwijs (IHO);

Een studieperiode in het buitenland kan ook een stageperiode omvatten. Een dergelijke combinatie creëert synergieën tussen de academische en professionele ervaring in het buitenland en kan op verschillende manieren georganiseerd worden, afhankelijk van de context: ofwel de ene activiteit na de andere, ofwel beide tegelijkertijd. Bij een combinatie worden de financieringsregels en de minimale duur van de studiemobiliteit in acht genomen.

- **een stage in het buitenland** in een onderneming of een andere relevante werkplek²⁴. Stages op de werkplek in het buitenland worden ondersteund voor studies in de korte cyclus, in de eerste, tweede en derde cyclus en, in het geval van mobiliteit binnen de programmalanden, ten hoogste één jaar na het afstuderen. Dat omvat ook "assistentschappen" voor docenten in opleiding

Om studenten beter te kunnen ondersteunen bij het verwerven van de vaardigheden voor de toekomst, is een samenwerking tussen de Erasmus+ en Horizon 2020-programma's vastgesteld. Dit partnerschap biedt en bevordert verdere stagemogelijkheden voor studenten en pas afgestudeerden die digitale vaardigheden²⁵ willen verwerven en competenties die nodig zijn om taken uit te voeren en te gedijen in een economie en samenleving die een voortdurende digitale transformatie ondergaat. Studenten en pas afgestudeerden uit alle disciplines worden uitgenodigd een aanvraag in te dienen voor een stage in deze gebieden. Deze stages vinden naar verwachting plaats in de EUlidstaten en aan Horizon 2020 geassocieerde landen.

Waar mogelijk moeten de stages een geïntegreerd onderdeel uitmaken van het studieprogramma van de student.

PERSONEELSMOBILITEIT:

- **onderwijsperiodes:** deze activiteit stelt onderwijzend personeel van instellingen voor hoger onderwijs (IHO's) of bedrijfspersoneel in staat onderwijs te geven bij een partner-IHO in het buitenland. Personeelsmobiliteit voor onderwijsdoeleinden is mogelijk in elk studiegebied en elke academische discipline.
- **opleidingsperiodes:** deze activiteit ondersteunt de professionele ontwikkeling van onderwijzend en niet-onderwijzend personeel van IHO's, evenals de ontwikkeling van de betrokken instellingen. Dit kan in de vorm van opleidingsevenementen in het buitenland (exclusief conferenties) en job shadowing/observatieperiodes/opleidingen bij een partner-IHO of een andere relevante organisatie in het buitenland.

Een periode in het buitenland kan zowel onderwijs- als opleidingsactiviteiten omvatten.

Bij de toewijzing van subsidies voor personeelsmobiliteit tussen programmalanden zal de nadruk worden gelegd op opleidingsperiodes voor onderwijzend personeel van IHO's om hen in staat te stellen pedagogische vaardigheden en curriculumontwerpvaardigheden te ontwikkelen.

Het grootste deel van het budget van deze actie is bestemd voor ondersteuning van activiteiten met betrekking tot mobiliteit tussen programmalanden. Met een beperkt deel van het voor deze actie beschikbare budget kunnen internationale activiteiten tussen programmalanden en alle partnerlanden in de hele wereld met uitzondering van de regio's 5 en 12 worden gefinancierd (zie deel A van deze gids onder "begunstigde landen").

Financiële steun voor mobiliteit tussen programma- en partnerlanden is afkomstig van verscheidene financiële instrumenten voor externe samenwerking van de Europese Unie. Om te verzekeren dat deze actie in overeenstemming is met de externe prioriteiten van de EU, heeft de Commissie een aantal doelen en regels voor samenwerking met partnerlanden vastgesteld.

Aanvragers van mobiliteitsprojecten tussen programma- en partnerlanden moeten rekening houden met het beschikbare budget voor mobiliteit met verschillende regio's in de wereld en met de prioriteiten die verderop worden toegelicht onder "aanvullende informatie voor mobiliteit tussen programma- en partnerlanden".

²⁴ Het volgen van cursussen in een instelling voor hoger onderwijs (IHO) wordt niet beschouwd als een stage.

²⁵ Een stage wordt beschouwd als een "stage in digitale vaardigheden" wanneer een of meer van de volgende activiteiten wordt uitgeoefend door de stagiair: digitale marketing (bijvoorbeeld beheer van sociale media, website analytics); digitaal grafisch, mechanisch of bouwkundig ontwerp; ontwikkeling van apps, software, scenario's of websites; installatie, onderhoud en beheer van IT-systemen en -netwerken; cyberveiligheid; dataanalyse, gegevensexploitatie en -weergave; programmering en training van robots en toepassingen binnen de artificiële intelligentie. Algemene klantenondersteuning, orderverwerking, gegevensinvoer of kantoortaken zijn niet in aanmerking genomen in deze categorie.

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE AAN DIT PROJECT DEELNEMEN?

De organisaties die deelnemen aan het mobiliteitsproject vervullen de volgende rollen en taken:

- Aanvragende organisatie uit een programmaland: vraagt het mobiliteitsproject aan, ondertekent en beheert de subsidieovereenkomst en brengt verslag uit. De aanvrager kan een consortiumcoördinator zijn die aan het hoofd staat van een mobiliteitsconsortium van partnerorganisaties in hetzelfde land met het doel om het even welk type studenten- en personeelsmobiliteit te organiseren.
- Uitzendende organisatie: selecteert studenten/personeelsleden en zendt ze uit naar het buitenland. Dit omvat ook subsidiebetalingen (voor organisaties uit programmalanden), voorbereiding, toezicht en erkenning met betrekking tot de mobiliteitsperiode.
- Ontvangende organisatie: ontvangt studenten/personeelsleden uit het buitenland en biedt ze een studie-/stageprogramma of een programma met opleidingsactiviteiten, of laat ze onderwijs geven.
- Intermediaire organisatie: een organisatie die actief is op de arbeidsmarkt of op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdwerk in een programmaland. Deze organisatie kan een partner van een nationaal mobiliteitsconsortium zijn, maar is geen uitzendende organisatie. Haar rol kan erin bestaan de administratieve procedures van de uitzendende instellingen voor hoger onderwijs te delen en te vereenvoudigen, in het geval van stages de studentenprofielen beter af te stemmen op de behoeften van ondernemingen, en deelnemers gezamenlijk voor te bereiden.

Voor mobiliteit tussen programma- en partnerlanden kunnen alleen organisaties uit programmalanden een aanvraag indienen en de betalingen voor inkomende en uitgaande mobiliteit beheren.

De uitzendende en ontvangende organisaties moeten vóór het begin van de mobiliteitsperiode overeenstemming bereiken met de studenten/personeelsleden over de uit te voeren activiteiten, respectievelijk in een studieovereenkomst wat de studenten betreft en in een mobiliteitsovereenkomst wat de personeelsleden betreft. In deze overeenkomsten worden de nagestreefde leerresultaten voor de leerperiode in het buitenland vastgesteld, worden de vormvoorschriften inzake erkenning gespecificeerd en worden de rechten en verplichtingen van elke partij opgesomd. Vindt de activiteit plaats tussen twee instellingen voor hoger onderwijs (studentenmobiliteit voor studiedoeleinden en personeelsmobiliteit voor onderwijsdoeleinden), dan moeten de uitzendende en ontvangende instelling een interinstitutioneel akkoord sluiten voordat de uitwisseling kan beginnen.

Door het Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE) te ondertekenen, verbinden instellingen voor hoger onderwijs zich ertoe deelnemers aan mobiliteit alle nodige steun te verlenen, inclusief taalkundige voorbereiding. Daartoe wordt gedurende de looptijd van het programma geleidelijk een onlinedienst voor taalkundige ondersteuning ingevoerd voor alle langdurige mobiliteitsactiviteiten tussen programmalanden van twee maanden en meer. De Europese Commissie maakt deze dienst toegankelijk voor in aanmerking komende deelnemers zodat zij hun kennis van vreemde talen kunnen toetsen en, waar nodig, de meest geschikte methode voor taalonderwijs kunnen kiezen vóór en/of tijdens de mobiliteitsperiode (zie bijlage I bij deze gids voor meer bijzonderheden). Instellingen voor hoger onderwijs uit een partnerland komen niet in aanmerking om het ECHE te ondertekenen; daarom moeten specifieke gegevens over de taalkundige ondersteuning die aan deelnemers aan mobiliteit wordt aangeboden uitdrukkelijk in het interinstitutioneel akkoord worden vermeld.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM DIT PROJECT TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een mobiliteitsproject voor hoger onderwijs moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+programma:

ALGEMENE SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

<p>Wie kan een aanvraag indienen ?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voor een aanvraag als individuele IHO: instellingen voor hoger onderwijs gevestigd in een programmaland en waaraan een Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE) is toegekend. (zie het deel "Erasmus-handvest voor hoger onderwijs" hieronder en bijlage I bij deze gids voor meer informatie over het handvest). ▪ Voor een aanvraag als nationaal mobiliteitsconsortium: coördinerende organisaties die gevestigd zijn in een programmaland en die een consortium coördineren waaraan een consortiumaccreditatie voor hoger onderwijs is toegekend. Organisaties die niet in het bezit zijn van een geldige consortiumaccreditatie kunnen namens een mobiliteitsconsortium daarom verzoeken wanneer ze een subsidie voor een mobiliteitsproject aanvragen. Alle betrokken instellingen voor hoger onderwijs uit begunstigde programmalanden moeten in het bezit zijn van een Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE). Deze organisaties komen alleen in aanmerking voor een mobiliteitsproject als gunstig gevolg wordt gegeven aan hun verzoek om een consortiumaccreditatie. <p>Hogeronderwijsstudenten en -personeel kunnen niet rechtstreeks een subsidie aanvragen: de selectiecriteria voor deelname aan de mobiliteitsactiviteiten worden vastgesteld door de instelling voor hoger onderwijs waar ze studeren of werken, overeenkomstig de bepalingen van bijlage I bij deze gids.</p>
<p>Subsidiabele activiteiten</p>	<p>Een mobiliteitsproject voor hoger onderwijs moet uit een of meer van de volgende activiteiten bestaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ studentenmobiliteit voor studiedoeleinden; ▪ studentenmobiliteit voor stagedoeleinden; ▪ personeelsmobiliteit voor onderwijsdoeleinden; ▪ personeelsmobiliteit voor opleidingsdoeleinden.
<p>Begunstigde landen</p>	<p>Mobiliteit tussen programmalanden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ alle programmalanden <p>Mobiliteit tussen programma- en partnerlanden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ een programmaland; ▪ een partnerland, waar ook ter wereld met uitzondering van de regio's 5 en 12 (zie deel A van deze gids onder "begunstigde landen")
<p>Aantal deelnemende organisaties</p>	<p>In het aanvraagformulier wordt één organisatie vermeld (de aanvrager). Dit is één IHO dan wel een coördinator van een nationaal mobiliteitsconsortium dat in een programmaland is gevestigd. Bij de uitvoering van het mobiliteitsproject moeten minimaal twee organisaties (minstens één uitzendende en één ontvangende organisatie) uit verschillende programmalanden betrokken zijn. Bij mobiliteitsprojecten waarbij partnerlanden betrokken zijn, moet minimaal één organisatie uit een programmaland en één organisatie uit een begunstigd partnerland betrokken zijn.</p>
<p>Projectduur</p>	<p>De aanvrager moet in de aanvraagfase de duur kiezen op basis van de omvang van het project en het soort geplande activiteiten.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mobiliteit tussen programmalanden: 16 of 24 maanden. ▪ Mobiliteit tussen programma- en partnerlanden: 24 of 36 maanden.
<p>Waar aanvragen ?</p>	<p>Bij het nationaal agentschap van het land waar de aanvragende organisatie gevestigd is.</p>

Wanneer aanvragen?	<p>Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 5 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 juni van hetzelfde jaar voor mobiliteitsprojecten tussen programmalanden • 1 augustus van hetzelfde jaar voor mobiliteitsprojecten tussen programma- en partnerlanden
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.
Overige criteria	<p>Een IHO kan bij haar nationaal agentschap subsidies aanvragen via twee verschillende kanalen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rechtstreeks als individuele IHO, ▪ via een consortium waarvan de IHO lid is. <p>Een IHO kan slechts eenmaal per selectieronde een aanvraag indienen voor een mobiliteitsproject tussen programmalanden als individuele IHO en/of als lid van een bepaald consortium. Niettemin mag een IHO behoren tot, of instaan voor de coördinatie van verschillende nationale mobiliteitsconsortia die tegelijkertijd een aanvraag indienen. Hetzelfde geldt voor mobiliteitsprojecten tussen programma- en partnerlanden. Beide kanalen (individuele aanvraag en consortiumaanvraag) mogen gelijktijdig worden gebruikt. Worden in eenzelfde academiejaar subsidies aangevraagd via beide kanalen, dan blijft de IHO/het departement niettemin de verantwoordelijkheid dragen om dubbele financiering van deelnemers te vermijden.</p>

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

AANVULLENDE SUBSIDIABILITEITSCRITEIA TIJDENS DE UITVOERING MET HET OOG OP STUDENTENMOBILITEIT

In aanmerking komende deelnemende organisaties	<p>STUDENTENMOBILITEIT VOOR STUDIEDOELEINDEN :</p> <p>Alle deelnemende organisaties (zowel uitzendende als ontvangende) uit programmalanden moeten IHO's zijn waaraan een ECHE is toegekend. Alle organisaties uit partnerlanden moeten IHO's zijn, die erkend zijn door de bevoegde autoriteiten, en zij moeten interinstitutionele akkoorden met hun partners uit programmalanden hebben ondertekend voordat de mobiliteit plaatsvindt.</p> <p>STUDENTENMOBILITEIT VOOR STAGEDOELEINDEN :</p> <p>In het geval van mobiliteit tussen programmalanden moet de uitzendende organisatie een IHO zijn waaraan een ECHE is toegekend.</p> <p>In het geval van mobiliteit tussen programma- en partnerlanden moet de uitzendende organisatie een IHO uit een programmaland zijn waaraan een ECHE is toegekend of een IHO, erkend door de bevoegde autoriteiten, uit een partnerland die interinstitutionele akkoorden met de partners uit de programmalanden heeft ondertekend voordat de mobiliteit plaatsvindt.</p> <p>Mogelijke ontvangende organisaties zijn²⁶:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ publieke of particuliere organisaties die actief zijn op de arbeidsmarkt of op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken. Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn: <ul style="list-style-type: none"> – kleine, middelgrote of grote ondernemingen uit de publieke of particuliere sector (met inbegrip van sociale ondernemingen); – lokale, regionale of nationale publieke organen; – sociale partners of andere vertegenwoordigers uit het beroepsleven, met inbegrip van kamers van koophandel, ambachtelijke/beroepsverenigingen en vakbonden; – onderzoeksinstituten; – stichtingen; – scholen/instituten/onderwijscentra (op elk niveau, van peuter- en kleuteronderwijs tot hoger secundair onderwijs, met inbegrip van beroepsonderwijs en volwassenenonderwijs); a non-profit organisation, association, NGO; ▪ organisaties of verenigingen zonder winstoogmerk, niet-gouvernementele organisaties (ngo's); ▪ verstrekkers van diensten inzake studie- en beroepskeuzevoorlichting; ▪ een IHO uit een programmaland waaraan een ECHE is toegekend.
Duur van de	Studieperioden: van 3 ²⁷ tot 12 maanden (inclusief een aanvullende stageperiode, indien gepland).

²⁶ De volgende soorten organisaties komen niet in aanmerking als ontvangende organisaties in het kader van studentenstages: EU-instellingen en andere EU-organen, waaronder gespecialiseerde agentschappen (een volledige lijst is te vinden op de website https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_nl); organisaties die EU-programma's beheren, zoals Nationale Erasmus+-agentschappen (om mogelijke belangenconflicten en/of dubbele financiering te voorkomen).

²⁷ Minimum duration of a study period is 3 months, or 1 academic term or trimester.

activiteit	<p>Stages: van 2 tot 12 maanden.</p> <p>Dezelfde student kan deelnemen aan mobiliteitsperioden tot maximaal 12 maanden in totaal²⁸ voor elke studiecycclus²⁹, ongeacht het aantal en type mobiliteitsactiviteiten. Voor de maximale duur wordt ook rekening gehouden met deelname waarbij de EU-subsidie op nihil is vastgesteld:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tijdens de eerste studiecycclus (bachelorgraad of gelijkwaardig) inclusief de korte cyclus (niveau 5 en 6 van het Europees kwalificatiekader); ▪ tijdens de tweede studiecycclus (mastergraad of gelijkwaardig - niveau 7 van het Europees kwalificatiekader); en ▪ tijdens de derde cyclus als "doctoraatskandidaat" (doctoraatsniveau of niveau 8 van het Europees kwalificatiekader). <p>De duur van een door pas afgestudeerden gevolgde stage telt mee voor de maximale duur van 12 maanden van de studiecycclus waarin ze de stage aanvragen.</p>
Locatie(s) van de activiteit	<p>De studenten moeten hun mobiliteitsactiviteiten uitvoeren in een ander locatie(s) van de programma- of partnerland dan het land van de uitzendende organisatie en activiteit het land waar de student tijdens zijn/haar studie verblijft ³⁰.</p>
In aanmerking komende deelnemers	<p>Studenten die zijn ingeschreven in een IHO voor een studieprogramma dat wordt bekroond met een erkende graad of een andere erkende kwalificatie op tertiair niveau (tot en met doctoraatsniveau). In het geval van mobiliteit voor studiedoeleinden moet de student minstens in het tweede jaar van het hoger onderwijs ingeschreven zijn. Deze voorwaarde is niet van toepassing op stages.</p> <p>Pas afgestudeerden in het hoger onderwijs mogen deelnemen aan een stage tussen programmalanden. Pas afgestudeerden moeten worden geselecteerd door hun IHO tijdens het laatste studiejaar en moeten hun stage in het buitenland voltooien binnen één jaar na het afstuderen.</p>

²⁸ Eerder opgedane ervaring in het kader van het Erasmus-programma Een leven lang leren en/of als Erasmus Mundus-beursstudent telt mee voor de 12 maanden per studiecycclus.

²⁹ In studieprogramma's bestaande uit één cyclus, zoals geneeskunde, kunnen de studenten maximaal 24 maanden mobiel zijn.

³⁰ In het geval van campussen die afhankelijk zijn van de moederinstelling en onder hetzelfde ECHE vallen, is het land waar de moederinstelling is gelegen het uitzendende land. Daarom is het niet mogelijk Erasmus+- mobiliteitsactiviteiten te organiseren tussen campussen en de moederinstelling die onder hetzelfde ECHE vallen.

AANVULLENDE SUBSIDIABILITEITSCRITEIA TIJDENS DE UITVOERING MET HET OOG OP PERSONEELSMOBILITEIT

<p>In aanmerking komende deelnemende organisaties</p>	<p>Personeelsmobiliteit voor onderwijsdoeleinden:</p> <p>De ontvangende organisatie moet een IHO uit een programmaland zijn waaraan een ECHE is toegekend, of een IHO, erkend door de bevoegde autoriteiten, uit een partnerland die een interinstitutioneel akkoord met de uitzendende partner uit het programmaland heeft ondertekend voordat de mobiliteit plaatsvindt.</p> <p>De uitzendende organisatie moet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ een IHO uit een programmaland zijn waaraan een ECHE is toegekend, of een IHO, erkend door de bevoegde autoriteiten, uit een partnerland die een interinstitutioneel akkoord met de ontvangende partner uit het programmaland heeft ondertekend; of ▪ in het geval van het personeel dat is uitgenodigd om te doceren aan een IHO; een publieke of particuliere organisatie (waaraan geen ECHE is toegekend) die actief is op de arbeidsmarkt of op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken. Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn: - <ul style="list-style-type: none"> – kleine, middelgrote of grote ondernemingen uit de publieke of particuliere sector (met inbegrip van sociale ondernemingen); – lokale, regionale of nationale publieke organen; – sociale partners of andere vertegenwoordigers uit het beroepsleven, met inbegrip van kamers van koophandel, ambachtelijke/beroepsverenigingen vakbonden; – onderzoeksinstellingen; – stichtingen; – scholen/instituten/onderwijscentra (op elk niveau, van peuter- en kleuteronderwijs tot hoger secundair onderwijs, met inbegrip van beroepsonderwijs en volwassenenonderwijs); – organisaties of verenigingen zonder winstoogmerk, niet-gouvernementele organisaties (ngo's); – verstrekkers van diensten inzake studie- en beroepskeuzevoorlichting. <p>Personeelsmobiliteit voor opleidingsdoeleinden:</p> <p>De uitzendende organisatie moet een IHO uit een programmaland zijn waaraan een ECHE is toegekend, of een IHO, erkend door de bevoegde autoriteiten, uit een partnerland die een interinstitutioneel akkoord met de ontvangende partner uit het programmaland heeft ondertekend voordat de mobiliteit plaatsvindt.</p> <p>De ontvangende organisatie moet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ een IHO uit een programmaland zijn waaraan een ECHE is toegekend, of een IHO, erkend door de bevoegde autoriteiten, uit een partnerland die een interinstitutioneel akkoord met de ontvangende partner uit het programmaland heeft ondertekend; of ▪ een publieke of particuliere organisatie uit een programmaland zijn die actief is op de arbeidsmarkt of op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken. Zie de voorbeelden op de vorige pagina.
<p>Duur van de activiteit</p>	<p>Van 2 dagen (5 dagen van en naar partnerlanden) tot 2 maanden, exclusief reistijd. Bij mobiliteit tussen programmalanden moeten dit in geval van 2 dagen opeenvolgende dagen zijn. Wanneer er personeel in dienst van bedrijven is uitgenodigd, geldt een minimale duur voor mobiliteit tussen programmalanden van 1 dag.</p> <p>Een onderwijsactiviteit moet bestaan uit minstens 8 lesuren per week (of elke kortere verblijfsperiode). Indien de mobiliteit langer dan één week duurt, moet het minimumaantal lesuren in een onvolledige week evenredig zijn met de duur van de desbetreffende periode. De volgende uitzonderingen zijn van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is geen minimumaantal lesuren voor uitgenodigd personeel in dienst van bedrijven. • Indien de activiteit wordt gecombineerd met een opleidingsactiviteit gedurende één enkele periode in het buitenland, wordt het minimumaantal lesuren per week (of elke kortere verblijfsperiode) verlaagd tot 4 uur.
<p>Locatie(s) van de activiteit</p>	<p>De personeelsleden moeten hun mobiliteitsactiviteit uitvoeren in een ander programmaland of partnerland dan het land van de uitzendende organisatie en het land van verblijf van het personeel.</p>

In aanmerking komende deelnemers	<p>Personeelsmobiliteit voor onderwijsdoeleinden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ personeel in dienst van een IHO uit een programma- of partnerland. ▪ personeel in dienst van bedrijven uit een programma- of partnerland dat is uitgenodigd om te doceren aan een IHO in een programma- of partnerland, personeel in dienst van een publieke of particuliere organisatie (waaraan geen ECHE is toegekend) die actief is op de arbeidsmarkt of op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken (met inbegrip van "doctoraatskandidaten" die daar werken). <p>Personeelsmobiliteit voor opleidingsdoeleinden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ personeel in dienst van een IHO uit een programma- of partnerland.
---	--

AANVULLENDE INFORMATIE VOOR MOBILITEIT TUSSEN PROGRAMMA- EN PARTNERLANDEN

Het beschikbare budget voor mobiliteit tussen programma- en partnerlanden is in 12 begrotingsportefeuilles opgesplitst tussen verschillende regio's in de wereld. De omvang van elke begrotingsportefeuille is verschillend. Meer informatie over de beschikbare bedragen per begrotingsportefeuille wordt gepubliceerd op de websites van de nationale agentschappen.

Algemeen moeten de middelen worden gebruikt overeenkomstig een evenwichtige geografische verdeling. De EU heeft een reeks doelstellingen vastgesteld met betrekking tot het geografische evenwicht en de prioriteiten die op Europees niveau moeten worden behaald gedurende de volledige looptijd van het programma (2014-2020). De doelstellingen moeten niet worden behaald door individuele IHO's, maar de nationale agentschappen houden rekening met deze doelstellingen bij de toewijzing van het beschikbare budget. Bovendien worden IHO's aangemoedigd om samen te werken met partners in de armste en minst ontwikkelde partnerlanden.

De volgende **geografische doelstellingen** zijn vastgesteld voor mobiliteit tussen programma- en partnerlanden en moeten uiterlijk in 2020 op EU-niveau zijn behaald:

- 25 % van de financiering voor mobiliteitsactiviteiten met de ontwikkelingslanden in Azië en Latijns-Amerika moet worden gebruikt voor mobiliteit met de minst ontwikkelde landen uit de regio. Deze landen zijn:
 - voor Azië: Afghanistan, Bangladesh, Cambodja, Laos, Nepal, Bhutan en Myanmar;
 - voor Latijns-Amerika: Bolivia, El Salvador, Guatemala, Honduras en Nicaragua;
- maximaal 30 % van het beschikbare budget voor Azië mag worden besteed aan mobiliteit met China en India;
- en niet meer dan 35 % van het beschikbare budget voor Latijns-Amerika mag worden besteed aan mobiliteit met Brazilië en Mexico.

Gezien de vereiste dat de uitgevoerde mobiliteitsactiviteiten met landen in de regio's 6, 7, 8, 9, 10 en 11³¹ moeten bijdragen aan ontwikkelingshulp, is de mobiliteit voor studenten van de korte cyclus en de eerste en tweede cyclus beperkt tot inkomende mobiliteit van partner- naar programmalanden³². Uitgaande mobiliteit naar deze regio's staat uitsluitend ter beschikking van doctoraatsstudenten en personeel.

Niettemin zijn er enkele uitzonderingen voor bepaalde programmalanden. Meer informatie daarover vindt u op de website van het nationaal agentschap.

Ten slotte hebben IHO's de vrijheid om aanvragen in te dienen voor 100 % personeelsmobiliteit, 100 % studentenmobiliteit, of eender welke combinatie van beide, op voorwaarde dat dit in overeenstemming is met de secundaire criteria zoals bepaald door het nationaal agentschap (zie volgend deel).

SECUNDAIRE CRITERIA VOOR MOBILITEIT TUSSEN PROGRAMMA- EN PARTNERLANDEN ZOALS BEPAALD DOOR DE NATIONALE AGENTSCHAPPEN

Wanneer het budget voor een bepaalde partnerregio of een bepaald partnerland beperkt is, kan een nationaal agentschap één of meerdere aanvullende secundaire criteria uit onderstaande lijst hanteren. Ingeval een nationaal agentschap ervoor kiest aanvullende criteria in aanmerking te nemen, moet deze beslissing vóór het verstrijken van de uiterste termijn worden meegedeeld, met name op de website van het nationaal agentschap.

- Het niveau van de opleiding (bijvoorbeeld een beperking van de aanvragen tot slechts één of twee cycli – bachelorgraad, mastergraad of doctoraatsniveau);
- Uitsluitend personeelsmobiliteit toestaan, of uitsluitend studentenmobiliteit;
- De duur van de mobiliteitsperioden beperken (bijvoorbeeld studentenmobiliteit beperken tot 6 maanden, of personeelsmobiliteit beperken tot 10 dagen).

TOEKENNINGSCRITERIA VOOR EEN MOBILITEITSPROJECT TUSSEN PROGRAMMALANDEN³³

Er vindt geen kwaliteitstoetsing plaats (de kwaliteit is reeds getoetst bij het indienen van de aanvraag van het ECHE of bij het selecteren van een nationaal mobiliteitsconsortium). Bijgevolg zijn er geen toekenningscriteria.

³¹ Uitsluitend indicatief. Met inachtneming van de bepalingen van de herziene partnerschapsovereenkomst van Cotonou en het meerjarig financieel kader 2014-2020.

³² Zie deel A van deze gids onder "Begunstigde landen".

³³ Mobiliteit in beide richtingen.

Aan elke in aanmerking komende subsidieaanvraag wordt (na toetsing aan de subsidiabiliteitscriteria) financiële steun toegekend.

Het maximale subsidiebedrag hangt af van een aantal elementen:

- het aantal mobiliteitsperioden en maanden/dagen waarop de aanvraag betrekking heeft;
- de prestaties in het verleden van de aanvrager qua aantal mobiliteitsperioden, kwalitatief hoogwaardige uitvoering van de activiteiten en goed financieel beheer indien de aanvrager in voorgaande jaren een soortgelijke subsidie heeft gekregen;
- het totale nationale budget dat voor de mobiliteitsactie werd uitgetrokken.

TOEKENNINGSKRITERIA VOOR EEN MOBILITEITSPROJECT TUSSEN PROGRAMMA- EN PARTNERLANDEN

In aanmerking komende subsidieaanvragen worden (na toetsing aan de subsidiabiliteitscriteria) getoetst aan de volgende criteria:

Relevantie van de strategie (maximaal 30 punten)	De mate waarin het geplande mobiliteitsproject relevant is voor de internationaliseringsstrategie van de betrokken instellingen voor hoger onderwijs (zowel in het programma- als in het partnerland) en de redenen waarom er gekozen is voor personeels- en/of studentenmobiliteit.
Kwaliteit van de samenwerkingsregelingen (maximaal 30 punten)	De mate waarin de aanvragende organisatie ervaring heeft opgedaan met gelijksoortige projecten met IHO's uit het partnerland en de mate waarin de verantwoordelijkheden, rollen en taken van de partners duidelijk verdeeld zijn.
Kwaliteit met betrekking tot ontwerp en uitvoering van activiteiten (maximaal 20 punten)	De volledigheid en kwaliteit van de regelingen voor de selectie van deelnemers, de hun geboden ondersteuning en de erkenning van hun mobiliteitsperiode (met name in het partnerland).
Effect en verspreiding (maximaal 20 punten)	De potentiële effecten van het project op deelnemers, begunstigen en partnerorganisaties op lokaal, regionaal en nationaal niveau en de kwaliteit van de maatregelen om de resultaten van het mobiliteitsproject te verspreiden op het niveau van faculteiten en instellingen, en in voorkomend geval daarbuiten, in zowel programma- als partnerlanden.

De aanvrager legt uit hoe het project tegemoetkomt aan deze vier criteria vanuit het standpunt van de eigen instelling (of instellingen, in het geval van aanvragen die door consortia zijn ingediend) en de instellingen uit de partnerlanden.

De voorstellen moeten een minimumscore van in totaal 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een minimumscore behalen van 15 punten voor de categorie "Relevantie van de strategie".

Voor de verdeling van het voor elke regio beschikbare budget zullen de geplande mobiliteitsactiviteiten met elk partnerland worden gerangschikt naar verdienste in een regionale rangschikking.

Het subsidiebedrag dat aan een instelling voor hoger onderwijs wordt toegekend, hangt af van een aantal elementen:

- het aantal mobiliteitsperioden en maanden/dagen waarop de aanvraag betrekking heeft;
- het budget dat voor de mobiliteitsacties is toegewezen in het respectievelijke partnerland of de partnerregio;
- het geografisch evenwicht binnen een bepaalde regio of subregio.

Het nationaal agentschap kan mobiliteitsprojecten met een partnerland financieren die lager staan in de regionale rangschikking, wanneer dit noodzakelijk is om het geografisch evenwicht binnen die regio te bewaren, zoals vastgesteld in bovenvermelde geografische doelstellingen.

Het nationaal agentschap is niet verplicht om alle mobiliteitsaanvragen voor een bepaald partnerland te financieren als het verzoek om financiële steun ten opzichte van het beschikbare budget als buitensporig wordt beschouwd.

Waar mogelijk zal het nationaal agentschap, in aanvulling op de overkoepelende criteria van verdienste en geografisch evenwicht, het beschikbare budget ruim proberen te spreiden om dominantie van een klein aantal IHO's te vermijden. Het nationaal agentschap zal streven naar een zo groot mogelijke integratie en de deelname van belanghebbenden maximaliseren zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit, het geografisch evenwicht of de minimale kritische omvang per mobiliteitsproject om de haalbaarheid te verzekeren.

WELKE ACCREDITATIE HEBBEN AANVRAGERS NODIG VOOR DIT MOBILITEITSPROJECT?

ERASMUS-HANDVEST VOOR HOGER ONDERWIJS

De toekenning van een Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE) is een eerste vereiste voor alle in een programmaland gevestigde instellingen voor hoger onderwijs die hetzij als afzonderlijke IHO, hetzij als lid van een nationaal mobiliteitsconsortium aan een mobiliteitsproject voor hoger onderwijs willen deelnemen. Elk jaar publiceert de Europese Commissie via het Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur een specifieke oproep tot het indienen van voorstellen waarin de gedetailleerde voorwaarden en kwalitatieve criteria zijn vastgesteld waaraan de instelling moet voldoen om een ECHE toegekend te krijgen. Deze oproep kan worden geraadpleegd op de website van het Uitvoerend Agentschap.

IHO's die in een partnerland zijn gevestigd, moeten worden geaccrediteerd door de relevante nationale instantie voor accreditatie. Aangezien zij niet voor het ECHE in aanmerking komen, moeten zij bovendien een interinstitutioneel akkoord met hun partner(s) uit een programmaland hebben ondertekend waarin de beginselen van het ECHE zijn samengevat.

CONSORTIUMACCREDITATIE VOOR HOGER ONDERWIJS

Een organisatie uit een programmaland die een aanvraag indient namens een nationaal mobiliteitsconsortium, moet in het bezit zijn van een geldige consortiumaccreditatie. Deze accreditatie wordt toegekend door hetzelfde nationale agentschap dat het verzoek om financiering van een mobiliteitsproject voor hoger onderwijs evalueert. De verzoeken om accreditatie mogen tegelijkertijd met de subsidieaanvragen voor mobiliteitsprojecten worden ingediend. De subsidie voor mobiliteitsprojecten wordt echter alleen toegekend aan de IHO's en organisaties die het accreditatieproces met goed gevolg hebben voltooid. Om een consortiumaccreditatie te verkrijgen, moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

In aanmerking komende deelnemende organisaties	<p>Een nationaal mobiliteitsconsortium in het hoger onderwijs kan uit de volgende deelnemende organisaties bestaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ instellingen voor hoger onderwijs die in het bezit zijn van een geldig Erasmus-handvest In aanmerking voor hoger onderwijs (zie hierboven het deel "Erasmus-handvest voor hoger onderwijs" en komende deelnemende bijlage I bij deze gids voor meer informatie over dit handvest); en organisaties ▪ elke publieke of particuliere organisatie die actief is op de arbeidsmarkt of op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken (zie voorbeelden van in aanmerking komende deelnemende organisaties op de vorige pagina). <p>Elke deelnemende organisatie moet gevestigd zijn in hetzelfde programmaland.</p>
Wie kan een aanvraag indienen?	Elke in aanmerking komende deelnemende organisatie kan optreden als coördinator en kan namens alle bij het consortium betrokken organisaties een aanvraag indienen.
Aantal deelnemende organisaties	<p>Een nationaal mobiliteitsconsortium moet uit minstens drie in aanmerking komende deelnemende organisaties bestaan, waaronder twee uitzendende IHO's.</p> <p>Alle organisaties die lid zijn van het nationale mobiliteitsconsortium moeten worden geïdentificeerd op het ogenblik dat de aanvraag voor de consortiumaccreditatie wordt ingediend.</p>
Geldigheidsduur van de consortiumaccreditatie	Alle opeenvolgende jaarlijkse oproepen en uiterlijk tot de oproep van 2020.
Waar aanvragen?	Bij het nationaal agentschap van het land waar de aanvragende organisatie gevestigd is.
Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun accreditatieaanvraag uiterlijk indienen op 5 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan in datzelfde jaar.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

TOEKENNINGSCRITERIA

De aanvraag voor accreditatie wordt getoetst aan de volgende criteria:

Relevantie van het consortium (maximaal 30 punten)	<p>De mate waarin het voorstel relevant is voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ de doelstellingen van de actie (zie "Wat zijn de doelstellingen van een mobiliteitsproject?"); ▪ de behoeften en doelstellingen van de organisaties die deelnemen aan de activiteiten van het consortium, en van de individuele deelnemers. <p>De mate waarin het voorstel:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ deelnemers in staat stelt hoogwaardige leerresultaten te behalen; ▪ de capaciteiten en de internationale werkingssfeer van de deelnemende organisaties verruimt; ▪ meerwaarde oplevert op EU-niveau in de vorm van resultaten die niet worden bereikt in het geval dat activiteiten door een elke IHO afzonderlijk worden uitgevoerd.
Kwaliteit van de consortiumsamenstelling en samenwerkingsregelingen (maximaal 20 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin: ▪ het consortium beschikt over een passende samenstelling met uitzendende instellingen voor hoger onderwijs en, waar nodig, aanvullende deelnemende organisaties uit andere sociaaleconomische sectoren die beschikken over het vereiste profiel, de nodige ervaring en deskundigheid om het project in elk opzicht met succes te voltooien; ▪ de consortiumcoördinator ervaringen heeft opgedaan met het beheer van een consortium of een soortgelijk project; ▪ de rollen, verantwoordelijkheden en taken/middelen duidelijk verdeeld zijn, en die verdeling wijst op de inzet en actieve bijdrage van alle deelnemende organisaties; ▪ de taken/middelen worden gebundeld en gedeeld; ▪ de verantwoordelijkheden voor contractuele kwesties en kwesties van financieel beheer duidelijk omschreven zijn; ▪ bij het consortium ook nieuwe deelnemers aan de actie betrokken zijn.

<p>Kwaliteit met betrekking tot ontwerp en uitvoering van consortiumactiviteiten (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van alle fasen in een mobiliteitsproject (voorbereiding, uitvoering van mobiliteitsactiviteiten en follow-up); ▪ De kwaliteit van de praktische regelingen, wijze van beheer en ondersteuning (bijvoorbeeld ontvangende organisaties zoeken, onderlinge afstemming, informatie, taalkundige en interculturele ondersteuning, toezicht); ▪ De kwaliteit van samenwerking, coördinatie en communicatie, niet alleen tussen de deelnemende organisaties, maar ook met andere relevante belanghebbenden; ▪ Voor zover van toepassing, de kwaliteit van regelingen met het oog op de erkenning en validering van leerresultaten van de deelnemers, alsook het consistente gebruik van Europese instrumenten voor transparantie en erkenning; ▪ Indien van toepassing, de geschiktheid van maatregelen om deelnemers aan de mobiliteitsactiviteiten te selecteren en om kansarmen aan te zetten tot deelname aan mobiliteitsactiviteiten.
<p>Effect en verspreiding (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van de maatregelen om de resultaten van de door het consortium geleide activiteiten te evalueren; ▪ De potentiële effecten van het project: <ul style="list-style-type: none"> – op deelnemers en deelnemende organisaties tijdens en na afloop van het project; – buiten de organisaties en personen die rechtstreeks deelnemen aan het project, op institutioneel, lokaal, regionaal, nationaal en/of internationaal niveau. ▪ De geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de resultaten van de door het consortium geleide activiteiten, zowel binnen de deelnemende organisaties en bij partners, als elders.

Om voor accreditatie in aanmerking te komen, moeten de voorstellen een minimumscore van in totaal 60 punten behalen. Bovendien moeten de voorstellen een score behalen van minstens de helft van het maximumaantal punten voor elk toekenningscriterium.

WAT MOET U NOG WETEN OVER DEZE ACTIE?

Meer specifieke regels en criteria alsook aanvullende nuttige informatie over deze actie zijn terug te vinden in bijlage I bij deze gids. Belangstellende organisaties wordt verzocht de relevante delen van deze bijlage aandachtig te lezen voordat ze financiële steun aanvragen.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

De aanvragers van mobiliteitsprojecten voor hogeronderwijsstudenten en -personeel moeten de volgende gegevens vermelden in het aanvraagformulier:

- het aantal studenten en personeelsleden dat naar verwachting aan mobiliteitsactiviteiten zal deelnemen;
- de totale duur van de geplande mobiliteitsactiviteiten.

Op basis daarvan kennen de nationale agentschappen van de programmalanden de aanvragers een subsidie toe ter ondersteuning van een bepaald aantal mobiliteitsactiviteiten, tot het maximaal aantal dat de aanvrager heeft opgegeven in zijn aanvraag.

Om een aanvraag in te dienen voor mobiliteitsprojecten met partnerlanden, vult de aanvrager een afzonderlijk formulier in met betrekking tot mobiliteit van en naar partnerlanden.

Voor mobiliteit met partnerlanden wordt een afzonderlijke subsidie toegekend.

Wat de financiële steun voor deze activiteiten betreft, zijn de volgende regels van toepassing:

A) FINANCIERINGSREGELS DIE GELDEN VOOR ALLE MOBILITEITSACTIVITEITEN

Subsidiabele kosten		Financieringsmechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Organisatorische steun	Kosten die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van mobiliteitsactiviteiten (exclusief verblijf- en reiskosten voor deelnemers)	Tegemoetkoming in de kosten per eenheid	In geval van mobiliteit tussen programmalanden: tot en met de 100ste deelnemer: 350 EUR per deelnemer, en na de 100ste deelnemer: 200 EUR per extra deelnemer In geval van mobiliteit tussen programma- en partnerlanden: 350 EUR per deelnemer	Op basis van het aantal deelnemers aan mobiliteitsprojecten
Steun voor personen met specifieke behoeften	Extra kosten die rechtstreeks verband houden met deelnemers met specifieke behoeften	Werkelijke kosten	Maximaal 100 % van de subsidiabele kosten, zoals goedgekeurd door het nationaal agentschap	Voorwaardelijk: na het selecteren van deelnemers moet het verzoek om financiële steun gemotiveerd en naar behoren gerechtvaardigd worden in een specifiek aanvraagformulier
Buitengewone kosten	Kosten voor een financiële garantie, indien het nationaal agentschap daarom verzoekt In geval van mobiliteit tussen programmalanden: Hoge reiskosten van deelnemers	Werkelijke kosten	Kosten voor financiële garantie: 75% van de subsidiabele kosten Hoge reiskosten: maximaal 80 % van de subsidiabele reiskosten	Voorwaardelijk: na het selecteren van deelnemers moet het verzoek om financiële steun gemotiveerd en naar behoren gerechtvaardigd worden

ORGANISATORISCHE SUBSIDIESTEUN VOOR DE BEGUNSTIGDE (INSTELLINGEN VOOR HOGER ONDERWIJS OF CONSORTIA):

De organisatorische subsidiesteun is een tegemoetkoming in door de instellingen gemaakte kosten voor activiteiten ter ondersteuning van inkomende en uitgaande studenten- en personeelsmobiliteit, teneinde te voldoen aan het Erasmus-handvest voor hoger onderwijs, in het geval van

programmalanden, en aan de beginselen van het ECHÉ zoals die in de interinstitutionele akkoorden zijn weergegeven, in het geval van instellingen uit partnerlanden. Bijvoorbeeld:

- organisatorische regelingen met partnerinstellingen, inclusief bezoeken aan potentiële partners, teneinde overeenstemming te bereiken over de voorwaarden van de interinstitutionele regelingen inzake selectie, voorbereiding, opvang en integratie van deelnemers aan mobiliteit; en die interinstitutionele regelingen up-to-date te houden;
- geactualiseerde studiegidsen verstrekken voor internationale studenten;
- studenten en personeel voorlichten en bijstaan;
- studenten en personeel selecteren;
- studieovereenkomsten voorbereiden met het oog op de volledige erkenning van de onderwijscomponenten van studenten; voorbereiding en erkenning van mobiliteitsovereenkomsten voor personeel;
- taalkundige en interculturele voorbereiding ten behoeve van inkomende en uitgaande studenten en personeelsleden, aanvullend op de taalkundige onlineondersteuning van Erasmus+;
- de integratie van inkomende deelnemers aan mobiliteit in de IHO vergemakkelijken;
- zorgen voor efficiënte regelingen inzake mentorschap en supervisie van deelnemers mobiliteit;
- specifieke regelingen treffen om de kwaliteit van bedrijfsstages voor studenten te waarborgen;
- zorgen voor de erkenning van onderwijscomponenten en bijbehorende studiepunten, uitreiken van officiële verklaringen en diplomasupplementen;
- ondersteunen van de re-integratie van deelnemers aan mobiliteit en voortbouwen op nieuw verworven competenties ten behoeve van de IHO's en gelijkwaardige instellingen.

Zowel instellingen voor hoger onderwijs uit programmalanden als die uit partnerlanden verbinden zich ertoe alle in het handvest vervatte beginselen na te leven teneinde een hoogwaardige mobiliteit te waarborgen, onder meer door ervoor te zorgen dat: "uitgaande deelnemers aan mobiliteit terdege voorbereid zijn op de mobiliteit en tevens beschikken over het vereiste taalvaardigheidsniveau beschikken" en "geschikte taalkundige ondersteuning te verstrekken aan inkomende deelnemers aan mobiliteit". Daarbij kan nuttig gebruik worden gemaakt van bestaande voorzieningen in instellingen voor taalopleiding. IHO's die kunnen instaan voor hoogwaardige studenten- en personeelsmobiliteit, met inbegrip van taalkundige ondersteuning, tegen een lagere prijs (of omdat er financiële steun beschikbaar is uit andere financieringsbronnen dan die van de Europese Unie), zouden de mogelijkheid hebben een deel van de organisatorische subsidiesteun over te dragen om meer mobiliteitsactiviteiten te financieren. In de subsidieovereenkomst wordt aangegeven welke flexibiliteit in dit verband wordt geboden.

De begunstigden zijn hoe dan ook contractueel verplicht dergelijke hoogwaardige diensten te verstrekken. De nationale agentschappen oefenen toezicht en controle uit op hun prestaties. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de feedback die studenten en personeelsleden geven via het mobiliteitsinstrument Mobility Tool+ en die rechtstreeks kan worden geraadpleegd door de nationale agentschappen en de Commissie.

In geval van mobiliteit tussen programmalanden wordt de organisatorische subsidiesteun berekend op basis van het totale aantal ondersteunde uitgaande deelnemers aan mobiliteit (inclusief deelnemers aan mobiliteit van wie de EU-subsidie voor de gehele mobiliteitsperiode op nihil is vastgesteld - zie hieronder) en inkomende personeelsleden van ondernemingen die lesgeven in een IHO, die de begunstigde of een lid van het nationale mobiliteitsconsortium is. Deelnemers aan mobiliteit van wie de EU-subsidie voor de gehele mobiliteitsperiode op nihil is vastgesteld, worden gerekend als ondersteunde deelnemers aan mobiliteit omdat zij profiteren van het mobiliteitskader en de organisatorische activiteiten. Bijgevolg wordt organisatorische steun ook voor deze deelnemers betaald.

In geval van mobiliteit tussen programma- en partnerlanden, wordt de organisatorische subsidiesteun berekend op basis van het totale aantal toegekende mobiliteitsactiviteiten, waaronder het totale aantal ondersteunde uitgaande deelnemers aan mobiliteit uit programmalanden en het totale aantal inkomende deelnemers aan mobiliteit uit partnerlanden. Deelnemers aan mobiliteit waarvan de EU-subsidie voor de gehele mobiliteitsperiode op nihil is vastgesteld, kunnen worden gerekend als ondersteunde deelnemers aan mobiliteit omdat zij profiteren van het mobiliteitskader en de organisatorische activiteiten. Dit geldt niet voor personen die deelnemers begeleiden tijdens hun activiteiten in het buitenland en de extra mobiliteitsactiviteiten die kunnen worden georganiseerd door de overdracht van middelen tussen de begrotingscategorieën.

Voor nationale mobiliteitsconsortia kan deze subsidie worden verdeeld onder alle nationale leden volgens de regels die zij in onderling overleg hebben vastgesteld. In geval van mobiliteit tussen partner- en programmalanden wordt de organisatorische subsidiesteun verdeeld door de betrokken partners op een door de deelnemende instellingen onderling overeengekomen wijze.

DEELNEMERS AAN MOBILITEIT VAN WIE DE EU-SUBSIDIE OP NIHL IS VASTGESTELD

Studenten en personeelsleden van wie de EU-subsidie op nihil is vastgesteld, zijn deelnemers aan mobiliteit die weliswaar geen EU-subsidie krijgen voor reis- en verblijfkosten, maar niettemin voldoen aan alle criteria inzake studenten- en personeelsmobiliteit en alle voordelen voor studenten en personeelsleden genieten op grond van het Erasmus+-programma. Zij kunnen regionale, nationale of andere subsidies ontvangen als tegemoetkoming in hun mobiliteitskosten. Het aantal deelnemers aan mobiliteit van wie de EU-subsidie voor de gehele mobiliteitsperiode op nihil is vastgesteld, wordt meegerekend in de statistieken voor de prestatie-indicator waarop de toewijzing van EU-begrotingsmiddelen aan de landen wordt gebaseerd, en dit zowel voor mobiliteit tussen programmalanden als voor mobiliteit tussen programma- en partnerlanden.

STEUN VOOR PERSONEN MET SPECIFIEKE BEHOEFTE

Een persoon met specifieke behoeften is een mogelijke deelnemer die in een zodanige lichamelijke, geestelijke of gezondheidstoestand verkeert dat hij/zij zonder extra financiële steun niet aan het project of de mobiliteitsactie kan deelnemen. Instellingen voor hoger onderwijs die studenten en/of personeelsleden met specifieke behoeften hebben geselecteerd, kunnen bij het nationaal agentschap aanvullende subsidiesteun aanvragen om de extra uitgaven voor hun deelname aan de mobiliteitsactiviteiten te dekken. Aan personen met specifieke behoeften kan bijgevolg meer subsidiesteun worden verleend dan de hieronder vermelde maximumwaarden van de individuele subsidiebedragen. Op hun website leggen de instellingen voor hoger onderwijs uit hoe studenten en personeelsleden met specifieke behoeften deze aanvullende subsidiesteun kunnen aanvragen.

Voor extra financiële steun ten behoeve van studenten en personeelsleden met specifieke behoeften kan ook worden geput uit andere lokale, regionale en/of nationale financieringsbronnen.

Begeleiders van studenten en van personeelsleden met specifieke behoeften hebben recht op een vergoeding gebaseerd op de reële kosten.

Door het Erasmus-handvest voor hoger onderwijs te ondertekenen, verbinden de instellingen voor hoger onderwijs zich ertoe te zorgen voor gelijke toegang en kansgelijkheid voor alle deelnemers, ongeacht hun achtergrond. Daarom kunnen studenten en personeel met specifieke behoeften ook gebruikmaken van de ondersteunende diensten die de ontvangende instelling de plaatselijke studenten en personeelsleden aanbiedt.

BUITENGEWONE KOSTEN VOOR DURE REIZEN

Alleen de deelnemers die in aanmerking komen voor een standaardreissubsidie komen in aanmerking voor buitengewone kosten voor hoge reiskosten:

Begunstigden van mobiliteitsprojecten kunnen financiële steun aanvragen voor hoge reiskosten van deelnemers onder de begrotingsrubriek “buitengewone kosten” (tot een maximum van 80% van het totaal aan subsidiabele kosten: zie ook “Wat zijn de financieringsregels?”). Dit zal worden toegestaan op voorwaarde dat de begunstigde kan aantonen dat volgens de standaardfinancieringsregels (gebaseerd op de eenheidskosten per reisafstand) niet minimaal 70% van de reiskosten van de deelnemers is gedekt. Indien deze worden toegekend, vervangen de buitengewone kosten voor dure reizen de standaardreissubsidie.

ANDERE FINANCIERINGSBRONNEN

Studenten en personeelsleden kunnen in aanvulling op de EU-subsidie of ter vervanging van de EUsubsidie (deelnemers aan mobiliteit van wie de EU-subsidie op nihil is vastgesteld) regionale, nationale of andere steun krijgen die wordt beheerd door een andere organisatie dan het nationaal agentschap (bijvoorbeeld ministeries of regionale overheden). De in deze gids vermelde bedragen en boven- en ondergrenzen zijn niet van toepassing op dergelijke subsidies uit andere financieringsbronnen dan de EU-begroting.

B) SUBSIDIE TER ONDERSTEUNING VAN STUDENTENMOBILITEIT

Studenten kunnen een EU-subsidie ontvangen als tegemoetkoming in hun reis- en verblijfkosten tijdens de studie- of stageperiode in het buitenland. Deze bedragen worden vastgesteld door de nationale agentschappen in overleg met de nationale autoriteiten en/of de instellingen voor hoger onderwijs op basis van objectieve en transparante criteria die hieronder worden uiteengezet. De exacte bedragen worden gepubliceerd op de websites van de nationale agentschappen en/of de instellingen voor hoger onderwijs.

De programmalanden worden onderverdeeld in de volgende drie groepen:

Groep 1 Programmalanden met hoge kosten voor levensonderhoud	Denemarken, Finland, IJsland, Ierland, Luxemburg, Zweden, Verenigd Koninkrijk, Liechtenstein, Noorwegen
Groep 2 Programmalanden met middelhoge kosten voor levensonderhoud	Oostenrijk, België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Griekenland, Spanje, Cyprus, Nederland, Malta, Portugal
Groep 3 Programmalanden met lage kosten voor levensonderhoud	Bulgarije, Kroatië, Tsjechië, Estland, Letland, Litouwen, Hongarije, Polen, Roemenië, Servië, Slowakije, Slovenië, voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Turkije

MOBILITEIT TUSSEN PROGRAMMALANDEN – CRITERIUM 1 – UITZENDEND EN ONTVANGEND LAND VAN DE STUDENT

De aan studenten toegekende EU-subsidie hangt af van de mobiliteitsstroom, te weten:

- mobiliteit naar een land met vergelijkbare kosten voor levensonderhoud: de studenten krijgen de EU-subsidie in het middensegment;
- mobiliteit naar een land met een hogere kosten voor levensonderhoud: de studenten krijgen de EU-subsidie in het bovensegment;
- mobiliteit naar een land met lagere kosten voor levensonderhoud: de studenten krijgen de EU-subsidie in het ondersegment. n studenten toegekende EU-subsidie hangt af van de mobiliteitsstroom, te weten:

De door de nationale agentschappen bepaalde bedragen worden vastgesteld binnen de volgende boven- en ondergrenzen:

- EU-subsidie in het middensegment: het middensegment, met subsidies tussen **220 en 470 EUR per maand**, is van toepassing op activiteiten voor mobiliteit naar een land met vergelijkbare kosten voor levensonderhoud: a) van landen uit groep 1 naar landen uit groep 1, b) van landen uit groep 2 naar landen uit groep 2 en c) van landen uit groep 3 naar landen uit groep 3.
- EU-subsidie in het bovensegment: komt overeen met het door het nationale agentschap toegepaste middensegment, vermeerderd met minstens 50 EUR, en ligt tussen **270 en 520 EUR per maand**. Dit is van toepassing op activiteiten voor mobiliteit naar een land met hogere kosten voor levensonderhoud: a) van landen uit groep 2 naar landen uit groep 1 en b) van landen uit groep 3 naar landen uit groep 1 en 2.
- EU-subsidie in het ondersegment: komt overeen met het door het nationale agentschap toegepaste middensegment, verminderd met minstens 50 EUR, en ligt tussen **170 en 420 EUR per maand**. Dit is van toepassing op activiteiten voor mobiliteit naar een land met lagere kosten voor levensonderhoud: a) van landen uit groep 1 naar landen uit groep 2 en 3 en b) van landen uit groep 2 naar landen uit groep 3.

De nationale agentschappen houden rekening met twee specifieke criteria om te bepalen welke bedragen van toepassing zijn op de begunstigden in hun land:

- de beschikbaarheid en omvang van andere medefinancieringsbronnen van publieke of particuliere organen op lokaal, regionaal of nationaal niveau ter aanvulling van de EU-subsidie;
- de algemene vraag bij studenten die van plan zijn in het buitenland te studeren of een opleiding te volgen.

De nationale agentschappen mogen hun instellingen voor hoger onderwijs meer armslag geven door grenzen vast te stellen in plaats van bedragen op nationaal niveau. Dit besluit moet berusten op gerechtvaardigde gronden, bijvoorbeeld in landen waar op regionaal of institutioneel niveau medefinanciering beschikbaar is.

MOBILITEIT TUSSEN PROGRAMMALANDEN – CRITERIUM 2 - EXTRA STEUN VOOR SPECIEFIE DOELGROEPEN, ACTIVITEITEN EN UITZENDENDE LANDEN/GEBIEDEN

Studenten uit kansarme milieus (niet zijnde studenten met specifieke behoeften)

Samen met de nationale agentschappen die verantwoordelijk zijn voor uitvoering van Erasmus+ in een bepaald programmaland kunnen de nationale autoriteiten beslissen (waarbij zij, afhankelijk van de steun die al op nationaal niveau wordt verstrekt, kunnen kiezen of al dan niet aanvullende steun wordt verleend) dat alle IHO's in hun land de individuele EU-subsidiesteun ten behoeve van studenten uit kansarme milieus (waaronder vluchtelingen, asielzoekers en migranten) moeten aanvullen met een afzonderlijk bedrag **tussen 100 en 200 EUR per maand**. De exacte omvang van het afzonderlijke maandelijkse bedrag en de toe te passen criteria worden op nationaal niveau vastgesteld door de nationale autoriteiten.

Studenten die een stage volgen

Studenten die een stage volgen ontvangen in aanvulling op de EU-subsidie een bedrag **tussen 100 en 200 EUR per maand**. De exacte omvang wordt bepaald door de nationale agentschappen en/of instellingen voor hoger onderwijs afhankelijk van de vraag naar en het medefinancieringsniveau voor dit soort mobiliteit. Alle studenten in dezelfde instelling voor hoger onderwijs moeten hoe dan ook steun van gelijke omvang krijgen, ongeacht eventuele aanvullingen en/of bijdragen in natura die de student van het gastbedrijf ontvangt. Studenten uit kansarme milieus die stage lopen, komen in aanmerking voor de aanvullende steun voor studenten uit kansarme milieus in plaats van voor de aanvullende steun voor stages, als deze laatste lager is.

Studenten uit de ultraperifere programmalanden en regio's en LGO

Gezien de problemen in verband met de grote afstand van andere programmalanden ontvangen de studenten uit ultraperifere gebieden, Cyprus, IJsland, Malta en landen of gebieden overzee (LGO) de volgende hogere bedragen als individuele steun:

Van	Naar	Bedrag
Ultraperifere regio's, Cyprus, IJsland en Malta, landen of gebieden overzee	Landen uit Groep 1	770 EUR per maand
	Landen uit Groep 2	720 EUR per maand
	Landen uit Groep 3	670 EUR per maand

Behalve de hierboven genoemde bedragen voor individuele steun ontvangen studenten van deze landen de volgende aanvullende bedragen om hen te helpen hun reiskosten te dekken:

Reisafstanden ³⁴	Bedrag
Tussen 10 en 99 KM:	20 EUR per deelnemer
Tussen 100 en 499 KM:	180 EUR per deelnemer
Tussen 500 en 1999 KM:	275 EUR per deelnemer
Tussen 2000 en 2999 KM:	360 EUR per deelnemer
Tussen 3000 en 3999 KM:	530 EUR per deelnemer
Tussen 4000 en 7999 KM:	820 EUR per deelnemer
8000 KM of meer:	1500 EUR per deelnemer

In dit geval is de aanvulling voor stages of studenten uit kansarme milieus niet van toepassing.

Door de instellingen voor hoger onderwijs bepaalde omvang van de financiële steun

De instellingen voor hoger onderwijs moeten hoe dan ook de volgende beginselen en criteria in acht nemen bij het bepalen en/of toepassen van de EU-steunbedragen in hun instelling:

- Eens de bedragen zijn vastgelegd, mogen die niet veranderen tijdens de duur van het mobiliteitsproject. Het is niet mogelijk om de hoogte van de beurzen binnen hetzelfde project te verhogen of te verlagen.
- De steunbedragen moeten op objectieve en transparante wijze worden bepaald en/of toegepast met inachtneming van alle hierboven toegelichte beginselen en methoden (dat wil zeggen rekening houdend met de mobiliteitsstroom en aanvullende specifieke financiering);
- Met uitzondering van de studenten uit kansarme milieus of studenten met specifieke behoeften moet de toegekende subsidie gelijk zijn in omvang voor alle studenten die zich naar dezelfde groep landen verplaatsen voor hetzelfde soort mobiliteit, dat wil zeggen om te studeren of om een stage te volgen.

³⁴ Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsrekening (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_nl). De afstand van een enkele reis moet worden gebruikt om het bedrag van de EU-subsidie voor de heen- en terugreis te berekenen.

MOBILITEIT TUSSEN PROGRAMMA- EN PARTNERLANDEN

De bedragen voor individuele steun worden als volgt vastgesteld:

Van	Naar	Bedrag
Begunstigde partnerlanden	Programmalanden uit Groep 1	900 EUR per maand
	Programmalanden uit Groep 2	850 EUR per maand
	Programmalanden uit Groep 3	800 EUR per maand
Programmalanden	Partnerlanden	700 EUR per maand

Daarnaast worden de volgende aanvullende bedragen toegekend aan studenten die naar partnerlanden gaan of uit partnerlanden komen om hen te helpen hun reiskosten te dekken:

Reisafstanden ³⁵	Bedrag
Tussen 10 en 99 KM:	20 EUR per deelnemer
Tussen 100 en 499 KM:	180 EUR per deelnemer
Tussen 500 en 1999 KM:	275 EUR per deelnemer
Tussen 2000 en 2999 KM:	360 EUR per deelnemer
Tussen 3000 en 3999 KM:	530 EUR per deelnemer
Tussen 4000 en 7999 KM:	820 EUR per deelnemer
8000 of meer:	1500 EUR per deelnemer

EXTRA STEUN VOOR SPECIEFIE DOELGROEPEN, ACTIVITEITEN EN UITZENDENDE LANDEN/GEBIEDEN

Studenten uit kansarme milieus (niet zijnde studenten met specifieke behoeften)

Samen met de nationale agentschappen die verantwoordelijk zijn voor uitvoering van Erasmus+ in een bepaald programmaland kunnen de nationale autoriteiten beslissen (waarbij zij, afhankelijk van de steun die al op nationaal niveau wordt verstrekt, kunnen kiezen of al dan niet aanvullende steun wordt verleend) dat alle IHO's in hun land de individuele EU-subsidiesteun ten behoeve van studenten uit kansarme milieus (waaronder vluchtelingen, asielzoekers en migranten) moeten aanvullen met een afzonderlijk bedrag tussen 100 en 200 EUR per maand. De exacte omvang van het afzonderlijke maandelijkse bedrag en de toe te passen criteria worden op nationaal niveau vastgesteld door de nationale autoriteiten.

³⁵ Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsrekening (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_nl). De afstand van een enkele reis moet worden gebruikt om het bedrag van de EU-subsidie voor de heen- en terugreis te berekenen.

C) SUBSIDIE TER ONDERSTEUNING VAN PERSONEELSMOBILITEIT

De volgende EU-subsidie wordt toegekend aan personeelsleden als tegemoetkoming in hun reis- en verblijfkosten tijdens de in het buitenland doorgebrachte periode:

Subsidiabele kosten		Financierings mechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Reiskosten	Tegemoetkoming in de kosten die deelnemers maken om Tegemoetkoming in de van de plaats van oorsprong te reizen naar de locatie van eenheidskosten de activiteit en terug	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Voor een reisafstand tussen 10 en 99 km: 20 EUR per deelnemer	Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening ³⁶ . De aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EUsubsidiebedrag voor de heen- en terugreis. ³⁷
			Voor een reisafstand tussen 100 en 499 km: 180 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 500 en 1999 KM: 275 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 2000 en 2999 KM: 360 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 3000 en 3999 KM: 530 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 4000 en 7999 KM: 820 per deelnemer	
			Voor een reisafstand van 8000 KM of meer: 1500 EUR per deelnemer	
Individuele steun	Kosten die rechtstreeks verband houden met het verblijf Tegemoetkoming in de van de deelnemers tijdens de activiteit	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Tot en met de 14e dag van de activiteit: A1.1 per dag per deelnemer, indien het gaat om mobiliteit tussen programmalanden, of A1.2 indien het gaat om mobiliteit tussen programma- en partnerlanden + tussen de 15e en 60e dag van de activiteit: 70 % van A1.1 per dag per deelnemer, indien het gaat om mobiliteit tussen programmalanden, of A1.2 indien het gaat om mobiliteit tussen programma- en partnerlanden	Op basis van de verblijfsduur per deelnemer (indien nodig, met inbegrip van één reisdag vóór de activiteit en één reisdag na de activiteit)

³⁶ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_nl

³⁷ Indien iemand uit Madrid (Spanje) bijvoorbeeld meedoet aan een activiteit in Rome (Italië), moet de aanvrager a) de afstand van Madrid naar Rome berekenen (1 365,28 km); b) de toepasselijke reisafstandcategorie selecteren (bv. tussen 500 en 1 999 km) en c) de EU-subsidie die een bijdrage zal leveren aan de reiskosten van de deelnemer van Madrid naar Rome en terug berekenen (275 EUR).

TABEL A – INDIVIDUELE STEUN (BEDRAGEN IN EURO PER DAG)

De bedragen hangen af van het ontvangende land. Deze bedragen worden vastgesteld binnen de in de onderstaande tabel aangegeven boven- en ondergrens. De nationale agentschappen houden in overleg met de nationale autoriteiten rekening met twee specifieke criteria om te bepalen welke bedragen van toepassing zijn op de begunstigden in hun land:

- de beschikbaarheid en omvang van andere medefinancieringsbronnen van publieke of particuliere organen op lokaal, regionaal of nationaal niveau ter aanvulling van de EUsubsidie;
- de algemene vraag bij personeelsleden die van plan zijn in het buitenland les te geven of een opleiding te volgen.

Op alle landen van bestemming moet hetzelfde percentage binnen de boven- en ondergrens worden toegepast. Het is niet mogelijk om voor alle landen van bestemming hetzelfde bedrag te geven.

	Personeel uit programmalanden	Personeel uit partnerlanden
Ontvangend land	Boven-/ondergrens (per dag)	Bedrag (per dag)
	A1.1	A1.2
Noorwegen, Denemarken, Luxemburg, Verenigd Koninkrijk, IJsland, Zweden, Ierland, Finland, Liechtenstein	80-180	180
Nederland, Oostenrijk, België, Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje, Cyprus, Griekenland, Malta, Portugal	70-160	160
Slovenië, Estland, Letland, Kroatië, Slowakije, Tsjechië, Litouwen, Turkije, Hongarije, Polen, Roemenië, Bulgarije, de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Servië	60-140	140
Partnerlanden	180	Niet subsidiabel

De nationale agentschappen mogen hun instellingen voor hoger onderwijs meer armslag geven voor mobiliteitsactiviteiten tussen programmalanden door grenzen vast te stellen in plaats van bedragen op nationaal niveau. Dit besluit moet berusten op gerechtvaardigde gronden, bijvoorbeeld in landen waar op regionaal of institutioneel niveau medefinanciering beschikbaar is. De exacte bedragen worden gepubliceerd op de websites van elk nationaal agentschap en de instellingen voor hoger onderwijs

MOBILITEITSPROJECT VOOR LERENDEN EN PERSONEEL VAN BEROEPSONDERWIJS EN -OPLEIDING

Organisaties kunnen op twee manieren financiële steun aanvragen voor een mobiliteitsproject voor lerenden en personeel van beroepsonderwijs en -opleiding:

- Elke in aanmerking komende organisatie kan financiële steun aanvragen voor mobiliteitsprojecten voor lerenden en personeel van beroepsonderwijs en -opleiding **zonder** het Erasmus+ mobiliteitshandvest voor beroepsonderwijs en -opleiding
- Organisaties met een bewezen reputatie die een geldig **Erasmus+ mobiliteitshandvest voor beroepsonderwijs en -opleiding** hebben, kunnen via een snelprocedure financiële steun aanvragen voor mobiliteitsprojecten voor lerenden en personeel van beroepsonderwijs en -opleiding **met** het Erasmus+ mobiliteitshandvest voor beroepsonderwijs en -opleiding

De subsidiabiliteits- en toekenningscriteria voor deze twee aanvraagmogelijkheden worden beschreven in de relevante delen binnen deze actie.

ERASMUSPRO: STEUN VOOR LANGDURIGE MOBILITEIT VOOR LERENDEN OF PAS AFGESTUDEERDEN IN HET BEROEPSONDERWIJS

In december 2016 werd met de mededeling "Investeren in de jongeren van Europa" het startsein gegeven voor "ErasmusPro", een beleidsinitiatief dat gericht is op het vergroten van de langdurige mobiliteit in het buitenland voor leerlingen in beroepsonderwijs en -opleiding, waaronder leerlingen of pas afgestudeerden. ErasmusPro komt tegemoet aan de verzoeken van het Europees Parlement, het bedrijfsleven en andere belanghebbenden in beroepsonderwijs en -opleiding om de kwaliteit, de aantrekkelijkheid en de inzetbaarheid van lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding te vergroten door middel van langdurige stages in het buitenland.

Mobiliteit in beroepsonderwijs en -opleiding heeft een duidelijke waarde omdat het jongeren helpt zich open te stellen, hun sociale, professionele en transversale vaardigheden te verruimen, meer zin voor innovatie en initiatief en een gevoel van Europees burgerschap te ontwikkelen. Het is een middel om de algemene prestaties van de organisaties (zowel organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding als bedrijven) die bij dergelijke praktijken betrokken zijn, te verbeteren door duurzame internationaliseringsstrategieën te ontwikkelen en tegelijkertijd bedrijven te helpen de juiste vaardigheden te vinden om hun concurrentievermogen te vergroten. Langdurige stages in het buitenland hebben een hogere toegevoegde waarde voor lerenden in termen van het ontwikkelen van baanspecifieke vaardigheden en een nog betere kennis van de vreemde taal, cultuur en werkomgeving, waardoor hun inzetbaarheid wordt vergroot.

DIT MOBILITEITSPROJECT KAN UIT EEN OF MEER VAN DE VOLGENDE ACTIVITEITEN BESTAAN:

MOBILITEIT VAN LERENDEN:

- Mobiliteit in organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding en/of bedrijven in het buitenland, van 2 weken tot minder dan 3 maanden;
- Langdurige mobiliteit in organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding en/of bedrijven in het buitenland (ErasmusPro), van 3 tot 12 maanden.

Deze activiteiten staan open voor lerenden uit beroepsonderwijs en -opleiding (inclusief leerlingen) in beroepsopleidingsorganisaties (organisaties voor van beroepsonderwijs en -opleiding). Om de inzetbaarheid van lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding te vergroten en hun overgang naar de arbeidsmarkt te vergemakkelijken, kunnen recent afgestudeerden (minder dan twaalf maanden na hun afstuderen) ook aan deze activiteiten deelnemen. De activiteiten kunnen bestaan uit een volwaardige stage voor lerenden bij een bedrijf of andere organisatie, of bij een aanbieder van beroepsonderwijs en -opleiding (school, instelling of andere organisatie voor beroepsonderwijs) met een combinatie van schoolonderwijs en een sterk werkgebaseerde component (stages). Bij langdurige mobiliteit (ErasmusPro) kan de ontvangende organisatie ook een aanbieder van beroepsonderwijs en -opleiding zijn, maar de activiteit moet een duidelijk werkgebaseerde leercomponent hebben, meestal in de vorm van een stage bij een bedrijf.

Elke mobiliteitsactiviteit vindt plaats overeenkomstig een kwaliteitskader dat een studieovereenkomst omvat en dat vooraf door de uitzendende en ontvangende organisaties wordt overeengekomen om de hoge kwaliteit van de activiteit te waarborgen.

De leerresultaten worden formeel erkend en gevalideerd op institutioneel niveau; zo nodig worden cursusinhouden aangepast zodat de mobiliteitsperiode in het buitenland goed aansluit bij de beroepsopleiding waarvoor de leerling/student is ingeschreven.

In het kader van ErasmusPro-activiteiten kunnen korte voorbereidende bezoeken van personeel van uitzendende naar gastorganisaties (organisaties voor beroepsonderwijs en -opleidingen/of bedrijven) worden gefinancierd om interinstitutionele samenwerking te vergemakkelijken, de mobiliteit beter voor te bereiden en de hoge kwaliteit ervan te waarborgen.

PERSONEELSMOBILITEIT:

- **Onderwijs- en opleidingsopdrachten:** deze activiteit stelt personeel van organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding in staat onderwijs te geven bij een partnerorganisatie voor beroepsonderwijs en -opleiding in het buitenland. Ook personeel van ondernemingen krijgt via deze activiteit de kans opleiding te geven bij een organisatie voor beroepsonderwijs en opleiding in het buitenland.
- **Opleiding van personeel:** deze activiteit ondersteunt de beroepsontwikkeling van personeel van beroepsonderwijs en -opleiding in de vorm van een stage of job shadowing/een observatieperiode in het buitenland in een onderneming of andere organisatie voor beroepsonderwijs en -opleiding.

De leermobiliteit van personeel die door Erasmus+ wordt ondersteund, moet:

- passen in een strategische aanpak van de deelnemende organisaties (met het oog op de modernisering en internationalisering van hun missie);
- tegemoetkomen aan duidelijk onderkende behoeften inzake personeelsontwikkeling en worden geflankeerd door passende selectie-, voorbereidings- en follow-upmaatregelen;
- waarborgen dat de leerresultaten van deelnemende personeelsleden naar behoren worden erkend, en ervoor zorgen dat ze worden verspreid en algemeen worden toegepast binnen de organisatie.

Deze activiteiten bieden personeel van scholen voor beroepsonderwijs en -opleiding ook de kans competentie te verwerven om in te spelen op de behoeften van lerenden uit kansarme milieus.

Gezien de huidige context met betrekking tot jonge migranten, vluchtelingen en asielzoekers zal ook bijzondere aandacht uitgaan naar de ondersteuning van opleidingsprojecten voor personeel van scholen voor beroepsonderwijs en -opleiding op gebieden zoals de opleiding van vluchtelingenkinderen, interculturele lesomgevingen, onderwijs aan jongeren in hun tweede taal en verdraagzaamheid en verscheidenheid in de klas.

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE AAN DIT PROJECT DEELNEMEN?

De organisaties die deelnemen aan het mobiliteitsproject vervullen de volgende rollen en taken:

- **Aanvragende organisatie:** vraagt het mobiliteitsproject aan, ondertekent en beheert de subsidieovereenkomst en brengt verslag uit. De aanvrager kan een consortiumcoördinator zijn die aan het hoofd staat van een nationaal mobiliteitsconsortium van partnerorganisaties in hetzelfde land met het doel lerenden en personeel van beroepsonderwijs en -opleiding uit te zenden zodat ze kunnen deelnemen aan activiteiten in het buitenland. De coördinator van een nationaal mobiliteitsconsortium kan ook, zij het niet noodzakelijkerwijs, optreden als uitzendende organisatie.
- **Uitzendende organisatie:** selecteert lerenden en personeel van beroepsonderwijs en -opleiding en zendt ze uit naar het buitenland.
- **Ontvangende organisatie:** ontvangt lerenden en personeel van beroepsonderwijs en -opleiding uit het buitenland en biedt hun een activiteitenprogramma, of geniet een door dit personeel gegeven opleidingsactiviteit.
- **Intermediaire organisatie:** een organisatie die actief is op de arbeidsmarkt of op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugd en die geen uitzendende organisatie is, maar die met haar deskundigheid de uitzendende organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding kan bijstaan met administratieve procedures, praktische regelingen, het afstemmen van leerling/leerlingenprofielen op de behoeften van bedrijven in het geval van stages, en het voorbereiden van de deelnemers. Indien de intermediaire organisatie een partner in een nationaal mobiliteitsconsortium is, moet haar bijdrage duidelijk worden omschreven als onderdeel van de projectaanvraag. Indien de intermediaire organisatie geen deel uitmaakt van een nationaal mobiliteitsconsortium, wordt de aanvragende organisaties ten sterkste aangeraden formeel een reeks rechten en plichten vast te stellen wanneer zij samenwerken met dergelijke intermediaire organisaties.

De uitzendende en ontvangende organisaties moeten vóór het begin van de mobiliteitsperiode overeenstemming bereiken met de lerenden/personeelsleden over de uit te voeren activiteiten, respectievelijk in een studieovereenkomst wat de lerenden betreft en in een mobiliteitsovereenkomst wat de personeelsleden betreft. In deze overeenkomsten worden de nagestreefde leerresultaten voor de leerperiode in het buitenland vastgesteld, worden de vormvoorschriften inzake erkenning gespecificeerd en worden de rechten en verplichtingen van elke partij opgesomd.

Lerenden van beroepsonderwijs en -opleiding die gedurende 19 dagen of langer aan een mobiliteitsactiviteit deelnemen, komen in aanmerking voor taalkundige ondersteuning. Daartoe wordt gedurende de looptijd van het programma geleidelijk een onlinedienst voor taalkundige ondersteuning ingevoerd. De Europese Commissie maakt deze dienst toegankelijk voor in aanmerking komende deelnemers zodat zij hun kennis van vreemde talen kunnen toetsen en, waar nodig, de meest geschikte methode voor taalonderwijs kunnen kiezen vóór en/of tijdens de mobiliteitsperiode (zie bijlage I bij deze gids voor meer bijzonderheden).

MOBILITEITSPROJECT VOOR LERENDEN EN PERSONEEL VAN BEROEPSONDERWIJS EN -OPLEIDING ZONDER HET ERASMUS+MOBILITEITSHANDVEST VOOR BEROEPSONDERWIJS EN -OPLEIDING
WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM DIT PROJECT TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een mobiliteitsproject voor beroepsonderwijs en -opleiding moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

ALGEMENE SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

Subsidiabele activiteiten	<p>Een mobiliteitsproject voor beroepsonderwijs en -opleiding moet uit een of meer van de volgende activiteiten bestaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mobiliteit in organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding en/of bedrijven in het buitenland, van 2 weken tot minder dan 3 maanden; ▪ Langdurige mobiliteit in organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding en/of bedrijven in het buitenland (ErasmusPro), van 3 tot 12 maanden. ▪ onderwijs- en opleidingsopdrachten in het buitenland; ▪ opleiding van personeel in het buitenland.
In aanmerking komende deelnemende organisaties	<p>Deelnemende organisaties kunnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ publieke of particuliere organisaties (of vestigingen/afdelingen daarvan) die actief zijn op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding (organisaties voor beroepsonderwijs en opleiding); ▪ of elke publieke of particuliere organisatie die actief is op de arbeidsmarkt ("onderneming" genoemd)) <p>Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ scholen/instituten/centra voor beroepsonderwijs en -opleiding; ▪ kleine, middelgrote of grote ondernemingen uit de publieke of particuliere sector (met inbegrip van sociale ondernemingen); ▪ sociale partners of andere vertegenwoordigers uit het beroepsleven, met inbegrip van kamers van koophandel, ambachtelijke/beroepsverenigingen en vakbonden; ▪ lokale, regionale of nationale publieke organen; ▪ onderzoeksinstellingen; ▪ stichtingen; ▪ scholen/instituten/onderwijscentra (op elk niveau, van peuter- en kleuteronderwijs tot hoger secundair onderwijs, met inbegrip van volwassenenonderwijs); ▪ organisaties of verenigingen zonder winstoogmerk, niet-gouvernementele organisaties (ngo's); ▪ verstrekkers van diensten inzake studie- en beroepskeuzevoorlichting; ▪ beleidsorganen op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding. <p>Elke organisatie moet gevestigd zijn in een programmaland.</p>
Wie kan een aanvraag indienen?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Een organisatie voor beroepsonderwijs en -opleiding (of vestiging/afdeling daarvan) die lerenden en personeel uitzendt naar het buitenland; ▪ de coördinator van een nationaal mobiliteitsconsortium. <p>Natuurlijke personen kunnen niet rechtstreeks een subsidie aanvragen.</p>
Aantal deelnemende organisaties	<p>Een mobiliteitsactiviteit heeft een transnationale opzet, wat betekent dat er minstens twee deelnemende organisaties (ten minste een uitzendende en ten minste een ontvangende organisatie) uit verschillende programmalanden bij betrokken zijn.</p> <p>Worden de projecten voorgesteld door een nationaal mobiliteitsconsortium, dan moeten alle leden van het consortium uit hetzelfde programmaland afkomstig zijn en dienen ze te worden geïdentificeerd op het ogenblik dat een subsidie wordt aangevraagd. Een consortium moet minstens uit drie organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding bestaan.</p>
Projectduur	<p>1 tot 2 jaar. De aanvrager moet in de aanvraagfase de duur kiezen op basis van de doelstelling van het project en het soort geplande activiteiten.</p>
Waar aanvragen?	<p>Bij het nationaal agentschap van het land waar de aanvragende organisatie gevestigd is.</p>

<p>Wanneer aanvragen?</p>	<p>Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 5 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 juni en 31 december van datzelfde jaar.</p> <p>Mogelijke aanvullende termijn:</p> <p>Nationale agentschappen mogen een tweede aanvraagronde organiseren indien er ongebruikte middelen zijn, met inachtneming van de regels in deze gids. In voorkomend geval maken de nationale agentschappen deze mogelijkheid bekend via hun website.</p> <p>Indien een tweede ronde wordt georganiseerd, moeten aanvragers hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 1 oktober om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 januari en 31 mei van het volgende jaar.</p>
<p>Hoe aanvragen?</p>	<p>In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.</p>
<p>Overige criteria</p>	<p>Een organisatie voor beroepsonderwijs en -opleiding (of vestiging/afdeling daarvan) of een nationaal mobiliteitsconsortium kan slechts één aanvraag indienen per selectieronde. Niettemin mag een organisatie voor beroepsonderwijs en -opleiding behoren tot, of instaan voor de coördinatie van verschillende nationale mobiliteitsconsortia die tegelijkertijd een aanvraag indienen.</p>

AANVULLENDE SUBSIDIABILITEITSKRITERIA MET HET OOG OP MOBILITEIT VAN LERENDEN

<p>Duur van de activiteit</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mobiliteit in organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding en/of bedrijven in het buitenland, van 2 weken (d.w.z. tien werkdagen) tot minder dan 3 maanden, exclusief reistijd; ▪ Mobiliteit op lange termijn bij organisaties voor beroepsonderwijs en opleiding en/of bedrijven in het buitenland (ErasmusPro), van 3 tot 12 maanden, exclusief reistijd.
<p>Locatie(s) van de activiteit</p>	<p>Deelnemers moeten hun mobiliteitsactiviteit uitvoeren in het buitenland, dat wil zeggen in een ander programmaland.</p>
<p>In aanmerking komende deelnemers</p>	<p>Lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding (met uitzondering van leerlingen) voor wie werkplekleren doorgaans in de opleiding is geïntegreerd) die in het land van de uitzendende organisatie wonen.</p> <p>Personen die lerenden van beroepsonderwijs en -opleiding in het buitenland begeleiden.</p> <p>Pas afgestudeerden van een school voor beroepsonderwijs en -opleiding (of voormalige leerlingen) kunnen ook deelnemen aan de activiteit. Zij moeten hun stage in het buitenland voltooien binnen één jaar na het afstuderen. Voor landen waar pas afgestudeerden na hun afstuderen een militaire of ambtelijke dienstplicht moeten vervullen, wordt de periode waarin zij als recent afgestudeerde in aanmerking komen, verlengd met de duur van die dienst.</p>
<p>Overige criteria</p>	<p>Vorbereidend bezoek</p> <p>Voor projecten met ErasmusPro-activiteiten kan de aanvrager verzoeken om voorafgaande planningsbezoeken die worden uitgevoerd door personeel dat betrokken is bij de organisatie van de ErasmusPro-activiteiten en een werkrelatie heeft met de uitzendende organisatie of het consortiumlid (zoals leerkrachten, opleiders, functionarissen voor internationale mobiliteit enzovoort).</p> <p>In het kader van een voorbereidend bezoek moeten de volgende criteria in acht worden genomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ duur: ten hoogste drie werkdagen, exclusief reistijd; ▪ elk voorbereidend bezoek is beperkt tot één deelnemer; ▪ er kan slechts één voorbereidend bezoek plaatsvinden per ontvangende organisatie.

AANVULLENDE SUBSIDIABILITEITSCRITERIA MET HET OOG OP PERSONEELSMOBILITEIT

Duur van de activiteit	2 dagen tot 2 maanden, exclusief reistijd. In geval van twee dagen moeten dit opeenvolgende dagen zijn
Locatie(s) van de activiteit	Deelnemers moeten hun mobiliteitsactiviteit uitvoeren in het buitenland, dat wil zeggen in een ander programmaland.
In aanmerking komende deelnemers	<p>Personeel dat bevoegd is voor beroepsonderwijs en -opleiding (zoals leerkrachten, opleiders, functionarissen voor internationale mobiliteit, personeel in een bestuurlijke of adviserende functie enzovoort) en werkt bij de uitzendende organisatie(s), net als ander personeel dat betrokken is bij de strategische ontwikkeling van de organisatie.</p> <p>Wat onderwijs- en opleidingsopdrachten betreft, staat de actie ook open voor personen uit ondernemingen, de publieke sector en/of maatschappelijke organisaties.</p> <p>Met betrekking tot onderwijs- en opleidingsopdrachten staat de actie ook open voor opleiders in ondernemingen uit een ander programmaland die zijn uitgenodigd om onderwijs te geven bij de aanvragende organisaties voor beroepsonderwijs en opleiding en/of in voorkomend geval bij de organisaties van het consortium.</p>

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Projects will be assessed against the following criteria:

Relevantie van het project (maximaal 30 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin het voorstel relevant is voor:: <ul style="list-style-type: none"> - de doelstellingen van de actie (zie "Wat zijn de doelstellingen van een mobiliteitsproject?"); - de behoeften en doelstellingen van de deelnemende organisaties en van de individuele deelnemers, met bijzondere aandacht voor het bepaalde in het Europees ontwikkelingsplan. ▪ De mate waarin het voorstel rekening houdt met de mobiliteit op lange termijn (ErasmusPro). ▪ De mate waarin het voorstel: <ul style="list-style-type: none"> - deelnemers in staat stelt hoogwaardige leerresultaten te behalen; - de capaciteiten en de internationale werkingssfeer van de deelnemende organisaties verruimt. ▪ De mate waarin het voorstel: <ul style="list-style-type: none"> - kansarme doelgroepen probeert te bereiken³⁸; - organisaties betreft die nieuw zijn bij de actie;
Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 40 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van alle fasen van het projectvoorstel (voorbereiding, uitvoering van mobiliteitsactiviteiten en follow-up); ▪ De duidelijkheid van de planning en haalbaarheid van de langdurige mobiliteit (ErasmusPro), indien van toepassing ; ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen en de voorgestelde activiteiten; ▪ De kwaliteit van het Europees ontwikkelingsplan van de aanvragende organisatie; ▪ De kwaliteit van de praktische regelingen, beheersvoorschriften en vormen van ondersteuning; ▪ De kwaliteit van het voorbereidingsproces ten behoeve van de deelnemers; ▪ De kwaliteit van regelingen met het oog op de erkenning en validering van leerresultaten van de deelnemers, alsook het consistente gebruik van de Europese instrumenten voor transparantie en erkenning; ▪ De geschiktheid van maatregelen om deelnemers te selecteren voor en/of te betrekken bij de mobiliteitsactiviteiten; ▪ Indien van toepassing, de kwaliteit van samenwerking en communicatie, niet alleen tussen de deelnemende organisaties, maar ook met andere relevante belanghebbenden.

³⁸ Het begrip kansarmen wordt meer in detail gedefinieerd in deel A van deze gids, onder "Rechtvaardigheid en inclusie"

Effect en verspreiding (maximaal 30 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de projectresultaten te evalueren; ▪ De potentiële effecten van het project: <ul style="list-style-type: none"> - op deelnemers en deelnemende organisaties tijdens en na afloop van het project; - buiten de organisaties en personen die rechtstreeks deelnemen aan het project, op lokaal, regionaal, nationaal en/of Europees niveau. ▪ De geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de projectresultaten binnen de deelnemende organisaties en daarbuiten. ▪ De mate waarin het project de mobiliteit op lange termijn (ErasmusPro) bevordert door de ontwikkeling van duurzame grensoverschrijdende samenwerkings- en erkenningsstructuren, indien van toepassing.
--	---

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score behalen van minstens de helft van het maximumaantal punten in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria (dat wil zeggen ten minste 15 punten voor de categorieën "Relevantie van het project" en "Effect en verspreiding"; 20 punten voor de categorie "Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering").

SUBSIDIETOEKENNING

Het maximale subsidiebedrag voor geselecteerde projecten hangt af van een aantal elementen:

- het aantal en de duur van de mobiliteitsperioden waarop de aanvraag betrekking heeft;
- de mate waarin in het voorstel rekening wordt gehouden met langdurige mobiliteit van 3 tot 12 maanden (ErasmusPro);
- de prestaties in het verleden van de aanvrager qua aantal mobiliteitsperioden, kwalitatief hoogwaardige uitvoering van de activiteiten en goed financieel beheer indien de aanvrager in voorgaande jaren een soortgelijke subsidie heeft gekregen;
- het totale nationale budget dat voor de mobiliteitsactie werd uitgetrokken.

WAT MOET U NOG WETEN OVER DEZE ACTIE?

BUITENGEWONE KOSTEN VOOR DURE REIZEN

Aanvragers van mobiliteitsprojecten kunnen financiële steun aanvragen voor hoge reiskosten van deelnemers onder de begrotingsrubriek "buitengewone kosten" (tot een maximum van 80% van het totaal aan subsidiabele kosten: zie ook "Wat zijn de financieringsregels?"). Dit zal worden toegestaan op voorwaarde dat de aanvrager kan aantonen dat volgens de standaardfinancieringsregels (gebaseerd op de eenheidskosten per reisafstand) niet minimaal 70% van de reiskosten van de deelnemers is gedekt. Indien deze worden toegekend, vervangen de buitengewone kosten voor dure reizen de standaardreissubsidie.

ANDERE INFORMATIE

Meer verplichte criteria en aanvullende nuttige gegevens over deze actie zijn terug te vinden in bijlage I bij deze gids. Belangstellende organisaties wordt verzocht de relevante delen van deze bijlage aandachtig te lezen voordat ze financiële steun aanvragen.

MOBILITEITSPROJECT VOOR LERENDEN EN PERSONEEL VAN BEROEPSONDERWIJS EN -OPLEIDING MET HET ERASMUS+MOBILITEITSHANDVEST VOOR BEROEPSONDERWIJS EN -OPLEIDING

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM DIT PROJECT TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een mobiliteitsproject voor beroepsonderwijs en -opleiding met een Erasmus+ mobiliteitshandvest voor beroepsonderwijs en -opleiding moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+programma:

ALGEMENE SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

Wie kan een aanvraag indienen?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Individuele organisaties of consortia die in een programmaland zijn gevestigd en houder zijn van het Erasmus+ mobiliteitshandvest voor beroepsonderwijs en -opleiding³⁹.
---------------------------------------	---

³⁹ Zie het deel "Het Erasmus+-mobiliteitshandvest voor beroepsonderwijs en -opleiding" en bijlage I bij deze gids voor meer informatie over het handvest.

Subsidiabele activiteiten	<p>Een mobiliteitsproject voor beroepsonderwijs en -opleiding moet uit een of meer van de volgende activiteiten bestaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mobiliteit in organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding en bedrijven in het buitenland, van 2 weken tot minder dan 3 maanden; ▪ Langdurige mobiliteit in organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding en bedrijven in het buitenland, van 3 tot 12 maanden (ErasmusPro). ▪ onderwijs- en opleidingsopdrachten in het buitenland; ▪ opleiding van personeel in het buitenland.
Aantal deelnemende organisaties	<p>Een mobiliteitsactiviteit heeft een transnationale opzet, wat betekent dat er minstens twee deelnemende organisaties (ten minste een uitzendende en ten minste een ontvangende organisatie) uit verschillende programmalanden bij betrokken zijn.</p> <p>Worden de projecten voorgesteld door nationale mobiliteitsconsortia met het Erasmus+-mobiliteitshandvest voor beroepsonderwijs en -opleiding, dan moeten daarbij een uitzendende en ontvangende organisaties uit verschillende programmalanden betrokken zijn.</p>
Projectduur	1 tot 2 jaar. De aanvrager moet in de aanvraagfase de duur kiezen.
Waar aanvragen?	Bij het nationaal agentschap van het land waar de aanvragende organisatie gevestigd is.
Wanneer aanvragen?	<p>Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 5 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 juni en 31 december van datzelfde jaar.</p> <p>Mogelijke aanvullende termijn:</p> <p>Nationale agentschappen mogen een tweede aanvraagronde organiseren indien er ongebruikte middelen zijn, met inachtneming van de regels in deze gids. In voorkomend geval maken de nationale agentschappen deze mogelijkheid bekend via hun website.</p> <p>Indien een tweede ronde wordt georganiseerd, moeten aanvragers hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 1 oktober om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 januari en 31 mei van het volgende jaar.</p>
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.
Overige criteria	Een organisatie voor beroepsonderwijs en -opleiding of nationaal mobiliteitsconsortium kan slechts één aanvraag indienen per selectieronde. Niettemin mag een organisatie voor beroepsonderwijs en -opleiding behoren tot, of instaan voor de coördinatie van verschillende nationale mobiliteitsconsortia die tegelijkertijd een aanvraag indienen.

AANVULLENDE SUBSIDIABILITEITSCRITEIA MET HET OOG OP MOBILITEIT VAN LERENDEN

Duur van de activiteit	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mobiliteit in organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding en/of bedrijven in het buitenland, van 2 weken (d.w.z. tien werkdagen) tot minder dan 3 maanden, exclusief reistijd; ▪ Mobiliteit op lange termijn bij organisaties voor beroepsonderwijs en opleiding en/of bedrijven in het buitenland (ErasmusPro), van 3 tot 12 maanden, exclusief reistijd.
Locatie(s) van de activiteit	Deelnemers moeten hun mobiliteitsactiviteit uitvoeren in het buitenland, dat wil zeggen in een ander programmaland.

<p>In aanmerking komende deelnemers</p>	<p>Lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding (met uitzondering van leerlingen) voor wie werkplekleren doorgaans in de opleiding is geïntegreerd) die in het land van de uitzendende organisatie wonen.</p> <p>Personen die lerenden van beroepsonderwijs en -opleiding in het buitenland begeleiden.</p> <p>Pas afgestudeerden van een school voor beroepsonderwijs en -opleiding (of voormalige leerlingen) kunnen ook deelnemen aan de activiteit. Zij moeten hun stage in het buitenland voltooien binnen één jaar na het afstuderen. Voor landen waar pas afgestudeerden na hun afstuderen een militaire of ambtelijke dienstplicht moeten vervullen, wordt de periode waarin zij als recent afgestudeerde in aanmerking komen, verlengd met de duur van die dienst.</p>
<p>Overige criteria</p>	<p>Vorbereidend bezoek</p> <p>Voor projecten met ErasmusPro-activiteiten kan de aanvrager verzoeken om voorafgaande planningsbezoeken die worden uitgevoerd door personeel dat betrokken is bij de organisatie van de ErasmusPro-activiteiten en een werkrelatie heeft met de uitzendende organisatie of het consortiumlid (zoals leerkrachten, opleiders, functionarissen voor internationale mobiliteit enzovoort).</p> <p>In het kader van een voorbereidend bezoek moeten de volgende criteria in acht worden genomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ duur: ten hoogste drie werkdagen, exclusief reistijd; ▪ elk voorbereidend bezoek is beperkt tot één deelnemer; ▪ er kan slechts één voorbereidend bezoek plaatsvinden per ontvangende organisatie

AANVULLENDE SUBSIDIABILITEITSCRITERIA MET HET OOG OP PERSONEELSMOBILITEIT

<p>Duur van de activiteit</p>	<p>2 dagen tot 2 maanden, exclusief reistijd.</p> <p>In geval van twee dagen moeten dit opeenvolgende dagen zijn.</p>
<p>Locatie(s) van de activiteit</p>	<p>Deelnemers moeten hun mobiliteitsactiviteit uitvoeren in het buitenland, dat wil zeggen in een ander programmaland.</p>
<p>In aanmerking komende deelnemers</p>	<p>Personeel dat bevoegd is voor beroepsonderwijs en -opleiding (zoals leerkrachten, opleiders, functionarissen voor internationale mobiliteit, personeel in een bestuurlijke of adviserende functie enzovoort) en werkt bij de uitzendende organisatie(s), net als ander personeel dat betrokken is bij de strategische ontwikkeling van de organisatie.</p> <p>Wat onderwijs- en opleidingsopdrachten betreft, staat de actie ook open voor personen uit ondernemingen, de publieke sector en/of maatschappelijke organisaties.</p> <p>Met betrekking tot onderwijs- en opleidingsopdrachten staat de actie ook open voor opleiders in ondernemingen uit een ander programmaland die zijn uitgenodigd om onderwijs te geven bij de aanvragende organisaties voor beroepsonderwijs en opleiding en/of in voorkomend geval bij de organisaties van het consortium</p>

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie **deel C van deze gids** voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA VOOR AANVRAGEN VAN HOUDERS VAN HET MOBILITEITSHANDVEST VOOR BEROEPSONDERWIJS EN -OPLEIDING

Er vindt geen kwaliteitstoetsing plaats (de kwaliteit is reeds getoetst bij het indienen van de aanvraag van het mobiliteitshandvest voor beroepsonderwijs en -opleiding). Bijgevolg zijn er geen toekenningscriteria.

Aan elke in aanmerking komende subsidieaanvraag wordt (na toetsing aan de subsidiabiliteitscriteria) financiële steun toegekend.

Het maximale subsidiebedrag hangt af van een aantal elementen:

- het aantal mobiliteitsperioden en maanden/dagen waarop de aanvraag betrekking heeft;
- de mate waarin in het voorstel rekening wordt gehouden met langdurige mobiliteit van 3 tot 12 maanden (ErasmusPro);
- de prestaties in het verleden van de aanvrager qua aantal mobiliteitsperioden, kwalitatief hoogwaardige uitvoering van de activiteiten en goed financieel beheer indien de aanvrager in voorgaande jaren een soortgelijke subsidie heeft gekregen;
- het totale nationale budget dat voor de mobiliteitsactie werd uitgetrokken.

WELKE ACCREDITATIE HEBBEN AANVRAGERS NODIG VOOR DIT MOBILITEITSPROJECT?

HET ERASMUS+-MOBILITEITSHANDVEST VOOR BEROEPSONDERWIJS EN -OPLEIDING

Het Erasmus+-mobiliteitshandvest voor beroepsonderwijs en -opleiding heeft ten doel de Europese internationaliseringsstrategieën op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding te verbeteren en meer duurzaam te maken, om op die manier de transnationale mobiliteit in het kader van beroepsonderwijs en -opleiding kwalitatief en kwantitatief te versterken. Oproepen met betrekking tot de toekenning van het Erasmus+-mobiliteitshandvest voor beroepsonderwijs en -opleiding worden jaarlijks gepubliceerd op de websites van de nationale agentschappen.

Toekenning van het mobiliteitshandvest voor beroepsonderwijs en -opleiding biedt de houders ervan de mogelijkheid op een vereenvoudigde wijze een aanvraag in te dienen voor mobiliteit voor lerenden en personeel van beroepsopleiding en -onderwijs in het kader van kernactie 1 van Erasmus+.

WAT MOET U NOG WETEN OVER DEZE ACTIE?

BUITENGEWONE KOSTEN VOOR DURE REIZEN

Aanvragers van mobiliteitsprojecten kunnen financiële steun aanvragen voor hoge reiskosten van deelnemers onder de begrotingsrubriek “buitengewone kosten” (tot een maximum van 80% van het totaal aan subsidiabele kosten: zie ook “Wat zijn de financieringsregels?”). Dit zal worden toegestaan op voorwaarde dat de aanvrager kan aantonen dat volgens de standaardfinancieringsregels (gebaseerd op de eenheidskosten per reisafstand) niet minimaal 70% van de reiskosten van de deelnemers is gedekt. Indien deze worden toegekend, vervangen de buitengewone kosten voor dure reizen de standaardreissubsidie.

ANDERE INFORMATIE

Meer verplichte criteria en aanvullende nuttige gegevens over deze actie zijn terug te vinden in bijlage I bij deze gids. Belangstellende organisaties wordt verzocht de relevante delen van deze bijlage aandachtig te lezen voordat ze financiële steun aanvragen.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

Het budget voor het mobiliteitsproject wordt opgesteld met inachtneming van de volgende financieringsregels (in euro):

A) FINANCIERINGSREGELS DIE GELDEN VOOR ALLE MOBILITEITSACTIVITEITEN

Subsidieerbare kosten		Financierings mechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Reiskosten	Tegemoetkoming in de kosten die deelnemers, met inbegrip van begeleiders, maken om van de plaats van oorsprong naar de locatie van de activiteit en terug te reizen. In het kader van ErasmusPro-activiteiten, reiskosten voor een voorbereidend bezoek, indien van toepassing.	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Voor een reisafstand tussen 10 en 99 km: 20 EUR per deelnemer	Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening ⁴⁰ . De aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EUsubsidiebedrag voor de heenen terugreis ⁴¹
			Voor een reisafstand tussen 100 en 499 KM: 180 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 500 en 1999 KM: 275 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 2000 en 2999 KM: 360 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 3000 en 3999 KM: 530 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 4000 en 7999 KM: 820 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand van 8 000 km of meer: 1500 EUR per deelnemer	
Organisatorische steun	Kosten die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van mobiliteitsactiviteiten (exclusief verblijfskosten voor deelnemers), met inbegrip van (didactische, interculturele, taalkundige) voorbereiding, monitoring en ondersteuning van deelnemers tijdens de mobiliteitsperiode, validering van leerresultaten, verspreidingsactiviteiten.	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Tot en met de 100e deelnemer: 350 EUR per deelnemer + vanaf de 100e deelnemer: 200 EUR per extra deelnemer	Op basis van het aantal deelnemers
Steun voor personen met specifieke behoeften	Extra kosten die rechtstreeks verband houden met deelnemers met een handicap en begeleiders (met inbegrip van reis- en verblijfskosten, indien gerechtvaardigd en voor zover voor deze deelnemers geen subsidie is aangevraagd in het kader van de rubrieken "reiskosten" of "individuele	Werkelijke kosten	Maximaal 100 % van de subsidieerbare kosten	Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van specifieke behoeften moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier

⁴⁰ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_nl

⁴¹ Indien iemand uit Madrid (Spanje) bijvoorbeeld meedoet aan een activiteit in Rome (Italië), moet de aanvrager a) de afstand van Madrid naar Rome berekenen (1365,28 km); b) de toepasselijke reisafstandcategorie selecteren (bv. tussen 500 en 1999 km) en c) de EU-subsidie die een bijdrage zal leveren aan de reiskosten van de deelnemer van Madrid naar Rome en terug berekenen (275 EUR).

	steun").			
Buitengewone kosten	<p>Extra kosten ter bevordering van de deelname van kansarme lerenden (exclusief reiskosten en kosten voor individuele steun voor deelnemers en begeleiders).</p> <p>Kosten voor een financiële garantie, indien het nationaal agentschap daarom verzoekt. Hoge reiskosten van deelnemers (voor meer informatie, zie het deel "Wat moet u nog meer weten over deze actie?").</p>	Werkelijke kosten	<p>Kosten voor financiële garantie: 75 % van de subsidiabele kosten</p> <p>Andere kosten: 100 % van de subsidiabele kosten</p> <p>Hoge reiskosten: maximaal 80 % van de subsidiabele kosten</p>	<p>Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van buitengewone kosten moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier</p>

B) AANVULLENDE FINANCIERING TER ONDERSTEUNING VAN MOBILITEIT VAN LERENDEN IN HET KADER VAN BEROEPSONDERWIJS EN -OPLEIDING

Subsidiabele kosten		Financierings mechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Individuele steun	Kosten die rechtstreeks verband houden met het verblijf van de deelnemers ⁴² , met inbegrip van begeleiders, tijdens de activiteit.	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	tot en met de 14e dag van de activiteit: A2.1 per dag per deelnemer + vanaf de 15e dag van de activiteit tot maximaal 12 maanden: 70 % van A2.1 per dag per deelnemer	Op basis van de verblijfsduur per deelnemer (indien nodig, met inbegrip van één reisdag vóór de activiteit en één reisdag na de activiteit).
	In het kader van ErasmusPro-activiteiten, kosten in verband met het verblijf van personeel dat deelneemt aan een voorbereidend bezoek, indien van toepassing.		A2.2 per dag per deelnemer	Op basis van de verblijfsduur per deelnemer (indien nodig, met inbegrip van één reisdag vóór de activiteit en één reisdag na de activiteit).
Taalkundige ondersteuning	Kosten die verband houden met de ondersteuning van deelnemers – voorafgaand aan hun vertrek of tijdens de activiteit – ter verbetering van de kennis van de taal die eenheidskosten ze zullen gebruiken om te studeren of een opleiding te volgen tijdens de activiteit.	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Alleen voor activiteiten die 19 dagen tot 12 maanden duren: 150 EUR per deelnemer die taalkundige ondersteuning nodig heeft	Voorwaardelijk: aanvragers moeten verzoeken om ondersteuning in de instructietaal van de activiteit op basis van de taalbehoeften van deelnemers waarin niet wordt voorzien door de taalkundige onlineondersteuning van Erasmus+.

⁴² In het geval van begeleiders zijn de bedragen voor het personeel van beroepsonderwijs en -opleiding van toepassing. Zie de begrotingsrubriek "individuele steun" in deel C) Aanvullende financiering ter ondersteuning van personeelsmobiliteit in het kader van beroepsonderwijs en -opleiding. In uitzonderlijke gevallen, wanneer de begeleider gedurende meer dan 60 dagen in het buitenland moet verblijven, worden extra verblijfkosten vanaf de 61e dag ondersteund uit de begrotingsrubriek "Steun voor specifieke behoeften".

C) AANVULLENDE FINANCIERING TER ONDERSTEUNING VAN PERSONEELSMOBILITEIT IN HET KADER VAN BEROEPSONDERWIJS EN -OPLEIDING

Subsidieerbare kosten		Financieringsmechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Individuele steun	Kosten die rechtstreeks verband houden met het verblijf van deelnemers, met inbegrip van begeleiders	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	tot en met de 14e dag van de activiteit: A2.2 per dag per deelnemer + tussen de 15e en 60e dag van de activiteit: 70 % van A2.2 per dag per deelnemer	Op basis van de verblijfsduur per deelnemer (indien nodig, met inbegrip van één reisdag vóór de activiteit en één reisdag na de activiteit).

TABEL 1 – INDIVIDUELE STEUN (BEDRAGEN IN EURO PER DAG)

De steunbedragen hangen af van het land waar de activiteit plaatsvindt. Elk nationaal agentschap bepaalt op basis van objectieve en transparante criteria welke bedragen gelden voor de in zijn land ingediende projecten. Deze bedragen worden vastgesteld binnen de in de onderstaande tabel aangegeven boven- en ondergrens. De exacte bedragen worden gepubliceerd op de website van elk nationaal agentschap.

Ontvangend land	Mobiliteit van lerenden	Personeelsmobiliteit
	Boven-/ondergrens (per dag)	Boven-/ondergrens (per dag)
	A2.1	A2.2
Groep 1: Noorwegen, Denemarken, Luxemburg, Verenigd Koninkrijk, IJsland, Zweden, Ierland, Finland, Liechtenstein	30-120	80-180
Groep 2: Nederland, Oostenrijk, België, Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje, Cyprus, Griekenland, Malta, Portugal	26-104	70-160
Groep 3: Slovenië, Estland, Letland, Kroatië, Slowakije, Tsjechië, Litouwen, Turkije, Hongarije, Polen, Roemenië, Bulgarije, de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Servië	22-88	60-140

MOBILITEITSPROJECT VOOR SCHOOLMEDEWERKERS

Dit mobiliteitsproject kan uit een of meer van de volgende activiteiten bestaan:

PERSONEELSMOBILITEIT:

- **onderwijsopdrachten:** deze activiteit stelt leerkrachten of andere schoolmedewerkers in staat onderwijs te geven in een partnerschool in het buitenland;
- **gestructureerde cursussen of opleidingsevenementen in het buitenland:** ondersteunen de beroepsontwikkeling van leerkrachten, schoolleiders of ander onderwijspersoneel;
- **job shadowing:** biedt de mogelijkheid voor leerkrachten, schoolleiders of ander onderwijspersoneel om een periode in het buitenland door te brengen bij een partnerschool of andere relevante organisatie die werkzaam is op het gebied van schoolonderwijs.

Deze activiteiten bieden leerkrachten ook de kans competentie te verwerven om in te spelen op de behoeften van leerlingen uit kansarme milieus. Gezien de huidige context met betrekking tot jonge migranten, vluchtelingen en asielzoekers zal ook bijzondere aandacht uitgaan naar de ondersteuning van opleidingsprojecten voor leerkrachten op gebieden zoals de opleiding van vluchtelingenkinderen, interculturele lesomgevingen, onderwijs aan jongeren in hun tweede taal en verdraagzaamheid en verscheidenheid in de klas.

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE AAN DIT PROJECT DEELNEMEN?

De organisaties die deelnemen aan het mobiliteitsproject vervullen de volgende rollen en taken:

- Aanvragende organisatie: vraagt het mobiliteitsproject aan, ondertekent en beheert de subsidieovereenkomst en brengt verslag uit. Indien de aanvragende organisatie een school is, functioneert deze ook als uitzendende organisatie. De aanvrager kan een consortiumcoördinator zijn die aan het hoofd staat van een nationaal mobiliteitsconsortium van partnerorganisaties in hetzelfde land met het doel schoolmedewerkers uit te zenden zodat ze kunnen deelnemen aan activiteiten in het buitenland.
- Uitzendende organisatie: selecteert leerkrachten en andere schoolmedewerkers en zendt ze uit naar het buitenland.
- Ontvangende organisatie: ontvangt leerkrachten en andere schoolmedewerkers en biedt hun een activiteitenprogramma, of geniet een door hen gegeven onderwijsactiviteit.

De specifieke rol van de ontvangende organisatie hangt af van het soort activiteit en van de relatie met de uitzendende organisatie. Als ontvangende organisatie kan optreden:

- een cursusorganisator (bij deelname aan een gestructureerde cursus of opleidingsevenement);
- een partnerschool of andere relevante organisatie (bijvoorbeeld voor job shadowing of onderwijsopdrachten). In dit geval moeten de uitzendende en ontvangende organisaties met de deelnemers een overeenkomst opstellen voordat de activiteit van start gaat. In die overeenkomst worden de doelstellingen en activiteiten tijdens de periode in het buitenland vastgesteld en worden de rechten en verplichtingen van elke partij opgesomd.

De leermobiliteit van personeel die door Erasmus+ wordt ondersteund, moet:

- aansluiten op een Europees ontwikkelingsplan voor de uitzendende organisatie (met het oog op de modernisering en internationalisering van hun missie);
- tegemoetkomen aan duidelijk onderkende behoeften inzake personeelsontwikkeling;
- worden geflankeerd door passende selectie-, voorbereidings- en follow-upmaatregelen;
- waarborgen dat de leerresultaten van deelnemende personeelsleden naar behoren worden erkend;
- ervoor zorgen dat de leerresultaten worden verspreid en algemeen zullen worden toegepast binnen de organisatie.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM DIT PROJECT TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een mobiliteitsproject voor schoolonderwijs moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

<p>Subsidiabele activiteiten</p>	<p>Een mobiliteitsproject voor schoolonderwijs moet uit een of meer van de volgende activiteiten bestaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ onderwijsopdrachten; ▪ gestructureerde cursussen of opleidingsevenementen in het buitenland; ▪ job shadowing.
<p>In aanmerking komende deelnemende organisaties</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ONDERWIJSOPDRACHTEN: <p>De verzendende en ontvangende organisaties moeten scholen zijn (dat wil zeggen instellingen die algemeen, beroeps- of technisch onderwijs verzorgen op eender welk niveau van peuter- en kleuteronderwijs tot hoger secundair onderwijs)⁴³.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ GESTRUCTUREERDE CURSUSSEN, OPLEIDINGSEVENEMENTEN EN JOB SHADOWING: <p>De uitzendende organisatie moet een school zijn of de coördinator van een nationaal mobiliteitsconsortium.</p> <p>OPLEIDING VAN PERSONEEL:</p> <p>De uitzendende organisatie moet een school zijn.</p> <p>De ontvangende organisatie kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ een school zijn; ▪ of publieke of particuliere organisaties die actief zijn op de arbeidsmarkt of op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken. Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn: <ul style="list-style-type: none"> – scholen/instituten/onderwijscentra voor beroepsonderwijs en -opleiding of volwassenenonderwijs; – instellingen voor hoger onderwijs (IHO's); – kleine, middelgrote of grote ondernemingen uit de publieke of particuliere sector (met inbegrip van sociale ondernemingen); – sociale partners of andere vertegenwoordigers uit het beroepsleven, met inbegrip van kamers van koophandel, ambachtelijke/beroepsverenigingen en vakbonden; – lokale, regionale of nationale publieke organen; – organisaties of verenigingen zonder winstoogmerk, niet-gouvernementele organisaties (ngo's); – onderzoeksinstituten; – stichtingen; – verstrekkers van diensten inzake studie- en beroepskeuzevoorlichting; – organisaties die cursussen of opleiding aanbieden.

⁴³ Raadpleeg de lijst met in aanmerking komende scholen van elk land. Neem voor meer informatie contact op met het nationale agentschap in het betrokken land.

	<p>Voor aanvragen die zijn ingediend door een nationaal mobiliteitsconsortium worden in aanmerking komende coördinerende organisaties gedefinieerd door de nationale autoriteit in het land⁴⁴ en hiertoe behoren onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ lokale of regionale onderwijsinstanties; ○ instanties voor schoolcoördinatie; ○ scholen <p>Alle andere organisaties die bij het nationaal mobiliteitsconsortium betrokken zijn, moeten scholen zijn.</p> <p>Als de coördinator van het nationaal mobiliteitsconsortium een onderwijsinstantie of instantie voor schoolcoördinatie is, moeten de scholen in het consortium organisatorisch verbonden zijn aan de consortiumcoördinator. Als de coördinator een school is, wordt de formatie van het consortium gerechtvaardigd in de projectaanvraag: de redenen voor de formatie van het consortium en het vermogen van de coördinator om het project te leiden worden hierin uiteengezet.</p> <p>Alle deelnemende organisaties moeten gevestigd zijn in een programmaland.</p>
Wie kan een aanvraag indienen?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Een school die haar personeel naar het buitenland uitzendt (individuele aanvraag); ▪ de coördinator van een nationaal mobiliteitsconsortium (consortiumaanvraag) <p>Natuurlijke personen kunnen niet rechtstreeks een subsidie aanvragen.</p>
Aantal deelnemende organisaties	<p>Een mobiliteitsactiviteit heeft een transnationale opzet, wat betekent dat er minstens twee deelnemende organisaties (ten minste een uitzendende en ten minste een ontvangende organisatie) uit verschillende landen bij betrokken zijn. Uitzendende organisaties hoeven niet te worden geïdentificeerd op het ogenblik dat een subsidie wordt aangevraagd. Worden de projecten voorgesteld door een nationaal mobiliteitsconsortium, dan moeten alle leden van het consortium uit hetzelfde programmaland afkomstig zijn en dienen ze te worden geïdentificeerd op het ogenblik dat een subsidie wordt aangevraagd. Een consortium moet bestaan uit ten minste drie organisaties (de coördinator en ten minste twee extra scholen).</p>
Projectduur	<p>1 tot 2 jaar. De aanvrager moet in de aanvraagfase de duur kiezen op basis van de doelstelling van het project en het soort geplande activiteiten.</p>
Duur van de activiteit	<p>2 dagen tot 2 maanden, exclusief reistijd. In geval van twee dagen moeten dit opeenvolgende dagen zijn.</p>
Locatie(s) van de activiteit	<p>Mobiliteitsactiviteiten moeten in het buitenland worden uitgevoerd, in een ander programmaland.</p>
In aanmerking komende deelnemers	<p>Personeel dat verantwoordelijk is voor schoolonderwijs (onderwijzend en niet-onderwijzend, met inbegrip van directieleden, schoolhoofden enzovoort), alsmede ander onderwijspersoneel (schoolinspecteurs, schooladviseurs, pedagogische begeleiders, psychologen enzovoort) dat betrokken is bij de strategische ontwikkeling van de uitzendende scho(o)l(en).</p> <p>Personeelsleden van lokale of regionale onderwijsinstanties of instanties voor schoolcoördinatie die een nationaal mobiliteitsconsortium aanvoeren, die betrokken zijn bij het beleid of de ontwikkeling van scholen of andere activiteiten die van strategisch belang zijn voor de schoolonderwijssector.</p> <p>Alle deelnemers moeten werkzaam zijn voor de uitzendende organisatie.</p>
Waar aanvragen?	<p>Bij het nationaal agentschap in het land waar de aanvragende organisatie gevestigd is.⁴⁵</p>
Wanneer aanvragen?	<p>Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 5 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 juni en 31 december van datzelfde jaar.</p> <p>Mogelijke aanvullende termijn:</p> <p>Nationale agentschappen mogen een tweede aanvraagronde organiseren indien er ongebruikte middelen zijn, met inachtneming van de regels in deze gids. In voorkomend geval maken de nationale agentschappen deze mogelijkheid bekend via hun website.</p> <p>Indien een tweede ronde wordt georganiseerd, moeten aanvragers hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 1 oktober om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 januari en 31 mei van het volgende jaar.</p>

⁴⁴ Raadpleeg de lijst met in aanmerking komende organisaties van elk land. Neem voor meer informatie contact op met het nationale agentschap in het betrokken land.

⁴⁵ Let op: scholen onder toezicht van nationale autoriteiten van een ander land (bijvoorbeeld het Lycée Français, Duitse scholen, Britse "legerscholen") dienen hun aanvraag in bij het nationaal agentschap van het toezichhoudende land.

Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.
Overige criteria	Een organisatie of nationaal mobiliteitsconsortium kan slechts één aanvraag indienen per selectieronde. Niettemin mag een organisatie behoren tot of de coördinatie verzorgen van verschillende nationale mobiliteitsconsortia die tegelijkertijd een aanvraag indienen.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Projecten worden beoordeeld op grond van de volgende criteria:

Relevantie van het project (maximaal 30 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin het voorstel relevant is voor: <ul style="list-style-type: none"> – de doelstellingen van de actie (zie "Wat zijn de doelstellingen van een mobiliteitsproject?"); – de behoeften en doelstellingen van de deelnemende organisaties en de individuele deelnemers, zoals omschreven in het Europees ontwikkelingsplan. ▪ De mate waarin het voorstel: <ul style="list-style-type: none"> – deelnemers in staat stelt hoogwaardige leerresultaten te behalen; – de capaciteiten en de internationale werkingsfeer van de deelnemende organisaties verruimt.
Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 40 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van alle fasen van het projectvoorstel (voorbereiding, uitvoering van mobiliteitsactiviteiten en follow-up); ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen en de voorgestelde activiteiten; ▪ De kwaliteit van het Europees ontwikkelingsplan van de aanvragende organisatie; ▪ De geschiktheid van maatregelen om deelnemers te selecteren voor en/of te betrekken bij de mobiliteitsactiviteiten; ▪ De kwaliteit van de praktische regelingen, beheersvoorschriften en vormen van ondersteuning; ▪ In het geval van nationale mobiliteitsconsortia: geschiktheid van de samenstelling van het consortium, potentie van synergieën binnen het consortium en vermogen van de coördinator om het project te leiden; ▪ De kwaliteit van het voorbereidingsproces ten behoeve van de deelnemers; ▪ De kwaliteit van regelingen met het oog op de erkenning en validering van leerresultaten van de deelnemers, alsook het consistente gebruik van de Europese instrumenten voor transparantie en erkenning.
Effect en verspreiding (maximaal 30 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de projectresultaten te evalueren. ▪ De potentiële effecten van het project: <ul style="list-style-type: none"> – op individuele deelnemers en op de deelnemende organisaties tijdens en na afloop van het project; – buiten de organisaties en personen die rechtstreeks deelnemen aan het project, op lokaal, regionaal, nationaal en/of Europees niveau. ▪ De geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de projectresultaten binnen de deelnemende organisaties en daarbuiten.

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score behalen van minstens de helft van het maximumaantal punten in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria (dat wil zeggen ten minste 15 punten voor de categorieën "Relevantie van het project" en "Effect en verspreiding"; 20 punten voor de categorie "Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering").

WAT MOET U NOG WETEN OVER DEZE ACTIE?**BUITENGEWONE KOSTEN VOOR DURE REIZEN**

Aanvragers van mobiliteitsprojecten kunnen financiële steun aanvragen voor hoge reiskosten van deelnemers onder de begrotingsrubriek "buitengewone kosten" (tot een maximum van 80% van het totaal aan subsidiabele kosten: zie ook "Wat zijn de financieringsregels?"). Dit zal worden toegestaan op voorwaarde dat de aanvrager kan aantonen dat volgens de standaardfinancieringsregels (gebaseerd op de eenheidskosten per reisafstand) niet minimaal 70% van de reiskosten van de deelnemers is gedekt. Indien deze worden toegekend, vervangen de buitengewone kosten voor dure reizen de standaardreissubsidie.

ANDERE INFORMATIE

Meer verplichte criteria en aanvullende nuttige gegevens over deze actie zijn terug te vinden in bijlage I bij deze gids. Belangstellende organisaties wordt verzocht de relevante delen van deze bijlage aandachtig te lezen voordat ze financiële steun aanvragen.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

Het budget voor het mobiliteitsproject wordt opgesteld met inachtneming van de volgende financieringsregels (in euro):

Subsidiabele kosten		Financieringsmechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Reiskosten	Tegemoetkoming in de kosten die deelnemers, met inbegrip van begeleiders, maken om van de plaats van oorsprong te reizen naar de locatie van de activiteit en terug	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Voor een reisafstand tussen 10 en 99 km: 20 EUR per deelnemer	Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening ⁴⁶ . De aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EUsubsidiebedrag voor de heen en terugreis ⁴⁷
			Voor een reisafstand tussen 100 en 499 KM: 180 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 500 en 1999 KM: 275 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 2000 en 2999 KM: 360 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 3000 en 3999 KM: 530 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 4000 en 7999 KM: 820 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand van 8 000 km of meer: 1500 EUR per deelnemer	
Organisatorische steun	Kosten die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van mobiliteitsactiviteiten (exclusief verblijfkosten voor deelnemers), met inbegrip van (didactische, interculturele, taalkundige) voorbereiding, monitoring en ondersteuning van deelnemers tijdens de mobiliteitsperiode, validering van leerresultaten, verspreidingsactiviteiten.	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Tot en met de 100e deelnemer: 350 EUR per deelnemer + vanaf de 100e deelnemer: 200 EUR per extra deelnemer	Op basis van het aantal deelnemers
Individuele steun	Kosten die rechtstreeks verband houden met het verblijf van de deelnemers, met inbegrip van begeleiders, tijdens de activiteit	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Tot en met de 14e dag van de activiteit: A3.1 per dag per deelnemer + tussen de 15e en 60e dag van de activiteit: 70 % van A3.1 per dag per deelnemer	Op basis van de verblijfsduur per deelnemer (indien nodig, met inbegrip van één reisdag vóór de activiteit en één reisdag na de

⁴⁶ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_nl

⁴⁷ Indien iemand uit Madrid (Spanje) bijvoorbeeld meedoet aan een activiteit in Rome (Italië), moet de aanvrager a) de afstand van Madrid naar Rome berekenen (1 365,28 km); b) de toepasselijke reisafstandcategorie selecteren (bv. tussen 500 en 1 999 km) en c) de EU-subsidie die een bijdrage zal leveren aan de reiskosten van de deelnemer van Madrid naar Rome en terug berekenen (275 EUR).

				activiteit).
Cursusgelden	Kosten die rechtstreeks verband houden met de betaling van inschrijvingsgelden voor cursussen	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	70 EUR per deelnemer per dag Maximaal 700 EUR per deelnemer aan het mobiliteitsproject	Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van de cursusgelden, specifieke behoeften en buitengewone kosten moeten met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier
Steun voor personen met specifieke behoeften	Extra kosten die rechtstreeks verband houden met deelnemers met een handicap en begeleiders (met inbegrip van reis- en verblijfkosten, indien gerechtvaardigd en voor zover voor deze deelnemers geen subsidie is Werkelijke kosten aangevraagd in het kader van de rubrieken "reiskosten" of "individuele steun").	Werkelijke kosten	100 % van de subsidiabele kosten	Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van de cursusgelden, specifieke behoeften en buitengewone kosten moeten met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier
Buitengewone kosten	Kosten voor een financiële garantie, indien het nationaal agentschap daarom verzoekt. Hoge reiskosten van deelnemers (voor meer informatie, zie onder "Wat moet u nog weten over deze actie?").	Werkelijke kosten	75% van de subsidiabele kosten Hoge reiskosten: maximaal 80% van de subsidiabele kosten	

TABEL 1 – INDIVIDUELE STEUN (BEDRAGEN IN EURO PER DAG)

De steunbedragen hangen af van het land waar de activiteit plaatsvindt. Elk nationaal agentschap bepaalt op basis van objectieve en transparante criteria welke bedragen gelden voor de in zijn land ingediende projecten. Deze bedragen worden vastgesteld binnen de in de onderstaande tabel aangegeven boven- en ondergrens. De exacte bedragen worden gepubliceerd op de website van elk nationaal agentschap.

Ontvangend land	Personeelsmobiliteit
	Boven-/ondergrens (per dag)
	A3.1
Groep 1: Noorwegen, Denemarken, Luxemburg, Verenigd Koninkrijk, IJsland, Zweden, Ierland, Finland, Liechtenstein	80-180
Groep 2: Nederland, Oostenrijk, België, Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje, Cyprus, Griekenland, Malta, Portugal	70-160
Groep 3: Slovenië, Estland, Letland, Kroatië, Slowakije, Tsjechië, Litouwen, Turkije, Hongarije, Polen, Roemenië, Bulgarije, de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Servië	60-140

MOBILITEITSPROJECT VOOR PERSONEEL IN VOLWASSENENONDERWIJS

Dit mobiliteitsproject kan uit een of meer van de volgende activiteiten bestaan:

PERSONEELSMOBILITEIT:

- **onderwijs- en opleidingsopdrachten:** personeel in organisaties voor volwassenenonderwijs krijgt via deze activiteit de kans onderwijs te geven of een opleiding te verzorgen bij een partnerorganisatie in het buitenland.
- **gestructureerde cursussen of opleidingsevenementen in het buitenland:** ondersteunen de beroepsontwikkeling van personeel in volwassenenonderwijs;
- **job shadowing:** biedt de mogelijkheid voor personeel in volwassenenonderwijs om een periode in het buitenland door te brengen in een relevante organisatie die actief is op het gebied van volwassenenonderwijs.

Deze activiteiten bieden personeel in organisaties voor volwassenenonderwijs ook de kans competenties te verwerven om in te spelen op de behoeften van lerende volwassenen uit kansarme milieus. Gezien de huidige context met betrekking tot jonge migranten, vluchtelingen en asielzoekers zal ook bijzondere aandacht uitgaan naar de ondersteuning van opleidingsprojecten voor personeel in organisaties voor volwassenenonderwijs op gebieden zoals de opleiding van vluchtelingen, interculturele lesomgevingen, onderwijs aan lerende volwassenen in hun tweede taal en verdraagzaamheid en verscheidenheid in de klas.

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE AAN DIT PROJECT DEELNEMEN?

De organisaties die deelnemen aan het mobiliteitsproject vervullen de volgende rollen en taken:

- **Aanvragende organisatie:** vraagt het mobiliteitsproject aan, ondertekent en beheert de subsidieovereenkomst en brengt verslag uit. De aanvrager kan een consortiumcoördinator zijn die aan het hoofd staat van een nationaal mobiliteitsconsortium van partnerorganisaties in hetzelfde land met het doel personeelsleden in volwassenenonderwijs uit te zenden zodat ze kunnen deelnemen aan activiteiten in het buitenland. De consortiumcoördinator kan ook, zij het niet noodzakelijkerwijs, optreden als uitzendende organisatie.
- **Uitzendende organisatie:** selecteert personeelsleden en beroepsbeoefenaren in het volwassenenonderwijs en zendt ze uit naar het buitenland. De uitzendende organisatie is hetzij de aanvragende organisatie, hetzij partner in een nationaal mobiliteitsconsortium.
- **Ontvangende organisatie:** ontvangt personeel in volwassenenonderwijs uit het buitenland en biedt dit personeel een activiteitenprogramma, of geniet een door dit personeel gegeven opleidingsactiviteit.

De specifieke rol van de ontvangende organisatie hangt af van het soort activiteit en van de relatie met de uitzendende organisatie. Als ontvangende organisatie kan optreden:

- een cursusorganisator (bij deelname aan een gestructureerde cursus of opleidingsevenement);
- een partner of andere relevante organisatie die werkzaam is op het gebied van volwassenenonderwijs (bijvoorbeeld voor job shadowing of onderwijsopdrachten). In dit geval moet de uitzendende organisatie het met de deelnemers eens worden over de doelstellingen en activiteiten tijdens de periode in het buitenland, en de rechten en verplichtingen van elke partij vaststellen voordat de activiteit van start gaat.

De leermobiliteit van personeel die door Erasmus+ wordt ondersteund, moet:

- aansluiten op een Europees ontwikkelingsplan van de uitzendende organisaties (met het oog op de modernisering en internationalisering van hun missie);
- tegemoetkomen aan duidelijk onderkende behoeften inzake personeelsontwikkeling;
- worden geflankeerd door passende selectie-, voorbereidings- en follow-upmaatregelen;
- waarborgen dat de leerresultaten van deelnemende personeelsleden naar behoren worden erkend; en
- ervoor zorgen dat de leerresultaten worden verspreid en algemeen zullen worden toegepast binnen de organisatie.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM DIT PROJECT TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een mobiliteitsproject voor volwassenenonderwijs moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

Subsidiabele activiteiten	<p>Een mobiliteitsproject voor volwassenenonderwijs moet uit een of meer van de volgende activiteiten bestaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ onderwijsopdrachten; ▪ gestructureerde cursussen of opleidingsevenementen in het buitenland; ▪ job shadowing.
In aanmerking komende deelnemende organisaties	<p>Deelnemende organisaties kunnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ alle publieke of particuliere organisaties die actief zijn op het gebied van niet-beroepsgericht volwassenenonderwijs <p>of</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ publieke of particuliere organisaties die actief zijn op de arbeidsmarkt of op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken. <p>Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – scholen/instituten/centra voor volwassenenonderwijs; – instellingen voor lerende volwassenen met specifieke behoeften; – instellingen voor hoger onderwijs (ook zij die onderwijskansen bieden aan volwassenen); – kleine, middelgrote of grote ondernemingen uit de publieke of particuliere sector (met inbegrip van sociale ondernemingen); – sociale partners of andere vertegenwoordigers uit het beroepsleven, met inbegrip van kamers van koophandel, ambachtelijke/beroepsverenigingen en – vakbonden; – lokale, regionale of nationale publieke organen; – onderzoeksinstituten; – stichtingen; – scholen/instituten/onderwijscentra; – organisaties of verenigingen zonder winstoogmerk, niet-gouvernementele organisaties (ngo's); – culturele organisaties, bibliotheken, musea; – verstrekkers van diensten inzake studie- en beroepskeuzevoorlichting. <p>Elke organisatie moet gevestigd zijn in een programmaland..</p>
Wie kan een aanvraag indienen?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Een organisatie voor niet-beroepsgericht volwassenenonderwijs die haar personeel uitzendt naar het buitenland; ▪ Een organisatie voor niet-beroepsgericht volwassenenonderwijs die optreedt als coördinator van een nationaal mobiliteitsconsortium van organisaties voor niet-beroepsgericht volwassenenonderwijs. <p>Natuurlijke personen kunnen niet rechtstreeks een subsidie aanvragen.</p>
Aantal deelnemende organisaties	<p>Alleen de uitzendende organisatie dient te worden geïdentificeerd op het ogenblik dat een subsidie wordt aangevraagd.</p> <p>Worden de projecten echter voorgesteld door een nationaal mobiliteitsconsortium, dan moeten alle leden van het consortium uit hetzelfde programmaland afkomstig zijn en dienen ze te worden geïdentificeerd op het ogenblik dat een subsidie wordt aangevraagd. Een consortium moet minstens uit drie organisaties voor volwassenenonderwijs bestaan.</p> <p>Bij de uitvoeringsfase van het mobiliteitsproject moeten minimaal twee organisaties (minstens één uitzendende en één ontvangende organisatie) uit verschillende programmalanden betrokken zijn.</p>
Projectduur	<p>1 tot 2 jaar. De aanvrager moet in de aanvraagfase de duur kiezen op basis van de doelstelling van het project en het soort geplande activiteiten.</p>
Duur van de activiteit	<p>2 dagen tot 2 maanden, exclusief reistijd. In geval van twee dagen moeten dit opeenvolgende dagen zijn.</p>

Locatie(s) van de activiteit	Deelnemers moeten hun mobiliteitsactiviteit uitvoeren in het buitenland, dat wil zeggen in een ander programmaland.
In aanmerking komende deelnemers	Personeel dat bevoegd is voor volwassenenonderwijs en werkt voor de uitzendende organisatie(s) voor volwassenenonderwijs, net als het personeel dat betrokken is bij de strategische ontwikkeling van de organisatie.
Waar aanvragen?	Bij het nationaal agentschap van het land waar de aanvragende organisatie gevestigd is.
Wanneer aanvragen?	<p>Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 5 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 juni en 31 december van datzelfde jaar.</p> <p>Mogelijke aanvullende termijn:</p> <p>Nationale agentschappen mogen een tweede aanvraagronde organiseren indien er ongebruikte middelen zijn, met inachtneming van de regels in deze gids. In voorkomend geval maken de nationale agentschappen deze mogelijkheid bekend via hun website.</p> <p>Indien een tweede ronde wordt georganiseerd, moeten aanvragers hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 1 oktober om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 januari en 31 mei van het volgende jaar.</p>
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.
Overige criteria	Een organisatie of nationaal mobiliteitsconsortium kan slechts één aanvraag indienen per selectieronde. Niettemin mag een organisatie behoren tot of de coördinatie verzorgen van verschillende nationale mobiliteitsconsortia die tegelijkertijd een aanvraag indienen.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante uitsluitings- en selectiecriteria. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Projecten worden beoordeeld op grond van de volgende criteria:

Relevantie van het project (max. 30 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin het voorstel relevant is voor: <ul style="list-style-type: none"> – de doelstellingen van de actie (zie "Wat zijn de doelstellingen van een mobiliteitsproject?"); – de behoeften en doelstellingen van de deelnemende organisaties en van de individuele deelnemers. ▪ De mate waarin het voorstel: <ul style="list-style-type: none"> – deelnemers in staat stelt hoogwaardige leerresultaten te behalen; – de capaciteiten en de internationale werkingssfeer van de deelnemende organisaties verruimt.
Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (max. 40 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van alle fasen van het projectvoorstel (voorbereiding, uitvoering van mobiliteitsactiviteiten en follow-up); ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen en de voorgestelde activiteiten; ▪ De kwaliteit van het Europees ontwikkelingsplan van de aanvragende organisatie; ▪ De kwaliteit van de praktische regelingen, beheersvoorschriften en vormen van ondersteuning; ▪ De kwaliteit van het voorbereidingsproces ten behoeve van de deelnemers; ▪ De kwaliteit van regelingen met het oog op de erkenning en validering van leerresultaten van de deelnemers, alsook het consistente gebruik van de Europese instrumenten voor transparantie en erkenning; ▪ De geschiktheid van maatregelen om deelnemers te selecteren voor en/of te betrekken bij de mobiliteitsactiviteiten; ▪ Indien van toepassing, de kwaliteit van samenwerking en communicatie, niet alleen tussen de deelnemende organisaties, maar ook met andere relevante belanghebbenden.
Effect en verspreiding (maximaal 30 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de projectresultaten te evalueren. ▪ De potentiële effecten van het project: <ul style="list-style-type: none"> – op deelnemers en deelnemende organisaties tijdens en na afloop van het project; – buiten de organisaties en personen die rechtstreeks deelnemen aan het project, op lokaal, regionaal, nationaal en/of Europees niveau. ▪ De geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de projectresultaten binnen de deelnemende organisaties en daarbuiten. (in voorkomend geval inclusief het gebruik van EPALE).

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score behalen van minstens de helft van het maximaantal punten in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria (dat wil zeggen ten minste 15 punten voor de categorieën "Relevantie van het project" en "Effect en verspreiding"; 20 punten voor de categorie "Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering").

WAT MOET U NOG WETEN OVER DEZE ACTIE?

BUITENGEWONE KOSTEN VOOR DURE REIZEN

Aanvragers van mobiliteitsprojecten kunnen financiële steun aanvragen voor hoge reiskosten van deelnemers onder de begrotingsrubriek "buitengewone kosten" (tot een maximum van 80% van het totaal aan subsidiabele kosten: zie ook "Wat zijn de financieringsregels?"). Dit zal worden toegestaan op voorwaarde dat de aanvrager kan aantonen dat volgens de standaardfinancieringsregels (gebaseerd op de eenheidskosten per reisafstand) niet minimaal 70% van de reiskosten van de deelnemers is gedekt. Indien deze worden toegekend, vervangen de buitengewone kosten voor dure reizen de standaardreissubsidie.

ANDERE INFORMATIE

Meer verplichte criteria en aanvullende nuttige gegevens over deze actie zijn terug te vinden in bijlage I bij deze gids. Belangstellende organisaties wordt verzocht de relevante delen van deze bijlage aandachtig te lezen voordat ze financiële steun aanvragen.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

Het budget voor het mobiliteitsproject wordt opgesteld met inachtneming van de volgende financieringsregels (in euro):

Subsidieerbare kosten		Financierings mechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Reiskosten	Tegemoetkoming in de kosten die deelnemers, met inbegrip van begeleiders, maken om van de plaats van oorsprong te reizen naar de locatie van de activiteit en terug	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Voor een reisafstand tussen 10 en 99 km: 20 EUR per deelnemer	Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening ⁴⁸ . De aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EUsubsidiebedrag voor de heen en terugreis ⁴⁹
			Voor een reisafstand tussen 100 en 499 KM: 180 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 500 en 1999 KM: 275 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 2000 en 2999 KM: 360 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 3000 en 3999 KM: 530 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 4000 en 7999 KM: 820 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand van 8 000 km of meer: 1500 EUR per deelnemer	
Organisatorische steun	Kosten die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van mobiliteitsactiviteiten (exclusief verblijfskosten voor deelnemers), met inbegrip van (didactische, interculturele, taalkundige) voorbereiding, monitoring en ondersteuning van deelnemers tijdens de mobiliteitsperiode, validering van leerresultaten, verspreidingsactiviteiten.	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Tot en met de 100e deelnemer: 350 EUR per deelnemer + vanaf de 100e deelnemer: 200 EUR per extra deelnemer	Op basis van het aantal deelnemers
Individuele steun	Kosten die rechtstreeks verband houden met het verblijf van de deelnemers, met inbegrip van begeleiders, tijdens de activiteit	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Tot en met de 14e dag van de activiteit: A4.1 per dag per deelnemer + tussen de 15e en 60e dag van de activiteit: 70 % van A4.1 per dag per deelnemer	Op basis van de verblijfsduur per deelnemer (indien nodig, met inbegrip van één reisdag vóór de activiteit en één reisdag na de activiteit).
Cursusgelden	Kosten die rechtstreeks verband houden met de betaling van inschrijvingsgelden voor cursussen	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	70 EUR per deelnemer per dag Maximaal 700 EUR per deelnemer aan het mobiliteitsproject	Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van de cursusgelden, specifieke behoeften en buitengewone kosten moeten met redenen worden omkleed in het

⁴⁸ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_nl

⁴⁹ Indien iemand uit Madrid (Spanje) bijvoorbeeld meedoet aan een activiteit in Rome (Italië), moet de aanvrager a) de afstand van Madrid naar Rome berekenen (1365,28 km); b) de toepasselijke reisafstandcategorie selecteren (bv. tussen 500 en 1999 km) en c) de EU-subsidie die een bijdrage zal leveren aan de reiskosten van de deelnemer van Madrid naar Rome en terug berekenen (275 EUR).

				aanvraagformulier
Steun voor personen met specifieke behoeften	Extra kosten die rechtstreeks verband houden met deelnemers met een handicap en begeleiders (met inbegrip van reis- en verblijfkosten, indien gerechtvaardigd en voor zover voor deze deelnemers geen subsidie is aangevraagd in het kader van de rubrieken "reiskosten" of "individuele steun").	Werkelijke kosten	100 % van de subsidiabele kosten	Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van de cursusgelden, specifieke behoeften en buitengewone kosten moeten met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier
Buitengewone kosten	Kosten voor een financiële garantie, indien het nationaal agentschap daarom verzoekt. Hoge reiskosten van deelnemers (voor meer informatie, zie onder "Wat moet u nog weten over deze actie?").	Werkelijke kosten	75% van de subsidiabele kosten Hoge reiskosten: maximaal 80% van de subsidiabele kosten	

TABEL 1 – INDIVIDUELE STEUN (BEDRAGEN IN EURO PER DAG)

De steunbedragen hangen af van het land waar de activiteit plaatsvindt. Elk nationaal agentschap bepaalt op basis van objectieve en transparante criteria welke bedragen gelden voor de in zijn land ingediende projecten. Deze bedragen worden vastgesteld binnen de in de onderstaande tabel aangegeven boven- en ondergrens. De exacte bedragen worden gepubliceerd op de website van elk nationaal agentschap.

Ontvangend land	Personeelsmobiliteit
	Boven-/ondergrens (per dag)
	A4.1
Groep 1: Noorwegen, Denemarken, Luxemburg, Verenigd Koninkrijk, IJsland, Zweden, Ierland, Finland, Liechtenstein	80-180
Groep 2: Nederland, Oostenrijk, België, Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje, Cyprus, Griekenland, Malta, Portugal	70-160
Groep 3 : Slovenië, Estland, Letland, Kroatië, Slowakije, Tsjechië, Litouwen, Turkije, Hongarije, Polen, Roemenië, Bulgarije, de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Servië	60-140

MOBILITEITSPROJECT VOOR JONGEREN EN JEUGDWERKERS⁵⁰

In 2019 zal de nadruk bij de selectie van projecten liggen op:

- het bereiken van kwetsbare jongeren, het promoten van diversiteit, interculturele en interreligieuze dialoog, de gemeenschappelijke waarden vrijheid, tolerantie en eerbiediging van de mensenrechten, evenals op projecten die mediageletterdheid stimuleren, kritisch denken en initiatief nemen ontwikkelen bij jongeren; en
- het uitrusten van jeugdwerkers met de competenties en methodes voor hun professionele ontwikkeling, met inbegrip van digitaal jeugdwerk, nodig voor het overdragen van de gemeenschappelijke basiswaarden van onze maatschappij in het bijzonder naar de jongeren die moeilijk te bereiken zijn, en het voorkomen van gewelddadige radicalisering van jongeren

Rekening houdend met de kritieke context in Europa, en aangezien jeugdwerk, niet-formele leeractiviteiten en vrijwilligerswerk er aanzienlijk toe kunnen bijdragen dat wordt tegemoetgekomen aan de behoeften van vluchtelingen, asielzoekers en migranten en/of het bewustzijn rond deze problematiek wordt bevorderd in lokale gemeenschappen, zal in dit verband ook bijzondere aandacht worden besteed aan de ondersteuning van mobiliteitsprojecten voor jongeren waarbij de vluchtelingen/asielzoekers en migranten worden betrokken of centraal staan.

Een mobiliteitsproject kan een of meer van de volgende activiteiten combineren:

▪ MOBILITEIT VAN JONGEREN: UITWISSELING VAN JONGEREN:

Uitwisselingsactiviteiten zijn voor jongeren uit minstens twee verschillende landen de gelegenheid om elkaar te ontmoeten en met elkaar samen te leven gedurende maximaal 21 dagen. Tijdens een uitwisseling van jongeren, ondersteund door groepsleiders, voeren de deelnemers gezamenlijk een werkprogramma uit (een combinatie van workshops, oefensessies, debatten, rollenspellen, simulaties, buitenactiviteiten enzovoort) dat zij op voorhand hebben uitgewerkt en voorbereid. Uitwisselingsactiviteiten geven jongeren de kans om: competenties te ontwikkelen; zich bewust te worden van maatschappelijk relevante onderwerpen/themagebieden; nieuwe culturen, gebruiken en levenswijzen te ontdekken, hoofdzakelijk door peer learning; hun gevoel voor waarden als solidariteit, democratie, vriendschap enzovoort te versterken. Het leerproces bij de uitwisseling van jongeren wordt op gang gebracht door niet-formele onderwijsmethoden. Door de eerder korte duur maakt een uitwisseling de betrokkenheid van kansarme jongeren mogelijk; als zodanig biedt een uitwisseling van jongeren een internationale mobiliteitservaring binnen het veilige kader van een groep, waarbij een passend aantal groepsleiders beschikbaar is om zorg te dragen voor de deelnemers. Een uitwisseling van jongeren kan ook een geschikt kader bieden om van gedachten te wisselen en te leren over inclusie en diversiteit. Uitwisselingsactiviteiten van jongeren berusten op een transnationale samenwerking tussen twee of meer deelnemende organisaties uit verschillende EU-lidstaten en derde landen.

De volgende activiteiten komen niet in aanmerking voor subsidieverlening in het kader van uitwisselingen van jongeren: academische studiereizen; uitwisselingsactiviteiten die gericht zijn op het maken van financiële winst; uitwisselingsactiviteiten die kunnen worden aangemerkt als toerisme; festivals; vakantiereizen; concerttours.

▪ MOBILITEIT VAN JEUGDWERKERS:

Deze activiteit ondersteunt de beroepsontwikkeling van jeugdwerkers door de uitvoering van activiteiten zoals transnationale/internationale seminars, opleidingscursussen, contactbevorderende evenementen, studiebezoeken enzovoort of job shadowing/observatieperiodes in het buitenland bij een organisatie die zich actief met jeugdzaken bezighoudt. Al deze activiteiten kunnen worden afgestemd en gecombineerd om te voldoen aan de behoeften die, en het gewenste effect dat de deelnemende organisaties hebben vastgesteld bij het organiseren van het project. De professionele ontwikkeling van de deelnemende jeugdwerkers moet bijdragen aan de capaciteitsopbouw ten behoeve van hoogwaardig jeugdwerk van hun organisatie en moet een duidelijk effect hebben op het reguliere werk met jongeren van de deelnemende jeugdwerkers. De leerresultaten, waaronder alle materiaal, innovatieve methoden en instrumenten, moeten verder worden verspreid binnen het gebied van jeugdzaken om bij te dragen aan kwaliteitsverbeteringen van jeugdwerk en/of ontwikkeling en samenwerking op het gebied van jeugdbeleid te bevorderen.

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE AAN DIT PROJECT DEELNEMEN?

De organisaties die deelnemen aan het mobiliteitsproject vervullen de volgende rollen en taken:

- Coördinator van een mobiliteitsproject voor jongeren: dient namens alle partnerorganisaties een aanvraag in voor het project als geheel.
- Uitzendende organisatie: zendt jongeren en jeugdwerkers uit naar het buitenland (en staat daarbij in voor het treffen van praktische regelingen; het voorbereiden van deelnemers voordat ze vertrekken; het ondersteunen van deelnemers in alle projectfasen).

⁵⁰ Het grootste deel van het budget voor deze mobiliteitsprojecten wordt toegewezen ter ondersteuning van transnationale activiteiten waarbij organisaties en deelnemers uit programmalanden zijn betrokken. Ongeveer 25% van het beschikbare budget kan evenwel worden benut om internationale activiteiten met inbegrip van organisaties en deelnemers uit programma- en partner-buurlanden van de Europese Unie te subsidiëren (regio's 1 tot en met 4; zie deel A van deze gids onder "Begunstigde landen").

- Ontvangende organisatie: treedt op als gastorganisatie voor de activiteit, ontwikkelt een activiteitenprogramma voor deelnemers in samenwerking met deelnemers en partnerorganisaties, ondersteunt de deelnemers in alle projectfasen.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM DIT PROJECT TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan het mobiliteitsproject moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

ALGEMENE SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

Subsidiabiliteitscriteria	<p>Een mobiliteitsproject voor jongeren moet uit een of meer van de volgende activiteiten bestaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uitwisseling van jongeren; ▪ mobiliteit van jeugdwerkers
In aanmerking komende deelnemende organisaties	<p>Deelnemende organisaties kunnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organisaties of verenigingen zonder winstoogmerk, niet-gouvernementele organisaties (ngo's); ▪ Europese jeugd-ngo's; ▪ sociale ondernemingen; ▪ lokale publieke organen; of publieke of particuliere organisaties die actief zijn op de arbeidsmarkt of op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken. ▪ groepen jongeren die actief zijn in het jeugdwerk, maar niet noodzakelijkerwijs in het kader van een jeugdorganisatie (dat wil zeggen informele groepen jongeren). <p>Alsook:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ regionale op nationale publieke organen⁵¹, ▪ verenigingen van regio's, ▪ Europese groeperingen voor territoriale samenwerking en ▪ organen met winstoogmerk die zich inzetten voor maatschappelijk verantwoord ondernemen die gevestigd zijn in een programmaland of in een partner-buurland van de EU (regio's 1 tot en met 4; zie deel A van deze gids onder "Begunstigde landen").
Wie kan een aanvraag indienen?	<p>Elke deelnemende organisatie of groep⁵² die in een programmaland gevestigd is, kan een subsidie aanvragen. Deze organisatie dient de aanvraag in namens alle deelnemende organisaties die bij het project betrokken zijn.</p> <p>Een mobiliteitsproject voor jongeren wordt op een specifieke wijze gefinancierd (zie het deel "Financieringsregels") wanneer de financiële steun wordt aangevraagd door:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ regionale of nationale publieke organen⁵³ ▪ verenigingen van regio's; ▪ Europese groeperingen voor territoriale samenwerking; ▪ organen met winstoogmerk die zich inzetten voor maatschappelijk verantwoord ondernemen.
Aantal deelnemende organisaties en profiel daarvan	<p>Een mobiliteitsactiviteit heeft een transnationale opzet, wat betekent dat er minstens twee deelnemende organisaties (uitzendende en ontvangende organisatie) uit verschillende landen bij betrokken zijn. Bestaat een mobiliteitsproject voor jongeren uit slechts één activiteit, dan moet de coördinator ook optreden als uitzendende of ontvangende organisatie. Bestaat een mobiliteitsproject voor jongeren uit meerdere activiteiten, dan kan de projectcoördinator, zij het niet noodzakelijkerwijs, optreden als uitzendende of ontvangende organisatie. De coördinator kan hoe dan ook geen organisatie uit een partner-buurland van de Europese Unie zijn.</p> <p>Activiteiten binnen de programmalanden: alle deelnemende organisaties moeten afkomstig zijn uit een programmaland.</p> <p>Activiteiten met partner-buurlanden van de EU: bij de activiteit moet minstens één deelnemende organisatie uit een programmaland betrokken zijn alsook één deelnemende organisatie uit een partner-buurland van de EU.</p>

⁵¹ In dit verband wordt een nationaal of regionaal publiek orgaan beschouwd als een publiek orgaan dat 1) diensten verstrekt of een administratieve bevoegdheid heeft die zich uitstrekt over het gehele nationale of regionale grondgebied en 2) het monopolie heeft in de zin dat geen andere organen in het land of de regio dezelfde taken vervullen (typische voorbeelden hiervan zijn: ministeries, overheidsinstanties, regionale overheidsinstanties enzovoort). In dit opzicht vallen scholen, universiteiten of andere organen, zelfs indien zij overeenkomstig nationaal recht zijn opgericht, buiten deze categorie en worden zij beschouwd als publieke organen op lokaal niveau.

⁵² Als het gaat om een informele groep, moet een van de groepsleden (die minimaal 18 jaar oud moet zijn) de rol van vertegenwoordiger op zich nemen en de verantwoordelijkheid namens de groep aanvaarden.

⁵³ Zie vorige voetnoot.

Projectduur	3 tot 24 maanden.
Waar aanvragen?	Bij het nationaal agentschap van het land waar de aanvragende organisatie gevestigd is.
Wanneer aanvragen?	De aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 5 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 mei en 30 september van datzelfde jaar; ▪ 30 april om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 augustus en 31 december van datzelfde jaar; ▪ 1 oktober om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 januari en 31 mei van het daaropvolgende jaar.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.
Overige criteria	Voor iedere geplande projectactiviteit in het kader van Uitwisseling van jongeren en de Mobiliteit van jeugdwerkers moet een tijdschema bij het aanvraagformulier worden gevoegd. Een verklaring op erewoord van de wettelijke vertegenwoordiger moet bij het aanvraagformulier worden gevoegd.

AANVULLENDE SUBSIDIABILITEITSCRITERIA VOOR DE UITWISSELING VAN JONGEREN

Duur van de activiteit	5 tot 21 dagen, exclusief reistijd.
Locatie(s) van de activiteit	De activiteit moet plaatsvinden in het land van een van de organisaties die t aan de activiteit deelnemen.
In aanmerking komende deelnemers	Jongeren tussen 13 en 30 jaar ⁵⁴ die in het land van een uitzendende of ontvangende organisatie wonen. Groepsleiders ⁵⁵ die betrokken zijn bij de uitwisseling van jongeren moeten ten minste 18 jaar oud zijn.
Aantal deelnemers en samenstelling van nationale groepen	Minimaal 16 en maximaal 60 deelnemers (groepsleider(s) niet meegerekend) per activiteit. Minimaal 4 deelnemers per groep (groepsleider(s) niet meegerekend) per activiteit. Elke nationale groep moet minstens één groepsleider hebben. Bij elke activiteit moet een groep deelnemers uit het land van de ontvangende organisatie worden betrokken.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.
Overige criteria	Om een duidelijk verband te leggen met het land waar het national agentschap gevestigd is, moet bij iedere activiteit minstens één uitzendende organisatie of de ontvangende organisatie afkomstig zijn uit het land van het nationaal agentschap waarbij de aanvraag wordt ingediend. Vorbereidend bezoek: Als het project voorziet in een voorbereidend bezoek, moet worden voldaan aan de volgende subsidiabiliteitscriteria: <ul style="list-style-type: none"> ▪ duur van het voorbereidende bezoek: maximaal 2 dagen (exclusief reisdagen); ▪ aantal deelnemers: 1 deelnemer per groep⁵⁶. Het aantal deelnemers kan worden verhoogd naar 2 op voorwaarde dat de tweede deelnemer een jongere is die deelneemt aan de activiteit, maar niet als groepsleider of opleider fungeert.

⁵⁴ Let op het volgende:

- minimale leeftijdsgrenzen - deelnemers moeten de minimumleeftijd hebben bereikt op de dag dat de activiteit van start gaat.
- maximale leeftijdsgrenzen - deelnemers mogen niet ouder zijn dan de aangegeven maximumleeftijd op de uiterste datum van indiening van de aanvraag.

⁵⁵ Een groepsleider is een volwassene die de deelnemers aan een uitwisseling van jongeren begeleidt om een doeltreffende leerervaring, bescherming en veiligheid te waarborgen.

⁵⁶ De deelnemer kan een groepsleider of opleider zijn, of een jongere die deelneemt aan de activiteit zonder een rol als groepsleider of opleider te vervullen

AANVULLENDE SUBSIDIABILITEITSCRITERIA VOOR DE MOBILITEIT VAN JEUGDWERKERS

Duur van de activiteit	2 dagen tot 2 maanden, exclusief reistijd. In geval van twee dagen moeten dit opeenvolgende dagen zijn.
Locatie(s) van de activiteit	De activiteit moet plaatsvinden in het land van een van de organisaties die aan de activiteit deelnemen.
In aanmerking komende deelnemers	Er wordt geen leeftijdsgrens gesteld. De deelnemers, met uitzondering van opleiders en faciliterende medewerkers, moeten in het land van de uitzendende of ontvangende organisatie wonen.
Aantal deelnemers	Maximaal 50 deelnemers (inclusief, indien van toepassing, opleiders en faciliterende medewerkers) in elke voor het project geplande activiteit. Bij elke activiteit moeten deelnemers uit het land van de ontvangende organisatie worden betrokken.
Overige criteria	Om een duidelijk verband te leggen met het land waar het nationaal agentschap gevestigd is, moet bij iedere activiteit minstens één uitzendende organisatie of de ontvangende organisatie afkomstig zijn uit het land van het nationaal agentschap waarbij de aanvraag wordt ingediend

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSKRITERIA

Projecten worden beoordeeld op grond van de volgende criteria:

Relevantie van het project (maximaal 30 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin het voorstel relevant is voor: <ul style="list-style-type: none"> – de doelstellingen van de actie (zie het deel "Wat zijn de doelstellingen van een mobiliteitsproject?"): – de behoeften en doelstellingen van de deelnemende organisaties en van de individuele deelnemers. ▪ De mate waarin het voorstel: <ul style="list-style-type: none"> – kwetsbare jongeren, waaronder vluchtelingen, asielzoekers en migranten, tracht te bereiken; – diversiteit, interculturele en interreligieuze dialoog, de gemeenschappelijke waarden vrijheid, tolerantie en respect van mensenrechten promoot, mediageletterdheid, kritisch denken en initiatief nemen stimuleert bij jongeren; – jeugdwerkers uitrust met de competenties en methodes voor hun professionele ontwikkeling, waaronder die voor digitaal jeugdwerk, die nodig zijn voor het overdragen van de gemeenschappelijke basiswaarden van onze maatschappij, in het bijzonder naar de jongeren die moeilijk te bereiken zijn en om gewelddadige radicalisering van jongeren te voorkomen. ▪ De mate waarin het voorstel: <ul style="list-style-type: none"> – deelnemers in staat stelt hoogwaardige leerresultaten te behalen; – de capaciteiten en de internationale werkingssfeer van de deelnemende organisaties verruimt. – leidt tot kwaliteitsverbeteringen in het jeugdwerk van de deelnemende organisaties. ▪ De mate waarin bij het project ook nieuwe deelnemers aan de actie betrokken zijn.
Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 40 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van alle fasen van het projectvoorstel (voorbereiding, uitvoering van mobiliteitsactiviteiten en follow-up); ▪ De consistentie tussen vastgestelde behoeften, projectdoelstellingen, deelnemerprofielen en leerinhoud van de voorgestelde activiteiten; ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen en de voorgestelde activiteiten; ▪ De kwaliteit van de praktische regelingen, beheersvoorschriften en vormen van ondersteuning; ▪ De kwaliteit van het voorbereidingsproces ten behoeve van de deelnemers; ▪ De kwaliteit van de niet-formele participatieve leermethoden; ▪ De mate waarin de jongeren of jeugdwerkers op alle niveaus van het project actief betrokken zijn bij het project mate waarin de jongeren op alle niveaus van het project actief betrokken zijn bij het project; ▪ De kwaliteit van regelingen met het oog op de erkenning en validering van leerresultaten van de deelnemers, alsook het consistente gebruik van de Europese instrumenten voor ▪ transparantie en erkenning; ▪ De geschiktheid van maatregelen om deelnemers te selecteren voor en/of te betrekken bij de mobiliteitsactiviteiten; ▪ In geval van activiteiten met partner-buurlanden van de EU, de evenwichtige vertegenwoordiging van organisaties uit programma- en partnerlanden; ▪ De kwaliteit van samenwerking en communicatie, niet alleen tussen de deelnemende organisaties, maar ook met

Effect en verspreiding (maximaal 30 punten)	andere relevante belanghebbenden.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de projectresultaten te evalueren. ▪ De potentiële effecten van het project: <ul style="list-style-type: none"> – op deelnemers en deelnemende organisaties tijdens en na afloop van het project; – buiten de organisaties en personen die rechtstreeks deelnemen aan het project, op lokaal, regionaal, nationaal en/of Europees niveau. ▪ De geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de projectresultaten binnen de deelnemende organisaties en daarbuiten.

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score behalen van minstens de helft van het maximaantal punten in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria (dat wil zeggen ten minste 15 punten voor de categorieën "Relevantie van het project" en "Effect en verspreiding"; 20 punten voor de categorie "Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering").

WAT MOET U NOG WETEN OVER DEZE ACTIE?

BUITENGEWONE KOSTEN VOOR DURE REIZEN

Aanvragers van mobiliteitsprojecten kunnen financiële steun aanvragen voor reiskosten van deelnemers onder de begrotingsrubriek "buitengewone kosten" (tot een maximum van 80 % van het totaal aan subsidiabele kosten: zie ook "Wat zijn de financieringsregels?"). Dit zal worden toegestaan op voorwaarde dat de aanvrager kan aantonen dat volgens de standaardfinancieringsregels (gebaseerd op de tegemoetkoming in de eenheidskost per reisafstand) niet minimaal 70 % van de reiskosten van de deelnemers is gedekt. Indien deze worden toegekend, vervangen de buitengewone kosten voor dure reizen de standaardreissubsidie.

ANDERE INFORMATIE

Meer verplichte criteria en aanvullende nuttige gegevens over deze actie zijn terug te vinden in bijlage I bij deze gids. Belangstellende organisaties wordt verzocht de relevante delen van deze bijlage aandachtig te lezen voordat ze financiële steun aanvragen.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

Het budget voor het mobiliteitsproject wordt opgesteld met inachtneming van de volgende financieringsregels (in euro):

A) UITWISSELING VAN JONGEREN

Subsidiabele kosten		Financieringsmechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Reiskosten	Tegemoetkoming in de kosten die deelnemers, met inbegrip van begeleiders, maken om van de plaats van oorsprong naar de locatie van de activiteit en terug te reizen. Bovendien, in voorkomend geval, de reiskosten voor een eventueel voorbereidend bezoek.	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Voor een reisafstand tussen 10 en 99 km: 20 EUR per deelnemer	Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening ⁵⁷ . De aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EU-subsidiebedrag voor de heen- en terugreis ⁵⁸
			Voor een reisafstand tussen 100 en 499 KM: 180 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 500 en 1999 KM: 275 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 2000 en 2999 KM: 360 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 3000 en 3999 KM: 530 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 4000 en 7999 KM: 820 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand van 8 000 km of meer: 1500 EUR per deelnemer	
Organisatorische steun	Kosten die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van mobiliteitsactiviteiten (met inbegrip van voorbereiding, monitoring en ondersteuning van deelnemers tijdens de mobiliteitsperiode, ondersteuning bij de validering van leerresultaten, verspreidingsactiviteiten).	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	A5.1 per dag per deelnemer ⁵⁹	Op basis van de duur van de activiteit per deelnemer (indien nodig, met inbegrip van één reisdag vóór de activiteit en één reisdag na de activiteit).
Steun voor personen met specifieke behoeften	Extra kosten die rechtstreeks verband houden met deelnemers met een handicap en begeleiders (met inbegrip van reis- en verblijfkosten, indien gerechtvaardigd en voor zover voor deze deelnemers geen subsidie is aangevraagd in het kader van de rubrieken "reiskosten" of "organisatorische steun").	Werkelijke kosten	100 % van de subsidiabele kosten	Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van specifieke behoeften en buitengewone kosten moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier

⁵⁷ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁵⁸ Indien iemand uit Madrid (Spanje) bijvoorbeeld meedoet aan een activiteit in Rome (Italië), moet de aanvrager a) de afstand van Madrid naar Rome berekenen (1 365,28 km); b) de toepasselijke reisafstandcategorie selecteren (bv. tussen 500 en 1 999 km) en c) de EU-subsidie die een bijdrage zal leveren aan de reiskosten van de deelnemer van Madrid naar Rome en terug berekenen (275 EUR).

⁵⁹ Met inbegrip van groepsleiders en begeleiders.

Buitengewone kosten	<p>Visum- en visumgerelateerde kosten, verblijfsvergunningen, vaccinaties, medische certificering.</p> <p>Kosten ter bevordering van de deelname van kansarme jongeren onder gelijke voorwaarden (exclusief reiskosten en organisatorische steun voor deelnemers).</p> <p>Kosten voor kost en inwoning van deelnemers tijdens een voorbereidend bezoek.</p> <p>Kosten voor een financiële garantie, indien het nationaal agentschap daarom verzoekt. Hoge reiskosten van deelnemers (voor meer informatie, zie het deel "Wat moet u nog weten over deze actie?").</p>	Werkelijke kosten	<p>Kosten voor financiële garantie: 75 % van de subsidiabele kosten</p> <p>Hoge reiskosten: maximaal 80 % van de subsidiabele kosten</p> <p>Andere kosten: 100 % van de subsidiabele kosten</p>	
----------------------------	---	-------------------	---	--

B) MOBILITEIT VAN JEUGDWERKERS

Subsidiabele kosten	Financieringsmechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel								
Reiskosten	Tegemoetkoming in de kosten die deelnemers, met inbegrip van begeleiders, maken om van de plaats van oorsprong naar de locatie van de activiteit en terug te reizen. Bovendien, in voorkomend geval, de reiskosten voor een eventueel voorbereidend bezoek.	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	<table border="1"> <tr> <td>Voor een reisafstand tussen 10 en 99 km: 20 EUR per deelnemer</td> <td rowspan="7"> Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening⁶⁰. De aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EU-subsidiebedrag voor de heen- en terugreis⁶¹ </td> </tr> <tr> <td>Voor een reisafstand tussen 100 en 499 KM: 180 EUR per deelnemer</td> </tr> <tr> <td>Voor een reisafstand tussen 500 en 1999 KM: 275 EUR per deelnemer</td> </tr> <tr> <td>Voor een reisafstand tussen 2000 en 2999 KM: 360 EUR per deelnemer</td> </tr> <tr> <td>Voor een reisafstand tussen 3000 en 3999 KM: 530 EUR per deelnemer</td> </tr> <tr> <td>Voor een reisafstand tussen 4000 en 7999 KM: 820 EUR per deelnemer</td> </tr> <tr> <td>Voor een reisafstand van 8 000 km of meer: 1500 EUR per deelnemer</td> </tr> </table>	Voor een reisafstand tussen 10 en 99 km: 20 EUR per deelnemer	Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening ⁶⁰ . De aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EU-subsidiebedrag voor de heen- en terugreis ⁶¹	Voor een reisafstand tussen 100 en 499 KM: 180 EUR per deelnemer	Voor een reisafstand tussen 500 en 1999 KM: 275 EUR per deelnemer	Voor een reisafstand tussen 2000 en 2999 KM: 360 EUR per deelnemer	Voor een reisafstand tussen 3000 en 3999 KM: 530 EUR per deelnemer	Voor een reisafstand tussen 4000 en 7999 KM: 820 EUR per deelnemer	Voor een reisafstand van 8 000 km of meer: 1500 EUR per deelnemer
Voor een reisafstand tussen 10 en 99 km: 20 EUR per deelnemer	Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening ⁶⁰ . De aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EU-subsidiebedrag voor de heen- en terugreis ⁶¹										
Voor een reisafstand tussen 100 en 499 KM: 180 EUR per deelnemer											
Voor een reisafstand tussen 500 en 1999 KM: 275 EUR per deelnemer											
Voor een reisafstand tussen 2000 en 2999 KM: 360 EUR per deelnemer											
Voor een reisafstand tussen 3000 en 3999 KM: 530 EUR per deelnemer											
Voor een reisafstand tussen 4000 en 7999 KM: 820 EUR per deelnemer											
Voor een reisafstand van 8 000 km of meer: 1500 EUR per deelnemer											
Organisatorische steun	Kosten die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van mobiliteitsactiviteiten (met inbegrip van voorbereiding, monitoring en ondersteuning van deelnemers tijdens	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	<table border="1"> <tr> <td> 15.4 per dag per vrijwilliger⁶² Maximaal 1 100 EUR per deelnemer⁶³ </td> <td> Op basis van de duur van de activiteit per deelnemer (indien nodig, met inbegrip van één reisdag vóór de activiteit en één reisdag na </td> </tr> </table>	15.4 per dag per vrijwilliger ⁶² Maximaal 1 100 EUR per deelnemer ⁶³	Op basis van de duur van de activiteit per deelnemer (indien nodig, met inbegrip van één reisdag vóór de activiteit en één reisdag na						
15.4 per dag per vrijwilliger ⁶² Maximaal 1 100 EUR per deelnemer ⁶³	Op basis van de duur van de activiteit per deelnemer (indien nodig, met inbegrip van één reisdag vóór de activiteit en één reisdag na										

⁶⁰ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_nl
⁶¹ Indien iemand uit Madrid (Spanje) bijvoorbeeld meedoet aan een activiteit in Rome (Italië), moet de aanvrager a) de afstand van Madrid naar Rome berekenen (1 365,28 km); b) de toepasselijke reisafstandcategorie selecteren (bv. tussen 500 en 1 999 km) en c) de EU-subsidie die een bijdrage zal leveren aan de reiskosten van de deelnemer van Madrid naar Rome en terug berekenen (275 EUR).

⁶² Met inbegrip van opleiders, faciliterende medewerkers en begeleiders.

⁶³ Met inbegrip van opleiders, faciliterende medewerkers en begeleiders.

	de mobiliteitsperiode, ondersteuning bij de validering van leerresultaten, verspreidingsactiviteiten).			de activiteit).
Steun voor personen met specifieke behoeften	Extra kosten die rechtstreeks verband houden met deelnemers met een handicap en begeleiders (met inbegrip van reis- en verblijfskosten, indien gerechtvaardigd en voor zover voor deze deelnemers geen subsidie is aangevraagd in het kader van de rubrieken "reiskosten" of "organisatorische steun").	Werkelijke kosten	100 % van de subsidiabele kosten	
Buitengewone kosten	Visum- en visumgerelateerde kosten, verblijfsvergunningen, vaccinaties, medische certificering. Kosten ter bevordering van de deelname van kansarme jongeren onder gelijke voorwaarden (exclusief reiskosten en organisatorische steun voor deelnemers). Kosten voor kost en inwoning van deelnemers tijdens een voorbereidend bezoek. Kosten voor een financiële garantie, indien het nationaal agentschap daarom verzoekt. Hoge reiskosten van deelnemers (voor meer informatie, zie het deel "Wat moet u nog weten over deze actie?").	Werkelijke kosten	Kosten voor financiële garantie: 75 % van de subsidiabele kosten Hoge reiskosten: maximaal 80 % van de subsidiabele kosten Andere kosten: 100 % van de subsidiabele kosten	Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van specifieke behoeften en buitengewone kosten moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier

C) ORGANISATORISCHE STEUN

De steunbedragen hangen af van het land waar de mobiliteitsactiviteit plaatsvindt. Voor projecten die worden ingediend door: regionale of nationale publieke organen; verenigingen van regio's; Europese groeperingen voor territoriale samenwerking; organen met winstoogmerk die zich inzetten voor maatschappelijk verantwoord ondernemen, wordt het bedrag met 50 % verminderd.

	Uitwisseling van jongeren (in euro per dag)	Mobiliteit van jeugdwerkers (in euro per dag)
	A5.1	A5.2
België	42	65
Bulgarije	32	53
Tsjechië	32	54
Denemarken	45	72
Duitsland	41	58
Estland	33	56
Ierland	49	74
Griekenland	38	71
Spanje	34	61
Frankrijk	38	66
Kroatië	35	62
Italië	39	66
Cyprus	32	58
Letland	34	59
Litouwen	34	58
Luxemburg	45	66
Hongarije	33	55
Malta	39	65
Nederland	45	69
Oostenrijk	45	61
Polen	34	59
Portugal	37	65
Roemenië	32	54
Servië	29	48
Slovenië	34	60
Slowakije	35	60
Finland	45	71
Zweden	45	70
Verenigd Koninkrijk	45	76
voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië	28	45
IJsland	45	71
Liechtenstein	45	74
Noorwegen	50	74
Turkije	32	54
Partnerland	29	48

GEZAMENLIJKE MASTEROPLEIDINGEN VAN ERASMUS MUNDUS (EMJMD)

WAT ZIJN DE DOELSTELLINGEN VAN EEN GEZAMENLIJKE MASTEROPLEIDING VAN ERASMUS MUNDUS?

Gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus (EMJMD) zijn erop gericht:

- kwaliteitsverbeteringen, innovatie, uitmuntendheid en internationalisering van instellingen voor hoger onderwijs (IHO) te stimuleren;
- de Europese ruimte voor hoger onderwijs (EHEA) in kwalitatief opzicht hoogwaardiger en aantrekkelijker te maken, en steun te verlenen aan het externe optreden van de EU op het gebied van hoger onderwijs door aan de meest getalenteerde masterstudenten over de hele wereld beurzen voor een volledige opleiding toe te kennen;
- door de werkgevers in sterkere mate te betrekken de competenties en vaardigheden van afgestudeerde masterstudenten naar een hoger niveau te tillen, met name wat betreft de arbeidsmarktrelevantie van de gezamenlijke masteropleidingen.

In dat opzicht is het de verwachting dat de gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus een bijdrage zullen leveren aan het verwezenlijken van de doelstellingen van de Europa 2020strategie en aan het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding 2020 (ET 2020), met inbegrip van de bijbehorende ijkpunten die in deze beleidslijnen zijn vastgesteld.

Alle Erasmus+-programmalanden hebben zich in het kader van het Bolognaproces verbonden aan gezamenlijke normen en richtsnoeren op het gebied van kwaliteitsborging, evenals een gezamenlijk(e) opleidingsstructuur en puntensysteem. Deze hebben als doel te zorgen voor wederzijds vertrouwen in hogeronderwijssystemen. Ook hebben ze als doel de internationale mobiliteit van studenten en afgestudeerden, de samenwerking tussen universiteiten in verschillende landen en de wederzijdse erkenning van kwalificaties en studieperioden in het buitenland te vergemakkelijken. In de mededeling “De Europese identiteit versterken via onderwijs en cultuur” heeft de Europese Commissie haar visie uiteengezet voor een Europese onderwijsruimte in 2025, waarbinnen “leren, studeren en onderzoek doen niet door grenzen worden belemmerd”. Kwaliteitsborging over grenzen heen is een sleutelement om naar een Europese onderwijsruimte toe te kunnen werken. In het bijzonder is de “Europese benadering van kwaliteitsborging van gezamenlijke programma's⁶⁴”, aangenomen door de ministerconferentie inzake het Bolognaproces in Jerevan in 2015, ontwikkeld om de externe kwaliteitsborging van deze programma's te vergemakkelijken: het definieert normen die gebaseerd zijn op de overeengekomen instrumenten van de EHEA zonder dat het extra nationale criteria toepast. Er wordt verwacht dat dit een geïntegreerde benadering van kwaliteitsborging van gezamenlijke programma's, waarbinnen werkelijk de gezamenlijke aard ervan tot uiting komt, vergemakkelijkt.

EMJMD's worden gevraagd om de Europese benadering van kwaliteitsborging van gezamenlijke programma's als basis te nemen voor de externe kwaliteitsborging van hun opleiding, indien de nationale wetgeving dit toestaat.

EMJMD worden uitgenodigd om EMJMD dragen bij tot een grotere aantrekkelijkheid van de EHEA wereldwijd en tonen aan dat de gezamenlijke studieprogramma's van Europese instellingen voor hoger onderwijs van topkwaliteit en een hoog niveau van integratie zijn.

Deze actie ondersteunt tevens het externe optreden van de EU en de doelstellingen en prioriteiten op het gebied van hoger onderwijs in al haar aspecten.

PARTNERSCHAP TUSSEN ERASMUS MUNDUS EN HET UNIVERSITAIR UITWISSELINGSPROGRAMMA (INTER-UNIVERSITY EXCHANGE PROJECT, IUPE) VAN HET JAPANESE MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR, SPORT, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE (MEXT)

Het partnerschap zal 3-4 projecten meefinancieren, die innovatie en excellentie in het aanbieden van gezamenlijke masters bevordert in consortia bestaande uit ten minste 3 instellingen voor hogeronderwijs uit Erasmus+-programmalanden en ten minste 1 instelling voor hogeronderwijs uit Japan. Alle voorwaarden die hieronder worden beschreven gelden voor projecten die meegefinancierd worden door het partnerschap, tenzij anderszins is aangegeven.

Bovendien moet de Japanse instelling voor hoger onderwijs bevoegd zijn om masterdiploma's uit te reiken en het gezamenlijke of meervoudige diploma samen met ten minste één andere instelling voor hoger onderwijs op masterniveau uit een programmaland uitreiken.

WAT IS EEN GEZAMENLIJKE MASTEROPLEIDING VAN ERASMUS MUNDUS?

Een EMJMD⁶⁵ is een geïntegreerd internationaal studieprogramma op hoog niveau dat recht geeft op 60, 90 of 120 ECTS-studiepunten en dat wordt verzorgd door een internationaal consortium van IHO's uit verschillende landen en, voor zover van toepassing, door andere onderwijspartners en/of partners uit andere sectoren die beschikken over specifieke vakkennis in en belang hebben bij de studie- en beroepsgebieden waarop het gezamenlijke programma betrekking heeft. Het specifieke aan deze opleiding is de hoge mate van het "gezamenlijke karakter"/de integratie⁶⁶ en de uitstekende

⁶⁴Aangenomen door de Europese ministers van Onderwijs tijdens de ministerconferentie in Jerevan op 14 en 15 mei 2015. Voor meer informatie over de aangenomen beleidsmaatregelen: <http://bologna-yerevan2015.ehea.info/pages/view/documents>

⁶⁵ Voor consortia meegefinancierd door de EU en MEXT moeten alle verwijzingen in deze handleiding naar EMJMD worden gelezen als EMJMD-IUPE

⁶⁶ Van gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus wordt verwacht dat zij beschikken over een gezamenlijk uitgewerkt en volledig geïntegreerd academisch curriculum met gemeenschappelijke procedures voor de uitvoering, bijvoorbeeld gezamenlijke regels met betrekking tot inschrijvingsverzoeken van studenten, selectie- en toelatingsvereisten en het examineren, en over gedeelde kwaliteitsborgingsmechanismen.

academische inhoud en methodologie die zij bieden. Er is geen beperking op het gebied van disciplines. De lijst van gemeenschappelijke programma's, gefinancierd in het kader van Erasmus+, is te raadplegen op de website van het Uitvoerend Agentschap⁶⁷.

Alle in een programmaland gevestigde IHO's die deelnemen, moeten instellingen zijn die mastergraden toekennen. De succesvolle voltooiing van de EMJMD moet worden bekroond met een gezamenlijke graad (dat wil zeggen één enkel diploma dat wordt afgegeven namens ten minste twee IHO's uit verschillende programmalanden) of met meervoudige graden (dat wil zeggen ten minste twee diploma's die worden afgegeven door twee IHO's uit verschillende programmalanden). Indien de nationale wetgeving dit toestaat, worden gezamenlijke opleidingen aangemoedigd, aangezien zij staan voor een volledige integratie van het leer- en onderwijsproces. Naast in programmalanden gevestigde IHO's die graden toekennen, kunnen ook andere in partnerlanden gevestigde IHO's betrokken zijn bij het toekennen van gezamenlijke of meervoudige graden.

Programmavoorstellen voor EMJMD moeten reeds in de aanvraagfase volledig ontwikkelde gezamenlijke studieprogramma's aanbieden die direct nadat ze geselecteerd zijn, van start kunnen gaan en wereldwijd bekend kunnen worden gemaakt. In deze context worden bij het selectieproces van gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus zeer strenge criteria toegepast met het doel alleen aan de allerbeste voorstellen steun te verlenen.

Daartegenover staat dat de geselecteerde EMJMD aanzienlijke financiële steun krijgen voor het financieren van vier inschrijvingsperiodes voor nieuwe studenten teneinde de wereldwijde zichtbaarheid van de EMJMD te vergroten en de vooruitzichten inzake duurzaamheid van de EMJMD te verbeteren.

Hieronder staat een beschrijving van de aard, selectie en financieringsvoorwaarden met betrekking tot nieuw geselecteerde EMJMD.

WELKE ACTIVITEITEN WORDEN ONDERSTEUND DOOR DEZE ACTIE?

Deze actie ondersteunt de volgende activiteiten:

- de opzet van een EMJMD die recht geeft op 60, 90 of 120 ECTS-studiepunten en die wordt georganiseerd door een internationaal consortium van IHO's, waaraan uitgenodigde wetenschappers (gastdocenten) deelnemen met het oog op onderwijs, opleiding en/of onderzoek;
- de toekenning van beurzen aan de meest getalenteerde studenten over de hele wereld om ze een van deze EMJMD te laten volgen.

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE AAN EEN EMJMD DEELNEMEN?

EMJMD worden verzorgd door een internationaal consortium van IHO's en, voor zover van toepassing, door andere soorten organisaties (ondernemingen, publieke organen, onderzoeksinstituten enzovoort) die bijdragen aan de tenuitvoerlegging van de EMJMD.

Het consortium van een EMJMD is als volgt samengesteld:

- Aanvrager/coördinator: een IHO, gevestigd in een programmaland, die het projectvoorstel indient namens alle partners. Komt de EMJMD in aanmerking voor financiële steun, dan wordt de aanvrager/coördinator de belangrijkste begunstigde van de EU-subsidie en ondertekent die namens het consortium van de EMJMD een subsidieovereenkomst voor meerdere begunstigden. De coördinerende rol van de aanvrager/coördinator omvat de volgende taken:
 - de groep deelnemende organisaties vertegenwoordigen en in hun naam optreden ten aanzien van de Europese Commissie;
 - de financiële en juridische verantwoordelijkheid op zich nemen voor de deugdelijke operationele, administratieve en financiële uitvoering van het hele project;
 - de EMJMD coördineren in samenwerking met alle andere projectpartners.
- Partners: IHO's die graden toekennen en die als zodanig worden erkend door de bevoegde autoriteiten van het programma- of partnerland waarin ze gevestigd zijn, en elke particuliere of publieke organisatie die actief bijdraagt aan de voorbereiding, tenuitvoerlegging en evaluatie van de gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus. Elke partner moet een volmacht ondertekenen waarbij hij de coördinator machtiging verleent om in zijn naam en voor zijn rekening op te treden tijdens de uitvoering van het project.
- Geassocieerde partners (facultatief): voorts kunnen ook geassocieerde partners bij het studieprogramma van de EMJMD worden betrokken. Deze organisaties dragen indirect bij tot de uitvoering van specifieke taken/activiteiten en/of ondersteunen de verspreiding en de duurzaamheid van de gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus. Deze bijdrage kan bijvoorbeeld de vorm aannemen van overdracht van kennis en vaardigheden, het verzorgen van aanvullende cursussen of ondersteunende mogelijkheden in het kader van detacheringen of stages. Als het gaat om het beheer van contracten worden geassocieerde partners niet beschouwd als deel van het consortium van de gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus, aangezien zij een eerder beperkte rol spelen bij de uitvoering van de EMJMD en ad hoc wordt gebruikgemaakt van hun expertise.
Geliëerde entiteiten (facultatief): Organisaties die bijdragen tot de verwezenlijking van doelstellingen en activiteiten van het project. Geliëerde entiteiten moeten in de subsidieaanvraag worden geïdentificeerd en voldoen aan de eisen van bijlage III (verklarende termenlijst) van deze programmagids.

IHO's in programmalanden (en Japanse IHO's voor de consortia die meegefinancierd worden door de EU en MEXT) moeten (fysiek) als gastinstelling kunnen optreden voor studenten van de EMJMD en minstens het minimum aantal ECTS-studiepunten (of het gelijkwaardige in het Japanse systeem) voor de in hun instelling doorgebrachte studieperiode kunnen toekennen.

⁶⁷ https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/library/scholarships-catalogue_en

Alle partnerinstellingen moeten die overeenkomst ondertekenen voordat een begin wordt gemaakt met de eerste beursaanvraag- en selectieprocedure.

Met het oog op een stevige institutionele verankering en ondersteuning moeten alle organisaties die aan het consortium van de EMJMD deelnemen, blijk geven van de nodige institutionele inzet voordat de eerste studenten voor de EMJMD worden ingeschreven. Om dat doel te bereiken, vormt de overeenkomst van het consortium van de EMJMD (zie de richtsnoeren en modellen op de website van het Uitvoerend Agentschap) een belangrijk instrument. Alle academische, operationele, administratieve en financiële aspecten die verband houden met de uitvoering van de EMJMD en met het beheer van de daarvoor toegekende beurzen moeten zo nauwkeurig mogelijk worden gespecificeerd in deze overeenkomst, met inbegrip van door de EU en MEXT meegefinancierde consortia.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM EEN EMJMD TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een EMJMD moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+ programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

<p>In aanmerking komende deelnemende organisaties</p>	<p>Een deelnemende organisatie kan elke publieke of particuliere organisatie, met haar gelieerde entiteiten (indien van toepassing), zijn die gevestigd is in een programma- of partnerland en die rechtstreeks en actief bijdraagt tot de toekenning van de gezamenlijke mastergraad van Erasmus Mundus.</p> <p>Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ instellingen voor hoger onderwijs (IHO's); ▪ kleine, middelgrote of grote ondernemingen uit de publieke of particuliere sector (met inbegrip van sociale ondernemingen); ▪ lokale, regionale of nationale publieke organen; ▪ organisaties of verenigingen zonder winstoogmerk, niet-gouvernementele organisaties (ngo's); ▪ onderzoeksinstellingen. <p>In programmalanden gevestigde IHO's moeten in het bezit zijn van een geldig Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE). Deelnemende IHO's uit partnerlanden hoeven niet in het bezit te zijn van een ECHE.</p> <p>In programmalanden gevestigde IHO's moeten kunnen aantonen in de aanvraagperiode dat ze hebben voldaan aan de externe kwaliteitsvereisten in hun rechtsgebied (bijv. accreditatie of evaluatie) voor het gezamenlijke programma. Hieraan hebben ze voldaan als ze succesvol de Europese benadering van kwaliteitsborging van gezamenlijke programma's hebben ingevoerd (indien nationale wetgeving dit toestaat) of als er een individueel accreditatiebesluit bestaat voor ieder nationaal component op basis waarvan de EMJMD is samengesteld.</p>
<p>Wie kan een aanvraag indienen?</p>	<p>Een IHO die gevestigd is in een programmaland. De IHO dient een aanvraag in namens het EMJMD-consortium, met inbegrip van consortia meegefinancierd door de EU en MEXT. Vestigingen in een programmaland van IHO's uit partnerlanden of vestigingen in een partnerland van IHO's uit programmalanden komen niet in aanmerking voor een aanvraag.</p>
<p>Aantal deelnemende organisaties en profiel daarvan</p>	<p>Een EMJMD is transnationaal van opzet, wat betekent dat partner-IHO's uit minstens drie verschillende programmalanden betrokken zijn.</p> <p>Voor consortia meegefinancierd door de EU en MEXT moet er ten minste één extra, verplicht Japanse partner-IHO bij betrokken zijn en worden aangewezen als de coördinator aan Japanse zijde naast de verplichte coördinator van het programmaland (aanvrager).</p>
<p>Aantal deelnemers</p>	<p>De EMJMD-subsidie financiert maximaal 60 studiebeurzen voor de vier inschrijvingsperioden. Bovendien kunnen consortia van EMJMD een aanvraag indienen voor ten hoogste 28 extra studiebeurzen voor de vier inschrijvingsperioden voor specifieke regio's/landen in de wereld.</p> <p>Voor consortia die meegefinancierd zijn door de EU en MEXT worden maximaal 32 beurzen gefinancierd door de EU en 32 beurzen gefinancierd door MEXT. Deze consortia komen niet in aanmerking om extra beurzen aan te vragen voor specifieke regio's/landen van de wereld.</p>
<p>Locatie(s)</p>	<p>De studieperiode van de EMJMD moet worden doorgebracht in minstens twee van de in het consortium vertegenwoordigde programmalanden (dat wil zeggen minstens twee mobiliteitsperioden voor alle studenten, anders dan in het land waarvan de student ingezetene is).</p> <p>Voor consortia die meegefinancierd worden door de EU en MEXT moet een van de twee mobiliteitsperioden van de studentin Japan plaatsvinden en de ander in een programmaland vertegenwoordigd in het consortium.</p>

Duur van project	<p>Afhankelijk van de duur van de EMJMD (1 tot 2 jaar) en van de vraag of het consortium een voorbereidend jaar wenst te organiseren, wordt aan het consortium een subsidieovereenkomst met een looptijd van ten minste 4 en ten hoogste 6 academiejaren toegekend ter financiering van 4 opeenvolgende inschrijvingsperioden voor nieuwe studenten.</p> <p>Wanneer de aanvrager/coördinator daarom verzoekt en voor zover het Uitvoerend Agentschap daarmee instemt, kan de duur van een EMJMD in uitzonderlijke gevallen worden verlengd met ten hoogste 12 maanden. In dat geval blijft de totale subsidie ongewijzigd.</p>
Duur van de activiteit	<p>Facultatief voorbereidend jaar: 1 academiejaar.</p> <p>Uitvoering van het EMJMD-programma: 4 opeenvolgende inschrijvingsperioden van 1 tot 2 academiejaren (60, 90 of 120 ECTS-studiepunten).</p>
Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur
Wanneer aanvragen?	<p>Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 14 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 augustus en 31 oktober van datzelfde jaar.</p> <p>Uitzondering:</p> <p>Om voorstellen mee te laten financieren onder het EU-MEXT-partnerschap, moeten aanvragers hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 1 april om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 augustus en 31 oktober van datzelfde jaar. Gelijktijdig stelt de Japanse coördinator hetzelfde voorstel beschikbaar aan het Japans genootschap voor de promotie van wetenschap (Japan Society for the promotion of Science, JSPS).</p>
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de uitsluitings- en selectiecriteria. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

AANVULLENDE SUBSIDIABILITEITSCRITEIA VOOR STUDENTEN

In aanmerking komende deelnemers	<p>Studenten op masterniveau die een eerste graad in het hoger onderwijs hebben behaald of kunnen aantonen dat ze volgens nationale wetgeving en praktijken beschikken over een erkend gelijkwaardig kennisniveau in de landen die de graad toekennen, komen in aanmerking.</p> <p>Studenten die eerder een beurs hebben gekregen voor een EMJMD of voor een masteropleiding van Erasmus Mundus/gezamenlijk doctoraat, mogen geen extra beurs aanvragen in het kader van de actie met betrekking tot EMJMD.</p> <p>Studenten met een beurs voor EMJMD mogen gedurende hun gehele opleiding geen andere door de EU gefinancierde beurs benutten voor dezelfde EMJMD-opleiding.</p> <p>Minstens 75% van de beurzen voor EMJMD⁶⁸ is bestemd voor kandidaten uit partnerlanden. Deze regel geldt niet voor consortia meegefinancierd door de EU en MEXT.</p> <p>Studenten vragen rechtstreeks een beurs aan bij het consortium van de EMJMD van hun keuze en doorlopen een concurrerende selectieprocedure die door de IHO's van het consortium wordt georganiseerd.</p> <p>Het consortium van de EMJMD is verantwoordelijk voor het selecteren, werven en controleren van individuele studenten.</p>
Duur van de activiteit	De studiebeurs wordt uitsluitend toegekend voor een voltijdse inschrijving in een van de masteropleidingen en bestrijkt de gehele duur van het studieprogramma van de gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus.
Locatie(s)	Aanvullende studieperioden (bijvoorbeeld onderzoek, stage of voorbereiding van een proefschrift), boven op het aantal vereiste perioden, kunnen worden doorgebracht bij andere deelnemende organisaties uit programma- of partnerlanden mits de activiteiten worden uitgevoerd onder rechtstreeks toezicht van een van de IHO's die consortiumpartner is.

⁶⁸ Dit heeft betrekking op het totale aantal gefinancierde beurzen, inclusief de beurzen die beschikbaar worden gesteld voor een of meer prioritaire regio's/landen van de wereld.

Leerresultaten	<p>Studenten moeten het totale aantal ECTS-studiepunten van de EMJMD verwerven (60, 90 of 120 ECTS-studiepunten). Bovendien moeten ze voor elke verplichte studieperiode in minstens twee programmalanden minimaal 20 ECTS-studiepunten behalen (voor studieprogramma's die recht geven op 60 ECTS-studiepunten), of minimaal 30 ECTS-studiepunten (voor studieprogramma's die recht geven op 90 of 120 ECTS-studiepunten).</p> <p>De mobiliteitsperioden kunnen niet door virtuele mobiliteit (afstandsleren) worden vervangen, wat impliceert dat de fysieke aanwezigheid van de student vereist is tijdens het gehele masterprogramma. De mobiliteitsperioden mogen evenmin plaatsvinden in instellingen buiten het consortium van de EMJMD (m.a.w. bij partners en/of geassocieerde partners).</p>
-----------------------	--

AANVULLENDE SUBSIDIABILITEITSCRITERIA VOOR PERSONEEL/WETENSCHAPPERS/GASTDOCENTEN

In aanmerking komende deelnemers	<p>1) Personeel van de deelnemende organisaties;</p> <p>2) Uitgenodigde wetenschappers (/gastdocenten) uit programma- en partnerlanden. De EMJMD-subsidie financiert per inschrijvingsperiode ten minste 4 uitgenodigde wetenschappers/gastdocenten die in totaal minimaal 8 weken betrokken zijn bij de EMJMD-activiteiten.</p> <p>De wetenschappers/gastdocenten moeten worden geselecteerd in overeenstemming met de specifieke selectiecriteria voor wetenschappers van het consortium en een concrete meerwaarde leveren aan het aanbod van de EMJMD.</p>
---	--

TOEKENNINGSKRITERIA

PROJECTEN WORDEN BEOORDEELD OP GROND VAN DE VOLGENDE CRITERIA:

Relevantie van het project (maximaal 40 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De onderdelen van het voorstel die betrekking hebben op het gezamenlijke karakter/de integratie, opzet en structuur zijn gericht op de behoeften en doeltreffend ter verwezenlijking van de doelstellingen van de EMJMD; ▪ Het voorstel beschrijft hoe de EMJMD wordt geïntegreerd in het studieaanbod van de partners en stelt vast van welke graad/graden de toekenning wordt nagestreefd, in het bijzonder met betrekking tot een gezamenlijke graad indien de nationale wetgeving dit toestaat; ▪ De voorgestelde EMJMD beantwoordt aan duidelijk vastgestelde behoeften binnen het academische vakgebied; ▪ Het voorstel beschrijft hoe de EMJMD wil bijdragen tot het aantrekkelijker maken van de Europese ruimte voor hoger onderwijs, en excellentie, innovatie en het concurrentievermogen van de geplande academische vakgebieden wil bevorderen; ▪ Het voorstel voor het EMJMD-consortium is ten eerste relevant met betrekking tot de internationalisering in het hoger onderwijs en is ontwikkeld om de voordelen van studenten- en personeelsmobiliteit te optimaliseren.
Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 20 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het voorstel beschrijft het academische programma en de leerresultaten en geeft aan hoe de excellentie van de academische inhoud zal worden verzekerd; ▪ Het voorstel beschrijft een geheel van interne en externe evaluatiemethoden van de EMJMD, hoe die in de praktijk worden gebracht en benut met het doel de opleiding in kwalitatief opzicht te controleren, op te waarderen en te verbeteren; ▪ Het voorstel bepaalt hoe de mobiliteit voor studenten wordt georganiseerd en bijdraagt tot de opleidingsdoelstellingen, en stippelt een ontwerpstrategie/-planning uit om uitgenodigde wetenschappers/gastdocenten daar nauw bij te betrekken; ▪ Het voorstel zet in detail uiteen welke relevante informatie wordt verstrekt aan studenten/universiteitsmedewerkers voorafgaand aan de inschrijving voor de opleiding, en welke ondersteunende diensten worden aangeboden met betrekking tot accommodatie, taalopleiding, administratieve formaliteiten (bijvoorbeeld ondersteuning bij het verkrijgen van visa) en verzekeringen; ▪ Het voorstel geeft een duidelijk overzicht van het opleidingsreglement en de rechten en verplichtingen van studenten inzake de academische, administratieve en financiële aspecten bij de uitvoering van de EMJMD; ▪ Het voorstel beschrijft welke activiteiten en voorzieningen worden gepland met het oog op de doeltreffende integratie en netwerkvorming van de studenten van de EMJMD in hun socioculturele omgeving en werksituatie; ▪ Het voorstel geeft duidelijk aan welke interactie er is tussen de EMJMD en actoren buiten het onderwijs bij de uitvoering van de EMJMD.

<p>Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het voorstel zet duidelijk uiteen hoe de vakgebieden van de betrokken partners/personeelsleden een aanvulling en/of meerwaarde zijn voor de uitvoering van de EMJMD. In voorkomend geval omschrijft het voorstel hoe de bestaande samenwerkingsovereenkomsten zijn aangevuld ter verwezenlijking van de doelstellingen van de gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus; ▪ Het voorstel geeft een beschrijving van het interinstitutionele engagement van elke partner, specificereet rollen en taken van elke partner bij de uitvoering van de EMJMD, alsook van de werking van de bestuursorganen en de beschikbare beheersinstrumenten; ▪ Het voorstel beschrijft onder meer de gezamenlijke criteria, beginselen en vereisten voor inschrijvingsverzoeken van studenten, selectie- en toelatingsvereisten en de examinering en prestatiebeoordeling van studenten; ▪ Het voorstel verklaart hoe de deelnamekosten van studenten werden berekend, en beschrijft hoe de financiële middelen, met inbegrip van aanvullende financiering, worden ingezet, toegewezen en beheerd in partnerschapsverband.
<p>Effect en verspreiding (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het voorstel voorziet in een overtuigende ontwikkelings- en duurzaamheidsstrategie op middellange en lange termijn, met realistische prognoses die verder gaan dan de periode van EU-financiering, en manieren om andere financieringsbronnen aan te boren met het oog op beurzen en studenten die hun studie zelf financieren; ▪ Het voorstel verduidelijkt hoe effect wordt gesorteerd op institutioneel niveau (faculteit/universiteit), en hoe de EMJMD de internationaliseringsstrategie van de consortiumpartners verbetert met het oog op relevante belanghebbenden op nationaal/Europees/internationaal niveau; ▪ Het voorstel beschrijft hoe de voorgestelde EMJMD ondernemerschap en zin voor initiatief aanmoedigt, hoe werkgevers worden betrokken bij de uitvoering van de EMJMD met het oog op het verbeteren van competenties en vaardigheden, en bijgevolg de inzetbaarheid van de gediplomeerden op de arbeidsmarkt; ▪ Het voorstel geeft een beschrijving van de promotie- en verspreidingsvormen en methoden, de doelgroepen daarvan alsook van de concrete taken van de partners in de bewustmakingsstrategie van de gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus. Het voorstel verduidelijkt op welke manier zal worden getracht excellente studenten uit de hele wereld aan te trekken. ▪ Voor zover van toepassing, beschrijft het voorstel hoe geproduceerde documenten, materiaal het geen onevenredige beperkingen op.

De voorstellen moeten een minimumscore van 70 van de 100 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score behalen van minstens 75 % van het maximumaantal punten voor het toekenningscriterium "Relevantie van het project" (dat wil zeggen ten minste 30 van de 40 punten). In geval van een gelijke score wordt voorrang gegeven aan de projecten met de beste score voor het criterium "Relevantie van het project".

Voor projecten die worden ingediend voor het EU-Japan initiatief is verdere ondersteuning over de toepasselijke beloningscriteria beschikbaar voor indieners en experts, gepubliceerd op een speciale "EMJMD-samenwerking met Japan" projectpagina⁶⁹

EXTRA BEURZEN VOOR STUDENTEN UIT SPECIFIEKE REGIO'S IN DE WERELD

De aanvragers kunnen een aanvraag indienen voor extra beurzen voor regio's van partnerlanden in de wereld, gefinancierd door de volgende externe financieringsinstrumenten van de EU:

- Instrument voor pretoetredingssteun (IPA)⁷⁰
- de instrumenten voor ontwikkelingssamenwerking (DCI)⁷¹
- het Europees nabuurschapsinstrument (ENI)⁷²
- het partnerschapsinstrument (PI)⁷³
- Het Europees ontwikkelingsfonds (EOF)

Voor subsidiëring voorgestelde gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus kunnen tot 28 extra studiebeurzen ontvangen voor de volledige duur van de masteropleiding (vier inschrijvingsperioden). Deze extra beurzen worden aangeboden om gevolg te geven aan de externe beleidsprioriteiten van de

⁶⁹ https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/actions/key-action-1-learning-mobility-individuals/erasmus-mundus-joint-master-degrees_en

⁷⁰ VERORDENING (EU) nr. 231/2014 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 11 maart 2014 tot vaststelling van een instrument voor pretoetredingssteun (IPA II): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0231&from=EN>

⁷¹ VERORDENING (EU) nr. 233/2014 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 11 maart 2014 tot vaststelling van een financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking voor de periode 2014-2020: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:NL:PDF>

⁷² VERORDENING (EU) nr. 232/2014 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 11 maart 2014 tot vaststelling van een Europees nabuurschapsinstrument: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:NL:PDF>

⁷³ VERORDENING (EU) nr. 234/2014 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 11 maart 2014 tot vaststelling van een partnerschapsinstrument voor samenwerking met derde landen: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0077:0084:NL:PDF>

EU betreffende het hoger onderwijs; daarbij worden de verschillende niveaus van economische en sociale ontwikkeling in de relevante partnerlanden in acht genomen. Ze worden gefinancierd op basis van de negen regionale portefeuilles hieronder:

- Westelijke Balkan (Regio 1)⁷⁴;
- landen van het oostelijk partnerschap (Regio 2);
- landen van het zuidelijke Middellandse Zeegebied (Regio 3);
- Azië (Regio 6) met een specifieke beurstoewijzing aan de minst ontwikkelde landen⁷⁵ ;
- Centraal-Azië (Regio 7) met een specifieke beurstoewijzing aan de laag- of lagermiddeninkomenslanden⁷⁶ ;
- Latijns-Amerika (Regio 8), waar beurzen specifiek worden toegewezen aan de lagermiddeninkomenslanden⁷⁷ en een bovengrens is vastgesteld voor de toewijzing van beurzen aan Brazilië/Mexico;
- Zuid-Afrika (Regio 10);
- landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (Regio 11);
- en landen van de Samenwerkingsraad van de Golf (Regio 12).

Beurzen worden toegekend aan de EMJMD die geselecteerd is voor financiële steun op basis van de rangschikking in dalende volgorde, waarbij er rekening wordt gehouden met het beschikbare budget. Met het voorstel boven aan de rangschikking als startpunt, wordt het totale gevraagde aantal extra beurzen toegekend evenredig aan de regionale begrotingsportefeuille en binnen de limiet van de beschikbare subsidies.

AANVULLEND TOEKENNINGSCRITERIUM

Voorstellen die voor het toekenningscriterium "Relevantie van het project" de vastgestelde minimumscore en in totaal minstens 70 punten behalen (algemene minimumscore voor financiering) zullen aan de hand van het volgende aanvullende criterium worden beoordeeld met het oog op het ontvangen van extra beurzen voor specifieke regio's. Dit geldt niet voor consortia die meegefinancierd worden door de EU en MEXT, die niet in aanmerking komen voor extra beurzen.

<p>Relevantie van het project in de specifieke regio's (Ja/Nee)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het voorstel beschrijft de methoden die gebruikt worden om zeer getalenteerde studenten uit de specifieke regio's aan te trekken. ▪ Het voorstel moedigt samenwerking met IHO's en/of andere in aanmerking komende deelnemende organisaties uit partnerlanden in de specifieke regio's aan. De meerwaarde van een dergelijke samenwerking voor de EMJMD wordt duidelijk uiteengezet.
--	---

WAT MOET U NOG WETEN OVER DEZE ACTIE?

Meer verplichte criteria en aanvullende nuttige gegevens over deze actie zijn terug te vinden in bijlage I bij deze gids. De bijlage omvat:

- voorwaarden met betrekking tot de opzet van de gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus;
- voorwaarden met betrekking tot masterstudenten;
- voorwaarden met betrekking tot toezicht en kwaliteitsborging;
- selectieprocedure van consortia van een gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus.

Belangstellende organisaties wordt verzocht de relevante delen van deze bijlage aandachtig te lezen voordat ze financiële steun aanvragen.

DE STUDIEGIDS VAN EMJMD

Met het oog op de promotie, zichtbaarheid en toegankelijkheid van Erasmus+-studiebeurzen die voor lopende EMJMD worden toegekend aan de meest getalenteerde masterstudenten over de hele wereld, worden de EMJMD opgenomen in een onlinestudiegids die wordt gehost op de website van het Uitvoerend Agentschap.

De studiegids van EMJMD vestigt de aandacht op alle gezamenlijke masterprogramma's waarvoor het volgende academiejaar Erasmus+-beurzen worden toegekend.

Via de studiegids van EMJMD kunnen de gegadigden onder de studenten de gewenste EMJMD kiezen en rechtstreeks een Erasmus+-beurs aanvragen bij het betrokken consortium.

⁷⁴ VERORDENING (EU) nr. 231/2014 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 11 maart 2014 tot vaststelling van een instrument voor pretoetredingssteun (IPA II): <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0011:0026:NL:PDF>

⁷⁵ Afghanistan, Bangladesh, Bhutan, Cambodja, Laos, Myanmar, Nepal

⁷⁶ Kirgizië, Tadzjikistan, Oezbekistan

⁷⁷ Bolivia, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

De geselecteerde EMJMD worden ondersteund door middel van een subsidieovereenkomst die één voorbereidend jaar (indien de aanvrager een aanvraag voor het voorbereidende jaar wenst in te dienen) en vier opeenvolgende inschrijvingsperiodes voor nieuwe studenten bestrijkt. Voor voorstellen die meegefinancierd worden onder het EU-MEXT-partnerschap verschilt het gedetailleerde toegekende budget op projectniveau, inclusief de hoogte van de beurs en de beheersprovisie van het consortium, per medefinancieringsbron (EU of MEXT).

De subsidie voor de EMJMD wordt berekend overeenkomstig de volgende financieringsbeginselen:

- een subsidie voor de beheersprovisies van het consortium en de mobiliteit van universiteitsmedewerkers;
- een variabel aantal studiebeurzen van maximaal 25 000 EUR per jaar;
- een variabel aantal extra studiebeurzen van maximaal 25 000 EUR per jaar voor specifieke regio's in de wereld.

Meer in detail moet het budget voor de EMJMD met inachtneming van de volgende financieringsregels (in EUR) worden opgesteld: Beheer van de gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus:

Tegemoetkoming in de beheerskosten van het consortium en de kosten⁷⁸ voor Uitgenodigde wetenschappers en gastdocenten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20 000 EUR voor het facultatieve voorbereidende jaar. ▪ 50 000 EUR per inschrijvingsperiode van de gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus.
---	--

B) STUDIEBEURZEN VOOR DE GEZAMENLIJKE MASTEROPLEIDING VAN ERASMUS MUNDUS:

De studiebeurzen voor EMJMD omvatten de deelnamekosten van studenten (inclusief het collegegeld, de volledige verzekeringsdekking en andere kosten die studenten moeten maken om aan de opleiding deel te nemen), een tegemoetkoming in de reis- en installatiekosten alsook een verblijfsvergoeding tijdens de volledige duur van de gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus. De bedragen van de studiebeurzen voor EMJMD worden nader toegelicht in de onderstaande tabel:

Tegemoetkoming in de deelnamekosten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Maximaal 9 000 EUR per jaar per beursstudent uit een partnerland⁷⁹ ▪ Maximaal 4 500 EUR per jaar per beursstudent uit een programmaland ▪ Elk bedrag dat deze maximale tegemoetkoming overschrijdt, is voor rekening van de deelnemende organisaties en mag niet ten laste komen van de beursstudent.
Tegemoetkoming in de reis- en installatiekosten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1000 EUR voor reiskosten per jaar per beursstudent die ingezetene is van een programmaland ▪ 2000 EUR per jaar voor reiskosten plus 1 000 EUR voor installatiekosten van een beursstudent die ingezetene is van een partnerland dat minder dan 4 000 km verwijderd is van de IHO die de EMJMD coördineert. ▪ 3000 EUR per jaar voor reiskosten plus 1 000 EUR voor installatiekosten per beursstudent die ingezetene is van een partnerland dat 4 000 km of meer verwijderd is van de IHO die de EMJMD coördineert.
Tegemoetkoming in de verblijfskosten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1000 EUR per maand tijdens de volledige duur van de EMJMD (maximaal 24 maanden). Tegemoetkoming in verblijfskosten wordt niet toegekend voor de perioden die beursstudenten in het kader van de EMJMD (met het oog op studie, onderzoek, stage of voorbereiding van een proefschrift) doorbrengen in het land waarvan zij ingezetene zijn, noch aan beursstudenten uit een partnerland voor de perioden van meer dan 1 trimester (d.w.z. 3 maanden of het equivalent van 15 ECTS-studiepunten) die zij in het kader van EMJMD in een partnerland doorbrengen. <p>Uitzondering: voor beursstudenten uit een partnerland in het kader van EMJMD-IUEP geldt deze maximumtermijn van 3 maanden niet.</p>

SUBSIDIETOEKENNING

Het eigenlijke bedrag van de individuele beurzen, respectievelijk het maximale subsidiebedrag voor geselecteerde projecten, varieert afhankelijk van een aantal elementen:

- de studieduur van de EMJMD (60, 90 of 120 ECTS-punten);
- de deelnamekosten van de EMJMD, zoals vastgesteld door de consortia;

⁷⁸ Door geassocieerde partners gemaakte kosten kunnen door het consortium van een EMJMD alleen worden vergoed met de "tegemoetkoming in de beheerskosten van het consortium" van de EU (vast bedrag).

⁷⁹ Studenten die geen ingezetene van een programmaland zijn, noch hun hoofdactiviteit (studie, opleiding of werk) in de afgelopen vijf jaar gedurende meer dan in totaal 12 maanden in een programmaland hebben verricht. Om de referentieperiode van vijf jaar voor deze 12-maandenregel te bepalen, wordt teruggerekend vanaf de uiterste datum voor het indienen van een aanvraag voor een studiebeurs voor een gemeenschappelijke masteropleiding van Erasmus Mundus, zoals die door de consortia is vastgesteld.

- de organisatie van het facultatieve voorbereidende jaar;
- het aantal beurzen voor programma-/partnerlanden;

Op basis van deze parameters bedraagt de subsidie voor de EMJMD voor het voorbereidende jaar en de vier inschrijvingsperioden voor nieuwe studenten maximaal **4,4 miljoen EUR**.⁸⁰ Voor consortia meegefinancierd door de EU en MEXT is het maximaal aantal beurzen gesteld op 64 en er zijn geen extra beurzen beschikbaar voor specifieke regio's in de wereld. Als gevolg hiervan is de indicatieve maximale-subsidie 3,4 miljoen EUR, waarvan 50% door Erasmus+ en 50% door MEXT wordt meegefinancierd.

⁸⁰ Het theoretische maximumbedrag wordt berekend door de maximumbedragen voor beurzen toe te passen en ervan uit te gaan dat aan een project het maximaal aantal beurzen wordt toegekend (bv. 60 + 28).

ERASMUS+-LENINGEN VOOR EEN MASTEROPLEIDING

Hogeronderwijsstudenten die een volledig studieprogramma op masterniveau willen volgen in een ander programmaland kunnen een door de EU gewaarborgde lening aanvragen als tegemoetkoming in hun kosten.

Erasmus+-leningen voor een masteropleiding geven potentiële masterstudenten de gelegenheid een lening aan te gaan of om te profiteren van uitgestelde betalingen voor collegegeld en verblijfskosten (verstrekkt door deelnemende banken of universiteiten en gewaarborgd door de EU via de partner van de EU, het Europees Investeringsfonds) om hun studie in het buitenland te bekostigen gedurende de looptijd van het Erasmus+-programma. Het door de Europese Unie toegekende budget zal door het hefboomeffect een meervoudig bedrag aan financiering uit de banksector of uit de instellingen voor hoger onderwijs opleveren voor leningen (of vergelijkbare diensten) aan masterstudenten die aan mobiliteit deelnemen.

De regeling werd gelanceerd in 2015 en er zullen de komende jaren steeds meer Erasmus+-leningen voor een masteropleiding beschikbaar worden in steeds meer landen en voor steeds meer studenten.

Meer informatie over de regeling en de deelnemende financiële instellingen is beschikbaar op de website van de Europese Commissie: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node/11_nl

<p>Bedragen en doel van de leningen</p>	<p>Voor een eenjarige master kan er maximaal 12 000 EUR worden geleend en voor tweejarige masters is het maximum 18 000 EUR; de lening is bedoeld om de kosten voor levensonderhoud, collegegeld en andere studiekosten te dekken in een van de 33 Erasmus+-programmalanden.</p> <p>De belangrijkste sociale garanties omvatten onder meer dat er geen zekerheidstelling door de student of de ouders is vereist, en er een aantrekkelijke rentevoet en aantrekkelijke terugbetalingsvoorwaarden worden gehanteerd.</p>
<p>Subsidiabiliteitscriteria</p>	<p>Om een aanvraag te mogen doen, moeten studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ in een van de Erasmus+-programmalanden wonen; ▪ de eerste cyclus van een opleiding in het hoger onderwijs succesvol hebben voltooid (bachelorgraad of gelijkwaardig); ▪ toegelaten zijn tot een opleiding van de tweede cyclus (mastergraad of gelijkwaardig) aan een erkende instelling voor hoger onderwijs (IHO) waaraan het Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (EHE) is toegekend. <p>De masteropleiding (of gelijkwaardig) die zij willen volgen, moet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ aangeboden worden in een ander land dan het land waarvan zij ingezetene zijn en waar zij de bachelorgraad hebben behaald (of de gelijkwaardige graad die hun toegang verleent tot de masteropleiding); ▪ een volledige opleiding zijn die leidt tot de toekenning van een graad (mastergraad of gelijkwaardig).
<p>Waar aanvragen?</p>	<p>Rechtstreeks bij deelnemende banken, instellingen voor hoger onderwijs of verstrekkers van studentenleningen</p>

KERNACTIE 2: SAMENWERKING MET HET OOG OP INNOVATIE EN UITWISSELING VAN GOEDE PRAKTIJKEN

WELKE ACTIES WORDEN ONDERSTEUND?

Deze kernactie ondersteunt het volgende:

- strategische partnerschappen op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken;
- kennisallianties – Europese universiteiten;
- allianties voor sectorspecifieke vaardigheden (uitgevoerd door middel van een specifieke oproep tot het indienen van voorstellen);
- capaciteitsopbouw op het gebied van hoger onderwijs;
- capaciteitsopbouw op het gebied van jeugdzaken.

De acties die in het kader van deze kernactie worden ondersteund, moeten positieve en langdurige effecten hebben, niet alleen op de deelnemende organisaties en op de beleidsstelsels waarin deze acties plaatsvinden, maar ook op de organisaties en personen die direct of indirect bij de georganiseerde activiteiten betrokken zijn.

Deze kernactie moet resulteren in de ontwikkeling, overdracht en/of toepassing van innovatieve praktijken op organisatorisch, lokaal, regionaal, nationaal of Europees niveau.

De door deze kernactie ondersteunde projecten beogen de volgende resultaten te bereiken voor de deelnemende organisaties:

- innovatieve benaderingen ten aanzien van hun doelgroepen, bijvoorbeeld door: aantrekkelijker onderwijs- en opleidingsprogramma's die afgestemd zijn op de individuele behoeften en verwachtingen; gebruik van een participatieve aanpak en op ICT gebaseerde methoden; nieuwe of verbeterde procedures voor de erkenning en validering van competenties; verbeterde effectiviteit van activiteiten ten behoeve van lokale gemeenschappen; nieuwe of verbeterde praktijken om te voorzien in de behoeften van kansarmen en om verschillen qua leerresultaten in samenhang met geografische en sociaaleconomische ongelijkheden aan te pakken; nieuwe benaderingen om in te spelen op sociale, etnische, taalkundige en culturele diversiteit; nieuwe benaderingen om het concurrentievermogen en de werkgelegenheid met name op regionaal en lokaal niveau beter te ondersteunen; de kans om het Europees Talenlabel toegekend te krijgen voor excellentie in taalverwerving en -onderwijs;
- een omgeving binnen de organisatie die moderner van opzet is en die zich kenmerkt door meer dynamiek, vakmanschap en een grotere betrokkenheid, dat wil zeggen een omgeving waar goede praktijken en nieuwe methoden direct inzetbaar zijn in dagelijkse bezigheden, die openstaat voor synergie met organisaties die actief zijn op verschillende gebieden of in andere sociaaleconomische sectoren, en waar de beroepsontwikkeling van het personeel strategisch wordt gepland aan de hand van de individuele behoeften en de organisatorische doelstellingen;
- verbeterd vermogen en vakmanschap om te functioneren op EU-/internationaal niveau: verbeterde managementvaardigheden en internationaliseringsstrategieën; versterkte samenwerking met partners uit andere landen, op andere gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken en/of in andere sociaaleconomische sectoren; verhoogde toewijzing van financiële middelen uit een andere bron dan de EU-middelen met het doel EU-/internationale projecten op touw te zetten op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken; verbeterde kwaliteit in voorbereiding, uitvoering, controle en follow-up van EU-/internationale projecten.

Ook de personen die direct of indirect bij de georganiseerde activiteiten betrokken zijn, zullen naar verwachting een positieve invloed ondervinden van de door deze kernactie gefinancierde projecten, bijvoorbeeld in de vorm van:

- meer zin voor initiatief en ondernemerschap;
- verbeterde kennis van vreemde talen;
- verhoogde digitale competentie;
- beter begrip en grotere ontvankelijkheid voor sociale, etnische, taalkundige en culturele verscheidenheid;
- verbeterde vaardigheidsniveaus die de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt ten goede komen en het opstarten van nieuwe bedrijven stimuleren (met inbegrip van maatschappelijk verantwoord ondernemen);
- actievere participatie in de samenleving;
- positievere houding tegenover het Europese project en de waarden van de EU;
- beter begrip en betere erkenning van vaardigheden en kwalificaties in Europa en daarbuiten;
- verbeterde competenties, afgestemd op beroepsprofielen (onderwijs, opleiding, jeugdwerk enzovoort);
- beter begrip van praktijken, beleidsvormen en stelsels op het gebied van onderwijs, opleiding of jeugdzaken in de diverse landen;
- beter begrip van de onderlinge verbanden tussen respectievelijk formeel en niet-formeel onderwijs, beroepsopleiding, andere vormen van leren en de arbeidsmarkt; betere mogelijkheden voor beroepsontwikkeling;
- sterkere motivatie en meer tevredenheid in hun dagelijks werk.

Deze projecten zullen naar verwachting een moderniseringsproces op het niveau van de stelsels op gang brengen en tevens de onderwijs-, opleidings- en jeugdwerkstelsels versterken om beter het hoofd te bieden aan de belangrijkste uitdagingen in de wereld van vandaag: werkgelegenheid, economische stabiliteit en groei, alsook de behoefte om burgerschapscompetentie, sociale en interculturele competenties, de interculturele dialoog, democratische waarden en basisrechten, sociale inclusie, non-discriminatie en actief burgerschap, kritisch denken en mediageletterdheid te promoten.

Deze kernactie moet bijgevolg de volgende effecten hebben:

- verhoogde kwaliteit van onderwijs, opleiding en jeugdwerk in Europa en daarbuiten door een hoger excellentieniveau en een grotere aantrekkingskracht te combineren met ruimere mogelijkheden voor allen, ook kansarmen;

- onderwijs-, opleidings- en jeugdwerkstelsels die beter beantwoorden aan de op de arbeidsmarkt bestaande behoeften en geboden mogelijkheden, en nauwere banden met het bedrijfsleven en de gemeenschap;
- verbeteringen inzake aanbod en beoordeling van basis- en transversale vaardigheden, met name ondernemerschap, sociale, burgerlijke, interculturele en taalkundige competenties, kritisch denken, digitale vaardigheden en mediageletterdheid;
- grotere synergieën en nauwere banden alsook een vlottere overgang tussen de verschillende onderwijs-, opleidings- en jeugdwerksectoren op nationaal niveau, waarbij de Europese referentie-instrumenten voor erkenning, validering en transparantie van competenties en kwalificaties beter worden benut;
- intensievere benutting van leerresultaten bij het beschrijven en vaststellen van (onderdelen van) kwalificaties en van studieprogramma's, niet alleen als leer- en onderwijshulpmiddel, maar ook als beoordelingsinstrument;
- nieuwe en verbeterde interregionale en transnationale samenwerking tussen overheden op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken;
- meer strategisch en geïntegreerd gebruik van ICT en open leermiddelen in onderwijs-, opleidings- en jeugdwerkstelsels;
- sterkere motivatie om talen te leren via innovatieve onderwijsmethoden of een beter verband met het praktische gebruik van taalvaardigheden waaraan behoefte is op de arbeidsmarkt;
- nauwere interactie tussen praktijk, onderzoek en beleid.

STRATEGISCHE PARTNERSCHAPPEN OP HET GEBIED VAN ONDERWIJS, OPLEIDING EN JEUGDZAKEN

WAT ZIJN DE DOELSTELLINGEN EN PRIORITEITEN VAN EEN STRATEGISCH PARTNERSCHAP?

Strategische partnerschappen beogen de ontwikkeling, overdracht en/of toepassing van innovatieve praktijken te bevorderen evenals de tenuitvoerlegging van gezamenlijke initiatieven die samenwerking, intercollegiaal leren (peer learning) en uitwisseling van ervaring op Europees niveau stimuleren.

Afhankelijk van de doelstellingen en de samenstelling van het strategisch partnerschap, kunnen de projecten twee vormen aannemen:

STRATEGISCHE PARTNERSCHAPPEN TER ONDERSTEUNING VAN INNOVATIE:

De projecten worden verondersteld te leiden tot innovatieve resultaten en/of betrekking te hebben op intensieve verspreidings- en benuttingsactiviteiten van bestaande en nieuwe producten of vernieuwende ideeën. Aanvragers kunnen een beroep doen op een specifiek budget voor intellectuele prestaties en evenementen met multiplicatoreffect om rechtstreeks in te spelen op het innovatieve aspect van de actie. Projecten van deze soort staan open voor alle gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken.

STRATEGISCHE PARTNERSCHAPPEN TER ONDERSTEUNING VAN DE UITWISSELING VAN GOEDE PRAKTIJEN:

Het belangrijkste doel bestaat erin organisaties in staat te stellen netwerken te vormen en te versterken, hun vermogen om op transnationaal niveau te functioneren te verbeteren en ideeën, praktijken en methoden te delen en voor te leggen. De geselecteerde projecten kunnen ook tastbare resultaten opleveren en er wordt verwacht dat de resultaten van de projectactiviteiten worden verspreid, weliswaar in verhouding tot de doelstelling en reikwijdte van het project. Deze resultaten en activiteiten zullen medegefinancierd worden uit het standaardbudget voor projectbeheer en -uitvoering. In strategische partnerschappen die het hoger onderwijs betreffen, worden dit soort projecten niet ondersteund. Daarnaast kunnen in het kader van dit type partnerschappen ook enkele vormen van specifieke strategische partnerschappen worden gerealiseerd:

- **Partnerschappen voor schooluitwisseling:** Alleen scholen kunnen deelnemen aan dit soort strategische partnerschappen. De projecten kunnen gebruikmaken van de kansen voor mobiliteit voor leerlingen en personeel om de deelnemende scholen te helpen zich als organisaties te ontwikkelen en hun vermogen om in internationale projecten te werken, te verhogen. Bovendien wordt het combineren van mobiliteit en fysieke uitwisseling met virtuele samenwerking via eTwinning sterk aanbevolen.
- **Transnationale jongereninitiatieven:** Deze strategische partnerschappen op het gebied van jeugdzaken zijn gericht op de bevordering van maatschappelijk engagement en ondernemersgeest bij jongeren. Kenmerkend voor dit type strategische partnerschappen is dat een jongereninitiatief door jongeren zelf wordt ingeleid, opgezet en uitgevoerd.

Meer informatie over de kenmerken van deze specifieke projectvormen is te vinden onder "**Vormen van specifieke strategische partnerschappen**"

Strategische partnerschappen staan niet alleen open voor elke organisatie die actief is op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken of in andere sociaaleconomische sectoren, maar ook voor organisaties die op verschillende terreinen tegelijk actief zijn (zoals lokale en regionale overheden, centra voor erkenning en validering, kamers van koophandel, vakorganisaties, centra voor begeleiding, culturele organisaties). Afhankelijk van de projectdoelstellingen en -prioriteit komt het erop aan de meest geschikte en uiteenlopende partners te betrekken bij strategische partnerschappen met het doel de verschillende ervaringen, profielen en specifieke deskundigheid optimaal te benutten en ter zake dienende en kwalitatief hoogstaande projectresultaten te boeken.

Om gefinancierd te worden, moeten strategische partnerschappen op hetzij a) ten minste een horizontale prioriteit hetzij b) ten minste een specifieke doelstelling gericht zijn die relevant is op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugd dat het sterkst beïnvloed wordt, zoals hieronder wordt beschreven. De nationale agentschappen mogen meer aandacht schenken aan die prioriteiten welke bijzonder relevant zijn in de nationale context ("Europese prioriteiten in de nationale context"). De nationale agentschappen moeten potentiële aanvragers hier via hun officiële website naar behoren over informeren.

HORIZONTALE PRIORITEITEN

- **Ondersteuning van individuen bij het verwerven en ontwikkelen van basisvaardigheden en kerncompetenties⁸¹** om de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt en de sociaalpedagogische en persoonlijke ontwikkeling, alsmede de deelname aan het maatschappelijke en sociale leven te bevorderen. In een snel veranderende wereld omvat dit ook taalvaardigheden, ondernemingsgeest, kritisch denken en creativiteit, evenals toekomstgerichte vaardigheden op gebieden die van strategisch belang zijn voor slimme economische en sociale ontwikkeling. Deze prioriteit omvat onder andere acties om: partnerschappen tussen onderwijsinstellingen, bedrijven en intermediaire instanties te ontwikkelen; werkplekleren te ondersteunen; de kwaliteit en doeltreffendheid van de leermobiliteitservaringen te verbeteren; effectieve en innovatieve onderwijsmethoden, onderwijs-, beoordelings- en leeromgevingen te ondersteunen; op competenties gebaseerde benaderingen toe te passen en de kwaliteit, het effect en de relevantie daarvan te beoordelen; interdisciplinaire samenwerking op het gebied van wetenschap, technologie, engineering, kunst en wiskunde te bevorderen; de

⁸¹ Ook in overeenstemming met de aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 over kerncompetenties voor een leven lang leren. Deze aanbeveling werd opnieuw bekeken in 2016 en 2017, wat leidde tot een voorstel voor een herziene aanbeveling van de Raad. Zie: Voorstel voor een aanbeveling van de Raad inzake sleutelcompetenties voor een leven lang leren (COM(2018) 24 final).

ontwikkeling van nationale en transnationale sectorspecifieke vaardighedenstrategieën te ondersteunen. Dit kan bijdragen tot een hogere kwaliteit van onderwijs en opleiding en de overgang tussen de verschillende onderwijs- en opleidingstrajecten ondersteunen.

- **Sociale integratie:** voorrang zal worden gegeven aan acties waarin aandacht wordt besteed aan diversiteit en waarin – met name door een innovatieve geïntegreerde aanpak – het eigenaarschap van gedeelde waarden, gelijkwaardigheid, met inbegrip van gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen, en non-discriminatie en sociale integratie, met inbegrip van mensen met gezondheidsaandoeningen, via onderwijs-, opleidings-, jeugd- en sportactiviteiten worden gestimuleerd. Het programma verleent steun aan projecten die gericht zijn op de bevordering van de ontwikkeling van sociale, burgerschaps- en interculturele competenties, onlineveiligheid en digitaal welzijn, en op de bestrijding van discriminatie, segregatie, racisme, pesten (met inbegrip van cyberpesten), geweld, nepnieuws en andere vormen van onlinedesinformatie. Het programma ondersteunt en beoordeelt ook nieuwe benaderingen om de ongelijkheden in toegang tot en betrokkenheid bij digitale technologieën in formeel en niet-formeel onderwijs te verkleinen. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de aanpak van genderverschillen met betrekking tot de toegang tot en het gebruik van digitale technologieën en het starten van studies en loopbanen in de ICT door vrouwelijke studenten.
- **Open onderwijs en innovatieve praktijken in een digitaal tijdperk:** voorrang zal worden gegeven aan acties ter bevordering van innovatieve onderwijsmethoden en methoden voor lesgeven, leren en toetsen, en ter ondersteuning van opvoeders en lerenden bij het gebruik van digitale technologieën op creatieve, coöperatieve en efficiënte manieren⁸². Voorrang zal worden gegeven aan de ondersteuning van onderwijs- en opleidingsinstellingen bij de invoering van digitale technologieën, zoals uiteengezet in het Europees kader voor digitaal competente onderwijsorganisaties⁸³ en het Actieplan voor digitaal onderwijs, met inbegrip van met name het gebruik van het zelfreflectie-instrument SELFIE voor scholen voor algemeen onderwijs en scholen voor beroepsonderwijs en -opleiding op alle niveaus. "Een andere prioriteit is het actualiseren en ontwikkelen van digitale leermiddelen en -instrumenten, met name open leermiddelen, open leerboeken, en gratis "open source"-software voor onderwijsdoeleinden, alsmede het ondersteunen van het effectieve gebruik van digitale technologieën en open pedagogische methoden op het gebied van onderwijs, opleiding, jeugd en sport. Dit omvat de ondersteuning van synergie met activiteiten op het gebied van onderzoek en innovatie, waaronder dus ook open science, en de promotie van nieuwe technologieën als drijvende krachten achter verbeteringen in het onderwijs-, opleidings-, jeugd- en sportbeleid. Het programma zal ook steun verlenen aan nieuwe onderwijsmethoden en -instrumenten en het gebruik van de Europese kaders voor de digitale competentie van lesgevers, burgers en organisaties.
- **Ondersteunende lesgevers:** voorrang zal worden gegeven aan acties ter versterking van de werving, selectie en professionele ontwikkeling van lesgevers (bv. leraren, opleiders, professoren, tutores, mentoren, coaches), jeugdwerkers, schoolleiders (bv. schoolhoofden, rectoren, afdelingshoofden) en ondersteunend personeel (bv. onderwijsassistenten, loopbaanadviseurs, personeelsspecialisten in bedrijven), alsook aan acties ter ondersteuning van kwalitatief hoogstaand en innovatief lesgeven en toetsen. Dit omvat professionele ontwikkeling op gebieden als communicatie, samenwerking en uitwisseling tussen leerkrachten, het koppelen van onderwijs aan onderzoek en innovatie, werkplekleren en informeel leren, het aanpakken van voortijdig schoolverlaten, het ondersteunen van leerlingen uit kansarme milieus en het omgaan met culturele en taaldiversiteit.
- **Transparantie en erkenning van vaardigheden en kwalificaties:** voorrang zal worden gegeven aan acties ter bevordering van leer- en arbeidsmobiliteit en ter vergemakkelijking van de overgang tussen verschillende niveaus en soorten onderwijs en opleiding, tussen onderwijs/opleiding en het beroepsleven en tussen verschillende banen. Voorrang zal worden gegeven aan acties ter bevordering van automatische wederzijdse erkenning, transparantie en vergelijkbaarheid van kwalificaties en leerresultaten, onder meer door de verlening van betere diensten en informatie/begeleiding inzake vaardigheden en kwalificaties. Dit omvat de bevordering van innovatieve oplossingen om de erkenning en ondersteuning te verbeteren van de validering – op lokaal, regionaal, nationaal of Europees/internationaal niveau – van competenties die door informeel en niet-formeel leren zijn verworven, waaronder het gebruik van digitale badges en blokketen-technologieën.
- **Duurzame investeringen, kwaliteit en efficiëntie van de onderwijs-, opleidings- en jeugdwerkstelsels:** voorrang zal worden gegeven aan acties ter ondersteuning van de uitvoering van het investeringsplan voor Europa, onder meer door financieringsmodellen te stimuleren waarbij particuliere actoren en particulier kapitaal worden aangetrokken, zoals de Europese garantiefaciliteit voor studentenleningen; ter ondersteuning van de ontwikkeling van wetenschappelijk onderbouwd beleid en hervormingen die gericht zijn op een efficiëntere verstrekking van kwaliteitsonderwijs en -opleidingen; ter verkenning van innovatieve manieren om te zorgen voor duurzame investeringen in onderwijs, opleiding en jeugdwerk, met inbegrip van prestatiegerichte financiering en kostendeling, waar van toepassing.
- **De sociale en educatieve waarde van het Europees cultureel erfgoed, de bijdrage ervan aan het scheppen van werkgelegenheid, economische groei en sociale samenhang:** voorrang zal worden gegeven aan acties die bijdragen aan de bewustwording van het belang van het Europese culturele erfgoed door middel van onderwijs, levenslang leren, informeel en niet-formeel leren, jeugdzaam en sport, met inbegrip van acties ter ondersteuning van de ontwikkeling van vaardigheden, sociale integratie, kritisch denken en betrokkenheid van jongeren. Nieuwe participatieve en interculturele benaderingen van het erfgoed, alsmede educatieve initiatieven ter bevordering van de interculturele dialoog tussen leerkrachten en leerlingen vanaf jonge leeftijd zullen worden bevorderd.

⁸² Overeenkomstig het Actieplan voor digitaal onderwijs van 17 januari 2018 (COM(2018) 22 final).

⁸³ Zie: <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomporg>.

Gebiedsspecifieke prioriteiten

Op het gebied van **het hoger onderwijs** zal voorrang worden gegeven aan acties ter versterking van internationalisering en mobiliteit, evenals verbanden tussen onderwijs, onderzoek en innovatie, in overeenstemming met de uitdagingen die zijn vastgesteld in de nieuwe EU-agenda voor hoger onderwijs, de aanbeveling van de Raad over het volgen van afgestudeerden, de mededeling “De Europese identiteit versterken via onderwijs en cultuur” en het Actieplan voor digitaal onderwijs:

- **het stimuleren van internationalisering**, onder meer door automatische wederzijdse erkenning van kwalificaties en leerresultaten, en ondersteuning van instellingen voor hoger onderwijs bij de uitvoering van de beginselen en instrumenten van het Bolognaproces om de mobiliteit voor iedereen te vergroten en een succesvolle Europese onderwijsruimte te ontwikkelen;
- **het aanpakken van lacunes in vaardigheden en mismatches** door: a) ondersteuning van nieuwe innovatieve onderwijsmethoden om resultaatgerichte curricula te ontwerpen en te ontwikkelen, die beantwoorden aan de leerbehoeften van studenten en tegelijkertijd relevant zijn voor de arbeidsmarkt en de maatschappelijke behoeften, onder meer door een beter gebruik van open en online-, gemengd, werkplek- en multidisciplinair leren. En om flexibeler leren mogelijk te maken, de verscheidenheid van cursussen te vergroten en de digitale competenties van lesgevers en studenten te ontwikkelen; b) activiteiten om het aantal inschrijvingen in vakken die te kampen hebben met vaardigheidstekorten te vergroten en de loopbaanbegeleiding te verbeteren; c) activiteiten ter ondersteuning van de verwerving van overdraagbare, ondernemers- en digitale vaardigheden;
- **het bevorderen en belonen van excellentie in onderwijs en ontwikkeling van vaardigheden**, onder meer door a) bevordering van effectieve stimulerende structuren en personeelsbeleid op nationaal en institutioneel niveau; b) stimulering van opleidingen van afgestudeerden en de uitwisseling van goede praktijken (bijvoorbeeld via samenwerkingsplatforms) op het gebied van nieuwe en innovatieve onderwijsmethoden, met inbegrip van multidisciplinaire benaderingen en nieuwe methoden voor de opzet van curricula, de uitvoering en de beoordeling; c) instellingen in staat te stellen om een breder scala aan (online)cursussen aan voltijd-, deeltijd- of een-leven-lang-lerenstudenten aan te bieden; d) onderwijs aan onderzoek en innovatie te koppelen, een ondernemende, open en innovatieve hogeronderwijssector te bevorderen en leer- en onderwijspartnerschappen met commerciële en niet-commerciële partners in de particuliere sector te stimuleren;
- **het opbouwen van inclusieve hogeronderwijsstelsels**, verbonden met de omliggende gemeenschappen, door de toegang eerlijker te maken en het percentage deelnemers en afgestudeerden uit ondervertegenwoordigde en kansarme groepen en vluchtelingen te vergroten; flexibele en modulaire cursussen (deeltijds, online of gemengd) te ontwikkelen, te testen en uit te voeren; burgerlijke en sociale verantwoordelijkheid van studenten, onderzoekers en universiteiten te bevorderen en vrijwilligers- en gemeenschapswerk in academische resultaten te erkennen;
- het consolideren en verbeteren van de **opbouw van feitelijke kennis** over het hoger onderwijs door de prestaties van hogeronderwijsbeleid, hogeronderwijsstelsels en afzonderlijke instellingen te meten; het verzamelen van feitelijke kennis over de vaardigheidsbehoeften van de economie en de samenleving door middel van anticipatie op vaardigheden, het volgen van afgestudeerden en verkenningstudies, met inbegrip van ondersteuning aan verdere ontwikkeling van volgsystemen voor afgestudeerden in programmalanden overeenkomstig de aanbeveling van de Raad over het volgen van afgestudeerden, en het verbeteren van de beschikbaarheid van vergelijkbare gegevens over de afstudeerresultaten in Europa;
- **het bevorderen van effectieve en efficiënte financierings- en bestuursmodellen op systeemniveau**, belonen van goed onderwijs, innovatie en gemeenschapsbelang;
- **het ondersteunen van de invoering van de EU-studentenkaart** om de studentmobiliteit in Europa te vergemakkelijken door de administratieve lasten in termen van tijd, kosten en inspanningen in verband met de fysieke registratie aanzienlijk te verminderen; door te zorgen voor een veilige overdracht van studentengegevens tussen instellingen voor hoger onderwijs, van de selectie van studenten tot de erkenning van hun ECTS-studiepunten, met volledige inachtneming van de bescherming van persoonsgegevens.

Op het gebied van **schoolonderwijs** zal voorrang worden gegeven aan:

- **het versterken van de profielen van onderwijsfuncties**, waaronder met name leerkrachten, schoolleiders en opleiders van leerkrachten, bijvoorbeeld door: loopbanen aantrekkelijker en diverser te maken, selectie, werving en beoordeling te versterken, de opleiding en professionele ontwikkeling van leerkrachten te verbeteren en de verschillende fasen daarvan aan elkaar te koppelen; de mobiliteit van leerkrachten te vergemakkelijken, leerkrachten te ondersteunen bij het ontwikkelen van innovatieve onderwijs- en beoordelingsmethoden; leiderschap in het onderwijs te versterken, met inbegrip van verdeling van leiderschap en leerkrachten met leiderschapspositie.
- het bevorderen van een integrale benadering van taalonderwijs en -verwerving, inspelend op de toenemende linguïstische diversiteit in scholen, bijvoorbeeld door: vroege taalverwerving en -bewustzijn te stimuleren, tweetalige onderwijsopties te ontwikkelen vooral voor grensregio's en/of gebieden waar de inwoners meer dan een taal gebruiken; het gebruik van nieuwe technologieën ter ondersteuning van taalverwerving gangbaar maken, de integratie van taal in de verschillende lesprogramma's.
- **het aanpakken van voortijdig schoolverlaten en achterstand**, ervoor zorgen dat alle leerlingen succesvol kunnen zijn, waaronder kinderen met een migratieachtergrond, bijvoorbeeld door: samenwerking tussen alle actoren binnen scholen en met families en andere externe belanghebbenden te versterken; de overgang tussen de verschillende onderwijsfasen te verbeteren; de vorming van netwerken door scholen te ondersteunen, die samenwerkingsgerichte en holistische onderwijs- en leerbenaderingen bevorderen; de evaluatie en kwaliteitsborging te verbeteren.

- **het verbeteren van de toegang tot betaalbare en hoogwaardige opvang- en onderwijsmogelijkheden voor jonge kinderen**, en het verhogen van de kwaliteit van de systemen en voorzieningen teneinde de op hun leeftijd afgestemde ontwikkeling van kinderen te stimuleren, met het oog op betere leerresultaten en een goede start in het onderwijs voor iedereen, bijvoorbeeld door: het EU-kwaliteitskader verder te ontwikkelen; de voordelen van onderwijs voor jonge kinderen te bestendigen in de andere niveaus van schoolonderwijs; en nieuwe modellen te ontwikkelen inzake uitvoering, beheer en financiering.
- **het opbouwen van capaciteit voor de organisatie en erkenning van leerperioden in het buitenland**, waaronder de erkenning van formeel onderwijs en transversale competenties ontwikkeld via niet-formeel en informeel leren, bijvoorbeeld door: instrumenten en mechanismen voor erkenning te ontwikkelen en te verspreiden; beste praktijken te delen en te bevorderen; de administratieve capaciteit van scholen te vergroten ter ondersteuning van deelname van leerlingen aan transnationale projecten en uitwisselingen; te zorgen voor de juiste veiligheidsnormen voor leerlingen die deelnemen aan transnationale mobiliteit; en duurzame partnerschappen te bewerkstelligen tussen organisaties die grensoverschrijdende uitwisselingen in het reguliere onderwijs organiseren.

Op het gebied van **beroepsonderwijs en -opleiding (zowel initieel als postinitieel)** zal voorrang worden gegeven aan:

- het ontwikkelen van partnerschappen die het opzetten en uitvoeren van internationaliseringsstrategieën voor aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding ondersteunen⁸⁴, en tot doel hebben de noodzakelijke ondersteuningsmechanismen en contractuele kaders in te stellen om hoogwaardige mobiliteit van personeel en studenten te bevorderen⁸⁵, waaronder de erkenning van hun leerresultaten; het ontwikkelen van ondersteuningsdiensten voor studenten om internationalisering en studentmobiliteit in dit onderwijs te bevorderen door middel van acties gericht op het informeren, motiveren, voorbereiden en faciliteren van de sociale integratie van de student in het gastland en tegelijkertijd het verbeteren van hun interculturele bewustzijn en actief burgerschap;
- het ontwikkelen van partnerschappen ter bevordering van alle vormen van werkplekleren, met name voor de uitvoering van de aanbeveling van de Raad over een Europees kader voor hoogwaardige en doeltreffende leerlingplaatsen⁸⁶. Deze partnerschappen kunnen ook gericht zijn op de ontwikkeling van nieuwe opleidingsinhoud en gezamenlijke beroepsopleidingskwalificaties, die perioden van werkplekleren bevatten, met inbegrip van mogelijkheden om kennis toe te passen in de praktijk op de werkvloer, en op de invoering van internationale mobiliteitservaringen waar mogelijk;
- het verhogen van de kwaliteit van beroepsonderwijs en opleiding door middel van het opzetten van cyclische feedbackprocessen om het aanbod van beroepsonderwijs en -opleiding aan te passen, met inbegrip van het opzetten en testen van volgsystemen voor afgestudeerden in het kader van kwaliteitsborgingssystemen overeenkomstig de aanbeveling van de Raad over het volgen van afgestudeerden en de aanbeveling over het Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding (EQAVET)⁸⁷;
- het verbeteren van de toegang tot opleiding en kwalificaties voor iedereen, met bijzondere aandacht voor laagopgeleiden, door middel van postinitieel beroepsonderwijs, met name door de kwaliteit, het aanbod en de toegankelijkheid van postinitieel beroepsonderwijs te verbeteren, niet-formeel en informeel leren te valideren, werkplekleren te bevorderen, efficiënte en geïntegreerde begeleidingsdiensten en flexibele leertrajecten aan te bieden waarbinnen makkelijk kan worden overgestapt; dit omvat het ontwikkelen van partnerschappen tussen micro-, kleine en middelgrote ondernemingen en aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding met het oog op het bevorderen van gezamenlijke competentiecentra, leernetwerken, ondersteuning voor het bundelen van middelen, en het aanbieden van initiële en/of postinitiële opleiding aan hun personeel;
- het verder versterken van kerncompetenties in initieel en postinitieel beroepsonderwijs en -opleiding (met name lees- schrijf- en rekenvaardigheid, digitale competenties en talen), met inbegrip van gemeenschappelijke methoden voor het introduceren van deze competenties in curricula, evenals voor het verkrijgen, aanleveren en beoordelen van de leerresultaten van deze curricula;
- het ondersteunen van het starten met innovatieve benaderingen en digitale technologieën voor het onderwijs, zoals uiteengezet in het Actieplan voor digitaal onderwijs, met inbegrip van het effectieve gebruik van het zelfreflectie-instrument SELFIE ter ondersteuning van een integrale benadering van innovatie, en het gebruik van digitale technologieën voor pedagogische, administratieve, technische en organisatorische verandering;
- het invoeren van een systematische benadering van, en mogelijkheden voor, initiële en postinitiële professionele ontwikkeling van leerkrachten, opleiders en mentoren in beroepsonderwijs en -opleiding, zowel in de schoolomgeving als op de werkplek (waaronder leerlingplaatsen), onder meer via de ontwikkeling van doeltreffend digitaal, open en innovatief onderwijs en onderwijsmethoden, evenals praktische instrumenten;
- het ontwikkelen van duurzame partnerschappen om de organisatie van nationale, regionale en sectorspecifieke vaardigheidswedstrijden op te zetten of verder te ontwikkelen, als een manier om de aantrekkingskracht en de topkwaliteit in het beroepsonderwijs te vergroten. Deze partnerschappen kunnen ook de regelingen ontwikkelen en ondersteunen voor de voorbereiding, training en deelname van studenten en personeel in het beroepsonderwijs in internationale, regionale en sectorspecifieke vaardigheidswedstrijden. Tegelijkertijd kunnen ze nauw samenwerken met bedrijven, aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding, kamers en andere relevante belanghebbenden.

⁸⁴ Zie het ondersteunend document "Go international: Practical Guide on Strategic Internationalisation in VET" http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/eac-a06-go-international_en.pdf.

⁸⁵ De specifieke regels en informatie met betrekking tot de mobiliteitsactiviteiten van studenten in beroepsonderwijs en -opleiding, zoals beschreven in bijlage I van de programmagids, moeten worden toegepast.

⁸⁶ Voorstel voor een aanbeveling van de Raad over een Europees kader voor hoogwaardige en doeltreffende leerlingplaatsen (COM(2017) 563 final).

⁸⁷ PB C 155, 8.7.2009, blz. 1–10

Op het gebied van **volwassenenonderwijs**, in overeenstemming met de prioriteiten van de ET2020/Europese agenda voor volwasseneneducatie⁸⁸ en de aanbeveling van de Raad betreffende bijscholingstrajecten: Nieuwe mogelijkheden voor volwassenen, zal voorrang worden gegeven aan:

- het verbeteren en uitbreiden van het **aanbod van hoogwaardige leermogelijkheden** die zijn toegesneden op de behoeften van individuele laagopgeleide of laaggekwalificeerde volwassenen, zodat zij hun lees-, schrijf- en rekenvaardig rekensvaardigheid of digitale vaardigheden, kerncompetenties en/of voortgang naar hogere kwalificaties kunnen verbeteren, onder meer door de validatie van vaardigheden die zij door informeel en niet-formeel leren hebben verworven;
- het ondersteunen van de totstandbrenging van, en **toegang tot, bijscholingstrajecten** door het in kaart brengen en toetsen van vaardigheden, het leeraanbod aan te passen aan individuele leerbehoeften, flexibele manieren van leren te erkennen (bijvoorbeeld open onlinecursussen voor een groot publiek (MOOC's)), en door vaardigheden die via informeel en niet-formeel leren zijn verworven te valideren;
- het vergroten van de **vraag en het gebruik** door middel van doeltreffende strategieën voor voorlichting, begeleiding en motivatie die laagopgeleide of laaggekwalificeerde volwassenen aanmoedigen hun lees-, schrijf- en rekenvaardigheid, digitale competenties en andere kerncompetenties te ontwikkelen en te verbeteren en/of hogere kwalificaties te bereiken;
- het uitbreiden en ontwikkelen van de **competenties van de lesgevers** en ander personeel dat volwassen lerenden ondersteunt, met name in het motiveren van volwassenen om deel te nemen aan het leerproces en in het effectief onderwijzen van lees-, schrijf- en rekenvaardigheid en digitale competenties aan laagopgeleide of laaggekwalificeerde volwassenen, onder meer door het effectief gebruik van digitale technologieën om de leerervaring te verbeteren;
- het ontwikkelen van mechanismen om de doeltreffendheid van het beleid inzake volwassenenonderwijs te monitoren of om de vooruitgang van volwassen lerenden te volgen en te monitoren.

GEBIEDSPECIFIEKE PRIORITEITEN

Op het gebied van **het hoger onderwijs** zal voorrang worden gegeven aan acties ter versterking van internationalisering en mobiliteit, evenals verbanden tussen onderwijs, onderzoek en innovatie, in overeenstemming met de uitdagingen die zijn vastgesteld in de nieuwe EU-agenda voor hoger onderwijs, de aanbeveling van de Raad over het volgen van afgestudeerden, de mededeling “De Europese identiteit versterken via onderwijs en cultuur” en het Actieplan voor digitaal onderwijs:

Op het gebied van **jeugdwerk** in overeenstemming met de voorgestelde EU-jeugdstrategie 2019-2027 zal voorrang worden gegeven aan:

Projecten die bijdragen aan de EU-jeugdwerkagenda door het bevorderen van

- kwaliteit, innovatie en erkenning van jeugdwerk. Voorrang wordt gegeven aan projecten die gericht zijn op:
 - het ondersteunen van capaciteitsopbouw van jeugdwerkers en in het jeugdwerk;
 - het ondersteunen van jeugdwerkers bij het ontwikkelen en delen van doeltreffende methoden om gemarginaliseerde jongeren te bereiken, racisme en onverdraagzaamheid onder jongeren te voorkomen en de risico's, kansen en gevolgen van digitalisering aan te pakken;
 - het bevorderen van de inclusie en inzetbaarheid van kansarme jongeren (waaronder jongeren die geen baan hebben noch onderwijs of een opleiding volgen), waarbij de klemtoon in het bijzonder ligt op jongeren die gemarginaliseerd dreigen te raken en op jongeren met een migrantenachtergrond, waaronder pas aangekomen migranten en jonge vluchtelingen;
 - het stimuleren van de interculturele dialoog en het versterken van de kennis en de aanvaarding van diversiteit in de maatschappij;
 - het openstellen van het jeugdwerk voor sectoroverstijgende samenwerking waardoor grotere synergieën mogelijk worden tussen alle actiegebieden die betrekking hebben op jongeren;
 - de overgang van jongeren van jeugd naar volwassenheid vergemakkelijken, met name de integratie op de arbeidsmarkt; hun competenties ontwikkelen en kwaliteitsnormen, ethische en beroepsnormen vaststellen;
 - het versterken van de banden tussen beleid, onderzoek en praktijk; het stimuleren van betere kennis over de situatie van jongeren en jeugdbeleid, de erkenning en validering van jeugdwerk en informeel en niet-formeel leren op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau.
- Het bevorderen van projecten gericht op het betrekken, verbinden en sterker maken van jongeren. Voorrang zal worden gegeven aan projecten die de sectoroverstijgende samenwerking versterken met het oog op grotere synergieën tussen alle actiegebieden die betrekking hebben op jongeren, met nadruk op de toegang tot rechten, autonomie, participatie – met inbegrip van e-participatie – en actief burgerschap van jongeren, en dan vooral die jongeren die risico lopen op sociale uitsluiting, door middel van projecten die gericht zijn op:
 - een grotere participatie van alle jongeren in het democratische en het burgerleven in Europa, ook in het kader van de Europese verkiezingen van 2019;
 - het verbreden en verdiepen van politieke en maatschappelijke participatie van jongeren op lokaal, regionaal, nationaal, Europees of mondiaal niveau;
 - het promoten van vrijwilligerswerk onder jongeren;
 - een sterkere sociale inclusie van alle jongeren, daarbij rekening houdend met de onderliggende Europese waarden;
 - het promoten van diversiteit, interculturele en interreligieuze dialoog en de gemeenschappelijke waarden vrijheid, tolerantie en eerbiediging van mensenrechten, sociale en economische rechten;

⁸⁸ Resolutie van de Raad betreffende een Europese agenda voor volwasseneneducatie, PB C 372/1, 20.12.2011.

- kritisch denken en mediageletterdheid bij jongeren doen toenemen ter versterking van de democratie en bestrijding van manipulatie, propaganda en nepnieuws;
 - het versterken van de zin voor initiatief van jonge mensen, met name op sociaal gebied;
 - het in staat stellen van jonge mensen om in verbinding te komen met, hun mening kenbaar te maken aan en invloed uit te oefenen op verkozen beleidsmakers, overheden, belangengroepen, maatschappelijke organisaties of individuele burgers in het kader van politieke of maatschappelijke processen die hun leven beïnvloeden.
- Het bevorderen van onderwijs in ondernemerschap, maatschappelijk verantwoord ondernemen en activiteiten zonder winstoogmerk onder jonge mensen. Voorrang wordt gegeven aan projecten in de vorm van transnationale jongereninitiatieven die groepen jongeren in staat stellen ideeën in de praktijk te brengen, onder meer door middel van sociale ondernemingen, met het oog op het aanpakken van uitdagingen en problemen waar ze in hun dagelijks leven mee te maken krijgen.

WELKE ACTIVITEITEN WORDEN ONDERSTEUND IN EEN STRATEGISCH PARTNERSCHAP?

Gedurende de looptijd van het project, en rekening houdend met het soort strategische partnerschappen, kunnen projecten doorgaans een breed scala aan activiteiten ontplooiën, zoals:

- activiteiten ter versterking van de samenwerking en netwerkvorming tussen organisaties;
- toetsing en/of toepassing van **innovatieve praktijken** op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken;
- activiteiten ter vergemakkelijking van de **erkenning en validering van kennis, vaardigheden en competenties** verworven door formeel, niet-formeel en informeel leren;
- activiteiten met het oog op de **samenwerking tussen regionale overheden** ter bevordering van de ontwikkeling van onderwijs-, opleidings- en jeugdwerkstelsels en de integratie daarvan in lokale en regionale ontwikkelingsacties;
- activiteiten om lerenden met een **handicap/specifieke behoeften** te helpen hun opleiding af te ronden en om voor hen de overgang naar de arbeidsmarkt te vergemakkelijken, onder meer door segregatie en discriminatie van gemarginaliseerde gemeenschappen in het onderwijs te bestrijden;
- activiteiten om professionele krachten in onderwijs en opleiding beter voor te bereiden op en hen in te zetten bij uitdagingen inzake **gelijkheid, diversiteit en inclusie** in de leeromgeving;
- activiteiten ter bevordering van de integratie van vluchtelingen, asielzoekers en pas aangekomen migranten en van bewustmaking van de vluchtelingencrisis in Europa;
- transnationale initiatieven ter bevordering van ondernemersgeest en vaardigheden, ter stimulering van **actief burgerschap en ondernemerschap (met inbegrip van maatschappelijk verantwoord ondernemen)**, gezamenlijk uitgevoerd door twee of meer groepen jongeren uit verschillende landen.

Strategische partnerschappen kunnen ook transnationale individuele **leer-, onderwijs- en opleidingsactiviteiten** organiseren voor zover die een meerwaarde opleveren voor de verwezenlijking van de projectdoelstellingen. Sommige activiteiten zijn bijzonder relevant op een of meer gebieden in onderwijs, opleiding en jeugdzaken, zoals in de onderstaande tabel is aangegeven. Zie bijlage I voor een meer gedetailleerde beschrijving van de ondersteunde activiteiten.

Soort activiteit	In het bijzonder relevant voor
Gemengde mobiliteit van lerenden	Alle gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken
Uitwisselingen van korte duur van groepen leerlingen	Schoolonderwijs, beroepsonderwijs en opleiding
Intensieve studieprogramma's	Hoger onderwijs
Langdurige studiemobiliteit van leerlingen	Schoolonderwijs
Langdurige onderwijs- of opleidingsopdrachten	Hoger onderwijs, beroepsonderwijs en opleiding, schoolonderwijs en volwassenenonderwijs
Langdurige mobiliteit van jeugdwerkers	Jeugdzaken
Gezamenlijke opleidingsevenementen van korte duur voor personeel	Alle gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken

WIE KAN DEELNEMEN AAN EEN STRATEGISCH PARTNERSCHAP?

In het algemeen zijn strategische partnerschappen gericht op de samenwerking tussen in programmalanden gevestigde organisaties. Niettemin kunnen ook organisaties uit partnerlanden als partner (niet als aanvrager) bij een strategisch partnerschap worden betrokken voor zover hun deelname essentiële meerwaarde oplevert voor het project.

Naast de organisaties die formeel deelnemen aan het project en EU-middelen krijgen toegewezen, kunnen bij strategische partnerschappen ook geassocieerde partners uit de publieke of private sector betrokken zijn die bijdragen tot de uitvoering van specifieke taken/activiteiten van het project en de verspreiding en de duurzaamheid van het project ondersteunen. Als het gaat om contractbeheer worden geassocieerde partners niet als projectpartners beschouwd en zij krijgen geen financiële steun. Niettemin moeten hun betrokkenheid en rol in het project en de verschillende activiteiten duidelijk worden omschreven.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM EEN STRATEGISCH PARTNERSCHAP TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een strategisch partnerschap moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

ALGEMENE SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

<p>In aanmerking komende deelnemende organisaties</p>	<p>Een deelnemende organisatie kan elke publieke of particuliere organisatie zijn die gevestigd is in een programmaland of in een willekeurig partnerland over de hele wereld (zie deel A van deze gids onder "begunstigde landen").</p> <p>Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ instellingen voor hoger onderwijs (IHO's); ▪ scholen/instituten/onderwijscentra (op elk niveau, van peuter- en kleuteronderwijs tot hoger secundair onderwijs, met inbegrip van beroepsonderwijs en volwassenenonderwijs); ▪ organisaties of verenigingen zonder winstoogmerk, niet-gouvernementele organisaties (ngo's); ▪ kleine, middelgrote of grote ondernemingen uit de publieke of particuliere sector (met inbegrip van sociale ondernemingen); ▪ lokale, regionale of nationale publieke organen; ▪ sociale partners of andere vertegenwoordigers uit het beroepsleven, met inbegrip van kamers van koophandel en industrie, ambachtelijke/beroepsverenigingen en vakbonden; ▪ onderzoeksinstellingen; ▪ stichtingen; ▪ centra voor interbedrijfsopleiding; ▪ ondernemingen die gedeelde opleidingen aanbieden (op samenwerking gebaseerde opleiding); ▪ culturele organisaties, bibliotheken, musea; ▪ verstrekkers van diensten inzake studie- en beroepskeuzevoorlichting; ▪ organen die via niet-formeel en informeel leren verworven kennis vaardigheden en competenties valideren; ▪ Europese jeugd-ngo's; ▪ groepen jongeren die actief zijn in het jeugdwerk, maar niet noodzakelijkerwijs in het kader van een jeugdorganisatie (d.w.z. informele groepen jongeren).⁸⁹ <p>In een programmaland gevestigde IHO's moeten in het bezit zijn van een geldig Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE). Deelnemende IHO's uit partnerlanden hoeven niet in het bezit te zijn van een ECHE, maar moeten zich wel aansluiten bij de daarin vervatte beginselen.</p>
<p>Wie kan een aanvraag indienen?</p>	<p>Elke deelnemende organisatie die in een programmaland gevestigd is, kan een subsidie aanvragen. Deze organisatie dient de aanvraag in namens alle deelnemende organisaties die bij het project betrokken zijn.</p>
<p>Aantal deelnemende organisaties en profiel daarvan</p>	<p>Een strategisch partnerschap heeft een transnationale opzet, wat betekent dat er minstens drie organisaties uit drie verschillende programmalanden bij betrokken zijn. Er is geen maximumaantal voor deelnemende organisaties vastgesteld. Voor het budget inzake projectbeheer en -uitvoering geldt echter een bovengrens (gelijk aan 10 deelnemende organisaties). Alle deelnemende organisaties moeten worden geïdentificeerd op het ogenblik dat een subsidie wordt aangevraagd.</p> <p>Bij wijze van uitzondering gelden andere regels voor de volgende strategische partnerschappen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Strategische partnerschappen op het gebied van jeugdzaken moeten minimaal uit twee organisaties uit twee verschillende programmalanden bestaan; ▪ Partnerschappen voor schooluitwisseling moeten uit ten minste twee en ten hoogste zes scholen uit ten minste twee verschillende programmalanden bestaan.⁹⁰

⁸⁹ Als het gaat om een informele groep, moet een van de groepsleden de rol van vertegenwoordiger op zich nemen en de verantwoordelijkheid namens de groep aanvaarden.

<p>Locatie(s) van de activiteiten</p>	<p>Alle activiteiten van een strategisch partnerschap moeten plaatsvinden in de landen van de organisaties die aan het project deelnemen. Leer-, onderwijs en opleidingsactiviteiten van lerenden en langetermijnactiviteiten voor personeel kunnen alleen in programmalanden worden georganiseerd.</p> <p>Bovendien, indien naar behoren gemotiveerd in verband met de doelstellingen of de uitvoering van het project:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kunnen de activiteiten ook plaatsvinden in een plaats waar een instelling van de Europese Unie is gevestigd, zelfs als aan het project geen organisaties deelnemen uit het land waar de instelling is gevestigd⁹¹, ▪ evenementen met multiplicatoreffect kunnen worden georganiseerd in het land van eender welke geassocieerde partner die bij het strategisch partnerschap is betrokken.
<p>Projectduur</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Partnerschappen op het gebied van hoger onderwijs: tussen 24 en 36 maanden; ▪ Partnerschappen op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding, schoolonderwijs en volwassenenonderwijs: tussen 12 en 36 maanden⁹²; ▪ Partnerschappen op het gebied van jeugdzaken: tussen 6 en 36 maanden. <p>De duur moet in de aanvraagfase worden gekozen op basis van de doelstelling van het project en het soort geplande activiteiten. Wanneer de begunstigde daarom verzoekt en voor zover het nationaal agentschap daarmee instemt, kan de duur van een strategisch partnerschap in uitzonderlijke gevallen worden verlengd met ten hoogste 6 maanden op voorwaarde dat het partnerschap in totaal niet langer dan 3 jaar duurt. In dat geval blijft de totale subsidie ongewijzigd. In elk geval mogen de projecten niet later dan 31 augustus 2022 eindigen.</p>
<p>Waar aanvragen?</p>	<p>Bij het nationaal agentschap in het land waar de verzoekende organisatie is gevestigd.⁹³</p> <p>Een en hetzelfde consortium van partners kan per termijn slechts één aanvraag indienen, en slechts bij één nationaal agentschap.</p>
<p>Wanneer aanvragen?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Partnerschappen op het gebied van hoger onderwijs, beroepsonderwijs en opleiding, school- en volwassenenonderwijs: <ul style="list-style-type: none"> – aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 21 maart om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 september en 31 december van datzelfde jaar. ▪ Partnerschappen op het gebied van jeugdzaken: <ul style="list-style-type: none"> – aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op: <ul style="list-style-type: none"> – 5 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 juni en 30 september van datzelfde jaar; – 30 april om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 september en 31 januari van datzelfde jaar; – 1 oktober om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 februari en 31 mei van het daaropvolgende jaar. <p>Voor strategische partnerschappen op het gebied van jeugdzaken: voor elk van de drie uiterste termijnen kunnen de nationale agentschappen beslissen of de uiterste termijn geldt voor beide soorten strategische partnerschappen (d.w.z. ter ondersteuning van innovatie en ter ondersteuning van de uitwisseling van goede praktijken) of slechts voor één van beide soorten. Aanvragers wordt verzocht voor meer informatie de website van hun nationaal agentschap te raadplegen.</p>
<p>Hoe aanvragen?</p>	<p>In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.</p>

AANVULLENDE SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

Daarnaast moeten, wanneer het strategisch partnerschap voorziet in een van de volgende transnationale leer-, onderwijs- en opleidingsactiviteiten, de relevante aanvullende subsidiabiliteitscriteria in acht worden genomen:

Gezamenlijke opleidingsevenementen van korte duur voor personeel

⁹⁰ Afhankelijk van het land waarin de school is ingeschreven, geldt voor dit soort partnerschappen een specifieke definitie van in aanmerking komende scholen. De definitie van en/of een lijst van in aanmerking komendescholen wordt gepubliceerd op de website van elk nationaal agentschap. Let op: het contractmodel voor partnerschappen voor schooluitwisseling verschilt van dat voor andere strategische partnerschappen en is gebaseerd op subsidieovereenkomsten met één begunstigde. Zie deel C van deze gids voor meer informatie of neem contact op met uw nationaal agentschap.

⁹¹ De zetels van de instellingen van de Europese Unie bevinden zich in Brussel, Frankfurt, Luxemburg, Straatsburg en Den Haag.

⁹² Voor de specifieke vorm "partnerschappen voor schooluitwisseling" gelden aanvullende criteria. Zie onder "Partnerschappen voor schooluitwisseling".

⁹³ Let op: scholen onder toezicht van nationale autoriteiten van een ander land (bijvoorbeeld het Lycée Français, Duitse scholen, Britse "legerscholen") dienen hun aanvraag in bij het nationaal agentschap van het toezichhoudende land.

In aanmerking komende deelnemers	Professoren, leerkrachten, opleiders, onderwijzend en administratief personeel ⁹⁴ dat werkt bij de deelnemende organisaties in programma- en partnerlanden. Jongerenwerkers van programma- en partnerlanden.
Duur van de activiteit	3 dagen tot 2 maanden, exclusief reistijd.

Intensieve studieprogramma's

In aanmerking komende deelnemers	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lerenden: Hogeronderwijsstudenten die bij een deelnemende IHO in een programmaland zijn ingeschreven. ▪ Onderwijzend personeel: onderwijzend personeel van deelnemende IHO's in partner- of programmalanden. ▪ Uitgenodigde leerkrachten: leerkrachten uit niet-deelnemende IHO's en deskundigen/specialisten/vakmensen uit bedrijven of andere organisaties uit programma- of partnerlanden.
Duur van de activiteit	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lerenden: 5 dagen tot 2 maanden, exclusief reistijd. ▪ Onderwijzend personeel (met inbegrip van uitgenodigde leraren): 1 dag tot 2 maanden; exclusief reistijd.

Gemengde mobiliteit van leerlingen, lerenden en jongeren (kortlopende fysieke mobiliteit gecombineerd met virtuele mobiliteit)

In aanmerking komende deelnemers	Stagiaires, leerlingen van beroepsonderwijs en -opleiding ⁹⁵ Volwassen lerenden en leerlingen van deelnemende organisaties in programmalanden. Jongeren uit programmalanden.
Duur van de activiteit	5 dagen tot 2 maanden, exclusief reistijd

Uitwisselingen van korte duur van groepen leerlingen (inclusief lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding)

In aanmerking komende deelnemers	Schoolleerlingen en lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding van elke leeftijd ingeschreven bij een deelnemende school (inclusief instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding) in een programmaland en begeleid door schoolpersoneel.
Duur van de activiteit	3 dagen tot 2 maanden, exclusief reistijd

Langdurige onderwijs- of opleidingsopdrachten

In aanmerking komende deelnemers	Professoren, leerkrachten, opleiders, onderwijzend en administratief personeel dat werkt bij de deelnemende organisatie in programmalanden.
Duur van de activiteit	2 tot 12 maanden

Langdurige studiemobiliteit van leerlingen

In aanmerking komende deelnemers	Leerlingen die ouder zijn dan 14 jaar, ingeschreven bij een deelnemende school in een programmaland.
Duur van de activiteit	2 tot 12 maanden

Langdurige mobiliteit van jeugdwerkers

In aanmerking komende deelnemers	Jongerenwerkers uit programmalanden.
Duur van de activiteit	2 tot 12 maanden

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Naargelang van de projectdoelstellingen, de deelnemende organisaties, de verwachte effecten en andere factoren kunnen strategische partnerschappen variëren in omvang, waarbij de activiteiten dienovereenkomstig worden aangepast. Eenvoudig gesteld biedt deze actie deelnemende organisaties niet alleen de gelegenheid om ervaring op te doen in internationale samenwerking en hun capaciteiten te versterken, maar ook om innovatieve resultaten van

⁹⁴ Op het gebied van schoolonderwijs betreft dit onder andere onderwijspersoneel dat binnen scholen werkt, zoals schoolinspecteurs, schooladviseurs, pedagogische begeleiders, psychologen enzovoort.

⁹⁵ Hogeronderwijsstudenten moeten ingeschreven zijn bij een deelnemende IHO en een studie volgen die leidt tot een erkende graad of een andere erkende kwalificatie op tertiair niveau, tot en met doctoraatsniveau.

hoge kwaliteit te leveren. De kwaliteitsbeoordeling van het project staat in verhouding tot de doelstellingen van de samenwerking en het soort betrokken organisaties.

Projecten worden beoordeeld op grond van de volgende criteria:

<p>Relevantie van het consortium (maximaal 30 punten)</p>	<p>De mate waarin het voorstel relevant is voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ de doelstellingen en prioriteiten van de actie (zie het deel "Wat zijn de doelstellingen en prioriteiten van een strategisch partnerschap?"). ▪ Als het voorstel betrekking heeft op de horizontale prioriteit met betrekking tot inclusie in onderwijs, opleiding en jeugdzaken, zal het als zeer relevant worden beschouwd. ▪ Als het voorstel betrekking heeft op een of meer "Europese prioriteiten in de nationale context", zoals aangekondigd door het nationaal agentschap, zal het als zeer relevant worden beschouwd. <p>De mate waarin:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ het voorstel berust op een gedegen en adequate behoefteanalyse; ▪ de doelstellingen duidelijk worden afgebakend en realistisch van opzet zijn, en kwesties aanpakken die van belang zijn voor de deelnemende organisaties en doelgroepen; ▪ het voorstel synergieën tussen onderwijs, opleiding en jeugdzaken tot stand kan brengen; ▪ het voorstel gericht is op innovatie en/of een aanvulling vormt op andere initiatieven die de deelnemende organisaties eerder hebben uitgevoerd; ▪ het voorstel voor meerwaarde zorgt op EU-niveau in de vorm van resultaten die niet worden bereikt in het geval dat activiteiten in een afzonderlijk land worden uitgevoerd.
<p>Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van het werkprogramma, met inbegrip van geschikte fasen ter voorbereiding, uitvoering, controle, evaluatie en verspreiding; ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen en de voorgestelde activiteiten; ▪ De kwaliteit en praktische uitvoerbaarheid van de voorgestelde methode; ▪ Het bestaan en de relevantie van kwaliteitscontrolemaatregelen die ten doel hebben te waarborgen dat het project op kwalitatief hoogstaande wijze, op tijd en binnen het budget wordt voltooid; ▪ De mate waarin het project economisch verantwoord (kosteneffectief) is en geschikte middelen toewijst aan elke activiteit. ▪ Indien van toepassing, het gebruik van Erasmus+-onlineplatforms (d.w.z. eTwinning; EPAL; het portaal voor schoolonderwijs) als instrumenten voor de voorbereiding, uitvoering en follow-up van de projectactiviteiten. ▪ Voor partnerschappen voor schooluitwisseling: <ul style="list-style-type: none"> - de mate waarin het project voortbouwt op eerdere of lopende eTwinning-projecten; - de mate waarin het project eTwinning gebruikt in combinatie met fysieke mobiliteit om langere, frequentere en rijkere uitwisselingen te creëren tussen leerlingen en leraren in verschillende landen (gemengde mobiliteit). <p>Wanneer het project voorziet in leer-, onderwijs- of opleidingsactiviteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ de kwaliteit van praktische regelingen, het beheer en de ondersteunende modaliteiten voor leer-, onderwijs- en opleidingsactiviteiten; ▪ de mate waarin deze activiteiten afgestemd zijn op de projectdoelstellingen en daarbij een passend aantal deelnemers betrokken is; ▪ de kwaliteit van regelingen met het oog op de erkenning en validering van de leerresultaten van deelnemers, in overeenstemming met de Europese instrumenten voor en beginselen inzake transparantie en erkenning.

<p>Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin: <ul style="list-style-type: none"> – het project op passende wijze is samengesteld uit complementaire deelnemende organisaties die over het vereiste profiel, de nodige ervaring en deskundigheid beschikken om het project in elk opzicht met succes te voltooien; – de verdeling van verantwoordelijkheden en taken een afspiegeling is van de inzet en actieve bijdrage van alle deelnemende organisaties; – aan het project wordt deelgenomen door organisaties uit verschillende gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken alsook uit andere sociaaleconomische sectoren, voor zover dat van toepassing is op het projecttype⁹⁶; ▪ De mate waarin bij het project ook nieuwe deelnemers aan de actie betrokken zijn. ▪ Voor partnerschappen voor schooluitwisseling: de mate waarin het project eTwinning-scholen betreft en mogelijkheden hiervoor schept om beste praktijken in eTwinning te bevorderen en andere scholen mentorschap te verlenen die minder ervaren zijn in het gebruik van eTwinning. ▪ Het bestaan van doeltreffende mechanismen voor coördinatie en communicatie, niet alleen tussen de deelnemende organisaties, maar ook met andere relevante belanghebbenden; ▪ Indien van toepassing, de mate waarin de betrokkenheid van een deelnemende organisatie uit een partnerland essentiële meerwaarde oplevert voor het project (indien niet is voldaan aan deze voorwaarde, komt het project niet in aanmerking voor selectie).
<p>Effect en verspreiding (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de projectresultaten te evalueren. ▪ De potentiële effecten van het project: <ul style="list-style-type: none"> – op deelnemers en deelnemende organisaties tijdens en na afloop van het project; – buiten de organisaties en personen die rechtstreeks deelnemen aan het project, op lokaal, regionaal, nationaal en/of Europees niveau. ▪ De kwaliteit van het verspreidingsplan: de geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de projectresultaten binnen de deelnemende organisaties en daarbuiten; ▪ Voor zover van toepassing, de mate waarin het voorstel beschrijft hoe geproduceerde documenten, materiaal en media vrij toegankelijk worden gemaakt en gepromoot onder open licenties zonder dat er onevenredige beperkingen worden opgelegd; ▪ De kwaliteit van de plannen om het project duurzaam te maken: de mate waarin het project effecten en resultaten kan blijven opleveren nadat de EU-subsidie is opgebruikt.

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score behalen van minstens de helft van het maximumaantal punten in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria (dat wil zeggen ten minste 15 punten voor de categorieën "Relevantie van het project" en "Effect en verspreiding"; 10 punten voor de categorieën "Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering" en "Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen"). Voorstellen die niet gericht zijn op ten minste één van de prioriteiten van de actie komen niet in aanmerking voor financiering.

VORMEN VAN SPECIFIEKE STRATEGISCHE PARTNERSCHAPPEN

Strategische partnerschappen ondersteunen een uitgebreid en flexibel scala aan activiteiten met het doel hoogwaardige projecten uit te voeren, de ontwikkeling en modernisering van organisaties te bevorderen, en een impuls te geven aan beleidsontwikkelingen op Europees, nationaal en regionaal niveau.

Naargelang van de projectdoelstellingen, de deelnemende organisaties, de verwachte effecten en andere factoren kunnen strategische partnerschappen variëren in omvang, waarbij de activiteiten dienovereenkomstig worden aangepast.

Binnen dit ruime scala aan activiteiten en projectvormen hebben de volgende strategische partnerschappen specifieke eigenschappen.

⁹⁶ Deze criteria zijn niet relevant voor partnerschappen voor schooluitwisseling.

PARTNERSCHAPPEN VOOR SCHOOLUITWISSELING

Het hoofddoel van partnerschappen voor schooluitwisseling is het versterken van de Europese dimensie in de deelnemende scholen, het opbouwen van hun capaciteit voor grensoverschrijdende samenwerking en hun vermogen om nieuwe uitdagingen het hoofd te bieden. Door het organiseren van mobiliteitsactiviteiten voor leerlingen zullen deze partnerschappen ook de gemeenschappelijke waarden van vrijheid, inclusie, verdraagzaamheid en non-discriminatie bevorderen, zoals onderstreept in de Verklaring van Parijs van maart 2015.

Partnerschappen voor schooluitwisseling kunnen verschillende activiteiten voor de uitwisseling van personeel en leerlingen uitvoeren:

- **Uitwisselingen van korte duur van groepen leerlingen (3 dagen tot 2 maanden):** leerlingen uit verschillende landen kunnen samenwerken aan activiteiten die verband houden met de doelstellingen van het partnerschap. De kortlopende uitwisselingsactiviteiten zijn bedoeld om de leerlingen internationale leerervaringen te bieden, hun inzicht in de diversiteit van Europese culturen en talen te ontwikkelen en hen te helpen sociale, maatschappelijke en interculturele vaardigheden te verwerven die nodig zijn voor hun persoonlijke ontwikkeling.
- **Langdurige studiemobiliteit van scholieren (2 tot 12 maanden):** leerlingen van ten minste 14 jaar mogen een periode doorbrengen in een ontvangende school en bij een gastgezin in het buitenland. Van de uitzendende en ontvangende scholen wordt verwacht dat zij kwalitatief hoogwaardige leerresultaten waarborgen, de betrokken leerlingen de nodige erkenning geven en hen tijdens hun mobiliteitsperiode voortdurend ondersteunen. Aanvragers van partnerschappen voor schooluitwisseling kunnen zich volledig richten op de organisatie van langdurige mobiliteit van leerlingen als instrument om het internationale samenwerkingspotentieel van de betrokken scholen te ontwikkelen.
- **Gezamenlijke opleidingsactiviteiten van korte duur voor personeel (3 dagen tot 2 maanden):** onderwijzend en niet-onderwijzend personeel kan samenwerken om ervaring en knowhow uit te wisselen of gezamenlijke een opleiding te volgen.
- **Langdurige onderwijs- of opleidingsopdrachten (2 tot 12 maanden):** door een langere detachering in een partnerschool stelt deze activiteit personeel in staat hun kennis en begrip vergaren met betrekking tot de onderwijs- en opleidingssystemen van andere landen, en kunnen zij beroepsvaardigheden, -methoden en -praktijken verwerven.

eTWINNING IN PARTNERSCHAPPEN VOOR SCHOOLUITWISSELING

Het combineren van mobiliteit en fysieke uitwisselingen met virtuele samenwerking kan een belangrijk element zijn van partnerschappen voor schooluitwisseling. Scholen in de projecten worden vooral sterk aangemoedigd om eTwinning te gebruiken om vóór, tijdens en na de projectactiviteiten samen te werken.

Om de sterke punten van hun voorstel betreffende het gebruik van eTwinning te laten zien, moeten de aanvragers de relevante elementen in hun projectaanvraag uitleggen. Belangrijke elementen zijn met name:

- het betrekken van scholen met een eTwinning-schoollabel⁹⁷ in het project en mogelijkheden hiervoor schept om beste praktijken in eTwinning te bevorderen en om andere scholen mentorschap te verlenen die minder ervaren zijn in het gebruik van eTwinning;
- het presenteren van concrete plannen om op eerdere of lopende eTwinning-projecten voort te bouwen;
- het gebruik van eTwinning in combinatie met fysieke mobiliteit om langere, frequentere en rijkere uitwisselingen te creëren tussen leerlingen en leraren in verschillende landen (gemengde mobiliteit).

SPECIFIEKE SUBSIDIABILITEITSCRITERIA DIE GELDEN VOOR PARTNERSCHAPPEN VOOR SCHOOLUITWISSELING

Vergeleken met andere strategische partnerschappen zijn de volgende specifieke regels van toepassing op deze vorm:

- Partnerschappen moeten uit ten minste twee en ten hoogste zes scholen bestaan⁹⁸;
- Alleen scholen uit programmalanden kunnen deelnemen;
- Als algemene regel geldt dat de projecten tussen 12 en 24 maanden zullen duren. Alleen projecten die de langdurige mobiliteit van leerlingen organiseren mogen maximaal 36 maanden duren, indien hun werkplan dit rechtvaardigt;
- Er worden middelen verstrekt voor mobiliteitsactiviteiten van personeel en leerlingen (met inbegrip van begeleidende docenten of andere gekwalificeerde personen), alsook voor algemene projectbeheersings- en uitvoeringskosten. Er is geen specifieke financiering beschikbaar voor intellectuele prestaties, evenementen met multiplicatoreffect en transnationale projectbijeenkomsten. Indien dit gerechtvaardigd is, kunnen extra middelen voor steun aan deelnemers met specifieke behoeften en buitengewone kosten worden aangevraagd. Voor meer informatie zie onder "Wat zijn de financieringsregels?", hieronder;

⁹⁶ U vindt meer informatie over het eTwinning-schoolkeurmerk op: <https://www.etwinning.net/en/pub/highlights/the-etwinning-school-label---.htm>

⁹⁸ Afhankelijk van het land waarin de school is ingeschreven, geldt voor dit soort partnerschappen een specifieke definitie van in aanmerking komende scholen. De definitie van en/of een lijst van in aanmerking komende scholen wordt gepubliceerd op de website van elk nationaal agentschap. Zie deel C van deze gids voor meer informatie of neem contact op met uw nationaal agentschap.

- Financiering is beperkt tot maximaal 16 500 EUR per jaar en per deelnemende school. Deze limiet is geldig op projectniveau⁹⁹. Financiële middelen voor steun aan deelnemers met specifieke behoeften, evenals voor buitengewone kosten voor dure reizen tellen niet mee voor dit plafond.

Succesvolle partnerschappen voor schooluitwisseling zullen gebruikmaken van een specifiek contractmodel in vergelijking met andere strategische partnerschappen. In het aanvraagstadium neemt de aanvragende school de leiding van het project op zich en dient zij een aanvraag in voor alle deelnemende scholen. Zodra het partnerschap echter eenmaal is geselecteerd, zal elke deelnemende school een aparte subsidieovereenkomst ondertekenen met het in haar land gevestigde nationaal agentschap. De aanvragende school blijft gedurende de looptijd van het project een coördinerende rol vervullen en is verantwoordelijk voor de rapportage over de algemene resultaten van het project, terwijl de partnerscholen alleen verslag uitbrengen over hun specifieke uitgaven.

TRANSNATIONALE JONGERENINITIATIEVEN¹⁰⁰

Deze strategische partnerschappen op het gebied van jeugdzaken zijn gericht op de bevordering van maatschappelijk engagement en ondernemersgeest bij jongeren. Deze initiatieven kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op:

- de totstandbrenging van (netwerken van) sociale ondernemingen, verenigingen, clubhuizen, ngo's;
- de ontwikkeling en het aanbod van cursussen en opleidingen over onderwijs in ondernemerschap (met name maatschappelijk verantwoord ondernemen en ICT-gebruik);
- acties gericht op informatie, mediageletterdheid en bewustmaking of acties ter bevordering van burgerzin bij jongeren (bijvoorbeeld debatten, conferenties, evenementen, raadplegingen, initiatieven in verband met Europese onderwerpen enzovoort);
- acties ten behoeve van plaatselijke gemeenschappen (bijvoorbeeld ter ondersteuning van kwetsbare groepen zoals ouderen, minderheden, migranten, personen met een handicap enzovoort);
- artistieke en culturele initiatieven (toneelstukken, tentoonstellingen, muziekoptredens, discussiefora enzovoort).

Kenmerkend voor deze vorm van strategische partnerschappen is dat een jongereninitiatief door jongeren zelf wordt ingeleid, opgezet en uitgevoerd.

WAT MOET U NOG WETEN OVER DEZE ACTIE?

ONDERSTEUNING VAN REGIONALE SAMENWERKING IN HET ONDERWIJS

In het kader van strategische partnerschappen op het gebied van schoolonderwijs kan een aanvraag worden ingediend voor projecten voor grensoverschrijdende samenwerking tussen regio's of gemeenten uit verschillende landen. Kenmerkend voor deze partnerschappen is de strategische betrokkenheid van lokale en/of regionale onderwijsinstanties. Om een succesvolle aanvraag op te stellen, moeten de lokale of regionale instanties de leiding nemen voor de planning van activiteiten waarmee een gemeenschappelijk probleem wordt aangepakt door maatschappelijke en particuliere organisaties er samen met de scholen in hun gemeenschap bij te betrekken.

BUITENGEWONE KOSTEN VOOR DURE REIZEN

Aanvragers van strategische partnerschappen die leer- onderwijs- en opleidingsactiviteiten organiseren, kunnen financiële steun aanvragen onder de begrotingsrubriek "buitengewone kosten" (tot een maximum van 80% van het totaal aan subsidiabele kosten: zie ook "Wat zijn de financieringsregels?"). Dit zal worden toegestaan op voorwaarde dat de aanvrager kan aantonen dat volgens de standaardfinancieringsregels (gebaseerd op de eenheidskosten per reisafstand) niet minimaal 70% van de reiskosten van de deelnemers is gedekt. Indien deze worden toegekend, vervangen de buitengewone kosten voor dure reizen de standaardreissubsidie.

ANDERE INFORMATIE

Ter aanvulling van de informatie hierboven, zijn meer verplichte criteria alsook aanvullende nuttige gegevens en projectvoorbeelden met betrekking tot deze actie terug te vinden in **bijlage I bij deze gids**. Belangstellende organisaties wordt verzocht de relevante delen van deze bijlage aandachtig te lezen voordat ze financiële steun aanvragen.

⁹⁹ Bijvoorbeeld, drie scholen die een partnerschap aangaan voor twee jaar kunnen maximaal 99.000 EUR voor het gehele project ontvangen. Deze subsidies mogen op elke mogelijke manier worden verdeeld tussen de drie scholen.

¹⁰⁰ Initiatiefnemers van de projecten die een aanvraag indienen voor transnationale jongereninitiatieven dienen dit te doen in het kader van strategische partnerschappen ter ondersteuning van de uitwisseling van goede praktijken.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

Strategische partnerschappen variëren van relatief eenvoudige samenwerkingsprojecten tussen kleinschalige organisaties (zoals scholen of informele groepen jongeren) tot meer geavanceerde projecten op grotere schaal waarin het zwaartepunt ligt op de ontwikkeling en uitwisseling van innovatieve resultaten op alle gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken. Bijgevolg kunnen de uitgaven voor de verschillende soorten projecten sterk uiteenlopen.

Daarom is in het voorgestelde financieringsmodel een reeks kostenposten opgenomen waaruit de aanvragers een keuze kunnen maken naargelang van de activiteiten die ze willen ondernemen en de resultaten die ze daarbij nastreven. Voor de eerste kostenpost, "Projectbeheer en -uitvoering" mogen alle strategische partnerschappen een subsidieaanvraag indienen aangezien het gaat om kosten die voor elk soort project worden gemaakt. Met uitzondering van de partnerschappen voor schooluitwisseling kunnen strategische partnerschappen ook specifieke financiering aanvragen voor het organiseren van "transnationale projectbijeekkomsten". De andere kostenposten mogen alleen worden gekozen voor projecten die doelstellingen op ruimere schaal nastreven met betrekking tot intellectuele prestaties/producten, verspreiding of geïntegreerde leer-, onderwijs- en opleidingsactiviteiten. Voor zover gerechtvaardigd door de projectactiviteiten/-resultaten kunnen buitengewone kosten en kosten voor deelname van personen met specifieke behoeften ook worden gedekt.

De totale projectsubsidie is een variabel bedrag, dat wordt vastgesteld door 12 500 EUR te vermenigvuldigen met de looptijd van het project (in maanden) en maximaal 450 000 EUR bedraagt voor projecten met een looptijd van 36 maanden. Bij wijze van uitzondering geldt voor partnerschappen voor schooluitwisseling een maximum van 16 500 EUR per jaar en per deelnemende school op projectniveau. Financiering voor steun aan deelnemers met specifieke behoeften en buitengewone kosten ter dekking van hoge reiskosten, worden niet meegerekend voor het financieringsplafond voor partnerschappen voor schooluitwisseling. Het projectbudget wordt opgesteld met inachtneming van de volgende financieringsregels (in euro):

Maximale subsidie:
een variabel bedrag, dat wordt vastgesteld door **12 500 EUR** te
vermenigvuldigen met de looptijd van het project (in maanden) met een
maximum van **450 000 EUR** voor projecten met een looptijd van 36 maanden
(Uitzondering: voor partnerschappen voor schooluitwisseling: maximaal
16 500 EUR per jaar en per deelnemende school, toegepast op projectniveau, en met uitzondering van steun voor specifieke behoeften en
buitengewone hoge reiskosten)

Een aantal van de maximumbedragen in de bovenstaande tabellen kent een maximum per maand en wordt berekend naar evenredigheid, zodat de toegekende subsidie gedeeld door de looptijd van het project in maanden niet meer bedraagt dan 12 500 EUR per maand. De begunstigden kunnen de gehele voor het project ontvangen EU-subsidie evenwel gedurende de looptijd ervan op de meest flexibele wijze benutten, naargelang de chronologische volgorde waarin activiteiten volgens het werkplan moeten worden uitgevoerd.

Subsidiabele kosten		Financierings mechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel	
Projectbeheer en -uitvoering	Projectbeheer (dat wil zeggen planning, financiën, coördinatie en communicatie tussen partners enzovoort); leer-, onderwijs- en/of opleidingsmateriaal, instrumenten, benaderingen op kleine schaal Tegemoetkoming in de enzovoort. Virtuele samenwerking en lokale projectactiviteiten (bijvoorbeeld werkzaamheden ineenheidskosten klasverband met lerenden, jeugdwerkactiviteiten, organisatie en mentorschap van geïntegreerde leer- en opleidingsactiviteiten enzovoort); informatie, promotie en verspreiding (bijvoorbeeld brochures, informatiefolders, informatie op internet enzovoort). Kosten die verband houden met de uitvoering van transnationale jongereninitiatieven en partnerschappen voor schooluitwisseling.	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Tegemoetkoming in de activiteiten van de coördinerende organisatie: 500 EUR per maand	Maxi 2750 EUR per maand	Op basis van de duur van het strategisch partnerschap en het aantal deelnemende organisaties
		Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Tegemoetkoming in de activiteiten van de andere deelnemende organisaties: 250 EUR per organisatie per maand		
Transnationale projectbijeenkomsten	Deelname aan bijeenkomsten tussen projectpartners, waarbij een van de deelnemende organisaties optreedt als gastorganisatie voor uitvoerings- en coördinatiedoelinden. Tegemoetkoming in reis- en verblijfkosten. Dit begrotingsonderdeel is niet beschikbaar voor partnerschappen voor schooluitwisseling.	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Voor een reisafstand tussen 100 en 1 999 km: 575 EUR per deelnemer per bijeenkomst Voor een reisafstand van 2 000 km of meer: 760 EUR per deelnemer per bijeenkomst	Voorwaardelijk: aanvragers moeten het aantal bijeenkomsten en betrokken deelnemers rechtvaardigen. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening.	

Subsidiabele kosten		Financierings mechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Buitengewone kosten	Tegemoetkoming in de werkelijke kosten voor de uitbesteding of de inkoop van goederen en diensten. Kosten voor een financiële garantie, indien het nationaal agentschap daarom verzoekt.	Werkelijke kosten	75% van de subsidiabele kosten Maximaal 50 000 EUR per project (met uitzondering van de kosten voor het verstrekken van een financiële zekerheid)	Voorwaardelijk: uitbesteding moet verband houden met diensten die de deelnemende organisaties om deugdelijk gemotiveerde redenen niet zelf kunnen verstrekken. Uitrusting mag geen betrekking hebben op gewone kantooruitrusting, noch op uitrusting die doorgaans wordt gebruikt door de deelnemende organisaties.
Steun voor personen met specifieke behoeften	Extra kosten die rechtstreeks verband houden met deelnemers met een handicap ¹⁰¹	Werkelijke kosten	100 % van de subsidiabele kosten	Voorwaardelijk: het verzoek om tegemoetkoming in deze kosten moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier.

Aanvullende financiering voor strategische partnerschappen ter ondersteuning van innovatie op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken				
Intellectuele prestaties	Intellectuele prestaties/tastbare resultaten van het project (zoals onderwijsprogramma's, materiaal voor pedagogische doeleinden en jeugdwerk, ¹⁰¹ open leermiddelen, IT-instrumenten, analyses, studies, methoden voor intercollegiaal leren (peer learning) enzovoort)	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	B1.1 per projectleider per dag dat aan het project wordt gewerkt administratief medewerkers worden normaliter al gedekt	Voorwaardelijk: personeelskosten voor projectleiders en administratief medewerkers worden normaliter al gedekt door de kostenpost "Projectbeheer en uitvoering". Om mogelijke overlapping te voorkomen, moeten aanvragers het soort personeelskosten en de omvang daarvan rechtvaardigen ten aanzien van elk voorgesteld resultaat. De resultaten moeten kwalitatief en kwantitatief aanzienlijk zijn om in aanmerking te komen voor subsidieverlening. Uit de resultaten moet blijken dat ze ruimer kunnen worden gebruikt en benut en hun potentiële impact moet aantoonbaar zijn.
			B1.2 per onderzoeker/leerkracht/opleider/jeugdwerker per dag dat aan het project wordt gewerkt	
			B1.3 per specialist per dag dat aan het project wordt gewerkt	
			B1.4 per administratief medewerker per dag dat aan het project wordt gewerkt	

¹⁰¹ Met inbegrip van kosten die rechtstreeks verband houden met deelnemers met specifieke behoeften en begeleiders die deelnemen aan transnationale leer-, onderwijs- en opleidingsactiviteiten. Dit kan ook reis- en verblijfskosten omvatten, indien gerechtvaardigd en voor zover voor deze deelnemers geen subsidie is aangevraagd in het kader van de rubrieken "reiskosten" of "individuele steun").

Evenementen met multiplier-effect	Tegemoetkoming in de kosten die verband houden met nationale en transnationale conferenties, seminars, evenementen voor het delen en verspreiden van de intellectuele prestaties van het project (exclusief reisen en verblijfkosten voor vertegenwoordigers van de bij het project betrokken deelnemende organisaties).	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	100 EUR per lokale deelnemer (dat wil zeggen deelnemers afkomstig uit het land waar het evenement plaatsvindt)	30 000 EUR maximum par projet	Voorwaardelijk: er wordt alleen steun verleend aan evenementen met multiplicatoreffect die rechtstreeks verband houden met de intellectuele prestaties van het project. Een project dat geen subsidiesteun krijgt voor intellectuele prestaties ontvangt evenmin steun voor het organiseren van evenementen met multiplicatoreffect.
			200 EUR per internationale deelnemer project (d.w.z. deelnemers afkomstig uit andere landen)		

FINANCIERINGSREGELS VOOR TRANSNATIONALE LEER-, ONDERWIJS- EN OPLEIDINGSACTIVITEITEN IN HET KADER VAN HET STRATEGISCH PARTNERSCHAP (FACULTATIEVE STEUN)

Subsidiabele kosten		Financieringsmechanisme	Bedrag		Toewijzingsregel
Reiskosten	Tegemoetkoming in de kosten die deelnemers, met inbegrip van begeleiders, maken om van de plaats van oorsprong te reizen naar de locatie van de activiteit en terug	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Voor een reisafstand tussen 10 en 99 km: 20 EUR per deelnemer		
			Voor een reisafstand tussen 100 en 499 km: 180 EUR per deelnemer		
			Voor een reisafstand tussen 500 en 1 999 km: 275 EUR per deelnemer		
			Voor een reisafstand tussen 2 000 en 2 999 km: 360 EUR per deelnemer		
			Voor een reisafstand tussen 3 000 en 3 999 km: 530 EUR per deelnemer		
			Voor een reisafstand tussen 4 000 en 7 999 km: 820 EUR per deelnemer		
			Voor een reisafstand van 8 000 km of meer: 1 500 EUR per deelnemer		
Individuele steun	Eenheidskosten per dag ter dekking van het verblijf van de deelnemers, met inbegrip van de begeleiders, eenheidskosten tijdens de activiteit	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Langdurige onderwijs- of opleidingsopdrachten	tot en met de 14e dag van de activiteit: B1.5 per dag per deelnemer + tussen de 15e en 60e dag van de activiteit: B1.6 per dag per deelnemer + tussen de 61e dag van de activiteit tot maximaal 12 maanden: B1.7 per dag per deelnemer	Voorwaardelijk: de aanvragers moeten rechtvaardigen dat de mobiliteitsactiviteiten noodzakelijk zijn ter verwezenlijking van de doelstellingen en resultaten van het project. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsrekening ¹⁰² . De aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EU-subsidiebedrag voor de heen- en terugreis ¹⁰³ .

¹⁰² http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_nl
¹⁰³ Indien iemand uit Madrid (Spanje) bijvoorbeeld meedoet aan een activiteit in Rome (Italië), moet de aanvrager a) de afstand van Madrid naar Rome berekenen (1 365,28 km); b) de toepasselijke reisafstandcategorie selecteren (bv. tussen 500 en 1 999 km) en c) de EU-subsidie die een bijdrage zal leveren aan de reiskosten van de deelnemer van Madrid naar Rome en terug berekenen (275 EUR).

			Langdurige mobiliteit van jeugdwerkers Gezamenlijke opleidingsevenementen van korte duur voor personeel, dat onderwijst of expertise biedt in het kader van intensieve studieprogramma's begeleiders bij alle activiteiten ¹⁰⁴	tot en met de 14e dag van de activiteit: 106 EUR per dag per deelnemer + tussen de 15e en 60e dag van de activiteit: 74 EUR per dag per deelnemer	
			Langdurige mobiliteit van leerlingen	B1.8 per maand per deelnemer	
			Activiteiten van korte duur voor lerenden (gemengde mobiliteit, mobiliteit van korte duur van leerlingen, intensieve studieprogramma's):	tot en met de 14e dag van de activiteit: 58 EUR per dag per deelnemer + tussen de 15e en 60e dag van de activiteit: 42 EUR per dag per deelnemer	
Taalkundige ondersteuning	Kosten die verband houden met aan deelnemers geboden ondersteuning ter verbetering van de kennis van de instructie- of werktaal	Tegemoet koming in de Eenheidskosten	Alleen voor activiteiten die 2 tot 12 maanden duren: 150 EUR per deelnemer die taalkundige ondersteuning nodig heeft		Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier.
Buitengewone kosten	Hoge reiskosten van deelnemers (voor meer informatie, zie het deel "Wat moet u nog weten over deze actie?").	Werkelijke kosten	Hoge reiskosten: ten hoogste 80 % van subsidiabele kosten		Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van buitengewone kosten moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier

¹⁰⁴ Begeleiders hebben recht op hetzelfde tarief, ongeacht of de activiteiten waaraan zij deelnemen van korte of lange duur zijn. In uitzonderlijke gevallen, wanneer de begeleider gedurende meer dan 60 dagen in het buitenland moet verblijven, worden extra verblijfkosten vanaf de 61e dag ondersteund uit de begrotingsrubriek "Steun voor specifieke behoeften".

TABEL A – INTELLECTUELE PRESTATIES (BEDRAGEN IN EURO PER DAG)

Deze financiering mag alleen worden gebruikt voor personeelskosten van organisaties die aan het project deelnemen om intellectuele prestaties te leveren.¹⁰⁵ Het bedrag hangt af van: a) het profiel van het bij het project betrokken personeel, en b) het land van de deelnemende organisatie waarvan het personeel bij het project betrokken is.

	Projectleider	Leerkracht/opleider/ onderzoeker/ Jeugdwerker	Specialist	Administratief medewerker
	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4
Denemarken, Ierland, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Zweden, Liechtenstein, Noorwegen	294	241	190	157
België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Finland, Verenigd Koninkrijk, IJsland	280	214	162	131
Tsjechië, Griekenland, Spanje, Cyprus, Malta, Portugal, Slovenië	164	137	102	78
Bulgarije, Estland, Kroatië, Letland, Litouwen, Hongarije, Polen, Roemenië, Servië, Slowakije, voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Turkije	88	74	55	39

TABEL B – INTELLECTUELE PRESTATIES (BEDRAGEN IN EURO PER DAG)

Deze financiering mag alleen worden gebruikt voor personeelskosten van organisaties die aan het project deelnemen om intellectuele prestaties te leveren.¹⁰⁶ Het bedrag hangt af van: a) het profiel van het bij het project betrokken personeel, en b) het land van de deelnemende organisatie waarvan het personeel bij het project betrokken is.

	Projectleider	Leerkracht/ opleider/ onderzoeker/ Jeugdwerker	Specialist	Administratief medewerker
	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4
Australië, Canada, Koeweit, Macau, Monaco, Qatar, San Marino, Zwitserland of de Verenigde Staten van Amerika	294	241	190	157
Andorra, Brunei, Japan, Nieuw-Zeeland, Singapore, Vaticaanstad, Verenigde Arabische Emiraten	280	214	162	131
Bahama's, Bahrein, Hongkong, Israël, Zuid-Korea, Oman, SaudiArabië, Taiwan	164	137	102	78
Afghanistan, Albanië, Algerije, Angola, Antigua en Barbuda, Argentinië, Armenië, Azerbeidzjan, Bangladesh, Barbados, Belarus, Belize, Benin, Bhutan, Bolivia, Bosnië en Herzegovina, Botswana, Brazilië, Burkina Faso, Burundi, Cambodja, Centraal-Afrikaanse Republiek, Chili, China, Colombia, Comoren, Congo, Cookeilanden, Costa Rica, Cuba, Democratische Republiek Congo, Djibouti, Dominica, Dominicaanse Republiek, Ecuador, Egypte, El Salvador, Equatoriaal-Guinea, Eritrea, Ethiopië, Fiji, Filipijnen, Gabon, Gambia, Georgië, Ghana, Grenada, Guatemala, Guinee, Guinee-Bissau, Guyana, Haïti, Honduras, India, Indonesië, Irak, Iran, Ivoorkust, Jamaica,	88	74	55	39

¹⁰⁵ In het geval van HE, komen de kosten voor personeel dat in dienst is van door het ECHÉ erkende begunstigde universiteiten in aanmerking voor de kostencategorie "intellectuele prestaties".

¹⁰⁶ In het geval van HE, komen de kosten voor personeel dat in dienst is van door het ECHÉ erkende begunstigde universiteiten in aanmerking voor de kostencategorie "intellectuele prestaties".

<p>Jemen, Jordanië, Kaapverdië, Kameroen, Kazachstan, Kenia, Kirgizië, Kiribati, Kosovo, Laos, Lesotho, Libanon, Liberia, Libië, Madagaskar, Malawi, Maldiven, Maleisië, Mali, Marokko, Marshalleilanden, Mauritanië, Mauritius, Mexico, Micronesia, Moldavië, Mongolië, Montenegro, Mozambique, Myanmar/Birma, Namibië, Nauru, Nepal, Nicaragua, Niger, Nigeria, Niue, Noord-Korea, het grondgebied van Oekraïne zoals erkend in het internationaal recht, Oezbekistan, Oost-Timor, Pakistan, Palau, Palestina, Panama, Papoea-Nieuw-Guinea, Paraguay, Peru, het grondgebied van Rusland zoals erkend in het internationaal recht, Rwanda, Saint Kitts en Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent en de Grenadines, Salomonseilanden, Samoa, Sao Tomé en Príncipe, Senegal, Seychellen, Sierra Leone, Somalië, Sri Lanka, Sudan, Suriname, Swaziland, Syrië, Tadzjikistan, Tanzania, Thailand, Togo, Tonga, Trinidad en Tobago, Tsjaad, Tunesië, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Uruguay, Vanuatu, Venezuela, Vietnam, Zambia, Zimbabwe, Zuid-Afrika, Zuid-Sudan</p>				
---	--	--	--	--

TABEL C - VERBLIJF VAN DEELNEMERS AAN TRANSNATIONALE LEER-, ONDERWIJS- EN OPLEIDINGSACTIVITEITEN (IN EURO PER DAG/MAAND)

De schalen van de bijdragen aan de kosten per eenheid variëren afhankelijk van: a) het soort mobiliteit, en b) het land waar de activiteit plaatsvindt:

	Langdurige onderwijs- of opleidingsopdrachten – mobiliteit van jeugdwerkers (in euro per dag)			Langdurige activiteiten ten behoeve van leerlingen (in euro per maand)
	B1.5	B1.6	B1.7	B1.8
Groep 1: Noorwegen, Denemarken, Luxemburg, Verenigd Koninkrijk, IJsland, Zweden, Ierland, Finland, Liechtenstein	125	88	63	168
Groep 2: Nederland, Oostenrijk, België, Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje, Cyprus, Griekenland, Malta, Portugal	110	77	55	147
Groep 3 : Slovenië, Estland, Letland, Kroatië, Slowakije, Tsjechië, Litouwen, Turkije, Hongarije, Polen, Roemenië, Bulgarije, de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Servië	90	63	45	105

Kennisallianties

Twee typen samenwerkingsprojecten kunnen worden ondersteund in het kader van deze actie:

- Europese universiteiten
- Kennisallianties

EUROPESE UNIVERSITEITEN

In de conclusies van de Europese Raad van 14 december 2017¹⁰⁷ hebben de staatshoofden en regeringsleiders de lidstaten, de Raad en de Europese Commissie verzocht verder te werken aan "het bevorderen van de ontwikkeling, uiterlijk in 2024, van een twintigtal 'Europese Universiteiten', bestaande uit van onderop opgezette netwerken van universiteiten in de hele EU: op die manier kunnen studenten een diploma behalen door studies in verschillende EU-landen te combineren en neemt het internationale concurrentievermogen van de Europese universiteiten toe".

De conclusies van de Onderwijsraad van 22 mei 2018¹⁰⁸ benadrukten verder het potentieel van 'Europese universiteiten om "de mobiliteit aanzienlijk te verbeteren en een stimulans te zijn voor topkwaliteit en uitmuntendheid in onderwijs en onderzoek door het versterken van de link tussen onderwijs, onderzoek en innovatie en kennisoverdracht, door het aantonen van de voordelen van meertalig leren en de erkenning van kwalificaties, en door het ontwikkelen van gezamenlijke onderwijs- en onderzoeksprogramma's en projecten". Ze onderstreepten ook dat de Europese Universiteiten "een vooraanstaande rol kunnen spelen in het oprichten van een gezamenlijke Europese onderwijsruimte".

Voor het behalen van deze doelstelling stelt de Europese Commissie een uniek initiatief voor waarvoor een enorme sprong vereist is in samenwerking tussen alle typen instellingen voor hoger onderwijs uit alle regio's in Europa en op alle niveaus van de organisatie, over alle activiteitsgebieden, van onderwijs en leren tot onderzoek en innovatie.

WAT ZIJN DE DOELEN EN PRIORITEITEN VAN EUROPESE UNIVERSITEITEN?

'Europese universiteiten' hebben een ambitieus mandaat gericht op het behalen van de volgende twee doelstellingen:

- Het bevorderen van **gemeenschappelijke Europese waarden** zoals beschreven in artikel 2 van het Verdrag van Maastricht en een **versterkte Europese identiteit** door een nieuwe generatie Europeanen samen te brengen, die in staat zijn samen te werken binnen verschillende Europese en mondiale culturen, in verschillende talen en over de grenzen van landen, sectoren en academische disciplines heen.
- Een aanzienlijke sprong maken in **kwaliteit, prestaties, aantrekkingskracht en de internationale concurrentiepositie van Europese instellingen voor hoger onderwijs** en bijdragen aan de Europese kenniseconomie, arbeidsmarkt, cultuur en welvaart door optimaal gebruik te maken van innovatieve onderwijsmethoden en door totstandbrenging van de kennisdriehoek¹⁰⁹ na te streven. 'Europese universiteiten' zijn belangrijke drijvende krachten om de kwaliteit van het hoger onderwijs een impuls te geven en waar mogelijk zijn band met het onderzoeks- en innovatielandschap in Europa te versterken en zijn bereik richting de maatschappij en de economie te vergroten.

WAT ZIJN EUROPESE UNIVERSITEITEN?

De term 'Universiteiten' moet in de ruimste zin van het woord worden opgevat en omvat alle typen instellingen voor hoger onderwijs. Het initiatief voor Europese universiteiten beantwoordt aan een **langetermijnvisie** en in deze context wordt verwacht dat de 'Europese universiteiten' de volgende sleutelementen invoeren vóór 2025:

- Een gedeelde, geïntegreerde, **gezamenlijke langetermijnstrategie** voor het onderwijs met waar mogelijk connecties met onderzoek en innovatie en de maatschappij als geheel:
 - Gebaseerd op een gemeenschappelijke visie en gedeelde waarden om een hoog niveau van verbeterde, duurzame samenwerking na te streven tussen verschillende niveaus van de organisatie en tussen de verschillende activiteitsgebieden door voort te bouwen op hun complementaire vermogens.
 - Op alle niveaus van de deelnemende organisaties is het personeel in staat gesteld deze visie uit te dragen.
- Een **Europese interuniversitaire 'campus' voor hoger onderwijs** waar doorgaans:

¹⁰⁷ <http://www.consilium.europa.eu/media/32204/14-final-conclusions-rev1-en.pdf>

¹⁰⁸ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8701-2018-INIT/en/pdf>

¹⁰⁹ Volgens de conclusies van de Europese Raad van 28 juni 2018, "moet samenwerking tussen onderzoek, innovatie en onderwijs worden aangemoedigd, ook binnen het initiatief van Europese Universiteiten".

- Studenten, promovendi en personeel zich zonder blokkades kunnen bewegen (fysiek en virtueel) om te studeren, te leren, te onderwijzen, onderzoek te doen, te werken of diensten te delen in een van de partnerinstellingen. Studenten **kiezen zelf waar en wat ze studeren** binnen de grenzen van educatief solide en logisch gestructureerde studieprogramma's tussen de verschillende instellingen voor hoger onderwijs en andere leden van de alliantie.
- **Geïntegreerde mobiliteit** op alle niveaus, met inbegrip van bachelor-, master- en doctoraatsniveau, is een standaardkenmerk. Minstens 50% van de studenten binnen de alliantie moeten van degelijke mobiliteit profiteren, hetzij fysiek, virtueel of gemengd.
- **Nieuwe gezamenlijke en flexibele curricula** worden in de drie fasen (bachelor, master, doctoraat) aangeboden, indien relevant, gebaseerd op **discipline-overschrijdende/multidisciplinaire en sectoroverschrijdende benaderingen**, waarbij innovatieve onderwijsmethoden worden geïntegreerd, waaronder het gebruik van de nieuwste digitale technologieën. De inhoud wordt persoonlijk maar de samenwerking internationaal.
- **Praktijk en/of werkervaring** wordt aangeboden door externe mentoren om een **ondernemersgeest** te promoten en **burgerzin** te ontwikkelen;
- De **studentenpopulatie weerspiegelt de diversiteit** van de bevolking (wat betreft de sociale, economische en culturele aspecten), met inbegrip van levenslanglerenden, deeltijds en niet-traditionele studenten. Toegang voor en deelnemers en afgestudeerden uit ondervertegenwoordigde en kansarme groepen worden gegarandeerd.
- **Europese teams voor kenniscreatie ('probleemgerichte benadering')** van studenten en wetenschappers, mogelijk samen met onderzoekers, bedrijven, regionale actoren en maatschappelijke actoren - afhankelijk van de algehele strategie en visie van de alliantie - pakken samen door hen gekozen maatschappelijke problemen aan in een multidisciplinaire benadering door middel van:
 - innovatief leren en opleiden waarmee studenten en onderzoekers hoogwaardige, ondernemers-, open science- en overdraagbare vaardigheden opdoen voor een snel veranderende arbeidsmarkt en kenniseconomie en -maatschappij, waaronder door onderzoeksresultaten weer in het onderwijs op te nemen
 - creatie van innovatieve oplossingen aan te passen aan de verschillende regio's in Europa

Bovendien moeten 'Europese universiteiten' fungeren als **rolmodel voor goede praktijken** om de kwaliteit, internationale concurrentiepositie en aantrekkingskracht van het Europese hoger onderwijs verder te verbeteren en moeten ze toonaangevende elementen worden van de Europese onderwijsruimte door uitmuntendheid te stimuleren. Zoals vastgelegd in de communicatie *Bouwen aan een sterker Europa: de rol van het beleid inzake jeugd, onderwijs en cultuur*¹¹⁰, "zal het instellen van een Europese onderwijsruimte de EU-lidstaten in staat stellen om meer te doen, sneller te handelen, de kwaliteit, concurrentie en inclusie van hun opleidings- en trainingssystemen te vergroten, en daarbij niet-EU leden ertoe aanzetten te volgen". In dit opzicht moeten 'Europese universiteiten' zich inzetten om, in samenwerking met hun nationale autoriteiten, toe te werken naar relevante beleidsdoelstellingen van de Europese onderwijsruimte, zoals meertaligheid; automatische erkenning¹¹¹ van academische kwalificaties en leerperioden in het buitenland die worden geleverd door de deelnemende instellingen voor hoger onderwijs in de alliantie; het gebruik van de Europese studentenkaart¹¹², zodra die volledig in werking is; als ook de belangrijke doelstellingen uit de Bolognaverklaring (kwaliteitsborging, erkenning en waar toepasbaar het driefasensysteem¹¹³).

WAT WORDT DOOR DEZE ACTIE ONDERSTEUND?

Deze actie ondersteunt instellingen voor hoger onderwijs bij **het overtreffen van de bestaande samenwerkingsmodellen voor hoger onderwijs** en langzaam de ambitieuze langetermijnvisie voor 'Europese universiteiten' bereiken.

- Deze actie **test verschillende innovatieve en structurele modellen** om de langetermijnvisie vermeld onder "Wat zijn Europese universiteiten?" uit te voeren en te bereiken. De actie ondersteunt de creatie van allianties, idealiter bestaande uit 5 tot 8 partners, door ofwel het opzetten van nieuwe samenwerkingspartnerschappen ofwel het verbeteren van bestaande, door middel van een **stapsgewijze benadering**. Ze hebben de mogelijkheid om zich te verbinden met academische en niet-academische partners met arbeidsplekken en om in een latere fase te groeien.
- Door middel van deze actie voeren instellingen voor hoger onderwijs de activiteiten die nodig zijn voor het bereiken van hun langetermijnvisie verder uit, waarbij ze beginnen met het verhogen van hun integratieniveau. Om deze doelstelling te bereiken stemmen ze in met een **missieverklaring** op institutioneel niveau van elk van de alliantieleden. De missieverklaring moet een volledige **gezamenlijke strategie** bevatten voor het nastreven van een hoge mate van verbeterde en duurzame samenwerking tussen verschillende niveaus van de organisatie (bv. management, wetenschappers, professioneel/ondersteunend personeel en studenten) en tussen verschillende activiteitsgebieden (sterke focus op onderwijs met waar mogelijk connecties met onderzoek en innovatie en maatschappelijke diensten), door voort te bouwen op hun complementaire vermogens.

¹¹⁰ COM(2018) 268 final https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/combuildingastrongereurope_en_act_part1_v7.pdf

¹¹¹ COM(2018) 270 https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/recognition_en_act_part1_v6.pdf

¹¹² https://ec.europa.eu/education/european-student-card-initiative_en

¹¹³ De uitvoering van de belangrijke doelstellingen uit de Bolognaverklaring is van essentieel belang voor verbetering en ondersteuning van kwaliteit en samenwerking:

- een driefasensysteem in overeenstemming met het overkoepelende kwalificatiekader voor het hoger onderwijs en diploma's binnen de eerste en tweede fase waarvan de studielast wordt uitgedrukt in ECTS-studiepunten.

- naleving van de Erkenningsovereenkomst van Lissabon

- kwaliteitsborging in naleving van de standaards en richtsnoeren voor kwaliteitsborging in de Europese ruimte voor hoger onderwijs

- Omdat deze actie een van onderop opgezette benadering volgt, heeft elke alliantie de flexibiliteit om haar **gezamenlijke activiteitenwerkplan** op te zetten, die het meest relevant is voor het bereiken van haar strategische doelstellingen en die haar uiteindelijk helpt de langetermijnvisie van Europese universiteiten, zoals hierboven beschreven, te bereiken. Dit gezamenlijke activiteitenwerkplan moet worden ondersteund door het ontwerp van relevante en efficiënte **gemeenschappelijke managementstructuren**. Voorbeelden voor het bewerkstelligen van een nauwe samenwerking tussen institutionele managementstructuren zijn: het instellen van gezamenlijke raden, het ontwikkelen van een gezamenlijke pool van fysieke en virtuele, intellectuele en administratieve middelen, verdelen van de gedeelde middelen, het gemeenschappelijk aanbieden van infrastructuur, gegevens, diensten, zoals ondersteuning voor studenten, onderzoekers en personeel, administratie en internationale betrekkingen, met gedigitaliseerde gezamenlijke processen waar mogelijk.
- Het gezamenlijke activiteitenwerkplan moet ook activiteiten omvatten om de grote ambities met betrekking tot mobiliteit, sociale inclusie en probleemgerichte benadering waar te maken. De allianties moeten ook belangrijke belanghebbenden op het gebied van onderwijs en waar mogelijk op het gebied van onderzoek en innovatie benaderen om de maatschappelijke betrokkenheid van studenten en personeel alsook hun kerncompetenties op het gebied van ondernemerschap te bevorderen. **Deze actie ondersteunt instellingen voor hoger onderwijs bij het uitvoeren van de eerste stappen van dit gezamenlijke activiteitenwerkplan.**

WIE KUNNEN ER DEELNEMEN AAN EEN EUROPESE UNIVERSITEIT?

Aanvrager/coördinator: een deelnemende organisatie die het voorstel indient namens alle partners. De coördinator draagt de eindverantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat het voorstel in overeenstemming met de overeenkomst wordt uitgevoerd. Zijn coördinerende activiteiten omvatten de volgende taken:

- de alliantie van de Europese universiteit vertegenwoordigen en in haar naam optreden ten aanzien van de Europese Commissie;
- de financiële en juridische verantwoordelijkheid op zich nemen voor de deugdelijke operationele, administratieve en financiële uitvoering van de alliantie van de Europese universiteit;
- de alliantie van de Europese universiteit coördineren in samenwerking met de partners.

Volwaardige partners zijn de deelnemende organisaties die actief bijdragen aan de voltooiing van de doelstellingen van de Europese universiteit. Elke volwaardige partner moet een volmacht ondertekenen waarbij hij de coördinerende organisatie machtiging verleent om op te treden als de belangrijkste begunstigde en om in zijn naam op te treden tijdens de uitvoering van het voorstel;

Geassocieerde partners (facultatief): Bij Europese universiteiten kunnen geassocieerde partners betrokken zijn die bijdragen tot de uitvoering van specifieke taken/activiteiten en de verspreiding en de duurzaamheid van de alliantie ondersteunen. Wat het contractbeheer betreft, worden geassocieerde partners niet als partners van de Europese universiteit beschouwd en zij krijgen geen financiële steun. Niettemin moeten hun betrokkenheid en rol in de verschillende activiteiten duidelijk worden omschreven.

Gelieerde entiteiten (facultatief): Organisaties die bijdragen tot de voltooiing van de doelstellingen en activiteiten van de Europese universiteit. Gelieerde entiteiten moeten in de subsidieaanvraag worden geïdentificeerd en voldoen aan de eisen van bijlage III (verklarende termenlijst) van deze programmagids.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM EEN VOORSTEL VOOR EEN EUROPESE UNIVERSITEIT TE BEOORDELEN?

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

<p>In aanmerking komende deelnemende organisaties</p>	<p>Elke instelling voor hoger onderwijs in het bezit van een geldig Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE), met de eventuele gelieerde entiteiten.</p> <p>Elke andere publieke of particuliere organisaties die actief is op het gebied van onderwijs en opleiding, onderzoek en innovatie, of op de arbeidsmarkt, en die gevestigd is in een EU-land of in een ander programmaland.</p>
<p>Wie kan een aanvraag indienen?</p>	<p>Elke in aanmerking komende deelnemende instelling voor hoger onderwijs gevestigd in een EU-lidstaat of ander programmaland kan een aanvraag indienen. Deze organisatie dient de aanvraag in namens alle deelnemende organisaties die bij de Europese universiteit betrokken zijn.</p>
<p>Aantal deelnemende organisaties en profiel daarvan</p>	<p>De Europese universiteit moet uit minimaal drie instellingen voor hoger onderwijs bestaan uit minstens drie EU-lidstaten of andere Programma-landen. Bovendien kunnen publieke/private organisaties die actief zijn op het gebied van onderwijs en opleiding, onderzoek en innovatie, of organisaties met arbeidsplekken als geassocieerde partner van de alliantie, deelnemen.</p>
<p>Duur</p>	<p>3 jaar</p>

Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.
Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 28 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor allianties die van start gaan tussen 1 september en 1 december van datzelfde jaar.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Het voorstel wordt beoordeeld op grond van de volgende criteria:

Relevantie van het voorstel (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> – Doel: de mate waarin het voorstel zich richt op en toewerkt naar de langetermijnvisie van de actie (zie onder "Wat zijn Europese universiteiten" hierboven en de relevante conclusies van de Europese Raad van 14 december 2017¹¹⁴) – Bijdragen aan de ontwikkeling van de Europese onderwijsruimte – Relevantie van de gezamenlijke langetermijnmissieverklaring ingediend door de alliantie. De missieverklaring moet expliciet worden goedgekeurd door de relevante besluitvormingsorganen. – Het ambitieniveau en de innovatieve benadering van het voorstel, met inbegrip van de mate waarin de alliantie de samenwerking versterkt en uitbreidt: <ul style="list-style-type: none"> • in het aanbod van onderwijs door het waar mogelijk te koppelen aan onderzoek en innovatie, in vergelijking met wat er al gedaan wordt door de leden van de alliantie. • door middel van innovatie en nieuwe structuurmodellen – Europese toegevoegde waarde. De mate waarin: <ul style="list-style-type: none"> • het voorstel de toegevoegde waarde aantoont van zijn transnationaliteit, met name voor studenten. • het voorstel de bijdrage aantoont aan regionale ontwikkeling, bijvoorbeeld door middel van de betrokkenheid van alliantieleden aan de ontwikkeling en uitvoering van slimme-specialisatiestrategieën • andere instellingen voor hoger onderwijs, vooral in de Europese Unie maar ook daarbuiten, zullen profijt halen uit de alliantie door excellentie te stimuleren.
Geografisch evenwicht (maximaal 15 punten)	<ul style="list-style-type: none"> – De mate waarin de alliantie een groot aantal instellingen voor hoger onderwijs uit verschillende geografische gebieden omvat¹¹⁵ en een brede geografische dekking garandeert in overeenstemming met de conclusies van de Europese Raad¹¹⁶. – De mate waarin de aanvrager de geografische samenstelling van de alliantie heeft gemotiveerd en haar relevantie heeft aangetoond voor de voltooiing van de doelstellingen van de Europese universiteiten en de Europese onderwijsruimte.
Kwaliteit van het voorstel en de uitvoering (maximaal 20 punten)	<ul style="list-style-type: none"> – Consistentie tussen de doelstellingen van het voorstel en de gezamenlijke geplande activiteiten om deze te bereiken – Toewijding aan werk naar beleidsdoelen van de Europese onderwijsruimte – De mate waarin het voorstel laat zien hoe de ontwikkeling van een gezamenlijke strategie en gezamenlijke geplande activiteiten aansluit bij het ambitieniveau van Europese universiteiten en hoe dit op efficiënte wijze bijdraagt tot versterking en verbetering van: <ul style="list-style-type: none"> • hoge onderwijskwaliteit, onder meer door middel van innovatieve onderwijsmodellen om toekomstgerichte vaardigheden en competenties te ontwikkelen, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van digitale technologieën, gemengd leren en werkplekleren • de mate van mobiliteit van studenten en personeel • waar mogelijk, de banden tussen onderwijs en onderzoek en innovatie, met inbegrip van de wijze waarop onderzoeksresultaten en innovatie in het onderwijs worden teruggekoppeld • de mate van het betrekken van belangrijke belanghebbenden om de maatschappelijke betrokkenheid van studenten en personeel en hun kerncompetenties op het gebied van ondernemerschap te

¹¹⁴ <http://www.consilium.europa.eu/media/32204/14-final-conclusions-rev1-en.pdf>

¹¹⁵ Raadpleeg de lijst van Europese geografische regio's volgens de categorieën opgesteld door EuroVoc (de officiële meertalige thesaurus van de Europese Unie beheerd door het Publicatiebureau van de EU): <http://eurovoc.europa.eu/drupal/?q=request&mturi=http://eurovoc.europa.eu/100277&language=en&view=mt&ifacelang=en>

¹¹⁶ In de conclusies van de Europese Raad van 14 december 2017 hebben staatshoofden en overheden de noodzaak ondersteund om "(...) in 2024 zo'n twintig 'Europese Universiteiten' te hebben, bestaande uit bottom-up netwerken van universiteiten in de gehele EU (...)".

	<p>bevorderen</p> <ul style="list-style-type: none"> • de betrokkenheid van de lokale gemeenschap <ul style="list-style-type: none"> – De sociale diversiteit van de studentenpopulatie en ondersteunende maatregelen om de toegang voor en het aantal deelnemers en afgestudeerden uit ondervertegenwoordigde en kansarme groepen te bevorderen – Het werkprogramma en de routekaart is duidelijk en expliciet, het dekt de verschillende fasen en beschrijft duidelijk de verwachte voortgang, resultaten en uitkomsten en tussen de verschillende fasen. – Kwaliteits- en financiële context: de alliantie heeft een kwaliteitsbeoordeling en -evaluatie opgesteld, die specifieke maatregelen omvatten voor de evaluatie van de voortgang, processen en resultaten (bijvoorbeeld door middel van de ontwikkeling van geschikte kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren, met inbegrip van de feedback van studenten en personeel). De kwaliteitscontrole moet er ook voor zorgen dat de uitvoering van de alliantie kostenefficiënt is.
<p>Kwaliteit van de samenwerkingsregelingen van de alliantie (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Structuur van de regelingen: de verdeling van verantwoordelijkheden en taken is duidelijk en passend, geeft blijk van de financiële, structurele en organisatorische inzet op het hoogste institutionele niveau en geeft alle personeelsleden de gelegenheid deel te nemen aan de cocreatie van de alliantie, zowel door middel van het aanbod van onderwijs en, waar mogelijk, onderzoek en innovatie, als op structureel organisatieniveau door middel van gedeelde managementstructuren, gemeenschappelijke dienstverlening, databanken, personeel en wetenschappelijke infrastructuur. – Rollen en verantwoordelijkheden: het vermogen en de actieve rol van elk lid van de alliantie om gezamenlijk de gemeenschappelijke visie, strategie en activiteiten uit te voeren, worden duidelijk aangetoond. – Complementariteit: de mate waarin de partners elkaar aanvullen, ook wat de diversiteit van typen IHO's betreft, of aantonen dat zij met elkaar samenwerken om toegevoegde waarde en kostenefficiëntie te bemachtigen. – De samenwerkingsregelingen zijn goed opgezet om de voordelen van de geïntegreerde samenwerking te maximaliseren door de bestaande administratieve belemmeringen weg te nemen, en om alle vormen van mobiliteit binnen de alliantie te bevorderen, met inbegrip van mobiliteit van en naar andere organisaties dan instellingen voor hoger onderwijs – In het voorstel worden duidelijke afspraken gemaakt en verantwoordelijkheden toegewezen met het oog op een transparante en efficiënte besluitvorming, conflictoplossing, rapportage en communicatie tussen de deelnemende organisaties.
<p>Duurzaamheid en verspreiding (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Langetermijnstrategie voor duurzaamheid van de alliantie: het voorstel bevat een hoofdstuk over duurzaamheid waarin wordt uiteengezet hoe elk lid van de alliantie deze al dan niet financieel zal ondersteunen om ook na de door de EU gefinancierde periode duurzaam te zijn. – Vermogen van de alliantie om als rolmodel te fungeren: de mate waarin de door de alliantie gegenereerde resultaten en goede praktijken worden gedeeld en de potentie hebben voor integratie in andere instellingen voor hoger onderwijs waarmee zij buiten de alliantie samenwerken, met name binnen de Europese Unie, maar ook daarbuiten. – Verspreiding: het voorstel voorziet in een duidelijk plan voor de verspreiding van de resultaten en de ingevoerde goede praktijken en omvat passende personele en financiële middelen, activiteiten, instrumenten en communicatiekanalen, waaronder het gebruik van sociale media, om ervoor te zorgen dat de resultaten en voordelen tijdens en na de financieringsperiode van de alliantie van de Europese universiteit openlijk en doeltreffend aan een groot aantal belanghebbenden worden overgedragen en gedeeld; – Open leermiddelen en middelen voor open-science en burgerwetenschap: Indien relevant en binnen de grenzen van de bestaande nationale en Europese rechtskaders wordt in het voorstel beschreven hoe gegevens, materialen, documenten en audiovisuele middelen en activiteiten op het gebied van sociale media beschikbaar worden gesteld om gegevens doorzoekbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar (FAIR) te maken voor andere instellingen voor hoger onderwijs en Europese universiteiten in Europa.

De voorstellen moeten een minimumscore van 70 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een minimumscore behalen van 13 punten voor de categorie “Relevantie van het voorstel”, 11 punten voor de categorieën “Kwaliteit van het voorstel en de uitvoering”, “Kwaliteit van de samenwerkingsregelingen van de alliantie” en “Duurzaamheid en verspreiding” en 8 punten voor de categorie “Geografisch evenwicht”.

WAT MOET U NOG WETEN OVER DEZE ACTIE?

Aanvullende informatie over Europese universiteiten wordt op de website van de Commissie gepubliceerd.¹¹⁷

Kwaliteitsborging moet een integrerend onderdeel zijn om te waarborgen dat de Europese universiteiten de beoogde resultaten opleveren en effecten bewerkstelligen die veel groter zijn dan de effecten een individuele partnerorganisatie zou kunnen bereiken. Europese universiteiten moeten voorzien in doelgerichte verspreidingsactiviteiten om belanghebbenden, beleidsmakers, beroepsmensen en ondernemingen te bereiken. Als algemene regel geldt dat resultaten beschikbaar moeten worden gesteld als open leermiddelen alsook op relevante platforms van beroepsverenigingen, bedrijfstakverenigingen of bevoegde autoriteiten.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS

Maximale EU-steun voor een drie jaar durende Europese universiteit: 5 000 000 EUR

De begroting van de allianties van de Europese universiteiten wordt gebaseerd op de daadwerkelijk door de activiteiten van de alliantie ontstane kosten. De EU-subsidie is gericht op medefinanciering van deze activiteiten tot een maximum van 80% van de totale subsidiabele kosten.

Het gevraagde budget moet worden gerechtvaardigd ten opzichte van de geplande activiteiten zoals beschreven in het aanvraagformulier. Alle kosten moeten volledig omschreven en gerechtvaardigd zijn.

De kosten moeten corresponderen met de door de deelnemende instellingen gemaakte kosten in overeenstemming met hun gebruikelijke beleid. Met name wat de vergoedingen betreft moeten de kosten in overeenstemming zijn met het gebruikelijke beleid inzake de reële salarissen plus socialezekerheidsbijdragen en andere wettelijke kosten die gewoonlijk in de vergoedingen zijn vervat; de kosten voor reizen en individuele ondersteuning moeten in overeenstemming zijn met de gebruikelijke praktijken van de deelnemende instellingen/organisaties op het gebied van reizen en huisvesting; de uitrustingskosten moeten worden afgeschreven overeenkomstig de gebruikelijke boekhoudpraktijken van de begunstigde.

De kosten (met inbegrip van uitrusting en uitbesteding) moeten redelijk en gerechtvaardigd zijn en rechtstreeks verband houden met de verwezenlijking van de doelstellingen van de alliantie van de Europese universiteit. Bovendien moet uitbesteding voldoen aan de EU-voorschriften inzake overheidsopdrachten.

De verschillende begrotingsposten moeten als volgt worden ingedeeld:

	Subsidiabele kosten	Financieringsmechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
1. DIRECTE KOSTEN		Daadwerkelijk gemaakte subsidiabele kosten		
1.1 Personeelskosten	Kosten van het personeel van deelnemende instellingen/organisaties dat werk heeft toegewezen gekregen in verband met de actie (zowel vast als tijdelijk), met inbegrip van reële salarissen plus socialezekerheidsbijdragen en andere wettelijke kosten die deel uitmaken van hun bezoldiging.			De subsidie moet worden gebruikt de personeelskosten voor alle begunstigden te dekken, wanneer zij taken uitvoeren die rechtstreeks verband houden met de verwezenlijking van de doelstellingen van de Europese universiteit.

¹¹⁷ https://ec.europa.eu/education/european-universities-initiative_nl

1.2 Reiskosten	Tegemoetkoming in de kosten die deelnemers maken om te reizen naar de locatie van de activiteit en terug.			Geldig voor personeel (zowel vast als tijdelijk), studenten en promovendi van de aan de actie deelnemende instellingen/organisaties (bv. voor opleidings- en studieactiviteiten, vergaderingen, workshops en seminars).
1.3 Individuele steun	Kosten die rechtstreeks verband houden met het verblijf en huisvesting van deelnemers aan de actie tijdens de activiteit.			Geldig voor personeel (zowel vast als tijdelijk), studenten en promovendi van de deelnemende instellingen/organisaties (bv. voor opleidings- en studieactiviteiten, vergaderingen, workshops en seminars). Met deze kosten worden de kosten voor mobiliteitsactiviteiten van beperkte duur bedoeld. (max. 3 maanden) ¹¹⁸ .
1.4 Uitrusting	Afschrijvingskosten van (nieuwe of tweedehands) uitrusting of andere activa voor zover deze daadwerkelijk zijn gemaakt door de deelnemende instellingen voor hoger onderwijs.		Maximaal 5% van de totale direct subsidiabele kosten	Alleen het gedeelte van de afschrijvings-, huur- en leasekosten van de uitrusting dat overeenstemt met de duur van de financieringsperiode en met het percentage van het werkelijke gebruik voor het doel van de actie, is subsidiabel. Alleen afschrijvingskosten voor uitrusting of andere activa die direct verband houden met de ontwikkeling van innovatieve onderwijsmethoden of activiteiten betreffende gemengd en/of werkplekieren zijn subsidiabel.
1.5 Andere kosten	Kosten die verband houden met: <ul style="list-style-type: none"> • overdracht van beste praktijken naar instellingen voor hoger onderwijs buiten de alliantie • verspreiding van kennis en informatie (bv. adverteren in de media, promotiemateriaal en -activiteiten); • huren van locaties voor grote evenementen • controles; • bankkosten waaronder een bankgarantie indien gevraagd door het Uitvoerend Agentschap; • uitbesteding voor specifieke taken; • reis- en verblijfkosten van derden (experts, professoren, sprekers enz.) die bijdragen aan de activiteiten van de Europese universiteit 		Maximaal 5% van de totale direct subsidiabele kosten	Uitbesteding is alleen mogelijk in gerechtvaardigde gevallen voor specifieke, tijdgebonden, projectgerelateerde taken, wanneer deze niet door de leden van het consortium zelf kunnen worden uitgevoerd of wanneer de aard van de activiteit specifiek externe dienstverlening vereist. Uitbesteding van essentiële projectactiviteiten zoals onderwijs en/of projectbeheer (algemeen beheer en coördinatie, toezicht, financieel beheer, verslaglegging aan het EACEA) is niet mogelijk. Personeelsleden van medebegunstigden mogen niet als contractant werken. Reis- en verblijfkosten van personen die niet tot een van de partnerorganisaties behoren, kunnen worden medegefinancierd wanneer deze personen door het consortium worden uitgenodigd om deel te nemen aan de kernactiviteiten van de Europese universiteit.
2. INDIRECTE KOSTEN		Maximaal 7% van de totale direct subsidiabele kosten van de actie ¹¹⁹ .		Vast bedrag

¹¹⁸ Mobiliteit van meer dan 3 maanden kan worden ondersteund door "mobiliteitsprojecten voor hogeronderwijsstudenten"

¹¹⁹ Een vast bedrag van ten hoogste 7% van de subsidiabele directe projectkosten is subsidiabel als indirecte kosten, zijnde de door de begunstigde gemaakte algemene administratiekosten die niet al worden gedekt door de subsidiabele directe kosten (bv. elektriciteits- of internetkosten, kosten voor lokalen enz.) maar die aan het project kunnen worden toegerekend.

KENNISALLIANTIES

WAT ZIJN DE DOELSTELLINGEN EN PRIORITEITEN VAN EEN KENNISALLIANTIE?

Kennisallianties hebben ten doel het innovatievermogen van Europa te versterken en innovatie te bevorderen in het hoger onderwijs, het bedrijfsleven en in de bredere sociaaleconomische context. Daarbij wordt ernaar gestreefd een of meer van de volgende doelstellingen te verwezenlijken:

- nieuwe, innovatieve en multidisciplinaire onderwijs- en leerbenaderingen ontwikkelen;
- ondernemerschap en ondernemersvaardigheden stimuleren bij onderwijzend personeel in het hoger onderwijs en bedrijfs personeel;
- uitwisseling, overdracht en cocreatie van kennis vergemakkelijken.

De meeste aandacht gaat uit naar projecten die bijdragen aan de modernisering van de Europese hogeronderwijs systemen, zoals geschetst in de EU-mededeling uit 2017 "Een nieuwe EU-agenda voor het hoger onderwijs"¹²⁰, dat wil zeggen:

- het aanpakken van toekomstige mismatches in vaardigheden en het bevorderen van excellentie in ontwikkeling van vaardigheden;
- het opbouwen van inclusieve en verbonden hogeronderwijs systemen;
- het waarborgen dat instellingen voor hoger onderwijs bijdragen aan innovatie;
- het ondersteunen van effectieve en efficiënte hogeronderwijs systemen.

Verder ligt de nadruk op het gebruikmaken van bestaande initiatieven en op het intelligent benutten van digitale instrumenten, zoals wordt aanbevolen in de EU-mededeling uit 2013 "Naar een opener onderwijs".¹²¹

WAT IS EEN KENNISALLIANTIE?

Kennisallianties zijn transnationale, gestructureerde en resultaatgerichte projecten, voornamelijk tussen het hoger onderwijs en het bedrijfsleven. Kennisallianties staan open voor elke discipline en bedrijfstak alsook voor sectoroverstijgende samenwerking. De partners delen gemeenschappelijke doelen en werken samen om wederzijds nuttige resultaten te bereiken. De resultaten en verwachte uitkomsten zijn duidelijk omschreven, realistisch en hebben betrekking op de aandachtspunten die uit de behoefteanalyse naar voren zijn gekomen.

Kennisallianties zijn bedoeld om op korte en lange termijn een effect te hebben op het brede scala aan belanghebbenden, zowel individueel als op het niveau van organisaties en stelsels.

In het algemeen zijn kennisallianties gericht op de samenwerking tussen in programmalanden gevestigde organisaties. Niettemin kunnen ook organisaties uit partnerlanden als partner (niet als aanvrager) bij een kennisalliantie worden betrokken voor zover hun deelname essentiële meerwaarde oplevert voor het project.

Welke activiteiten worden ondersteund door deze actie?

Via kennisallianties wordt een samenhangend en alomvattend geheel van onderling verbonden activiteiten uitgevoerd om flexibel in te kunnen spelen op de uiteenlopende situaties en ontwikkelingen waar Europa zich vandaag en morgen mee geconfronteerd ziet. In de volgende lijst staan voorbeelden van activiteiten:

- Bevordering van innovatie in het hoger onderwijs, het bedrijfsleven en in de bredere sociaaleconomische context:
 - gezamenlijk ontwikkelen en toepassen van nieuwe leer- en onderwijsmethoden (zoals nieuwe multidisciplinaire studieprogramma's, onderwijs- en leermethoden waarin de lerende centraal staat en waarin de nadruk wordt gelegd op vaardigheden om reële problemen op te lossen);
 - organiseren van programma's en activiteiten voor nascholing samen met en in ondernemingen;
 - gezamenlijk ontwikkelen van oplossingen voor belangrijke vraagstukken, product- en procesinnovatie (studenten, professoren en praktijkmensen tezamen).
- Ontwikkeling van ondernemersgeest en -vaardigheden:
 - uitwerken van regelingen om transversale vaardigheden te verwerven en toe te passen via hogeronderwijsprogramma's die worden ontwikkeld met de hulp van ondernemingen teneinde de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt te verbeteren, creativiteit te bevorderen en nieuwe beroepstrajecten uit te stippelen;
 - invoeren van onderwijs in ondernemerschap op elk vakgebied met het doel studenten, onderzoekers, personeel en lesgevers de nodige kennis en vaardigheden bij te brengen en ze te motiveren om ondernemersactiviteiten aan te vangen in een veelheid van omgevingen;
 - ontsluiten van nieuwe leermogelijkheden door ondernemersvaardigheden in de praktijk toe te passen, wat gepaard kan gaan met en/of de aanzet kan geven tot het in de handel brengen van nieuwe diensten, producten en prototypen, de oprichting van start-ups en spin-offs.

¹²⁰ "Een nieuwe EU-agenda voor het hoger onderwijs", <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0247&from=NL>

¹²¹ Mededeling "Naar een opener onderwijs": <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0654&from=NL>

- Stimulering van de overdracht en uitwisseling van kennis tussen hoger onderwijs en bedrijfsleven:
 - studiegebiedgerelateerde activiteiten in ondernemingen die volledig geïntegreerd zijn in het studieprogramma, die worden erkend en waarvoor studiepunten worden toegekend;
 - opzetten van structuren om innovatieve maatregelen uit te proberen en uit te testen;
 - uitwisseling van studenten, onderzoekers, onderwijzend personeel en bedrijfspersoneel gedurende een beperkte periode;
 - betrokkenheid van bedrijfspersoneel bij onderwijs en onderzoek.

Kennisallianties kunnen ertoe strekken leermobiliteitsactiviteiten te organiseren voor studenten, onderzoekers en personeel voor zover die ondersteuning verlenen aan of een aanvulling vormen op de andere activiteiten van de alliantie en meerwaarde opleveren voor de verwezenlijking van de projectdoelstellingen. Mobiliteitsactiviteiten staan niet centraal in een kennisalliantie; aan de uitbreiding van die activiteiten moet steun worden verleend via kernactie 1 van dit programma of met andere financieringsinstrumenten.

Wat zijn de belangrijkste kenmerken van een kennisalliantie?

Kennisallianties kenmerken zich voornamelijk door:

- **Innovatie** in hoger onderwijs en innovatie via hoger onderwijs in ondernemingen en in hun sociaaleconomisch milieu: innovatie wordt aangemerkt als projectspecifiek, aangepast aan de modernste technieken en gerelateerd aan de bredere samenhang van het partnerschap en de onderkende behoeften.
- **Duurzaamheid** van de samenwerking tussen universiteiten en het bedrijfsleven. Het succes van kennisallianties staat of valt met een sterk en geëngageerd partnerschap waaraan op evenwichtige wijze wordt deelgenomen door ondernemingen en instellingen voor hoger onderwijs. De rol en bijdrage van elke deelnemende organisatie en geassocieerde partner moeten specifiek zijn en een complementair karakter hebben.
- **Effecten** die zich uitstrekken tot na de beëindiging van het project en tot buiten de bij de kennisalliantie betrokken organisaties. Verwacht wordt dat het partnerschap en de activiteiten blijven duren. Daartoe is het mogelijk dat resultaten/prestaties niet op zichzelf staan, maar worden gekoppeld aan/geïntegreerd in bestaande verbintenissen, regelingen, projecten, platforms, ondernemingen enzovoort. Veranderingen in instellingen voor hoger onderwijs en ondernemingen moeten meetbaar zijn. De resultaten en oplossingen moeten overdraagbaar zijn en toegankelijk zijn voor een breder publiek.

Kennisallianties vormen een uiterst concurrerend onderdeel van Erasmus+. Succesvolle voorstellen hebben doorgaans de volgende gemeenschappelijke kenmerken:

- betrouwbare relaties tussen instellingen voor hoger onderwijs en ondernemingen: kennisallianties moeten concreet gestalte geven aan de inzet en meerwaarde van alle partners, waarbij het zwaartepunt ligt bij een sterke en evenwichtige betrokkenheid van zowel het bedrijfsleven als de hogeronderwijssector. Een doordacht voorstel is het resultaat van de nauwe samenwerking tussen de toekomstige partners en gebaseerd op een gedegen behoefteanalyse;
- innovatief en transnationaal karakter dat blijkt uit alle criteria.

Een gedegen behoefteanalyse maakt de grondgedachte inzichtelijk, beïnvloedt de selectie van partners, maakt het voorstel specifiek, verruimt de mogelijke effecten en waarborgt dat de eindgebruikers en doelgroepen nauw worden betrokken bij de projectactiviteiten.

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE DEELNEMEN AAN EEN KENNISALLIANTIE?

Aanvrager/coördinator: een deelnemende organisatie die het projectvoorstel indient namens alle partners. De coördinator draagt de eindverantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat het project in overeenstemming met de overeenkomst wordt uitgevoerd. Zijn coördinerende rol omvat de volgende taken:

- de alliantie vertegenwoordigen en in haar naam optreden ten aanzien van de Europese Commissie;
- de financiële en juridische verantwoordelijkheid op zich nemen voor de deugdelijke operationele, administratieve en financiële uitvoering van het hele project;
- de alliantie coördineren in samenwerking met de projectpartners.

Volwaardige partners zijn de deelnemende organisaties die actief bijdragen aan de voltooiing van de doelstellingen van de kennisalliantie. Elke volwaardige partner moet een volmacht ondertekenen waarbij hij de coördinerende organisatie machtiging verleent om op te treden als de belangrijkste begunstigde en om in zijn naam op te treden tijdens de uitvoering van het project. Indien van toepassing, geldt deze vereiste ook voor partners uit partnerlanden.

Geassocieerde partners (facultatief): bij kennisallianties kunnen geassocieerde partners betrokken zijn die bijdragen tot de uitvoering van specifieke taken/activiteiten van het project en de verspreiding en de duurzaamheid van de alliantie ondersteunen. Wat het contractbeheer betreft, worden geassocieerde partners niet als projectpartners beschouwd en zij krijgen geen financiële steun. Niettemin moeten hun betrokkenheid en rol in het project en de verschillende activiteiten duidelijk worden omschreven.

Gelieerde entiteiten (facultatief): Organisaties die bijdragen tot de verwezenlijking van projectdoelstellingen en -activiteiten. Gelieerde entiteiten moeten in de subsidieaanvraag worden geïdentificeerd en voldoen aan de eisen van bijlage III (verklarende termenlijst) van deze programmagids.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM EEN KENNISALLIANTIE TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een voorgestelde kennisalliantie moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

<p>In aanmerking komende deelnemende organisaties</p>	<p>Een deelnemende organisatie kan elke publieke of particuliere organisatie zijn, met haar gelieerde entiteiten (indien van toepassing), die gevestigd is in een programmaland of in een willekeurig partnerland over de hele wereld (zie deel A van deze gids onder "Begunstigde landen"). Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ instellingen voor hoger onderwijs (IHO's); ▪ kleine, middelgrote of grote ondernemingen uit de publieke of particuliere sector (met inbegrip van sociale ondernemingen); ▪ onderzoeksinstellingen; ▪ lokale, regionale of nationale publieke organen; ▪ een organisatie die werkzaam is op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken; ▪ een intermediaire organisatie of vereniging die onderwijs-, opleidings- of jeugdorganisaties vertegenwoordigt; ▪ een intermediaire organisatie of vereniging die ondernemingen vertegenwoordigt; ▪ een instantie voor accreditatie, certificering of kwalificatie. <p>In een programmaland gevestigde IHO's moeten in het bezit zijn van een geldig Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE). Deelnemende IHO's uit partnerlanden hoeven niet in het bezit te zijn van een ECHE.</p>
<p>Wie kan een aanvraag indienen?</p>	<p>Elke deelnemende organisatie die in een programmaland gevestigd is, kan een subsidie aanvragen. Deze organisatie dient de aanvraag in namens alle deelnemende organisaties die bij het project betrokken zijn.</p>
<p>Aantal deelnemende organisaties</p>	<p>Kennisallianties hebben een transnationale opzet, wat betekent dat minstens zes onafhankelijke organisaties uit minimaal drie programmalanden betrokken zijn, waaronder ten minste twee instellingen voor hoger onderwijs en ten minste twee ondernemingen.</p>
<p>Projectduur</p>	<p>2 of 3 jaar. De duur moet in de aanvraagfase worden gekozen op basis van de doelstelling van het project en het soort geplande activiteiten.</p> <p>Wanneer de begunstigde daarom verzoekt en voor zover het Uitvoerend Agentschap daarmee instemt, kan de duur van een kennisalliantie in uitzonderlijke gevallen worden verlengd met ten hoogste 6 maanden. In dat geval blijft de totale subsidie ongewijzigd.</p>

Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.
Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 28 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die op 1 november van datzelfde jaar of 1 januari van het daaropvolgende jaar van start gaan.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Het project wordt beoordeeld op grond van de volgende criteria:

Relevantie van het voorstel (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doel: het voorstel is relevant ter verwezenlijking van de doelstellingen van de actie (zie het deel "Wat zijn de doelstellingen en prioriteiten van een kennisalliantie?"); ▪ Consistentie: het voorstel berust op een gedegen behoefteanalyse; de doelstellingen en resultaten zijn duidelijk afgebakend en realistisch van opzet, en pakken kwesties aan die van belang zijn voor de deelnemende organisaties en voor de actie; ▪ Innovatie: het voorstel houdt rekening met de modernste methoden en technieken, en leidt tot projectspecifieke innovatieve resultaten en oplossingen; ▪ Europese meerwaarde: uit het voorstel blijkt duidelijk voor welke meerwaarde het transnationale karakter en de potentiële overdraagbaarheid kunnen zorgen.
Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samenhang: het voorstel vormt een samenhangend en alomvattend geheel van passende activiteiten om te voorzien in de onderkende behoeften en de verwachte resultaten te bewerkstelligen; ▪ Structuur: het werkprogramma is duidelijk en inzichtelijk, en bestrijkt alle fasen; ▪ Beheer: tijdschema's, organisatie, taken en verantwoordelijkheden zijn nauwkeurig omschreven en realistisch. Het voorstel wijst geschikte middelen toe aan elke activiteit; ▪ Kwaliteit en financiële controle: specifieke maatregelen ter beoordeling van processen en resultaten waarborgen dat het project op een kwalitatief hoogstaande en economisch verantwoorde manier wordt uitgevoerd.
Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen (maximaal 30 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samenstelling: aan de voorgestelde kennisalliantie wordt uitvoering gegeven door een geschikte combinatie van partners uit het hoger onderwijs en het bedrijfsleven; die partners beschikken over de vereiste profielen, vaardigheden, ervaring, deskundigheid alsook over de nodige managementondersteuning met het oog op een succesvolle uitvoering; ▪ Inzet: elke deelnemende organisatie bewijst zich volledig in te zetten volgens haar capaciteiten en deskundigheid; ▪ Partnerschap: de partners uit het hoger onderwijs en het bedrijfsleven leveren een wezenlijke, ter zake dienende en complementaire bijdrage; ▪ Samenwerking/teamgeest: in het voorstel worden duidelijke afspraken gemaakt en verantwoordelijkheden toegewezen met het oog op een transparante en efficiënte besluitvorming, conflictoplossing, rapportage en communicatie tussen de deelnemende organisaties; ▪ Rendement: het project levert duidelijk meerwaarde en voordelen op voor elke partnerorganisatie ▪ Betrokkenheid van partnerlanden: voor zover van toepassing, levert de betrokkenheid van een deelnemende organisatie uit een partnerland essentiële meerwaarde op voor het project.

<p>Effect en verspreiding (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Benutting: het voorstel maakt duidelijk hoe de materiële resultaten door de partners en andere belanghebbenden zullen worden benut en hoe deze zullen leiden tot de verwachte immateriële resultaten. Er wordt voorzien in passende maatregelen om de resultaten van het project te evalueren. Het voorstel voorziet in middelen om de benutting te meten tijdens en na afloop van het project. ▪ Verspreiding: het voorstel bevat een duidelijk plan voor de verspreiding van resultaten, en voorziet in passende activiteiten, instrumenten en communicatiekanalen om ervoor te zorgen dat de resultaten en voordelen efficiënt worden verspreid onder de belanghebbenden en niet-deelnemende partijen, niet alleen gedurende de looptijd van het project, maar ook daarna; ▪ Impact: het voorstel geeft blijk van maatschappelijk en economisch bereik en relevantie. Er wordt gezorgd voor ter zake dienende maatregelen om de vorderingen bij te houden en de verwachte effecten (op korte en lange termijn) te beoordelen; ▪ Open toegang: Voor zover van toepassing, beschrijft het voorstel hoe geproduceerde documenten, materiaal en media vrij toegankelijk worden gemaakt en gepromoot onder open licenties, en legt het geen onevenredige beperkingen op; ▪ Duurzaamheid: het voorstel voorziet in passende maatregelen en middelen om ervoor te zorgen dat het partnerschap, de resultaten en voordelen van het project blijven duren na afloop van het project.
---	--

De voorstellen moeten een minimumscore van 70 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een minimumscore behalen van 13 punten voor de categorieën "Relevantie van het project" en "Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering", 16 punten voor de categorie "Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen" en 11 punten voor de categorie "Effect en verspreiding".

WAT MOET U NOG WETEN OVER DEZE ACTIE?

Kwaliteitsborging moet een integrerend onderdeel zijn van het project om te waarborgen dat de kennisallianties de beoogde resultaten opleveren en effecten bewerkstelligen die zich ver buiten de partnerorganisaties zelf uitstrekken. Kennisallianties moeten voorzien in doelgerichte verspreidingsactiviteiten om belanghebbenden, beleidsmakers, beroepsmensen en ondernemingen te bereiken. Gaandeweg moeten kennisallianties gestalte krijgen via publicaties, zoals verslagen, handboeken, richtsnoeren enzovoort. Als algemene regel geldt dat resultaten beschikbaar moeten worden gesteld als open leermiddelen alsook op relevante platforms van beroepsverenigingen, bedrijfstakverenigingen of bevoegde autoriteiten. Kennisallianties moeten aanzet geven tot de ontwikkeling van nieuwe manieren en instrumenten om de samenwerking te bevorderen en ervoor te zorgen dat het partnerschap tussen hoger onderwijs en bedrijfsleven in stand wordt gehouden.

Kennisallianties vormen een recente en ambitieuze actie waarop nauwlettend wordt toegezien en waarvoor de actieve inzet van alle deelnemers en belanghebbenden nodig is. Kennisallianties moeten hun deelname vormgeven in themaclusters die bevorderlijk zijn voor kruisbestuiving, uitwisseling van goede praktijken en wederzijdse leerprocessen. Verder moeten in kennisallianties middelen worden uitgetrokken om het project en de resultaten voor te stellen op het EU-forum voor dialoog tussen universiteiten en bedrijven en/of andere relevante evenementen (maximaal vijf tijdens de projectduur).

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

Het projectbudget wordt opgesteld op basis van het systeem van eenheidskosten. Het systeem van "kosten per eenheid" is een vereenvoudigde vorm om het bedrag van de subsidie te bepalen. Dergelijke vereenvoudigde vormen van subsidies zijn, gezien hun aard, bijdragen aan de belangrijkste kosten van een project die geen vergoeding zijn van de werkelijke uitgaven in verband met specifieke activiteiten van het project. In het geval van de alliantieprojecten worden de vastgestelde kosten per eenheid toegepast op het personeelsbestanddeel van een project. Dit zijn vooraf vastgestelde bijdragen per werkdag en per categorie werknemers.

Het projectbudget wordt opgesteld met inachtneming van de volgende financieringsregels (in euro):

Maximale EU-steun voor een twee jaar durende kennisalliantie: 700 000 EUR
Maximale EU-steun voor een drie jaar durende kennisalliantie: 1 000 000 EUR

Subsidiabele kosten		Financieringsmechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Uitvoerings- steun	Financiële steun aan elke activiteit die rechtstreeks verband houdt met de projectuitvoering (met uitzondering van eventuele mobiliteit in het kader van het project) met inbegrip van: projectbeheer, projectbijeenkomsten, intellectuele prestaties (zoals studieprogramma's, didactisch materiaal, open leermiddelen, IT-instrumenten, analyses, studies enzovoort), verspreiding, deelname aan evenementen, conferenties, reizen enzovoort. De EU-steun wordt berekend op basis van het aantal dagen en het profiel van het betrokken personeel per land.	Tegemoet koming in de kosten per eenheid	B2.1	per projectleider per dag dat aan het project wordt gewerkt
			B2.2	per onderzoeker/leerkracht/opleider per dag dat aan het project wordt gewerkt
			B2.3	per specialist per dag dat aan het project wordt gewerkt
			B2.4	per administratief medewerker per dag dat aan het project wordt gewerkt
Voorwaardelijk: aanvragers moeten het soort benodigde middelen en de omvang daarvan rechtvaardigen vanuit het oogpunt van de uitvoering van de voorgestelde activiteiten en de resultaten. De resultaten moeten kwalitatief en kwantitatief aanzienlijk zijn om in aanmerking te komen voor subsidieverlening.				

* Zie de internationale standaardclassificatie van beroepen - ISCO – ISCO (<http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/isco08/index.htm>)

AANVULLENDE FINANCIERINGSREGELS VOOR IN HET KADER VAN EEN KENNISALLIANTIE UITGEVOERDE MOBILITEITSACTIVITEITEN (FACULTATIEVE STEUN)

Subsidiabele kosten		Financierings mechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Reiskosten	Tegemoetkoming in de kosten die deelnemers maken om van de plaats van oorsprong te reizen naar de locatie van de activiteit en terug	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Voor een reisafstand tussen 100 en 1 999 km: 275 EUR per deelnemer	Voorwaardelijk: de aanvragers moeten rechtvaardigen dat de mobiliteitsactiviteiten noodzakelijk zijn ter verwezenlijking van de doelstellingen en resultaten van het project. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsrekening. ¹²² De aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EUsubsidiebedrag voor de heen- en terugreis. ¹²³
Verblijfkosten	Tegemoetkoming in de verblijfkosten van deelnemers tijdens de activiteit	Tegemoetkoming in de kosten per eenheid	Voor een reisafstand van 2 000 km of meer: 360 EUR per deelnemer	
			Op personeel gerichte activiteiten tot en met de 14e dag van de activiteit: 100 EUR per dag per deelnemer + tussen de 15e en 60e dag van de activiteit: 70 EUR per dag per deelnemer	
			Op lerenden gerichte activiteiten: tot en met de 14e dag van de activiteit: 55 EUR per dag per deelnemer + tussen de 15e en 60e dag van de activiteit: 40 EUR per dag per deelnemer	

¹²² http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_nl.htm

¹²³ Indien iemand uit Madrid (Spanje) bijvoorbeeld meedoet aan een activiteit in Rome (Italië), moet de aanvrager a) de afstand van Madrid naar Rome berekenen (1 365,28 km); b) de toepasselijke reisafstandscategorie selecteren (bv. tussen 500 en 1 999 km) en c) de EU-subsidie die een bijdrage zal leveren aan de reiskosten van de deelnemer van Madrid naar Rome en terug berekenen.

TABEL A - PROJECTUITVOERING (BEDRAGEN IN EURO PER DAG): PROGRAMMALANDEN

Het bedrag hangt af van: a) het profiel van het bij het project betrokken personeel, en b) het land van de deelnemende organisatie waarvan het personeel bij het project betrokken is.

	Projectleider	Leerkracht/ opleider/ onderzoeker/ Jeugdwerker	Specialist	Administratief medewerker
	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
Denemarken, Ierland, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Zweden, Liechtenstein, Noorwegen	353	289	228	189
België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Finland, Verenigd Koninkrijk, IJsland	336	257	194	157
Tsjechië, Griekenland, Spanje, Cyprus, Malta, Portugal, Slovenië	197	164	122	93
Bulgarije, Estland, Kroatië, Letland, Litouwen, Hongarije, Polen, Roemenië, Servië, Slowakije, voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Turkije	106	88	66	47

TABEL B - PROJECTUITVOERING (BEDRAGEN IN EURO PER DAG): PARTNERLANDEN

Het bedrag hangt af van: a) het profiel van het bij het project betrokken personeel, en b) het land van de deelnemende organisatie waarvan het personeel bij het project betrokken is.

	Projectleider	Leerkracht/ opleider/ onderzoeker/ Jeugdwerker	Specialist	Administratief medewerker
	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
Australië, Canada, Koeweit, Macau, Monaco, Qatar, San Marino, Zwitserland, Verenigde Staten van Amerika	353	289	228	189
Andorra, Brunei, Japan, Nieuw-Zeeland, Singapore, Vaticaanstad, Verenigde Arabische Emiraten	336	257	194	157
Bahama's, Bahrein, Hongkong, Israël, Zuid-Korea, Oman, Saudi-Arabië, Taiwan	197	164	122	93
Afghanistan, Albanië, Algerije, Angola, Antigua en Barbuda, Argentinië, Armenië, Azerbeidzjan, Bangladesh, Barbados, Belarus, Belize, Benin, Bhutan, Bolivia, Bosnië en Herzegovina, Botswana, Brazilië, Burkina Faso, Burundi, Cambodja, Centraal-Afrikaanse Republiek, Chili, China, Colombia, Comoren, Congo, Cookeilanden, Costa Rica, Cuba, Democratische Republiek Congo, Djibouti, Dominica, Dominicaanse Republiek, Ecuador, Egypte, El Salvador, Equatoriaal-Guinea, Eritrea, Ethiopië, Fiji, Filipijnen, Gabon, Gambia, Georgië, Ghana, Grenada, Guatemala, Guinee, Guinee-Bissau, Guyana, Haïti, Honduras, India, Indonesië, Irak, Iran, Ivoorkust, Jamaica, Jemen, Jordanië, Kaapverdië, Kameroen, Kazachstan, Kenia, Kirgizië, Kiribati, Kosovo, Laos, Lesotho, Libanon, Liberia, Libië, Madagaskar, Malawi, Maldiven, Maleisië, Mali, Marokko, Marshall-eilanden, Mauritanië, Mauritius, Mexico, Micronesia, Moldavië, Mongolië, Montenegro, Mozambique, Myanmar/Birma, Namibië, Nauru, Nepal, Nicaragua, Niger, Nigeria, Niue, Noord-Korea, het grondgebied van Oekraïne zoals erkend in het internationaal recht, Oezbekistan, Oost-Timor, Pakistan, Palau, Palestina, Panama, Papoea-Nieuw-Guinea, Paraguay, Peru, het grondgebied van Rusland zoals erkend in het internationaal recht, Rwanda, Saint Kitts en Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent en de Grenadines, Salomonseilanden, Samoa, Sao Tomé en Príncipe, Senegal, Seychellen, Sierra Leone, Somalië, Sri Lanka, Sudan, Suriname, Swaziland, Syrië, Tadzjikistan, Tanzania, Thailand, Togo, Tonga, Trinidad en Tobago, Tsjaad, Tunesië, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Uruguay, Vanuatu, Venezuela, Vietnam, Zambia, Zimbabwe, Zuid-Afrika, Zuid-Sudan	106	88	66	47

ALLIANTIES VOOR BEDRIJFSTAKSPECIFIEKE VAARDIGHEDEN

WAT ZIJN DE DOELSTELLINGEN EN PRIORITEITEN VAN EEN ALLIANTIE VOOR BEDRIJFSTAKSPECIFIEKE VAARDIGHEDEN?

Allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden hebben tot doel de vaardigheidskloof ten aanzien van een of meer beroepsprofielen in een specifieke sector te dichten. Dit doen ze door bestaande of opkomende, sectorspecifieke arbeidsmarktbehoeften in kaart te brengen (vraagzijde) en door initieel en voortgezet beroepsonderwijs op alle niveaus beter te laten aansluiten op de behoeften van de arbeidsmarkt (aanbodzijde). Allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden steunen niet alleen de inhoudelijke ontwikkeling en uitvoering van transnationale beroepsopleidingen, maar ook onderwijs- en opleidingsmethoden voor Europese professionele kernprofielen. Daarbij baseren ze zich op aantoonbare vaardigheidsbehoeften.

Allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden waarbij de focus ligt op strategische sectorale samenwerking op het gebied van vaardigheden stellen concrete maatregelen vast en werken deze uit met het doel vraag en aanbod van vaardigheden op elkaar af te stemmen en zo de algemene sectorspecifieke groeistrategie te ondersteunen.

De projecten dragen bij aan de verbetering van de kwaliteit en de relevantie van de Europese stelsels van beroepsonderwijs en -opleiding, zoals beschreven in het Gezamenlijk verslag uit 2015 inzake ET 2020, en door de voor beroepsonderwijs en -opleiding verantwoordelijke ministers in de conclusies van Riga van 2015, waarin overeenstemming werd bereikt over een nieuwe reeks resultaten op middellange termijn voor de periode 2015-2020.

Dit moet worden bereikt door middel van acties gericht op de volgende doelstellingen:

- ontwikkeling van strategische benaderingen in de ontwikkeling van sectorspecifieke vaardigheden, door middel van partnerschappen voor duurzame samenwerking tussen belangrijke belanghebbenden in de sector en overheidsinstanties;
- ontwikkeling van platforms en partnerschappen op transnationaal niveau, gebaseerd op innovatieve samenwerkingsmethoden, als een eerste stap richting de oprichting van "Platforms voor beroepsexcellentie" die fungeren als drijvende kracht achter hoogwaardige beroepsvaardigheden in een context van Europese, nationale en regionale/lokale sectorspecifieke strategieën;
- identificatie van bestaande en opkomende vaardigheidsbehoeften voor beroepen in specifieke sectoren, waarbij deze informatie ook in het Europese vaardigheidspanorama wordt opgenomen;
- versterking van de uitwisseling van kennis en praktijken tussen onderwijs en opleidingsinstellingen en de arbeidsmarkt, met specifieke verwijzing naar actoren in de sector;
- bevordering van relevante sectorspecifieke kwalificaties en van overeenstemming over de erkenning daarvan;
- het opbouwen van wederzijds vertrouwen, het vergemakkelijken van grensoverschrijdende certificering en zo bij te dragen aan een grotere mobiliteit in een sector, en het verbeteren van de erkenning van kwalificaties op Europees niveau binnen een sector;
- aanpassing van beroepsonderwijs en -opleiding aan vaardigheidsbehoeften, waarbij de focus ligt op beroepspecifieke vaardigheden en kerncompetenties;
- integratie van werkpleklers in beroepsonderwijs en -opleiding, waar mogelijk gekoppeld aan een internationale ervaring, en benutting van het potentieel ervan om de economische ontwikkeling en innovatie te stimuleren, waardoor het concurrentievermogen van de betrokken sectoren wordt vergroot;
- planning van de geleidelijke uitrol van projectresultaten die leiden tot systeemeffecten in de vorm van een constante aanpassing van het aanbod van beroepsonderwijs en -opleiding aan de vaardigheidsbehoeften, op basis van duurzame partnerschappen tussen aanbieders en belangrijke belanghebbenden op de arbeidsmarkt op het passende niveau ("feedback-loops"). Bij deze planning moeten de belangrijke nationale en/of regionale belanghebbenden worden geïdentificeerd en erbij worden betrokken, terwijl ook moet worden gezorgd voor een grote verspreiding van de resultaten.

WAT IS EEN ALLIANTIE VOOR BEDRIJFSTAKSPECIFIEKE VAARDIGHEDEN?

Allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden zijn transnationale projecten die bestaande en opkomende vaardigheidsbehoeften in een specifieke economische sector in kaart brengen of benutten en/of deze behoeften vertalen in curricula voor beroepsonderwijs en -opleiding om aan die behoeften tegemoet te komen.

Allianties voor sectorspecifieke vaardigheden zijn bedoeld voor beroepsonderwijs en -opleiding op elk EQF-niveau van 3 t/m 8, met inbegrip van het hoger secundair niveau, het postsecundair niet-tertiair niveau, alsook het tertiair niveau (bv. hogescholen, polytechnische instituten enz.). Aanvragen die zich richten op beroepsonderwijs en -opleiding op tertiair niveau (EQF-niveaus 6 t/m 8) moeten een sterke component voor werkpleklers bevatten¹²⁴ en ook minstens één ander kwalificatieniveau voor beroepsonderwijs en -opleiding tussen EQF-niveaus 3 t/m 5 bevatten (d.w.z. niet-exclusief tertiair niveau).

¹²⁴ Wat als werkpleklers moet worden beschouwd, wordt beschreven in de publicatie van de Europese Commissie "Work-based learning in Europe": http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/alliance/work-based-learning-in-europe_en.pdf

Allianties voor sectorspecifieke vaardigheden moeten gebruik maken van EU-brede instrumenten en hulpmiddelen zoals EQF, ECVET, EQAVET, alsook de aanbeveling van de Raad over een Europees kader voor hoogwaardige en doeltreffende leerlingplaatsen¹²⁵, indien van toepassing.

Bijzondere aandacht zal worden besteed aan **digitale vaardigheden**, aangezien deze in alle beroepsprofielen binnen de gehele arbeidsmarkt een steeds belangrijker rol spelen. De overgang naar een circulaire en groenere economie moet eveneens worden ondersteund door kwalificaties en nationale onderwijs- en opleidingscurricula aan te passen aan de opkomende behoefte aan **groene vaardigheden en duurzame ontwikkeling**.

Projecten kunnen deze doelstellingen verwezenlijken door inschrijving bij een van de volgende percelen (een organisatie kan als aanvrager bij meerdere voorstellen en percelen worden betrokken, mits de voorstellen betrekking hebben op verschillende sectoren):

Perceel 1: Allianties voor sectorspecifieke vaardigheden voor de ontwikkeling van sectorspecifieke benaderingen door middel van transnationale "Platforms voor beroepsexcellentie". Dit perceel ondersteunt de ontwikkeling van proefprojecten gebaseerd op innovatieve samenwerkingsmethoden, als een eerste stap richting de oprichting van "Platforms voor beroepsexcellentie". Het zal de ontwikkeling ondersteunen van sectorspecifieke benaderingen met het oog op het ontwerp en de uitvoering van de inhoud van beroepsonderwijs en -opleiding, in combinatie met een strategische benadering van de ontwikkeling van vaardigheden op lokaal/regionaal niveau en in overeenstemming met lokale/regionale groei- en innovatiestrategieën. Bij het ontwerpen en uitvoeren van gemeenschappelijke opleidingsinhoud moeten de voor perceel 2 beschreven benadering en acties worden gevolgd.

Perceel 2: Allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden met het oog op de ontwikkeling en uitvoering van beroepsonderwijs en -opleiding zullen werken aan het **ontwikkelen en uitvoeren van gemeenschappelijke opleidingsinhoud** voor beroepsgerichte programma's voor een of meer verwante beroepen in een sector, alsook aan onderwijs- en opleidingsmethoden. Daarbij moet bijzondere aandacht worden besteed aan **leren op het werk ("werkplekleren")**, waarbij lerenden de vaardigheden worden aangereikt waar de arbeidsmarkt in een specifieke sector om vraagt. Perceel 2 - Allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden moeten gebruik maken van EU-brede instrumenten en hulpmiddelen zoals het Europees kwalificatiekader, ECVET en EQAVET.

Perceel 3: Allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden met het oog op de uitvoering van een nieuwe strategische aanpak ("blauwdruk") van sectorale samenwerking op het gebied van vaardigheden: de blauwdruk voor sectorale samenwerking op het gebied van vaardigheden¹²⁶ is een van de tien maatregelen in de nieuwe agenda voor vaardigheden voor Europa (zie beschrijving op de Europa-website¹²⁷). In de huidige oproep tot het indienen van voorstellen zal de blauwdruk ten uitvoer worden gelegd in zes sectoren die te kampen hebben met ernstige vaardigheidstekorten (zie subsidiabiliteitscriteria). De allianties in perceel 3 zullen de uitvoering van de blauwdruk ondersteunen door een *sectorale vaardighedenstrategie* te ontwikkelen. Deze strategie moet de tekorten aan vaardigheden, lacunes en mismatches stelselmatig en structureel verminderen en tevens zorgen voor vaardigheden van voldoende kwaliteit en niveau om groei, innovatie en concurrentiekracht in de sector te ondersteunen. De sectorale vaardighedenstrategie moet een duidelijke reeks maatregelen, mijlpalen en welomschreven resultaten bevatten met het doel vraag en aanbod van vaardigheden op elkaar af te stemmen en op die manier van de algemene sectorspecifieke groeistrategie te ondersteunen. De doelstellingen van perceel 1 (het voorspellen van de vraag naar vaardigheden) en perceel 2 (het inspelen op de vastgestelde behoefte aan vaardigheden door het ontwikkelen en uitvoeren van beroepsonderwijs en -opleiding) moeten in de sectorale vaardighedenstrategie worden opgenomen. Perceel 3 De alliantie moet ook de activiteiten van perceel 2 uitvoeren. Voor perceel 3 kan slechts één voorstel per sector worden gesubsidieerd.

Indien twee of meer voorstellen dezelfde score behalen en het beschikbare budget niet toereikend is ze allemaal te financieren, zal voorrang worden verleend aan voorstellen van leden van een Europese raad voor sectorvaardigheden.

WELKE ACTIVITEITEN WORDEN ONDERSTEUND DOOR DEZE ACTIE?

In elke alliantie voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden wordt een samenhangende, alomvattende en wisselende reeks onderling verbonden activiteiten uitgevoerd die niet alleen flexibel van opzet zijn, maar ook aanpasbaar aan de uiteenlopende arbeidsmarktbehoeften van vandaag en morgen, zoals:

Perceel 1: ALLIANTIES VOOR SECTORSPECIFIEKE VAARDIGHEDEN VOOR DE ONTWIKKELING VAN SECTORSPECIFIEKE BENADERINGEN DOOR MIDDEL VAN "PLATFORMS VOOR BEROEPSEXCELLENTIE"

Oprichting van transnationale platforms voor beroepsexcellentie, met een sectorspecifieke benadering gericht op:

- het oprichten van partnerschappen tussen het bedrijfsleven en het onderwijs, waarbinnen samenwerking op het gebied van leerlingplaatsen en stages, het delen van apparatuur, uitwisseling van personeel en docenten tussen bedrijven en centra voor beroepsonderwijs en -opleiding en het organiseren van andere gemeenschappelijke activiteiten plaatsvindt.
- de ontwikkeling van innovatiecentra, centra voor verspreiding van technologie en/of virtuele demonstratie, met bijzondere aandacht voor de ondersteuning van het mkb door het delen van apparatuur en expertise, het uitvoeren van onderzoek naar en de ontwikkeling van producten en diensten, met nauwe betrokkenheid van de lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding;

¹²⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32018H0502\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32018H0502(01))

¹²⁶ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8848

¹²⁷ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=nl>

- het opzetten van starterscentra voor lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding om hun vaardigheden op het gebied van ondernemerschap te ontwikkelen, hun bedrijfsprojecten/start-ups op te starten of hun voor te bereiden op het zelfstandig ondernemerschap
- de actieve deelname aan activiteiten van regionale “kennisdriehoeken”, die een voorttrekkersrol moeten spelen op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkelingen en een snelle actualisering van opleidingscurricula en kwalificaties mogelijk moeten maken;
- de ontwikkeling van innovatieve onderwijs- en opleidingsmethoden op basis van digitale technologieën (bv. MOOC's, simulators, augmented reality enz.), alsook virtuele/gemengde mobiliteitsoplossingen voor lerenden en personeel;
- het bevorderen van de voortdurende professionele ontwikkeling van docenten en opleiders, waarbij de nadruk zowel ligt op pedagogische als op technische vaardigheden, en op hun betrokkenheid bij onderzoeksprojecten van de platformleden;
- de ontwikkeling van probleemgericht/projectgericht leren dat interdisciplinaire expertise samenbrengt via lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding uit verschillende studiegebieden (bv. ontwerp, marketing, engineering) om echte werkproblemen/-uitdagingen op te lossen;
- het aanbieden van ondersteunende diensten;
- de ontwikkeling van mechanismen en de bevordering van de validering van niet-formeel en informeel leren;
- de ontwikkeling van internationaliseringsstrategieën ter bevordering van de transnationale mobiliteit van lerenden, docenten, opleiders en instellingsdirecteuren van beroepsonderwijs en -opleiding, alsook van personeels- en opleidingsmanagers in bedrijven;
- de ontwikkelen/verkenning van duurzame financiële modellen die publieke en private financiering combineren, alsook inkomstgenererende activiteiten;

Het ontwikkelen van transnationale, sectorbrede curricula voor beroepsonderwijs en opleiding:

- Bij het opstellen van transnationale, sectorbrede beroepsopleidingscurricula moeten de voor perceel 2 beschreven benadering en acties worden gevolgd.

PERCEEL 2: ALLIANTIE VOOR BEDRIJFSTAKSPECIEKE VAARDIGHEDEN MET HET OOG OP DE ONTWIKKELING EN UITVOERING VAN BEROEPSONDERWIJS EN -OPLEIDING

Het ontwikkelen van transnationale, sectorbrede curricula voor beroepsonderwijs en opleiding:

- indien nodig, het verzamelen en interpreteren van gegevens over de vaardigheidsbehoeften op de arbeidsmarkt in een bepaalde economische sector, waarbij gebruik wordt gemaakt van het EU-vaardighedenpanorama en, indien van toepassing, van het werk van de Europese sectorraden;
- het vaststellen van behoeften in het opleidingsaanbod, waarbij zo mogelijk gebruik wordt gemaakt van de beroepsprofielen van de Classificatie van Europese vaardigheden/competenties, kwalificaties en beroepen (ESCO-classificatie);
- het, op basis van vastgestelde vaardigheidsbehoeften voor specifieke beroepsprofielen in een bepaalde economische sector, vaststellen en ontwikkelen van curricula of kwalificatienormen voor beroepsonderwijs en -opleiding (conform het EQF en met gebruikmaking van ESCO) om aan die behoeften tegemoet te komen;
- het vertalen van de behoefte aan vaardigheden naar innovatieve, op leerresultaten gerichte modulaire programma's en/of kwalificaties voor beroepsonderwijs en -opleiding (onder toepassing van ECVET, het Europees systeem voor overdracht van leerresultaten voor beroepsonderwijs en -opleiding, om kwalificaties te ontwikkelen die zijn samengesteld uit eenheden van leerresultaten), met het oog op transparantie en vergelijkbaarheid, waarbij onder meer rekening wordt gehouden met de noodzaak eerdere leerervaringen te valideren (bijvoorbeeld niet-formeel of informeel leren);
- het beheren van de kwaliteit van de nieuwe opleidingsinhoud, hetzij door toepassing van de beginselen van het Europees referentiekader voor kwaliteitsborging (EQAVET), hetzij door gebruik te maken van reeds bestaande systemen voor kwaliteitsborging, die echter moeten overeenstemmen met EQAVET;
- het in de nieuwe opleidingsinhoud integreren van leren op het werk, inclusief mogelijkheden om kennis toe te passen in concrete, praktische werksituaties, en het inbouwen van transnationale leerervaring wanneer dit maar enigszins mogelijk is;
- het ontwikkelen van beroepsonderwijs en -opleiding met een focus op zowel functiespecifieke vaardigheden als sleutelcompetenties¹²⁸, "zachte" vaardigheden en STEM-disciplines (wetenschap, technologie, engineering en wiskunde), en het tegelijkertijd aanbieden van daadwerkelijke mogelijkheden om deze competenties te verwerven of te ontwikkelen, met name in een werkgerelateerde opleidingsomgeving;
- het bevorderen van relevante sectorale kwalificaties in beroepsonderwijs en -opleiding (onder meer via transnationale gezamenlijke programma's door meer dan één aanbieder van beroepsonderwijs en -opleiding), en het bevorderen van overeenstemming over de erkenning daarvan door ECVET-beginselen te hanteren, en het afstemmen van kwalificaties op NKK's en het EQF en andere relevante Europese hulpmiddelen en instrumenten in de betreffende sector;
- het verbeteren van de erkenning van kwalificaties op Europees en nationaal niveau binnen een sector, door sectorale kwalificaties te bevorderen en overeen te komen, grensoverschrijdende certificering te vergemakkelijken en wederzijds vertrouwen op te bouwen, en zo bij te dragen aan een grotere mobiliteit van lerenden en docenten in de sector;

¹²⁸ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006H0962&from=EN>

- het benoemen, documenteren en bevorderen van geslaagde projecten en goede praktijken die verband houden met vaardigheden of kwalificaties, of die partnerschappen stimuleren met meerdere stakeholders, ook uit andere sectoren of uit landen buiten Europa, en het doen van gedetailleerde voorstellen om deze projecten en praktijken te repliceren of op te schalen, waar van toepassing;
- het waar van toepassing waarborgen dat resultaten van het project beschikbaar zijn in vrij toegankelijk formaat, zodat ze kunnen worden opgenomen in het Vaardighedenpanorama en ESCO

Het uitvoeren van curricula voor beroepsonderwijs en -opleiding:

- het vaststellen welke methoden het meest geschikt zijn om de curricula uit te voeren onder toepassing van innovatieve benaderingen van lesgeven en leren en een strategische en geïntegreerde inzet van ICT (bv. gemengd leren, simulators, augmented reality enz.), virtuele/gemengde mobiliteitsoplossingen voor lerenden en personeel, en open leermiddelen (bv. MOOC's¹²⁹);
- het vaststellen van manieren om innovatieve onderwijs- en leermethoden ten uitvoer te leggen voor specifieke doelgroepen van lerenden, ook door middel van leren op het werk;
- het ontwikkelen van maatregelen om in beroepsonderwijs en -opleiding de overdracht van kennis tussen generaties te vergemakkelijken;
- het beschrijven van de manieren waarop beoordelingsmethoden en -procedures alle vormen van leren, waaronder leren op het werk, kunnen omvatten en de validering van vaardigheden en competenties die voorafgaand aan een opleiding zijn verworven, faciliteren.
- het vaststellen van adequate maatregelen om lerenden na afloop van hun opleiding te volgen ten behoeve van terugkoppeling¹³⁰. Deze volg- en terugkoppelingssystemen kunnen uitgaan van informatie van bedrijven en lerenden/werknemers, maar ook van openbare informatiebronnen en informatie van arbeidsmarktpartijen;
- het voorstellen van passende maatregelen met het oog op de formele erkenning van nieuwe of aangepaste curricula en kwalificaties voor beroepsonderwijs en -opleiding in deelnemende landen en in de betreffende sector(en);
- het plannen van de voortschrijdende invoering van projectresultaten die moeten leiden tot een systeemeffect.

PERCEEL 3: ALLIANTIES VOOR BEDRIJFSTAKSPECIEKE VAARDIGHEDEN MET HET OOG OP DE UITVOERING VAN EEN NIEUWE STRATEGISCHE AANPAK ("BLAUWDruk") VAN SECTORALE SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN VAARDIGHEDEN

Allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden in dit perceel moeten duurzame samenwerkingsverbanden voor de ontwikkeling van vaardigheden opzetten tussen belangrijke actoren in een bepaalde bedrijfssector, aanbieders van onderwijs en opleiding en overheidsinstanties.

Voor allianties in dit perceel gelden de activiteiten van perceel 2. De allianties moeten bovendien de volgende activiteiten ontplooiën:

- het ontwikkelen van een sectorale vaardighedenstrategie met het oog op de doelstellingen van de groeistrategie die voor de sector is vastgesteld. In deze strategie — het eerste cruciale resultaat van het project — wordt aan de hand van concrete acties en een duidelijke reeks maatregelen, mijlpalen en welomschreven resultaten geschetst hoe vraag en aanbod van vaardigheden op elkaar moeten worden afgestemd. Er moet in detail worden aangegeven hoe belangrijke trends, zoals algemene, maatschappelijke en technologische ontwikkelingen in de sector, waarschijnlijk van invloed zullen zijn op de werkgelegenheid en de behoefte aan vaardigheden. De strategie moet een beschrijving bevatten van het verwachte tijdspad en uitdrukkelijk rekening houden met het effect van digitale en sleuteltechnologieën.
- het onderbouwen en illustreren van strategieën die erop gericht zijn concrete voorbeelden van beleid en initiatieven op nationaal en regionaal niveau te benoemen, documenteren en bevorderen om tekorten aan vaardigheden en mismatches aan te pakken en partnerschappen met meerdere stakeholders (bijvoorbeeld tussen industrie, sociale partners, onderwijs en opleiding, overheden) te stimuleren. Dergelijke voorbeelden moeten worden gepresenteerd in de vorm van fiches met een duidelijke beschrijving van het beleid/project, de rol en verantwoordelijkheden van de verschillende belanghebbenden, de duur, de financiering (indien beschikbaar) en de resultaten;
- het ontwikkelen van een gemeenschappelijke methode voor het beoordelen van de huidige situatie en het inspelen op toekomstige behoeften, alsmede het (per jaar) monitoren van de voortgang en de ontwikkeling van vraag en aanbod van vaardigheden op basis van plausibele toekomstscenario's;
- het in kaart brengen van beroepsprofielen die opgesteld of herzien moeten worden en het bepalen van de overeenkomstige vaardigheidsbehoeften en het vereiste bekwaamheidsniveau, waarbij zo mogelijk wordt uitgegaan van de beroepsprofielen in ESCO en bestaande competentiekaders; waar van toepassing kan overwogen worden sectorale competentiekaders¹³¹ te ontwikkelen;
- het vaststellen, beschrijven en stellen van prioriteiten voor de herziening of ontwikkeling van nieuwe kwalificaties aan de hand van de desbetreffende beroepsprofielen;
- het stimuleren van de ontwikkeling van concrete oplossingen bij het aanbieden van beroepsonderwijs en -opleiding (inclusief op hogeronderwijsniveau) en van partnerschappen tussen het bedrijfsleven, het onderwijs en de onderzoekssector;

¹²⁹ Een MOOC is een open onlinecursus voor een groot publiek gericht op onbeperkte deelname en open toegang via het web. Naast traditioneel cursusmateriaal, zoals gefilmde lezingen, voordrachten en probleemstellingen, bieden veel MOOC's interactieve gebruikersfora ter ondersteuning van interacties tussen studenten, professoren en docentenassistenten.

¹³⁰ Zie Doelstelling voor de middellange termijn 2 (MTD2), in de conclusies van Riga van 2015: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/policy/vocational-policy/doc/2015-riga-conclusions_en.pdf

¹³¹ Dat wil zeggen [het digitale competentiekader voor burgers](#), het [competentiekader voor ondernemerschap](#) en het [Europees kader voor e-vaardigheden \(e-CF\)](#).

- het ontwikkelen van concrete oplossingen om de mobiliteit te bevorderen van studenten in het beroepsonderwijs, werkzoekenden en stagiairs binnen de sector in heel Europa, waarbij bestaande EU-instrumenten worden benut (bijvoorbeeld Erasmus+, EURES, Drop'Pin, Europese Alliantie voor leerlingplaatsen);
- het ontwikkelen van acties om de sector met name onder jongeren aantrekkelijker te maken bij het kiezen van een loopbaan, waarbij tegelijkertijd gestreefd wordt naar een evenwichtige verdeling van vrouwen en mannen in de sector;
- het ontwerpen van een actieplan voor de lange termijn, onder leiding van het bedrijfsleven, voor de geleidelijke invoering van projectresultaten na afloop van het project. Dit plan moet gebaseerd zijn op langdurige partnerschappen tussen aanbieders van onderwijs en opleiding en belangrijke stakeholders uit het bedrijfsleven op het geëigende niveau. Het moet de vaststelling van passende governancestructuren omvatten, alsook plannen met het oog op schaalbaarheid en financiële duurzaamheid. Daarnaast moet het waarborgen dat het werk van de alliantie voldoende zichtbaar is en in brede kring verspreid wordt, ook op Europees en nationaal politiek niveau, en nader specificeren hoe de invoering op nationaal en/of regionaal niveau gestalte zal krijgen bij de betreffende overheids- en sectorale autoriteiten; Uit het actieplan moet tevens blijken hoe vaardighedenstrategieën kunnen worden ondersteund door EU-financiering (bijvoorbeeld Europese structuurfondsen, Europees Fonds voor strategische investeringen, Erasmus+, Cosme, sectorale programma's) en door nationale en regionale subsidies. Hierbij moeten ook nationale en regionale slimme-specialisatiestrategieën in aanmerking worden genomen;
- het in de vorm van vrij toegankelijke, gekoppelde gegevens aanleveren van alle relevante kwalitatieve bewijzen en kwantitatieve gegevens op nationaal en/of EU-niveau¹³².

WAT ZIJN DE ESSENTIËLE ASPECTEN VAN EEN ALLIANTIE VOOR BEDRIJFSTAKSPECIFIEKE VAARDIGHEDEN?

Allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden kenmerken zich voornamelijk door:

- Innovatie in beroepsonderwijs en -opleiding voor specifieke beroepen in economische sectoren (voor zover beschikbaar in ESCO¹³³) en;
- effecten die zich uitstrekken tot na de beëindiging van het project en tot buiten de bij de kennisalliantie betrokken organisaties. Verwacht wordt dat het partnerschap en de activiteiten zullen voortduren. Veranderingen in de voorzieningen voor beroepsonderwijs en -opleiding voor beroepsprofielen moeten meetbaar zijn. De resultaten en oplossingen moeten overdraagbaar en toegankelijk zijn voor een breder publiek. De resultaten van allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden moeten voor gebruik en publicatie beschikbaar komen in het EU-vaardighedenpanorama.

In de allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden moet duidelijk naar voren komen wat de inzet van alle partners is en welke meerwaarde ze bieden. De partners dienen systeem- en bedrijfstakspecifieke informatie te combineren met een gedegen kennis van vaardigheidsbehoeften en opleidingspraktijken in de economische sector waarin zij actief zijn. Uit de verdeling van taken en op te leveren resultaten moet blijken dat de deskundigheid van de partners nauw aansluit op de activiteiten waarmee ze belast zijn. De partners moeten minstens op nationaal niveau representatief zijn in de sector, een Europese reikwijdte hebben en beschikken over deskundigheid of competentie bij het anticiperen op of aanbieden van beroepsvaardigheden, op opleidingsgebied of inzake kwalificatieontwerp.

In **perceel 1-Allianties voor sectorspecifieke vaardigheden voor de ontwikkeling van sectorspecifieke benaderingen door middel van "Platforms voor beroepsexcellentie"** moeten de allianties een unieke combinatie van transnationale, sectorspecifieke aandacht op ontwikkeling van vaardigheden met connecties met de lokale/regionale economische ontwikkeling laten zien. De partners ontwikkelen via proefplatforms voor beroepsexcellentie sectorspecifieke benaderingen die gericht zijn op de instelling van excellente referentiepunten voor de opleiding in specifieke sectoren, zowel voor de initiële opleiding van jongeren als voor de permanente bij- en omscholing van volwassenen.

Deze platforms bestaan uit transnationale partnerschappen voor de ontwikkeling en uitvoering van gezamenlijke curricula en kwalificaties op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding, met een sterke nadruk op de praktische opleiding in bedrijven, mobiliteit van lerenden en personeel, en ondernemerschap. Tot de partnerschappen behoren aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding op secundair, postsecundair niet-tertiair en tertiair niveau, bedrijven, kamers, onderzoekscentra, organisaties die betrokken zijn bij innovatie-ecosystemen, en relevante overheidsinstanties. De platforms voor beroepsexcellentie moeten worden gezien in een brede context die zich aanpast aan de diversiteit van de stelsels van beroepsonderwijs en -opleiding in de verschillende landen.

De instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding die aan deze platforms deelnemen, fungeren als katalysator voor bedrijfsinvesteringen en ondersteunen Europese en regionale innovatie- en slimme-specialisatiestrategieën door te zorgen voor een aanbod van kwalitatief sterke, geschoolde arbeidskrachten via een flexibel en tijdig aanbod van opleidingen voor de vaardigheidsbehoeften van bedrijven.

In geval van **perceel 2 - Allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden met het oog op de ontwikkeling en uitvoering van beroepsonderwijs en -opleiding** moeten partners bij de tenuitvoerlegging van beroepsonderwijs en -opleiding of het ontwikkelen van kwalificatienormen op basis van beroepsprofielen, bestaande onderzoeksresultaten over de behoefte aan beroepspecifieke vaardigheden interpreteren, en daarbij zo mogelijk gebruikmaken van ESCO. Waar van toepassing moeten zij gebruikmaken van informatie over vaardigheden die is verzameld door „Europese raden voor sectorvaardigheden” en reeds bestaand onderzoek naar sectorvaardigheden dat in opdracht van de Europese Commissie is uitgevoerd. Het EU-Vaardighedenpanorama biedt een schat aan informatie over vaardigheden, analyses en onderzoek op het gebied van beroepen en sectoren.

¹³² Dit moet worden gedaan met behulp van het "Practical framework for including sectoral skills evidence in the Skills Panorama" van het Europees Centrum voor de ontwikkeling van beroepsopleiding (Cedefop). <http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

¹³³ <https://ec.europa.eu/esco/home>

De alliantie dient dit vervolgens te vertalen in innovatieve, op leerresultaten gerichte programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding (onder toepassing van ECVET) die perioden van leren op het werk bevatten en worden onderbouwd door kwaliteitsborgingsmechanismen (in overeenstemming met EQAVET). De alliantiepartners moeten in hun voorstel duidelijk maken welke maatregelen zij in de landen en in de sector in kwestie zullen nemen met het oog op de formele erkenning (initieel beroepsonderwijs en -opleiding) of de certificering (voortgezet beroepsonderwijs) van de nieuwe of aangepaste curricula voor beroepsonderwijs en hoe zij de projectresultaten na beëindiging van de EU-subsidie in stand zullen houden. Diensten voor loopbaan- en beroepskeuzebegeleiding moeten samen met regionale of lokale overheidsinstanties een faciliterende rol vervullen om te zorgen voor een betere afstemming tussen vaardigheden en beroepsgeoriënteerde onderwijsprogramma's met het doel scholen voor initieel beroepsonderwijs, lerende jongeren of hun ouders te attenderen op specifieke beroepen waar op de arbeidsmarkt veel vraag naar is. Van allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden wordt verwacht dat de voorgestelde activiteiten zodanig worden uitgevoerd dat zij een maximaal effect sorteren op een of meerdere betrokken beroepen in een bepaalde sector.

In geval van **perceel 3 - Allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden met het oog op de uitvoering van een nieuwe strategische aanpak ("blauwdruk") van sectorale samenwerking op het gebied van vaardigheden** zullen partners, in aanvulling op wat voor perceel 1 en perceel 2 is geschetst, een uitgebreide, strategische aanpak moeten ontwikkelen die alle activiteiten omvat. Deze strategische aanpak moet duidelijk verband houden de algemene groeistrategie van de sector, met het doel de sector te ondersteunen bij het aanpakken van de meest urgente uitdagingen en het bereiken van de doelstellingen op middellange en lange termijn, waar van toepassing in termen van groei, innovatie, concurrentievermogen en werkgelegenheid. De allianties zullen bij hun werkzaamheden rekening moeten houden met de belangrijkste beleidsontwikkelingen en publicaties op EU-niveau met betrekking tot hun sector.

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE DEELNEMEN AAN EEN ALLIANTIE VOOR BEDRIJFSTAKSPECIFIEKE VAARDIGHEDEN?

Aanvrager/coördinator: een deelnemende organisatie die het projectvoorstel indient namens alle partners. De coördinator draagt de eindverantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat het project in overeenstemming met de overeenkomst wordt uitgevoerd. Zijn coördinerende rol omvat de volgende taken:

- de alliantie vertegenwoordigen en in haar naam optreden ten aanzien van de Europese Commissie;
- de financiële en juridische verantwoordelijkheid op zich nemen voor de deugdelijke operationele, administratieve en financiële uitvoering van het hele project;
- de alliantie coördineren in samenwerking met de projectpartners.

Volwaardige partners: deelnemende organisaties die actief bijdragen aan de totstandbrenging van de alliantie voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden. Elke volwaardige partner moet een volmacht ondertekenen waarbij de ondertekenaar ermee instemt dat de coördinator de bovengenoemde taken namens het partnerschap overneemt tijdens de uitvoering van het project. Deze vereiste geldt ook voor partners uit partnerlanden.

Geassocieerde partners (facultatief): Bij allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden kunnen geassocieerde partners betrokken zijn die bijdragen aan de onder de alliantie vallende activiteiten. De contractuele vereisten zijn niet van toepassing op geassocieerde partners omdat zij geen financiële steun krijgen. Niettemin moeten hun betrokkenheid en rol in het project en de verschillende werkpakketten duidelijk worden omschreven.

Gelieerde entiteiten (facultatief): Organisaties die bijdragen tot de verwezenlijking van doelstellingen en activiteiten van het project. Gelieerde entiteiten moeten in de subsidieaanvraag worden geïdentificeerd en voldoen aan de eisen van bijlage III (verklarende termenlijst) van deze programmagids.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM EEN ALLIANTIE VOOR BEDRIJFSTAKSPECIFIEKE VAARDIGHEDEN TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een alliantie voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

PERCEEL 1: ALLIANTIES VOOR SECTORSPECIEKE VAARDIGHEDEN VOOR DE ONTWIKKELING VAN SECTORSPECIEKE BENADERINGEN DOOR MIDDEL VAN “PLATFORMS VOOR BEROEPSEXCELLENTIE”
SUBSIDIABILITEITSCRITEIA VOOR PERCEEL 1

In aanmerking komende deelnemende organisaties	De volgende organisaties, met de eventuele gelieerde entiteiten, komen in aanmerking om deel te nemen aan een perceel 1-alliantie. Het kan gaan om openbare of particuliere organisaties die gevestigd zijn in een programmaland (zie deel A van deze gids onder "Begunstigde landen"). <ul style="list-style-type: none"> ▪ publieke of private aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding op elk EQF-niveau, met name ondernemingen die beschikken over een eigen opleidingsafdeling, stageplaatsen aanbieden of gedeelde opleidingen (gezamenlijke opleidingen) aanbieden; ▪ organisaties en netwerken op nationaal of EU-niveau die het bedrijfsleven, kleine en middelgrote ondernemingen, sociale partners, beroepen en belanghebbenden op het gebied van onderwijs en opleiding, waaronder jongerenorganisaties, vertegenwoordigen; alsook relevante brancheorganisaties; ▪ kamers van koophandel, van industrie of van arbeid en andere intermediaire instanties; ▪ netwerken van aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding en Europese of nationale organisaties die hen vertegenwoordigen; ▪ Europese en/of nationale sociale partners; ▪ ministeries van werkgelegenheid of daarmee verbonden instanties (agentschappen of raden); ▪ publieke of private arbeidsbureaus; ▪ instellingen voor arbeidsmarktonderzoek, nationale bureaus voor statistiek; ▪ publieke of private, kleine, middelgrote of grote ondernemingen (met inbegrip van sociale ondernemingen); ▪ agentschappen en organisaties voor economische ontwikkeling betrokken bij innovatie-ecosystemen; ▪ sectorale of beroepsverenigingen van werkgevers of werknemers; kamers van ambachten; ▪ Europese of nationale sectorale koepelorganisaties; ▪ aanbieders van opleiding of onderwijs op lokaal, regionaal of nationaal niveau; ▪ onderzoeksinstellingen; ▪ raden voor sectorvaardigheden; ▪ organisaties die loopbaanadvies, beroepsadvies en informatiediensten verstrekken; ▪ overheidsinstanties die verantwoordelijk zijn voor onderwijs en opleiding en/of arbeidsmarkt kwesties op lokaal, regionaal of nationaal niveau; ▪ instanties die verantwoordelijk zijn voor accreditatie, certificatie, erkenning of kwalificatie (instanties met een “toezichthoudende functie”).
Wie kan een aanvraag indienen?	Elke deelnemende organisatie die in een programmaland gevestigd is, kan een subsidie aanvragen. Deze organisatie dient de aanvraag in namens alle deelnemende organisaties die bij het project betrokken zijn.
Aantal deelnemende organisaties en profiel daarvan	De alliantie voor sectorspecifieke vaardigheden moet ten minste 4 programmalanden bestrijken en bestaan uit ten minste 8 volwaardige partners , waarvan er ten minste 3 ondernemingen zijn of het bedrijfsleven of de sector vertegenwoordigen (bijvoorbeeld kamers of handelsverenigingen) en er ten minste 3 aanbieders van onderwijs en opleiding zijn .
In aanmerking komende sectoren	Alle sectoren ¹³⁴ met uitzondering van de sectoren die in aanmerking komen voor perceel 3.
Projectduur	2 jaar. De duur moet in de aanvraagfase worden gekozen op basis van de doelstelling van het project en het soort geplande activiteiten. Wanneer de begunstigde daarom verzoekt en voor zover het Uitvoerend Agentschap daarmee instemt, kan de duur van een alliantie voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden in uitzonderlijke gevallen worden verlengd met ten hoogste 6 maanden. In dat geval blijft de totale subsidie ongewijzigd.
Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.
Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 28 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die op 1 november of 1 december van datzelfde jaar of 1 januari van het daaropvolgende jaar van start gaan.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

¹³⁴ Als omschreven in de Eurostat NACE – statistische classificatie van economische activiteiten in de Europese Unie.

TOEKENNINGSKRITERIA VOOR PERCEEL 1

Het project wordt beoordeeld op grond van de volgende criteria:

<p>Relevantie van het project (maximaal 25 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verband met het beleid: het voorstel draagt bij aan de verwezenlijking van de Europese doelstellingen om innovatieve samenwerkingspartnerschappen te ontwikkelen, als een eerste stap op weg naar de oprichting van transnationale "platforms voor beroepsexcellentie"; ▪ Vertegenwoordiging van beroepsonderwijs en -opleiding: de alliantie voor sectorspecifieke vaardigheden omvat partners die de ontwikkeling en uitvoering van beroepsonderwijs en -opleiding adequaat vertegenwoordigen; ▪ Sectorale vertegenwoordiging: de alliantie voor sectorspecifieke vaardigheden omvat partners die de betrokken sector adequaat vertegenwoordigen; ▪ Digitale vaardigheden: de mate waarin het voorstel voorziet in onderzoek naar de behoeften aan digitale vaardigheden. Voorstellen waarin dit aspect wordt opgenomen, worden als zeer relevant beschouwd; ▪ Groene vaardigheden: de mate waarin het voorstel voorziet in onderzoek naar vaardigheidsvereisten die verband houden met de overgang naar een circulaire en groenere economie. Voorstellen waarin dit aspect wordt opgenomen, worden als zeer relevant beschouwd; ▪ Doel: het voorstel is relevant ter verwezenlijking van de doelstellingen van de actie (zie het deel "Wat zijn de doelstellingen van een alliantie voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden?"); ▪ Consistentie: de doelstellingen berusten op een gedegen behoefteanalyse; ze zijn duidelijk afgebakend en realistisch van opzet, en pakken kwesties aan die van belang zijn voor de deelnemende organisaties en voor de actie; ▪ Innovatie: het voorstel houdt rekening met demodernste methoden en -technieken, en leidt tot innovatieve resultaten en oplossingen; ▪ Europese meerwaarde: uit het voorstel blijkt duidelijk voor welke meerwaarde het transnationale karakter van het voorstel kan zorgen.
<p>Kwaliteit van projectontwerp en –uitvoering (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samenhang: de opzet van het gehele project garandeert de onderlinge afstemming tussen projectdoelstellingen, methodologie, activiteiten en het voorgestelde budget. Het voorstel vormt een samenhangend en alomvattend geheel van passende activiteiten om te voorzien in de onderkende behoeften en de verwachte resultaten te bewerkstelligen; ▪ Opzet: het werkprogramma is duidelijk en inzichtelijk, en bestrijkt alle fasen (voorbereiding, uitvoering, benutting, toezicht, evaluatie en verspreiding); ▪ Beheer: er wordt gezorgd voor goed onderbouwde beheersystemen. Tijdschema's, organisatie, taken en verantwoordelijkheden zijn nauwkeurig omschreven en realistisch. Het voorstel wijst geschikte middelen toe aan elke activiteit; ▪ Budget: in het budget worden de nodige middelen uitgetrokken om het project met succes te voltooien; het budget wordt noch te hoog, noch te laag aangeslagen; ▪ Financieel toezicht en kwaliteitscontrole: controlemaatregelen (doorlopende kwaliteitsbeoordeling, intercollegiale toetsing, benchmarking enzovoort) en kwaliteitsindicatoren zorgen ervoor dat het project op kwalitatief hoogstaande en kostenefficiënte wijze wordt uitgevoerd. Projectgerelateerde uitdagingen/risico's worden duidelijk in kaart gebracht en waar nodig wordt gezorgd voor risicobeperkende maatregelen. Deskundige toetsingsprocessen zijn gepland als integraal onderdeel van het project. Het werkprogramma van de alliantie omvat een onafhankelijke externe kwaliteitsbeoordeling halverwege en aan het eind van het project.
<p>Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen (maximaal 25 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samenstelling: de samenstelling van het partnerschap is in overeenstemming met de projectdoelstellingen, waarbij voor zover relevant de voor de uitvoering van de geplande activiteiten vereiste deskundigheid en competenties worden samengebracht. De representativiteit en deskundigheid van de partners in de betrokken sector en op Europees niveau is overtuigend aangetoond. De partners combineren systeem- en sectorspecifieke informatie met een gedegen kennis van opleidingspraktijken in de economische sector waarin zij actief zijn. De deelname van de Europese sociale partners en/of de nationale sociale partners in de landen die de alliantie bestrijkt, met een duidelijke toewijzing van een functie. De relevante partners moeten in zodanige mate verspreid zijn over en voldoende representatief zijn voor de bij de alliantie betrokken programmalanden dat de alliantie over een hoge uitvoeringscapaciteit beschikt in de door de alliantie bestreken landen (bijvoorbeeld door deelname van een Europese brancheorganisatie of Europese sociale partners). Indien het voorstel ook betrekking heeft op organen met een toezichhoudende functie op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding wordt het als zeer relevant beschouwd; ▪ Inzet: de verantwoordelijkheden en taken zijn ondubbelzinnig en oordeelkundig verdeeld; daarbij wordt duidelijk aangetoond dat de inzet en actieve bijdrage van alle deelnemende organisaties perfect aansluiten op hun specifieke deskundigheid en capaciteit; ▪ Taken: de coördinator bezit hoogwaardige management- en coördinatievaardigheden op het gebied van transnationale netwerken en geeft blijk van leiderschapskwaliteiten in een complexe omgeving. Individuele taken worden toegewezen

	<p>op basis van de specifieke knowhow van elke partner;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Samenwerking/teamgeest: er wordt een doeltreffend mechanisme voorgesteld om een goede coördinatie, besluitvorming en communicatie te waarborgen tussen de deelnemende organisaties, deelnemers en alle andere belanghebbenden.
<p>Effect en verspreiding (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Benutting: het voorstel toont aan hoe de resultaten van de alliantie worden benut door de partners en andere belanghebbenden. Er wordt gezorgd voor middelen om de benutting te meten tijdens en na afloop van het project; ▪ Verspreiding: het voorstel voorziet in een duidelijk plan voor de verspreiding van de resultaten en omvat passende activiteiten, instrumenten en kanalen om ervoor te zorgen dat de resultaten en voordelen effectief worden verspreid onder de belanghebbenden: beleidsmakers, begeleiders, begeleidingsdeskundigen, ondernemingen en jonge lerenden in het leerplichtonderwijs in verband met beroepen met een grote vraag op de arbeidsmarkt of nieuwe mogelijkheden om een bedrijf op te richten; binnen en na de looptijd van het project; in het voorstel wordt aangegeven welke partners verantwoordelijk zullen zijn voor de verspreiding en wordt de relevante ervaring die zij bij verspreidingsactiviteiten hebben, aangetoond; ▪ Impact: het voorstel geeft blijk van maatschappelijk en economisch bereik en relevantie. Hieronder vallen de partners met een belangrijke rol in de betrokken sector, onder meer op het gebied van onderwijs en opleiding. Het omvat maatregelen en streefcijfers en indicatoren om de voortgang te monitoren en het verwachte effect te beoordelen (korte en lange termijn); indien instanties met regelgevende taken (met name op het gebied van kwalificaties) overtuigend worden betrokken om de erkenning of certificering van de opleidingsinhoud te waarborgen, is het voorstel zeer relevant. Indien een Europese overkoepelende brancheorganisatie die de sociale partners of de betrokken sector vertegenwoordigt een volwaardige partner is, is het voorstel zeer relevant. Als agentschappen en organisaties voor economische ontwikkeling die betrokken zijn bij lokale/regionale innovatie-ecosystemen volwaardige partners zijn, is het voorstel uiterst relevant. ▪ Open toegang¹³⁵: Voor zover van toepassing, beschrijft het voorstel hoe geproduceerde documenten, materiaal en media vrij toegankelijk worden gemaakt en gepromoot onder open licenties¹³⁶ zonder dat er onevenredige beperkingen worden opgelegd; ▪ Duurzaamheid: in het voorstel wordt uitgelegd hoe de proefplatforms voor beroepsexcellentie zullen worden uitgerold en verder ontwikkeld. Het voorstel omvat passende maatregelen en een identificatie van de financiële middelen (Europees, nationaal en particulier) om ervoor te zorgen dat de resultaten en voordelen van de alliantie op lange termijn duurzaam zijn.

De voorstellen moeten een minimumscore van 70 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een minimumscore behalen van: 13 punten voor de categorieën "Relevantie van het project" en "Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen"; 16 punten voor de categorie "Kwaliteit van projectontwerp en uitvoering", en 11 punten voor de categorie "Effect en verspreiding".

PERCEEL 2: ALLIANTIES VOOR BEDRIJFSTAKSPECIEKE VAARDIGHEDEN MET HET OOG OP DE ONTWIKKELING EN UITVOERING VAN BEROEPSONDERWIJS EN -OPLEIDING

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA VOOR PERCEEL 2

<p>In aanmerking komende deelnemende organisaties</p>	<p>De volgende organisaties, met de eventuele gelieerde entiteiten, komen in aanmerking om deel te nemen aan een perceel 2-alliantie. Het kan gaan om openbare of particuliere organisaties die gevestigd zijn in een programmaland (zie deel A van deze gids onder "Begunstigde landen").</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ publieke of private aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding, met inbegrip van sociale ondernemingen, met name ondernemingen die beschikken over een eigen opleidingsafdeling, stageplaatsen aanbieden of gedeelde opleidingen (gezamenlijke opleidingen) aanbieden; ▪ EU- of nationale organisaties die het bedrijfsleven vertegenwoordigen, kleine en middelgrote ondernemingen, relevante brancheorganisaties; ▪ netwerken van aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding en Europese of nationale organisaties die hen vertegenwoordigen; ▪ regionale of nationale overheidsinstanties op het gebied van onderwijs en opleiding, en ministeries; ▪ organisaties of netwerken - op EU- of nationaal niveau - die sociale partners, het bedrijfsleven, brancheorganisaties, beroepen en belanghebbenden op het gebied van onderwijs en opleiding, waaronder jongerenorganisaties, vertegenwoordigen; ▪ kamers van koophandel, van industrie, van ambachten of van arbeid en andere intermediaire instanties;
--	--

¹³⁵ De begunstigde moet al het met Erasmus+-financiering geproduceerde onderwijsmateriaal gratis en onder een open licentie publiceren.

¹³⁶ Wijze waarop de eigenaar van een werk iedereen toestemming kan geven om gebruik te maken van het instrument. Aan dergelijke instrumenten is telkens een licentie verbonden. Een open licentie strekt niet tot overdracht van auteursrechten of intellectuele-eigendomsrechten en van het voordeel.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ raden voor sectorvaardigheden; ▪ agentschappen voor economische ontwikkeling, bureaus voor statistiek en onderzoekinstellingen; ▪ culturele en/of creatieve organisaties; ▪ organisaties die loopbaanadvies, beroepsadvies, informatiediensten of diensten op het gebied van arbeidsbemiddeling verlenen; ▪ instanties die verantwoordelijk zijn voor accreditatie, certificatie, erkenning of kwalificatie (instanties met een "toezichthoudende functie").
Wie kan een aanvraag indienen?	Elke deelnemende organisatie die in een programmaland gevestigd is, kan een subsidie aanvragen. Deze organisatie dient de aanvraag in namens alle deelnemende organisaties die bij het project betrokken zijn.
Aantal deelnemende organisaties en profiel daarvan	De alliantie voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden moet ten minste vier programmalanden bestrijken en bestaan uit ten minste acht volwaardige partners, waarvan er ten minste drie ondernemingen zijn of het bedrijfsleven of de sector vertegenwoordigen (bijvoorbeeld kamers of handelsverenigingen), en er ten minste drie aanbieders van onderwijs en opleiding zijn.
In aanmerking komende sectoren	Alle sectoren ¹³⁷ met uitzondering van de zes sectoren die in aanmerking komen voor perceel 3.
Projectduur	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 of 3 jaar. De duur moet in de aanvraagfase worden gekozen op basis van de doelstelling van het project en het soort geplande activiteiten. ▪ Wanneer de begunstigde daarom verzoekt en voor zover het Uitvoerend Agentschap daarmee instemt, kan de duur van een alliantie voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden in uitzonderlijke gevallen worden verlengd met ten hoogste 6 maanden. In dat geval blijft de totale subsidie ongewijzigd.
Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.
Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 28 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die op 1 november of 1 december van datzelfde jaar of 1 januari van het daaropvolgende jaar van start gaan.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITEIA VOOR PERCEEL 2

Voorstellen worden beoordeeld op grond van de volgende criteria:

Relevantie van het project (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Link naar EU-beleid en -initiatieven: het voorstel houdt rekening met en draagt bij tot de verwezenlijking van de Europese doelstellingen op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding; het voorstel houdt rekening met de bestaande EU-instrumenten en -initiatieven voor de ontwikkeling van vaardigheden en draagt bij tot de zichtbaarheid ervan; maakt waar nodig gebruik van het werk van een Europese Raad voor sectorale vaardigheden; ▪ Vertegenwoordiging van beroepsonderwijs en -opleiding: de alliantie voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden omvat partners die de ontwikkeling en uitvoering van beroepsonderwijs en -opleiding adequaat vertegenwoordigen; ▪ Sectorale vertegenwoordiging: de alliantie voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden omvat partners die de betrokken sector adequaat vertegenwoordigen; ▪ Digitale vaardigheden: de mate waarin digitale vaardigheden in het voorstel worden geïntegreerd in de opleidingsinhoud voor één of meer gerelateerde beroepsprofielen. Voorstellen waarin dit aspect wordt opgenomen, worden als zeer relevant beschouwd; ▪ Groene vaardigheden: de mate waarin in het voorstel vaardigheden die verband houden met de overgang naar een circulaire en groenere economie worden geïntegreerd in de opleidingsinhoud voor één of meer gerelateerde beroepsprofielen. Voorstellen waarin dit aspect wordt opgenomen, worden als zeer relevant beschouwd; ▪ Doel: het voorstel is relevant ter verwezenlijking van de doelstellingen van de actie (zie het deel "Wat zijn de doelstellingen van een alliantie voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden?"); ▪ Consistentie: de doelstellingen berusten op een gedegen behoefteanalyse; ze zijn duidelijk afgebakend en realistisch van opzet, en pakken kwesties aan die van belang zijn voor de deelnemende organisaties en voor de actie; ▪ Innovatie: het voorstel houdt rekening met de modernste methoden en -technieken, en leidt tot innovatieve resultaten en oplossingen; ▪ Europese meerwaarde: uit het voorstel blijkt duidelijk voor welke meerwaarde het transnationale karakter ervan
--	---

¹³⁷ Deze zijn omschreven in de Eurostat NACE – statistische classificatie van economische activiteiten in de Europese Unie.

	<p>kan zorgen.</p>
<p>Kwaliteit van projectontwerp En -uitvoering (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samenhang: de opzet van het gehele project garandeert de onderlinge afstemming tussen projectdoelstellingen, methodologie, activiteiten en het voorgestelde budget. Het voorstel vormt een samenhangend en alomvattend geheel van passende activiteiten om te voorzien in de onderkende behoeften en de verwachte resultaten te bewerkstelligen; ▪ Opzet: het werkprogramma is duidelijk en inzichtelijk, en bestrijkt alle fasen (voorbereiding, uitvoering, benutting, toezicht, evaluatie en verspreiding); ▪ Methodologie: het voorstel is conform en maakt gebruik van EU-instrumenten en -tools die verband houden met vaardigheden en beroepen zoals het Europees kwalificatiekader¹³⁸, ECVET¹³⁹, EQAVET¹⁴⁰, Europass¹⁴¹, EURES¹⁴², Drop 'Pin¹⁴³, ESCO¹⁴⁴ enzovoort. Waar mogelijk wordt in het voorstel rekening gehouden met en gebruik gemaakt van eerdere relevante activiteiten (bijvoorbeeld Initiatieven van de programmalanden, kennisinnovatiegemeenschappen - KIG van het EIT¹⁴⁵, eerdere en lopende allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden¹⁴⁶. Het voorstel hanteert de leerresultatenaanpak, maakt gebruik van het ECVET (eenheden van leerresultaten) en past beginselen voor kwaliteitsborging toe in overeenstemming met het EQAVET; ▪ Beheer: er wordt gezorgd voor goed onderbouwde beheersystemen. Tijdschema's, organisatie, taken en verantwoordelijkheden zijn nauwkeurig omschreven en realistisch. Het voorstel wijst geschikte middelen toe aan elke activiteit; ▪ Budget: in het budget worden de nodige middelen uitgetrokken om het project met succes te voltooien; het budget wordt noch te hoog, noch te laag aangeslagen; ▪ de kwaliteit van regelingen met het oog op de erkenning en validering van de leerresultaten van deelnemers, in overeenstemming met de Europese instrumenten voor en beginselen inzake transparantie en erkenning; ▪ Financieel toezicht en kwaliteitscontrole: controlemaatregelen (doorlopende kwaliteitsbeoordeling, intercollegiale toetsing, benchmarking enzovoort) en kwaliteitsindicatoren zorgen ervoor dat het project op kwalitatief hoogstaande en kostenefficiënte wijze wordt uitgevoerd. Projectgerelateerde uitdagingen/risico's worden duidelijk in kaart gebracht en waar nodig wordt gezorgd voor risicobeperkende maatregelen. Deskundige toetsingsprocessen zijn gepland als integraal onderdeel van het project. Het werkprogramma van de alliantie omvat een onafhankelijke externe kwaliteitsbeoordeling halverwege en aan het eind van het project.
<p>Kwaliteit van het projectteam en de Samenwerkingsregelingen (maximaal 25 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samenstelling: het partnerschap wordt samengesteld in overeenstemming met de projectdoelstellingen en verenigt zo nodig de deskundigheid en competenties die vereist zijn voor curriculumontwerp, ontwerp van kwalificatienormen, methodiek voor de uitvoering van opleidingen en opleidingsbeleid. De representativiteit en deskundigheid van de partners in de betrokken sector en op Europees niveau is overtuigend aangetoond. De partners combineren systeem- en bedrijfstakspecifieke informatie met een gedegen kennis van opleidingspraktijken in de economische sector waarin zij actief zijn. De deelname van Europese sociale partners en/of nationale sociale partners in de landen die onder de alliantie vallen, waarbij een duidelijke toewijzing van de rol om de onderwijsprogramma's te ontwikkelen en werkplekieren te waarborgen, in hoge mate relevant is. De spreiding en representativiteit van de relevante partners in de programmalanden die bij de alliantie betrokken zijn, moet zodanig zijn dat de alliantie over een hoge uitvoeringscapaciteit beschikt in de landen die onder de alliantie vallen (bijvoorbeeld door de deelname van een Europese brancheorganisatie of Europese sociale partners). Indien het voorstel ook betrekking heeft op organen met een toezichthoudende functie in beroepsonderwijs en -opleiding, zal dit als zeer relevant worden beschouwd; ▪ Inzet: de verantwoordelijkheden en taken zijn ondubbelzinnig en oordeelkundig verdeeld; daarbij wordt duidelijk aangetoond dat de inzet en actieve bijdrage van alle deelnemende organisaties perfect aansluiten op hun specifieke deskundigheid en capaciteit; ▪ Taken: de coördinator bezit hoogwaardige management- en coördinatievaardigheden op het gebied van

¹³⁸ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/ALL/?uri=CELEX%3A32008H0506\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/ALL/?uri=CELEX%3A32008H0506(01))

¹³⁹ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1473612465372&uri=CELEX:32009H0708\(02\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1473612465372&uri=CELEX:32009H0708(02))

¹⁴⁰ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1473612641346&uri=CELEX:32009H0708\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1473612641346&uri=CELEX:32009H0708(01))

¹⁴¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1473612732264&uri=CELEX:32004D2241>

¹⁴² <https://ec.europa.eu/eures/public/nl/homepage>

¹⁴³ <https://ec.europa.eu/eures/public/nl/opportunities>

¹⁴⁴ <https://ec.europa.eu/esco/portal/home?resetLanguage=true&newLanguage=nl>

¹⁴⁵ <https://eit.europa.eu/activities/innovation-communities>

¹⁴⁶ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities-for-organisations/innovation-good-practices/sec-tor-skills-alliances_nl

	<p>transnationale netwerken en geeft blijk van leiderschapskwaliteiten in een complexe omgeving. Individuele taken worden toegewezen op basis van de specifieke knowhow van elke partner;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Samenwerking/teamgeest: er wordt een doeltreffend mechanisme voorgesteld om een goede coördinatie, besluitvorming en communicatie te waarborgen tussen de deelnemende organisaties, deelnemers en alle andere belanghebbenden.
<p>Effect en verspreiding (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Benutting: het voorstel toont aan hoe de resultaten van de alliantie worden benut door de partners en andere belanghebbenden. Er wordt gezorgd voor middelen om de benutting te meten tijdens en na afloop van het project; ▪ Verspreiding: het voorstel voorziet in een duidelijk plan voor de verspreiding van de resultaten en omvat passende activiteiten en tijdschema's, instrumenten en kanalen om ervoor te zorgen dat de resultaten en voordelen effectief worden verspreid onder de belanghebbenden, beleidsmakers, begeleiders, begeleidingsdeskundigen, ondernemingen en jonge lerenden in het leerplichtonderwijs in verband met beroepen met een grote vraag op de arbeidsmarkt of mogelijkheden om een nieuw bedrijf op te richten; binnen en na de looptijd van het project; in het voorstel wordt aangegeven welke partners verantwoordelijk zullen zijn voor de verspreiding en wordt de relevante ervaring die zij bij verspreidingsactiviteiten hebben aangetoond; ▪ Impact: het voorstel geeft blijk van maatschappelijk en economisch bereik en relevantie. Hieronder vallen de partners met een belangrijke rol in de betrokken sector, onder meer op het gebied van onderwijs en opleiding. Het omvat maatregelen en streefcijfers en indicatoren om de voortgang te monitoren en het verwachte effect te beoordelen (korte en lange termijn); indien instanties met regelgevende taken (met name op het gebied van kwalificaties) overtuigend worden betrokken om de erkenning of certificering van de opleidingsinhoud te waarborgen, is het voorstel zeer relevant. Indien een Europese overkoepelende brancheorganisatie die de sociale partners of de betrokken sector vertegenwoordigt, een volwaardige partner is, is het voorstel zeer relevant; ▪ Open toegang¹⁴⁷: Het voorstel beschrijft in voorkomend geval hoe de geproduceerde materialen, documenten en media vrijelijk beschikbaar zullen worden gesteld en gepromoot door middel van open licentie¹⁴⁸ en bevat geen onevenredige beperkingen; ▪ Duurzaamheid: in het voorstel wordt uitgelegd hoe het actieplan voor de invoering op nationaal en regionaal niveau zal worden ontwikkeld. Het voorstel omvat passende maatregelen en een identificatie van de financiële middelen (Europees, nationaal en particulier) om ervoor te zorgen dat de resultaten en voordelen van de alliantie op lange termijn duurzaam zijn.

De voorstellen moeten een minimumscore van 70 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een minimumscore behalen van: 13 punten voor de categorieën "Relevantie van het project" en "Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen"; 16 punten voor de categorie "Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering", en 11 punten voor de categorie "Effect en verspreiding".

PERCEEL 3: ALLIANTIES VOOR BEDRIJFSTAKSPECIEKE VAARDIGHEDEN MET HET OOG OP DE UITVOERING VAN EEN NIEUWE STRATEGISCHE AANPAK ("BLAUWDruk") VAN SECTORALE SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN VAARDIGHEDEN

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA VOOR PERCEEL 3

<p>In aanmerking komende deelnemende organisaties</p>	<p>De volgende organisaties, met de eventuele gelieerde entiteiten, komen in aanmerking om deel te nemen aan een perceel 3-alliantie. Het kan gaan om openbare of particuliere organisaties die gevestigd zijn in een programmaland (zie deel A van deze gids onder "Begunstigde landen").</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ publieke of private ondernemingen die actief zijn in de geselecteerde sectoren, met name die welke beschikken over een eigen opleidingsafdeling, stageplaatsen aanbieden of gedeelde opleidingen (gezamenlijke opleidingen) aanbieden; ▪ EU- of nationale organisaties die het bedrijfsleven vertegenwoordigen, kleine en middelgrote ondernemingen, relevante brancheorganisaties; ▪ publieke of private aanbieders van onderwijs of opleiding, met inbegrip van trainingscentra en hogeronderwijsinstellingen; ▪ netwerken van aanbieders van onderwijs en -opleiding en Europese of nationale organisaties die hen vertegenwoordigen; ▪ overheidsinstanties die verantwoordelijk zijn voor onderwijs en opleiding of werkgelegenheid, op regionaal of
--	---

¹⁴⁷ De begunstigde moet al het met Erasmus+-financiering geproduceerde onderwijsmateriaal gratis en onder een open licentie publiceren

¹⁴⁸ Wijze waarop de eigenaar van een werk iedereen toestemming kan geven om gebruik te maken van het instrument. Aan dergelijke instrumenten is telkens een licentie verbonden. Een open licentie strekt niet tot overdracht van auteursrechten of intellectuele-eigendomsrechten en van het voordeel.

	<p>nationaal niveau, en de betreffende ministeries;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organisaties of netwerken — op nationaal of EU-niveau — die sociale partners, het bedrijfsleven, sectororganisaties, beroepen en belanghebbenden op het gebied van onderwijs en opleiding, waaronder jongerenorganisaties, vertegenwoordigen; ▪ kamers van koophandel, van industrie of van arbeid en andere relevante sectorale intermediaire instanties; ▪ raden voor sectorvaardigheden; ▪ agentschappen voor economische ontwikkeling, bureaus voor statistiek en onderzoekinstellingen; ▪ organisaties die loopbaanadvies, beroepsadvies, informatiediensten of diensten op het gebied van arbeidsbemiddeling verlenen; ▪ instanties die verantwoordelijk zijn voor accreditatie, certificatie, erkenning of kwalificatie (instanties met een "toezichhoudende functie"); ▪ organen die de relevante autoriteiten op regionaal en nationaal niveau vertegenwoordigen.
Wie kan een aanvraag indienen?	Elke deelnemende organisatie die in een programmaland gevestigd is, kan een subsidie aanvragen. Deze organisatie dient de aanvraag in namens alle deelnemende organisaties die bij het project betrokken zijn.
Aantal deelnemende organisaties En profiel daarvan	De alliantie voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden moet ten minste acht programmalanden bestrijken en bestaan uit ten minste twaalf volwaardige partners , waarvan ten minste vijf ondernemingen zijn of het bedrijfsleven of de sector vertegenwoordigen (bijvoorbeeld kamers, vakbonden of handelsverenigingen), en er ten minste vijf aanbieders van onderwijs en opleiding zijn.
In aanmerking komende sectoren	<ol style="list-style-type: none"> 1. Accu's voor elektromobiliteit 2. Bio-economie, nieuwe technologieën en innovatie in de landbouw 3. Defensietechnologie 4. Digitalisering van de energiewaardeketen 5. Energie-intensieve sectoren/industriële symbiose 6. Micro-elektronisch(e) productie en ontwerp
Projectduur	4 jaar Wanneer de begunstigde daarom verzoekt en voor zover het Uitvoerend Agentschap daarmee instemt, kan de duur van een alliantie voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden in uitzonderlijke gevallen worden verlengd met ten hoogste 6 maanden. In dat geval blijft de totale subsidie ongewijzigd.
Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.
Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 28 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die op 1 november of 1 december van datzelfde jaar of 1 januari van het daaropvolgende jaar van start gaan.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

EXTRA INFORMATIE WAARMEE PER SECTOR REKENING MOET WORDEN GEHOUDEN IN HET KADER VAN PERCEEL 3-PROJECTEN

Met betrekking tot perceel 3-allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden met het oog op de uitvoering van een nieuwe strategische aanpak ("blauwdruk") voor sectorale samenwerking op het gebied van vaardigheden, moeten de volgende gegevens in aanmerking worden genomen voor alle sectoren:

Accu's voor elektromobiliteit	<p>De alliantie moet, ten minste, de eerste 2 gebieden omvatten;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vereiste vaardigheden voor de massaproductie van accucellen en accu's (voor e-mobiliteit, energieopslag en andere industriële toepassingen), inclusief vaardigheden voor de productie van materialen voor accucellen, accucellen en accusets/-systemen; ▪ Huidige en verwachte toekomstige generatie accutechnologieën (bv. huidige, geavanceerde lithium-ion-accu's en toekomstige lithium-ion-vastestofaccu's); ▪ Technologieën met betrekking tot hergebruik van e-mobiliteitsaccu's (zoals het gebruik in energieopslag) en recycling. <p>Om complementariteit en synergieën te waarborgen, moeten de activiteiten verenigbaar zijn met de bestaande gegevens voor de sector, met inbegrip van de acties en richtsnoeren die worden verstrekt door:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Blauwdruk van sectorale samenwerking op het gebied van vaardigheden voor de auto-industrie¹⁴⁹
--------------------------------------	---

¹⁴⁹ <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/> Zie ook <https://www.project-drives.eu/en/home>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mededeling van de Commissie: “Invulling geven aan emissiearme mobiliteit” COM(2017) 675¹⁵⁰ ▪ Mededeling van de Commissie: “Europa in beweging” COM(2018) 293¹⁵¹ en bijbehorende bijlage II ▪ Strategisch actieplan voor batterijen¹⁵² ▪ Eindrapport van de Groep op Hoog Nivea u inzake concurrentievermogen en duurzame groei van de auto-industrie in de EU – 'GEAR 2030'¹⁵³ ▪ Het strategische energietechnologieplan (SET-plan)¹⁵⁴
<p>Bio-economie, nieuwe technologieën en innovatie in de landbouw</p>	<p>De alliantie moet ten minste 2 van de volgende gebieden omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Duurzaamheid in de landbouw, beheer van natuurlijke hulpbronnen en klimaatactie; ▪ Digitale technologieën, digitalisering, big data en kunstmatige intelligentie; ▪ Bio-economie, circulaire economie en biogebaseerde producten. <p>Om complementariteit en synergieën te waarborgen, moeten de activiteiten verenigbaar zijn met de bestaande initiatieven en gegevens voor de sector, met inbegrip van de acties en richtsnoeren die worden verstrekt door:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het Permanent Comité voor onderzoek in de landbouw (PCOL)¹⁵⁵, met name de werkzaamheden voor agrarische kennis en innovatiesystemen (AKIS) ▪ Wetgeving gemeenschappelijk landbouwbeleid¹⁵⁶ ▪ Strategie voor de digitale interne markt¹⁵⁷ ▪ Strategische benadering van landbouwonderzoek en innovatie in de EU¹⁵⁸ ▪ EU-strategie voor de bio-economie¹⁵⁹ ▪ EU-actieplan voor de circulaire economie¹⁶⁰ ▪ EU-bosstrategie¹⁶¹ ▪ EU-klimaatactie¹⁶² ▪ Relevante projecten binnen Horizon 2020¹⁶³, Gemeenschappelijke Onderneming biogebaseerde industrieën¹⁶⁴ en LIFE¹⁶⁵
<p>Defensietechnologie</p>	<p>De alliantie moet ten minste 2 van de volgende gebieden omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Complexe wapensystemen; ▪ Ballistiek; ▪ Robotica, autonome systemen, kunstmatige intelligentie; ▪ C4I STAR (commando, controle, communicatie, computers, inlichtingen, bewaking, doelopsporing en verkenning). <p>Om complementariteit en synergieën te waarborgen, moeten de activiteiten verenigbaar zijn met de bestaande initiatieven en gegevens voor de sector, met inbegrip van de acties en richtsnoeren die worden verstrekt door:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Visie op defensiegerelateerde vaardigheden voor vandaag en de toekomst: data-analyse voor het vaststellen van de vaardigheidslacunes (publicatie verwacht in oktober 2018)¹⁶⁶ ▪ Europees partnerschap voor vaardigheden op het gebied van defensie¹⁶⁷ ▪ Europees Defensiefonds – Voorstel voor een Verordening COM(2018) 476¹⁶⁸ ▪ Oprichting van het Europees Defensiefonds – COM(2017) 295¹⁶⁹

¹⁵⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52017DC0675&from=NL>

¹⁵¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52018DC0293&from=EN>

¹⁵² https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:0e8b694e-59b5-11e8-ab41-01aa75ed71a1.0021.02/DOC_3&format=PDF

¹⁵³ <http://ec.europa.eu/docsroom/documents/26081>

¹⁵⁴ <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/technology-and-innovation/strategic-energy-technology-plan>

¹⁵⁵ <https://scar-europe.org/>

¹⁵⁶ https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy_nl

¹⁵⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52017DC0228> https://ec.europa.eu/commission/priorities/digital-single-market_nl

¹⁵⁸ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/news/final-paper-strategic-approach-eu-agricultural-research-and-innovation>

¹⁵⁹ <https://ec.europa.eu/research/bioeconomy/index.cfm?pg=policy&lib=strategy>

¹⁶⁰ http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm

¹⁶¹ https://ec.europa.eu/agriculture/forest/strategy_nl

¹⁶² https://ec.europa.eu/clima/index_nl

¹⁶³ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

¹⁶⁴ <https://www.bbi-europe.eu/>

¹⁶⁵ <http://ec.europa.eu/environment/life/>

¹⁶⁶ http://ec.europa.eu/growth/sectors/defence/industrial-policy/skills_nl

¹⁶⁷ <http://www.eudsp.eu/>

¹⁶⁸ https://ec.europa.eu/commission/publications/security-and-defence_nl

¹⁶⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52017DC0295&qid=1534508965084>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Europees defensieactieplan– COM(2016) 950¹⁷⁰ ▪ Onderzoek naar vaardigheden en competenties in defensie (2015)¹⁷¹ ▪ Naar een meer competitieve en efficiënte defensie- en veiligheidssector – COM(2013) 387¹⁷² ▪ Routekaart voor de uitvoering van COM(2013) 387¹⁷³ ▪ Conclusies van de Europese Raad van december 2013¹⁷⁴
<p>Digitalisering van de energiewaardeketen</p>	<p>De alliantie moet ten minste 2 van de volgende gebieden omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Digitalisering van energietransmissie- en -distributienetwerken, met inbegrip van slimme netwerken en slimme metersystemen; ▪ Informatie- en communicatiesystemen (ICT-systemen) voor de energiesector, met inbegrip van gegevensbeheer en cyberveiligheid; ▪ Nieuwe energiediensten, met inbegrip van vraagrespons en andere diensten in verband met energiegegevens; ▪ Overgang en digitalisering van energievoorziening en -opwekking. <p>Om complementariteit en synergieën te waarborgen, moeten de activiteiten verenigbaar zijn met de bestaande initiatieven en gegevens voor de sector, met inbegrip van de acties en richtsnoeren die worden verstrekt door:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het pakket schone energie voor alle Europeanen¹⁷⁵ ▪ De kaderstrategie voor de energie-unie¹⁷⁶ ▪ Het derde energiepakket¹⁷⁷ ▪ Codes en richtsnoeren voor het elektriciteitsnet¹⁷⁸
<p>Energie-intensieve sectoren/industriële symbiose</p>	<p>De alliantie moet ten minste 2 van de volgende gebieden omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Technologieën voor industriële symbiose; ▪ Technologieën voor energie-efficiëntie; ▪ Energiecontroles en energiebeheer. <p>Om complementariteit en synergieën te waarborgen, moeten de activiteiten verenigbaar zijn met de bestaande initiatieven en gegevens voor de sector, met inbegrip van de acties en richtsnoeren die worden verstrekt door:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het pakket circulaire economie 2018 met inbegrip van de EU-strategie voor kunststoffen¹⁷⁹ ▪ De mededeling uit 2017 “Een hernieuwde strategie voor het industriebeleid van de EU”¹⁸⁰ ▪ Het stappenplan voor efficiënt hulpbronnengebruik in Europa uit 2011¹⁸¹ ▪ De officiële nota inzake het concurrentievermogen van de energie-intensieve sectoren in de EU¹⁸² ▪ Projects for Policy-rapport (2018) “Pathways to sustainable industries: Energy efficiency and CO2 utilisation”¹⁸³ (“Routes naar duurzame industrieën: energie-efficiëntie en CO2-gebruik”) ▪ Actie 6 uit het strategische energietechnologieplan (SET-plan)¹⁸⁴ ▪ Richtlijn energie-efficiëntie¹⁸⁵ ▪ Richtlijn afvalstoffen¹⁸⁶ ▪ BREF's (referentiedocumenten voor de beste beschikbare technieken)¹⁸⁷ ▪ Projecten gefinancierd door ERASMUS+: Recycle Art, ENACTPLUS¹⁸⁸ SEEREUSE¹⁸⁹ ▪ Horizon 2020-projecten, zoals Maestri, SCALER, SHAREBOX, SYMBIOPTIMA, EPOS¹⁹⁰
<p>Micro-elektronisch(e) productie en ontwerp</p>	<p>De alliantie moet ten minste de volgende gebieden omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ontwerp van elektronische onderdelen voor schakelingen met digitaal, analoog of gemengd signaal, zoals

¹⁷⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52016DC0950>

¹⁷¹ http://ec.europa.eu/growth/sectors/defence/industrial-policy/skills_nl

¹⁷² <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/11062/attachments/1/translations>

¹⁷³ <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/6649/attachments/1/translations>

¹⁷⁴ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/140245.pdf

¹⁷⁵ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>

¹⁷⁶ https://ec.europa.eu/commission/priorities/energy-union-and-climate_nl

¹⁷⁷ <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/markets-and-consumers/market-legislation>

¹⁷⁸ <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/markets-and-consumers/wholesale-market/electricity-network-codes>

¹⁷⁹ http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm

¹⁸⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52017DC0479>

¹⁸¹ http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/about/roadmap/index_en.htm

¹⁸² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8263-2017-INIT/en/pdf>

¹⁸³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/sustainable_p4p-report_2017.pdf

¹⁸⁴ <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/technology-and-innovation/strategic-energy-technology-plan>

¹⁸⁵ <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-directive>

¹⁸⁶ <http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/>

¹⁸⁷ <http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/>

¹⁸⁸ <http://www.enactplus.eu/eng-home>

¹⁸⁹ <http://seereuse.hu/>

¹⁹⁰ <https://www.spire2030.eu/projects/our-spire-projects>

	<p>informatieverwerking en -opslag, HF- en microgolven, sensoren (beeldweergave, fotonica enz.) en actuatoren (MEMS enz.);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ontwerp van elektronische systemen, zoals system-on-chip, system-in-package, co-ontwerp van hardware/software; ▪ Fundamenten van elektronicaproductie, zoals introductie in geavanceerde materialen, verwerkingsapparatuur, productieproces, testen, verpakking, voorspellende/preventieve diensten. <p>Om complementariteit en synergieën te waarborgen, moeten de activiteiten verenigbaar zijn met de bestaande initiatieven en gegevens voor de sector, alsook met richtsnoeren die in de volgende documenten zijn opgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Digital Skills and Jobs Coalition (Coalitie voor digitale vaardigheden en banen) – DG CONNECT van de EC¹⁹¹ ▪ Implementation Plan of the European Industrial Strategic Roadmap (Uitvoeringsplan voor de strategische routekaart voor de Europese industrie) – 2014, door de Electronic Leaders Group¹⁹² ▪ Skills for Key Enabling Technologies in Europe - Study (Vaardigheden voor sleuteltechnologieën in Europa - onderzoek) – 2016, DG GROW van de EC¹⁹³ ▪ Key Enabling Technologies - Final report (Sleuteltechnologieën - eindrapport) – 2016, door de Deskundigengroep op hoog niveau inzake sleuteltechnologieën¹⁹⁴ en Re-Finding Industry (De industrie opnieuw vinden) – 2018, door de Strategiegroep op hoog niveau inzake industriële technologieën¹⁹⁵ ▪ Een hernieuwde strategie voor het industriebeleid van de EU – 2017¹⁹⁶ <p>Digitising European Industry (Digitaliseren van de Europese industrie) – 2016¹⁹⁷</p>
--	--

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de **relevante uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA VOOR PERCEEL 3

Voorstellen worden beoordeeld op grond van de volgende criteria:

¹⁹¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-skills-jobs-coalition>

¹⁹² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/european-industrial-strategic-roadmap-micro-and-nano-electronic-components-and-systems-0>

¹⁹³ https://ec.europa.eu/growth/content/final-report-skills-key-enabling-technologies-europe-0_nl

¹⁹⁴ https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/key-enabling-technologies/european-strategy/high-level-group_nl

¹⁹⁵ <https://publications.europa.eu/nl/publication-detail/-/publication/28e1c485-476a-11e8-be1d-01aa75ed71a1>

¹⁹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52017DC0479>

¹⁹⁷ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/digitising-european-industry>

**Relevantie van het project
(maximaal 25 punten)**

- Link naar EU-beleid en -initiatieven: het voorstel houdt rekening met en draagt bij tot de verwezenlijking van de Europese doelstellingen op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding; houdt rekening met de bestaande EU-instrumenten en initiatieven voor de ontwikkeling van vaardigheden en draagt bij tot de zichtbaarheid ervan; maakt waar nodig gebruik van het werk van een Europese Raad voor sectorale vaardigheden;
- Vertegenwoordigers van onderwijs: de alliantie bestaat uit partners die de onderwijsaanbieders adequaat vertegenwoordigen;
- Sectorale vertegenwoordiging: de alliantie bestaat uit partners die de betrokken sector adequaat vertegenwoordigen;
- Digitale en sleuteltechnologieën, waaronder vaardigheden op het gebied van kunstmatige intelligentie (AI): de mate waarin deze vaardigheden in het voorstel worden geïntegreerd in de opleidingsinhoud voor één of meer gerelateerde beroepsprofielen. Voorstellen waarin dit aspect wordt opgenomen, worden als zeer relevant beschouwd;
- Groene en blauwe vaardigheden: de mate waarin het voorstel vaardigheden integreert die verband houden met de overgang naar een circulaire en groenere economie, zowel wat betreft de vaardigheidsbehoeften als wat betreft de opleidingsinhoud voor één of meer verwante beroepsprofielen. Voorstellen waarin dit aspect wordt opgenomen, worden als zeer relevant beschouwd;
- Doel: het voorstel is relevant voor de doelstellingen van de actie, thema's en activiteiten die in punt 2 worden beschreven. Het voorstel draagt bij tot de totstandbrenging van transnationale netwerken en samenwerkingsinstrumenten tussen relevante belanghebbenden om het onderwijs aan te passen aan de nieuwe behoeften van de industrie in de sector;
- Consistentie: de doelstellingen berusten op een gedegen behoefteanalyse; ze zijn duidelijk afgebakend en realistisch van opzet, en pakken kwesties aan die van belang zijn voor de deelnemende organisaties en voor de actie;
- Innovatie: het voorstel houdt rekening met de modernste methoden en -technieken, en leidt tot innovatieve resultaten en oplossingen;
- Europese meerwaarde: uit het voorstel blijkt duidelijk voor welke meerwaarde het transnationale karakter ervan kan zorgen.

<p>Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samenhang: de opzet van het gehele project garandeert de onderlinge afstemming tussen projectdoelstellingen, methodologie, activiteiten en het voorgestelde budget. Het voorstel vormt een samenhangend en alomvattend geheel van passende activiteiten om te voorzien in de onderkende behoeften en de verwachte resultaten te bewerkstelligen; ▪ Opzet: het werkprogramma is duidelijk en inzichtelijk, en bestrijkt alle fasen (voorbereiding, uitvoering, benutting, toezicht, evaluatie en verspreiding); ▪ Methodologie: het voorstel is conform en maakt gebruik van EU-instrumenten en -tools die verband houden met vaardigheden en beroepen zoals het Europees kwalificatiekader¹⁹⁸, ECVET¹⁹⁹, EQAVET²⁰⁰, Europass²⁰¹, EURES²⁰², Drop 'Pin²⁰³, ESCO²⁰⁴ enzovoort. Waar mogelijk wordt in het voorstel rekening gehouden met en gebruik gemaakt van eerdere relevante activiteiten (bijvoorbeeld Initiatieven van de programmalanden, kennisinnovatiegemeenschappen - KIG van het EIT²⁰⁵, eerdere en lopende allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden²⁰⁶. Het voorstel hanteert de leerresultatenaanpak, maakt gebruik van het ECVET (eenheden van leerresultaten) en past beginselen voor kwaliteitsborging toe in overeenstemming met het EQAVET; ▪ Beheer: er wordt gezorgd voor goed onderbouwde beheersystemen. Tijdschema's, organisatie, taken en verantwoordelijkheden zijn nauwkeurig omschreven en realistisch. Het voorstel wijst geschikte middelen toe aan elke activiteit; ▪ Budget: in het budget worden de nodige middelen uitgetrokken om het project met succes te voltooien; het budget wordt noch te hoog, noch te laag aangeslagen; ▪ De kwaliteit van regelingen met het oog op de erkenning en validering van de leerresultaten van deelnemers, in overeenstemming met de Europese instrumenten voor en beginselen inzake transparantie en erkenning; ▪ Financieel toezicht en kwaliteitscontrole: controlemaatregelen (doorlopende kwaliteitsbeoordeling, intercollegiale toetsing, benchmarking enzovoort) en kwaliteitsindicatoren zorgen ervoor dat het project op kwalitatief hoogstaande en kostenefficiënte wijze wordt uitgevoerd. Projectgerelateerde uitdagingen/risico's worden duidelijk in kaart gebracht en waar nodig wordt gezorgd voor risicobepalende maatregelen. Deskundige toetsingsprocessen zijn gepland als integraal onderdeel van het project. Het werkprogramma van de alliantie omvat een onafhankelijke externe kwaliteitsbeoordeling halverwege en aan het eind van het project.
--	---

¹⁹⁸ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/ALL/?uri=CELEX%3A32008H0506\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/ALL/?uri=CELEX%3A32008H0506(01))

¹⁹⁹ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1473612465372&uri=CELEX:32009H0708\(02\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1473612465372&uri=CELEX:32009H0708(02))

²⁰⁰ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1473612641346&uri=CELEX:32009H0708\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1473612641346&uri=CELEX:32009H0708(01))

²⁰¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1473612732264&uri=CELEX:32004D2241>

²⁰² <https://ec.europa.eu/eures/public/nl/homepage>

²⁰³ <https://ec.europa.eu/eures/public/nl/opportunities>

²⁰⁴ <https://ec.europa.eu/esco/portal/home?resetLanguage=true&newLanguage=nl>

²⁰⁵ <https://eit.europa.eu/activities/innovation-communities>

²⁰⁶ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities-for-organisations/innovation-good-practices/sector-skills-alliances_nl

<p>Kwaliteit van het projectteam en de Samenwerkingsregelingen (maximaal 25 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samenstelling: de alliantie wordt samengesteld in overeenstemming met de projectdoelstellingen en verenigt zo nodig de deskundigheid en competenties die vereist zijn voor de identificatie en anticipatie van vaardigheden, het aanbod van vaardigheden, curriculumontwerp, ontwerp van kwalificatienormen, methodiek voor de uitvoering van opleidingen en opleidingsbeleid. De partners combineren systeem- en bedrijfstakspecifieke informatie met een gedegen kennis van opleidingspraktijken in de economische sector waarin zij actief zijn. De alliantie waarborgt adequate representativiteit van de hele sector en deskundigheid van de partners in de betrokken sector en op Europees niveau wordt overtuigend aangetoond. De deelname van de Europese sociale partners en/of de nationale sociale partners in de landen die onder de alliantie vallen, is van groot belang. De geografische spreiding en representativiteit van de relevante partners over de bij de alliantie betrokken programmalanden moet zodanig zijn dat de alliantie over een hoge uitvoeringscapaciteit in de betrokken landen beschikt (bijvoorbeeld door de deelname van een Europese brancheorganisatie en/of Europese sociale partners). Indien het voorstel ook betrekking heeft op organen met een toezichhoudende functie op het gebied van onderwijs en opleiding, wordt het als zeer relevant beschouwd; ▪ Inzet: de verantwoordelijkheden en taken zijn ondubbelzinnig en oordeelkundig verdeeld; daarbij wordt duidelijk aangetoond dat de inzet en actieve bijdrage van alle deelnemende organisaties perfect aansluiten op hun specifieke deskundigheid en capaciteit; ▪ Taken: de coördinator bezit hoogwaardige management- en coördinatievaardigheden op het gebied van transnationale netwerken en geeft blijk van leiderschapskwaliteiten in een complexe omgeving. Individuele taken worden toegewezen op basis van de specifieke knowhow van elke partner; ▪ Samenwerking/teamgeest: er wordt een doeltreffend mechanisme voorgesteld om een goede coördinatie, besluitvorming en communicatie te waarborgen tussen de deelnemende organisaties, deelnemers en alle andere belanghebbenden.
<p>Effect en verspreiding (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Benutting: het voorstel toont aan hoe de resultaten van de alliantie worden ingevoerd in de deelnemende landen; ▪ Verspreiding: het voorstel voorziet in een duidelijk plan voor de verspreiding van de resultaten en omvat passende activiteiten en tijdschema's, instrumenten en kanalen om ervoor te zorgen dat de resultaten en voordelen effectief worden verspreid onder de belanghebbenden, beleidsmakers, begeleiders, begeleidingsdeskundigen, ondernemingen en jonge lerenden in het leerplichtonderwijs in verband met beroepen met een grote vraag op de arbeidsmarkt of mogelijkheden om een nieuw bedrijf op te richten; binnen en na de looptijd van het project; het voorstel specificereert hoe concrete voorbeelden van beste praktijken zullen worden geïdentificeerd, gedocumenteerd en verspreid; in het voorstel wordt aangegeven welke partners verantwoordelijk zullen zijn voor de verspreiding en wordt de relevante ervaring die zij bij verspreidingsactiviteiten hebben aangetoond; ▪ Impact: het voorstel geeft blijk van maatschappelijk en economisch bereik en relevantie. Hieronder vallen de partners met een belangrijke rol in de betrokken sector, onder meer op het gebied van onderwijs en opleiding. Het omvat maatregelen en doelstellingen en indicatoren om de voortgang te monitoren en het verwachte effect (korte en lange termijn) te beoordelen. Het omvat ook instanties met toezichhoudende taken (met name inzake kwalificaties) die actief betrokken zijn bij de erkenning of certificering van de opleidingsinhoud van het voorstel. Indien een Europese overkoepelende brancheorganisatie die de sociale partners of de betrokken sector vertegenwoordigt, een volwaardige partner is, wordt het voorstel als zeer relevant beschouwd; ▪ Open toegang: voor zover van toepassing, beschrijft het voorstel hoe geproduceerde documenten, materiaal en media vrij toegankelijk worden gemaakt en worden gepromoot onder open licenties en in gekoppeld open dataformaat, zonder dat er onevenredige beperkingen worden opgelegd; ▪ Duurzaamheid: in het voorstel wordt uitgelegd hoe het actieplan voor de invoering op nationaal en regionaal niveau zal worden ontwikkeld. Het voorstel omvat passende maatregelen en een identificatie van de financiële middelen (Europees, nationaal en particulier) om ervoor te zorgen dat de resultaten en voordelen van de alliantie op lange termijn duurzaam zijn, ook na de looptijd van het project.

Voor perceel 3 kan slechts 1 voorstel per proefsector worden gesubsidieerd. De voorstellen moeten een minimumscore van 70 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een minimumscore behalen van: 13 punten voor de categorieën "Relevantie van het project" en "Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen"; 16 punten voor de categorie "Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering", en 11 punten voor de categorie "Effect en verspreiding".

WAT MOET U NOG WETEN OVER DEZE ACTIE?

Kwaliteitsborging is van essentieel belang om ervoor te zorgen dat allianties de beoogde resultaten opleveren en effecten bewerkstelligen die zich ver buiten de partnerorganisaties zelf uitstrekken. Van allianties wordt verwacht dat ze resultaten bereiken die op grote schaal overdraagbaar zijn in de betrokken economische sector. Daarom moet in het kader van allianties worden voorzien in een degelijk plan met betrekking tot kwaliteitsbeheer.

Het is in het kader van allianties ook zaak om een deskundige toetsing op te nemen als integrerend onderdeel van het project. Bijgevolg moet het werkprogramma van de alliantie voorzien in een onafhankelijke externe kwaliteitsbeoordeling die halverwege en na afloop van het project wordt ingediend, samen met de voortgangs- en eindrapportage. In het voortgangsverslag moet de deelnemende organisaties aantonen welke vervolgacties zijn ondernomen aansluitend op de aanbevelingen van de tussentijdse kwaliteitsbeoordeling.

Voor alle allianties moeten doelgerichte verspreidingsactiviteiten worden uitgevoerd, met name via organisaties/organen die diensten inzake beroepskeuzebegeleiding verstrekken. Zij moeten zorgen voor een alomvattend verspreidingsplan dat:

- een actieve verspreidingsstrategie uitstippelt met het doel beroepen waar op de arbeidsmarkt veel vraag naar is of mogelijkheden om nieuwe bedrijven op te starten onder de aandacht te brengen van belanghebbenden, beleidsmakers, beroepskeuzebegeleiders, ondernemingen en lerende jongeren in het verplichte onderwijs;
- de resultaten integreert in de gehele sector;
- de resultaten van de alliantie beschikbaar stelt onder open licenties.

In het verspreidingsplan moet duidelijk worden uiteengezet hoe de vooropgestelde projectresultaten worden verspreid, met nauwkeurige opgave van de streefcijfers en doelstellingen, de in te zetten middelen en de bijbehorende tijdschema's. In de aanvragen moet worden vermeld welke partner verantwoordelijk is voor de verspreiding en moet worden aangetoond welke relevante ervaring die partner bezit op het gebied van verspreidingsactiviteiten. Voor de geselecteerde projecten moet na afloop van het project een beknopt publiceerbaar overzicht van de projectactiviteiten worden opgesteld voor bekendmaking in het verspreidingsinstrument van het programma.

Allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden vormen een recente en ambitieuze actie waarop nauwlettend wordt toegezien en waarvoor de actieve inzet van alle deelnemers en belanghebbenden nodig is. Allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden moeten voorzien in deelname aan bijeenkomsten en evenementen die worden georganiseerd door het Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur en de Europese Commissie. Er moet een budget voor maximaal 3 vergaderingen per jaar worden gepland.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

Het projectbudget wordt opgesteld met inachtneming van de volgende financieringsregels (in euro):

Perceel 1 - Allianties voor sectorspecifieke vaardigheden voor de ontwikkeling van sectorspecifieke benaderingen door middel van "Platforms voor beroepsexcellentie":

- Indicatieve totale budget: € 4 000 000
- Maximale EU-steun voor een project (2 jaar): € 1 000 000

Perceel 2 - Allianties voor sectorspecifieke vaardigheden met het oog op de ontwikkeling en uitvoering van beroepsonderwijs en -opleiding:

- Indicatieve totale budget: € 3 500 000
- Maximale EU-steun voor een project (2 jaar): € 700 000
- Maximale EU-steun voor een project (3 jaar): € 1 000 000

Perceel 3 - Allianties voor sectorspecifieke vaardigheden met het oog op de uitvoering van een nieuwe strategische aanpak (blauwdruk) van sectorale samenwerking op het gebied van vaardigheden

- Indicatieve totale budget: € 24 000 000
- Maximale EU-steun voor een project (4 jaar): € 4 000 000

Voor perceel 3 kan slechts 1 voorstel per proefsector worden geselecteerd

Subsidiabele kosten		Financieringsmechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Uitvoerings-steun	Financiële steun aan elke activiteit die rechtstreeks verband houdt met de projectuitvoering (met uitzondering van eventuele mobiliteit in het kader van het project) met inbegrip van: projectbeheer, projectbijeenkomsten, intellectuele prestaties (zoals studieprogramma's, didactisch materiaal, open leermiddelen, IT-instrumenten, analyses, studies enzovoort), verspreiding, deelname aan evenementen, conferenties, reizen enzovoort. De EU-steun wordt berekend op basis van het aantal dagen en het profiel van het betrokken personeel per land.	Tegemoet koming in de kosten per eenheid	B3.1 per projectleider per dag dat aan het project wordt gewerkt	Voorwaardelijk: aanvragers moeten het soort benodigde middelen en de omvang daarvan rechtvaardigen vanuit het oogpunt van de uitvoering van de voorgestelde activiteiten en de resultaten. De resultaten moeten kwalitatief en kwantitatief aanzienlijk zijn om in aanmerking te komen voor subsidieverlening.
			B3.2 per onderzoeker/leerkracht/opleider per dag dat aan het project wordt gewerkt	
			B3.3 per specialist per dag dat aan het project wordt gewerkt	
			B3.4 per administratief medewerker per dag dat aan het project wordt gewerkt	

TABEL A - PROJECTUITVOERING (BEDRAGEN IN EURO PER DAG): PROGRAMMALANDEN

Het bedrag hangt af van: a) het profiel van het bij het project betrokken personeel, en b) het land van de deelnemende organisatie waarvan het personeel bij het project betrokken is.

	Projectleider	Leerkracht/ opleider/ onderzoeker/ Jeugdwerker	Specialist	Administratief medewerker
	B3.1	B3.2	B3.3	B3.4
Denemarken, Ierland, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Zweden, Liechtenstein, Noorwegen	353	289	228	189
België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Finland, Verenigd Koninkrijk, IJsland	336	257	194	157
Tsjechië, Griekenland, Spanje, Cyprus, Malta, Portugal, Slovenië	197	164	122	93
Bulgarije, Estland, Kroatië, Letland, Litouwen, Hongarije, Polen, Roemenië, Servië, Slowakije, voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Turkije	106	88	66	47

CAPACITEITSOPBOUW OP HET GEBIED VAN HOGER ONDERWIJS

Deze actie die de modernisering, de toegankelijkheid en de internationalisering van het hoger onderwijs in de partnerlanden wil ondersteunen moet worden uitgevoerd in het kader van de prioriteiten die zijn vastgesteld in de mededelingen “De nieuwe Europese consensus inzake ontwikkeling”²⁰⁷ en “Het Europese hoger onderwijs in de wereld”²⁰⁸.

Het wordt uitgevoerd in het kader van het externe beleid van de Europese Unie, zoals vastgesteld bij de financieringsinstrumenten van de Europese Unie die deze actie ondersteunen, te weten:

- Europees nabuurschapsinstrument (ENI)²⁰⁹
- Financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking²¹⁰
- Instrument voor pretoetredingssteun (IPA)²¹¹
- het Europees ontwikkelingsfonds

Deze actie draagt bij tot de ontwikkeling van duurzame en inclusieve sociaaleconomische groei in de partnerlanden en moet de ontwikkeling en doelstellingen en beginselen van het externe optreden van de EU, met inbegrip van nationale verantwoordelijkheid, sociale samenhang, kansengelijkheid, goed geografisch evenwicht en diversiteit bevorderen. Speciale aandacht zal worden besteed aan de minst ontwikkelde landen, universiteiten in afgelegen gebieden, evenals aan kansarme studenten met een zwakke sociaaleconomische achtergrond en aan studenten met specifieke behoeften.

Het volgende deel moet worden gelezen in samenhang met bijlage I bij deze gids (Specifieke voorschriften en informatie over capaciteitsopbouw op het gebied van hoger onderwijs).

Wat is een capaciteitsopbouwproject?

Capaciteitsopbouwprojecten zijn transnationale samenwerkingsprojecten die berusten op multilaterale partnerschappen, voornamelijk tussen hogeronderwijsinstellingen uit programmalanden en begunstigde partnerlanden die door bovengenoemde instrumenten gefinancierd worden. Daarbij kunnen ook partners van buiten de academische wereld betrokken zijn om de banden met de maatschappij en het bedrijfsleven te verstevigen en het systeem-effect van de projecten te versterken. Via gestructureerde samenwerking, uitwisseling van ervaringen en goede praktijken en individuele mobiliteit, zijn capaciteitsopbouwprojecten erop gericht:

- de modernisering, de toegankelijkheid en de internationalisering van het hoger onderwijs in de begunstigde partnerlanden te ondersteunen;
- begunstigde partnerlanden te ondersteunen bij het aanpakken van de uitdagingen van hun instellingen en systemen voor hoger onderwijs, onder meer met betrekking tot kwaliteit, relevantie, gelijke toegang, planning, aanbod, management en beheer;
- bij te dragen aan de samenwerking tussen de EU en de begunstigde partnerlanden (en tussen de begunstigde partnerlanden onderling);
- vrijwillige convergentie met de ontwikkelingen in het hoger onderwijs van de EU te stimuleren;
- contacten tussen mensen, intercultureel bewustzijn en begrip te stimuleren.

Deze doelstellingen worden in de begunstigde partnerlanden nagestreefd via acties die:

- de kwaliteit van het hoger onderwijs verhogen en de relevantie ervan voor de arbeidsmarkt en de maatschappij verbeteren;
- het competentie- en vaardigheidsniveau in instellingen voor hoger onderwijs verhogen door het ontwikkelen van nieuwe en innovatieve onderwijsprogramma's;
- de capaciteiten op het gebied van management, beheer en innovatie alsook de internationalisering van IHO's versterken;
- het vermogen van nationale autoriteiten versterken om hun hogeronderwijssystemen te moderniseren, door de vaststelling en de uitvoering van en het toezicht op het hervormingsbeleid te ondersteunen;
- regionale integratie en samenwerking tussen verschillende regio's²¹² in de wereld bevorderen door gezamenlijke initiatieven, uitwisseling van goede praktijken en samenwerking.

Twee categorieën van capaciteitsopbouwprojecten worden ondersteund:

- **Gezamenlijke projecten:** gericht op resultaten die voornamelijk en rechtstreeks ten goede komen aan de bij het project betrokken organisaties uit de begunstigde partnerlanden. Bij deze projecten ligt de klemtoon doorgaans op drie verschillende soorten activiteiten:
 - ontwikkeling van studieprogramma's;
 - modernisering inzake beheer, management en werking van IHO's;
 - versterken van de relaties tussen IHO's en de bredere economische en sociale omgeving.

²⁰⁷ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1534424693118&uri=CELEX:42017Y0630\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1534424693118&uri=CELEX:42017Y0630(01))

²⁰⁸ “European Higher Education in the World”, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Brussels, 11.07.2013 COM(2013) 499 final

²⁰⁹ VERORDENING (EU) nr. 232/2014 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 11 maart 2014 tot vaststelling van een Europees nabuurschapsinstrument: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:NL:PDF>

²¹⁰ VERORDENING (EU) nr. 233/2014 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 11 maart 2014 tot vaststelling van een financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking voor de periode 2014-2020 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:NL:PDF>

²¹¹ VERORDENING (EU) nr. 231/2014 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN VAN DE RAAD van 11 maart 2014 tot vaststelling van een instrument voor pretoetredingssteun (IPA II): <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0011:0026:NL:PDF>

²¹² In het kader van deze actie is regio te verstaan als een groepering van landen die behoren tot een bepaald macrogeografisch gebied. De classificatie van regio's die in het kader van Erasmus+ wordt toegepast, is in overeenstemming met de indelingen in de verschillende instrumenten voor het externe optreden van de EU.

- **Structurele projecten:** erop gericht invloed te hebben op hogeronderwijsystemen en hervormingen op nationaal en/of regionaal niveau in de begunstigde partnerlanden te stimuleren. Bij deze projecten ligt de klemtoon doorgaans op twee verschillende categorieën van activiteiten:
 - modernisering inzake beleid, beheer en management van hogeronderwijsystemen;
 - versterken van de relaties tussen hogeronderwijsystemen en de bredere economische en sociale omgeving.

Capaciteitsopbouwprojecten kunnen ten uitvoer worden gelegd als:

- nationale projecten, dat wil zeggen projecten waarbij instellingen uit slechts één begunstigd partnerland betrokken zijn;
- meerlandenprojecten binnen één regio waarbij ten minste twee landen uit deze regio betrokken zijn;
- meerlandenprojecten binnen meer dan één regio waaraan ten minste één land uit elke betrokken regio deelneemt.

WELKE ACTIVITEITEN WORDEN ONDERSTEUND DOOR DEZE ACTIE?

Erasmus+ biedt een ruime flexibiliteit met betrekking tot de activiteiten die in het kader van een capaciteitsopbouwproject kunnen worden ontplooid, zolang uit het voorstel blijkt dat deze activiteiten het meest geschikt zijn om de voor het project vastgelegde doelstellingen te bereiken.

Met gezamenlijke projecten kan doorgaans een breed scala aan activiteiten worden uitgevoerd, zoals:

- het ontwikkelen, uittesten en aanpassen van:
 - studieprogramma's, cursussen, leermaterialen en -instrumenten;
 - leer- en onderwijsmethoden en didactische benaderingen, met name wanneer die gericht zijn op het bijbrengen van kerncompetenties en basisvaardigheden en op het bevorderen van taalvaardigheden of ondernemerschapsonderwijs, of die met bijzondere aandacht voor ICT-gebruik;
 - nieuwe vormen van praktische opleiding en bestudering van reële levenssituaties in bedrijfsleven en industrie;
 - samenwerking tussen universiteiten en ondernemingen, met inbegrip van het opstarten van ondernemingen;
 - nieuwe leervormen, onderwijs- en opleidingsvoorzieningen, met name door het strategische gebruik van open en flexibel leren, virtuele mobiliteit, open leermiddelen en een betere benutting van de mogelijkheden van ICT;
 - methoden en instrumenten voor begeleiding en advisering;
 - instrumenten en methoden met het oog op de professionalisering en beroepsontwikkeling van academisch en administratief personeel;
 - kwaliteitsborging op het niveau van de programma's en instellingen;
 - nieuwe systemen en structuren voor beheer en management;
 - moderne universiteitsdiensten, bijvoorbeeld voor financieel beheer, internationale betrekkingen, studiebegeleiding en -advies, academische zaken en onderzoek;
- het versterken van de internationalisering van IHO's en het vermogen tot effectieve netwerkvorming op het gebied van onderzoek, wetenschappelijke en technologische innovatie (internationale openheid met betrekking tot studieprogramma's, studentenvoorzieningen, interinstitutionele mobiliteitsprogramma's, wetenschappelijke samenwerking en kennisoverdracht enzovoort);
- het verbeteren van faciliteiten die vereist zijn voor de uitvoering van innovatieve praktijken (bijvoorbeeld voor nieuwe studieprogramma's en onderwijsmethoden, voor de ontwikkeling van nieuwe diensten enzovoort);
- het organiseren van opleidingen voor academisch en ondersteunend personeel, technici, bestuurders van universiteiten en beheerders.

Met name projecten voor de hervorming van studieprogramma's worden geacht ook de opleiding van het academisch personeel mee te nemen en aanverwante kwesties aan te pakken zoals kwaliteitsborging en inzetbaarheid van afgestudeerden via relaties met de arbeidsmarkt. De studieprogramma's moeten officieel geaccrediteerd zijn voor het einde van de looptijd van het project.

Gedurende de looptijd van het project moet worden gestart met het doceren van nieuwe of herziene cursussen; bijgeschoold personeel moet deze cursussen aan een toereikend aantal studenten doceren gedurende ten minste een derde van de looptijd van het project. Opleidingen die plaatsvinden tijdens hervormingsprojecten kunnen ook gericht zijn op administratief personeel zoals bibliotheek-, laboratorium- en IT-medewerkers.

In het kader van **structurele projecten** kan doorgaans een breed scala aan activiteiten worden verricht, zoals:

- het versterken van de internationalisering van hogeronderwijsystemen;
- het introduceren van hervormingen zoals die van het Bolognaproces (structuur met drie cycli, kwaliteitsborging, evaluatie enzovoort);
- het toepassen van transparantie-instrumenten zoals studiepuntensystemen, accreditatieprocedures, richtsnoeren voor de erkenning van eerdere en nietformele leerresultaten enzovoort;
- het vaststellen van nationale kwalificatiekaders;
- het ontwikkelen en toepassen van systemen/richtsnoeren voor interne en externe kwaliteitsborging;
- het ontwikkelen en toepassen van nieuwe benaderingen en instrumenten voor beleidsvorming en toezicht, met inbegrip van het vaststellen van vertegenwoordigende organen, organisaties of verenigingen;
- het versterken van de integratie van onderwijs, onderzoek en innovatie.

Meer concreet kunnen deze activiteiten het volgende omvatten:

- enquêtes en onderzoeken over specifieke hervormingskwesties;
- beleids- en deskundigenadvies;
- het organiseren van conferenties, seminars, workshops, rondetafelgesprekken (die tot operationele conclusies en aanbevelingen zouden moeten leiden);
- het organiseren van personeelopleidingen over beleidskwesties;
- het organiseren van personeelopleidingen (bijvoorbeeld het opstellen van handleidingen voor opleidingen en richtsnoeren) voor academisch en ondersteunend personeel, technici alsook bestuurders van universiteiten en beheerders;
- het organiseren van bewustmakingscampagnes.

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE DEELNEMEN AAN EEN CAPACITEITSOPBOUWPROJECT?

Afhankelijk van de doelstellingen komt het erop aan de meest geschikte en uiteenlopende partners te betrekken bij capaciteitsopbouwprojecten met het doel de verschillende ervaringen, profielen en specifieke deskundigheid optimaal te benutten en ter zake dienende en kwalitatief hoogstaande projectresultaten te boeken. Het is van belang de actieve en billijke deelname van de verschillende partners op basis van een geschikte taakverdeling te garanderen en het vermogen tot netwerkvorming duidelijk aan te tonen; voor een maximaal effect is het belangrijk dat niet alleen individuele bijdragen, maar alle verschillende niveaus van het partnerschap worden benut.

De partners moeten een volmacht overleggen²¹³ overleggen die door de coördinator en elke partner is ondertekend, waarin wordt bevestigd dat zij de coördinator machtigen om in hun naam en voor hun rekening op te treden bij de ondertekening van een eventueel akkoord en de eventuele aanhangsels ervan met het Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.

In overeenstemming met de reikwijdte en de doelstellingen van de actie worden capaciteitsopbouwprojecten geacht op de deelnemende organisaties uit begunstigde partnerlanden gericht te zijn. De in het voorstel beschreven activiteiten en resultaten moeten erop gericht zijn ten goede te komen aan de begunstigde partnerlanden en hun instellingen en systemen voor hoger onderwijs.

IHO's uit de begunstigde partnerlanden worden aangemoedigd op te treden als aanvragers, op voorwaarde dat zij over voldoende financiële draagkracht en operationele capaciteit beschikken.

De deelnemende organisaties uit programmalanden dragen bij aan de doelstellingen van het project door middel van hun deskundigheid en ervaring. Hun taak is bij te dragen aan de verwezenlijking van de projectdoelstellingen; derhalve hoeft in het projectontwerp geen specifieke aandacht te worden besteed aan de behoeften van deze instellingen. Deze organisaties komen in aanmerking voor een deel van het budget in verhouding tot de kosten die hun taak met zich brengt.

Voorts kan de betrokkenheid van geassocieerde partners (op facultatieve basis) nuttig zijn voor capaciteitsopbouwprojecten op het gebied van hoger onderwijs. Deze organisaties (bijvoorbeeld partners van buiten de academische wereld) dragen indirect bij tot de uitvoering van specifieke taken/activiteiten en/of ondersteunen de verspreiding en de duurzaamheid van het project. Deze bijdrage kan bijvoorbeeld de vorm aannemen van overdracht van kennis en vaardigheden, het verzorgen van aanvullende cursussen of mogelijkheden in het kader van detacheringen of stages. In het minimumaantal hogeronderwijsinstellingen of ministeries dat vereist is voor de samenstelling van het partnerschap worden geassocieerde partners niet meegerekend. Als het gaat om contractbeheer worden „geassocieerde partners“ niet als lid van het consortium beschouwd en zij worden derhalve niet beschouwd als begunstigden. Hun kosten worden dan ook niet in aanmerking genomen bij de berekening van de EU-subsidie.

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE DEELNEMEN AAN EEN CAPACITEITSOPBOUWPROJECT OP HET GEBIED VAN HOGER ONDERWIJS?

Aanvrager/coördinator: een deelnemende organisatie die het projectvoorstel indient namens alle partners. De coördinator draagt de eindverantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat het project in overeenstemming met de overeenkomst wordt uitgevoerd. Zijn coördinerende rol omvat de volgende taken:

- de projectpartners vertegenwoordigen en in hun naam optreden ten aanzien van de Europese Commissie;
- de financiële en juridische verantwoordelijkheid op zich nemen voor de deugdelijke operationele, administratieve en financiële uitvoering van het hele project;
- het project coördineren in samenwerking met de projectpartners.

Volwaardige partners: deelnemende organisaties uit programma- of partnerlanden die actief bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van het capaciteitsopbouwproject. Elke volwaardige partner moet een volmacht ondertekenen waarbij hij de coördinerende organisatie machtiging verleent om op te treden als hoofdbegunstigde en in zijn naam op te treden tijdens de uitvoering van het project

Geassocieerde partners (facultatief): bij capaciteitsopbouwprojecten kunnen geassocieerde partners betrokken zijn die bijdragen aan specifieke taken/activiteiten van het project en de verspreiding en duurzaamheid van het project ondersteunen. Als het gaat om contractbeheer worden

²¹³ De volmacht die naar behoren door de wettelijke vertegenwoordiger van de partnerorganisatie is ondertekend, vormt een bijlage bij de subsidieovereenkomst en is derhalve rechtsgeldig. Het model dat door het agentschap ter beschikking wordt gesteld, moet in alle gevallen zonder enige wijziging of aanpassing worden gebruikt. Volmachten moeten worden verschaft door gebruik te maken van het model dat samen met de officiële documenten voor de oproep tot het indienen van voorstellen wordt gepubliceerd.

"geassocieerde partners" niet als leden van het partnerschap beschouwd en zij krijgen geen financiële steun, noch worden zij meegerekend wat de minimumvereisten voor de consortiumsamenstelling betreft. Niettemin moeten hun betrokkenheid en rol in het project en de verschillende activiteiten duidelijk worden omschreven.

Gelieerde entiteiten (facultatief): Organisaties die bijdragen tot de verwezenlijking van projectdoelstellingen en -activiteiten. Gelieerde entiteiten moeten in de subsidieaanvraag worden geïdentificeerd en voldoen aan de eisen van bijlage III (verklarende termenlijst) van deze programmagids.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM EEN CAPACITEITOPBOUWPROJECT TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een capaciteitsopbouwproject op het gebied van hoger onderwijs moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

<p>Begunstigde partnerlanden</p>	<p>Begunstigde Partnerlanden die behoren tot de regio's 1 tot en met 4 en 6 tot en met 11 partnerlanden (zie deel A van deze gids onder "Begunstigde landen").</p>
<p>In aanmerking komende deelnemende organisaties²¹⁴</p>	<p>Deelnemende organisaties kunnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ publieke of particuliere organisatie, met aan hen gelieerde entiteiten (indien van toepassing), die complete studieprogramma's aanbieden die worden bekroond met hogeronderwijsgraden en erkende diploma's op tertiair niveau²¹⁵. (gedefinieerd als instelling voor hoger onderwijs en als zodanig erkend door de bevoegde autoriteiten); <p>of</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ publieke of particuliere organisaties, met aan hen gelieerde entiteiten (indien van toepassing), die actief zijn op de arbeidsmarkt of op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken. Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn: <ul style="list-style-type: none"> – kleine, middelgrote of grote ondernemingen uit de publieke of particuliere sector (met inbegrip van sociale ondernemingen); – lokale, regionale of nationale publieke organen (met inbegrip van ministeries); – sociale partners of andere vertegenwoordigers uit het beroepsleven, met inbegrip van kamers van koophandel, ambachtelijke/beroepsverenigingen en vakbonden, – onderzoeksinstituten; – stichtingen; – scholen/instituten (op elk niveau, van peuter- en kleuteronderwijs tot hoger secundair onderwijs, met inbegrip van beroepsonderwijs en volwassenenonderwijs); – organisaties of verenigingen zonder winstoogmerk, niet-gouvernementele organisaties (met inbegrip van nationale of internationale verenigingen of netwerken van instellingen voor hoger onderwijs, studenten- of docentenverenigingen enzovoort); – culturele organisaties, bibliotheken, musea; – verstrekkers van diensten inzake studie- en beroepskeuzevoorlichting. <p>Elke deelnemende organisaties moet gevestigd zijn in een programmaland of in een begunstigd partnerland.</p> <p>In een programmaland gevestigde IHO's moeten in het bezit zijn van een geldig Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE). Deelnemende IHO's uit partnerlanden hoeven niet in het bezit te zijn van een ECHE.</p> <p>Verenigingen of organisaties van instellingen voor hoger onderwijs die erop gericht zijn het hoger onderwijs te promoten, verbeteren en hervormen en die samenwerking nastreven in Europa en tussen Europa en andere delen van de wereld, komen in aanmerking. Als ook andere onderwijs- en opleidingssectoren deel uitmaken van dergelijke verenigingen, organisaties of netwerken, moeten de activiteiten ervan in eerste instantie op het hoger onderwijs zijn gericht; dit moet duidelijk tot uiting komen in de organisatorische statuten en beheersstructuren. Een vereniging, organisatie of netwerk van instellingen voor hoger onderwijs geldt als één juridische entiteit/partnerinstelling; dit houdt in dat de vereniging, de organisatie of het netwerk wordt beschouwd als één entiteit uit het land waarin het hoofdkantoor is gevestigd. Deze</p>

²¹⁴ De volgende soorten organisaties komen niet in aanmerking:

- EU-instellingen en andere EU-organen, waaronder gespecialiseerde agentschappen (een volledige lijst hiervan is te vinden op de website http://ec.europa.eu/institutions/index_nl.htm);
- nationale Erasmus+-bureaus in de begunstigde partnerlanden (om mogelijke belangenconflicten en/of dubbele financiering te voorkomen);
- organisaties die EU-programma's beheren, zoals nationale agentschappen in de programmalanden, zie deel C van deze gids.

²¹⁵ Internationale standaardclassificatie van het onderwijs (ISCED 2011), tertiair onderwijs, ten minste niveau 5. Postsecundair niet-tertiair onderwijs ISCED 2013 niveau 4 wordt niet aanvaard.

	<p>organisaties worden niet beschouwd als IHO's.</p> <p>De subsidie kan alleen worden verleend aan de leden die in programmalanden of begunstigde partnerlanden zijn gevestigd.</p> <p>Internationale gouvernementele organisaties mogen op basis van zelffinanciering als partners deelnemen aan capaciteitsontwikkelingsprojecten.</p> <p>Specifieke bepaling voor Oekraïne: in het geval van Oekraïne komen uitsluitend door het Ministerie van Onderwijs en Wetenschap van Oekraïne erkende IHO's in aanmerking (neem voor meer informatie contact op met het nationale Erasmus+-bureau in Oekraïne).</p>
<p>Wie kan een aanvraag indienen?</p>	<p>De volgende soorten deelnemende organisaties kunnen een subsidie aanvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ instellingen voor hoger onderwijs (IHO's); ▪ verenigingen of organisaties van hogeronderwijsinstellingen; ▪ <u>alleen voor structurele projecten</u>: wettelijk erkende nationale of internationale rectoren-, docenten- of studentenorganisatie. <p>gevestigd in een programmaland of in een begunstigd partnerland.</p> <p>Deze organisatie dient de aanvraag in namens alle deelnemende organisaties die bij het project betrokken zijn.</p> <p>Uitzondering: deelnemende organisaties uit Libië en Syrië (regio 3) en uit de Russische Federatie (regio 4) kunnen geen aanvraag indienen.</p>
<p>Aantal deelnemende organisaties en profiel daarvan</p>	<p>Capaciteitsopbouwprojecten moeten voldoen aan de volgende criteria:</p> <p>VOOR PROJECTEN WAARBIJ SLECHTS ÉÉN PARTNERLAND IS BETROKKEN (NATIONALE PROJECTEN):</p> <p>Eén begunstigd partnerland en ten minste twee programmalanden moeten bij het project zijn betrokken.</p> <p>Aan deze projecten moet een minimumaantal IHO's deelnemen als volwaardige partner, als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ minstens één IHO uit ten minste twee programmalanden die aan het project deelnemen; ▪ minstens drie IHO's uit het partnerland dat aan het project deelneemt. ▪ aan de projecten moeten ten minste evenveel IHO's uit partnerlanden als IHO's uit programmalanden deelnemen. <p>Uitzondering: in het geval van een partnerland dat in zijn geheel over minder dan vijf IHO's beschikt, of ingeval één enkele instelling meer dan 50 % van de totale studentenpopulatie van het land vertegenwoordigt, worden aanvragen met slechts één IHO uit dat land aanvaard.</p> <p>VOOR PROJECTEN WAARBIJ TWEE OF MEER PARTNERLANDEN ZIJN BETROKKEN (MEERLANDENPROJECTEN):</p> <p>Ten minste twee begunstigde partnerlanden en ten minste twee programmalanden moeten bij het project zijn betrokken. De partnerlanden kunnen uit dezelfde regio afkomstig zijn²¹⁶ of tot verschillende onder de actie vallende regio's.</p> <p>Aan deze projecten moet een minimumaantal IHO's deelnemen als volwaardige partner, als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ minstens één IHO uit ten minste twee programmalanden die aan het project deelnemen; ▪ minstens twee IHO's uit elk partnerland dat aan het project deelneemt; ▪ aan de projecten moeten ten minste evenveel IHO's uit partnerlanden als IHO's uit programmalanden deelnemen. <p>Uitzondering: in het geval van een partnerland dat in zijn geheel over minder dan vijf IHO's beschikt, of ingeval één enkele instelling meer dan 50 % van de totale studentenpopulatie van het land vertegenwoordigt, worden aanvragen met slechts één IHO uit dat land aanvaard, op voorwaarde dat aan de projecten ten minste evenveel IHO's uit partnerlanden als IHO's uit programmalanden deelnemen.</p> <p><u>Aanvullende specifieke criteria voor:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Structurele projecten: ook de ministeries die verantwoordelijk zijn voor hoger onderwijs in elk van de begunstigde partnerlanden waarop het project is gericht, moeten als volwaardige partner aan het project deelnemen. ▪ Bij projecten waaraan partners uit regio 4 (Russische Federatie) deelnemen, moet ten minste één ander

²¹⁶ In het kader van deze actie is regio te verstaan als een groepering van landen die behoren tot een bepaald macrogeografisch gebied. De indeling van regio's die in het kader van Erasmus+ wordt toegepast, is in overeenstemming met de indelingen in de verschillende instrumenten voor het externe optreden van de EU.

	<p>partnerland zijn betrokken.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bij projecten waaraan partners uit regio 8 (Latijns-Amerika) deelnemen, moeten ten minste twee partnerlanden uit die regio zijn betrokken.
Overige criteria	<p>Indien een vereniging, organisatie of netwerk van instellingen voor hoger onderwijs bij het project betrokken is, moet aan bovengenoemde vereisten inzake het minimumaantal deelnemende organisaties zijn voldaan, waarbij de vereniging, de organisatie of het netwerk geldt als slechts één enkele partner uit het land waarin het hoofdkantoor is gevestigd.</p> <p>Let op: deze organisaties kunnen niet als IHO's worden beschouwd.</p>
Projectduur	<p>Capaciteitsopbouwprojecten kunnen 2 of 3 jaar duren. De duur moet in de aanvraagfase worden gekozen op basis van de doelstelling van het project en het soort geplande activiteiten.</p> <p>Slechts in uitzonderlijke omstandigheden kan een verlenging van de subsidiabiliteitsperiode (met maximaal 12 maanden) worden toegekend, indien het voor de coördinator onmogelijk wordt om het project binnen de geplande termijn af te ronden.</p>
Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.
Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 7 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die op 1 november of 1 december van datzelfde jaar of 1 januari van het daaropvolgende jaar van start gaan.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

Aanvragende organisaties kunnen ook getoetst worden aan **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Het project wordt beoordeeld in een tweestapsprocedure op grond van de volgende criteria:

Stap 1

<p>Relevantie van het project (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het voorstel en de beoogde resultaten zijn in overeenstemming met de doelstellingen van de actie voor capaciteitsopbouw in het/de doelland(en); ▪ Het voorstel behandelt duidelijk de door het programma voor het beoogde land/de beoogde landen of de beoogde regio('s) vastgestelde thematische nationale of regionale prioriteiten; ▪ In het voorstel wordt uitgelegd waarom de geplande activiteiten en verwachte resultaten het best voldoen aan de behoeften van de doelgroepen; ▪ Het voorstel past in de moderniserings-, ontwikkelings- en internationaliseringsstrategie van de beoogde instellingen voor hoger onderwijs en sluit aan bij de ontwikkelingsstrategieën voor het hoger onderwijs in de in aanmerking komende partnerlanden, met inbegrip van meer aandacht voor inclusie, diversiteit en sociaaleconomisch kansarme deelnemers waar dat relevant is; ▪ De doelstellingen van het voorstel zijn duidelijk, realistisch en geschikt en berusten op een gedegen en adequate behoefteanalyse; ▪ Het voorstel is innovatief en/of vormt een aanvulling op andere initiatieven of projecten die eerder zijn uitgevoerd in het kader van de huidige of eerdere acties; ▪ Uit het voorstel blijkt dat gelijksoortige resultaten niet kunnen worden behaald via nationale, regionale of lokale financiering.
---	--

Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 30 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De activiteiten die gedurende de looptijd van het project worden voorgesteld, zijn van hoge kwaliteit, relevant en geschikt voor de verwezenlijking van de doelstellingen en beoogde resultaten; ▪ De voorgestelde methodologie is innovatief, haalbaar en geschikt om de beoogde resultaten te behalen; ▪ Het voorstel is economisch verantwoord (kosteneffectief) en wijst geschikte middelen toe aan elke activiteit; ▪ Het ontwerp van het gehele project garandeert de consistentie tussen de projectdoelstellingen, methodologie, activiteiten en het voorgestelde budget; ▪ Het werkprogramma is duidelijk en realistisch en bevat welbepaalde activiteiten, realistische tijdschema's, duidelijke doelstellingen en mijlpalen. Het getuigt van een logische en weloverwogen planningscapaciteit en omvat geschikte fasen ter voorbereiding, uitvoering, evaluatie, voor vervolgacties en verspreiding van resultaten; ▪ Voorstelgerelateerde uitdagingen/risico's worden duidelijk in kaart gebracht en waar nodig wordt gezorgd voor risicobeperkende maatregelen. Er wordt voorzien in kwaliteitscontrolemaatregelen, met inbegrip van indicatoren en benchmarks, om te waarborgen dat het project op kwalitatief hoogstaande wijze, op tijd en binnen het budget wordt voltooid. Er worden betrouwbare bronnen gegeven ter verificatie van de indicatoren voor het meten van de resultaten van de actie.
Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen (maximaal 20 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bij het voorstel is een sterk en complementair partnerschap van instellingen voor hoger onderwijs betrokken; ▪ Het projectteam beschikt over de noodzakelijke vaardigheden, ervaring, deskundigheid en ondersteuning van het management om het voorstel in elk opzicht met succes te voltooien; ▪ In voorkomend geval omvat het voorstel ook de meest uiteenlopende geschikte partners van buiten de academische wereld om de grote verscheidenheid aan ervaringen, profielen en specifieke deskundigheid optimaal te benutten; ▪ De verantwoordelijkheden en taken zijn ondubbelzinnig en oordeelkundig verdeeld; daarbij wordt duidelijk aangetoond dat de inzet en actieve bijdrage van alle deelnemende organisaties perfect aansluiten op hun specifieke deskundigheid en capaciteit; ▪ Er wordt een doeltreffend mechanisme voorgesteld om een goede coördinatie, besluitvorming en communicatie te waarborgen tussen de deelnemende organisaties, deelnemers en alle andere belanghebbenden; ▪ De deelnemende organisaties uit de begunstigde partnerlanden worden voldoende betrokken bij de uitvoering van de actie en bij de besluitvorming (met inbegrip van maatregelen voor conflictoplossing); ▪ Bij het voorstel zijn instellingen voor hoger onderwijs betrokken die niet eerder ondersteuning hebben gekregen voor capaciteitsopbouw.
Effect en duurzaamheid (maximaal 20 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het voorstel zal waarschijnlijk een aanzienlijk effect hebben op de capaciteiten van de deelnemende organisaties (met name instellingen voor hoger onderwijs) in de begunstigde partnerlanden, in het bijzonder op de ontwikkeling en modernisering van het hoger onderwijs, om bij te dragen aan een onderwijs dat meer openstaat voor de maatschappij als geheel, de arbeidsmarkt en de rest van de wereld en om hun capaciteit voor internationale samenwerking te ondersteunen; ▪ Het voorstel zal buiten de deelnemende organisaties op lokaal/regionaal/nationaal of internationaal niveau zorgen voor een multiplicatoreffect. Er zal worden voorzien in maatregelen om het daadwerkelijke effect van het project te beoordelen; ▪ Het verspreidingsplan met betrekking tot de looptijd van het project en de periode nadien is duidelijk en efficiënt; voor elk van de deelnemende organisaties worden de gepaste middelen vastgesteld om de projectresultaten en -ervaringen naar behoren te verspreiden onder relevante belanghebbenden; ▪ Het voorstel waarborgt echte duurzaamheid van de voorgestelde activiteiten en resultaten na afloop van het project, in het bijzonder door het aantrekken van medefinanciering of andere vormen van ondersteuning. Het zorgt tevens voor integratie en effectief gebruik/uitvoering van de projectresultaten.

In de eerste stap van de beoordelingsfase worden de aanvragen beoordeeld op een totaal van 100 punten. De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen, waarvan ten minste 15 punten voor de categorie "Relevantie van het project".

Na stap 1 van de beoordeling worden voorstellen die aan de bovengenoemde kwaliteitsvereisten voldoen, gerangschikt in dalende volgorde op basis van hun totale score. Om door te gaan naar stap 2, wordt er een lijst van aanvragen per regio vastgesteld die twee keer zo groot is als het geschatte aantal gefinancierde projecten (op basis van het beschikbare regionale budget ²¹⁷).

²¹⁷ Indicatieve bedragen die beschikbaar zijn per regio worden gepubliceerd op de volgende website: https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding_en

Stap 2

Bij stap 2 worden de projecten beoordeeld op grond van nog één ander criterium:

<p>Uitvoerbaarheid van het project in de specifieke regio('s) J/N</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het voorstel is uitvoerbaar in de lokale context van de/het in de aanvraag beoogde partnerland(en). Voor de beoordeling van dit criterium wordt de evaluatiecommissie bijgestaan door de EU-delegaties in de betrokken landen.
--	--

Als gevolg van stap 2 zal een aantal voorstellen die in de doelregio's uitvoerbaar worden geacht, formeel voor financiering worden aanbevolen, volgens de rangorde in dalende volgorde binnen de grenzen van het beschikbare budget per regionale portefeuille en met een maximum van in totaal drie projectvoorstellen per aanvragende organisatie. Bovendien zal aandacht worden besteed aan het waarborgen van een voldoende geografische vertegenwoordiging binnen een regio wat betreft het aantal projecten per land.

De aanvaarding van een aanvraag houdt geen verbintenis in tot toekenning van financiële steun ter hoogte van het aangevraagde bedrag. De aangevraagde financiële steun kan worden verlaagd op basis van de financiële regels die van toepassing zijn op de actie en de resultaten van de evaluatie.

PRIORITEITEN

Afhankelijk van de landen die bij het project betrokken zijn, kunnen voor beide projectcategorieën (gezamenlijke projecten en structurele projecten) nationale, regionale of grensoverschrijdende prioriteiten worden vastgesteld. In dit geval moet uit de projecten blijken hoe en in welke mate zij deze prioriteiten verwezenlijken.

Voorstellen die niet in overeenstemming zijn met de nationale en/of regionale prioriteiten, komen niet voor financiering in aanmerking. Tijdens de selectiefase zal bij het beslissen over voorstellen van vergelijkbare kwaliteit rekening worden gehouden met de grensoverschrijdende prioriteiten.

Drie categorieën van nationale/regionale prioriteiten worden voorgesteld, op de volgende gebieden:

- verbetering van de kwaliteit van onderwijs en opleiding in de verschillende vakgebieden (voor de ontwikkeling van het studieprogramma's);
- verbetering van het beheer en de werking van instellingen voor hoger onderwijs;
- ontwikkeling van de hogeronderwijssector in de maatschappij als geheel.

Nationale projecten in de landen waarvoor nationale prioriteiten zijn vastgesteld, moeten in overeenstemming zijn met de nationale prioriteiten. In de overige landen moeten projecten in overeenstemming zijn met de regionale prioriteiten.

Meerlandenprojecten, dat wil zeggen projecten waarbij instellingen uit tenminste twee begunstigde partnerlanden betrokken zijn, moeten in overeenstemming zijn met de regionale of (in voorkomend geval) nationale prioriteiten van de deelnemende begunstigde partnerlanden. Dit wil zeggen dat het onderwerp van het project moet zijn opgenomen als regionale prioriteit voor elk van de deelnemende partnerlanden of dat het onderwerp van het project moet zijn opgenomen als nationale prioriteit voor elk van de deelnemende partnerlanden in kwestie. Voorrang zal worden gegeven aan projecten die gericht zijn op vakgebieden die in de huidige of vroegere projecten onvoldoende aan bod zijn gekomen en waaraan hogeronderwijsinstellingen deelnemen uit partnerlanden die niet of in beperkte mate hebben deelgenomen aan het programma en/of de vroegere generatie programma's.

De gedetailleerde prioriteitenlijst met betrekking tot capaciteitsopbouwprojecten zal op de websites van het Uitvoerend Agentschap worden gepubliceerd.

WAT MOET U NOG WETEN OVER EEN CAPACITEITSOPBOUWPROJECT?

De actie capaciteitsopbouw op het gebied van hoger onderwijs wordt uitgevoerd in het kader van de prioriteiten van "Nieuwe Europese consensus inzake ontwikkeling"²¹⁸.

REGIONALE SAMENWERKING

Regionale samenwerking (van landen binnen dezelfde regio) en interregionale samenwerking (samenwerking tussen verschillende regio's in de wereld) moet relevant zijn en worden gerechtvaardigd op basis van een gedetailleerde analyse van gemeenschappelijke behoeften en doelstellingen. De keuze van de landen moet gepast zijn en in overeenstemming zijn met de voorgestelde doelstellingen, met name in het geval van landen uit meer dan één regio.

Interregionale samenwerking is mogelijk in het kader van meerlandenprojecten mits het onderwerp van het voorstel is opgenomen als regionale of (in voorkomend geval) nationale prioriteit voor elk van de begunstigde partnerlanden in kwestie.

²¹⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2017:210:FULL&from=EN>

EFFECT EN VERSPREIDING

Capaciteitsopbouwprojecten worden geacht een structureel effect op lange termijn te hebben op de systemen, organisaties/instellingen en personen in de begunstigde partnerlanden. Het innovatieve karakter van de projecten, hun effect en de duurzaamheid van de resultaten ervan moet worden aangetoond; aanvragers moeten verduidelijken hoe zij de resultaten na afloop van het projecten in stand willen houden of willen ontwikkelen. In voorkomend geval moet worden aangetoond dat de projecten voortbouwen op de resultaten van eerdere door de EU gesubsidieerde projecten, zoals de resultaten die in het kader van de vroegere programma's Alfa, Edulink, Erasmus Mundus en Tempus behaald zijn. Uit elk voorstel moet blijken hoe de projectresultaten onder de relevante doelgroepen zullen worden verspreid. Voorstellen voor structurele projecten die voornamelijk gericht zijn op een effect op institutioneel niveau, kunnen enkel worden geselecteerd indien wordt aangetoond dat het project ook op nationaal niveau effect zal sorteren.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS VOOR (GEZAMENLIJKE EN STRUCTURELE) CAPACITEITSOPBOUWPROJECTEN?

De financiële steun voor Erasmus+-capaciteitsopbouwprojecten is gebaseerd op een geraamd budget waarin de tegemoetkoming in de eenheidskosten en de werkelijke kosten zijn samengebracht.

In het kader van capaciteitsopbouwprojecten op het gebied van hoger onderwijs wordt een grote verscheidenheid aan kosten gemaakt, waaronder personeelskosten, reiskosten en verblijfkosten, uitrustingskosten, uitbestedingskosten, kosten voor de verspreiding van informatie, publicaties, vertaling, algemene kosten enzovoort.

Het woord "subsidie" verwijst naar het bedrag van de financiering die in het kader van het programma wordt aangevraagd. Dat bedrag vertegenwoordigt de financiële bijdrage van de Europese Unie aan het project en mag niet worden verward met de totale projectkosten, waaronder ook de medefinanciering door partnerinstellingen en externe belanghebbenden valt.

De EU-subsidie voor projecten moet worden gezien als een bijdrage om een deel van de werkelijke kosten te dekken die de partnerinstellingen maken om de in de aanvraag/het project geplande activiteiten uit te voeren. Voor deelname aan een capaciteitsopbouwproject is medefinanciering door de begunstigde instellingen vereist. Deze medefinanciering moet dan ook bij aanvang, tijdens de voorbereiding van de aanvraag, door de projectpartners worden geraamd.

Met het beginsel van medefinanciering is rekening gehouden bij de vaststelling van de financieringsaanpak en met name bij het vaststellen van het niveau van de tegemoetkoming in de eenheidskosten op basis waarvan het budget/de subsidie van het project wordt berekend. Bijgevolg moeten de deelnemers en de begunstigten voor informatiedoelinden en met het oog op transparantie gedetailleerde gegevens over de beschikbare medefinanciering aangeven. Bewijzen inzake de uitgaven of bewijsstukken zijn niet vereist.

Hoewel voor de projectuitvoering andere soorten uitgaven (zoals kosten voor de verspreiding, publicaties, vertaling indien niet uitbesteed, algemene kosten) nodig kunnen zijn, wordt met deze uitgaven geen rekening gehouden bij de berekening van de voorgestelde subsidie. Bijgevolg moeten deze kosten door medefinanciering worden gedekt.

De financiële verslaglegging voor posten op basis van de tegemoetkoming in de eenheidskosten (bijdrage aan personeelskosten, reiskosten en verblijfkosten) vindt plaats op basis van het beginsel van de aanleiding gevende gebeurtenis ("triggering event"). De begunstigten zullen moeten bewijzen dat de activiteiten daadwerkelijk en naar behoren zijn uitgevoerd en dat de resultaten zijn behaald, maar hoeven geen verslag uit te brengen over het gebruik van de subsidie. Bijgevolg zullen de begunstigten de verleende subsidie flexibel kunnen beheren om de voor de projectuitvoering vereiste kosten te dekken, zodra voldaan is aan de voorwaarden inzake activiteiten en prestaties.

De financiële verslaglegging voor posten op basis van werkelijke kosten (uitrusting en uitbesteding) moet gebaseerd zijn op de daadwerkelijk gemaakte kosten, die naar behoren gedocumenteerd moeten worden (zie hieronder).

De voorgestelde subsidie zal nooit meer bedragen dan het aangevraagde subsidiebedrag en is afhankelijk van:

- het bedrag waar de aanvrager om heeft verzocht, de subsidiabiliteit van de activiteiten en de kostenefficiëntie van het project;
- het totale beschikbare budget voor capaciteitsopbouwprojecten.

De partners moeten het eens worden over de gedetailleerde financiële uitvoeringsvoorwaarden van het project; deze moeten formeel worden gemaakt door middel van een partnerschapsovereenkomst, die bij aanvang van het project moet worden ondertekend.

WAT MOET U NOG WETEN OVER DEZE ACTIE?

BUITENGEWONE KOSTEN VOOR DURE REIZEN

Aanvragers kunnen financiële steun aanvragen voor hoge reiskosten onder de begrotingsrubriek "buitengewone kosten" (tot een maximum van 80% van het totaal aan subsidiabele kosten: zie ook "Wat zijn de financieringsregels?"). Dit zal worden toegestaan op voorwaarde dat de aanvrager kan aantonen dat volgens de standaardfinancieringsregels (gebaseerd op de eenheidskosten per reisafstand) niet minimaal 65% van de reiskosten van de deelnemers is gedekt. Indien deze worden toegekend, vervangen de buitengewone kosten voor dure reizen de standaardreissubsidie.

Het projectbudget wordt opgesteld met inachtneming van de volgende financieringsregels (in euro):

Minimumsubsidie van de EU voor gezamenlijke en structurele projecten: 500 000 EUR
Maximumsubsidie van de EU voor gezamenlijke en structurele projecten: 1 000 000 EUR

Subsidiabele kosten		Financierings mechanisme	Bedrag/Maximumplafond		Toewijzingsregel
Personeels kosten	Tegemoetkoming in de kosten van personeel dat taken verricht die rechtstreeks noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van de doelstellingen van het project	Tegemoet-koming in de eenheidskosten	B4.1 per manager per dag dat aan het project wordt gewerkt	Max. 40 % van de totale subsidie	Voorwaardelijk: aanvragers moeten het soort benodigde middelen en de omvang daarvan rechtvaardigen vanuit het oogpunt van de uitvoering van de voorgestelde activiteiten en de verwezenlijking van de beoogde resultaten. De bijdrage wordt verstrekt mits het salaris voor dezelfde taken slechts één keer wordt vergoed.
			B4.2 per onderzoeker/leerkracht/opleider per dag dat aan het project wordt gewerkt		
			B4.3 per specialist per dag dat aan het project wordt gewerkt		
			B4.4 per administratief medewerker per dag dat aan het project wordt gewerkt		
Reiskosten	Tegemoetkoming in kosten die bij het project betrokken studenten en personeel maken om van de plaats van oorsprong te naar de locatie van de activiteit en terug te reizen (met inbegrip van visumkosten en desbetreffende verplichte verzekering, reisverzekering en annuleringskosten, indien gerechtvaardigd) De activiteiten en bijbehorende reizen moeten worden uitgevoerd in de landen die betrokken zijn bij het project. Elke uitzondering op deze regel moet worden goedgekeurd door het Agentschap. Zie bijlage I bij deze gids voor de gedetailleerde lijst van subsidiabele activiteiten.	Tegemoet-koming in de eenheidskosten	Voor een reisafstand tussen 10 en 99 km: 20 EUR per deelnemer		Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening . ²¹⁹ De aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EUsubsidiebedrag voor de heen- en terugreis. ²²⁰ Er wordt alleen financiële ondersteuning verstrekt voor reizen die rechtstreeks in verband staan met de verwezenlijking van de doelstellingen van het project.
			Voor een reisafstand tussen 100 en 499 km: 180 EUR per deelnemer		
			Voor een reisafstand tussen 500 en 1 999 km: 275 EUR per deelnemer		
			Pour les trajets entre 2 000 en 2 999 km: 360 EUR per deelnemer		
			Voor een reisafstand tussen 3 000 en 3 999 km: 530 EUR per deelnemer		
			Voor een reisafstand tussen 4 000 en 7 999 km: 820 EUR per deelnemer		
			Voor een reisafstand van 8 000 km of meer: 1 500 EUR per deelnemer		
Verblijf kosten	Kosten voor verblijf, accommodatie, plaatselijk en openbaar vervoer	Tegemoet koming in de	Personeel	tot en met de 14e dag van de activiteit: 120 EUR per dag per deelnemer	Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van

²¹⁹ Instrument voor afstandsberekening: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_nl

²²⁰ Indien iemand uit Madrid (Spanje) bijvoorbeeld meedoet aan een activiteit in Rome (Italië), moet de aanvrager a) de afstand van Madrid naar Rome berekenen (1 365,28 km); b) de toepasselijke reisafstandcategorie selecteren (bv. tussen 500 en 1 999 km) en c) de EU-subsidie die een bijdrage zal leveren aan de reiskosten van de deelnemer van Madrid naar Rome en terug berekenen (275 EUR).

	zoals bussen en taxi's, persoonlijke of facultatieve ziekteverzekering.	eenheidskosten		+ tussen de 15e en 60e dag van de activiteit: 70 EUR per dag per deelnemer + tussen de 61e dag van de activiteit tot maximaal 3 maanden: 50 EUR per dag per deelnemer tot en met de 14e dag van de activiteit: 55 EUR per dag per deelnemer + tussen de 15e en 90e dag van de activiteit: 40 EUR per dag per deelnemer	deze kosten moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier
			Studenten	tot en met de 14e dag van de activiteit: 55 EUR per dag per deelnemer + tussen de 15e en 90e dag van de activiteit: 40 EUR per dag per deelnemer	
Uitrusting	De bijdrage voor de aankoop van uitrusting die vereist is voor de uitvoering van het project. Alleen Werkelijke kosten de aankoop van uitrusting ten bate van de IHO's in de partnerlanden wordt ondersteund	Werkelijke kosten	100 % van de subsidiabele kosten Maximaal 30 % van de totale subsidie		Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van deze kosten moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier
Uitbesteding	Steun voor uitbestedingskosten die vereist zijn voor de uitvoering van het project, waaronder met name de kosten voor de verplichte financiële audits (bewijs van financiële controle) en eventuele externe kwaliteitsborgingsprocedures.	Werkelijke kosten	100 % van de subsidiabele kosten Maximaal 10 % van de totale subsidie		Uitbesteding aan externe organen mag slechts zeer incidenteel plaatsvinden. De specifieke competenties en bijzondere deskundigheid die vereist zijn om de doelstellingen van het project te behalen, moeten in het consortium aanwezig zijn en de samenstelling ervan bepalen.
Buitengewone kosten	Uitbesteding van taken inzake projectbeheer komt niet in aanmerking. Hoge reiskosten van deelnemers (voor meer informatie, zie het deel "Wat moet u nog weten over Werkelijke kosten deze actie?").	Werkelijke kosten	Hoge reiskosten: ten hoogste 80 % van subsidiabele kosten		

TABEL A – PERSONEELSKOSTEN (BEDRAGEN IN EURO PER DAG): PROGRAMMALANDEN

De toe te passen personeelscategorie hangt af van de in het project uit te voeren werkzaamheden en is niet gebaseerd op de status of titel van de persoon in kwestie. Met andere woorden, personeelskosten die bijvoorbeeld gerelateerd zijn aan een administratieve taak die is uitgevoerd door een wetenschapper vallen onder de categorie "Administratief medewerker". Bepalingen inzake daadwerkelijke vergoeding van personeel dat betrokken is bij het project moeten gezamenlijk worden vastgesteld door de organisaties die betrokken zijn bij het project en goedgekeurd door de managers die verantwoordelijk zijn voor hun tewerkstelling en zullen deel uitmaken van de door de partners bij aanvang van het project te ondertekenen partnerschapsovereenkomst.

De eenheidskosten die van toepassing zijn bij het berekenen van de subsidie, zijn die van het land waar het personeelslid werknemer is aangeworven, ongeacht waar de taken worden uitgevoerd (dat wil zeggen dat voor een personeelslid van een organisatie uit land A dat (gedeeltelijk) in land B werkt, de eenheidskosten van land A van toepassing zijn).

	Projectleider	Leerkracht/opleider/ onderzoeker/ Jeugdwerker	Specialist	Administratief personeel²²¹
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
Denemarken, Ierland, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Zweden, Liechtenstein, Noorwegen	294	241	190	157
België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Finland, Verenigd Koninkrijk, IJsland	280	214	162	131
Tsjechië, Griekenland, Spanje, Cyprus, Malta, Portugal, Slovenië	164	137	102	78
Bulgarije, Estland, Kroatië, Letland, Litouwen, Hongarije, Polen, Roemenië, Servië, Slowakije, voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Turkije	88	74	55	39

²²¹ Voor het project kunnen studenten werken en hun salaris mag worden betaald in het kader van de personeelskosten (administratief medewerker), mits zij een arbeidscontract hebben ondertekend met een instelling die lid is van het consortium.

TABEL B – PERSONEELSKOSTEN (BEDRAGEN IN EURO PER DAG): PARTNERLANDEN

De toe te passen personeelscategorie hangt af van de in het project uit te voeren werkzaamheden en is niet gebaseerd op de status of titel van de persoon in kwestie. Met andere woorden, personeelskosten die bijvoorbeeld gerelateerd zijn aan een administratieve taak die is uitgevoerd door een wetenschapper vallen onder de categorie "Administratief medewerker". Bepalingen inzake daadwerkelijke vergoeding van personeel dat betrokken is bij het project moeten gezamenlijk worden vastgesteld door de organisaties die betrokken zijn bij het project en goedgekeurd door de managers die verantwoordelijk zijn voor hun tewerkstelling en zullen deel uitmaken van de door de partners bij aanvang van het project te ondertekenen partnerschapsovereenkomst.

De eenheidskosten die van toepassing zijn bij het berekenen van de subsidie, zijn die van het land waar het personeelslid werknemer is aangeworven, ongeacht waar de taken worden uitgevoerd (dat wil zeggen dat voor een personeelslid van een organisatie uit land A dat (gedeeltelijk) in land B werkt, de eenheidskosten van land A van toepassing zijn).

	Project leider	Leerkracht/opleider /onderzoeker	Specialist	Administratief personeel ²²²
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
Israël	166	132	102	92
Albanië, Angola, Antigua en Barbuda, Argentinië, Barbados, Bosnië en Herzegovina, Brazilië, Colombia, Comoren, Cookeilanden, Dominica, Gabon, Grenada, Ivoorkust, Kosovo²²³, Libanon, Libië, Mexico, Montenegro, Nigeria, het grondgebied van Oekraïne zoals erkend in het internationaal recht, Peru, Saint Kitts en Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent en de Grenadines, Sao Tomé en Principe, Seychellen, Thailand, Venezuela, Zambia, Zimbabwe	108	80	57	45
Afghanistan, Azerbeidzjan, Bahama's, Bolivia, Burkina Faso, Kameroen, China, Congo, Costa Rica, Djibouti, Dominicaanse Republiek, Ecuador, El Salvador, Georgië, de Republiek Guatemala, de Republiek Guinee-Bissau, Haïti, Iran, Irak, Jamaica, Jordanië, Kazachstan, Kenia, Micronesia, Marokko, Mozambique, Namibië, Palestina²²⁴, Panama, Papoea-NieuwGuinea, Paraguay, Senegal, Zuid-Afrika, Suriname, Swaziland, het grondgebied van Rusland zoals erkend door het internationaal recht, Trinidad en Tobago, Vanuatu	77	57	40	32
Algerije, Armenië, Bangladesh, Belarus, Belize, Benin, Bhutan, Botswana, Burundi, Cambodja, Centraal-Afrikaanse Republiek, Cuba, Democratische Republiek Congo, Egypte, Equatoriaal-Guinea, Eritrea, Ethiopië, Fiji, Filipijnen, Gambia, Ghana, Guinee, Guyana, Honduras, India, Indonesië, Jemen, Kaapverdië, Kirgizië, Kiribati, Laos, Lesotho, Liberia, Madagaskar, Malawi, Maldiven, Maleisië, Mali, Marshall-eilanden, Mauritanië, Mauritius, Moldavië, Mongolië, Myanmar/Birma, Nauru, Nepal, Nicaragua, Niger, Niue, Noord-Korea, Oezbekistan, Oost-Timor, Pakistan, Palau, Rwanda, Salomonseilanden, Samoa, Sierra Leone, Somalië, Sri Lanka, Sudan, Syrië, Tadzjikistan, Tanzania, Togo, Tonga, Tsjaad, Tunesië, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Vietnam, Zuid-Sudan	47	33	22	17

²²² Voor het project kunnen studenten werken en hun salaris mag worden betaald in het kader van de personeelskosten (administratief medewerker), mits zij een arbeidscontract hebben ondertekend met een instelling die lid is van het consortium.

²²³ Deze aanwijzing laat de standpunten over de status van Kosovo onverlet en is in overeenstemming met Resolutie 1244 van de VN-Veiligheidsraad en het advies van het Internationaal Gerechtshof over de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo.

²²⁴ Deze benaming mag niet aldus worden uitgelegd als de erkenning van een Palestijnse staat, en doet geen afbreuk aan de individuele standpunten van de lidstaten over dit onderwerp

CAPACITEITSOPBOUW OP HET GEBIED VAN JEUGDZAKEN

WAT ZIJN DE DOELSTELLINGEN VAN EEN CAPACITEITSOPBOUWPROJECT?

Capaciteitsopbouwprojecten op het gebied van jeugdzaken hebben ten doel:

- het bevorderen van samenwerking en uitwisselingen op het gebied van jeugdzaken tussen programmalanden en partnerlanden uit verschillende regio's²²⁵ over de hele wereld;
- het verbeteren van de kwaliteit en erkenning van jeugdwerk, niet-formeel leren en vrijwilligerswerk in partnerlanden, en het bevorderen van de synergieën en complementariteit met formele onderwijsstelsels, de arbeidsmarkt en de samenleving;
- het bevorderen van de ontwikkeling, het uittesten en invoeren van regelingen en programma's voor niet-formele leermobiliteit op regionaal niveau (dat wil zeggen in en tussen regio's over de hele wereld);
- het bevorderen van transnationale niet-formele leermobiliteit tussen programma- en partnerlanden, waarbij met name kansarme jongeren centraal staan, teneinde het competentieniveau van de deelnemers te verbeteren en hun actieve participatie in de samenleving te stimuleren.

WAT IS EEN CAPACITEITSOPBOUWPROJECT?

Capaciteitsopbouwprojecten zijn transnationale samenwerkingsprojecten die berusten op multilaterale partnerschappen tussen organisaties die actief zijn op het gebied van jeugdzaken in programma- en partnerlanden. Daarbij kunnen ook organisaties betrokken zijn die zich bezighouden met onderwijs en opleiding, alsook organisaties uit andere sociaaleconomische sectoren.

WELKE ACTIVITEITEN WORDEN ONDERSTEUND DOOR EEN CAPACITEITSOPBOUWPROJECT?

Capaciteitsopbouwprojecten dienen activiteiten uit te voeren die gericht zijn op:

- het bevorderen van de strategische samenwerking tussen jeugdorganisaties en overheidsinstanties in partnerlanden;
- het bevorderen van de samenwerking tussen jeugdorganisaties en organisaties die actief zijn op het gebied van onderwijs en opleiding, alsook met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de arbeidsmarkt;
- het verhogen van de capaciteiten van jeugdraden, jeugdplatforms en lokale, regionale en nationale autoriteiten die jeugdzaken behandelen in partnerlanden;
- het verbeteren van beheer, bestuur, innovatiecapaciteit en internationalisering van jeugdorganisaties in partnerlanden;
- het invoeren, uittesten en toepassen van praktijken inzake jeugdwerk, zoals:
 - instrumenten en methoden voor de sociale en beroepsontwikkeling van jeugdwerkers en opleiders;
 - niet-formele leermethoden, vooral methoden die de verwerving/verbetering van competenties bevorderen, met inbegrip van mediageletterdheid;
 - nieuwe vormen van praktische opleiding en simulatie van reële levenssituaties in de samenleving; nieuwe vormen van jeugdwerk, met name het strategische gebruik van open en flexibel leren, virtuele mobiliteit, open leermiddelen en een betere benutting van ICTmogelijkheden;
 - samenwerking, netwerkvorming en activiteiten voor intercollegiaal leren (peer learning) ter bevordering van efficiënt beheer, internationalisering en leiderschap van organisaties voor jeugdwerk.

²²⁵ In het kader van deze actie is regio te verstaan als een groepering van landen die behoren tot een bepaald macrogeografisch gebied.

De volgende activiteiten kunnen in het kader van een capaciteitsopbouwproject worden ontplooid:

Activiteiten voor capaciteitsopbouw

- activiteiten ter bevordering van beleidsdialog, samenwerking, netwerkvorming en uitwisseling van praktijken op het gebied van jeugdzaken, zoals conferenties, workshops en bijeenkomsten;
- grootschalige jeugdevenementen;
- informatie- en bewustmakingscampagnes;
- de ontwikkeling van informatie- en communicatiemiddelen en media;
- de ontwikkeling van methoden, instrumenten en materiaal voor jeugdwerk, alsook opleidingstrajecten en opleidingsmodules voor jeugdwerk en documentatieinstrumenten zoals Youthpass;
- de totstandbrenging van nieuwe vormen om jeugdwerk te verrichten, opleiding te geven en ondersteuning te verlenen, met name via open en flexibele leermaterialen, virtuele samenwerking en open leermiddelen.

Mobiliteitsactiviteiten

Mobiliteitsactiviteiten zijn een verplicht onderdeel van projecten in het kader van Fellowships voor het maatschappelijk middenveld voor jongeren. Voor alle andere typen capaciteitsopbouwprojecten zijn mobiliteitsactiviteiten facultatief.

Er zijn drie typen mobiliteitsactiviteiten:

- Uitwisseling van jongeren tussen programmalanden en begunstigde partnerlanden;
- Mobiliteit van jeugdwerkers tussen programmalanden en begunstigde partnerlanden;
- Vrijwilligerswerkactiviteiten van/naar begunstigde partnerlanden.

Uitwisseling van jongeren en mobiliteit van jeugdwerkers

Voor een gedetailleerde beschrijving van deze activiteiten zie “Kernactie 1: Mobiliteitsprojecten voor jongeren en jeugdwerkers” in deel B van deze gids.

Vrijwilligersactiviteiten

Vrijwilligersactiviteiten bieden jongeren tussen 17 en 30 jaar de mogelijkheid zich persoonlijk nuttig te maken door onbezoldigd en voltijds als vrijwilliger te werken in een ander land. Jonge vrijwilligers krijgen de kans een bijdrage te leveren aan de dagelijkse werkzaamheden van organisaties die actief zijn op de volgende gebieden: jongereninformatie, jeugdbeleid, persoonlijke en sociaalpedagogische ontwikkeling van jongeren, burgerzin, sociale zorg, inclusie van kansarmen, milieu, niet-formele onderwijsprogramma's, ICT- en mediageletterdheid, cultuur en creativiteit, ontwikkelingssamenwerking enz. Vrijwilligers kunnen hun vrijwilligerswerk individueel of in een groep uitvoeren.

De deelname aan een vrijwilligersactiviteit moet gratis zijn voor alle vrijwilligers, afgezien van een eventuele eigen bijdrage in reiskosten (wanneer die niet volledig worden gedekt door de Erasmus+-subsidie) en aanvullende kosten die geen verband houden met de uitvoering van de activiteit. De essentiële kosten om vrijwilligers te laten deelnemen aan de vrijwilligersactiviteit worden gedekt door de Erasmus+-subsidie of door andere financiële middelen die beschikbaar worden gesteld door de deelnemende organisaties. Kansarme jongeren krijgen extra steun om participatie mogelijk te maken.

De volgende activiteiten worden niet beschouwd als vrijwilligersactiviteiten die in aanmerking komen voor steun uit het Erasmus+-programma: incidenteel, ongestructureerd, deeltijds vrijwilligerswerk; een stage in een onderneming; een betaalde baan; een recreatieve of toeristische activiteit; een talencursus; de uitbuiting van goedkope arbeidskrachten; een studie- of beroepsopleidingsperiode in het buitenland.

Op basis van de geografische dekking wordt een onderscheid gemaakt tussen vier soorten capaciteitsopbouwprojecten:

- Capaciteitsopbouwprojecten waaraan organisaties deelnemen die werkzaam zijn op het gebied van jeugdzaken in programmalanden en in de andere partnerlanden (van de regio's 5 tot en met 14; zie deel A van deze gids onder "Begunstigde landen")
Deze projecten, die zijn ingediend door organisaties uit programmalanden, zijn erop gericht de capaciteit van de organisaties te verhogen door middel van de uitvoering van activiteiten voor capaciteitsopbouw en kunnen ook mobiliteitsactiviteiten omvatten.

De volgende drie typen projecten worden uitgevoerd via “kaders” – de westelijke Balkan en Tunesië. {ut1}Projecten worden ingediend door organisaties uit een van de partner-buurlanden van de Europese Unie uit het kader in kwestie; daarbij kunnen partnerorganisaties uit andere landen uit dezelfde regio worden betrokken. De term “kader” (de Engelse benaming “window”) verwijst naar het feit dat aanvullende EU-middelen aan het Erasmus+-programma worden toegewezen om meer kansen te creëren voor samenwerking in jeugdzaken met partner-buurlanden van de EU²²⁶.

- Capaciteitsopbouwprojecten waaraan organisaties deelnemen die werkzaam zijn op het gebied van jeugdzaken in programmalanden en in de partnerlanden van de westelijke Balkan (regio 1; zie deel A van deze gids onder "Begunstigde landen") - projecten in het kader van "westelijke Balkan Jeugd" (Western Balkans Youth Window)

Deze projecten, die zijn ingediend door organisaties uit de westelijke Balkan (regio 1), zijn erop gericht de capaciteit van jeugdorganisaties te verhogen door middel van de uitvoering van activiteiten voor capaciteitsopbouw en kunnen ook mobiliteitsactiviteiten omvatten.

De projecten moeten de strategische samenwerking tussen jongerenorganisaties onderling en tussen jongerenorganisaties en overheidsinstanties bevorderen. De projecten moeten de capaciteit van jongerenraden, jongerenorganisaties, jongerenplatforms en lokale, regionale en nationale autoriteiten die zich met jongeren in de regio bezighouden, versterken, met bijzondere aandacht voor verzoening.

- Capaciteitsopbouwprojecten waaraan organisaties deelnemen die werkzaam zijn op het gebied van jeugdzaken in programmalanden en in de partnerlanden van het oostelijk partnerschap (regio 2; zie deel A van deze gids onder "Begunstigde landen") - projecten in het kader van "oostelijk partnerschap Jeugd" (Eastern Partnership Youth Window).²²⁷

Deze projecten, die zijn ingediend door organisaties uit de landen van het oostelijk partnerschap (regio 2), zijn erop gericht de capaciteit van jeugdorganisaties te verhogen door middel van een van de volgende twee soorten projecten:

- Fellowships voor het maatschappelijk middenveld voor jongeren:

Inclusieve en participatieve projecten zullen de capaciteit van jeugdorganisaties en jeugdwerkers versterken zodat zij in staat zullen zijn constructieve relaties op te bouwen met uiteenlopende partners, waaronder publieke organen en maatschappelijke organisaties. Geselecteerde jonge leiders – de "fellows" – uit de aanvragende organisaties zullen hun vaardigheden en competenties op het gebied van beleidsontwikkeling verbeteren door middel van mobiliteitsactiviteiten en werkzaamheden in gastorganisaties in de programmalanden. De activiteiten moeten transnationale niet-formele leermobiliteit inhouden, zoals regelingen voor mentorschap en job shadowing. In het kader van de projectuitvoering zullen de jonge leiders ook kleine projecten in verband met jeugdbeleid realiseren na hun terugkeer naar de uitzendende organisatie.

Dit type projecten moet mobiliteitsactiviteiten omvatten van de fellows uit de landen van het oostelijk partnerschap naar de programmalanden

- Partnerschap voor ondernemerschap:

Projecten zullen onderwijs in ondernemerschap voor jongeren²²⁸ en maatschappelijk verantwoord ondernemen voor jongeren stimuleren door middel van transnationale niet-formele leerprojecten op basis van multilaterale partnerschappen tussen organisaties die actief zijn op de genoemde gebieden, met inbegrip van het bedrijfsleven. Voorrang zal worden gegeven aan projecten waarin praktische oplossingen worden aangereikt voor bestaande maatschappelijke uitdagingen in de gemeenschappen van oorsprong en waarin het economische potentieel van de regio ook wordt benut door de particuliere sector erbij te betrekken. Dit soort projecten kan ook mobiliteitsactiviteiten omvatten.

De Europese Commissie trekt ongeveer 60 % van de beschikbare middelen uit voor de "fellowships voor het maatschappelijk middenveld voor jongeren" en 40 % voor "partnerschap voor ondernemerschap".

- Capaciteitsopbouwprojecten waaraan organisaties deelnemen die werkzaam zijn op het gebied van jeugdzaken in programmalanden en Tunesië
Deze projecten, die zijn ingediend door organisaties uit Tunesië, zijn erop gericht de capaciteit van de organisaties te verhogen door middel van de uitvoering van activiteiten voor capaciteitsopbouw en kunnen ook mobiliteitsactiviteiten omvatten.

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE BETROKKEN ZIJN BIJ EEN CAPACITEITSOPBOUWPROJECT?

Een capaciteitsopbouwproject is samengesteld uit:

- Aanvrager/coördinator: organisatie die het projectvoorstel indient namens alle partners. Komt het project in aanmerking voor financiële steun, dan heeft dat tot gevolg dat de aanvrager/coördinator: 1) de financiële en juridische verantwoordelijkheid voor het hele project draagt jegens het

²²⁶ Aan mobiliteitsactiviteiten die in samenwerking met partner-buurlanden van de EU worden uitgevoerd maar door een partnerorganisatie uit een programmaland zijn ingediend, kan steun worden verleend via kernactie 1: mobiliteitsproject voor jongeren en jeugdwerkers en kernactie 3: dialoogprojecten voor jongeren.

²²⁷ Gefinancierd door het programma EU4youth.

²²⁸ Ondernemerschap houdt niet alleen de zakelijke dimensie in, maar wordt ook opgevat als een manier om vaardigheden te ontwikkelen zoals bereidheid om risico's te nemen en probleemoplossend vermogen, waarmee doelen in het leven en in het onderwijs kunnen worden verwezenlijkt.

Uitvoerend Agentschap; 2) het project coördineert in samenwerking met alle daarbij betrokken partners; 3) financiële steun uit het Erasmus+-programma ontvangt van de EU en die middelen moet verdelen onder de bij het project betrokken partners.

- Partners: organisaties die actief bijdragen aan de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het capaciteitsopbouwproject.
- Gelieerde entiteiten (facultatief): Organisaties die bijdragen tot de verwezenlijking van projectdoelstellingen en -activiteiten. Gelieerde entiteiten moeten in de subsidieaanvraag worden geïdentificeerd en voldoen aan de eisen van bijlage III (verklarende termenlijst) van deze programmagids.

Voorziet het project in de uitwisseling van jongeren, vrijwilligersactiviteiten en/of mobiliteit van jeugdwerkers, dan vervullen de deelnemende organisaties die bij deze activiteiten betrokken zijn de volgende rollen en taken:

- Uitzendende organisatie: zendt jongeren uit naar het buitenland (en staat daarbij in voor het treffen van praktische regelingen; het voorbereiden van deelnemers voordat ze vertrekken; het ondersteunen van deelnemers in alle projectfasen).
- Ontvangende organisatie: treedt op als gastorganisatie voor de activiteit, ontwikkelt een activiteitenprogramma voor deelnemers in samenwerking met deelnemers en partnerorganisaties, ondersteunt de deelnemers in alle projectfasen.

Voorts moet de deelname aan een vrijwilligersactiviteit gratis zijn voor alle vrijwilligers, afgezien van een eventuele eigen bijdrage in reiskosten (wanneer die niet volledig worden gedekt door de Erasmus+-subsidie) en onnodige uitgaven, die geen verband houden met de uitvoering van de activiteit. De essentiële kosten om vrijwilligers te laten deelnemen aan de activiteit worden gedekt door de Erasmus+-subsidie of door andere financiële middelen die beschikbaar worden gesteld door de deelnemende organisaties.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM EEN CAPACITEITSOPBOUWPROJECT TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een capaciteitsopbouwproject moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

<p>In aanmerking komende deelnemende organisaties</p>	<p>Een deelnemende organisatie kan een publieke of particuliere organisatie zijn, met aan haar gelieerde entiteiten (indien van toepassing), gevestigd in een programmaland of in een partnerland uit de regio's 1, 2, 5 tot en met 14 en Tunesië, zoals gedefinieerd onder "in aanmerking komende landen" van de E+-programmagids.</p> <p>Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organisaties of verenigingen zonder winstoogmerk, niet-gouvernementele organisaties (ngo's), met inbegrip van Europese jeugd-ngo's; ▪ nationale jeugdraden; ▪ lokale, regionale of nationale publieke organen; ▪ scholen/instituten/onderwijscentra (op elk niveau, van peuter- en kleuteronderwijs tot hoger secundair onderwijs, met inbegrip van beroepsonderwijs en volwassenenonderwijs); ▪ kleine, middelgrote of grote ondernemingen uit de publieke of particuliere sector (met inbegrip van sociale ondernemingen); ▪ sociale partners of andere vertegenwoordigers uit het beroepsleven, met inbegrip van kamers van koophandel, ambachtelijke/beroepsverenigingen en vakbonden; ▪ instellingen voor hoger onderwijs (IHO's); ▪ onderzoeksinstellingen; ▪ stichtingen; ▪ centra voor interbedrijfsopleiding; ▪ culturele organisaties, bibliotheken, musea; ▪ verstrekkers van diensten inzake arbeidsadvisering en -informatie.
--	--

Wie kan een aanvraag indienen?	<p>Alle organisaties of verenigingen zonder winstoogmerk, niet-gouvernementele organisaties (ngo's), met inbegrip van Europese jeugd-ngo's; nationale jeugdleden; publieke organen op lokaal, regionaal of nationaal niveau.</p> <p>Voor projecten tussen programmalanden en andere partnerlanden uit de regio's 5 tot en met 14: De aanvrager moet gevestigd zijn in een programmaland en dient een aanvraag in namens alle organisaties die bij het project betrokken zijn. Andere soorten organisaties kunnen alleen als partner (niet als aanvrager) deelnemen.</p> <p>Voor projecten in het kader van "westelijke Balkan Jeugd": De aanvrager moet gevestigd zijn in een partnerland van de westelijke Balkan (Regio 1).</p> <p>Voor projecten in het kader van "oostelijk partnerschap Jeugd": De aanvrager moet gevestigd zijn in een land van het oostelijk partnerschap.</p> <p>Naast bovengenoemde soorten aanvragende organisaties komen ook particuliere bedrijven, inclusief sociale ondernemingen, in aanmerking.</p> <p>Voor projecten in het kader van "Tunesië Jeugd": De aanvrager moet gevestigd zijn in Tunesië.</p> <p>Op de voorgeschreven uiterste datum voor het indienen van voorstellen moeten de aanvragers minstens één jaar wettelijk geregistreerd zijn.</p>
Aantal deelnemende organisaties en profiel daarvan	<p>Capaciteitsopbouwprojecten hebben een transnationale opzet, wat betekent dat minstens drie deelnemende organisaties uit drie verschillende landen betrokken zijn, waarvan minstens één programmaland en één begunstigd partnerland.</p> <p>Bij projecten die in het kader van "westelijke Balkan Jeugd", "oostelijk partnerschap Jeugd" of "zuidelijk Middellandse Zeegebied Jeugd" worden gefinancierd, mogen geen deelnemende organisaties/deelnemers uit andere aangrenzende regio's betrokken zijn.</p>
Projectduur	Van 9 maanden tot 2 jaar. De duur moet in de aanvraagfase worden gekozen op basis van de doelstelling van het project en het soort geplande activiteiten.
Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.
Wanneer aanvragen?	<p>De aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 24 januari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 augustus en 31 december van datzelfde jaar
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.
Overige criteria	Een en dezelfde aanvrager mag ten hoogste één projectvoorstel indienen per uiterste termijn. Voor iedere geplande projectactiviteit moet een tijdschema in het aanvraagformulier worden opgenomen.

AANVULLENDE SUBSIDIABILITEITSCRITEIA VOOR DE UITWISSELING VAN JONGEREN

Duur van de activiteit	5 tot 21 dagen, exclusief reistijd.
Locatie(s) van de activiteit.	De activiteit moet plaatsvinden in het land van een van de deelnemende organisaties.
In aanmerking komende deelnemers	Jongeren tussen 13 en 30 jaar ²²⁹ die ingezetenen zijn van de landen van de uitzendende en ontvangende organisaties.
Aantal deelnemers	<p>Minimaal 16 en maximaal 60 deelnemers (groepsleider(s) nietmeegerekend).</p> <p>Minimaal 4 deelnemers per groep (groepsleider(s) niet meegerekend).</p> <p>Elke nationale groep moet minstens één groepsleider hebben. Een groepsleider is een volwassene die de deelnemers aan een uitwisseling van jongeren begeleidt om een doeltreffende leerervaring, bescherming en veiligheid te waarborgen.</p>

²²⁹ Verder moet rekening worden gehouden met:
 minimale leeftijdsgrenzen - deelnemers moeten de minimumleeftijd hebben bereikt op de dag dat de activiteit van start gaat;
 maximale leeftijdsgrenzen - deelnemers mogen niet ouder zijn dan de aangegeven maximumleeftijd op de uiterste datum van indiening van de aanvraag.

AANVULLENDE SUBSIDIABILITEITSCRITERIA VOOR VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

Accreditatie	Alle in een programmaland of in een partner-buurland van de EU gevestigde deelnemende organisaties moeten op de uiterste datum van indiening van de desbetreffende aanvraag in het bezit zijn van een geldige accreditatie of relevant kwaliteitslabel van het Europees Solidariteitskorps (meer informatie is te vinden in bijlage I bij deze gids).
Duur van de activiteit	Van 60 dagen tot 12 maanden.
Locatie(s) van de activiteit	Vrijwilligers uit een programmaland moeten hun vrijwilligerswerk uitvoeren in een van de partnerlanden die betrokken zijn bij het project. Vrijwilligers uit een begunstigd partnerland moeten hun vrijwilligerswerk uitvoeren in een van de bij het project betrokken programmalanden.
In aanmerking komende deelnemers	Jongeren tussen 17 en 30 jaar ²³⁰ , afkomstig uit het land van de uitzendende organisatie. Een vrijwilliger mag slechts aan één Erasmus+- of Europees Solidariteitskorps-vrijwilligersactiviteit deelnemen. Uitzondering: vrijwilligers die een vrijwilligersactiviteit van maximaal 2 maanden hebben uitgevoerd, mogen deelnemen aan een aanvullende vrijwilligersactiviteit.
Aantal deelnemers	Maximaal 30 vrijwilligers voor het gehele capaciteitsopbouwproject.

AANVULLENDE SUBSIDIABILITEITSCRITERIA VOOR DE MOBILITEIT VAN JEUGDWERKERS

Duur van de activiteit	5 dagen tot 2 maanden, exclusief reistijd.
Locatie(s) van de activiteit	De activiteit moet plaatsvinden in het land van een van de deelnemende organisaties.
In aanmerking komende deelnemers	Deelnemers moeten minimaal 18 jaar oud zijn. Geen maximale leeftijdsgrens. De deelnemers, met uitzondering van opleiders en faciliterende medewerkers, moeten ingezetenen zijn van het land van de uitzendende of ontvangende organisatie.
Aantal deelnemers	Maximaal 50 deelnemers (inclusief, indien van toepassing, opleiders en faciliterende medewerkers) in elke voor het project geplande activiteit.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Het project wordt beoordeeld op grond van de volgende criteria:

²³⁰ Zie bovenstaande voetnoot.

<p>Relevantie van het project (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De relevantie van het voorstel voor de verwezenlijking van de doelstellingen van de actie (zie het deel "Wat zijn de doelstellingen van een capaciteitsopbouwproject?"); ▪ De mate waarin: <ul style="list-style-type: none"> – de doelstellingen duidelijk worden afgebakend en realistisch van opzet zijn, en kwesties aanpakken die van belang zijn voor de deelnemende organisaties en doelgroepen; – het voorstel gericht is op innovatie en/of een aanvulling vormt op andere initiatieven die de deelnemende organisaties eerder hebben uitgevoerd; – de activiteiten voor capaciteitsopbouw duidelijk omschreven zijn en tot doel hebben de capaciteiten van de deelnemende organisaties te versterken; – kansarme jongeren bij het project betrokken zijn. <p>Wat betreft het kader "oostelijk partnerschap Jeugd":</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin in het project: <ul style="list-style-type: none"> – betreffende partnerschappen voor ondernemerschap praktische oplossingen worden aangereikt voor bestaande maatschappelijke uitdagingen in landen van het oostelijk partnerschap, waaronder het benutten van het economische potentieel van de regio – ook door de particuliere sector erbij te betrekken. – betreffende Fellowships voor het maatschappelijk middenveld voor jongeren mobiliteitsactiviteiten worden aangereikt voor fellows uit landen van het oostelijk partnerschap naar Erasmus+-programmalanden.
<p>Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van het werkprogramma, met inbegrip van geschikte fasen ter voorbereiding, uitvoering, controle, evaluatie en verspreiding; ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen en de voorgestelde activiteiten; ▪ De kwaliteit van de voorgestelde niet-formele leermethoden; ▪ De kwaliteit van regelingen met het oog op de erkenning en validering van leerresultaten van de deelnemers, alsook het consistente gebruik van de Europese instrumenten voor transparantie en erkenning; ▪ Het bestaan en de relevantie van kwaliteitscontrolemaatregelen die ten doel hebben te waarborgen dat het project op kwalitatief hoogstaande wijze, op tijd en binnen het budget wordt voltooid; ▪ De mate waarin het project economisch verantwoord (kosteneffectief) is en geschikte middelen toewijst aan elke activiteit. <p>Indien het project voorziet in mobiliteitsactiviteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De geschiktheid van maatregelen om deelnemers te selecteren voor en/of te betrekken bij de mobiliteitsactiviteiten.
<p>Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin: <ul style="list-style-type: none"> – het project op passende wijze is samengesteld uit complementaire deelnemende organisaties die over het vereiste profiel, de nodige ervaring en deskundigheid beschikken om het project in elk opzicht met succes te voltooien; – de verdeling van verantwoordelijkheden en taken een afspiegeling is van de inzet en actieve bijdrage van alle deelnemende organisaties. ▪ Het bestaan van doeltreffende mechanismen voor coördinatie en communicatie, niet alleen tussen de deelnemende organisaties, maar ook met andere relevante belanghebbenden.
<p>Effect en verspreiding (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de projectresultaten te evalueren. ▪ De potentiële effecten van het project: <ul style="list-style-type: none"> – op deelnemers en deelnemende organisaties tijdens en na afloop van het project; – buiten de organisaties en personen die rechtstreeks deelnemen aan het project, op lokaal, regionaal, nationaal en/of internationaal niveau. ▪ De kwaliteit van het verspreidingsplan: de geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de projectresultaten binnen de deelnemende organisaties en daarbuiten; ▪ Voor zover van toepassing, beschrijft het voorstel hoe geproduceerde documenten, materiaal en media vrij toegankelijk worden gemaakt en gepromoot onder open licenties en legt het geen onevenredige beperkingen op; ▪ De kwaliteit van de plannen om het project duurzaam te maken: de mate waarin het project effecten en resultaten kan blijven opleveren nadat de EU-subsidie is opgebruikt.

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score behalen van minstens de helft van het maximumaantal punten in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria (dat wil zeggen ten minste 15 punten voor de categorieën "Relevantie van het project" en "Effect en verspreiding"; 10 punten voor de categorieën "Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering" en "Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen").

WAT MOET U NOG WETEN OVER DEZE ACTIE?

BUITENGEWONE KOSTEN VOOR DURE REIZEN

Aanvragers voor mobiliteitsactiviteiten kunnen financiële steun aanvragen onder de begrotingsrubriek “buitengewone kosten” (tot een maximum van 80% van het totaal aan subsidiabele kosten: zie ook “Wat zijn de financieringsregels?”). Dit zal worden toegestaan op voorwaarde dat de aanvrager kan aantonen dat volgens de standaardfinancieringsregels (gebaseerd op de eenheidskosten per reisafstand) niet minimaal 70% van de reiskosten van de deelnemers is gedekt. Indien deze worden toegekend, vervangen de buitengewone kosten voor dure reizen de standaardreissubsidie.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

Het projectbudget wordt opgesteld met inachtneming van de volgende financieringsregels (in euro):

Maximumsubsidie voor een capaciteitsopbouwproject: 150 000 EUR				
Subsidiabele kosten		Financierings mechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Activiteits kosten	<p>Kosten die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van activiteiten voor capaciteitsopbouw van het project (exclusief mobiliteitsactiviteiten), met inbegrip van:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Personeelskosten (uitsluitend vaste medewerkers en beperkt tot 20% van de subsidiabele directe kosten van de capaciteitsopbouwprojecten) ▪ ICT-kosten (informatie- en communicatietechnologie) ▪ Transnationale projectbijeenkomsten tussen projectpartners met het oog op de uitvoering en voor coördinatiedoelinden, conferenties en grootschalige jeugd-evenementen (exclusief reiskosten): <ul style="list-style-type: none"> – kost en inwoning, inclusief lokaal vervoer – visum- en verzekeringskosten – huur van ruimten voor bijeenkomsten, conferenties en andere evenementen – tolkkosten – kosten voor externe sprekers (met inbegrip van verblijfs- en maaltijdkosten; plaatselijk vervoer) ▪ intellectuele prestaties en verspreiding van projectresultaten <ul style="list-style-type: none"> – productie – vertaling – verspreidings- en/of informatiekosten ▪ Consultaties, workshops, opiniepeilingen van jongeren op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau, voor zover nodig voor de verwezenlijking van de projectdoelstellingen. ▪ Taalkundige, interculturele, taakgerelateerde voorbereiding van deelnemers aan mobiliteitsactiviteiten. ▪ Kosten voor de financiële audit van het project (indien het verzochte bedrag groter is dan 60.000 EUR) <p>Indirecte kosten: Een vast bedrag van ten hoogste 7 % van de subsidiabele directe projectkosten is subsidiabel als indirecte kosten, zijnde de door de begunstigde gemaakte algemene administratiekosten die nog niet eerder gedekt zijn door de subsidiabele directe kosten (bijvoorbeeld elektriciteits- of internetkosten, kosten voor lokalen enzovoort).</p>	Werkelijke kosten	Maximaal 80 % van de totale subsidiabele kosten.	Voorwaardelijk: het gevraagde budget moet gerechtvaardigd zijn ten opzichte van de geplande activiteiten.
Reiskosten	<p>Reiskosten voor transnationale projectbijeenkomsten tussen projectpartners met het oog op de uitvoering en voor coördinatiedoelinden, conferenties en grootschalige jeugd-evenementen:</p>	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	<p>Voor een reisafstand tussen 10 en 99 km: 20 EUR per deelnemer</p> <p>Voor een reisafstand tussen 100 en 499 km: 180 EUR per deelnemer</p> <p>Voor een reisafstand tussen reisafstand moet worden 500 en 1 999 km: 275 EUR per</p>	Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening. De

			deelnemer Voor een reisafstand tussen 2 000 en 2 999 km: 360 EUR per deelnemer Voor een reisafstand tussen 3000 en 3 999 km: 530 EUR per deelnemer Voor een reisafstand tussen 4000 en 7 999 km: heen- en terugreis 820 EUR per deelnemer Voor een reisafstand van 8 000 km of meer: 1 500 EUR per deelnemer ²³¹	aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EUsubsidiebedrag voor de heen- en terugreis
--	--	--	---	--

A) FINANCIERINGSREGELS VOOR DE UITWISSELING VAN JONGEREN IN HET KADER VAN HETCAPACITEITSOPBOUWPROJECT (FACULTATIEVE STEUN)

Subsidiabele kosten		Financieringsmechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Reiskosten	Tegemoetkoming in de kosten die deelnemers, met inbegrip van begeleiders, maken om van de plaats van oorsprong naar de locatie van de activiteit en terug te reizen.	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Voor een reisafstand tussen 10 en 99 km: 20 EUR per deelnemer	Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening. ²³² De aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EUsubsidiebedrag voor de heen- en terugreis ²³³
			Voor een reisafstand tussen 100 en 499 km: 180 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 500 en 1 999 km: 275 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 2 000 en 2 999 km: 360 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 3000 en 3 999 km: 530 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 4000 en 7 999 km: 820 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand van 8 000 km of meer: 1 500 EUR per deelnemer	

²³¹ Met inbegrip van opleiders, faciliterende medewerkers en begeleiders.

²³² https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_nl
²³³ Indien iemand uit Madrid (Spanje) bijvoorbeeld meedoet aan een activiteit in Rome (Italië), moet de aanvrager a) de afstand van Madrid naar Rome berekenen (1 365,28 km); b) de toepasselijke reisafstandcategorie selecteren (bv. tussen 500 en 1 999 km) en c) de EU-subsidie die een bijdrage zal leveren aan de reiskosten van de deelnemer van Madrid naar Rome en terug berekenen (275 EUR).

Organisatorische steun	Kosten die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van mobiliteitsactiviteiten binnen het project (met inbegrip van kosten voor voorbereidende activiteiten, voedsel, accommodatie, lokaal vervoer, lokalen, verzekering, uitrusting en materiaal, evaluatie, verspreiding en benutting van resultaten en follow-upactiviteiten).	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	B4.1 per dag en per deelnemer ²³⁴	Op basis van de verblijfsduur per deelnemer (indien nodig, met inbegrip van één reisdag vóór de activiteit en één reisdag na de activiteit).
Steun voor personen met specifieke behoeften	Extra kosten die rechtstreeks verband houden met deelnemers met een handicap en begeleiders (met inbegrip van reis- en verblijfkosten, indien gerechtvaardigd en voor zover voor deze deelnemers geen subsidie is aangevraagd in het kader van de rubrieken "reiskosten" of "organisatorische steun").	Werkelijke kosten	100 % van de subsidiabele kosten	Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van buitengewone kosten moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier
Buitengewone kosten	Kosten ter bevordering van de deelname van kansarme jongeren onder gelijke voorwaarden (exclusief reis- en verblijfkosten voor deelnemers). Visum- en visumgerelateerde kosten, verblijfsvergunningen, vaccinaties en medische certificaten. Hoge reiskosten van deelnemers (voor meer informatie, zie het deel "Wat moet u nog weten over deze actie?").	Werkelijke kosten	Hoge reiskosten: ten hoogste 80 % van subsidiabele kosten Andere kosten: 100 % van de subsidiabele kosten	Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van specifieke behoeften moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier

B) FINANCIERINGSREGELS VOOR DE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN IN HET KADER VAN HETCAPACITEITSOPBOUWPROJECT (FACULTATIEVE STEUN)

Subsidiabele kosten		Financierings mechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Reiskosten	Tegemoetkoming in de kosten die deelnemers, met inbegrip van begeleiders, maken om van de plaats van oorsprong te reizen naar de locatie van de activiteit en terug	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Voor een reisafstand tussen 10 en 99 km: 20 EUR per deelnemer	Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening. ²³⁵ De aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EU-subsidiebedrag voor de heen- en terugreis. ²³⁶
			Voor een reisafstand tussen 100 en 499 km: 180 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 500 en 1 999 km: 275 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 2 000 en 2 999 km: 360 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 3 000 en 3 999 km: 530 EUR per deelnemer	
			Voor een reisafstand tussen 4 000 en 7 999 km: 820 EUR per deelnemer	

²³⁴ Met inbegrip van groepsleiders en begeleidende personen.

²³⁵ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_nl

²³⁶ Indien iemand uit Madrid (Spanje) bijvoorbeeld meedoet aan een activiteit in Rome (Italië), moet de aanvrager a) de afstand van Madrid naar Rome berekenen (1 365,28 km); b) de toepasselijke reisafstandcategorie selecteren (bv. tussen 500 en 1 999 km) en c) de EU-subsidie die een bijdrage zal leveren aan de reiskosten van de deelnemer van Madrid naar Rome en terug berekenen.

			Voor een reisafstand van 8 000 km of meer: 1 500 EUR per deelnemer	
Organisatorische steun	Kosten die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van mobiliteitsactiviteiten binnen het project (met inbegrip van kosten voor voorbereidende activiteiten, voedsel, accommodatie, lokaal vervoer, lokalen, verzekering, uitrusting en materiaal, evaluatie, verspreiding en benutting van resultaten en follow-upactiviteiten).	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	€B4.3 per dag per vrijwilliger ²³⁷	Op basis van de verblijfsduur per deelnemer (indien nodig, met inbegrip van één reisdag vóór de activiteit en één reisdag na de activiteit)
Individuele steun	"Zakgeld" voor de vrijwilliger voor aanvullende persoonlijke uitgaven.	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	€B4.4 per dag per vrijwilliger	Op basis van de verblijfsduur per deelnemer (indien nodig, met inbegrip van één reisdag vóór de activiteit en één reisdag na de activiteit)
Steun voor personen met specifieke behoeften	Verblijfskosten van begeleiders en reiskosten, indien gerechtvaardigd en voor zover voor deze deelnemers geen subsidie is aangevraagd in het kader van de rubriek "reiskosten". Extra kosten die rechtstreeks verband houden met deelnemers met een handicap (met inbegrip van reis- en verblijfskosten, indien gerechtvaardigd en voor zover voor deze deelnemers geen subsidie is aangevraagd in het kader van de rubrieken "reiskosten" of "organisatorische steun").	Werkelijke kosten	100 % van de subsidiabele kosten	Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van specifieke behoeften moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier
Buitengewone kosten	Kosten ter bevordering van de deelname van kansarme jongeren onder gelijke voorwaarden, met inbegrip van specifieke voorbereiding en versterkt mentorschap (exclusief reiskosten en organisatorische steun voor deelnemers en begeleiders). Visum- en visumgerelateerde kosten, verblijfsvergunningen, vaccinaties en medische certificaten. Hoge reiskosten van deelnemers (voor meer informatie, zie het deel "Wat moet u nog weten over deze actie?").	Werkelijke kosten	Hoge reiskosten: ten hoogste 80 % van subsidiabele kosten Andere kosten: 100 % van de subsidiabele kosten	Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van buitengewone kosten moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier

C) FINANCIERINGSREGELS VOOR DE MOBILITEIT VAN JEUGDWERKERS IN HET KADER VAN HET CAPACITEITSOPBOUWPROJECT (FACULTATIEVE STEUN)

Subsidiabele kosten		Financierings mechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Reiskosten	Tegemoetkoming in de kosten die deelnemers, met inbegrip van begeleiders, maken om van de plaats van oorsprong te reizen naar de locatie van de activiteit en terug	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Voor een reisafstand tussen 10 en 99 km: 20 EUR per deelnemer	Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie
			Voor een reisafstand tussen 100 en 499 km:	

²³⁷ Met inbegrip van de begeleiders voor kansarme vrijwilligers.

			180 EUR per deelnemer Voor een reisafstand tussen 500 en 1 999 km: 275 EUR per deelnemer Voor een reisafstand tussen 2 000 en 2 999 km: 360 EUR per deelnemer Voor een reisafstand tussen 3 000 en 3 999 km: 530 EUR per deelnemer Voor een reisafstand tussen 4 000 en 7 999 km: 820 EUR per deelnemer Voor een reisafstand van 8 000 km of meer: 1 500 EUR per deelnemer	ondersteunde instrument voor afstandsberekening. ²³⁸ De aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EU-subsidiebedrag voor de heen- en terugreis. ²³⁹
Organisatorische steun	Kosten die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van mobiliteitsactiviteiten binnen het project (met inbegrip van kosten voor voorbereidende activiteiten, voedsel, accommodatie, lokaal vervoer, lokalen, verzekering, uitrusting en materiaal, evaluatie, verspreiding en benutting van resultaten en follow-upactiviteiten).	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	B4.2 per deelnemer ²⁴⁰ per dag. Maximaal 1 100 EUR per deelnemer	Op basis van de verblijfsduur per deelnemer (indien nodig, met inbegrip van één reisdag vóór de activiteit en één reisdag na de activiteit)
Steun voor personen met specifieke behoeften	Verblijfkosten van begeleiders en reiskosten, indien gerechtvaardigd en voor zover voor deze deelnemers geen subsidie is aangevraagd in het kader van de rubriek "reiskosten". Extra kosten die rechtstreeks verband houden met deelnemers met een handicap (met inbegrip van reis- en verblijfkosten, indien gerechtvaardigd en voor zover voor deze deelnemers geen subsidie is aangevraagd in het kader van de rubrieken "reiskosten" of "organisatorische steun").	Werkelijke kosten	100 % van de subsidiabele kosten	Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van specifieke behoeften moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier
Buitengewone kosten	Visum- en visumgerelateerde kosten, verblijfsvergunningen, vaccinaties en medische certificaten. Hoge reiskosten (voor meer informatie, zie het deel "Wat moet u nog weten over deze actie?"). Kosten ter bevordering van de deelname van kansarme jongeren onder gelijke voorwaarden, met inbegrip van specifieke voorbereiding en versterkt mentorschap (exclusief reiskosten en organisatorische steun voor deelnemers). Dit kan taalondersteuning (bv. een tolk) omvatten om jongerenwerkers met onvoldoende kennis van de taal van de activiteit in staat te stellen deel te nemen.	Werkelijke kosten	Hoge reiskosten: ten hoogste 80 % van subsidiabele kosten Andere kosten: 100 % van de subsidiabele kosten	Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van buitengewone kosten moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier

²³⁸ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_nl

²³⁹ Indien iemand uit Madrid (Spanje) bijvoorbeeld meedoet aan een activiteit in Rome (Italië), moet de aanvrager a) de afstand van Madrid naar Rome berekenen (1 365,28 km); b) de toepasselijke reisafstandcategorie selecteren (bv. tussen 500 en 1 999 km) en c) de EU-subsidie die een bijdrage zal leveren aan de reiskosten van de deelnemer van Madrid naar Rome en terug berekenen.

²⁴⁰ Met inbegrip van opleiders, faciliterende medewerkers en begeleiders.

D) ORGANISATORISCHE EN INDIVIDUELE STEUN

De steunbedragen hangen af van het land waar de mobiliteitsactiviteit plaatsvindt.

	Organisatorische steun		Individuele steun	
	Uitwisseling van jongeren (in euro per dag)	Mobiliteit van jeugdwerkers (in euro per dag)	Vrijwilligersactiviteiten (in euro per dag)	
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
België	42	65	26	4
Bulgarije	32	53	17	4
Tsjechië	32	54	17	5
Denemarken	45	72	26	6
Duitsland	41	58	23	5
Estland	33	56	18	4
Ierland	49	74	26	6
Griekenland	38	71	21	5
Spanje	34	61	18	5
Frankrijk	38	66	20	6
Kroatië	35	62	19	5
Italië	39	66	21	5
Cyprus	32	58	21	5
Letland	34	59	19	4
Litouwen	34	58	18	4
Luxemburg	45	66	26	5
Hongarije	33	55	17	5
Malta	39	65	22	5
Nederland	45	69	26	5
Oostenrijk	45	61	23	5
Polen	34	59	18	4
Portugal	37	65	20	5
Roemenië	32	54	17	3
Servië	29	48	15	3
Slovenië	34	60	20	4
Slowakije	35	60	19	5
Finland	45	71	26	5
Zweden	45	70	26	5
Verenigd Koninkrijk	45	76	26	6
voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië	28	45	15	3
IJsland	45	71	26	6
Liechtenstein	45	74	24	6
Noorwegen	50	74	26	6
Turkije	32	54	17	4
Partnerland	29	48	15	3

Kernactie 3: Ondersteuning van beleidshervormingen

Met de activiteiten ter ondersteuning van beleidshervormingen wordt beoogd de doelstellingen te verwezenlijken van de Europese beleidsagenda's, in het bijzonder de Europa 2020-strategie, van het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding (ET 2020) en van de Europese jeugdstrategie.

WELKE ACTIES WORDEN ONDERSTEUND?

Via het programma wordt uitvoering gegeven aan de volgende actie:

- Dialoogprojecten voor jongeren.

De op deze actie toepasselijke criteria en financieringsregels worden uitvoerig toegelicht in deel B van deze programmagids.

Bovendien bestrijkt kernactie 3 een breed scala aan andere acties ter ondersteuning van beleidshervormingen in onderwijs, opleiding en jeugdzaken die rechtstreeks door de Europese Commissie worden uitgevoerd of via specifieke oproepen tot het indienen van voorstellen die door het Uitvoerend Agentschap worden beheerd. Meer informatie is te vinden op de websites van de Europese Commissie, het Uitvoerend Agentschap en de nationale agentschappen. Hieronder volgt een beknopte beschrijving van deze acties:

Kennisopbouw op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken, met inbegrip van feitelijke onderbouwing, analyse en intercollegiaal leren (peer learning). In het bijzonder:

- thematische en landenspecifieke deskundigheid, studies over beleidskwesties en hervormingen, waaronder de door het Eurydice-netwerk uitgevoerde activiteiten;
- ondersteuning van de deelname van Erasmus+-landen aan Europese/internationale enquêtes die tot doel hebben specifieke tendensen en ontwikkelingen te volgen, waaronder de ontwikkeling van taalvaardigheden in Europa;
- evenementen van het EU-voorzitterschap, conferenties en bijeenkomsten op hoog niveau;
- uitwisseling van ervaringen en goede praktijken en intercollegiale toetsing (peer reviews);
- ondersteuning van de toepassing van de open coördinatiemethode..

Initiatieven voor beleidsinnovatie met het doel nieuw beleid te ontwikkelen of de uitvoering daarvan voor te bereiden. Daartoe behoren de door het Uitvoerend Agentschap beheerde specifieke oproepen tot het indienen van voorstellen met betrekking tot: a) Europese beleidsexperimenten onder leiding van overheidsinstanties op hoog niveau, waarbij in verschillende landen praktijkonderzoek naar beleidsmaatregelen wordt uitgevoerd op basis van gedegen evaluatiemethoden; b) toekomstgerichte samenwerkingsprojecten met betrekking tot innovatieve beleidsontwikkeling.

Ondersteuning van Europese beleidsinstrumenten, met name:

- transparantie-instrumenten (vaardigheden en kwalificaties) met het doel de transparantie en erkenning van vaardigheden en kwalificaties, alsook de studiepuntenoverdracht te vergemakkelijken, kwaliteitsborging te bevorderen en steun te verlenen aan beheer van vaardigheden en begeleiding. Deze actie omvat ook netwerken die de toepassing van deze instrumenten ondersteunen;
- informatievoorziening over vaardigheden met het oog op de ontwikkeling en ondersteuning van Europese instrumenten, zoals het onlineplatform van het EU-vaardigheidspanorama;
- netwerken die specifieke beleidsgebieden ondersteunen, zoals lees- en schrijfvaardigheid en volwassenenonderwijs, alsook jeugdwerk- en jongereninformatiestructuren (Salto en Eurodesk);
- passende instrumenten voor het hoger onderwijs – ontwikkeling en ondersteuning van instrumenten zoals U-Multirank, ondersteuning van het Bologna-proces of van de externe dimensie van hoger onderwijs;
- de nationale teams van deskundigen voor de hervorming van het hoger onderwijs in nabuurschaps- en uitbreidingslanden, alsook in Rusland en Centraal-Azië;
- passende instrumenten voor beroepsonderwijs en -opleiding die tot doel hebben het mobiliteitshandvest voor beroepsonderwijs en -opleiding toe te passen, het kwaliteitsniveau van georganiseerde mobiliteitsacties te verhogen en steun te verlenen aan de nationale autoriteiten om de kwaliteit en het aanbod van leerwerkplaatsen in heel Europa te verbeteren.

Samenwerking met internationale organisaties, zoals de OESO en de Raad van Europa. Deze actie bevordert tevens de beleidsdialoog met partnerlanden en maakt het Europese hoger onderwijs aantrekkelijker in de hele wereld. Voorts wordt hiermee niet alleen steun verleend aan het netwerk van deskundigen voor de hervorming van het hoger onderwijs in partner-buurlanden van de EU, maar ook aan de internationale alumniverenigingen.

Dialoog met belanghebbenden, beleids- en programmapromotie, met inbegrip van:

- samenwerking met het maatschappelijk middenveld ter ondersteuning van Europese ngo's en EU-brede netwerken op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken via een specifieke, door het Uitvoerend Agentschap beheerde oproep tot het indienen van voorstellen;
- publieke evenementen, bijeenkomsten, debatten met en raadplegingen van beleidsmakers en belanghebbenden over relevante beleidsvraagstukken (zoals het Forum voor onderwijs en opleidingen, het Europees Jeugdforum of de Europese Jeugdweek);
- de dialoog op het gebied van jeugdzaken, inclusief ondersteuning van nationale werkgroepen alsook bijeenkomsten ter bevordering van de dialoog tussen jongeren en beleidsmakers (zie hieronder);

- bewustmakings-, informatie- en verspreidingsactiviteiten die betrekking hebben op beleidsresultaten en prioriteiten, op het Erasmus+-programma alsook op de resultaten en mogelijke synergieën daarvan met andere EU-programma's, in het bijzonder de Europese structuur- en investeringsfondsen.

De in het kader van deze kernactie uitgevoerde activiteiten zijn erop gericht:

- de kwaliteit, doelmatigheid en rechtvaardigheid te verbeteren van de onderwijs- en opleidingsstelsels en jeugdbeleid door de open coördinatiemethode toe te passen;
- de toepassing te ondersteunen van de algemene en landenspecifieke aanbevelingen die voortvloeien uit de Europese semesters;
- transnationale samenwerking en wederzijdse leerprocessen te bevorderen tussen bevoegde autoriteiten op het hoogste politieke niveau, met het doel systemen, structuren en processen te verbeteren;
- kennis op te bouwen en analytisch vermogen te ontwikkelen ter ondersteuning van een empirisch onderbouwd beleid overeenkomstig het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding (ET 2020), de Europese jeugdstrategie en specifieke beleidsagenda's, zoals het proces van Bologna en het proces van Kopenhagen;
- accurate vergelijkende internationale gegevens beschikbaar te stellen alsook passende bijkomende analyses met het oog op de Europese en nationale beleidsvorming; de verzameling en analyse van wezenlijke feitelijke gegevens te vergemakkelijken, niet alleen om de tenuitvoerlegging van vernieuwende beleidsmaatregelen te beoordelen en te controleren, maar ook om de overdraagbaarheid en schaalbaarheid te bevorderen;
- Europese netwerken te ondersteunen en instrumenten toe te passen ter bevordering van de transparantie en erkenning van vaardigheden en kwalificaties die zijn verworven door formele, niet-formele en informele leerprocessen;
- maatschappelijke netwerken en niet-gouvernementele organisaties (ngo's) actiever te betrekken bij de beleidsuitvoering;
- de dialoogmechanismen met jongeren te ondersteunen en jongeren aan te moedigen tot actieve participatie in de democratie;
- de uitwisseling van goede praktijken te bevorderen alsook de dialoog, wederzijdse leerprocessen en samenwerking onder beleidsmakers, praktijkmensen en belanghebbenden uit programma- en partnerlanden;
- meer bekendheid te geven aan de resultaten van het Europese beleid alsook van het Erasmus+-programma en de benutting daarvan te vergemakkelijken op lokaal, regionaal of nationaal niveau; het Europese hoger onderwijs in de hele wereld beter te profileren en aantrekkelijker te maken;
- synergieën te bevorderen, niet alleen met andere EU-programma's, zoals de Europese structuur- en investeringsfondsen, maar ook met financieringsregelingen op nationaal of regionaal niveau.

DIALOOGPROJECTEN VOOR JONGEREN

WAT IS HET DOEL VAN DEZE ACTIE?

Deze actie moedigt jongeren aan tot actieve participatie in de democratie en bevordert debatten die de thema's en prioriteiten vermeld in de EU-jeugdstrategie en de dialoogmechanismen hiervan, centraal hebben staan. De dialoogmechanismen²⁴¹ zijn opgebouwd rond prioriteiten en volgens tijdschema's. Daarbij worden evenementen opgezet die jongeren de gelegenheid bieden van gedachten te wisselen over de afgesproken thema's, niet alleen met elkaar, maar ook met beleidsmakers, deskundigen in jeugdzaken en vertegenwoordigers van overheidsinstanties die bevoegd zijn voor jeugdzaken, met het doel resultaten te boeken die bevorderlijk zijn voor de beleidsvorming.

WAT ZIJN DIALOOGPROJECTEN VOOR JONGEREN?

Dialoogprojecten voor jongeren kunnen de vorm aannemen van bijeenkomsten, conferenties, raadplegingen en evenementen. Deze evenementen moedigen jongeren aan tot actieve participatie in de democratie in Europa, en bevorderen hun interactie met beleidsmakers. Concreet resulteren deze evenementen erin dat jongeren beter hun stem kunnen laten horen (door standpunten, voorstellen en aanbevelingen te formuleren) en zodoende meer inspraak krijgen in de vorming en uitvoering van het Europese jeugdbeleid.

Een dialoogproject voor jongeren verloopt in drie fasen:

- planning en voorbereiding;
- uitvoering van de activiteiten;
- evaluatie (inclusief gedachtewisseling over mogelijke vervolgacties).

WELKE ACTIVITEITEN WORDEN ONDERSTEUND DOOR DEZE ACTIE?

Binnen deze actie kan een project uit een of meer van de volgende activiteiten bestaan:

- nationale bijeenkomsten en transnationale/internationale seminars waarmee ruimte wordt geboden voor informatie-uitwisseling, debatten en actieve participatie van jongeren – in dialoog met jeugdbeleidsmakers – met betrekking tot vraagstukken die van belang zijn voor de EU-jeugdstrategie en haar Dialoogmechanismen;
- nationale bijeenkomsten en transnationale seminars die de weg effenen voor de officiële EU-jeugdconferenties die halfjaarlijks worden georganiseerd door de lidstaat die het voorzitterschap van de Europese Unie bekleedt; evenementen ter bevordering van debatten en informatie over jeugdbeleidsthema's die in verband staan met de tijdens de Europese Jeugdweek georganiseerde activiteiten;
- raadplegingen van jongeren met het doel hun behoeften te peilen over diverse kwesties die betrekking hebben op de participatie in de democratie (onlineraadplegingen, opiniepeilingen enzovoort);
- bijeenkomsten en seminars, informatie-evenementen of debatten tussen jongeren en beleidsmakers/deskundigen in jeugdzaken rond het thema participatie in de democratie;
- evenementen waarbij het functioneren van de democratische instellingen en de rollen van beleidsmakers in die instellingen worden gesimuleerd.

De activiteiten worden geleid door jongeren; de deelnemende jongeren moeten actief worden betrokken in alle stadia van het project, vanaf voorbereiding tot follow-up. Beginselen en methoden van niet-formeel leren moeten worden toegepast in het gehele project.

De volgende activiteiten komen niet in aanmerking voor subsidieverlening in het kader van deze actie: statutaire vergaderingen van organisaties of netwerken van organisaties; politiek beïnvloede evenementen.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM DIT PROJECT TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan het project moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

In aanmerking komende deelnemende organisaties	<p>Deelnemende organisaties kunnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organisaties of verenigingen zonder winstoogmerk, niet-gouvernementele organisaties (ngo's); ▪ Europese jeugd-ngo's; ▪ lokale of regionale publieke organen; <p>die gevestigd zijn in een programmaland of in een partner-buurland van de EU (regio's 1 tot en met 4; zie deel A van deze gids onder "Begunstigde landen"). Organisaties uit begunstigde partnerlanden kunnen alleen als partner (niet als aanvrager) aan het</p>
---	--

²⁴¹ https://ec.europa.eu/youth/policy/implementation/dialogue_en

	project deelnemen.
Wie kan een aanvraag indienen?	Elke deelnemende organisatie die in een programmaland gevestigd is, kan een subsidie aanvragen. Voor projecten die door twee of meer deelnemende organisaties worden uitgevoerd, dient een van de organisaties de aanvraag in namens alle deelnemende organisaties die bij het project betrokken zijn.
Aantal deelnemende organisaties	Transnationale/internationale activiteiten: bij de activiteit moeten minimal twee deelnemende organisaties betrokken zijn uit minstens twee verschillende landen, waarvan ten minste één programmaland. Nationale activiteiten: bij de activiteit is ten minste één organisatie uit een programmaland betrokken.
In aanmerking komende deelnemers	Jongeren: jongeren tussen 13 en 30 jaar die ingezetenen zijn van de bij het project betrokken landen. Beleidsmakers: indien het project voorziet in de deelname van beleidsmakers of deskundigen inzake jeugdbeleid, kunnen deze deelnemers worden betrokken ongeacht hun leeftijd en geografische afkomst.
Aantal deelnemers	Minimaal 30 jongeren moeten bij het project worden betrokken. Bij elke activiteit moeten deelnemers uit het land van de ontvangende organisatie worden betrokken
Locatie(s)	Nationale activiteiten: de activiteit moet plaatsvinden in het land van de aanvragende organisatie. Transnationale/internationale activiteiten: de activiteiten kunnen plaatsvinden in elk land van de bij de activiteit betrokken programmalanden. Uitzondering: alleen in naar behoren gemotiveerde gevallen en indien in de hoofdactiviteit aandacht wordt besteed aan de dialoog met beleidsmakers op Europees niveau, kan een activiteit worden gehouden in een plaats waar een instelling van de Europese Unie is gevestigd. ²⁴²
Projectduur	3 tot 24 maanden.
Waar aanvragen?	Bij het nationaal agentschap van het land waar de aanvragende organisatie gevestigd is.
Wanneer aanvragen?	De aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 5 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 mei en 30 september van datzelfde jaar; ▪ 30 april om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 augustus en 31 december van datzelfde jaar ▪ 1 oktober om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan tussen 1 januari en 31 mei van het daaropvolgende jaar.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.
Overige criteria	Voor iedere geplande projectactiviteit moet een tijdschema bij het aanvraagformulier worden gevoegd. Een verklaring op erewoord van de wettelijke vertegenwoordiger moet bij het aanvraagformulier worden gevoegd.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante uitsluitings- en selectiecriteria. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Projecten worden beoordeeld op grond van de volgende criteria:

²⁴² De zetels van de instellingen van de Europese Unie bevinden zich in Brussel, Frankfurt, Luxemburg, Straatsburg en Den Haag.

<p>Relevantie van het project (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin het voorstel relevant is voor: <ul style="list-style-type: none"> – de doelstellingen van de actie (zie “Wat is het doel van deze actie?” hierboven); – de behoeften en doelstellingen van de deelnemende organisaties en van de individuele deelnemers. ▪ De mate waarin het voorstel: <ul style="list-style-type: none"> – deelnemers in staat stelt hoogwaardige leerresultaten te behalen; – de capaciteiten van de deelnemende organisaties verruimt. ▪ De mate waarin kansarme jongeren bij het project betrokken zijn.
<p>Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 40 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van alle fasen van het projectvoorstel (voorbereiding, uitvoering van mobiliteitsactiviteiten en follow-up); ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen en de voorgestelde activiteiten; ▪ De kwaliteit van de praktische regelingen, beheersvoorschriften en vormen van ondersteuning; ▪ De kwaliteit van de niet-formele, participatieve leermethoden die worden voorgesteld en de actieve betrokkenheid van jongeren in alle stadia van het project; ▪ De geschiktheid van maatregelen om deelnemers te selecteren voor en/of te betrekken bij de activiteiten; ▪ De mate waarin relevante besluitvormers (beleidsmakers, deskundigen op het gebied van jeugdzaken en vertegenwoordigers van overheidsinstanties die bevoegd zijn voor jeugdzaken enzovoort) bij het projectvoorstel betrokken zijn; ▪ Indien van toepassing, de kwaliteit van samenwerking en communicatie, niet alleen tussen de deelnemende organisaties, maar ook met andere relevante belanghebbenden.
<p>Effect en verspreiding (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de projectresultaten te evalueren; ▪ De potentiële effecten van het project: <ul style="list-style-type: none"> – op deelnemers en deelnemende organisaties tijdens en na afloop van het project; – buiten de organisaties en personen die rechtstreeks deelnemen aan het project, op lokaal, regionaal, nationaal en/of Europees niveau. ▪ De geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de projectresultaten binnen de deelnemende organisaties en daarbuiten; ▪ Voor zover van toepassing, de mate waarin het voorstel beschrijft hoe geproduceerde documenten, materiaal en media vrij toegankelijk worden gemaakt en gepromoot onder open licenties zonder dat er onevenredige beperkingen worden opgelegd.

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score behalen van minstens de helft van het maximumaantal punten in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria (dat wil zeggen ten minste 15 punten voor de categorieën "Relevantie van het project" en "Effect en verspreiding"; 20 punten voor de categorie "Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering").

WAT MOET U NOG WETEN OVER DEZE ACTIE?

BUITENGEWONE KOSTEN VOOR DURE REIZEN

Aanvragers van mobiliteitsprojecten kunnen financiële steun aanvragen voor reiskosten van deelnemers onder de begrotingsrubriek “buitengewone kosten” (tot een maximum van 80% van het totaal aan subsidiabele kosten: zie ook “Wat zijn de financieringsregels?”). Dit zal worden toegestaan op voorwaarde dat de aanvrager kan aantonen dat volgens de standaardfinancieringsregels (gebaseerd op de tegemoetkoming in de eenheidskosten per reisafstand) niet minimaal 70% van de reiskosten van de deelnemers is gedekt. Indien deze worden toegekend, vervangen de buitengewone kosten voor dure reizen de standaardreissubsidie.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

Het projectbudget wordt opgesteld met inachtneming van de volgende financieringsregels (in euro):

Maximumsubsidie per project voor een bijeenkomst in het kader van dialoogprojecten voor jongeren: 50 000 EUR

Subsidiabele kosten		Financierings mechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Reiskosten	Tegemoetkoming in de kosten die deelnemers, met inbegrip van begeleiders, maken om van de plaats van oorsprong naar de locatie van de activiteit en terug te reizen	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Voor een reisafstand tussen 10 en 99 km: 20 EUR per deelnemer Voor een reisafstand tussen 100 en 499 km: 180 EUR per deelnemer Voor een reisafstand tussen 500 en 1 999 km: 275 EUR per deelnemer Voor een reisafstand tussen 2 000 en 2 999 km: 360 EUR per deelnemer Voor een reisafstand tussen 3 000 en 3 999 km: 530 EUR per deelnemer Voor een reisafstand tussen 4 000 en 7 999 km: 820 EUR per deelnemer Voor een reisafstand van 8 000 km of meer: 1 500 EUR per deelnemer	Op basis van de reisafstand per deelnemer. De reisafstanden moeten worden berekend met behulp van de door de Europese Commissie gesteunde afstandscalculator. ²⁴³ De aanvrager moet de afstand van een enkele reis vermelden voor de berekening van het EU-subsidiebedrag voor de heen- en terugreis. ²⁴⁴
Organisatorische steun	Subsidiesteun voor alle andere kosten die rechtstreeks verband houden met de voorbereiding, uitvoering en follow-up van de activiteit	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	€1.1 per dag per deelnemer. ²⁴⁵	Op basis van de verblijfsduur per deelnemer (indien nodig, met inbegrip van één reisdag vóór de activiteit en één reisdag na de activiteit).
Steun voor personen met specifieke behoeften	Extra kosten die rechtstreeks verband houden met deelnemers met een handicap en begeleiders (met inbegrip van reis- en verblijfskosten, indien gerechtvaardigd en voor zover voor deze deelnemers geen subsidie is aangevraagd in het kader van de rubrieken "reiskosten" of "organisatorische steun").	Werkelijke kosten	100 % van de subsidiabele kosten	
Buitengewone kosten	Kosten die verband houden met (online)raadplegingen van en opiniepeilingen bij jongeren, voor zover noodzakelijk om aan deze actie deel te nemen. Kosten die verband houden met de verspreiding en benutting van	Werkelijke kosten	Kosten die verband houden met (online)raadplegingen van en opiniepeilingen bij jongeren, voor een financiële garantie en verspreidingsactiviteiten: 75 % van de subsidiabele kosten Hoge reiskosten: maximaal 80 % van de subsidiabele kosten	Voorwaardelijk: het verzoek om financiële steun ter dekking van specifieke behoeften en buitengewone kosten moet met redenen worden omkleed in het aanvraagformulier

²⁴³ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_nl

²⁴⁴ Indien iemand uit Madrid (Spanje) bijvoorbeeld meedoet aan een activiteit in Rome (Italië), moet de aanvrager a) de afstand van Madrid naar Rome berekenen (1365,28 km); b) de toepasselijke reisafstandcategorie selecteren (bv. tussen 500 en 1999 km) en c) de EU-subsidie die een bijdrage zal leveren aan de reiskosten van de deelnemer van Madrid naar Rome en terug berekenen (275 EUR).

²⁴⁵ Met inbegrip van begeleiders.

	<p>resultaten. Kosten ter bevordering van de deelname van kansarme jongeren onder gelijke voorwaarden (exclusief reiskosten en organisatorische steun). Visum- en visumgerelateerde kosten, verblijfsvergunningen, vaccinaties, medische certificering. Kosten voor een financiële garantie, indien het nationaal agentschap daarom verzoekt. Hoge reiskosten van (voor meer informatie, zie het deel "Wat moet u nog weten over deze actie?").</p>		<p>Andere kosten: 100 % van de subsidiabele kosten</p>	
--	---	--	--	--

Tabel A - Organisatorische steun (bedragen in euro per dag)

De steunbedragen hangen af van het land waar de activiteit plaatsvindt.

	Organisatorische steun
	C1.1
België	42
Bulgarije	32
Tsjechië	32
Denemarken	45
Duitsland	41
Estland	33
Ierland	49
Griekenland	38
Spanje	34
Frankrijk	38
Kroatië	35
Italië	39
Cyprus	32
Letland	34
Litouwen	34
Luxemburg	45
Hongarije	33
Malta	39
Nederland	45
Oostenrijk	45
Polen	34
Portugal	37
Roemenië	32
Slovenië	34
Slowakije	35
Finland	45
Zweden	45
Verenigd Koninkrijk	45
Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië	28
IJsland	45
Liechtenstein	45
Noorwegen	50
Turkije	32
Servië	29
Partnerland	29

Jean Monnet-Activiteiten

WAT ZIJN DE DOELSTELLINGEN VAN JEAN MONNET-ACTIVITEITEN?

Jean Monnet-activiteiten zijn erop gericht excellentie in onderwijs en onderzoek te bevorderen op het gebied van EU-studies over de hele wereld. Met deze acties wordt ook beoogd de dialoog te stimuleren tussen de academische wereld en de maatschappij, waaronder lokale en nationale beleidsmakers, ambtenaren, maatschappelijke actoren, vertegenwoordigers van de verschillende onderwijsniveaus en van de media. De ondersteunde activiteiten leveren kennis en inzichten op die EU-beleidsvorming kan ondersteunen en de rol van de EU in een geglobaliseerde wereld kan versterken.

In het kader van EU-studies wordt geheel Europa bestudeerd met bijzondere aandacht voor de interne en externe aspecten van het Europese-integratieproces. Ze bevorderen actief Europees burgerschap en Europese waarden en hebben betrekking op de rol van de EU in een geglobaliseerde wereld, brengen de betekenis van de Unie onder de aandacht en vergemakkelijken toekomstige betrokkenheid en dialoog tussen mensen wereldwijd.

Actieve publieksgerichte en onderwijswerkzaamheden die kennis over de EU verspreiden naar de bredere samenleving (buiten de academische wereld en een gespecialiseerd publiek) en de EU dichter bij het publiek brengen, worden ook aangemoedigd.

De Jean Monnet-activiteiten moeten langetermijnvoordelen opleveren voor de betrokken personen en instellingen. Ze hebben ook voordelen voor de beleidsstelsels waarin ze plaatsvinden.

WELKE ACTIES WORDEN ONDERSTEUND?

Jean Monnet-activiteiten ondersteunen de volgende acties:

- Jean Monnet-modules (onderwijs en onderzoek);
- Jean Monnet-leerstoelen (onderwijs en onderzoek);
- Jean Monnet-expertisecentra (onderwijs en onderzoek);
- Jean Monnet-steun aan verenigingen;
- Jean Monnet-netwerken (beleidsdebatten met de academische wereld);
- Jean Monnet-projecten (beleidsdebatten met de academische wereld).

In de volgende delen van deze gids wordt nader omschreven welke criteria en financieringsregels van toepassing zijn op de Jean Monnet-acties.

De belangrijkste vakgebieden van een voorstel kunnen uit elke hoek van de bèta- en geesteswetenschappen komen

In het licht van de algemene doelstellingen van het Erasmus+-programma zijn Jean Monnet-acties erop gericht:

- excellentie in onderwijs en onderzoek met betrekking tot EU-studies te bevorderen;
- studenten en jonge arbeidskrachten toe te rusten met kennis over EU-onderwerpen die van belang zijn voor hun academisch en beroepsmatig leven, en hun burgerschapsvaardigheden te verbeteren;
- de dialoog tussen de academische wereld en beleidsmakers te bevorderen, met name ter verbetering van de EU-beleidsvoering;
- de reikwijdte van IHO's in de samenleving bevorderen via debatten over EU-gerelateerde kwesties;
- innovatie in onderwijs en onderzoek te bevorderen (bijvoorbeeld sectoroverstijgende en/of multidisciplinaire studies, open onderwijs, netwerkvorming met andere instellingen);
- aan de EU gerelateerde onderwerpen centraal te stellen en te diversifiëren in de studieprogramma's die instellingen voor hoger onderwijs aan hun studenten aanbieden;
- de kwaliteit te verbeteren van bijscholing over EU-onderwerpen wanneer van toepassing;
- jonge wetenschappers nauwer betrekken bij onderwijs en onderzoek met betrekking tot Europese onderwerpen;
- het bereiken van leerkrachten en lerenden van andere onderwijsniveaus, zoals basis- en voortgezet onderwijs, te bevorderen;
- de resultaten van de gefinancierde activiteiten te verspreiden door evenementen te organiseren met burgers en niet-gespecialiseerde doelgroepen, met scholieren, met beleidsmakers, met lokale autoriteiten (bv. burgemeesters en adviseurs) en andere belanghebbenden op lokaal, regionaal en nationaal niveau, in een taal en een opzet die voor elk publiek geschikt zijn.

Jean Monnet-acties moeten een positief en langdurig effect sorteren op de betrokken deelnemers, op de organisaties die deze acties promoten alsook op de beleidsstelsels waarin ze plaatsvinden.

Wat de direct of indirect betrokken deelnemers betreft, beogen de Jean Monnet-acties de volgende resultaten te bewerkstelligen:

- verbeterde inzetbaarheid op de arbeidsmarkt en betere loopbaanperspectieven voor jonge afgestudeerden door een Europese dimensie in hun studies op te nemen of die te versterken;
- verhoogde interesse voor inzicht en participatie in de Europese Unie, resulterend in een actiever burgerschap;
- Ondersteuning voor jonge onderzoekers (dat wil zeggen onderzoekers die in de afgelopen vijf jaar een PhD of doctorsgraad hebben behaald) en professoren die onderzoek willen verrichten naar en lesgeven in EU-onderwerpen;
- verhoogde kansen voor de beroeps- en loopbaanontwikkeling van universiteitsmedewerkers.

Wat deelnemende organisaties betreft, trachten de door Jean Monnet-acties ondersteunde activiteiten de volgende resultaten te bereiken:

- verhoogde capaciteit om les te geven in en onderzoek te verrichten naar EU-thema's: verbeterde of innovatieve studieprogramma's; groter vermogen om de meest getalenteerde studenten aan te trekken; nauwere samenwerking met partners uit andere landen; verhoogde toewijzing van financiële middelen aan onderwijs over en onderzoek naar EU-onderwerpen binnen de instelling;
- een omgeving binnen de organisatie die moderner van opzet is en die zich kenmerkt door meer dynamiek, vakmanschap en een grotere betrokkenheid, dat wil zeggen een omgeving die bevorderlijk is voor de beroepsontwikkeling van jonge onderzoekers en professoren; waar goede praktijken en nieuwe EU-onderwerpen vlot kunnen worden geïntegreerd in onderwijsprogramma's en -initiatieven; die openstaat voor synergieën met andere organisaties.

Van Jean Monnet-acties wordt op lange termijn verwacht dat zij EU-studies over de hele wereld bevorderen en diversifiëren en tevens de deelname aan onderwijs over en onderzoek naar de Europese Unie van medewerkers uit een groot aantal faculteiten en departementen stimuleren en uitbreiden.

JEAN MONNET-MODULES

WAT IS EEN JEAN MONNET-MODULE?

Jean Monnet-modules zijn korte onderwijsprogramma's (of cursussen) op het gebied van EU-studies aan instellingen voor hoger onderwijs. Iedere module duurt minstens 40 lesuren per academiejaar. Modules kunnen zich richten op één specifieke discipline van Europese studies of kunnen multidisciplinair van aard zijn en bijgevolg een beroep doen op de academische inbreng van verschillende professoren en deskundigen.

Erasmus+ ondersteunt Jean Monnet-modules teneinde:

- onderzoek te bevorderen en het opdoen van eerste onderwijservaringen te stimuleren ten behoeve van jonge onderzoekers en wetenschappers en praktijkmensen die zich bezighouden met EU-vraagstukken (van de begroting ter ondersteuning van de modules wordt tot 20% toegewezen aan coördinatoren die onderzoekers zijn die in de afgelopen vijf jaar een PhD of doctorsgraad hebben behaald);
- de bekendmaking en verspreiding van de resultaten van academisch onderzoek te bevorderen;
- de belangstelling in de EU te vergroten en de grondslagen te leggen voor toekomstige Europese kenniscentra, met name in partnerlanden;
- een nadrukkelijker EU-perspectief te introduceren, voornamelijk in niet aan de EU gerelateerde studierichtingen;
- cursussen op maat aan te bieden over specifieke EU-vraagstukken die voor afgestudeerden van belang zijn in het verdere verloop van hun beroepstraject.

Jean Monnet-modules verankeren en integreren het onderwijs over EU-aangelegenheden in studieprogramma's waarin aan EU gerelateerde leerinhouden tot dusver slechts in beperkte mate werden behandeld. Dankzij de modules krijgt een breed scala aan lerenden en belangstellende burgers feiten en kennis over de Europese Unie aangereikt.

WELKE ACTIVITEITEN WORDEN ONDERSTEUND DOOR DEZE ACTIE?

Er zijn drie mogelijke vormen van Jean Monnet-modules:

- algemene of inleidende cursussen over EU-kwesties (in het bijzonder aan instellingen en faculteiten die nog geen goed uitgewerkt onderwijsprogramma hebben op dat gebied);
- gespecialiseerd onderwijs over ontwikkelingen binnen de Europese Unie (in het bijzonder aan instellingen en faculteiten die wel al een goed uitgewerkt onderwijsprogramma hebben op dat gebied);
- zomercursussen en intensieve cursussen die volledig worden erkend.

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE DEELNEMEN AAN EEN JEAN MONNETMODULE?

Instellingen voor hoger onderwijs hebben de taak de coördinatoren van Jean Monnet-modules te ondersteunen en te promoten door te waarborgen dat hun activiteiten zowel binnen als buiten de instelling ten goede komen aan een zo groot mogelijk publiek.

Instellingen voor hoger onderwijs ondersteunen de coördinatoren van Jean Monnet-modules in hun denkprocessen, onderwijs- en onderzoeksactiviteiten door: de ontwikkelde onderwijsactiviteiten te erkennen; toezicht uit te oefenen op de activiteiten, de zichtbaarheid te verbeteren en recht te doen aan de resultaten die door het bij Jean Monnet-acties betrokken personeel werden behaald.

Instellingen voor hoger onderwijs dienen de activiteiten van een Jean Monnet-module tijdens de gehele looptijd van het project in stand te houden. Indien dat nodig blijkt, moeten ze de academische coördinator vervangen. Indien de instelling verplicht is coördinatoren van Jean Monnet-modules te vervangen, moet een schriftelijk verzoek om goedkeuring worden toegezonden aan het Uitvoerend Agentschap. Bovendien moet de voorgestelde nieuwe coördinator beschikken over een even grondige specialistische kennis inzake EU-studies.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM EEN JEAN MONNET-MODULE TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een Jean Monnet-module moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

Wie kan een aanvraag indienen?	Instellingen voor hoger onderwijs (IHO's) die gevestigd zijn in een willekeurig land over de hele wereld. In programmalanden gevestigde IHO's moeten in het bezit zijn van een geldig Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE). Deelnemende IHO's uit partnerlanden dienen niet in het bezit te zijn van een ECHE. Natuurlijke personen kunnen niet rechtstreeks een subsidie aanvragen.
Projectduur	3 jaar
Duur van de activiteit	Een Jean Monnet-module moet minimaal 40 uren per academiejaar (gedurende drie opeenvolgende jaren) worden

	gedoceerd in het kader van EU-studies aan de aanvragende instelling voor hoger onderwijs. De lesuren omvatten de aan directe contacten bestede tijd in het kader van groepscolleges, seminars, werkcolleges (tutorials) en kunnen deze activiteiten integreren in een vorm van afstandsonderwijs, zij het dan zonder individueel onderwijs.
Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.
Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 22 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die op 1 september van datzelfde jaar.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Projecten worden beoordeeld op grond van de volgende criteria:

Relevantie van het project (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin het voorstel relevant is voor: <ul style="list-style-type: none"> – de doelstellingen van de actie (zie onder "Wat zijn de doelstellingen van Jean Monnet-acties?" en "Wat is een Jean Monnetmodule?"). ▪ De mate waarin het voorstel: <ul style="list-style-type: none"> – de ontwikkeling van nieuwe onderwijs-, onderzoeks- of debatactiviteiten bevordert; – voorziet in het gebruik van nieuwe methoden, instrumenten en technologieën; – aantoonbaar dat het academische meerwaarde oplevert; – Europese studies en EU-kwesties promoot en de zichtbaarheid daarvan vergroot, zowel binnen de instelling die optreedt als gastorganisatie voor de Jean Monnet-acties, als daarbuiten. ▪ De relevantie van het voorstel voor de prioritaire doelen van de actie: <ul style="list-style-type: none"> – instellingen of wetenschappers die nog geen financiële steun krijgen in het kader van de Jean Monnet-activiteiten; – specifieke aan de EU gerelateerde onderwerpen in studierichtingen waar Europese aspecten zich tot dusver slechts in beperkte mate lieten gevoelen, maar die steeds meer invloed daarvan ondervinden; – studenten die niet automatisch in aanraking komen met Europese studies (op vakgebieden zoals exacte wetenschappen of toegepaste technologie, geneeskunde, onderwijs, kunstwetenschappen, taal- en letterkunde enzovoort).
Kwaliteit van projectontwerp en – uitvoering (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van het werkprogramma, met inbegrip van geschikte fasen ter voorbereiding, uitvoering, evaluatie, follow-up en verspreiding. ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen, activiteiten en het voorgestelde budget. ▪ De kwaliteit en praktische uitvoerbaarheid van de voorgestelde methode.
Kwaliteit van het projectteam (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De relevantie van het profiel en de deskundigheid, zowel op wetenschappelijk vlak als daarbuiten, van het vooraanstaande academisch personeel dat betrokken is bij de in het project voorgestelde activiteiten.
Effect en verspreiding (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de resultaten van de onderwijsactiviteiten te evalueren. ▪ De potentiële effecten van het project: <ul style="list-style-type: none"> – op de instelling(en) die deelneemt/deelnemen aan de Jean Monnet-actie; – op de studenten en lerenden aan wie de Jean Monnet-actie ten goede komt; – op andere organisaties en personen die betrokken zijn op lokaal, regionaal, nationaal en/of Europees niveau. ▪ De geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de resultaten binnen en buiten de instelling die optreedt als gastorganisatie voor de Jean Monnet-activiteiten. ▪ Voor zover van toepassing, de mate waarin het voorstel beschrijft hoe geproduceerde documenten, materiaal en media vrij toegankelijk worden gemaakt en gepromoot onder open licenties en zonder onevenredige beperkingen op te leggen.

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score van minstens 13 punten behalen in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria.

WAT MOET U NOG WETEN OVER EEN JEAN MONNET-MODULE?

VERSPREIDING EN EFFECT

Jean Monnet-modules dienen de resultaten van de georganiseerde onderwijs- en onderzoeksactiviteiten te verspreiden en te laten benutten buiten het werkterrein van de rechtstreeks betrokken belanghebbenden. Op die manier wordt het effect van de actie gemaximaliseerd en wordt een systemische verandering bewerkstelligd.

Om het effect te vergroten, moeten de verspreidingsactiviteiten niet alleen betrekking hebben op de ontwikkeling en het aanbod van open leermiddelen, maar ook op de ontplooiing van open onderwijsactiviteiten om gelijke tred te houden met de technologische vooruitgang. Een en ander is bevorderlijk voor flexibelere en creatievere manieren van leren. Bovendien kunnen zo meer studenten, beroepsmensen, beleidsmakers en andere belanghebbende groepen worden bereikt.

Alle coördinatoren van Jean Monnet-modules wordt gevraagd het hen betreffende onderdeel van het specifieke online-instrument voor het Erasmus+-programma te actualiseren. In dit instrument wordt alle informatie over de Jean Monnet-activiteiten bijgehouden. Voorts wordt het ten zeerste aangeraden gebruik te maken van de relevante bestaande platforms en instrumenten (bijvoorbeeld de Jean Monnet-database en de virtuele Jean Monnet-gemeenschap). Deze onderdelen behoren tot het overkoepelende IT-instrument voor het Erasmus+-programma en houden het grote publiek geïnformeerd over de instellingen en de Jean Monnet-cursussen die zij aanbieden. Bursalen wordt gevraagd dit instrument geregeld te actualiseren met de resultaten van hun werkzaamheden.

Coördinatoren van Jean Monnet-modules worden aangemoedigd:

- tijdens de subsidieperiode minstens één intercollegiaal getoetst artikel te publiceren;
- deel te nemen aan verspreidings- en informatie-evenementen op nationaal en Europees niveau;
- evenementen te organiseren (colleges, seminars, workshops enzovoort) met beleidsmakers op lokaal (bijvoorbeeld burgemeesters en raadsleden), regionaal en nationaal niveau alsook met maatschappelijke organisaties en met scholen;
- de resultaten van hun activiteiten te verspreiden door seminars of colleges te organiseren die zich richten tot en afgestemd zijn op het grote publiek en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld;
- netwerken te vormen met andere coördinatoren van modules, expertisecentra, houders van Jean Monnet-leerstoelen en gesteunde instellingen;
- open leermiddelen toe te passen en niet alleen de samenvattingen, de inhoudelijke opzet en het tijdschema van hun activiteiten, maar ook de verwachte resultaten te publiceren.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

De maximale subsidie bedraagt 30 000 EUR en kan ten hoogste 75 % uitmaken van de totale kosten van de Jean Monnet-module.

De voor Jean Monnet-activiteiten verleende subsidie wordt berekend volgens een systeem dat berust op een combinatie van schalen voor de kosten per eenheid en vaste steunbedragen. De hierbij gehanteerde methode is gebaseerd op de berekende nationale onderwijskosten per uur. De volgende methode wordt gehanteerd:

- **schaal voor de onderwijskosten per eenheid:** de berekende nationale eenheidskosten per uur D.1 worden vermenigvuldigd met het aantal lesuren;
- **aanvullend vast steunbedrag:** de hierboven vermelde kostenbasis wordt verhoogd met 40 % voor een Jean Monnet-module.

De definitieve subsidie wordt dan bepaald door het maximale EU-steunpercentage (75 %) toe te passen op de totale berekende subsidie zonder het maximale subsidiebedrag voor een Jean Monnetmodule (30 000 EUR) te overschrijden.

De specifieke bedragen die gelden voor Jean Monnet-modules zijn te vinden in dit deel van de programmagids onder "Kosten per eenheid voor Jean Monnet-acties", aan het eind van het hoofdstuk "Jean Monnet-activiteiten".

JEAN MONNET-LEERSTOLEN

WAT IS EEN JEAN MONNET-LEERSTOEL?

Een Jean Monnet-leerstoel is een leeropdracht met een specialisatie in EU-studies voor universiteitsprofessoren, met een looptijd van drie jaar. Een Jean Monnet-leerstoel is slechts door één professor bekleed, die per academiejaar minstens 90 lesuren doceert.

WELKE ACTIVITEITEN WORDEN ONDERSTEUND DOOR DEZE ACTIE?

Voornaamste activiteiten (minimaal 90 uur per academisch jaar):

- het onderwijs in EU-studies verdiepen als onderdeel van een officieel studieprogramma van een instelling voor hoger onderwijs;
- voor toekomstige beroepsbeoefenaars diepgaand onderwijs in EU-aangelegenheden verzorgen op gebieden waarnaar steeds meer vraag bestaat op de arbeidsmarkt.

Aanvullende activiteiten:

- onderwijs/lezingen geven voor studenten van andere departementen (bijvoorbeeld architectuur, geneeskunde enzovoort) om hen beter voor te bereiden op hun toekomstige beroepsleven;
- de jonge generatie leraren en onderzoekers aanmoedigen, adviseren en begeleiden als mentor met betrekking tot domeinen van EU-studies;
- onderzoek naar EU-onderwerpen verrichten, superviseren en toezicht daarop uitoefenen, ook voor andere onderwijsniveaus zoals de lerarenopleiding en het verplichte onderwijs;
- activiteiten organiseren (conferenties, seminars/webinars, workshops enzovoort) die gericht zijn op beleidsmakers op lokaal, regionaal en nationaal niveau, alsook op het maatschappelijk middenveld.

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE DEELNEMEN AAN EEN JEAN MONNETLEERSTOEL?

Jean Monnet-leerstoelen zijn wezenlijk verbonden aan de instelling voor hoger onderwijs die de subsidieovereenkomst afsluit of waarop het subsidiebesluit betrekking heeft.

Jean Monnet-leerstoelen zijn verankerd in de officiële academische activiteiten van de betrokken instelling. De instellingen voor hoger onderwijs wordt gevraagd de houders van een Jean Monnetleerstoel te ondersteunen in hun denkprocessen, onderwijs- en onderzoeksactiviteiten door de cursussen in zo veel mogelijk studieprogramma's aan te bieden; ze dienen de ontwikkelde onderwijsactiviteiten te erkennen.

De instellingen voor hoger onderwijs dragen de eindverantwoordelijkheid voor hun aanvragen. Ze dienen de activiteiten van een Jean Monnet-leerstoel tijdens de gehele looptijd van het project in stand te houden. Indien de instelling verplicht is een houder van de leerstoel te vervangen, moet een schriftelijk verzoek om goedkeuring worden toegezonden aan het Uitvoerend Agentschap.

Bovendien moet de voorgestelde nieuwe houder van de leerstoel beschikken over een even grondige specialistische kennis inzake EU-studies.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM EEN JEAN MONNET-LEERSTOEL TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een Jean Monnet-leerstoel moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

Wie kan een aanvraag indienen?	Instellingen voor hoger onderwijs (IHO's) die gevestigd zijn in een willekeurig land over de hele wereld. In programmalanden gevestigde IHO's moeten in het bezit zijn van een geldig Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE). Deelnemende IHO's uit partnerlanden dienen niet in het bezit te zijn van een ECHE. Natuurlijke personen kunnen niet rechtstreeks een subsidie aanvragen.
Profiel voor Jean Monnet	Houders van een Jean Monnet-leerstoel moeten vast verbonden zijn - als professor aan de aanvragende instelling. Zij mogen geen "gasthoogleraar" (visiting professor) zijn aan de IHO die de subsidie aanvraagt.
Projectduur	Drie jaar.

Duur van de activiteit	<p>Een Jean Monnet-leerstoel wordt bekleed door slechts één professor.</p> <p>Houders van een Jean Monnet-leerstoel moeten minimaal 90 uren per academiejaar (gedurende drie opeenvolgende jaren) doceren en ten minste één aanvullende activiteit als hierboven vermeld per academiejaar uitvoeren.</p> <p>Ten minste één van de hierboven beschreven aanvullende activiteiten moet worden voorgesteld.</p> <p>De lesuren omvatten de aan directe contacten bestede tijd in het kader van groepscolleges, seminars, werkcolleges (tutorials) en kunnen deze activiteiten integreren in een vorm van afstandsonderwijs, zij het dan zonder individueel onderwijs en/of toezicht.</p>
Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.
Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 22 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan op 1 september van datzelfde jaar.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Projecten worden beoordeeld op grond van de volgende criteria:

Relevantie van het project (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin het voorstel relevant is voor: <ul style="list-style-type: none"> – de doelstellingen en prioriteiten van de actie (zie het gedeelte "Wat zijn de doelstellingen van Jean Monnet-acties?"). ▪ De mate waarin het voorstel: <ul style="list-style-type: none"> – de ontwikkeling van nieuwe onderwijs-, onderzoeks- of debatactiviteiten bevordert; – voorziet in het gebruik van nieuwe methoden, instrumenten en technologieën; – Europese studies en EU-kwesties promoot en de zichtbaarheid daarvan vergroot, zowel binnen de instelling die deelneemt aan de Jean Monnetactie, als daarbuiten. ▪ De relevantie van het voorstel voor de prioritaire doelen van de actie: <ul style="list-style-type: none"> – instellingen of wetenschappers die nog geen financiële steun krijgen in het kader van de Jean Monnet-activiteiten. – specifieke aan de EU gerelateerde onderwerpen in studierichtingen waar Europese aspecten zich tot dusver slechts in beperkte mate lieten gevoelen, maar die steeds meer invloed daarvan ondervinden.
Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van het werkprogramma, met inbegrip van geschikte fasen ter voorbereiding, uitvoering, evaluatie, follow-up en verspreiding. ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen, activiteiten en het voorgestelde budget. ▪ De kwaliteit en praktische uitvoerbaarheid van de voorgestelde methode.
Kwaliteit van het projectteam (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het voorstel wordt ingediend ten gunste van een wetenschapper met een uitstekend profiel op een specifiek domein van EU-studies. De relevantie van het profiel en de deskundigheid, zowel op wetenschappelijk vlak als daarbuiten, van het vooraanstaande personeel dat betrokken is bij de in het project voorgestelde activiteiten.
Effect en verspreiding (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de resultaten van de onderwijsactiviteiten te evalueren. ▪ De potentiële effecten van het project: <ul style="list-style-type: none"> – op de instelling die optreedt als gastorganisatie voor de Jean Monnetactie; – op de studenten en lerenden aan wie de Jean Monnet-actie ten goede komt; – op andere organisaties en personen die betrokken zijn op lokaal, regionaal, nationaal en/of Europees niveau. ▪ De geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de resultaten van de activiteiten binnen en buiten de instelling die optreedt als gastorganisatie voor de Jean Monnet-actie. <p>Voor zover van toepassing, de mate waarin het voorstel beschrijft hoe geproduceerde documenten, materiaal en media vrij toegankelijk worden gemaakt en gepromoot onder open licenties en zonder onevenredige beperkingen op te leggen.</p>

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score van minstens 13 punten behalen in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria.

WAT MOET U NOG WETEN OVER EEN JEAN MONNET-LEERSTOEL?

VERSPREIDING EN EFFECT

Houders van Jean Monnet-leerstoelen dienen de resultaten van de georganiseerde activiteiten te verspreiden en te laten benutten buiten het werkkterrein van de rechtstreeks betrokken belanghebbenden. Op die manier wordt het effect van de actie gemaximaliseerd en wordt een systemische verandering bewerkstelligd.

Om het effect te vergroten, moeten de leerstoelhouders in het kader van hun verspreidingsactiviteiten niet alleen open leermiddelen ontwikkelen en beschikbaar stellen, maar ook open onderwijsactiviteiten ontplooiën om gelijke tred te houden met de technologische vooruitgang. Een en ander is bevorderlijk voor flexibelere en creatievere manieren van leren. Bovendien kunnen zo meer studenten, beroepsmensen, beleidsmakers en andere belanghebbende groepen worden bereikt.

Alle houders van Jean Monnet-leerstoelen wordt gevraagd het hen betreffende onderdeel van het specifieke online-instrument voor het Erasmus+-programma te actualiseren. In dit instrument wordt alle informatie over de Jean Monnet-activiteiten bijgehouden. Voorts wordt het ten zeerste aangeraden gebruik te maken van de relevante bestaande platforms en instrumenten (bijvoorbeeld de Jean Monnet-database en de virtuele Jean Monnet-gemeenschap). Deze functies maken deel uit van het overkoepelende IT-instrument voor het Erasmus+-programma en houden het grote publiek geïnformeerd over de instellingen en de Jean Monnet-cursussen die zij aanbieden. Bursalen wordt gevraagd dit instrument geregeld te actualiseren met de resultaten van hun werkzaamheden.

Houders van Jean Monnet-leerstoelen worden aangemoedigd:

- tijdens de subsidieperiode minstens één boek te publiceren via de universitaire pers. De publicatiekosten en, zo nodig, de vertaalkosten worden deels gedekt door de subsidie;
- deel te nemen aan verspreidings- en informatie-evenementen op nationaal en Europees niveau;
- evenementen te organiseren (colleges, seminars, workshops enzovoort) met beleidsmakers op lokaal (bijvoorbeeld burgemeesters en raadsleden), regionaal en nationaal niveau alsook met maatschappelijke organisaties en met scholen;
- de resultaten van hun activiteiten te verspreiden door seminars of colleges te organiseren die zich richten tot en afgestemd zijn op het grote publiek en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld;
- netwerken te vormen met andere houders van Jean Monnet-leerstoelen, coördinatoren van modules, expertisecentra en gesteunde instellingen;
- open leermiddelen toe te passen en niet alleen de samenvattingen, de inhoudelijke opzet en het tijdschema van hun activiteiten, maar ook de verwachte resultaten te publiceren.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

De maximale subsidie bedraagt 50 000 EUR en kan ten hoogste 75 % uitmaken van de totale kosten van de Jean Monnet-leerstoel.

De voor Jean Monnet-activiteiten verleende subsidie wordt berekend volgens een systeem dat berust op een combinatie van schalen voor de kosten per eenheid en vaste steunbedragen. De hierbij gehanteerde methode is gebaseerd op de berekende nationale onderwijskosten per uur. De volgende methode wordt gehanteerd:

- **schaal voor de onderwijskosten per eenheid:** de berekende nationale eenheidskosten voor onderwijs per uur D.1 worden vermenigvuldigd met het aantal lesuren voor de Jean Monnetleerstoel;
- **aanvullend vast steunbedrag:** de hierboven vermelde kostenbasis wordt verhoogd met 10 % voor een Jean Monnet-leerstoel. In deze verhoging is rekening gehouden met de aanvullende academische activiteiten die deel uitmaken van een leerstoel, zoals personeelskosten, reis- en verblijfkosten, verspreidingskosten, kosten voor lesmateriaal, indirecte kosten enzovoort.

De definitieve subsidie wordt dan bepaald door het maximale EU-steunpercentage (75 %) toe te passen op het totale berekende bedrag zonder het maximale subsidiebedrag voor een Jean Monnetleerstoel (50 000 EUR) te overschrijden.

De specifieke bedragen die gelden voor Jean Monnet-leerstoelen zijn te vinden in dit deel van de programmagids onder "Kosten per eenheid voor Jean Monnet-acties", aan het eind van het hoofdstuk "Jean Monnet-activiteiten".

JEAN MONNET-EXPERTISECENTRA

WAT IS EEN JEAN MONNET-EXPERTISECENTRUM?

Een Jean Monnet-expertisecentrum is een competentie- en kenniscentrum met betrekking tot EU-onderwerpen.

Een Jean Monnet-expertisecentrum bundelt de deskundigheid en competenties van deskundigen op hoog niveau en beoogt synergieën tot stand te brengen tussen de diverse disciplines en hulpbronnen die bestaan voor Europese studies. Verder ontplooit dit centrum gezamenlijke transnationale activiteiten en brengt het structurele banden tot stand met academische instellingen in andere landen. Het maakt ook laagdrempelige toegang mogelijk voor het maatschappelijk middenveld.

Voor Jean Monnet-expertisecentra is een sleutelrol weggelegd bij het bereiken van studenten uit faculteiten die zich doorgaans niet bezighouden met EU-kwesties; ze smeden ook nauwere banden met beleidsmakers, ambtenaren, maatschappelijke organisaties en met het brede publiek.

WELKE ACTIVITEITEN WORDEN ONDERSTEUND DOOR DEZE ACTIE?

Een Jean Monnet-expertisecentrum moet een strategisch driejarenplan ontwikkelen waarin een breed scala aan activiteiten is opgenomen, waaronder:

- organiseren en coördineren van menselijke hulpbronnen en documentatiehulpmiddelen met betrekking tot EU-studies;
- leiden van onderzoeksactiviteiten in verband met specifieke EU-onderwerpen;
- stelselmatig publiceren van resultaten van onderzoeksactiviteiten;
- ontwikkelen van cursusmateriaal en instrumenten over EU-onderwerpen met het doel de bestaande cursussen en studieprogramma's te actualiseren en aan te vullen (onderwijsfunctie);
- stimuleren van debatten en uitwisseling van ervaringen over de EU, waar mogelijk in samenwerking met lokale belanghebbenden en/of vertegenwoordigingen van de EU in de lidstaten en EU-delegaties in derde landen (functie als denktank); .

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE DEELNEMEN AAN EEN JEAN MONNETEXPERTISECENTRUM?

Van instellingen voor hoger onderwijs (IHO's) die van plan zijn een Jean Monnet-expertisecentrum op te zetten, wordt verwacht dat zij zich bezinnen over de strategische ontwikkeling daarvan. De IHO's moeten niet alleen begeleiding, maar ook een visie bieden voor de beste experts onder hun onderwijs- en onderzoekspersoneel met het doel synergieën tot stand te brengen die ruimte bieden voor samenwerking op hoog niveau met betrekking tot specifieke EU-onderwerpen. De IHO's moeten de initiatieven van het centrum ondersteunen en promoten, en bijstand verlenen bij de ontwikkeling daarvan.

Instellingen voor hoger onderwijs dienen de activiteiten van een Jean Monnet-expertisecentrum tijdens de gehele looptijd van het project in stand te houden. Indien dat nodig blijkt, moeten ze de academische coördinator vervangen. Indien de instelling verplicht is de oorspronkelijke academische coördinator te vervangen, moet een schriftelijk verzoek om goedkeuring worden toegezonden aan het Uitvoerend Agentschap.

Aan een expertisecentrum kan worden meegewerkt door diverse instellingen en organisaties die in dezelfde stad of regio gevestigd zijn. Het moet hoe dan ook gaan om een duidelijk geprofileerde instelling of organisatie die gespecialiseerd is in EU-studies. Een instelling voor hoger onderwijs moet als gastorganisatie optreden.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM EEN JEAN MONNET-EXPERTISECENTRUM TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een Jean Monnet-expertisecentrum moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

Wie kan een aanvraag indienen?	Instellingen voor hoger onderwijs (IHO's) die gevestigd zijn in een willekeurig land over de hele wereld. In programmalanden gevestigde IHO's moeten in het bezit zijn van een geldig Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE). Deelnemende IHO's uit partnerlanden hoeven niet in het bezit te zijn van een ECHE. Natuurlijke personen kunnen niet rechtstreeks een subsidie aanvragen.
Projectduur	Drie jaar.
Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.
Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 22 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan op 1 september van datzelfde jaar.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.
Overige criteria	Er kan tegelijkertijd slechts steun worden verleend aan één Jean Monnetexpertisecentrum per instelling voor hoger onderwijs.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Projecten worden beoordeeld op grond van de volgende criteria:

Relevantie van het project (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin het voorstel relevant is voor: <ul style="list-style-type: none"> – de doelstellingen en prioriteiten van de actie (zie onder "Wat zijn de doelstellingen van Jean Monnet-acties?" en "Wat is een Jean Monnet-expertisecentrum?"). ▪ De mate waarin het voorstel: <ul style="list-style-type: none"> – de ontwikkeling van nieuwe onderwijs-, onderzoeks- of debatactiviteiten bevordert; – aantoonbaar dat het academische meerwaarde oplevert; – Europese studies en EU-kwesties promoot en de zichtbaarheid daarvan vergroot, zowel binnen de instelling die optreedt als gastorganisatie voor de Jean Monnet-activiteiten, als daarbuiten. ▪ De relevantie van het voorstel voor de prioritaire doelen van de actie: <ul style="list-style-type: none"> – instellingen of wetenschappers die nog geen financiële steun krijgen in het kader van de Jean Monnet-activiteiten.
Kwaliteit van projectontwerp en uitvoering (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van het werkprogramma, met inbegrip van geschikte fasen ter voorbereiding, uitvoering, evaluatie, follow-up en verspreiding; ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen, activiteiten en het voorgestelde budget; ▪ De kwaliteit en praktische uitvoerbaarheid van de voorgestelde methode.
Kwaliteit van het projectteam (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De relevantie van het profiel en de deskundigheid, zowel op wetenschappelijk vlak als daarbuiten, van het vooraanstaande personeel dat betrokken is bij de in het project voorgestelde activiteiten.

<p>Effect en verspreiding (maximaal 25 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de resultaten van de onderwijsactiviteiten te evalueren; ▪ De potentiële effecten van het project: <ul style="list-style-type: none"> – op de instelling(en) die deelneemt/deelnemen aan de Jean Monnet-actie; – op de studenten en lerenden aan wie de Jean Monnet-actie ten goede komt; – op andere organisaties en personen die betrokken zijn op lokaal, regionaal, nationaal en/of Europees niveau. ▪ De geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de resultaten van de activiteiten binnen en buiten de instelling die optreedt als gastorganisatie voor de Jean Monnet-actie; ▪ Voor zover van toepassing, de mate waarin het voorstel beschrijft hoe geproduceerde documenten, materiaal en media vrij toegankelijk worden gemaakt en gepromoot onder open licenties zonder dat er onevenredige beperkingen worden opgelegd.
---	--

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score van minstens 13 punten behalen in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria.

WAT MOET U NOG WETEN OVER EEN JEAN MONNET-EXPERTISECENTRUM?

VERSPREIDING EN EFFECT

Jean Monnet-expertisecentra dienen de resultaten van de georganiseerde onderwijs- en onderzoeksactiviteiten te verspreiden en te laten benutten buiten het werkkterrein van de rechtstreeks betrokken belanghebbenden. Op die manier wordt het effect van de actie gemaximaliseerd en wordt er een systemische verandering bewerkstelligd.

Om het effect te vergroten, moeten de verenigingen in hun verspreidingsactiviteiten niet alleen open leermiddelen ontwikkelen en beschikbaar stellen, maar ook open onderwijsactiviteiten ontplooiën om gelijke tred te houden met de technologische vooruitgang. Een en ander is bevorderlijk voor flexibelere en creatievere manieren van leren. Bovendien kunnen zo meer studenten, beroepsmensen, beleidsmakers en andere belanghebbende groepen worden bereikt.

Alle Jean Monnet-expertisecentra wordt gevraagd het hen betreffende onderdeel van het specifieke online-instrument voor het Erasmus+-programma te actualiseren. In dit instrument wordt alle informatie over de Jean Monnet-activiteiten bijgehouden. Voorts wordt het ten zeerste aangeraden gebruik te maken van de relevante bestaande platforms en instrumenten (bijvoorbeeld de Jean Monnet-database en de virtuele Jean Monnet-gemeenschap). Deze functies maken deel uit van het overkoepelende IT-instrument voor het Erasmus+-programma en houden het grote publiek geïnformeerd over de instellingen en de Jean Monnet-cursussen die zij aanbieden. Ontvangers van een subsidie wordt gevraagd dit instrument geregeld te actualiseren met de resultaten van hun werkzaamheden.

Expertisecentra worden aangemoedigd:

- deel te nemen aan verspreidings- en informatie-evenementen op Europees en nationaal niveau;
- evenementen te organiseren (lezingen, seminars, workshops enzovoort) met beleidsmakers op lokaal (bijvoorbeeld burgemeesters en raadsleden), regionaal en nationaal niveau, alsook met maatschappelijke organisaties en scholen;
- de resultaten van hun activiteiten te verspreiden door seminars of colleges te organiseren die zich richten tot en afgestemd zijn op het grote publiek en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld;
- netwerken te vormen met andere expertisecentra, houders van Jean Monnet-leerstoelen, coördinatoren van modules enzovoort;
- open leermiddelen toe te passen en niet alleen de samenvattingen, de inhoudelijke opzet en het tijdschema van hun activiteiten, maar ook de verwachte resultaten te publiceren.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

Indien het project wordt geselecteerd, gelden de volgende financieringsregels voor de subsidie:

Subsidiabele kosten		Financierings mechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Activiteitskosten	<p>Subsidiabele directe kosten</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Personeelskosten ▪ Reis- en verblijfkosten ▪ Uitbestedingskosten (maximaal 30 % van de subsidiabele directe kosten) <p>Uitrustingskosten (maximaal 10 % van de subsidiabele directe kosten)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Onderwijskosten ▪ Overige kosten (met inbegrip van de kosten van een verplichte financiële audit/auditcertificaat). <p>Subsidiabele indirecte kosten</p> <p>Een vast bedrag van ten hoogste 7% van de subsidiabele directe projectkosten is subsidiabel als indirecte kosten, zijnde de door de begunstigde gemaakte algemene administratiekosten die niet al worden gedekt door de subsidiabele directe kosten (bv. elektriciteits- of internetkosten, kosten voor lokalen enz.) maar die aan het project kunnen worden toegerekend.</p>	Werkelijke kosten	80 % van de totale subsidiabele kosten (tenzij de aanvrager verzoekt om een lager subsidie percentage) Maximaal 100 000 EUR	Voorwaardelijk: er worden kosten gemaakt die betrekking hebben op de activiteit en noodzakelijk zijn voor de uitvoering ervan.

JEAN MONNET-STEUN AAN VERENIGINGEN

Deze Jean Monnet-actie ondersteunt verenigingen die specifiek tot doel hebben een bijdrage te leveren aan het bestuderen van het Europese-integratieproces. Dergelijke verenigingen moeten interdisciplinair zijn en openstaan voor alle belangstellende professoren, docenten en onderzoekers die zich specialiseren in EU-kwesties in de betrokken landen of regio's. Ze moeten representatief zijn voor de academische gemeenschap op het gebied van EU-studies op regionaal, nationaal of supranationaal niveau.

WELKE ACTIVITEITEN WORDEN ONDERSTEUND DOOR DEZE ACTIE?

Tijdens de subsidieperiode kunnen de verenigingen doorgaans een breed scala aan activiteiten ontplooiën, zoals:

- het organiseren en uitvoeren van wettelijk voorgeschreven werkzaamheden van verenigingen die zich bezighouden met EU-studies en EU-kwesties (bijvoorbeeld nieuwsbrieven publiceren, websites opzetten, jaarlijkse bestuursvergaderingen organiseren, specifieke promotieevenementen op touw zetten met het doel meer bekendheid te geven aan EU-onderwerpen enzovoort);
- het verrichten van onderzoek naar specifieke Europese vraagstukken om lokale, regionale, nationale en Europese beleidsmakers van advies te voorzien en het verspreiden van de resultaten onder de bij deze vraagstukken betrokken instellingen, met inbegrip van de EU-instellingen en het grote publiek om aldus actief burgerschap te stimuleren.

WAT IS DE ROL VAN VERENIGINGEN?

Jean Monnet-verenigingen moeten fungeren als ijkpunt in de door hen bestreken EU-domeinen.

Er is voor hen een rol weggelegd als multiplicator. Zij verspreiden kennis en dragen ook bij aan het verzamelen en benutten van informatie; verder voeren ze analyses uit en bieden ze een visie op specifieke onderwerpen.

De verenigingen dragen de eindverantwoordelijkheid voor hun voorstellen. Ze zijn verplicht de in hun werkprogramma beschreven activiteiten uit te voeren tijdens de volledige subsidieperiode.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM JEAN MONNET-STEUN AAN VERENIGINGEN TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan verenigingen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

Wie kan een aanvraag indienen?	<p>Elke vereniging van professoren en onderzoekers met een specialisatie in EU-studies en gevestigd in een willekeurig land over de hele wereld.</p> <p>De vereniging moet specifiek tot doel hebben een bijdrage te leveren aan het bestuderen van het Europese-integratieproces op nationaal of transnationaal niveau.</p> <p>De vereniging moet interdisciplinair zijn.</p> <p>Er wordt alleen steun verleend aan officieel geregistreerde verenigingen met een onafhankelijke rechtsstatus.</p> <p>Natuurlijke personen kunnen niet rechtstreeks een subsidie aanvragen.</p>
Projectduur	Drie jaar.
Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.
Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 22 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan op 1 september van datzelfde jaar.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Projecten worden beoordeeld op grond van de volgende criteria:

Relevantie van het project (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin het voorstel relevant is voor: <ul style="list-style-type: none"> – de doelstellingen en prioriteiten van de actie (zie onder "Wat is het doel van Jean Monnet-acties?" en "Wat is Jean Monnet-steun aan verenigingen?"). ▪ De mate waarin het voorstel: <ul style="list-style-type: none"> – geschikt is ter ondersteuning van de activiteiten binnen het statutaire werkterrein van de vereniging en ter bevordering van onderzoek over EU-kwesties; – advies aan beleidsmakers op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau ten goede komt. ▪ De relevantie van het voorstel voor de prioritaire doelen van de actie: <ul style="list-style-type: none"> – verenigingen die nog geen financiële steun krijgen in het kader van de Jean Monnet-activiteiten.
Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van het werkprogramma, met inbegrip van geschikte fasen ter voorbereiding, uitvoering, evaluatie, follow-up en verspreiding. ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen, activiteiten en het voorgestelde budget. ▪ De kwaliteit en praktische uitvoerbaarheid van de voorgestelde methode.
Kwaliteit van het projectteam (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De relevantie van het profiel en de deskundigheid, zowel op wetenschappelijk vlak als daarbuiten, van het vooraanstaande personeel dat betrokken is bij de in het project voorgestelde activiteiten.
Effect en verspreiding (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de resultaten van de activiteiten te evalueren. ▪ De potentiële effecten van het project: <ul style="list-style-type: none"> – op de vereniging(en) die deelneemt/deelnemen aan de Jean Monnet-actie; – op andere organisaties en beleidsmakers op lokaal, regionaal, nationaal en/of Europees niveau. ▪ De geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de resultaten van de activiteiten binnen en buiten de vereniging die optreedt als gastorganisatie voor de Jean Monnet-actie.

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score van minstens 13 punten behalen in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria.

WAT MOET U NOG WETEN OVER JEAN MONNET-STEUN AAN VERENIGINGEN?

VERSPREIDING EN EFFECT

De voor deze actie geselecteerde verenigingen dienen de resultaten van hun promotieactiviteiten te verspreiden en te laten benutten buiten het werkterrein van de rechtstreeks betrokken belanghebbenden. Op die manier wordt het effect van de actie gemaximaliseerd en wordt een systemische verandering bewerkstelligd.

Om het effect te vergroten, moeten de verenigingen in hun verspreidingsactiviteiten niet alleen open leermiddelen ontwikkelen en beschikbaar stellen, maar ook open onderwijsactiviteiten ontplooiën om gelijke tred te houden met de technologische vooruitgang. Een en ander is bevorderlijk voor flexibelere en creatievere manieren van leren. Bovendien kunnen zo meer studenten, beroepsmensen, beleidsmakers en andere belanghebbende groepen worden bereikt.

Alle verenigingen waaraan een Jean Monnet-subsidie wordt verleend, wordt gevraagd het hen betreffende onderdeel van het specifieke online-instrument voor het Erasmus+-programma te actualiseren. In dit instrument wordt alle informatie over de Jean Monnet-activiteiten bijgehouden. Voorts wordt het ten zeerste aangeraden gebruik te maken van de relevante bestaande platforms en instrumenten (bijvoorbeeld de Jean Monnet-database en de virtuele Jean Monnet-gemeenschap). Deze functies maken deel uit van het overkoepelende IT-instrument voor het Erasmus+-programma en houden het grote publiek geïnformeerd over de verenigingen en de Jean Monnet-activiteiten die zij aanbieden. Bursalen wordt gevraagd dit instrument geregeld te actualiseren met de resultaten van hun werkzaamheden.

Indien het project wordt geselecteerd, gelden de volgende financieringsregels voor de subsidie: Jean Monnet-Steun aan Verenigingen

Subsidiabele kosten		Financierings mechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Activiteitskosten	<p>Subsidiabele directe kosten</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Personeelskosten ▪ Reis- en verblijfkosten ▪ Uitbestedingskosten (maximaal 30 % van de subsidiabele directe kosten) ▪ Uitrustingskosten (maximaal 10 % van de subsidiabele directe kosten) ▪ Onderwijskosten ▪ Overige kosten (met inbegrip van de kosten van een verplichte financiële audit/auditcertificaat). <p>Subsidiabele indirecte kosten</p> <p>Een vast bedrag van ten hoogste 7% van de subsidiabele directe projectkosten is subsidiabel als indirecte kosten, zijnde de door de begunstigde gemaakte algemene administratiekosten die niet al worden gedekt door de subsidiabele directe kosten (bv. elektriciteits- of internetkosten, kosten voor lokalen enz.) maar die aan het project kunnen worden toegerekend.</p>	Werkelijke kosten	<p>Maximaal 50 000 EUR</p> <p>80 % van de totale subsidiabele kosten (tenzij de aanvrager verzoekt om een lager subsidie percentage).</p>	Voorwaardelijk: de doelstellingen en het werkprogramma moeten duidelijk worden uiteengezet in het aanvraag-formulier

JEAN MONNET-NETWERKEN (BELEIDSDEBATTEN MET DE ACADEMISCHE WERELD)

WAT IS EEN JEAN MONNET-NETWERK?

Jean Monnet-netwerken bevorderen de oprichting en ontwikkeling van consortia bestaande uit internationale spelers (IHO's, onderzoekscentra, verenigingen enz.) op het gebied van EU-studies.

Zij dragen bij aan het verzamelen van informatie, uitwisselen van praktijken, opbouwen van kennis en bevorderen van het Europese-integratieproces wereldwijd. Deze actie verleent ook steun aan de verbetering van bestaande netwerken die specifieke activiteiten ondersteunen en die met name jongere onderzoekers aanmoedigen zich te verdiepen in thema's die verband houden met de EU.

Deze projecten berusten op voorstellen met de nadruk op activiteiten die niet op nationaal niveau met succes te verwezenlijken zijn. Bij deze projecten moeten minstens drie partnerorganisaties (de aanvragende instelling meegerekend) uit drie verschillende landen betrokken zijn. Het doel is projecten op te zetten die niet zozeer een nationale als wel een multinationale dimensie hebben.

WELKE ACTIVITEITEN WORDEN ONDERSTEUND DOOR DEZE ACTIE?

Gedurende de looptijd van een project kunnen de netwerken doorgaans een breed scala aan activiteiten ontplooiën, zoals:

- het verzamelen van informatie en resultaten van de methoden die worden toegepast in onderzoek en onderwijs op hoog niveau over EU-onderwerpen;
- het verbeteren van de samenwerking tussen verschillende instellingen voor hoger onderwijs en andere relevante organen in geheel Europa en wereldwijd;
- het uitwisselen van kennis en ervaringen met het oog op de wederzijdse verbetering van goede praktijken;
- het bevorderen van samenwerking en het opzetten van een platform voor kennisuitwisseling op hoog niveau met de publieke actoren en de diensten van de Europese Commissie over uitermate relevante EU-onderwerpen.

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE DEELNEMEN AAN JEAN MONNET-NETWERKEN?

Jean Monnet-verenigingen moeten fungeren als ijkpunt in de door hen bestreken EU-domeinen.

Er is voor hen een rol weggelegd als multiplicator. Zij verspreiden kennis en dragen ook bij aan het verzamelen en benutten van informatie; verder voeren ze analyses uit en bieden ze een visie op specifieke onderwerpen.

De verenigingen dragen de eindverantwoordelijkheid voor hun voorstellen. Ze zijn verplicht de in hun werkprogramma beschreven activiteiten uit te voeren tijdens de volledige subsidieperiode.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM JEAN MONNET-STEUN AAN NETWERKEN TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een Jean Monnet-netwerk moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

Wie kan een aanvraag indienen?	<p>Een instelling voor hoger onderwijs (IHO) of een andere organisatie die gevestigd is in een willekeurig land over de hele wereld. In een Erasmus+-programmaland gevestigde IHO's moeten in het bezit zijn van een geldig Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE). Deelnemende IHO's uit partnerlanden dienen niet in het bezit te zijn van een ECHE.</p> <p>De aanvrager moet de coördinator zijn van het netwerk dat minimaal drie deelnemende organisaties uit drie verschillende landen omvat.</p> <p>Er mag geen financiële steun worden aangevraagd door de aangeduide Europese instellingen met een doelstelling van Europees belang (als geïdentificeerd in de verordening tot vaststelling van het Erasmus+-programma).</p>
Projectduur	Drie jaar.
Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.

Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 22 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan op 1 september van datzelfde jaar.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Projecten worden beoordeeld op grond van de volgende criteria:

Relevantie van het project (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin het voorstel relevant is voor: <ul style="list-style-type: none"> – de doelstellingen en prioriteiten van de actie (zie onder "Wat zijn de doelstellingen van Jean Monnet-acties?" en "Wat is een Jean Monnet-netwerk?"). ▪ De mate waarin het voorstel: <ul style="list-style-type: none"> – de ontwikkeling van nieuwe onderwijs-, onderzoeks- of debatactiviteiten bevordert; – aantoonst dat het academische meerwaarde oplevert; – Europese studies en EU-kwesties promoot en de zichtbaarheid daarvan vergroot, zowel binnen de instelling die deelneemt aan de Jean Monnet-actie, als daarbuiten. ▪ De relevantie van het voorstel voor de prioritaire doelen van de actie: <ul style="list-style-type: none"> – instellingen of wetenschappers die nog geen financiële steun krijgen in het kader van de Jean Monnet-activiteiten.
Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van het werkprogramma, met inbegrip van geschikte fasen ter voorbereiding, uitvoering, evaluatie, follow-up en verspreiding. ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen, activiteiten en het voorgestelde budget. ▪ De kwaliteit en praktische uitvoerbaarheid van de voorgestelde methode. ▪ Het ontwerp en beheer van netwerkactiviteiten en van communicatiekanalen tussen de netwerkleden.
Kwaliteit van het projectteam (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De relevantie van het profiel en de deskundigheid, zowel op wetenschappelijk vlak als daarbuiten, van het vooraanstaande personeel dat betrokken is bij de in het project voorgestelde activiteiten. ▪ De samenstelling van het netwerk in termen van geografische dekking en complementariteit van competenties.
Effect en verspreiding (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de resultaten van de onderwijsactiviteiten te evalueren. ▪ De potentiële effecten en het multiplicatoreffect van het project: <ul style="list-style-type: none"> – op de instelling die optreedt als gastorganisatie voor de Jean Monnet-actie alsook op de instellingen die lid zijn van het netwerk; – op de studenten en lerenden aan wie de Jean Monnet-actie ten goede komt; – op andere organisaties en personen die betrokken zijn op lokaal, regionaal, nationaal, transnationaal en/of Europees niveau. ▪ De geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de resultaten van de activiteiten binnen en buiten de instelling die optreedt als gastorganisatie voor de Jean Monnet-actie. ▪ Voor zover van toepassing, de mate waarin het voorstel beschrijft hoe geproduceerde documenten, materiaal en media vrij toegankelijk worden gemaakt en gepromoot onder open licenties en zonder onevenredige beperkingen op te leggen.

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score van minstens 13 punten behalen in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria.

WAT MOET U NOG WETEN OVER JEAN MONNET-STEUN AAN NETWERKEN?

VERSPREIDING EN EFFECT

De voor deze actie geselecteerde netwerken dienen de resultaten van hun activiteiten te verspreiden en te laten benutten buiten het werkkterrein van de rechtstreeks betrokken deelnemers. Op die manier wordt het effect van de actie gemaximaliseerd en wordt een systemische verandering bewerkstelligd.

Om het effect te vergroten, moet er in de verspreidingsactiviteiten van de netwerken worden gezorgd voor de ontwikkeling van instrumenten en de organisatie van evenementen die afgestemd zijn op de nagestreefde doelstellingen.

Alle Jean Monnet-netwerken wordt gevraagd het hen betreffende onderdeel van het specifieke online-instrument voor het Erasmus+-programma te actualiseren. In dit instrument wordt alle informatie over de Jean Monnet-activiteiten bijgehouden. Voorts wordt het ten zeerste aangeraden gebruik te

maken van de relevante bestaande platforms en instrumenten (bijvoorbeeld de Jean Monnet-database en de virtuele Jean Monnet-gemeenschap). Deze functies maken deel uit van het overkoepelende IT-instrument voor het Erasmus+-programma en houden het grote publiek geïnformeerd over de activiteiten van Jean Monnet-netwerken. Bursalen wordt gevraagd dit instrument geregeld te actualiseren met de resultaten van hun werkzaamheden.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

Indien het project wordt geselecteerd, gelden de volgende financieringsregels voor de subsidie:

Subsidiabele kosten		Financierings mechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Activiteitskosten	<p>Subsidiabele directe kosten</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Personeelskosten ▪ Reis- en verblijfkosten ▪ Uitbestedingskosten (maximaal 30 % van de subsidiabele directe kosten) ▪ Uitrustingskosten (maximaal 10 % van de subsidiabele directe kosten) ▪ Onderwijskosten ▪ Overige kosten (met inbegrip van de kosten van een verplichte financiële audit/auditcertificaat). <p>Subsidiabele indirecte kosten</p> <p>Een vast bedrag van ten hoogste 7% van de subsidiabele directe projectkosten is subsidiabel als indirecte kosten, zijnde de door de begunstigde gemaakte algemene administratiekosten die niet al worden gedekt door de subsidiabele directe kosten (bv. elektriciteits- of internetkosten, kosten voor lokalen enz.) maar die aan het project kunnen worden toegerekend.</p>	Werkelijke kosten	<p>Maximaal 300 000 EUR</p> <p>80 % van de totale subsidiabele kosten (tenzij de aanvrager verzoekt om een lager subsidiepercentage)</p>	<p>Voorwaardelijk: de doelstellingen en het werkprogramma moeten duidelijk worden uiteengezet in het aanvraagformulier</p>

JEAN MONNET-PROJECTEN (BELEIDSDEBATTEN MET DE ACADEMISCHE WERELD)

WAT IS EEN JEAN MONNET-PROJECT?

Jean Monnet-projecten ondersteunen innovatie, kruisbestuiving en verspreiding van informatie over de EU. Deze projecten berusten op unilaterale voorstellen - zelfs wanneer andere partners aan de voorgestelde activiteiten deelnemen - en kunnen 12 tot 24 maanden duren.

- Projecten met het oog op **innovatie** verkennen nieuwe invalshoeken en andere methoden met het doel EU-onderwerpen aantrekkelijker te maken en beter af te stemmen op de verschillende soorten doelgroepen (bijvoorbeeld projecten voor "Leren over de EU op school").
- Projecten met het oog op **kruisbestuiving** bevorderen discussie en denkprocessen over EU-kwesties en verbeteren de kennis over de EU en haar werkwijzen. Deze projecten zijn erop gericht het kennisniveau met betrekking tot de EU in specifieke contexten te verhogen.
- Projecten met het oog op de **verspreiding van informatie** hebben voornamelijk betrekking op info- en verspreidingsactiviteiten.

WELKE ACTIVITEITEN WORDEN ONDERSTEUND IN HET KADER VAN JEAN MONNETPROJECTEN?

Gedurende de looptijd van Jean Monnet-projecten kan doorgaans een breed scala aan activiteiten worden ontplooid, zoals:

<p>INNOVATIE</p> <ul style="list-style-type: none">▪ nieuwe methoden, leerinhouden en instrumenten over specifieke EU-onderwerpen ontwikkelen en uittesten;▪ virtuele klaslokalen over specifieke vakgebieden opzetten en in verschillende contexten beproeven;▪ instrumenten voor zelfstudie ontwikkelen, produceren en toepassen ter bevordering van actief burgerschap in de EU;▪ passende leerinhouden en nieuw/aangepast didactisch materiaal ontwikkelen en beschikbaar stellen om in het basis- en secundair onderwijs les te geven over EU-kwesties ("Leren over de EU op school");▪ de initiële opleiding en nascholing ten behoeve van leerkrachten zo ontwikkelen en verzorgen dat zij de geschikte kennis en vaardigheden kunnen verwerven om les te geven over EU-onderwerpen;▪ specifiek op de EU gerichte activiteiten op touw zetten ten behoeve van leerlingen in het basisen secundair onderwijs, alsook in instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding;
<p>KRUISBESTUIVING</p> <ul style="list-style-type: none">▪ de ontwikkeling van EU-studies ondersteunen en/of het kennisniveau verhogen en/of meer dynamiek geven aan een "departement/leerstoel/onderzoeksteam" in een bepaald land binnen een instelling voor hoger onderwijs die specifiek daarin geïnteresseerd is of daaraan behoefte heeft;▪ met betrokkenheid van diverse instellingen tezamen leerinhouden ontwikkelen en gezamenlijk onderwijs aanbieden aan studenten. De deelnemende instellingen kunnen gemeenschappelijke activiteiten organiseren en instrumenten voorbereiden ter ondersteuning van hun cursussen;
<p>VERSPREIDING VAN INFORMATIE</p> <ul style="list-style-type: none">▪ actief informatie- en verspreidingsactiviteiten ondersteunen ten behoeve van overheidspersoneel, deskundigen in specifieke vakgebieden of voor het maatschappelijk middenveld als geheel;▪ conferenties, seminars en/of rondetafels organiseren waarop relevante EU-kwesties worden behandeld, voor een zo breed mogelijke groep van belanghebbenden.

WAT IS DE ROL VAN DE ORGANISATIES DIE DEELNEMEN AAN EEN JEAN MONNETPROJECT?

De instelling die het project voorstelt dient een duidelijke en duurzame strategie uit te stippelen en een gedetailleerd werkprogramma op te stellen waarin ook informatie over de verwachte resultaten wordt opgenomen. De instelling dient de noodzaak van de voorgestelde activiteiten aan te tonen en op te geven aan wie die activiteiten direct en indirect ten goede komen. Voorts moet de instelling waarborgen dat alle deelnemende organisaties een actieve rol vervullen.

De voorstellen worden ondertekend door de wettelijke vertegenwoordiger van de instellingen voor hoger onderwijs (of andere in aanmerking komende organisaties) en moeten informatie verschaffen over de rechtsvorm, doelstellingen en activiteiten van de aanvragende instelling.

De instellingen voor hoger onderwijs (of andere in aanmerking komende organisaties) dragen de eindverantwoordelijkheid voor hun voorstellen. Ze zijn verplicht de in hun projecten beschreven activiteiten uit te voeren tijdens de volledige looptijd van het project.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM EEN JEAN MONNET-PROJECT TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een Jean Monnet-project moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

Wie kan een aanvraag indienen?	Instellingen voor hoger onderwijs of organisaties die gevestigd zijn in een willekeurig land over de hele wereld. In een Erasmus+-programmaland gevestigde IHO's moeten in het bezit zijn van een geldig Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE). Deelnemende IHO's uit partnerlanden dienen niet in het bezit te zijn van een ECHE. In het kader van deze actie mag geen financiële steun worden aangevraagd door de aangeduide instellingen met een doelstelling van Europees belang (als geïdentificeerd in de verordening tot vaststelling van het Erasmus+-programma). Scholen voor basis- en secundair onderwijs mogen geen subsidie aanvragen, maar mogen niettemin actief bijdragen aan de verwezenlijking van de activiteiten.
Projectduur	12, 18 of 24 maanden.
Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.
Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 22 februari om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan op 1 september van datzelfde jaar.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Projecten worden beoordeeld op grond van de volgende criteria:

Relevantie van het project (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin het voorstel relevant is voor: <ul style="list-style-type: none"> – de doelstellingen en prioriteiten van de actie (zie onder "Wat zijn de doelstellingen van Jean Monnet-acties?" en "Wat is een Jean Monnet-project?" ("Innovatie", "Kruisbestuiving", "Verspreiding van informatie")). ▪ De mate waarin het voorstel: <ul style="list-style-type: none"> – de ontwikkeling van nieuwe onderwijs-, onderzoeks- of debatactiviteiten bevordert; – aantoonbaar dat het academische meerwaarde oplevert; – Europese studies en EU-kwesties promoot en de zichtbaarheid daarvan vergroot, zowel binnen de instelling die deelneemt aan de Jean Monnet-actie, als daarbuiten. ▪ De relevantie van het voorstel voor de prioritaire doelen van de actie: <ul style="list-style-type: none"> – instellingen die gevestigd zijn in niet door de Jean Monnetactie bestreken landen.
Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van het werkprogramma, met inbegrip van geschikte fasen ter voorbereiding, uitvoering, evaluatie, follow-up en verspreiding. ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen, activiteiten en het voorgestelde budget. ▪ De kwaliteit en praktische uitvoerbaarheid van de voorgestelde methode. Het ontwerp en beheer van netwerkactiviteiten en van communicatiekanalen tussen de netwerkleden.
Kwaliteit van het projectteam (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De relevantie van het profiel en de deskundigheid, zowel op wetenschappelijk vlak als daarbuiten, van het vooraanstaande personeel dat betrokken is bij de in het project voorgestelde activiteiten. ▪ Voor projecten die zich richten op leerlingen in het basis- en secundair onderwijs: de betrokkenheid van medewerkers met relevante pedagogische vaardigheden.
Effect en verspreiding (maximaal 25 punten)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de resultaten van de onderwijsactiviteiten te evalueren. ▪ De potentiële effecten van het project: <ul style="list-style-type: none"> – op de instelling die optreedt als gastorganisatie voor de Jean Monnet-actie; – op de studenten en lerenden aan wie de Jean Monnet-actie ten goede komt; – op andere organisaties en personen die betrokken zijn op lokaal, regionaal, nationaal en/of Europees niveau. ▪ De geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de resultaten van de activiteiten binnen en buiten de instelling die optreedt als gastorganisatie voor de Jean Monnet-actie. ▪ Voor zover van toepassing, de mate waarin het voorstel beschrijft hoe geproduceerde documenten, materiaal en media vrij toegankelijk worden gemaakt en gepromoot onder open licenties en zonder onevenredige beperkingen op te leggen.

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score van minstens 13 punten behalen in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria.

WAT MOET U NOG WETEN OVER EEN JEAN MONNET-PROJECT?

VERSPREIDING EN EFFECT

Jean Monnet-projecten dienen de resultaten van de activiteiten te verspreiden en te laten benutten buiten het werkkterrein van de rechtstreeks betrokken belanghebbenden. Op die manier wordt het effect van de actie gemaximaliseerd en wordt een systemische verandering bewerkstelligd.

Voor alle Jean Monnet-projecten wordt gevraagd het daarmee samenhangende onderdeel van het specifieke online-instrument voor het Erasmus+-programma te actualiseren. In dit instrument wordt alle informatie over de Jean Monnet-activiteiten bijgehouden. Voorts wordt het ten zeerste aangeraden gebruik te maken van de relevante bestaande platforms en instrumenten (bijvoorbeeld de Jean Monnet-database en de virtuele Jean Monnet-gemeenschap). Deze functies maken deel uit van het overkoepelende IT-instrument voor het Erasmus+-programma en houden het grote publiek geïnformeerd over de resultaten. Bursalen wordt gevraagd dit instrument geregeld te actualiseren met de resultaten van hun werkzaamheden.

De organisatoren van Jean Monnet-projecten worden aangemoedigd:

- deel te nemen aan verspreidings- en informatie-evenementen op nationaal en Europees niveau;
- evenementen te organiseren (colleges, seminars, workshops enzovoort) met beleidsmakers op lokaal (bijvoorbeeld burgemeesters en raadsleden), regionaal en nationaal niveau alsook met maatschappelijke organisaties en met scholen;
- de resultaten van hun activiteiten te verspreiden door seminars of colleges te organiseren die zich richten tot en afgestemd zijn op het grote publiek en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld;
- netwerken te vormen met expertisecentra, houders van Jean Monnet-leerstoelen, coördinatoren van modules en gesteunde instellingen en verenigingen;
- open leermiddelen toe te passen en niet alleen de samenvattingen, de inhoudelijke opzet en het tijdschema van hun activiteiten, maar ook de verwachte resultaten te publiceren.

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

Het projectbudget wordt opgesteld met inachtneming van de volgende financieringsregels (in euro):

Maximumsubsidie voor een Jean Monnet-project: 60 000 EUR (zijnde maximaal 75 % van de totale kosten)

Subsidiabele kosten		Financieringsmechanisme	Bedrag
Deelname aan conferenties	Tegemoetkoming in kosten die verband houden met het organiseren van conferenties, seminars, workshops enzovoort, exclusief kosten voor de deelname van nietlokale sprekers	Tegemoetkoming in de eenheidskost	D.2 per dag per deelnemer
Reiskosten (niet-lokale sprekers)	Tegemoetkoming in de reiskosten van niet-lokale sprekers die aan de conferenties deelnemen, op basis van de reisafstand. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening ²⁴⁶ , met vermelding van de afstand van een enkele reis voor de berekening van het EUsubsidiebedrag voor de heen- en terugreis ²⁴⁷	Tegemoetkoming in de eenheidskost	Voor een reisafstand tussen 100 en 499 km: 180 EUR per deelnemer
			Voor een reisafstand tussen 500 en 1 999 km: 275 EUR per deelnemer
			Voor een reisafstand tussen 2 000 en 2 999 km: 360 EUR per deelnemer
			Voor een reisafstand tussen 3 000 en 3 999 km: 530 EUR per deelnemer
			Voor een reisafstand tussen 4 000 en 7 999 km: 820 EUR per deelnemer
Voor een reisafstand van 8 000 km of meer: 1 500 EUR per deelnemer			
Verblijfkosten (niet-lokale sprekers)	Tegemoetkoming in de verblijfkosten van niet-lokale sprekers die aan de conferenties deelnemen	Tegemoetkoming in de eenheidskost	D.3 per dag per deelnemer
Aanvullende activiteiten	Tegemoetkoming in extra kosten die verband houden met de in het kader van deze actie ontplooiende aanvullende activiteiten: bijvoorbeeld academische follow-up geven aan het evenement, een website opzetten en actualiseren, publicaties opstellen, drukken en verspreiden; tolkosten; productiekosten	Forfaitair bedrag	25.000 EUR

De specifieke bedragen die gelden voor Jean Monnet-projecten zijn te vinden in dit deel van de programmagids onder "Kosten per eenheid voor Jean Monnet-acties", aan het eind van het hoofdstuk "Jean Monnet-activiteiten".

KOSTEN PER EENHEID VOOR JEAN MONNET-ACTIES**D.1 – NATIONALE ONDERWIJSKOSTEN (IN EURO PER LESUUR)**

De steunbedragen hangen af van het land waar de onderwijsactiviteit plaatsvindt.

Programmatalanden		Partnerlanden	
België	200	Antigua and Barbuda	92
Bulgarije	80	Australië	200
Tsjechië	107	Bahrein	110

²⁴⁶ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_nl

²⁴⁷ Indien bijvoorbeeld iemand van Madrid (Spanje) deelneemt aan een activiteit in Rome (Italië), moet de aanvrager a) de afstand van Madrid naar Rome berekenen (1 365,28 km); b) de toepasselijke categorie van de reisafstand selecteren (d.w.z. tussen 500 en 1 999 km) en c) het bedrag berekenen van de EU-subsidie als bijdrage in de reiskosten van de deelnemer van Madrid naar Rome en terug (275 EUR).

Denemarken	200	Barbados	94
Duitsland	200	Brunei	200
Estland	107	Canada	200
Ierland	172	Chile	83
Griekenland	129	Equatoriaal-Guinea	131
Spanje	161	Hongkong	200
Frankrijk	184	Israël	144
Kroatië	96	Japan	178
Italië	166	Zuid-Korea	153
Cyprus	151	Koeweit	200
Letland	98	Libië	90
Litouwen	106	Mexico	86
Luxemburg	200	Nieuw-Zeeland	153
Hongarije	104	Oman	131
Malta	138	Qatar	200
Nederland	200	Saint Kitts and Nevis	84
Oostenrijk	200	Saudi-Arabië	126
Polen	104	Seychellen	126
Portugal	126	Singapore	200
Roemenië	81	Zwitserland	200
Slovenië	136	Het grondgebied van Rusland zoals erkend in het internationaal recht	109
Slowakije	114	Trinidad and Tobago	115
Finland	193	Verenigde Arabische Emiraten	200
Zweden	200	Verenigde Staten van Amerika	200
Verenigd Koninkrijk	184	Andere	40
Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië	80		
IJsland	159		
Liechtenstein	80		
Noorwegen	200		
Turkije	87		
Servië	80		

D.2 – NATIONALE CONFERENTIEKOSTEN (IN EURO PER DAG)

Programmalanden		Partnerlanden	
België	88	Argentinië	44
Bulgarije	40	Australië	90
Tsjechië	55	Bahrein	43
Denemarken	94	Barbados	41
Duitsland	90	Brunei	115
Estland	47	Canada	89
Ierland	75	Equatoriaal-Guinea	57
Griekenland	56	Hongkong	117
Spanje	70	Israël	63
Frankrijk	80	Japan	78
Kroatië	42	Zuid-Korea	67
Italië	73	Koeweit	110
Cyprus	66	Macau	154
Letland	43	Nieuw-Zeeland	67
Litouwen	47	Oman	57
Luxemburg	144	Qatar	194
Hongarije	46	Saudi-Arabië	55
Malta	60	Seychellen	55
Nederland	97	Singapore	133
Oostenrijk	94	Zwitserland	118
Polen	45	Het grondgebied van Rusland zoals erkend in het internationaal recht	48
Portugal	55	Trinidad en Tobago	50
Roemenië	40	Verenigde Arabische Emiraten	107
Slovenië	59	Verenigde Staten van Amerika	109
Slowakije	50	Andere	40
Finland	84		
Zweden	95		
Verenigd Koninkrijk	81		
Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië	40		
IJsland	69		
Liechtenstein	40		
Noorwegen	138		
Servië	40		
Turkije	40		

D.3 - VERBLIJFKOSTEN: NIET-LOKALE SPREKERS (IN EURO PER DAG)

De steunbedragen hangen af van het land waar de activiteit plaatsvindt.

Programmatalanden			
België	232	Malta	205
Bulgarije	227	Nederland	263
Tsjechië	230	Oostenrijk	225
Denemarken	270	Polen	217
Duitsland	208	Portugal	204
Estland	181	Roemenië	222
Ierland	254	Slovenië	180
Griekenland	222	Slowakije	205
Spanje	212	Finland	244
Frankrijk	245	Zweden	257
Kroatië	180	Verenigd Koninkrijk	276
Italië	230	Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië	210
Cyprus	238	IJsland	245
Letland	211	Liechtenstein	175
Litouwen	183	Noorwegen	220
Luxemburg	237	Servië	220
Hongarije	222	Turkije	220

Partnerlanden			
Afghanistan	125	Kyrgyzstan	255
Albanië	210	Laos	195
Algerije	170	Lebanon	260
Andorra	195	Lesotho	150
Angola	280	Liberia	235
Antigua en Barbuda	225	Libya	225
Argentinië	285	Macao	150
Armenië	280	Madagascar	155
Australië	210	Malawi	215
Azerbeidzjan	270	Malaysia	250
Bahama's	190	Maldives	185
Bahrein	275	Mali	155
Bangladesh	190	Marshall Islands	185
Barbados	215	Mauritania	125
Belarus	225	Mauritius	200
Belize	185	Mexico	255

Benin	150	Micronesia	190
Bhutan	180	Moldova	250
Bolivia	150	Monaco	170
Bosnië en Herzegovina	200	Mongolia	160
Botswana	185	Montenegro	220
Brazilië	245	Morocco	205
Brunei	225	Mozambique	200
Burkina Faso	145	Myanmar	125
Burundi	165	Namibia	135
Cambodja	165	Pakistan	180
Cameroon	160	Palau	185
Canada	230	Palestine	170
Cape Verde	125	Panama	210
Centraal-Afrikaanse Republiek	140	Papua New Guinea	190
Chad	210	Paraguay	190
Chili	245	Peru	210
China	210	Qatar	200
Colombia	170	Rwanda	225
Comoren	135	Saint Kitts and Nevis	270
Congo	185	Saint-Lucia	215
Democratische Republiek Congo	245	Saint-Vincent and the Grenadines	265
Cookeilanden	185	Samoa	185
Costa Rica	190	San Marino	175
Cuba	225	Sao Tome and Principe	155
Djibouti	235	Saudi Arabia	280
Dominica	215	Senegal	200
Dominicaanse Republiek	230		
Ecuador	190	Seychelles	225
Egypte	205	Sierra Leone	190
El Salvador	180	Singapore	225
Equatoriaal-Guinea	145	Solomon Islands	170
Eritrea	130	Somalia	175
Ethiopië	195	South Africa	195
Fiji	170	Sri Lanka	155
Filipijnen	210	Sudan	270
Gabon	190	Suriname	180
Gambia	170	Swaziland	140
Georgië	295	Switzerland	220
Ghana	210	Syria	225
Guatemala	175	Tajikistan	185
Guinee	185	Taiwan	255
Guinea-Bissau	140	Tanzania	250
Guyana	210	Territory of Russia as recognised by international law	365
Haïti	190	Tajikistan	185

Honduras	175	Taiwan	255
Hongkong	265	Territory of Ukraine as recognised by international law	270
India	245	Thailand	205
Indonesië	195	Timor Leste – Democratic Republic of	160
Iran	200	Togo	155
Irak	145	Tonga	155
Israël	315	Trinidad and Tobago	175
Ivoorkust	190	Tunisia	145
Jamaica	230	Turkmenistan	230
Japan	405	Tuvalu	185
Jordanië	195	Uganda	235
Kazakhstan	245	United Arab Emirates	265
Kenya	225	United States of America	280
Kiribati	205	Uruguay	215
Korea, DPR	230	Uzbekistan	230
Kosovo, under UNSC 1244/1999	220	Vanuatu	170
Kuwait	280	Vatican City State	175
Nauru	185	Venezuela	210
Nepal	185	Vietnam	255
Niue	185	Yemen	225
Oman	205	Zambia	185
Pakistan	180	Zimbabwe	165
Palau	185	Overig	205
Niue	185		

Sport

WELKE ACTIES WORDEN ONDERSTEUND?

Via deze programmagids worden de volgende acties op sportgebied ten uitvoer gelegd:

- samenwerkingspartnerschappen;
- kleine samenwerkingspartnerschappen;
- Europese sportevenementen zonder winstoogmerk.

Voorts ondersteunt het Erasmus+-programma ook acties met het oog op een sterkere feitelijke onderbouwing van de beleidsvorming (studies, gegevensinzameling, enquêtes enzovoort), ter bevordering van de dialoog met relevante Europese belanghebbenden (het EU-sportforum, evenementen van het EU-voorzitterschap, conferenties, bijeenkomsten, seminars enzovoort). Deze acties worden rechtstreeks door de Europese Commissie of via het Uitvoerend Agentschap ten uitvoer gelegd.

Met het Erasmus+-programma worden de volgende specifieke doelstellingen nagestreefd op sportgebied:

- aanpakken van grensoverschrijdende bedreigingen van de integriteit van sport, zoals doping, wedstrijdvervalsing en geweld, alsook alle vormen van intolerantie en discriminatie;
- bevorderen en ondersteunen van goed bestuur op sportgebied en dubbele loopbanen van sporters;
- bevorderen van vrijwilligerswerk in de sport, samen met sociale integratie, gelijke kansen en het besef van het belang van gezondheidsbevorderende lichaamsbeweging door een grotere deelname aan en gelijke toegang tot sport voor iedereen.

Zoals bepaald in de verordening tot vaststelling van het Erasmus+-programma moet de nadruk worden gelegd op breedtesport.

De acties op sportgebied moeten leiden tot de totstandbrenging van een Europese dimensie in de sport door het opdoen, uitwisselen en verspreiden van ervaring en kennis met betrekking tot verschillende kwesties op sportgebied op Europees niveau.

Uiteindelijk moeten de door Erasmus+ ondersteunde projecten op sportgebied leiden tot een grotere deelname aan sport, meer lichaamsbeweging en vrijwilligersactiviteiten.

Meer in het bijzonder, tot:

- een hogere mate van bewustzijn en verbeterde kennis van sport en lichaamsbeweging in programmalanden;
- een hogere mate van bewustzijn van de rol van sport ter bevordering van sociale integratie, gelijke kansen en gezondheidsbevorderende lichaamsbeweging;
- hechtere samenwerking tussen instellingen en organisaties die actief zijn op het gebied van sport en lichaamsbeweging;
- betere participatie van sportorganisaties en andere relevante organisaties uit verschillende programmalanden in verbeterde netwerken;
- verbeterde uitwisseling van goede praktijken.

De acties op sportgebied moeten bijdragen aan de totstandkoming van de Europese week van de sport, een initiatief ter bevordering van sport en lichaamsbeweging in de Europese Unie dat de Commissie heeft genomen in het licht van de afnemende participatieniveaus.

De Europese week van de sport wordt georganiseerd aan de hand van het volgende concept: een officiële opening, een vlaggenschipevenement en vijf themadagen met voor elke dag een ander thema: onderwijs, de werkplek, lichaamsbeweging in de buitenlucht, sportclubs en fitnesscentra. Samen met andere activiteiten zal de Europese week van de sport de organisatie van grensoverschrijdende bewustwordingsactiviteiten aanmoedigen.

In 2017 zal de Europese week van de sport plaatsvinden van 23 tot 30 september. Naast de activiteiten die worden georganiseerd door de Europese Commissie, zullen de lidstaten nationale activiteiten organiseren en lokale activiteiten coördineren.

Voor meer informatie over de Europese week van de sport van 2019: <http://ec.europa.eu/sport/>

SAMENWERKINGSPARTNERSCHAPPEN

WAT ZIJN DE DOELSTELLINGEN VAN EEN SAMENWERKINGSPARTNERSCHAP?

Samenwerkingspartnerschappen maken het mogelijk op verschillende gebieden inzake sport en lichaamsbeweging innovatieve resultaten te ontwikkelen, over te dragen en/of toe te passen en/of in te zetten op intensieve activiteiten voor de verspreiding en benutting van bestaande en nieuwe producten of innovatieve ideeën. Daarbij zijn diverse organisaties en actoren betrokken in de sportsector en daarbuiten, waaronder meer in het bijzonder overheidsinstanties op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau, sportorganisaties, sportgerelateerde organisaties en onderwijsorganisaties. Samenwerkingspartnerschappen zijn met name toegespitst op innovatieve projecten die beogen:

- sportbeoefening en lichaamsbeweging aan te moedigen, met name door de toepassing van de aanbeveling van de Raad over de stimulering van gezondheidsbevorderende lichaamsbeweging te ondersteunen en door de EU-richtsnoeren voor lichaamsbeweging en de Tartu Call voor een gezonde levensstijl te respecteren;
- sportbeoefening en lichaamsbeweging aan te moedigen, met name door de Europese week van de sport te ondersteunen;

- onderwijs in en door middel van sport te bevorderen met bijzondere aandacht voor de ontwikkeling van vaardigheden, en de toepassing van de EU-richtsnoeren betreffende dubbele loopbanen van sporters te ondersteunen;
- vrijwilligerswerk in de sport te bevorderen;
- doping te bestrijden, met name in de sfeer van recreatie en vrijetijdsbesteding;
- wedstrijdvervalsing te bestrijden;
- goed bestuur op sportgebied te bevorderen;
- geweld en racisme, discriminatie en onverdraagzaamheid in de sport te bestrijden;
- sociale integratie en gelijke kansen op sportgebied aan te moedigen.

Op al deze gebieden moet gendergelijkheid worden bevorderd. Samenwerking met de partnerlanden moet worden aangemoedigd.

Samenwerkingspartnerschappen dienen de totstandbrenging en ontwikkeling van Europese netwerken op sportgebied te bevorderen. De EU kan daarbij mogelijkheden bieden voor een intensievere samenwerking tussen belanghebbenden, die zonder de EU-actie niet zou hebben bestaan. Samenwerkingspartnerschappen dienen ook de synergie te stimuleren met en tussen lokale, regionale, nationale en internationale beleidsvormen die tot doel hebben sportbeoefening en lichaamsbeweging te bevorderen en sportgerelateerde uitdagingen aan te pakken.

In het kader van de samenwerkingspartnerschappen wil het Erasmus+-programma ook steun verlenen aan het uittesten en ontwikkelen van nieuwe projecttypen en vormen van transnationale samenwerking op sportgebied, die als inspiratiebron kunnen dienen om op grotere schaal initiatieven op te zetten met steun uit nationale financieringsregelingen of andere Europese fondsen, zoals de Europese structuur- en investeringsfondsen.

De Commissie zal in de loop van het jaar via het Uitvoerend Agentschap één selectieronde organiseren.

WELKE ACTIVITEITEN WORDEN ONDERSTEUND DOOR DEZE ACTIE?

Erasmus+ biedt een ruime flexibiliteit met betrekking tot de activiteiten die

samenwerkingspartnerschappen kunnen ontplooiën zolang uit het voorstel blijkt dat deze activiteiten het meest geschikt zijn om de voor het project vastgelegde doelstellingen te bereiken. Samenwerkingspartnerschappen bestrijken doorgaans een breed scala aan activiteiten, zoals:

- netwerkvorming onder belanghebbenden;
- ontwikkeling, vaststelling, promotie en uitwisseling van goede praktijken;
- voorbereiding, ontwikkeling en toepassing van onderwijs- en opleidingsmodules en instrumenten;
- activiteiten gericht op de verbetering van competenties van multiplicatoren op sportgebied en op de ontwikkeling van monitoring en benchmarking op basis van indicatoren, meer bepaald met het doel sportbeoefenaars aan te zetten tot ethisch verantwoord handelen en gedragscodes voor sporters uit te werken;
- bewustmakingsactiviteiten om te wijzen op de meerwaarde van sport en lichaamsbeweging voor de zelfontplooiing en de maatschappelijke en beroepsontwikkeling van personen;
- activiteiten om innovatieve synergieën te bevorderen tussen sport en gezondheid, onderwijs, opleiding en jeugdzaken;
- activiteiten met het oog op een sterkere feitelijke onderbouwing van sport als middel om het hoofd te bieden aan maatschappelijke en economische uitdagingen (gegevensverzameling ter ondersteuning van de hierboven genoemde activiteiten, enquêtes, raadplegingen enzovoort);
- conferenties, seminars, bijeenkomsten, evenementen en bewustmakingsacties om een draagvlak te creëren voor de hierboven genoemde activiteiten.

WIE KAN DEELNEMEN AAN EEN SAMENWERKINGSPARTNERSCHAP?

Samenwerkingspartnerschappen staan open voor alle publieke instellingen of organisaties die actief zijn op het gebied van sport en lichaamsbeweging. Afhankelijk van de projectdoelstelling komt het erop aan diverse geschikte partners te betrekken bij samenwerkingspartnerschappen met het doel de grote verscheidenheid aan ervaringen, profielen en deskundigheid optimaal te benutten en relevante en kwalitatief hoogstaande projectresultaten te boeken.

Samenwerkingspartnerschappen zijn gericht op samenwerking tussen in programmalanden gevestigde organisaties.

Een samenwerkingspartnerschap moet als volgt samengesteld zijn:

- aanvrager/coördinator: organisatie die het projectvoorstel indient namens alle partners. Komt het project in aanmerking voor financiële steun, dan wordt de aanvrager/coördinator de belangrijkste begunstigde van de EU-subsidie en ondertekent hij namens alle deelnemende organisaties een subsidieovereenkomst voor meerdere begunstigten. De coördinerende rol van de aanvrager/coördinator omvat de volgende taken:
 - de deelnemende organisaties vertegenwoordigen en in hun naam optreden ten aanzien van de Europese Commissie,
 - de financiële en juridische verantwoordelijkheid op zich nemen voor de deugdelijke operationele, administratieve en financiële uitvoering van het hele project,
 - het samenwerkingspartnerschap coördineren in samenwerking met alle andere projectpartners.

- partners: organisaties die actief bijdragen aan de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het samenwerkingspartnerschap. Elke partner moet een volmacht ondertekenen waarbij hij de coördinator machtiging verleent om in zijn naam en voor zijn rekening op te treden tijdens de uitvoering van het project.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM EEN SAMENWERKINGSPARTNERSCHAP TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een samenwerkingspartnerschap moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

In aanmerking komende deelnemende organisaties	<p>Elke organisatie of overheidsinstantie, met haar (eventuele) gelieerde entiteiten, die actief is op het gebied van sport en gevestigd in een programmaland of in een willekeurig partnerland over de hele wereld (zie deel A van deze gids onder "Begunstigde landen").</p> <p>Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn (niet-limitatieve opsomming):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lokale, regionale of nationale publieke organen die bevoegd zijn voor sport; ▪ nationale Olympische Comit�es of nationale sportfederaties; ▪ sportorganisaties op lokaal, regionaal, nationaal, Europees of internationaal niveau; ▪ nationale sportbonden; ▪ sportclubs; ▪ organisaties of bonden die sporters vertegenwoordigen; ▪ organisaties of bonden die beroepsmensen en vrijwilligers in de sportsector vertegenwoordigen (zoals coaches, managers enzovoort); ▪ organisaties die de beweging "sport voor iedereen" vertegenwoordigen; ▪ organisaties die zich inzetten ter bevordering van lichaamsbeweging; ▪ organisaties die de sector van de actieve vrijetijdsbesteding vertegenwoordigen; ▪ organisaties die zich bezighouden met onderwijs, opleiding of jeugdzaken.
Wie kan een aanvraag indienen?	Elke deelnemende organisatie die in een programmaland gevestigd is, kan een subsidie aanvragen. Deze organisatie dient de aanvraag in namens alle deelnemende organisaties die bij het project betrokken zijn.
Aantal deelnemende organisaties en profiel daarvan	Een samenwerkingspartnerschap heeft een transnationale opzet, wat betekent dat minstens vijf organisaties uit vijf verschillende programmalanden betrokken zijn. Er is geen maximumaantal partners vastgelegd. Voor het budget inzake projectbeheer en -uitvoering geldt echter een bovengrens (gelijkwaardig aan 10 partners). Alle deelnemende organisaties moeten worden geïdentificeerd op het ogenblik dat een subsidie wordt aangevraagd.
Projectduur	De duur (12, 18, 24, 30 of 36 maanden) moet in de aanvraagfase worden gekozen op basis van de doelstelling van het project en het soort geplande activiteiten.
Locatie(s) van de activiteit	De activiteiten moeten plaatsvinden in een of meer landen van de organisaties die aan het samenwerkingspartnerschap deelnemen.
Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.
Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 4 april om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan op 1 januari van datzelfde jaar.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

De indicatieve toewijzing aan de verschillende categorieën van samenwerkingspartnerschappen is als volgt:

- ongeveer 30% voor prioriteiten 1 en 2 (projecten ter bevordering van sportbeoefening en lichaamsbeweging);

- ongeveer 20% voor prioriteiten 3 en 4 (projecten ter bevordering van onderwijs in en door middel van sport met bijzondere aandacht voor de ontwikkeling van vaardigheden, evenals de toepassing van de EU-richtsnoeren betreffende dubbele loopbanen van sporters²⁴⁸ en projecten ter bevordering van vrijwilligerswerk in de sport);
- ongeveer 20% voor prioriteiten 5, 6 en 7 (projecten ter bevordering van de integriteit van sport, zoals dopingbestrijding, bestrijding van wedstrijdvervalsing en goed bestuur op sportgebied);
- ongeveer 30% voor prioriteiten 8 en 9 (projecten ter bestrijding van geweld, racisme, discriminatie en onverdraagzaamheid in de sport, projecten ter bevordering van sociale integratie en gelijke kansen op sportgebied).

Binnen deze categorieën wordt het project beoordeeld op grond van de volgende criteria:

<p>Relevantie van het project (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin het voorstel relevant is voor: <ul style="list-style-type: none"> – de doelstellingen van het Europese sportbeleid; – de doelstellingen en prioriteiten van deze actie (zie het deel "Wat zijn de doelstellingen van een samenwerkingspartnerschap?"). ▪ De mate waarin: <ul style="list-style-type: none"> – het voorstel berust op een gedegen en adequate behoefteanalyse; – de doelstellingen duidelijk worden afgebakend en realistisch van opzet zijn, en kwesties aanpakken die van belang zijn voor de deelnemende organisaties en doelgroepen; – het voorstel gericht is op innovatie en/of een aanvulling vormt op andere initiatieven die de deelnemende organisaties eerder hebben uitgevoerd; – het voorstel meerwaarde oplevert op EU-niveau in de vorm van resultaten die niet worden bereikt in het geval dat activiteiten in een afzonderlijk land worden uitgevoerd.
<p>Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ het voorstel gericht is op innovatie en/of een aanvulling vormt op andere initiatieven die de deelnemende organisaties eerder hebben uitgevoerd; ▪ het voorstel meerwaarde oplevert op EU-niveau in de vorm van resultaten die niet worden bereikt in het geval dat activiteiten in een afzonderlijk land worden uitgevoerd. ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van het werkprogramma, met inbegrip van geschikte fasen ter voorbereiding, uitvoering, controle, evaluatie en verspreiding; ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen, methodologie, activiteiten en het voorgestelde budget; ▪ De kwaliteit en praktische uitvoerbaarheid van de voorgestelde methode; ▪ Het bestaan en de kwaliteit van beheersregelingen (de tijdschema's, organisatie, taken en verantwoordelijkheden zijn nauwkeurig omschreven en realistisch); ▪ Het bestaan en de relevantie van kwaliteitscontrolemaatregelen die ten doel hebben te waarborgen dat het project op kwalitatief hoogstaande wijze, op tijd en binnen het budget wordt voltooid; ▪ De mate waarin het project economisch verantwoord (kosteneffectief) is en geschikte middelen toewijst aan elke activiteit.
<p>Kwaliteit van het projectteam (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin: <ul style="list-style-type: none"> – het project, voor zover van toepassing, op passende wijze is samengesteld uit complementaire deelnemende organisaties die over het vereiste profiel, de nodige ervaring en deskundigheid beschikken om het project in elk opzicht met succes te voltooien, met inbegrip van het vereiste profiel en nodige ervaring van hun capaciteiten op het gebied van sportbeleid en sportbeoefening; – de verdeling van verantwoordelijkheden en taken een afspiegeling is van de inzet en actieve bijdrage van alle deelnemende organisaties; – indien van toepassing, de mate waarin de betrokkenheid van een deelnemende organisatie uit een partnerland essentiële meerwaarde oplevert voor het project.
<p>Effect en verspreiding (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de projectresultaten te evalueren. ▪ De potentiële effecten van het project: <ul style="list-style-type: none"> – op deelnemers en deelnemende organisaties tijdens en na afloop van het project; – buiten de organisaties en personen die rechtstreeks deelnemen aan het project, op lokaal, regionaal, nationaal en/of Europees niveau. ▪ De kwaliteit van het verspreidingsplan: de geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de projectresultaten binnen de deelnemende organisaties en daarbuiten; ▪ Voor zover van toepassing, de mate waarin het voorstel beschrijft hoe geproduceerde documenten, materiaal en media vrij

²⁴⁸ EU-richtsnoeren betreffende dubbele loopbanen van sporters (vastgesteld door de EU-deskundigengroep inzake sportonderwijs- en opleiding (ISBN 978-92-79-31161-1)).

	<p>toegankelijk worden gemaakt en gepromoot onder open licenties zonder dat er onevenredige beperkingen worden opgelegd;</p> <ul style="list-style-type: none">▪ De kwaliteit van de plannen om het project duurzaam te maken: de mate waarin het project effecten en resultaten kan blijven opleveren nadat de EU-subsidie is opgebruikt.
--	--

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score behalen van minstens de helft van het maximaantal punten in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria (dat wil zeggen ten minste 15 punten voor de categorieën "Relevantie van het project" en "Effect en verspreiding"; 10 punten voor de categorieën "Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering" en "Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen").

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

Het projectbudget wordt opgesteld met inachtneming van de volgende financieringsregels (in euro):

Maximumsubsidie voor samenwerkingspartnerschappen: 400 000 EUR					
Subsidiabele kosten		Financierings mechanisme	Bedrag		Toewijzingsregel
Projectbeheer en uitvoering	Projectbeheer (dat wil zeggen planning, financiële regelingen, coördinatie Tegemoetkoming in de activiteiten van de en communicatie tussen partners enzovoort); Virtuele samenwerking en lokale projectactiviteiten; informatie, Bijdrage aan de activiteiten van de andere promotie en verspreiding (bijvoorbeeld brochures, informatiefolders, op internet enzovoort).	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Tegemoetkoming in de activiteiten van de coördinerende organisatie: 500 EUR per maand	Maximaal 2 750 EUR per maand	Op basis van de duur van de samenwerkingspartnerschappen en het aantal deelnemende organisaties
		Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Bijdrage aan de activiteiten van de andere deelnemende organisaties: 250 EUR per organisatie per maand		
Transnationale project bijeenkomsten	Deelname aan bijeenkomsten tussen projectpartners, waarbij een van de deelnemende organisaties optreedt als gastorganisatie voor uitvoerings- en coördinatie doeleinden. Tegemoetkoming in reis- en verblijfkosten	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Voor een reisafstand tussen 100 en 1 999 km: 575 EUR per deelnemer per bijeenkomst	Voorwaardelijk: aanvragers moeten het aantal bijeenkomsten en betrokken deelnemers rechtvaardigen. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening.	
			Voor een reisafstand van 2 000 km of meer: 760 euros per deelnemer per bijeenkomst		
Buitengewone kosten	Tegemoetkoming in de werkelijke kosten voor de uitbesteding of de inkoop van goederen en diensten. Kosten voor het verstrekken van een financiële garantie, indien het Uitvoerend Agentschap daarom verzoekt.	Werkelijke kosten	80 % subsidiabele kosten Tegemoetkoming Maximaal 50 000 EUR per project (met uitzondering van de kosten voor het verstrekken van Kosten voor het een financiële zekerheid)		Voorwaardelijk: uitbesteding moet verband houden met diensten die de deelnemende organisaties om deugdelijk gemotiveerde redenen niet zelf kunnen verstrekken. Uitrusting mag geen betrekking hebben op gewone kantooruitrusting, noch op uitrusting die doorgaans wordt gebruikt door de deelnemende organisaties.

Aanvullende financiering voor grote samenwerkingspartnerschappen					
Intellectuele prestaties	Intellectuele prestaties/tastbare resultaten van het project (zoals richtsnoeren, materiaal voor pedagogische doeleinden, open leermiddelen, IT-instrumenten, analyses, studies, methoden voor intercollegiaal leren (peer learning), enquêtes en verslagen, uitvindingen – bijvoorbeeld: nieuwe sportieve spellen enzovoort)	Tegemoet koming in de eenheidskosten	B5.1 per projectleider per dag dat aan het project wordt gewerkt	Voorwaardelijk: personeelskosten voor projectleiders en administratief medewerkers worden normaliter al gedekt door de kostenpost "Projectbeheer en uitvoering". Om mogelijke overlapping te voorkomen, moeten aanvragers het soort personeelskosten en de omvang daarvan rechtvaardigen ten aanzien van elk voorgesteld resultaat. De resultaten moeten kwalitatief en kwantitatief aanzienlijk zijn om in aanmerking te komen voor subsidieverlening. Uit de resultaten moet blijken dat ze ruimer kunnen worden gebruikt en benut en hun potentiële impact moet aantoonbaar zijn.	
			B5.2 per onderzoeker/leerkracht/coach/opleider/jeugdwerker per dag dat aan het project wordt gewerkt		
			B5.3 per specialist per dag dat aan het project wordt gewerkt		
			B5.4 per administratief medewerker per dag dat aan het project wordt gewerkt		
Sport-evenementen met multiplicato-reffect	Tegemoetkoming in de kosten die verband houden met nationale en transnationale conferenties, seminars, evenementen voor het delen en verspreiden van de intellectuele prestaties van het project (exclusief reis- en verblijfkosten voor vertegenwoordigers van de bij het project betrokken deelnemende organisaties).	Tegemoet koming in de eenheidskosten	<p>100 EUR per plaatselijke deelnemer (dat wil zeggen deelnemers afkomstig uit het land waar het evenement plaatsvindt)</p> <p>150 EUR per internationale deelnemer (dat wil zeggen deelnemers afkomstig uit andere landen)</p>	Maximaal 30.000 EUR per project	Voorwaardelijk: er wordt alleen steun verleend aan evenementen met multiplicatoreffect die rechtstreeks verband houden met de intellectuele prestaties van het project. Een project dat geen subsidiesteun krijgt voor intellectuele prestaties ontvangt evenmin steun voor het organiseren van evenementen met multiplicatoreffect.

TABEL A – INTELLECTUELE PRESTATIES (BEDRAGEN IN EURO PER DAG)

Deze financiering mag alleen worden gebruikt voor personeelskosten van organisaties die aan het project deelnemen om intellectuele prestaties te leveren. Het bedrag hangt af van: a) het profiel van het bij het project betrokken personeel, en b) het land van de deelnemende organisatie waarvan het personeel bij het project betrokken is.

	Projectleider	Leerkracht/ opleider/ onderzoeker/ Jeugdwerker	Specialist	Administratief medewerker
	B5.1	B5.2	B5.3	B5.4
Denemarken, Ierland, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Zweden, Liechtenstein, Noorwegen	294	241	190	157
België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Finland, Verenigd Koninkrijk, IJsland	280	214	162	131
Tsjechië, Griekenland, Spanje, Cyprus, Malta, Portugal, Slovenië	164	137	102	78
Bulgarije, Estland, Kroatië, Letland, Litouwen, Hongarije, Polen, Roemenië, Servië, Slowakije, voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Turkije	88	74	55	39

TABEL B – INTELLECTUELE PRESTATIES (BEDRAGEN IN EURO PER DAG)

Deze financiering mag alleen worden gebruikt voor personeelskosten van organisaties die aan het project deelnemen om intellectuele prestaties te leveren. Het bedrag hangt af van: a) het profiel van het bij het project betrokken personeel, en b) het land van de deelnemende organisatie waarvan het personeel bij het project betrokken is.

	Projectleider	Leerkracht/ opleider/ onderzoeker/ Jeugdwerker	Specialist	Administratief medewerker
	B5.1	B5.2	B5.3	B5.4
Australië, Canada, Koeweit, Macau, Monaco, Qatar, San Marino, Zwitserland, Verenigde Staten van Amerika	294	241	190	157
Andorra, Brunei, Japan, Nieuw-Zeeland, Singapore, Vaticaanstad, Verenigde Arabische Emiraten	280	214	162	131
Bahama's, Bahrein, Hongkong, Israël, Zuid-Korea, Oman, SaudiArabië, Taiwan	164	137	102	78
Afghanistan, Albanië, Algerije, Angola, Antigua en Barbuda, Argentinië, Armenië, Azerbeidzjan, Bangladesh, Barbados, Belarus, Belize, Benin, Bhutan, Bolivia, Bosnië en Herzegovina, Botswana, Brazilië, Burkina Faso, Burundi, Cambodja, Centraal- Afrikaanse Republiek, Chili, China, Colombia, Comoren, Congo, Cookeilanden, Costa Rica, Cuba, Democratische Republiek Congo, Djibouti, Dominica, Dominicaanse Republiek, Ecuador, Egypte, El Salvador, Equatoriaal-Guinea, Eritrea, Ethiopië, Fiji, Filipijnen, Gabon, Gambia, Georgië, Ghana, Grenada, Guatemala, Guinee, Guinee-Bissau, Guyana, Haïti, Honduras, India, Indonesië, Irak, Iran, Ivoorkust, Jamaica, Jemen, Jordanië, Kaapverdië, Kameroen, Kazachstan, Kenia, Kirgizië, Kiribati, Kosovo, Laos, Lesotho, Libanon, Liberia, Libië, Madagaskar, Malawi, Maldiven, Maleisië, Mali, Marokko, Marshalleilanden, Mauritië, Mauritius, Mexico, Micronesia, Moldavië, Mongolië, Montenegro, Mozambique, Myanmar/Birma, Namibië, Nauru, Nepal, Nicaragua, Niger, Nigeria, Niue, Noord-Korea, het grondgebied van Oekraïne zoals erkend in het internationaal recht, Oezbekistan, Oost-Timor, Pakistan, Palau, Palestina, Panama, Papoea-Nieuw-Guinea, Paraguay, Peru, het grondgebied van Rusland zoals erkend in het internationaal recht, Rwanda, Saint Kitts en Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent en de Grenadines, Salomonseilanden, Samoa, Sao Tomé en Principe, Senegal, Seychellen, Sierra Leone, Somalië, Sri Lanka, Sudan, Suriname, Swaziland, Syrië, Tadzjikistan, Tanzania, Thailand, Togo, Tonga, Trinidad en Tobago, Tsjaad, Tunesië, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Uruguay, Vanuatu, Venezuela, Vietnam, Zambia, Zimbabwe, Zuid-Afrika, Zuid-Sudan	88	74	55	39

KLEINE SAMENWERKINGSPARTNERSCHAPPEN

WAT ZIJN DE DOELSTELLINGEN VAN EEN KLEIN SAMENWERKINGSPARTNERSCHAP?

Kleine samenwerkingspartnerschappen stellen organisaties in staat netwerken te vormen en te versterken, hun vermogen om op transnationaal niveau te functioneren te verbeteren, goede praktijken uit te wisselen en ideeën en methoden op diverse gebieden die verband houden met sport en lichaamsbeweging voor te leggen. De geselecteerde projecten kunnen ook tastbare resultaten opleveren en er wordt verwacht dat de resultaten van de projectactiviteiten worden verspreid, weliswaar in verhouding tot de doelstelling en reikwijdte van het project. Bij kleine samenwerkingspartnerschappen zijn diverse organisaties betrokken, waaronder meer in het bijzonder overheidsinstanties op lokaal, regionaal en nationaal niveau, sportorganisaties, sportgerelateerde organisaties en onderwijsorganisaties. Kleine samenwerkingspartnerschappen richten zich in het bijzonder op voortzetting van de voorbereidende acties van 2013 en zijn met name projecten die gericht zijn op:

- het bevorderen van sociale integratie en gelijke kansen in de sport;
- het promoten van Europese traditionele sporten en spelen;
- het ondersteunen van de mobiliteit van vrijwilligers, coaches, managers en personeel van sportorganisaties zonder winstoogmerk;
- het beschermen van atleten, in het bijzonder de jongste, tegen gevaren voor de gezondheid en de veiligheid, door het verbeteren van de omstandigheden voor trainingen en wedstrijden;
- het bevorderen van onderwijs in en door de sportsector, met bijzondere aandacht voor de ontwikkeling van vaardigheden.

Kleine samenwerkingspartnerschappen dienen de totstandbrenging en ontwikkeling van transnationale netwerken op sportgebied te bevorderen. De EU kan daarbij mogelijkheden bieden voor een intensievere samenwerking tussen belanghebbenden, die zonder de EU-actie niet zou hebben bestaan. Kleine samenwerkingspartnerschappen dienen ook de synergie te stimuleren met en tussen lokale, regionale, nationale en internationale beleidsvormen die tot doel hebben sportbeoefening en lichaamsbeweging te bevorderen en sportgerelateerde uitdagingen aan te pakken.

Bij kleine samenwerkingspartnerschappen moet ten minste één lokale of regionale sportclub betrokken zijn.

De Commissie zal in de loop van het jaar via het Uitvoerend Agentschap één selectieronde organiseren.

WELKE ACTIVITEITEN WORDEN ONDERSTEUND DOOR DEZE ACTIE?

Erasmus+ biedt een ruime flexibiliteit met betrekking tot de activiteiten die kleine samenwerkingspartnerschappen kunnen ontplooiën, zolang uit het voorstel blijkt dat deze activiteiten het meest geschikt zijn om de voor het project vastgelegde doelstellingen te bereiken.

Kleine samenwerkingspartnerschappen bestrijken doorgaans een breed scala aan activiteiten, zoals:

- netwerkvorming onder belanghebbenden;
- promotie, vaststelling en uitwisseling van goede praktijken;
- voorbereiding, ontwikkeling en toepassing van onderwijs- en opleidingsmodules en instrumenten;
- bewustmakingsactiviteiten om te wijzen op de meerwaarde van sport en lichaamsbeweging voor de zelfontplooiing en de maatschappelijke en beroepsontwikkeling van personen;
- conferenties, seminars, bijeenkomsten, evenementen en bewustmakingsacties om een draagvlak te geven aan de hierboven genoemde activiteiten.

WIE KAN DEELNEMEN AAN EEN KLEIN SAMENWERKINGSPARTNERSCHAP?

Kleine samenwerkingspartnerschappen staan open voor alle publieke instellingen of organisaties die actief zijn op het gebied van sport en lichaamsbeweging. Afhankelijk van de projectdoelstelling komt het erop aan diverse geschikte partners te betrekken bij kleine samenwerkingspartnerschappen met het doel de grote verscheidenheid aan ervaringen, profielen en deskundigheid optimaal te benutten en relevante en kwalitatief hoogstaande projectresultaten te boeken.

Kleine samenwerkingspartnerschappen zijn gericht op samenwerking tussen in programmalanden gevestigde organisaties.

Een klein samenwerkingspartnerschap moet als volgt samengesteld zijn:

- aanvrager/coördinator: organisatie die het projectvoorstel indient namens alle partners. Komt het project in aanmerking voor financiële steun, dan wordt de aanvrager/coördinator de belangrijkste begunstigde van de EU-subsidie en ondertekent hij een subsidieovereenkomst voor begunstigden. Zie deel C van deze gids voor meer informatie over financiële en contractuele regelingen. De coördinerende rol van de aanvrager/coördinator omvat de volgende taken:
 - de deelnemende organisaties vertegenwoordigen en in hun naam optreden ten aanzien van de Europese Commissie;
 - de financiële en juridische verantwoordelijkheid op zich nemen voor de deugdelijke operationele, administratieve en financiële uitvoering van het hele project;
 - het samenwerkingspartnerschap coördineren in samenwerking met alle andere projectpartners;

- de financiële bijdrage van de EU uit hoofde van het Erasmus+-programma ontvangen en deze verdelen onder de bij het project betrokken partners;
- partners: organisaties die bijdragen aan de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het kleine samenwerkingspartnerschap.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM EEN KLEIN SAMENWERKINGSPARTNERSCHAP TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een klein samenwerkingspartnerschap moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+-programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

In aanmerking komende deelnemende organisaties	<p>Elke organisatie of overheidsinstantie, met haar (eventuele) gelieerde entiteiten, die actief is op het gebied van sport en gevestigd is in een programmaland of in een willekeurig partnerland over de hele wereld (zie deel A van deze gids onder "Begunstigde landen").</p> <p>Voorbeelden van een dergelijke organisatie zijn (niet-limitatieve opsomming):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lokale, regionale of nationale publieke organen die bevoegd zijn voor sport; ▪ nationale Olympische Comités of nationale sportfederaties; ▪ sportorganisaties op lokaal, regionaal of nationaal niveau; ▪ nationale sportbonden; ▪ sportclubs; ▪ organisaties of bonden die sporters vertegenwoordigen; ▪ organisaties of bonden die beroepsmensen en vrijwilligers in de sportsector vertegenwoordigen (zoals coaches, managers enzovoort); ▪ organisaties die de beweging "sport voor iedereen" vertegenwoordigen; ▪ organisaties die zich inzetten ter bevordering van lichaamsbeweging; ▪ organisaties die de sector van de actieve vrijetijdsbesteding vertegenwoordigen.
Wie kan een aanvraag indienen?	Elke deelnemende organisatie die in een programmaland gevestigd is, kan een subsidie aanvragen. Deze organisatie dient de aanvraag in namens alle deelnemende organisaties die bij het project betrokken zijn.
Aantal deelnemende organisaties en profiel daarvan	Een klein samenwerkingspartnerschap heeft een transnationale opzet, wat betekent dat minstens drie organisaties uit drie verschillende programmalanden betrokken zijn. Er is geen maximumaantal partners vastgelegd. Voor het budget inzake projectbeheer en -uitvoering geldt echter een bovengrens (gelijkwaardig aan 5 partners). Alle deelnemende organisaties moeten worden geïdentificeerd op het ogenblik dat een subsidie wordt aangevraagd.
Projectduur	12 tot 24 maanden. De duur moet in de aanvraagfase worden gekozen (12, 18 of 24 maanden) op basis van de doelstelling van het project en het soort geplande activiteiten
Locatie(s) van de activiteit	De activiteiten moeten plaatsvinden in een of meer landen van de organisaties die aan het kleine samenwerkingspartnerschap deelnemen
Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.
Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 4 april om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan op 1 januari van datzelfde jaar.
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Binnen deze categorieën wordt het project beoordeeld op grond van de volgende criteria:

<p>Relevantie van het project (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin het voorstel relevant is voor: <ul style="list-style-type: none"> – de doelstellingen van het Europese sportbeleid; – de doelstellingen en prioriteiten van deze actie (zie het deel "Wat zijn de doelstellingen van een klein samenwerkingspartnerschap?"). ▪ De mate waarin: <ul style="list-style-type: none"> – het voorstel berust op een gedegen en adequate behoefteanalyse; – de doelstellingen duidelijk worden afgebakend en realistisch van opzet zijn, en kwesties aanpakken die van belang zijn voor de deelnemende organisaties en doelgroepen; – het voorstel gericht is op innovatie en/of een aanvulling vormt op andere initiatieven die de deelnemende organisaties eerder hebben uitgevoerd; – het voorstel meerwaarde oplevert op EU-niveau in de vorm van resultaten die niet worden bereikt in het geval dat activiteiten in een afzonderlijk land worden uitgevoerd.
<p>Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van het werkprogramma, met inbegrip van geschikte fasen ter voorbereiding, uitvoering, controle, evaluatie en verspreiding. ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen, methodologie, activiteiten en het voorgestelde budget. ▪ De kwaliteit en praktische uitvoerbaarheid van de voorgestelde methode. ▪ Het bestaan en de kwaliteit van beheersregelingen (de tijdschema's, organisatie, taken en verantwoordelijkheden zijn nauwkeurig omschreven en realistisch). ▪ Het bestaan en de relevantie van kwaliteitscontrolemaatregelen die ten doel hebben te waarborgen dat het project op kwalitatief hoogstaande wijze, op tijd en binnen het budget wordt voltooid. ▪ De mate waarin het project economisch verantwoord (kosteneffectief) is en geschikte middelen toewijst aan elke activiteit.
<p>Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen (maximaal 20 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin: <ul style="list-style-type: none"> – het project, voor zover van toepassing, op passende wijze is samengesteld uit complementaire deelnemende organisaties die over het vereiste profiel, de nodige ervaring en deskundigheid beschikken om het project in elk opzicht met succes te voltooien, met inbegrip van het vereiste profiel en nodige ervaring van hun capaciteiten op het gebied van sportbeleid en sportbeoefening; – de verdeling van verantwoordelijkheden en taken een afspiegeling is van de inzet en actieve bijdrage van alle deelnemende organisaties; – indien van toepassing, de mate waarin de betrokkenheid van een deelnemende organisatie uit een partnerland essentiële meerwaarde oplevert voor het project.
<p>Effect en verspreiding (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de projectresultaten te evalueren. ▪ De potentiële effecten van het project <ul style="list-style-type: none"> – op deelnemers en deelnemende organisaties tijdens en na afloop van het project; – buiten de organisaties en personen die rechtstreeks deelnemen aan het project, op lokaal, regionaal, nationaal en/of Europees niveau. ▪ De kwaliteit van het verspreidingsplan: de geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de projectresultaten binnen de deelnemende organisaties en daarbuiten. ▪ Voor zover van toepassing, de mate waarin het voorstel beschrijft hoe geproduceerde documenten, materiaal en media vrij toegankelijk worden gemaakt en gepromoot onder open licenties en zonder onevenredige beperkingen op te leggen. ▪ De kwaliteit van de plannen om het project duurzaam te maken: de mate waarin het project effecten en resultaten kan blijven opleveren nadat de EU-subsidie is opgebruikt.

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score behalen van minstens de helft van het maximumaantal punten in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria (dat wil zeggen ten minste 15 punten voor de categorieën "Relevantie van het project" en "Effect en verspreiding"; 10 punten voor de categorieën "Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering" en "Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen").

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

Het projectbudget wordt opgesteld met inachtneming van de volgende financieringsregels (in euro):

Maximumsubsidie voor kleine samenwerkingspartnerschappen: 60 000 EUR

Subsidieerbare kosten		Financieringsmechanisme	Bedrag		Toewijzingsregel
Projectbeheer en -uitvoering	Projectbeheer (dat wil zeggen planning, financiële regelingen, coördinatie en communicatie tussen partners enzovoort); leer-, onderwijs- en opleidingsmateriaal, instrumenten, benaderingen op kleine schaal enzovoort.	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Tegemoetkoming in de activiteiten van de coördinerende organisatie: 500 EUR per maand	Maximaal 1500 EUR per maand	Op basis van de duur van de kleine samenwerkingspartnerschappen en het aantal deelnemende organisaties
	Virtuele samenwerking en lokale projectactiviteiten; informatie, promotie en verspreiding (bijvoorbeeld brochures, informatiefolders, informatie op internet enzovoort).	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Tegemoetkoming in de activiteiten van de andere deelnemende organisaties: 250 EUR per organisatie per maand		
Transnationale project bijeenkomsten	Tegemoetkoming in de werkelijke kosten voor de uitbesteding of de inkoop van goederen en diensten. Kosten voor een financiële garantie, indien het Uitvoerend Agentschap daarom verzoekt.	Tegemoetkoming in de eenheidskosten	Voor een reisafstand tussen 100 en 1 999 km: 575 EUR per deelnemer per bijeenkomst		Voorwaardelijk: aanvragers moeten het aantal bijeenkomsten en betrokken deelnemers rechtvaardigen. De reisafstand moet worden berekend met behulp van het door de Europese Commissie ondersteunde instrument voor afstandsberekening.
			Voor een reisafstand van 2 000 km of meer: 760 EUR per deelnemer per bijeenkomst		
Buitengewone kosten	Tegemoetkoming in de werkelijke kosten voor de uitbesteding of de inkoop van goederen en diensten.	Werkelijke kosten	80 % van de subsidieerbare kosten Maximaal 10 000 EUR per project (exclusief kosten voor een financiële garantie)		Voorwaardelijk: uitbesteding moet verband houden met diensten die de deelnemende organisaties om deugdelijk gemotiveerde redenen niet zelf kunnen verstrekken. Uitrusting mag geen betrekking hebben op gewone kantooruitrusting, noch op uitrusting die doorgaans wordt gebruikt door de deelnemende organisaties.

EUROPESE SPORTEVENEMENTEN ZONDER WINSTOOGMERK

Wat zijn de doelstellingen van een Europees sportevenement zonder winstoogmerk?

Deze actie is gericht op de ondersteuning van:

- vrijwilligerswerk in de sport;
- sociale integratie door middel van sport;
- gendergelijkheid in de sport;
- gezondheidsbevorderende lichaamsbeweging;
- de tenuitvoerlegging van de Europese week van de sport.

De Commissie zal in de loop van het jaar via het Uitvoerend Agentschap één selectieronde organiseren.

Binnen de Europese sportevenementen zonder winstoogmerk is de indicatieve toewijzing aan de verschillende categorieën als volgt:

- ongeveer 30 % voor evenementen die worden uitgevoerd in het kader van de Europese week van de sport;
- ongeveer 70 % voor evenementen die geen verband houden met de Europese week van de sport (bijvoorbeeld in verband met vrijwilligerswerk in de sport, sociale integratie door middel van sport, gendergelijkheid in de sport, gezondheidsbevorderende lichaamsbeweging).

Er moeten ongeveer 4 evenementen worden geselecteerd voor de tenuitvoerlegging van de Europese week van de sport. Deze moeten gericht zijn op de daarvoor vastgestelde thema's (namelijk: onderwijs, de werkplek, lichaamsbeweging in de buitenlucht, sportclubs en fitnesscentra).

Er moeten ongeveer 8 evenementen worden geselecteerd die geen verband houden met de Europese week van de sport. Met betrekking tot de bovenstaande onderwerpen (d.w.z. vrijwilligerswerk, sociale integratie, gendergelijkheid, gezondheidsbevorderende lichaamsbeweging), moet in ten minste één evenement de nadruk liggen op de externe dimensie van sport (bijvoorbeeld sportdiplomatie) en moet in ten minste één evenement de nadruk liggen op de rol van de breedtesport bij het verwezenlijken van de doelstellingen van deze actie (vrijwilligerswerk in de sport, sociale integratie in en door middel van sport, gendergelijkheid in de sport, gezondheidsbevorderende lichaamsbeweging).

Voor al deze evenementen moet gendergelijkheid worden bevorderd. Samenwerking met de partnerlanden moet worden aangemoedigd.

WAT IS EEN EUROPEES SPORTEVENEMENT ZONDER WINSTOOGMERK?

Deze actie verleent financiële steun aan:

- de organisatie van sportevenementen voor heel Europa die worden georganiseerd in één programmaland;
- nationale evenementen die gelijktijdig in meerdere programmalanden worden georganiseerd door organisaties of door publieke organen die actief zijn op sportgebied.

Van deze evenementen worden de volgende resultaten verwacht:

- een hogere mate van bewustzijn van de rol van sport ter bevordering van sociale integratie, gelijke kansen en gezondheidsbevorderende lichaamsbeweging; verhoogde deelname aan sport, lichaamsbeweging en vrijwilligerswerk.

WELKE ACTIVITEITEN WORDEN ONDERSTEUND DOOR DEZE ACTIE?

In het kader van de financiële steun aan evenementen worden EU-subsidies toegekend aan individuele organisaties die dergelijke evenementen voorbereiden, organiseren en opvolgen. Deze actie ondersteunt de volgende standaardactiviteiten (niet-limitatieve opsomming):

- de voorbereiding van het evenement;
- de organisatie van onderwijsactiviteiten voor sporters, coaches, organisatoren en vrijwilligers in de aanloop naar het evenement;
- de organisatie van het evenement;
- de organisatie van activiteiten in de marge van het sportevenement (conferenties, seminars);
- de uitvoering van activiteiten met langetermijneffecten, zoals evaluaties of het uitstippelen van toekomstplannen;
- communicatieactiviteiten die met het thema van het evenement in verband staan.

WELKE ACTIVITEITEN ZIJN NIET SUBSIDIABEL IN HET KADER VAN DEZE ACTIE?

- Sportwedstrijden die op regelmatige basis worden georganiseerd door internationale, Europese of nationale sportfederaties/-bonden;
- Professionele sportwedstrijden.

WELKE CRITERIA WORDEN GEHANTEERD OM EEN EUROPEES SPORTEVENEMENT ZONDER WINSTOOGMERK TE EVALUEREN?

Hieronder worden de formele criteria opgesomd waaraan een Europees sportevenement zonder winst oogmerk moet voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie uit het Erasmus+programma:

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

Wie kan een aanvraag indienen?	<p>Alle publieke organen of organisaties, met haar (eventuele) gelieerde entiteiten, die actief zijn op sportgebied en die gevestigd zijn in een programmaland. Voorbeelden van een dergelijke organisatie zijn (niet-limitatieve opsomming):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lokale, regionale of nationale publieke organen die bevoegd zijn voor sport; ▪ sportorganisaties op lokaal, regionaal, nationaal, Europees of internationaal niveau; ▪ coördinatoren van een nationaal evenement dat wordt georganiseerd in het kader van een Europees sportevenement.
In aanmerking komende deelnemende organisaties	<p>Aan sportevenementen voor heel Europa die in één land worden georganiseerd, moeten deelnemers meedoen uit minstens 10 verschillende programmalanden</p> <p>of</p> <p>aan sportevenementen die gelijktijdig in verschillende programmalanden worden georganiseerd, moeten deelnemers uit minstens 10 verschillende programmalanden meedoen. Aan deze voorwaarde wordt voldaan zolang deze deelnemers meedoen aan de evenementen in hun geheel beschouwd.</p> <p>Alle deelnemende organisaties moeten worden geïdentificeerd op het ogenblik dat een subsidie wordt aangevraagd.</p>
Projectduur	Maximaal 1 jaar (van de voorbereiding van het evenement tot de follow-up ervan)
Data van het evenement	Het evenement moet plaatsvinden tijdens het daaropvolgende jaar (niet later dan 31 oktober).
Waar aanvragen?	Bij het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.
Wanneer aanvragen?	Aanvragers moeten hun subsidieaanvraag uiterlijk indienen op 4 april om 12 uur 's middags (Belgische tijd) voor projecten die van start gaan op 1 november van datzelfde jaar...
Hoe aanvragen?	In deel C van deze gids wordt uiteengezet hoe de aanvraag wordt ingediend.

Aanvragende organisaties worden getoetst aan de relevante **uitsluitings- en selectiecriteria**. Zie deel C van deze gids voor meer informatie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Projecten worden beoordeeld op grond van de volgende criteria:

<p>Relevantie van het project (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De mate waarin het voorstel relevant is voor: <ul style="list-style-type: none"> – de doelstellingen van het Europese sportbeleid; – de doelstellingen en prioriteiten van deze actie (zie het deel "Wat zijn de doelstellingen van een Europees sportevenement zonder winst oogmerk?"). ▪ De mate waarin: <ul style="list-style-type: none"> – het voorstel berust op een gedegen en adequate behoefteanalyse; – de doelstellingen duidelijk worden afgebakend en realistisch van opzet zijn, en kwesties aanpakken die van belang zijn voor de deelnemende organisaties en doelgroepen; – het voorstel gericht is op innovatie en/of een aanvulling vormt op andere initiatieven die de deelnemende organisaties eerder hebben uitgevoerd; – het voorstel meerwaarde oplevert op EU-niveau in de vorm van resultaten die niet worden bereikt in het geval dat activiteiten in een afzonderlijk land worden uitgevoerd.
<p>Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering (maximaal 40 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De duidelijkheid, volledigheid en kwaliteit van het werkprogramma, met inbegrip van geschikte fasen ter voorbereiding, uitvoering, controle, evaluatie en verspreiding. ▪ De consistentie tussen de projectdoelstellingen, methodologie, activiteiten en het voorgestelde budget. ▪ De kwaliteit en praktische uitvoerbaarheid van de voorgestelde methode. ▪ Het bestaan en de kwaliteit van beheersregelingen (de tijdschema's, organisatie, taken en verantwoordelijkheden zijn nauwkeurig omschreven en realistisch). ▪ Het bestaan en de relevantie van kwaliteitscontrolemaatregelen die ten doel hebben te waarborgen dat het project op kwalitatief hoogstaande wijze, op tijd en binnen het budget wordt voltooid. ▪ De mate waarin het project economisch verantwoord (kosteneffectief) is en geschikte middelen toewijst aan elke activiteit..
<p>Effect en verspreiding (maximaal 30 punten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De kwaliteit van maatregelen om de projectresultaten te evalueren. ▪ De potentiële effecten van het project: <ul style="list-style-type: none"> – op deelnemers en deelnemende organisaties tijdens en na afloop van het project; – buiten de organisaties en personen die rechtstreeks deelnemen aan het project, op lokaal, regionaal, nationaal en/of Europees niveau. ▪ De kwaliteit van het verspreidingsplan: de geschiktheid en kwaliteit van maatregelen met het oog op de verspreiding van de projectresultaten binnen de deelnemende organisaties en daarbuiten. ▪ De kwaliteit van maatregelen om de bekendheid van en mediaaandacht voor het evenement en de EU-steun te vergroten

De voorstellen moeten een minimumscore van 60 punten behalen om voor financiële steun in aanmerking te komen. Bovendien moeten de voorstellen een score behalen van minstens de helft van het maximumaantal punten in elke categorie van de hierboven vermelde toekenningscriteria (dat wil zeggen ten minste 15 punten voor de categorieën "Relevantie van het project" en "Effect en verspreiding"; 20 punten voor de categorie "Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering").

WAT ZIJN DE FINANCIERINGSREGELS?

Het projectbudget wordt opgesteld met inachtneming van de volgende financieringsregels (in euro):

Subsidiabele kosten		Financierings- mechanisme	Bedrag	Toewijzingsregel
Activiteits- kosten	<p>Kosten die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van aanvullende projectactiviteiten, met inbegrip van:</p> <p>Subsidiabele directe kosten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Personeel ▪ Reis- en verblijfkosten ▪ Uitrusting ▪ Kosten voor verbruiksartikelen en benodigdheden ▪ Uitbesteding ▪ Rechten, belastingen en heffingen ▪ Andere kosten <p>Indirecte kosten:</p> <p>Een vast bedrag van ten hoogste 7% van de subsidiabele directe projectkosten is subsidiabel als indirecte kosten, zijnde de door de begunstigde gemaakte algemene administratiekosten die niet al worden gedekt door de subsidiabele directe kosten (bv. elektriciteits- of internetkosten, kosten voor lokalen enz.) maar die aan het project kunnen worden toegerekend.</p>	Werkelijke kosten	<p>Maximale subsidie:</p> <p>Voor Europese sportevenementen zonder winstoogetmerk die tijdens de Europese week van de sport worden georganiseerd: 300 000 EUR</p> <p>Voor Europese sportevenementen zongerechvaardigd die geen verband houden met de Europese week van de sport: maximaal 500 000 euro</p> <p>Maximaal 80 % van de totale subsidiabele kosten.</p>	Voorwaardelijk: het gevraagde budget moet winstoogetmerk zijn ten opzichte van de geplande activiteiten.

DEEL C - INFORMATIE VOOR AANVRAGERS

Alle organisaties (met inbegrip van informele groepen) die van plan zijn een projectvoorstel in te dienen om financiële steun van de EU te krijgen uit het Erasmus+-programma, dienen aandachtig dit deel door te nemen, dat is opgesteld overeenkomstig de toepasselijke bepalingen van het financieel reglement²⁴⁹ dat van toepassing is op de algemene begroting van de Europese Unie ("Financieel Reglement van de EU").

Natuurlijke personen mogen geen projectvoorstellen indienen in het kader van het Erasmus+programma, met uitzondering van personen die een aanvraag indienen namens een groep (van ten minste vier) jongeren die actief is in het jeugdwerk, maar niet noodzakelijkerwijs in het kader van een jeugdorganisatie ("informele groep jongeren").

Hoe wordt een Erasmus+-aanvraag ingediend?

Aanvragers die een Erasmus+-project willen indienen, moeten de volgende vier stappen uitvoeren:

- Elke organisatie die bij de aanvraag betrokken is, moet zich registreren bij het deelnemersportaal en een identificatiecode voor deelnemers (PIC) ontvangen. Organisaties/groepen die door hun deelname aan andere EU-programma's reeds een PIC hebben ontvangen, hoeven zich niet opnieuw te registreren. De identificatiecode voor deelnemers van bij de vorige registratie is ook geldig voor het indienen van aanvragen in het kader van Erasmus+;
- nagaan of is voldaan aan de criteria van het programma voor de actie/het gebied in kwestie;
- de financiële voorwaarden controleren;
- het aanvraagformulier invullen en versturen.

STAP 1: ZICH REGISTREREN BIJ HET DEELNEMERSPORTAAL

Alle organisaties die bij de aanvraag betrokken zijn, moeten geregistreerd zijn en hun juridische en financiële basisgegevens uploaden naar het deelnemersportaal onderwijs, audiovisuele media, cultuur, burgerschap en vrijwilligerswerk, indien dat nog niet is gebeurd.

Om zich te kunnen registreren bij het deelnemersportaal moet de persoon die de organisatie (of een informele groep jongeren) vertegenwoordigt de volgende stappen uitvoeren:

- Maak een EU Login-account aan (tenzij de persoon die de organisatie of de groep vertegenwoordigt reeds een account heeft). Nieuwe EU Login-accounts kunnen worden aangemaakt op de volgende website: <https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi>;
- Bezoek het deelnemersportaal op: <http://ec.europa.eu/education/participants/portal/desktop/en/organisations/register.html> en registreer u namens de organisatie of de groep. Richtsnoeren en een rubriek met vaak gestelde vragen zijn beschikbaar op het deelnemersportaal.

De organisatie of de groep hoeft zich slechts eenmaal bij het deelnemersportaal te registreren. Zodra de registratie is afgerond, krijgt de organisatie/groep een identificatiecode voor deelnemers (PIC). Deze unieke identificatiecode is nodig om aanvragen in te dienen en stelt de organisatie of de groep in staat om de formulieren voor de elektronische aanvraag in het kader van Erasmus+ eenvoudiger in te vullen (d.w.z. door de PIC-code op het formulier in te vullen, wordt alle informatie die de organisatie of de groep tijdens de registratie heeft ingevuld, automatisch op het formulier weergegeven).

BEWIJSSTUKKEN BETREFFENDE DE RECHTSVORM EN FINANCIËLE DRAAGKRACHT

Wanneer de organisaties zich registreren, moeten ze ook de volgende documenten uploaden naar het deelnemersportaal:

- het formulier Juridische entiteit (dit formulier kan worden gedownload van de website van de Europese Commissie op: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/legal_entities/legal_entities_en.cfm);
- het formulier Financiële identificatiegegevens. Dit formulier moet worden ingevuld voor het land waar de bank gevestigd is, zelfs wanneer de aanvragende organisatie officieel in een ander land geregistreerd is (dit formulier kan worden gedownload op: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/financial_id/financial_id_en.cfm).

Voor subsidies van meer dan 60 000 EUR moeten de aanvragers zo nodig specifieke documenten uploaden tot staving van hun financiële draagkracht. Meer bijzonderheden staan hieronder in het deel "Selectiecriteria".

²⁴⁹ Het Financieel Reglement van de EU kan worden geraadpleegd op: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1046&from=NL>

Het formulier Financiële identificatiegegevens moet alleen worden verstrekt voor de aanvragende organisatie, maar is niet vereist voor de partnerorganisaties.

STAP 2: NAGAAN OF AAN DE CRITERIA VAN HET PROGRAMMA WORDT VOLDAAN

Bij het uitwerken van hun project en alvorens de aanvraag voor EU-steun in te dienen, moeten de deelnemende organisaties nagaan of het project voldoet aan de subsidiabiliteits-, uitsluitings-, selectie- en toekenningscriteria.

SUBSIDIABILITEITSCRITERIA

De subsidiabiliteitscriteria betreffen voornamelijk het soort project en activiteiten (voor zover van toepassing ook de duur, deelnemende organisaties enzovoort), de doelgroep (bijvoorbeeld status en aantal betrokken deelnemers) en de voorwaarden om een subsidieaanvraag in te dienen voor een dergelijk project (bijvoorbeeld uiterste indieningstermijnen, volledigheid van het aanvraagformulier enzovoort).

Om in aanmerking te komen voor financiële steun, moet het project voldoen aan alle subsidiabiliteitscriteria die betrekking hebben op de actie waarvoor het voorstel wordt ingediend. Voldoet het project in de aanvraagfase niet aan deze criteria, dan wordt dit afgewezen zonder verdere evaluatie. In het geval van door kernactie 1 of kernactie 2 ondersteunde mobiliteitsactiviteiten en beurzen voor EMJMD is het mogelijk dat bepaalde subsidiabiliteitscriteria (zoals de duur, het deelnemersprofiel enzovoort) pas worden gecontroleerd in de fase van de projectuitvoering of eindrapportage (niet in de aanvraagfase). In de aanvraagfase wordt de deelnemers verzocht een verklaring af te leggen dat het project aan deze criteria zal voldoen. Indien tijdens de uitvoering of bij de eindrapportage blijkt dat niet aan deze criteria is voldaan, kunnen de deelnemers of kan de activiteit als niet subsidiabel worden aangemerkt, met als gevolg een vermindering/terugvordering van de aanvankelijk aan het project toegekende EU-subsidie.

Voor Britse aanvragers, gelieve er rekening mee te houden dat u alleen in aanmerking komt als u gedurende het volledige subsidietijdvak aan de relevante criteria voldoet. Als het Verenigd Koninkrijk tijdens het subsidietijdvak uit de EU treedt zonder een overeenkomst met de EU te sluiten die waarborgt dat Britse aanvragers in aanmerking blijven komen, ontvangt u geen financiële steun van de EU meer (maar kunt u, waar mogelijk, aan het project blijven deelnemen) of moet u het project overeenkomstig de bepalingen van de subsidieovereenkomst bij opzegging verlaten.

In deel B van de programmagids wordt nader omschreven welke specifieke subsidiabiliteitscriteria van toepassing zijn op alle via het Erasmus+-programma uitgevoerde acties.

UITSLUITINGSCRITERIA

Overeenkomstig de artikelen 136-140 en/of 141 van het Financieel Reglement van de EU worden aanvragers uitgesloten van inschrijving bij uitnodigingen tot het indienen van voorstellen in het kader van het Erasmus+-programma of uitgesloten van de toekenningsprocedure indien zij in een van de hieronder beschreven situaties verkeren²⁵⁰:

- a) de aanvrager is failliet of is onderworpen aan insolventie- of liquidatieprocedures, zijn activa worden beheerd door een curator of een gerecht, hij heeft een regeling met schuldeisers getroffen, zijn werkzaamheden zijn gestaakt of hij verkeert in een vergelijkbare toestand als gevolg van een soortgelijke procedure uit hoofde van EU-wetgeving of nationale wetgeving;
- b) in een definitieve rechterlijke beslissing of een definitief administratief besluit is vastgesteld dat de aanvrager zijn verplichtingen met betrekking tot de betaling van belastingen of socialezekerheidsbijdragen overeenkomstig het toepasselijke recht niet is nagekomen;
- c) in een definitieve rechterlijke beslissing of een definitief administratief besluit is vastgesteld dat de aanvrager een ernstige beroepsfout heeft gemaakt doordat hij de toepasselijke wet- of regelgeving of de ethische normen van de beroepsgroep waartoe hij behoort heeft overtreden, of doordat hij onrechtmatig gedrag heeft vertoond dat invloed heeft op zijn professionele geloofwaardigheid wanneer dit gedrag voortvloeit uit kwaad opzet of grove nalatigheid, met name:
 - (i) het op frauduleuze of nalatige wijze afleggen van valse verklaringen over de informatie die wordt verlangd voor de verificatie van de afwezigheid van gronden voor uitsluiting, of voor de vervulling van subsidiabiliteits- of selectiecriteria, of bij de uitvoering van de wettelijke verbintenis;
 - (ii) het sluiten van een overeenkomst met andere personen of entiteiten met als doel de mededinging te vervalsen;
 - (iii) het schenden van intellectuele-eigendomsrechten;
 - (iv) het pogen de besluitvorming van de ordonnateur die verantwoordelijk is tijdens de gunningsprocedure te beïnvloeden;
 - (v) het pogen vertrouwelijke informatie te verkrijgen die de aanvrager onrechtmatig voordelen kan opleveren in de gunningsprocedure;
- d) in een definitieve rechterlijke beslissing is vastgesteld dat de aanvrager zich schuldig heeft gemaakt aan een van de volgende feiten:
 - (i) fraude in de zin van artikel 3 van Richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad²⁵¹ en artikel 1 van de Overeenkomst

²⁵⁰ Verordening (EU, EURATOM) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie.

²⁵¹ Richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2017 betreffende de strafrechtelijke bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt (PB L 198, 28.7.2017, blz. 29).

- aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, vastgesteld bij akte van de Raad van 26 juli 1995²⁵²;
- (ii) corruptie zoals gedefinieerd in artikel 4, lid 2 van Richtlijn (EU) 2017/1371 of actieve corruptie in de zin van artikel 3 van de Overeenkomst ter bestrijding van corruptie waarbij ambtenaren van de Europese Gemeenschappen of van de lidstaten van de Europese Unie betrokken zijn, vastgesteld bij akte van de Raad van 26 mei 1997²⁵³, of gedragingen zoals bedoeld in artikel 2, lid 1 van Kaderbesluit 2003/568/JBZ van de Raad²⁵⁴, of corruptie zoals gedefinieerd in andere toepasselijke wetgeving;
- (iii) gedragingen gerelateerd aan een criminele organisatie zoals bedoeld in artikel 2 van Kaderbesluit 2008/841/JBZ van de Raad²⁵⁵;
- iv) witwassen van geld en terrorismefinanciering in de zin van artikel 1, leden 3, 4 en 5 van Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad²⁵⁶;
- (v) terroristische misdrijven of strafbare feiten in verband met terroristische activiteiten in de zin van respectievelijk de artikelen 1 en 3 van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad²⁵⁷, dan wel uitlokking van, medeplichtigheid aan of poging tot het plegen van zodanig misdrijf of strafbaar feit als bedoeld in artikel 4 van genoemd besluit;
- (vi) kinderarbeid of andere strafbare feiten betreffende mensenhandel als bedoeld in artikel 2 van Richtlijn 2011/36/EU van het Europees Parlement en de Raad²⁵⁸;
- e) de aanvrager is aanzienlijk tekortgeschoten in de nakoming van belangrijke verplichtingen bij de uitvoering van een wettelijke verbintenis die uit het budget gefinancierd is, wat:
- (i) heeft geleid tot de vroegtijdige beëindiging van een wettelijke verbintenis;
- (ii) heeft geleid tot de oplegging van een schadevergoeding of andere contractuele sancties; of;
- (iii) is ontdekt door een ordonnateur, OLAF of de Rekenkamer na toetsen, audits of onderzoek;
- f) in een definitieve rechterlijke beslissing of een definitief administratief besluit is vastgesteld dat de aanvrager een onregelmatigheid in de zin van artikel 1, lid 2 van Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad²⁵⁹ heeft begaan;
- g) in een definitieve rechterlijke beslissing of een definitief administratief besluit is vastgesteld dat de aanvrager een entiteit heeft opgericht in een ander rechtsgebied met de bedoeling om fiscale, sociale of enige andere wettelijke verplichtingen in het rechtsgebied van zijn vestigingsplaats, de plaats van zijn hoofdbestuur of zijn hoofdvestiging te omzeilen;
- h) in een definitieve rechterlijke beslissing of een definitief administratief besluit is vastgesteld dat een entiteit is opgericht met de bedoeling zoals omschreven in punt g);
- i) bij gebreke aan een definitieve rechterlijke beslissing of, in voorkomend geval, een definitief administratief besluit, bevindt de aanvrager zich in een van de hierboven in c), d), f), g) en h) vermelde situaties, op grond van met name:
- i. feiten die zijn vastgesteld in het kader van audits of onderzoek uitgevoerd door het EOM, voor de lidstaten die deelnemen aan nauwere samenwerking volgens Verordening (EU) 2017/1939, de Rekenkamer, OLAF of de interne auditor, of enige andere toets, audit of controle uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van de ordonnateur;
- ii. niet-definitieve administratieve besluiten die tuchtmaatregelen kunnen omvatten welke zijn genomen door het bevoegde toezichthoudende orgaan dat verantwoordelijk is voor de verificatie van de toepassing van normen inzake beroepsethiek;
- iii. feiten die worden vermeld in besluiten van personen en entiteiten die middelen van de EU uitvoeren overeenkomstig artikel 62, lid 1, eerste alinea, onder c);
- iv. informatie die overeenkomstig artikel 142, lid 2, onder d) van het Financieel Reglement van de EU wordt doorgegeven door entiteiten die middelen van de Unie uitvoeren overeenkomstig artikel 62, lid 1, eerste alinea, onder b) van het Financieel Reglement van de EU.
- v. besluiten van de Commissie betreffende schending van de mededingingsregels van de Unie of van een nationale bevoegde instantie betreffende de schending van het mededingingsrecht van de Unie of van het nationale mededingingsrecht.
- vi. besluiten houdende uitsluiting genomen door een ordonnateur van een EU-instelling, een Europees bureau of een EU-agentschap of –orgaan;
- j) een aanvrager zoals bedoeld in artikel 135, lid 2 wanneer:
- i. een natuurlijke persoon of rechtspersoon die lid is van het bestuurs-, leidinggevend of toezichthoudend orgaan van de aanvrager zoals bedoeld in artikel 135, lid 2, of die vertegenwoordigings-, beslissings- of controlebevoegdheid ten aanzien van die aanvrager heeft, zich in een of meer van de situaties hierboven vermeld in de punten c) t/m h) bevindt;
- ii. een natuurlijke persoon of rechtspersoon die onbeperkt aansprakelijk is voor de schulden van de aanvrager zoals bedoeld in artikel 135, lid 2, zich in een of meer van de situaties hierboven vermeld in de punten a) of b) bevindt;
- iii. een natuurlijke persoon die essentieel is voor de toekenning of voor de uitvoering van de wettelijke verbintenis, zich in een of meer van de situaties hierboven vermeld in de punten c) t/m h) bevindt;

²⁵²PB C 316, 27.11.1995, blz. 48.

²⁵³ PB C 195, 25.6.1997, blz. 1.

²⁵⁴ Kaderbesluit 2003/568/JBZ van de Raad van 22 juli 2003 inzake de bestrijding van corruptie in de privésector (PB L 192, 31.7.2003, blz. 54).

²⁵⁵ Kaderbesluit 2008/841/JBZ van de Raad van 24 oktober 2008 ter bestrijding van georganiseerde criminaliteit (PB L 300, 11.11.2008, blz. 42).

²⁵⁶ Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie (PB L 141, 5.6.2015, blz. 73).

²⁵⁷ Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 inzake terrorismebestrijding (PB L 164, 22.6.2002, blz. 3).

²⁵⁸ Richtlijn 2011/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan, en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/629/JBZ van de Raad (PB L 101, 15.4.2011, blz. 1).

²⁵⁹ Verordening (EG, EURATOM) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen (PB L 312, 23.12.1995, blz. 1).

Indien een aanvrager zich in een van de bovengenoemde uitsluitingssituaties bevindt, moet hij zijn betrouwbaarheid aantonen door aan te geven welke maatregelen hij heeft genomen om de uitsluitingssituatie te corrigeren. Het kan bijvoorbeeld gaan om technische, organisatorische en personeelsgerelateerde maatregelen om herhaling te voorkomen, de vergoeding van schade of de betaling van boeten. Dat geldt niet voor de in punt d) van dit deel bedoelde gevallen.

In bovenvermelde gevallen c) tot en met h) kan het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap, bij gebreke aan een definitieve rechterlijke beslissing of, in voorkomend geval, een definitief administratief besluit, een aanvrager voorlopig uitsluiten van inschrijving bij uitnodigingen tot het indienen van voorstellen indien inschrijving van de aanvrager een ernstige en imminente dreiging voor de financiële belangen van de Unie zou vormen.

Indien in het kader van de actie waarvoor de aanvrager een voorstel heeft ingediend, wordt voorzien in specifieke bepalingen voor deelname van gelieerde entiteiten, gelden dezelfde uitsluitingscriteria voor de gelieerde entiteiten.

Aanvragers of, in voorkomend geval, gelieerde entiteiten kunnen worden afgewezen in deze procedure en aan die aanvragers of gelieerde entiteiten kunnen administratieve sancties (uitsluiting of financiële sancties) worden opgelegd wanneer de verklaringen of inlichtingen die worden verlangd als voorwaarde voor deelname aan de procedure, vals of onjuist blijken te zijn.

Het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap mag op zijn website de volgende informatie publiceren met betrekking tot de uitsluiting en, in voorkomend geval, financiële sanctie in de gevallen als hierboven bedoeld in de punten c) tot en met h):

- a) naam van de betrokken aanvrager;
- b) de uitsluitingssituatie;
- c) de duur van de uitsluiting en/of het bedrag van de financiële sanctie.

Deze uitsluitingscriteria zijn van toepassing op de aanvragers die voorstellen indienen voor alle acties van het Erasmus+-programma. Om te bevestigen dat zij niet in een van de hierboven vermelde situaties verkeren, moeten aanvragers van een EU-subsidie een verklaring op erewoord overleggen waarin zij bevestigen niet in een van de hierboven bedoelde situaties te verkeren. Deze verklaring op erewoord vormt een specifiek onderdeel van of een bijlage bij het aanvraagformulier.

In het geval van voorstellen die namens een consortium van partners worden ingediend, zijn de hierboven opgesomde criteria van toepassing op alle deelnemende organisaties die bij het project betrokken zijn.

Overeenkomstig de artikelen 136 tot en met 142 van het Financieel Reglement van de EU kunnen administratieve en financiële sancties worden opgelegd aan aanvragers die valse verklaringen hebben afgelegd of die in het kader van een vorige subsidietoekenningsprocedure ernstig in de nakoming van hun contractuele verplichtingen zijn tekortgeschoten.²⁶⁰

Bovendien gaat de Commissie ervan uit dat voor de uitvoering van de door de programmagids bestreken acties de volgende organisaties in een belangenconflict verkeren of zouden kunnen verkeren en bijgevolg niet in aanmerking komen of zouden kunnen komen voor deelname:

- nationale autoriteiten die belast zijn met het toezicht op nationale agentschappen en de tenuitvoerlegging van het Erasmus+-programma in hun land; zij mogen geen steun aanvragen voor, noch deelnemen aan acties die door nationale agentschappen van een willekeurig land worden beheerd; wel mogen zij (als aanvrager of partner) een aanvraag indienen voor deelname aan door het Uitvoerend Agentschap of door DG EAC beheerde acties, tenzij zij uitdrukkelijk van deelname aan de betrokken actie uitgesloten zijn (zoals vermeld in deel B van de gids);
- nationale agentschappen (de enige activiteit van hun juridische entiteit) of afdelingen van nationale agentschappen die behoren tot juridische entiteiten die zich bezighouden met activiteiten die niet onder de bevoegdheid van de nationale agentschappen vallen, kunnen geen aanvraag doen voor of deelnemen aan de uitvoering van een door deze gids bestreken actie;
- instanties en netwerken die uit hoofde van het Erasmus+-programma of een jaarlijks werkprogramma dat door de Commissie is vastgesteld voor de tenuitvoerlegging van het Erasmus+-programma, zijn geïdentificeerd of aangewezen om met name een financiële bijdrage van de Commissie te ontvangen in het kader van de tenuitvoerlegging van het Erasmus+-programma, en die onder dezelfde juridische entiteit ressorteren als het nationaal agentschap, mogen geen steun aanvragen voor, noch deelnemen aan acties die door nationale agentschappen van Erasmus+ van een willekeurig land worden beheerd; wel mogen zij (als aanvrager of partner) een aanvraag indienen voor deelname aan door het Uitvoerend Agentschap of door DG EAC beheerde acties, tenzij zij uitdrukkelijk van deelname aan de betrokken actie uitgesloten zijn (zoals vermeld in deel B van de gids); voordat zij een subsidie of contract krijgen, moeten zij kunnen aantonen dat zij niet in een belangenconflict verkeren, hetzij omdat zij voorzorgsmaatregelen hebben genomen, hetzij omdat hun interne organisatie een duidelijke scheiding van belangen waarborgt. Bovendien moeten de kosten en ontvangsten van elke actie of activiteit waarvoor de EU-middelen worden toegekend, worden geïdentificeerd. Het besluit of met voldoende zekerheid kan worden gesteld dat zij niet in een feitelijk belangenconflict verkeren, behoort tot de bevoegdheid van het Uitvoerend Agentschap of DG EAC, onder hun eigen verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid, waarbij zij hun aanvraag indienen;
- juridische entiteiten die optreden als gastheer voor de nationale agentschappen van Erasmus+ maar zich toeleggen op andere activiteiten binnen of buiten het terrein van het Erasmus+-programma, alsook de aan die juridische entiteiten gelieerde entiteiten, mogen geen steun aanvragen voor, noch deelnemen aan acties die door nationale agentschappen van een willekeurig land worden beheerd; wel mogen zij in principe een aanvraag indienen voor deelname aan door het Uitvoerend Agentschap of DG EAC beheerde acties, tenzij zij uitdrukkelijk van deelname aan de betrokken actie uitgesloten zijn (zoals vermeld in deel B van de gids). Voordat zij een subsidie of contract krijgen, moeten zij echter kunnen

²⁶⁰ Met uitzondering van acties die door nationale agentschappen worden uitgevoerd.

aantonen dat zij niet in een belangenconflict verkeren, hetzij omdat zij voorzorgsmaatregelen hebben genomen, hetzij omdat hun interne organisatie een duidelijke scheiding van belangen waarborgt (bijvoorbeeld gescheiden boekhouding, scheiding van besluitvormingsprocedures en rapportagelijnen, maatregelen om toegang tot vertrouwelijke informatie te beletten). Bovendien moeten de kosten en ontvangsten van elke actie of activiteit waarvoor de EU-middelen worden toegekend, worden geïdentificeerd. Het besluit of met voldoende zekerheid kan worden gesteld dat zij niet in een feitelijk belangenconflict verkeren, behoort tot de bevoegdheid van de instelling, onder hun eigen verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid, waarbij zij hun aanvraag indienen.

SELECTIECRITERIA

Het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap evalueert aan de hand van de selectiecriteria of de aanvrager over voldoende financiële draagkracht en operationele capaciteit beschikt om het voorgestelde project te voltooien.

FINANCIËLE DRAAGKRACHT

Financiële draagkracht houdt in dat de aanvragers over solide financieringsbronnen beschikken die toereikend zijn om hun werkzaamheden gedurende de periode waarin het project wordt uitgevoerd of het jaar waarvoor de subsidie is toegekend, te kunnen handhaven en aan de financiering ervan bij te dragen.

De verplichting om de financiële draagkracht te laten verifiëren, geldt niet voor:

- publieke organen, met inbegrip van organisaties van de lidstaten²⁶¹ ;
- internationale organisaties.

Wat betreft EU-subsidieaanvragen die worden ingediend door andere organisaties dan de hierboven genoemde voor een steunbedrag van ten hoogste 60 000 EUR, moeten de aanvragers een verklaring op erewoord overleggen waarin zij bevestigen over voldoende financiële draagkracht te beschikken om het project uit te voeren. Deze verklaring op erewoord vormt een specifiek onderdeel van het aanvraagformulier.

Wat betreft EU-subsidieaanvragen die worden ingediend door andere organisaties voor een steunbedrag van meer dan 60 000 EUR, moeten de aanvragers naast de verklaring op erewoord de volgende documenten indienen via het deelnemersportaal:

- voor door de nationale agentschappen beheerde acties: de winst-en-verliesrekening en de balans van de aanvrager voor het laatste afgesloten boekjaar;
- voor door het Uitvoerend Agentschap beheerde acties: een formulier tot staving van de financiële draagkracht met daarin de relevante wettelijk vereiste boekhoudkundige gegevens en financiële overzichten (met inbegrip van de winst-en-verliesrekening, de balans en andere bijlagen, indien van toepassing) voor de laatste twee afgesloten boekjaren;
- entiteiten die de hierboven genoemde documenten niet kunnen overleggen omdat ze nieuw opgericht zijn, mogen in plaats daarvan een financiële verklaring of een verzekeringsverklaring met opgave van de beroepsrisico's van de aanvrager indienen.

Organisaties moeten deze documenten uploaden naar het deelnemersportaal op het ogenblik dat zij zich daar registreren (zie het deel "Stap 1: zich registreren bij het deelnemersportaal" hierboven) of wanneer ze worden gecontacteerd door de valideringsdiensten van de EU die de aanvrager vragen om de nodige ondersteunende documenten aan te leveren. Voor gecentraliseerde acties wordt dit verzoek verstuurd via het berichtensysteem dat onderdeel is van het deelnemersregister.

Als na een risicoanalyse van het nationaal agentschap twijfel bestaat over de financiële draagkracht van een deelnemende organisatie die betrokken is bij een project waarvan het voorstel namens een consortium van partners wordt ingediend, mag het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap diezelfde documenten opvragen bij de deelnemende organisaties, zelfs als de toegekende subsidie minder dan 60 000 EUR bedraagt of als de totale, gecumuleerde aan een organisatie toegekende subsidie meer dan 60 000 EUR bedraagt.

Wanneer de aanvraag betrekking heeft op subsidies voor een project waarvoor het bedrag hoger is dan 750 000 EUR, kan in aanvulling op het bovenstaande een auditverslag van een erkende externe accountant worden vereist, waarin de rekeningen voor het laatste beschikbare boekjaar worden goedgekeurd.

Blijkt uit de analyse van deze documenten dat de vereiste financiële draagkracht niet genoegzaam werd aangetoond of ontoereikend is, dan mag het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap:

- aanvullende informatie opvragen;
- een subsidieovereenkomst of -besluit voorstellen met een door een financiële garantie²⁶² gedekte voorfinanciering;

²⁶¹ Met inbegrip van scholen, hogeronderwijsinstellingen en organisaties op het gebied van onderwijs, opleiding, jeugdzaken en sport die gedurende de afgelopen twee jaar meer dan 50 % van hun jaarlijkse inkomsten uit publieke bronnen hebben ontvangen; zij worden geacht over de nodige financiële draagkracht, beroepsbekwaamheid en administratieve capaciteit te beschikken om de activiteiten in het kader van het programma uit te voeren.

²⁶² De zekerheidstelling kan worden vervangen door een gezamenlijke borgstelling, of door individuele garanties van de deelnemende organisaties die medebegunstigden zijn van het project.

- een subsidieovereenkomst of -besluit voorstellen zonder voorfinanciering of met een verminderde voorfinanciering;
- een subsidieovereenkomst of -besluit voorstellen met voorfinanciering in verschillende tranches;
- de aanvraag afwijzen.

OPERATIONELE CAPACITEIT

Operationele capaciteit houdt in dat de aanvragers over de vereiste beroepsbekwaamheden en kwalificaties beschikken om het voorgestelde project tot een goed einde te brengen. De aanvragers moeten een verklaring op ere woord overleggen waarin zij bevestigen over de vereiste operationele capaciteit te beschikken om het project uit te voeren. Wanneer het aanvraagformulier dat voorschrijft en indien de subsidie hoger is dan 60 000 EUR, kan de aanvragers bovendien worden gevraagd de cv's te bezorgen van de bij het project betrokken sleutelpersonen om aan te tonen dat zij de vereiste beroepservaring bezitten, of andere ondersteunende documenten, bijvoorbeeld:

- een lijst met relevante publicaties van het hoofdteam;
- een uitputtende lijst van eerder uitgevoerde projecten en activiteiten die verband houden met het betreffende beleidsterrein of met deze specifieke actie.

TOEKENNINGSCRITERIA

Aan de hand van de toekenningscriteria kan het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap de kwaliteit beoordelen van de in het kader van het Erasmus+-programma ingediende projectvoorstellen.

Binnen de grenzen van de voor elke actie beschikbare begroting worden subsidies toegekend aan de projecten die het best aan deze kwaliteitscriteria voldoen.

In deel B van de programmagids wordt nader omschreven welke specifieke toekenningscriteria gelden voor alle in het kader van het Erasmus+-programma uitgevoerde acties..

STAP 3: DE FINANCIËLE VOORWAARDEN CONTROLEREN

SUBSIDIEVORMEN

De subsidie kan een van de volgende vormen aannemen²⁶³:

- terugbetaling van een bepaald gedeelte van de subsidiabele, daadwerkelijk gemaakte kosten: bijvoorbeeld het in het kader van strategische partnerschappen toegekende steunbedrag ter dekking van de extra kosten verbonden aan de deelname van personen met specifieke behoeften;
- terugbetaling op basis van tegemoetkoming in de eenheidskosten: bijvoorbeeld het als individuele steun toegekende bedrag in het kader van mobiliteitsprojecten op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken;
- vaste bedragen: bijvoorbeeld het toegekende steunbedrag ter uitvoering van aanvullende activiteiten in het kader van Jean Monnet-projecten;
- forfaitaire financiering: bijvoorbeeld het toegekende steunbedrag ter dekking van indirecte kosten van sportevenementen zonder winstoogmerk;
- een combinatie van de hierboven genoemde vormen.

Het in het kader van het Erasmus+-programma toegepaste financieringsmechanisme voorziet doorgaans in subsidies in de vorm van terugbetaling op basis van tegemoetkoming in de eenheidskosten. Hiermee kunnen aanvragers eenvoudig het gevraagde subsidiebedrag berekenen en een realistische financiële projectplanning uitwerken.

In de kolom "Financieringsmechanisme" van de tabellen "Financieringsregels" in deel B wordt aangegeven welke subsidievorm van toepassing is op de te financieren kostenpost voor elke onder het Erasmus+-programma vallende actie in deze gids.

OP EU-SUBSIDIES TOEPASSELIJKE BEGINSLEN

VERBOD OP TERUGWERKENDE KRACHT

EU-subsidiëring met terugwerkende kracht van reeds voltooide projecten is niet toegestaan.

²⁶³ Besluit C(2013) 8550 van de Commissie van 4 december 2013: "The use of lump sums, the reimbursement on the basis of unit costs and the flat-rate financing under the "Erasmus+" Programme" (Besluit betreffende het gebruik van vaste bedragen, de terugbetaling op basis van eenheidskosten en de forfaitaire financiering in het kader van het Erasmus+-programma), (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/docs/c_2013_8550.pdf)

EU-subsidiëring van reeds begonnen projecten kan slechts worden toegestaan indien de aanvrager kan aantonen in het projectvoorstel dat het noodzakelijk was met het project te beginnen vóór de ondertekening van de subsidieovereenkomst of de betekening van het subsidiebesluit. In dat geval mogen de subsidiabele kosten niet vóór de datum van indiening van de subsidieaanvraag zijn gemaakt.

Indien de aanvrager met de projectuitvoering begint vóór de ondertekening van de subsidieovereenkomst of de betekening van het subsidiebesluit, zijn de daarmee gepaard gaande risico's voor zijn eigen rekening.

BEGINSEL VAN NIET-CUMULEERBAARHEID

Voor elk door de EU gefinancierd project kan slechts één subsidie ten laste van de EU-begroting aan eenzelfde begunstigde worden toegekend. Dezelfde kosten worden in geen geval tweemaal uit de Uniebegroting gefinancierd.

Om het risico van dubbele financiering te vermijden, moet de aanvrager in het desbetreffende deel van het aanvraagformulier opgeven welke middelen en bedragen uit andere financieringsbronnen dat jaar werden ontvangen of aangevraagd voor hetzelfde project of voor welk ander project dan ook, met inbegrip van exploitatiesubsidies.

Identieke of soortgelijke aanvragen die door dezelfde aanvrager of door andere partners van hetzelfde consortium worden ingediend, worden specifiek beoordeeld om het risico van dubbele financiering uit te sluiten en kunnen allemaal worden afgewezen.

MEERDERE INZENDINGEN

Voor gedecentraliseerde acties die door de nationale agentschappen van Erasmus+ worden beheerd, geldt dat aanvragen die dezelfde aanvrager of hetzelfde consortium tweemaal of vaker heeft ingediend bij hetzelfde agentschap of bij verschillende agentschappen, worden afgewezen. Identieke of soortgelijke aanvragen die door andere aanvragers of consortia worden ingediend, worden aan een specifieke beoordeling onderworpen en kunnen eveneens worden afgewezen.

WINSTVERBOD EN MEDEFINANCIERING

Een subsidie uit de Uniebegroting mag niet tot doel of tot gevolg hebben dat zij de begunstigde winst oplevert in het kader van het uitgevoerde project. Winst wordt gedefinieerd als een overschot, dat bij de saldobetaling berekend is, van de ontvangsten ten opzichte van de subsidiabele kosten van de actie of het werkprogramma, voor zover de ontvangsten beperkt zijn tot de EU-subsidie en de door de actie of het werkprogramma gegenereerde inkomsten²⁶⁴. Het beginsel van het winstverbod geldt niet voor subsidiëring op basis van eenheidskosten, vaste bedragen of forfaitaire financiering, met inbegrip van beurzen, noch voor subsidieaanvragen van niet meer dan 60 000 EUR. Voor de berekening van de door de subsidie voortgebrachte winst, wordt medefinanciering in de vorm van bijdragen in natura niet in beschouwing genomen.

Bovendien is EU-steun bedoeld als stimulans ter verwezenlijking van een project dat zonder financiële steun van de EU niet uitvoerbaar zou zijn. De EU-steun berust op het medefinancieringsbeginsel. Medefinanciering houdt in dat de EU-subsidie niet mag dienen tot volledige financiering van de projectkosten; het project moet derhalve worden medegefinancierd uit andere bronnen dan de EU-subsidie (zoals eigen middelen van de begunstigde, door de actie voortgebrachte inkomsten, financiële bijdragen van derden).

Wordt de EU-subsidie verleend op basis van de eenheidskosten, vaste bedragen of forfaitaire financiering, wat het geval is voor de meeste door deze gids bestreken acties, dan waarborgt de Commissie van tevoren, bij het vaststellen van de tarieven of percentages van deze eenheden, vaste bedragen en forfaitaire financiering, dat de beginselen van winstverbod en medefinanciering voor de actie als geheel worden nageleefd. Algemeen wordt ervan uitgegaan dat voldaan is aan de beginselen van winstverbod en medefinanciering. Bijgevolg hoeven de aanvragers geen informatie te verstrekken over andere financieringsbronnen dan de EU-subsidie en hoeven zij evenmin de voor het project gemaakte kosten te rechtvaardigen.

Niettemin doet de betaling van de subsidie in de vorm van terugbetaling op basis van tegemoetkoming in de eenheidskosten, vaste bedragen of forfaitaire financiering geen afbreuk aan het recht van toegang tot de boekhouding van de begunstigten. Het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap is gerechtigd om tot het volledige subsidiebedrag terug te vorderen indien uit een controle of audit blijkt dat het gesubsidieerde evenement niet heeft plaatsgehad (bijvoorbeeld wanneer projectactiviteiten niet worden uitgevoerd zoals afgesproken in de aanvraagfase, wanneer de deelnemers niet deelnemen aan de activiteiten enzovoort) en dat de begunstigde ten onrechte een betaling heeft ontvangen uit een subsidie in de vorm van terugbetaling op basis van tegemoetkoming in de eenheidskosten, vaste bedragen of forfaitaire financiering. Ook wanneer de ondernomen activiteiten of de bereikte

²⁶⁴ Daartoe mogen de ontvangsten uitsluitend bestaan uit door het project voortgebrachte inkomsten en de financiële bijdragen van donoren die specifiek zijn bestemd voor de financiering van de subsidiabele kosten. De winst (of het verlies) als hierboven omschreven is dan gelijk aan het verschil tussen:

- het voorlopig aanvaarde bedrag van de subsidie en de door de actie voortgebrachte inkomsten en
- de door de begunstigde gemaakte subsidiabele kosten.

Bovendien wordt de eventueel geboekte winst terugggevorderd. Het nationale agentschap of het Uitvoerend Agentschap heeft het recht het percentage van de winst terug te vorderen dat overeenkomt met de bijdrage van de Unie in de werkelijk door de begunstigde gemaakte subsidiabele kosten ter uitvoering van de actie. Aanvullende verduidelijkingen over de berekening van de winst worden verstrekt voor acties die worden gesubsidieerd in de vorm van de terugbetaling van een bepaald gedeelte van de subsidiabele kosten.

resultaten van gebrekkige kwaliteit zijn, kan de subsidie geheel of ten dele worden verlaagd, ongeacht of de activiteiten daadwerkelijk hebben plaatsgehad en subsidiabel zijn.

Bovendien is het de Europese Commissie toegestaan voor statistische en controledoeleinden steekproefsgewijs enquêtes uit te voeren bij begunstigden met het doel de werkelijk gemaakte kosten te kwantificeren voor projecten die worden gesubsidieerd in de vorm van terugbetaling op basis van tegemoetkoming in de eenheidskosten, vaste bedragen of forfaitaire financiering.

SPECIFIEKE BEPALINGEN INZAKE SUBSIDIERING DOOR EEN BEPAALD GEDEELTE VAN DE SUBSIDIABELE KOSTEN TERUG TE BETALEN

De volgende bepalingen zijn van toepassing wanneer de EU-subsidie wordt verleend als terugbetaling van een bepaald gedeelte van de subsidiabele kosten:

SUBSIDIABELE KOSTEN

Een EU-subsidie mag niet meer bedragen dan een totaalbedrag dat het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap heeft vastgesteld bij het selecteren van het project, en dat berust op de in het aanvraagformulier vermelde raming van de subsidiabele kosten. Subsidiabele kosten zijn daadwerkelijk door de begunstigde van een subsidie gemaakte kosten die aan alle onderstaande criteria voldoen:

- de kosten worden gemaakt tijdens de looptijd van het project, met uitzondering van de kosten die betrekking hebben op de eindverslagen en controlecertificaten;
- de kosten worden aangegeven in de geraamde totale begroting van het project;
- de kosten zijn noodzakelijk voor de uitvoering van het gesubsidieerde project;
- de kosten zijn aanwijsbaar en verifieerbaar, zijn met name opgenomen in de boekhouding van de begunstigde en zijn vastgesteld overeenkomstig de boekhoudkundige normen die van toepassing zijn in het land waar de begunstigde is gevestigd en overeenkomstig de gebruikelijke kostenberekenningsmethoden van de begunstigde;
- de kosten voldoen aan de bepalingen van de toepasselijke fiscale en sociale wetgeving;
- zij zijn redelijk en gerechtvaardigd en voldoen aan het beginsel van goed financieel beheer, met name wat zuinigheid en efficiëntie betreft.
- zij worden niet gedekt door EU-subsidies in de vorm van tegemoetkoming in de eenheidskosten, vaste bedragen of forfaitaire financiering.

Ook de volgende categorieën kosten worden als subsidiabel beschouwd:

- kosten die verband houden met een door de begunstigde gestelde zekerheid voor voorfinanciering, indien deze zekerheid door het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap wordt vereist;
- kosten in verband met certificaten betreffende de financiële verslagen en operationele verificatierapporten, wanneer dergelijke certificaten of rapporten vereist zijn ter ondersteuning van de betalingsverzoeken van nationale agentschappen of het Uitvoerend Agentschap;
- afschrijvingskosten, op voorwaarde dat de begunstigde deze werkelijk heeft gemaakt.

De interne boekhoud- en auditprocedures van de begunstigde moeten het mogelijk maken een rechtstreekse overeenstemming te vinden tussen de voor het project gedeclareerde kosten en ontvangsten en de overeenkomstige boekhoudrekeningen en bewijsstukken.

Belasting toegevoegde waarde (btw)

Belastingafdrachten over de toegevoegde waarde worden alleen als subsidiabele kosten beschouwd wanneer deze krachtens de toepasselijke nationale btw-wetgeving²⁶⁵ niet invorderbaar zijn. De enige uitzondering betreft de werkzaamheden of handelingen die de staat, de regio's, de gewesten, de provincies, de gemeenten en de andere publiekrechtelijke lichamen als overheid verrichten.²⁶⁶ Daarnaast:

- is aftrekbare btw die niet werkelijk is afgetrokken (krachtens nationale voorwaarden of vanwege de onzorgvuldigheid van de begunstigden) niet subsidiabel;
- is de btw-richtlijn niet van toepassing op niet-EU-lidstaten. Organisaties uit partnerlanden kunnen worden vrijgesteld van belastingen (met inbegrip van btw), rechten en heffingen, indien een overeenkomst is ondertekend tussen de Europese Commissie en het partnerland waarin de organisatie is gevestigd.

Subsidiabele indirecte kosten

Voor bepaalde soorten projecten (zie deel B van deze gids voor meer bijzonderheden over de financieringsregels voor acties) is een vast bedrag van ten hoogste 7% van de subsidiabele directe projectkosten subsidiabel als indirecte kosten, zijnde de door de begunstigde gemaakte algemene administratiekosten die niet al worden gedekt door de subsidiabele directe kosten (bijvoorbeeld elektriciteits- of internetkosten, kosten voor lokalen enz.) maar die aan het project kunnen worden toegerekend.

²⁶⁵ In de lidstaten is de btw-richtlijn 2006/112/EG omgezet in nationale btw-regelingen.

²⁶⁶ Zie artikel 13, lid 1, van de richtlijn.

De indirecte kosten mogen geen kosten omvatten die onder een andere rubriek vallen. Indirecte kosten zijn niet subsidiabel wanneer de begunstigde al een exploitatiesubsidie ontvangt uit de Uniebegroting (bijvoorbeeld in het kader van de oproep tot het indienen van voorstellen betreffende de onder het Erasmus+-programma vallende samenwerking met maatschappelijke organisaties).

NIET-SUBSIDIABELE KOSTEN

De volgende kosten worden als niet-subsidiabel beschouwd:

- kapitaalopbrengsten;
- schulden en kosten van schulden;
- voorzieningen voor verliezen of schulden;
- debetrente;
- dubieuze schuldvorderingen;
- wisselkoersverliezen;
- btw, wanneer deze krachtens de toepasselijke nationale btw-wetgeving als invorderbaar wordt aangemerkt (zie de alinea hierboven over btw);
- kosten die door de begunstigde zijn gedeclareerd en in aanmerking zijn genomen in het kader van andere door de Europese Unie gesubsidieerde projecten of werkprogramma's (zie ook de alinea hierboven over subsidiabele indirecte kosten);
- buitensporige of ondoordachte uitgaven;
- bijdragen in natura;
- in het geval van huur of leasing van uitrusting, de kosten van de aankoopoptie na afloop van de leasing- of huurperiode;
- kosten voor de opening en het beheer van een bankrekening (met inbegrip van door de bank van de begunstigde in rekening gebrachte kosten voor overmakingen van/aan het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap).

FINANCIERINGSBRONNEN

De aanvrager moet in het aanvraagformulier de bijdrage vermelden uit andere bronnen dan de EUsubsidie. Externe medefinanciering kan bestaan uit eigen middelen van de begunstigde, financiële bijdragen van derden of door het project voortgebrachte inkomsten. Indien bij de eindrapportage of bij de indiening van het laatste betalingsverzoek blijkt dat er een overschot is van de inkomsten (zie onder "Winstverbod en medefinanciering") ten opzichte van de voor het project gemaakte subsidiabele kosten, heeft het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap het recht het percentage van de winst terug te vorderen dat overeenkomt met de bijdrage van de Unie in de daadwerkelijk door de begunstigde gemaakte subsidiabele kosten voor de uitvoering van het project. Deze bepaling is niet van toepassing op projecten waarvoor de aangevraagde subsidie niet meer dan 60 000 EUR bedraagt.

Bijdragen in natura worden niet als mogelijke medefinancieringsbron beschouwd.

STAP 4: HET AANVRAAGFORMULIER INVULLEN EN VERSTUREN

Om in het kader van het Erasmus+-programma een EU-subsidie aan te vragen, moeten de aanvragers voor elke actie specifieke formulieren gebruiken. Die formulieren zijn te vinden op de websites van de Europese Commissie, van de nationale agentschappen of van het Uitvoerend Agentschap (zie de contactgegevens in bijlage IV bij deze gids).

Voor namens consortia ingediende projecten verstuurt de coördinerende organisatie of groep één aanvraag voor het volledige project namens alle deelnemende organisaties. De aanvraag moet worden ingediend bij het bevoegde nationaal of Uitvoerend Agentschap (zie deel B van deze gids, bij elke actie onder "Waar aanvragen?").

AANVRAAGPROCEDURE

ELEKTRONISCHE ONLINEFORMULIEREN

Voor de meeste programma-acties moeten de aanvragers gebruikmaken van het juiste elektronische formulier om hun aanvraag samen met alle gevraagde bijlagen online te versturen naar het bevoegde nationaal of Uitvoerend Agentschap. Aanvragen die per post, per besteldienst, per fax of per e-mail worden verstuurd worden niet aanvaard.

Het elektronische formulier moet worden ingevuld in een van de officiële talen van de programmalanden. Voor acties die centraal door het Uitvoerend Agentschap worden beheerd, moeten de aanvragers het formulier invullen in een van de officiële talen van de EU.

Nadere bijzonderheden zijn terug te vinden in de richtsnoeren voor het invullen en versturen van een elektronisch formulier. Daarin staat ook informatie over de werkwijze bij technische problemen. Deze richtsnoeren kunnen worden geraadpleegd op de websites van de nationale agentschappen (specifiek voor gedecentraliseerde acties), het Uitvoerend Agentschap (specifiek voor gecentraliseerde acties) en de Europese Commissie.

Wordt dezelfde aanvraag in dezelfde selectieronde meermaals ingediend bij hetzelfde nationale agentschap of bij het Uitvoerend Agentschap, dan wordt alleen rekening gehouden met de versie die het laatst is ingediend vóór het verstrijken van de uiterste termijn. Wanneer dezelfde aanvragende organisatie of hetzelfde consortium identieke of soortgelijke aanvragen meermaals indient bij verschillende agentschappen, worden alle aanvragen automatisch afgewezen (zie het deel over het beginsel van niet-cumuleerbaarheid).

AANVRAAGFORMULIEREN OP PAPIER

Voor bepaalde gecentraliseerde programma-acties zijn geen elektronische formulieren beschikbaar.

De aanvragen voor deze acties moeten per post (datum postmerk) of per besteldienst (de datum van het bewijs van afgifte aan de besteldienst geldt als bewijs) worden verstuurd naar het Uitvoerend Agentschap (zie de contactgegevens in bijlage IV bij deze gids). Per fax of per e-mail verstuurd aanvragen worden niet aanvaard.

Na het verstrijken van de uiterste indieningstermijn kunnen aanvragers geen wijzigingen meer aanbrengen in hun subsidieaanvraag.

NALEVING VAN DE UITERSTE TERMIJN

De aanvraag moet worden ingediend binnen de voor elke actie vastgelegde uiterste termijn. In deel B van deze gids onder "Subsidiabiliteitscriteria" staan voor elke actie de uiterste termijnen voor het indienen van projectvoorstellen.

Opmerking: voor elektronische formulieren eindigt de termijn voor de indiening altijd om 12 uur 's middags (Belgische tijd), ongeacht de datum. Aanvragers in landen met een andere tijdzone moeten zorgvuldig rekening houden met tijdverschillen om te vermijden dat hun aanvraag wordt afgewezen.

Wat gebeurt er nadat de aanvraag is ingediend?

Op alle aanvragen die binnenkomen bij de nationale agentschappen of bij het Uitvoerend Agentschap wordt een evaluatieprocedure toegepast.

EVALUATIEPROCEDURE

Het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap waar de aanvraag binnenkomt, toetst de projectvoorstellen uitsluitend aan de in deze gids beschreven criteria. De evaluatie behelst het volgende:

- een formele controle om na te gaan of de subsidiabiliteits- en uitsluitingscriteria worden nageleefd;
- een kwaliteitsbeoordeling om te onderzoeken in hoeverre de deelnemende organisaties voldoen aan de selectiecriteria (d.w.z. financiële draagkracht en operationele capaciteit) en in hoeverre het project beantwoordt aan de toekenningscriteria. Deze kwaliteitsbeoordeling wordt doorgaans uitgevoerd met de hulp van onafhankelijke deskundigen. De deskundigen laten zich bij hun evaluatiewerkzaamheden leiden door de richtsnoeren die de Europese Commissie heeft vastgesteld; deze richtsnoeren worden gepubliceerd op de websites van de Europese Commissie en van de agentschappen die belast zijn met het beheer van Erasmus+projecten;
- een verificatie om elk risico van dubbele financiering van het project uit te sluiten. Indien nodig wordt deze verificatie in samenwerking met andere agentschappen of andere belanghebbenden uitgevoerd.

Het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap benoemt een evaluatiecommissie om toezicht te houden op het beheer van het gehele selectieproces. Op basis van de evaluatie door deskundigen stelt de evaluatiecommissie een lijst op met projecten die voor selectie worden voorgedragen.

Voor alle acties in deze gids kan de aanvrager tijdens het evaluatieproces worden gevraagd aanvullende informatie te verstrekken of opheldering te verschaffen omtrent de ingediende bewijsstukken met betrekking tot de aanvraag; het voorstel mag door deze informatie of opheldering niet substantieel worden gewijzigd. Het verzoek om aanvullende informatie en opheldering is met name gerechtvaardigd wanneer de aanvrager kennelijke schrijffouten heeft gemaakt of in de gevallen dat – voor projecten die via overeenkomsten met meerdere begunstigden worden gefinancierd – een of meer volmachten van partners ontbreken (zie hieronder het deel "Subsidieovereenkomst/-besluit" voor meer informatie over overeenkomsten met meerdere begunstigden).

EINDBESLUIT

Na afloop van de evaluatieprocedure neemt het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap een besluit over de te subsidiëren projecten op basis van:

- de door de evaluatiecommissie voorgestelde ranglijst;
- de voor elke actie (of activiteit in het kader van een actie) beschikbare begroting;

Na afronding van de selectieprocedure worden de aanvraagdossiers en bijbehorende stukken niet naar de aanvrager teruggestuurd, ongeacht de uitkomst van de procedure.

KENNISGEVING VAN BESLUITEN INZAKE SUBSIDIETOEKENNING

De indicatieve kalender voor de kennisgeving van de selectieresultaten voor elke actie staat hieronder in het deel "Overzicht van projecttermijnen en betalingsvoorwaarden".

Wat gebeurt er wanneer de aanvraag wordt goedgekeurd?

SUBSIDIEOVEREENKOMST/-BESLUIT

Wanneer het project wordt geselecteerd voor een EU-subsidie uit hoofde van het Erasmus+programma:

- wordt een door het Uitvoerend Agentschap genomen subsidiebesluit ter kennis gebracht van de aanvrager van een geselecteerd project. Bij ontvangst/kennisgeving van het besluit wordt de aanvrager de begunstigde van de EU-subsidie en mag het project worden gestart²⁶⁷;
- wordt een subsidieovereenkomst ondertekend tussen het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap dat het project selecteert, en de aanvrager. De aanvrager ontvangt de subsidieovereenkomst en moet die laten ondertekenen door zijn wettelijke vertegenwoordiger en terugsturen naar het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap; het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap ondertekent de overeenkomst als laatste. Zodra beide partijen de overeenkomst hebben ondertekend, wordt de aanvrager de begunstigde van de EU-subsidie en mag het project worden gestart.²⁶⁸

Naargelang van het soort actie kunnen subsidieovereenkomsten de vorm aannemen van overeenkomsten met één begunstigde, waarbij de aanvrager de enige begunstigde is, dan wel van overeenkomsten met meerdere begunstigten, waarbij alle partnerorganisaties begunstigten van de overeenkomst worden. De overeenkomst met meerdere begunstigten wordt ondertekend door de coördinator die het enige contactpunt is voor het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap. Niettemin ondertekenen alle andere organisaties die aan een project deelnemen (medebegunstigten) een volmacht waarbij zij de coördinator machtiging verlenen om als hoofdbegunstigde op te treden. Doorgaans moeten de volmachten van elke partner aan de aanvrager in de aanvraagfase worden gegeven. Gebeurt dat op een later tijdstip, dan moeten deze volmachten uiterlijk bij het ondertekenen van de subsidieovereenkomst beschikbaar zijn.

Opmerking: wat betreft mobiliteitsprojecten voor hogeronderwijsstudenten en -personeel, mobiliteitsprojecten voor lerenden en personeel van beroepsonderwijs en -opleiding, mobiliteitsprojecten voor personeel in schoolonderwijs en mobiliteitsprojecten voor personeel in volwassenenonderwijs, zijn geen volmachten vereist voor partnerorganisaties die gevestigd zijn in andere landen dan het land van de aanvragende organisatie. Organisaties die lid zijn van nationale consortia op het gebied van hoger onderwijs, beroepsonderwijs en opleiding, school en volwassenenonderwijs zijn wel verplicht een volmacht te geven aan de aanvragende organisatie.

Bij wijze van uitzondering moet in het kader van strategische partnerschappen van het type "Partnerschappen voor schooluitwisseling" elke deelnemende organisatie die bij een geselecteerd project betrokken is, met het in haar eigen land gevestigde nationaal agentschap een afzonderlijke subsidieovereenkomst (met elke begunstigde) ondertekenen die betrekking heeft op haar aandeel in de subsidie.

In de loop van het jaar worden op de websites van de Europese Commissie en het Uitvoerend Agentschap modelsubsidieovereenkomsten en -besluiten voor het Erasmus+-programma gepubliceerd.

De indicatieve kalender voor de ontvangst van subsidieovereenkomsten en -besluiten voor elke actie staat hieronder in het deel "Overzicht van projecttermijnen en betalingsvoorwaarden".

SUBSIDIEBEDRAG

De aanvaarding van een aanvraag houdt geen verbintenis in tot toekenning van financiële steun ter hoogte van het aangevraagde bedrag. De aangevraagde financiële steun kan worden verlaagd op basis van de specifieke financiële regels die van toepassing zijn op een bepaalde actie.

De subsidietoekenning in een bepaalde selectieronde geeft geen recht op subsidiëring in daaropvolgende rondes.

Opgemerkt zij dat het in de overeenkomst vastgestelde subsidiebedrag geldt als bovengrens die niet kan worden verhoogd, zelfs niet wanneer de begunstigde daarom verzoekt.

De door het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap overgemaakte financiële middelen moeten worden geïdentificeerd door de rekening of subrekening van de begunstigde van de subsidiebetaling.

BETALINGSPROCEDURES

Afhankelijk van het soort actie, de looptijd van de subsidieovereenkomst/het subsidiebesluit en de beoordeling van het financiële risico worden verschillende betalingsprocedures toegepast op de uit hoofde van het Erasmus+-programma ondersteunde projecten.

²⁶⁷ Uitzonderingen op die regel worden nader omschreven in "Verbod op terugwerkende kracht" in dit deel van de gids.

²⁶⁸ Zie voetnoot hierboven.

Afgezien van de eerste voorfinancieringsbetaling, worden alle andere bedragen betaald of teruggevorderd op basis van de analyse van de door de begunstigde ingediende verslagen of betalingsverzoeken (de modellen van deze documenten worden in de loop van het jaar gepubliceerd op de websites van de nationale agentschappen en het Uitvoerend Agentschap).

De in het kader van het Erasmus+-programma toegepaste betalingsprocedures worden hieronder toegelicht.

VOORFINANCIERINGSBETALING

Een voorfinancieringsbedrag wordt betaald aan de begunstigde binnen 30 dagen nadat de laatste partij de subsidieovereenkomst heeft ondertekend of nadat het subsidiebesluit ter kennis werd gebracht van de begunstigde en, voor zover van toepassing, nadat de gepaste zekerheden werden ontvangen (zie het deel "Financiële garantie" hieronder). Voorfinanciering dient om de begunstigde kasmiddelen te verstrekken. Nationale agentschappen of het Uitvoerend Agentschap mogen besluiten de eerste voorfinanciering in verschillende tranches te betalen. Zij mogen ook besluiten om de voorfinanciering te verlagen of helemaal geen voorfinanciering te betalen, indien de financiële draagkracht van de begunstigde ontoereikend wordt bevonden.

VERDERE VOORFINANCIERINGSBETALINGEN

Voor bepaalde acties wordt een tweede, en in sommige gevallen zelfs derde voorfinancieringsbedrag betaald aan de begunstigde binnen 60 kalenderdagen nadat het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap verzoeken tot verdere voorfinancieringsbetaling heeft ontvangen van de begunstigde, of wanneer het verzoek tot verdere voorfinancieringsbetaling vergezeld gaat van een tussentijds verslag. De begunstigde mag om deze verdere voorfinancieringsbetalingen verzoeken wanneer ten minste 70 % van het eerder betaalde voorfinancieringsbedrag is opgebruikt. Blijkt uit het bestedingsoverzicht van het (de) eerder betaalde voorfinancieringsbedrag(en) dat minder dan 70 % daarvan is opgebruikt ter dekking van kosten van de actie, dan zal het bedrag van de nieuwe voorfinanciering dat moet worden uitgekeerd, worden verminderd met de ongebruikte bedragen van de eerder betaalde voorfinanciering.

TUSSENTIJD OF VOORTGANGS-/TECHNISCH VERSLAG

Bij sommige acties zal de begunstigde worden verzocht een tussentijds verslag in te dienen bij het verzoek om een nieuwe voorfinancieringsbetaling. In andere gevallen kan de begunstigde ook worden verzocht een voortgangs- of technisch verslag in te dienen met informatie over de uitvoeringsstatus van het project. Voortgangs- en technische verslagen leiden niet tot een nieuwe voorfinancieringsbetaling. Deze verslagen moeten worden ingediend binnen de in de subsidieovereenkomst of het subsidiebesluit vastgestelde uiterste termijn.

BETALING OF TERUGVORDERING VAN HET SALDO

Het bedrag van de laatste betaling aan de begunstigde wordt bepaald op basis van een eindverslag dat moet worden ingediend binnen de in de subsidieovereenkomst of het subsidiebesluit vastgestelde termijn. Indien a) de gesubsidieerde evenementen niet of anders dan gepland worden uitgevoerd, b) de werkelijk door de begunstigde gemaakte subsidiabele kosten minder bedragen dan werd aangegeven in de aanvraagfase, of c) de verwezenlijkte activiteiten/resultaten van gebrekkige kwaliteit zijn, kan de financiële steun verhoudingsgewijs worden verlaagd of dient de begunstigde, in voorkomend geval, reeds als voorfinanciering ontvangen, te veel overgemaakte bedragen terug te betalen.

Voor sommige acties betaalt het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap de toegekende subsidie integraal uit via voorfinancieringstranches. In dat geval is geen saldobetaling verschuldigd. Indien echter uit het eindverslag dat de begunstigde moet indienen binnen de in de subsidieovereenkomst vastgestelde termijn blijkt dat a) de gesubsidieerde evenementen niet of anders dan gepland worden uitgevoerd, b) de werkelijk door de begunstigde gemaakte subsidiabele kosten minder bedragen dan werd aangegeven in de aanvraagfase, of c) de verwezenlijkte activiteiten/resultaten van gebrekkige kwaliteit zijn, dan dient de begunstigde reeds als voorfinanciering ontvangen, te veel overgemaakte bedragen terug te betalen.

Als algemene regel wordt de laatste betaling uitgevoerd of wordt verzocht tot terugbetaling van het saldo binnen 60 kalenderdagen na ontvangst van het eindverslag.

De betalingsvoorwaarden die van toepassing zijn op elke actie worden nader toegelicht in het deel "Overzicht van projecttermijnen en betalingsvoorwaarden" hieronder.

FINANCIËLE SANCTIES

Indien de begunstigde van gecentraliseerde acties ernstig tekortschiet in de nakoming van hun contractuele verplichtingen, kunnen financiële sancties worden opgelegd, overeenkomstig de bepalingen van de subsidieovereenkomst.

OVERZICHT VAN PROJECTTERMIJNEN EN BETALINGSVOORWAARDEN

	Overzicht van projecttermijnen			Betalingsvoorwaarden		
	Indicatieve datum van kennisgeving subsidie-besluit	Indicatieve datum van Onder-tekening Subsidie-overeen-komst	Datum van laatste betaling/ verzoek tot terugbetaling van het saldo	Aantal Voor financierings-betalingen	Tussentijds (technisch) verslag	Subsidie-percentages in de verschillende fasen
Kernactie 1 – Mobiliteit voor hogeronderwijs-studenten en -personeel	4 maanden vanaf uiterste Indienings-termijn	4 maanden vanaf uiterste Indienings-termijn	Binnen 60 kalenderdagen na ontvangst eindverslag door nationaal agentschap	2	Ja	Voor-financiering: 80 %-20 % Saldo: 0 %
Kernactie 1 – Andere vormen van mobiliteit (beroepsonderwijs en -opleiding, schoolonderwijs, volwassenenonderwijs en jeugdzaken)	4 maanden vanaf uiterste Indienings-termijn	4 maanden vanaf uiterste Indienings-termijn	Binnen 60 kalenderdagen na ontvangst eindverslag door nationaal agentschap	1	Ja	Voor-financiering 80 %-20 % Saldo: 0 %
Kernactie 1 – beroepsonderwijs en -opleiding (facultatief)	4 maanden vanaf uiterste Indienings-termijn	4 maanden vanaf uiterste Indienings-termijn	Binnen 60 kalenderdagen na ontvangst eindverslag door nationaal agentschap	2	Ja	Voor-financiering 80 %-20 % Saldo: 0 %
Kernactie 1 – EMJMD	5 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	6 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	Geen saldobetaling gepland	3	Nee	Voor-financiering 25 %-50 %-25 % Saldo: 0 %
Kernactie 2 – Max. 2 jaar durende strategische partnerschappen	4 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	5 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	Binnen 60 kalenderdagen na ontvangst eindverslag door nationaal agentschap	1	Nee	Voorfinanciering 80 % Saldo: 20 %
Kernactie 2 – 2 t/m 3 jaar durende strategische partnerschappen	4 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	5 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	Binnen 60 kalenderdagen na ontvangst eindverslag door nationaal agentschap	2	Ja	Voorfinanciering 40 %-40 % Saldo: 20 %
Kernactie 2 – Strategische partnerschappen – School uitwisseling partnerschappen	4 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	6 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	Binnen 60 kalenderdagen na ontvangst eindverslagen door alle betrokken nationale agentschappen	2	Ja	Voorfinanciering 80 %-20 % Saldo: 0 %

opzet (facultatief)						
Kernactie 2 – Kennisallianties (met in begrip van Europese universiteiten) en allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden	5 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	7 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	Binnen 60 dagen na ontvangst eindverslag door EACEA	2	Ja	Voorfinanciering 40 %-40 % Saldo: 20 %
Kernactie 2 – Capaciteitsopbouw op het gebied van hoger onderwijs	6 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	7 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	Binnen 60 dagen na ontvangst eindverslag door EACEA	2	Ja	Voorfinanciering 50 %-40 % Saldo: 10 %
Kernactie 2 – Capaciteitsopbouw op het gebied van jeugdzaken	5 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	6 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	Binnen 60 dagen na ontvangst eindverslag door EACEA	1	Ja	Voorfinanciering 80 % Saldo: 20 %
Kernactie 3 – Dialoogprojecten voor jongeren	4 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	4 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	Binnen 60 kalenderdagen na ontvangst eindverslag door nationaal agentschap	1	Nee	Voorfinanciering 80 % Saldo: 20 %
Jean Monnet-activiteiten	5 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	6 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	Binnen 60 dagen na ontvangst eindverslag door EACEA	1	Ja	Voorfinanciering 70 % Saldo: 30 %
Sport – Samenwerkings partnerschappen	5 maanden vanaf uiterste indienings termijn	6 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	Binnen 60 dagen na ontvangst eindverslag door EACEA	1	Nee	Voorfinanciering 70 % Saldo: 30 %
Sport – Kleine Samenwerkings partnerschappen	5 maanden vanaf uiterste indienings termijn	6 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	Binnen 60 dagen na ontvangst eindverslag door EACEA	1	Nee	Voorfinanciering 70 % Saldo: 30 %
Sport – Europese sportevenementen zonder uiterste winstoogmerk	5 maanden vanaf uiterste indienings termijn	6 maanden vanaf uiterste Indienings termijn	Binnen 60 dagen na ontvangst eindverslag door EACEA	1	Nee	Voorfinanciering 70 % Saldo: 30 %

Voor strategische partnerschappen gebruik makend van de school uitwisselings opzet en kernactie 1-projecten op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding, kan het nationaal agentschap, afhankelijk van het nationale rechtskader en de rechtsvorm van bij het project betrokken organisaties, besluiten een model met 100 % voorfinanciering toe te passen. Voor kernactie 1-projecten op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding kan het nationaal agentschap besluiten het model met 100 % voorfinanciering alleen te gebruiken als de aanvrager volgens de nationale wetgeving een school is. Ingeval dit model niet wordt toegepast, worden de andere financieringsmodellen voor deze acties gebruikt.

Opgemerkt zij dat de indicatieve data in de bovenstaande tabel alleen ter informatie worden vermeld en geen wettelijke verplichting inhouden voor de nationale agentschappen en het Uitvoerend Agentschap. Voorts zij opgemerkt dat de hierboven vermelde betalingsvoorwaarden over het algemeen worden toegepast, maar dat de subsidieovereenkomst of het subsidiebesluit niettemin kunnen voorzien in andere regelingen naargelang van de individuele situatie van de aanvragende organisaties of consortia (bijvoorbeeld afhankelijk van de financiële draagkracht). Wanneer in een bepaald begrotingsjaar een tekort aan beschikbare EU-kredieten bestaat, kunnen de eerste voorfinancieringsbetalingen verder worden verlaagd.

Andere belangrijke contractuele bepalingen

FINANCIËLE GARANTIE

Wordt de financiële draagkracht ontoereikend bevonden, dan kan het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap van de begunstigde aan wie een subsidie van meer dan 60 000 EUR werd toegekend een voorafgaande zekerheidstelling verlangen om de aan de voorfinancieringsbetaling verbonden financiële risico's te beperken. Deze zekerheidstelling kan worden verlangd voor maximaal hetzelfde bedrag als de voorfinancieringsbetaling(en)

Deze zekerheidstelling heeft tot doel een bank of financiële instelling op eerste vordering onherroepelijk hoofdelijk aansprakelijk of garant te stellen voor de uit de subsidieovereenkomst of het subsidiebesluit voortvloeiende verplichtingen van de begunstigde.

Deze in euro luidende financiële garantie wordt gesteld door een erkende bank of financiële instelling die in een EU-lidstaat is gevestigd. Wanneer de begunstigde in een niet-EU-lidstaat is gevestigd, kan het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap aanvaarden dat een in dit derde land gevestigde bank of financiële instelling deze zekerheid verstrekt, indien het van oordeel is dat deze bank of financiële instelling een gelijkwaardige financiële garantie en kenmerken biedt als een in een EU-lidstaat gevestigde bank of financiële instelling.

De zekerheidstelling kan worden vervangen door een gezamenlijke borgstelling van een derde, of door hoofdelijke zekerheidstellingen van derden van de deelnemende organisaties die partij zijn bij dezelfde subsidieovereenkomst.

De zekerheidstelling wordt vrijgegeven nadat de voorfinanciering geleidelijk is vereffend door aanrekening op een tussentijdse betaling of saldobetaling aan de begunstigde, overeenkomstig de bepalingen van de subsidieovereenkomst of het subsidiebesluit. Indien de saldobetaling geschiedt in de vorm van een terugbetaling, wordt de zekerheidstelling vrijgegeven nadat de begunstigde in kennis is gesteld.

UITBESTEDING EN GUNNING VAN EEN OPDRACHT

De begunstigde mag specifieke technische diensten waarvoor gespecialiseerde vaardigheden noodzakelijk zijn (van juridische, boekhoudkundige, fiscale aard of met betrekking tot personeelszaken, IT enzovoort) uitbesteden of hiervoor uitvoeringsopdrachten geven. De kosten die de begunstigde voor dit soort diensten maakt, mogen derhalve als subsidiabel worden aangemerkt mits ze voldoen aan alle andere criteria die in de subsidieovereenkomst of het subsidiebesluit zijn vastgesteld.

Wanneer voor de uitvoering van het project goederen, werken of diensten moeten worden aanbesteed (uitvoeringsopdracht), moeten de begunstigten de opdracht gunnen aan de economisch voordeligste inschrijving, dat wil zeggen die welke de beste verhouding tussen de kwaliteit en de prijs biedt of, in voorkomend geval, aan de inschrijver die de laagste prijs biedt. Daarbij moet ervoor worden gezorgd dat er geen belangenconflict is en dat de documenten worden bewaard voor controledoeleinden.

Voor uitvoeringsopdrachten van meer dan 60 000 EUR (of 25 000 EUR voor capaciteitsopbouw op het gebied van hoger onderwijs) mag het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap naast de in de vorige alinea vermelde voorschriften bijzondere regels opleggen aan de begunstigde. Deze bijzondere regels worden gepubliceerd op de websites van de nationale agentschappen en het Uitvoerend Agentschap.

INFORMATIE OVER DE TOEGEKENDE SUBSIDIES

Overeenkomstig het transparantiebeginsel en het vereiste van bekendmaking achteraf, moet informatie over de ontvangers van de middelen van de Unie worden bekendgemaakt op de website van de Commissie, het Uitvoerend Agentschap en/of de nationale agentschappen tijdens het eerste halfjaar dat volgt op de afsluiting van het begrotingsjaar waarvoor ze werden toegekend.

Deze informatie kan ook elders worden gepubliceerd, bijvoorbeeld in het Publicatieblad van de Europese Unie.

De nationale agentschappen en het Uitvoerend Agentschap maken de volgende informatie bekend:

- naam en plaats van de begunstigde;
- toegekend subsidiebedrag;
- aard en doel van de subsidiëring.

Indien de begunstigde daartoe een gemotiveerd en naar behoren gestaafd verzoek indient, wordt afgezien van bekendmaking wanneer deze afbreuk zou doen aan de bij het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie beschermde rechten en vrijheden van personen of de commerciële belangen van de begunstigten zou schaden.

Openbaar gemaakte persoonsgegevens die betrekking hebben op een natuurlijke persoon worden verwijderd twee jaar na het einde van het begrotingsjaar waarin de middelen zijn toegekend.

Dat geldt ook voor persoonsgegevens die vermeld staan in officiële namen van rechtspersonen (bijvoorbeeld een vereniging of onderneming die de naam van haar oprichters voert).

Deze informatie mag niet worden bekendgemaakt voor beurzen die worden uitbetaald aan natuurlijke personen of voor andere directe steun aan de meest behoeftige natuurlijke personen (vluchtelingen en werklozen). Het is de begunstigde organisaties evenmin toegestaan dergelijke informatie openbaar te maken in verband met ontvangers van een mobiliteitssubsidie uit hoofde van het Erasmus+-programma.

PUBLICITEIT

Naast de vereisten met betrekking tot de zichtbaarheid van het project en de verspreiding en benutting van de projectresultaten (die toekenningscriteria vormen), geldt een minimale publiciteitsverplichting voor elk gesubsidieerd project.

In alle bekendmakingen of publicaties, ongeacht in welke vorm of via welk medium deze geschieden, inclusief via het internet, of ter gelegenheid van de activiteiten waarvoor de subsidie wordt gebruikt, moeten de begunstigten duidelijk aangeven dat ze steun hebben ontvangen van de Europese Unie.

Daarbij moeten de bepalingen in de subsidieovereenkomst of het subsidiebesluit in acht worden genomen. Indien niet volledig aan deze eis wordt voldaan, kan de subsidie van de begunstigde worden verlaagd.

Meer bijzonderheden over de vereisten inzake de zichtbaarheid van het project zijn terug te vinden in de verspreidingsrichtsnoeren voor begunstigten in bijlage II bij deze gids.

CONTROLES EN AUDITS

Het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap en/of de Europese Commissie mogen technische en financiële controles en audits uitvoeren met betrekking tot de besteding van de subsidie. Zij mogen ook de boekhouding van de begunstigde (of medebegunstigde) controleren teneinde de vaste bedragen, tegemoetkoming in de eenheidskost en forfaitaire financiering periodiek te evalueren. De begunstigde (of medebegunstigde) verbindt zich er door de handtekening van zijn wettelijke vertegenwoordiger toe aan te tonen dat de subsidie correct werd besteed. Het is de Europese Commissie, het Uitvoerend Agentschap, de nationale agentschappen en/of de Europese Rekenkamer of een daardoor gemachtigd orgaan te allen tijde toegestaan controles uit te voeren op de besteding van de subsidie over een periode gaande tot vijf jaar, of tot drie jaar voor subsidies van niet meer dan 60 000 EUR, die ingaat op de datum van betaling van het saldo of van de tenuitvoerlegging van de terugvordering door het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap. Bijgevolg moeten begunstigten gegevens, originele bewijsstukken, statistische gegevens en andere documenten met betrekking tot de subsidie gedurende deze periode bewaren.

Voor centraal door het Uitvoerend Agentschap beheerde projecten kunnen verschillende auditprocedures worden toegepast naargelang van het soort actie en de omvang van de toegekende subsidie (voor zover van toepassing, type I-audits voor subsidies van meer dan 60 000 EUR en minder dan 750 000 EUR; type II-audits voor subsidies van 750 000 EUR of meer). Meer informatie is te vinden op de website van het Uitvoerend Agentschap.

De gedetailleerde bepalingen inzake controles en audits worden uitvoerig beschreven in de subsidieovereenkomst of het subsidiebesluit.

GEGEVENSBESCHERMING

Alle persoonsgegevens die zijn opgenomen in het aanvraagformulier, de subsidieovereenkomst of het subsidiebesluit worden door het nationaal agentschap, het Uitvoerend Agentschap of de Europese Commissie verwerkt met inachtneming van:

- verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens. Indien een nieuwe verordening in werking treedt die Verordening (EG) nr. 45/2001 vervangt, zijn de bepalingen van die nieuwe verordening van toepassing.
- In de tweede plaats en alleen voor zover Verordening (EG) nr. 45/2001 niet van toepassing is – de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG of Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad) of de nationale wetgeving inzake gegevensbescherming ingeval de AVG niet van toepassing is (niet-EU-landen).

Tenzij deze zijn aangegeven als optioneel, zijn de antwoorden van de aanvrager op de vragen in het aanvraagformulier nodig voor het evalueren en nader verwerken van de subsidieaanvraag in overeenstemming met de Erasmus+-programmagids. Persoonsgegevens worden uitsluitend voor dat doel verwerkt door de afdeling of eenheid die verantwoordelijk is voor het betrokken subsidieprogramma van de Unie (voor de gegevensverwerking verantwoordelijke dienst). Persoonsgegevens kunnen op basis van het "need to know"-beginsel worden doorgegeven aan derden die betrokken zijn bij de evaluatie van aanvragen of bij de subsidiebeheersprocedure, onverminderd de doorgifte aan de organen die belast zijn met toezichts- en inspectietaken in overeenstemming met de EU-wetgeving of aan organen die gemachtigd zijn om het programma en de daarmee samenhangende acties te evalueren. Met name kunnen persoonsgegevens met het oog op de bescherming van de financiële belangen van de Unie worden doorgegeven aan interne auditdiensten, de Europese Rekenkamer, de Instantie voor financiële onregelmatigheden of het Europees Bureau voor fraudebestrijding en tussen ordonnateurs van de Commissie en de Uitvoerende Agentschappen. De aanvrager heeft recht op toegang tot zijn eigen persoonsgegevens en recht op rectificatie van deze gegevens. Met eventuele vragen over de verwerking van zijn persoonsgegevens kan de aanvrager terecht bij het agentschap dat het project heeft geselecteerd. Bij conflicten heeft de aanvrager ook altijd het recht om beroep aan te tekenen bij de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming. In de subsidieovereenkomst of het subsidiebesluit staan nadere bijzonderheden over de verwerking van persoonsgegevens.

In verband met de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het Erasmus+-programma is op de website van de Commissie en van het Uitvoerend Agentschap een uitgebreide privacyverklaring te vinden met de nodige contactgegevens.

In het kader van gecentraliseerde acties die door het Uitvoerend Agentschap worden beheerd, worden aanvragers - en, als zij rechtspersonen zijn, leden van het bestuurs-, leidinggevend of toezichhoudend orgaan van die aanvrager of personen met vertegenwoordigings-, beslissings- of controlebevoegdheid met betrekking tot die aanvrager, of natuurlijke of rechtspersonen die onbepert aansprakelijk zijn voor de schulden van die aanvrager - erop gewezen dat hun persoonlijke gegevens (naam, voornaam indien het een natuurlijke persoon betreft, adres, rechtsvorm en naam en voornaam van de personen met vertegenwoordigings-, beslissings- of controlebevoegdheid indien het een rechtspersoon betreft) kunnen worden geregistreerd in het systeem voor vroegtijdige opsporing en uitsluiting (Early Detection and Exclusion System - EDES) door de ordonnateur van het Agentschap, indien zij zich bevinden in een van de situaties als vermeld in Verordening (EU, Euratom) nr. 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie.

VERPLICHT OPEN TOEGANG

Erasmus+ bevordert open toegang tot projectresultaten ter ondersteuning van leren, onderwijs, opleiding en jeugdwerk. Een dergelijke open toegang heeft tot doel dat door de overheid gefinancierd materiaal waarde oplevert voor het grote publiek, dat die waarde, de zichtbaarheid en het hergebruik van de inzichten en werkzaamheden van een project worden vergroot, alsmede dat de toegang op lange termijn tot de resultaten wordt gewaarborgd, zelfs als bijvoorbeeld een begunstigd consortium ophoudt te bestaan.

Erasmus+ verbindt de begunstigden er in het bijzonder toe al het onderwijsmateriaal dat in het kader van door het programma gesteunde projecten wordt geproduceerd - documenten, media, software of ander materiaal - onder een open licentie vrij toegankelijk te maken voor het publiek (zie het volgende hoofdstuk). Dergelijke materialen staan bekend als 'Open Educational Resources' (OER). Daarnaast moeten de begunstigden ervoor zorgen dat deze open leermaterialen worden gedeeld in een bewerkbare digitale vorm, vrij toegankelijk zijn via het internet (zonder kosten, registratie of andere restricties) en zoveel mogelijk worden gedeeld op een geschikt en vrij toegankelijk platform, dus niet alleen op een project- of instellingsspecifieke website. De open toegang is verplicht en doet geen afbreuk aan de intellectuele-eigendomsrechten van de begunstigden.

OPEN LICENTIE EN INTELLECTUELE EIGENDOMSRECHTEN

In het algemeen verleent het auteursrecht de maker van een origineel werk - bijvoorbeeld een educatieve bron - de exclusieve rechten om dit werk te gebruiken. Licenties zijn een gebruikelijke manier voor houders van een auteursrecht om anderen in staat te stellen van hun werk gebruik te maken. Een licentie definieert de voorwaarden waaronder de rechthebbende specifieke personen of organisaties toestaat om zijn of haar werk te gebruiken.

Via een open licentie kan de houder van het auteursrecht (maker of andere rechthebbende) het publiek wettelijke toestemming geven om zijn of haar werk te gebruiken. De toegepaste open licentie wordt meestal direct op het werk en op plekken waar het werk gedeeld wordt, vermeld. Net als bij andere licenties houden open licenties geen overdracht van auteursrechten of andere intellectuele-eigendomsrechten in. Iemand die een open licentie verleent voor zijn of haar werk blijft de auteursrechthouder van het materiaal dat hij/zij realiseert en hij/zij mag vrij gebruikmaken van het materiaal, bijvoorbeeld om projectresultaten te commercialiseren. Een open licentie voor onderwijsmateriaal dat met steun van Erasmus+ is geproduceerd, moet het publiek (dat wil zeggen alle derde partijen) in staat stellen ten minste vrijelijk:

- het werk te gebruiken;
- het werk aan te passen indien nodig (bijvoorbeeld vertalen, inkorten, aanpassen voor lokale contexten enzovoort);
- het oorspronkelijke of aangepaste werk te reproduceren of met anderen (bijvoorbeeld met studenten in het klaslokaal, online, met medeleerlingen enzovoort) te delen.

Terwijl Erasmus+ begunstigden aanmoedigt om zo open mogelijke licenties toe te passen²⁶⁹ om het effect van hun werk zo groot mogelijk te maken, kunnen de begunstigden open licenties kiezen met specifieke voorwaarden, met name:

- dat het kenbaar moet worden gemaakt aan de maker wanneer het werk of een afgeleid werk wordt gebruikt of gedeeld;
- dat het werk niet commercieel kan worden gebruikt (bijvoorbeeld verkocht door anderen, geïntegreerd in een commercieel handboek enzovoort);
- dat alle afgeleide werken onder dezelfde licentie of licentievoorwaarden moeten worden gedeeld.

Hoewel begunstigden vrij zijn om een open licentie te kiezen of zelfs hun eigen open licentie te ontwikkelen, worden begunstigden van Erasmus+ sterk aangemoedigd om gebruik te maken van bekende bestaande licenties die geschikt zijn voor het soort bron om dubbel werk te voorkomen, rechtszekerheid te waarborgen en de mogelijkheid te bieden om verschillende werken te combineren. De licentie mag geen voorwaarden bevatten die de gebruikersgroep beperken, die gebruikers dwingen tot het registreren, deelnemen aan of anderszins ondernemen van een specifieke activiteit, of die voorschrijven dat het gebruik moet worden aangevraagd of gemeld.

²⁶⁹ Bijvoorbeeld de veelgebruikte Creative Commons Attribution of Creative Commons Attribution-Share Alike licenties voor creatieve werken, de GNU Public License en GNU Lesser Public License voor software of de Open Database Licentie voor databases.

TOEPASSELIJKE VOORSCHRIFTEN

Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (PB L 193, 30.07.2018).

BIJLAGE I

Specifieke voorschriften en informatie over mobiliteitsactiviteiten, strategische partnerschappen en capaciteitsopbouw op het gebied van hoger onderwijs

In deze bijlage staan aanvullende criteria en belangrijke gegevens over de voorbereiding, uitvoering en follow-up van mobiliteitsprojecten en studiemobiliteit op hogeronderwijsniveau, alsook diverse concrete voorbeelden van activiteiten die mogen worden uitgevoerd in het kader van strategische partnerschappen op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken en nadere bijzonderheden met betrekking tot capaciteitsopbouwprojecten op het gebied van hoger onderwijs. De organisaties die van plan zijn in het kader van deze acties een project op te zetten, wordt verzocht de relevante delen van deze bijlage aandachtig te lezen voordat ze financiële steun aanvragen. De bijlage bestaat uit de volgende delen:

Mobiliteitsproject voor hogeronderwijsstudenten en -personeel	264
Mobiliteitsproject voor lerenden en personeel van beroepsonderwijs en -opleiding	270
Mobiliteitsproject voor personeel in schoolonderwijs	276
Mobiliteitsproject voor personeel in volwassenenonderwijs	279
Mobiliteitsprojecten voor jongeren en jeugdwerkers	281
Gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus (EMJMD)	286
Strategische partnerschappen	289
Capaciteitsopbouw op het gebied van hoger onderwijs	302

Mobiliteitsproject voor hogeronderwijsstudenten en -personeel

1. Voor de mobiliteit

A. ACCREDITATIE VAN DEELNEMENDE ORGANISATIES

ERASMUS-HANDVEST VOOR HOGER ONDERWIJS

Het Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE) voorziet in een algemeen kwaliteitskader voor Europese en internationale samenwerkingsactiviteiten waaraan een instelling voor hoger onderwijs (IHO) in het kader van het programma uitvoering kan geven. De toekenning van een Erasmushandvest voor hoger onderwijs is een eerste vereiste voor alle in een programmaland gevestigde IHO's die in het kader van het programma willen deelnemen aan individuele leermobiliteit en/of samenwerking met het oog op innovatie en uitwisseling van goede praktijken. Voor IHO's in partnerlanden is geen ECHE vereist; het kwaliteitskader wordt vastgesteld door middel van interinstitutionele akkoorden tussen IHO's (zie verder).

Het in Brussel gevestigde Uitvoerend Agentschap publiceert jaarlijks een oproep tot het indienen van voorstellen met het oog op de toekenning van het ECHE. Indien dit handvest wordt toegekend, is het geldig voor de volledige looptijd van het programma.

De voorwaarden voor de aanvraag voor een ECHE zijn beschreven op de website van het Uitvoerend Agentschap op: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-charter-higher-education-monitoring-guide_en

IHO's moeten alle bepalingen van het ECHE in acht nemen tijdens de uitvoering van het project. Het nationaal agentschap ziet toe op de naleving ervan en baseert zich daarbij op de gids voor toezicht in het kader van het ECHE (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-charter-higher-education-monitoring-guide_en), een nieuwe handleiding die bedoeld is om een reeks overeengekomen richtsnoeren en voorbeelden van goede praktijken aan te reiken op het gebied van toezicht op en verbetering van de naleving in het kader van het ECHE. Instellingen voor hoger onderwijs die een aanvraag indienen voor en deelnemen aan Erasmus+-projecten worden geadviseerd om deze handleiding te raadplegen voor informatie over prioritair gebieden van de naleving in het kader van het ECHE, alsook over beschikbare instrumenten, richtsnoeren en weblinks.

De Europese Commissie kan het ECHE intrekken indien in strijd met de daarin vervatte beginselen en verbintenissen wordt gehandeld.

CONSORTIUMACCREDITATIE

Een nationaal mobiliteitsconsortium voor hoger onderwijs kan ondersteuning verlenen aan elk van de vier subsidiabele mobiliteitsactiviteiten die onder mobiliteitsprojecten voor hoger onderwijs vallen.

Een mobiliteitsconsortium heeft ten doel de opzet van mobiliteitsactiviteiten te faciliteren en, wat de kwaliteit van activiteiten betreft, meerwaarde te bieden vergeleken met wat elke uitzendende instelling voor hoger onderwijs afzonderlijk kan presteren. De organisaties die lid zijn van een nationaal mobiliteitsconsortium kunnen diensten met betrekking tot de organisatie van mobiliteit bundelen of delen. Tot de gezamenlijke activiteiten behoren onder meer een gezamenlijk administratief, contractueel en financieel beheer van mobiliteit, gezamenlijke selectie en/of voorbereiding en regelingen voor mentorschap ten behoeve van deelnemers alsmede, waar nodig, het bieden van een centraal aanspreekpunt om ondernemingen te zoeken en om ondernemingen en deelnemers met elkaar in contact te brengen. Het nationaal mobiliteitsconsortium kan ook een faciliterende rol vervullen voor inkomende studenten en personeelsleden in het kader van een stage/opleiding. Dit behelst onder meer het zoeken van een ontvangende organisatie in de regio waar de partners van het mobiliteitsconsortium gevestigd zijn alsmede het verlenen van bijstand waar nodig.

De consortiumcoördinator kan zich, eventueel met de hulp van andere/intermediaire organisaties, actief inzetten met het doel contacten met ondernemingen te bevorderen en op zoek te gaan naar mogelijkheden voor stages en opleidingsplaatsen voor personeelsleden, deze activiteiten te stimuleren en informatie te verstrekken enzovoort.

De coördinator van het consortium wordt verzocht de coördinatie met consortia uit andere landen op zich te nemen om de beschikbaarheid en kwaliteit van stages te verbeteren en Erasmus+-stages voor studenten te ondersteunen.

Elke uitzendende IHO blijft verantwoordelijk voor de kwaliteit, inhoud en erkenning van de mobiliteitsperioden. Elk lid van het consortium dient met de consortiumcoördinator een overeenkomst te sluiten waarin de taken en verantwoordelijkheden alsook de administratieve en financiële regelingen nauwkeurig worden vastgesteld; in de samenwerkingsvoorwaarden worden diverse zaken geregeld, zoals de mechanismen met het oog op voorbereiding, kwaliteitsborging en follow-up van mobiliteitsperioden. Voorts is elke uitzendende IHO verantwoordelijk voor de ondertekening van interinstitutionele akkoorden (zie het volgende deel) met IHO's die hun studenten en personeel ontvangen.

Het nationaal mobiliteitsconsortium krijgt alleen financiële steun wanneer er een consortiumaccreditatie aan het consortium is toegekend. Wordt de aanvraag van het nationaal mobiliteitsconsortium afgekeurd, dan kan het een nieuwe aanvraag indienen voor de accreditatie en voor financiële steun in het volgende jaar.

Het nationaal agentschap ziet toe op de naleving van de consortiumaccreditatie. Het nationaal agentschap kan de accreditatie intrekken wanneer ernstige problemen worden vastgesteld (zoals verkeerd gebruik van financiële middelen, niet-naleving van verplichtingen en gebrek aan financiële draagkracht) of wanneer het consortium de aangegeven verbintenissen niet nakomt. De consortiumcoördinator dient het nationaal agentschap onverwijld in kennis te stellen van elke verandering in samenstelling, toestand of status van het consortium waardoor de accreditatie moet worden aangepast of ingetrokken.

B. INTERINSTITUTIONEEL AKKOORD

Aan studentenmobiliteit voor studietoelagen en personeelsmobiliteit voor onderwijsdoelstellingen tussen IHO's wordt uitvoering gegeven in het kader van een interinstitutioneel akkoord tussen IHO's. De modellen zijn beschikbaar op:

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/inter-institutional-agreement_en Interinstitutionele akkoorden kunnen worden ondertekend door twee of meer IHO's.

In geval van mobiliteit tussen programma- en partnerlanden bevat dit interinstitutioneel akkoord de algemene beginselen waaraan men zich in een ECHD dient te houden en garandeert het dat beide of alle partijen de verbintenis aangaan om deze beginselen in acht te nemen.

Het interinstitutioneel akkoord kan ook worden uitgebreid met studentenmobiliteit voor stagedoelstellingen en/of personeelsmobiliteit voor opleidingsdoelstellingen. Daarbij wordt een beroep gedaan op de kennis die de partnerinstellingen over ondernemingen hebben met het doel ontvangende ondernemingen/organisaties in het buitenland in kaart te brengen.

C. MOBILITY TOOL+

Ten vroegste op het ogenblik dat de deelnemers worden geselecteerd, moet de begunstigde organisatie in Mobility Tool+ algemene informatie invoeren over de deelnemer en het soort uitgevoerde mobiliteitsactiviteiten (bijvoorbeeld naam van de deelnemer, bestemming, duur van de mobiliteitsperiode enzovoort). De begunstigde organisatie dient Mobility Tool+ ook gedurende de looptijd van het mobiliteitsproject ten minste eenmaal per maand te actualiseren met eventuele nieuwe informatie over de deelnemers en de mobiliteitsactiviteiten.

Voor mobiliteitsprojecten tussen programma- en partnerlanden geldt dat de IHO's uit partnerlanden in Mobility Tool+ met behulp van een PIC moeten worden geïdentificeerd. Als een IHO uit een partnerland niet al een PIC heeft op grond van eerdere deelname aan EU-programma's, dient zij zich te registreren bij het deelnemersportaal en de ontvangende PIC door te geven aan de begunstigde.

Mobility Tool+ is bedoeld als hulpmiddel voor de begunstigde om de onder Erasmus+ vallende mobiliteitsactiviteiten te beheren. Met Mobility Tool+ kunnen de begunstigden vooraf ingevulde verslagen aanmaken op basis van de door hen verstrekte informatie. Ook kunnen met Mobility Tool+ verslagen worden aangemaakt die de deelnemers aan mobiliteitsactiviteiten moeten invullen.

D. VOORWAARDEN VOOR DEELNAME VAN STUDENTEN

SELECTIE

Studenten dienen een aanvraag in bij hun IHO die de deelnemers aan de mobiliteitsactie selecteert. De procedure om studenten te selecteren en een beurs aan hen toe te kennen moet op eerlijke, transparante en samenhangende wijze verlopen en goed worden gedocumenteerd. Alle bij het selectieproces betrokken partijen moeten daar toegang toe hebben.

De IHO moet de nodige maatregelen nemen ter voorkoming van belangenconflicten met betrekking tot personen die mogelijk gevraagd worden om zitting te nemen in de met de selectie belaste commissie of deel te nemen aan het selectieproces van studenten.

De selectiecriteria, zoals de academische prestaties van de gegadigde, eerdere mobiliteitservaringen, motivatie, eerdere ervaring in het ontvangende land (m.b.t. terugkeer naar het land van oorsprong) enzovoort, worden openbaar gemaakt. Bij de selectie van studenten uit partnerlanden is academische verdienste het eerste criterium, maar bij een gelijkwaardig academisch niveau moet de voorkeur uitgaan naar studenten met een minder bevoorrechte sociaaleconomische achtergrond (waaronder vluchtelingen, asielzoekers en migranten).

Een lagere prioriteit wordt toegekend aan studenten die in dezelfde studiecycclus al aan mobiliteitsacties hebben deelgenomen in het kader van de programma's Een leven lang leren/Erasmus, Erasmus Mundus of Erasmus+. In het geval van masteropleidingen van Erasmus Mundus en gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus wordt alleen voor beursstudenten rekening gehouden met eerdere deelname.

Zodra de studenten geselecteerd zijn, moeten ze het Erasmus+-studentenhandvest krijgen van de uitzendende instelling. Daarin wordt uiteengezet welke rechten en verplichtingen de student heeft tijdens de in het buitenland door te brengen studie- of stageperiode, en welke stappen de student vóór, tijdens en na de mobiliteit moet ondernemen.

OVEREENKOMST MET DE STUDENT

Voorafgaand aan het vertrek moet elke geselecteerde student een overeenkomst ondertekenen waarin ook een "studieovereenkomst" is opgenomen. Daarin wordt het studie- en/of stageprogramma uiteengezet zoals dat werd overeengekomen tussen de student, de uitzendende en de ontvangende organisatie. Het model is beschikbaar op http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_nl.htm

In deze studieovereenkomst staan niet alleen de voor de leerperiode in het buitenland beoogde leerresultaten, maar ook bepalingen inzake de formele erkenning. In de overeenkomst wordt ook bepaald waar de studie- en/of stageperiode wordt doorgebracht. De uitzendende instelling en de student moeten in deze studieovereenkomst ook afspreken welk taalvaardigheidsniveau (belangrijkste instructie- of werktal) de student moet bereiken bij aanvang van de studie- of stageperiode, in overeenstemming met het aanbevolen taalvaardigheidsniveau dat is vastgesteld in het interinstitutioneel akkoord tussen de uitzendende en de ontvangende instelling (of volgens de verwachtingen van de onderneming in het geval van een stage).

Voor zover van toepassing worden de uitzendende instelling en de student het eens over de meest geschikte taalkundige ondersteuning die nodig is zodat de student het overeengekomen taalvaardigheidsniveau kan bereiken (zie het volgende deel over de onlinedienst voor taalkundige ondersteuning).

STUDIEBEURS

Studenten kunnen in aanmerking komen voor een studiebeurs als bijdrage in de verhoogde kosten ten gevolge van de mobiliteitsperiode in het buitenland. Deze beurs kan onder meer bestaan uit:

- een EU-subsidie die op maandbasis wordt berekend en op basis van de kosten per eenheid wordt uitbetaald (zie deel B van deze gids onder "Financieringsregels"); en/of
- een nationale, regionale en lokale beurs die wordt toegekend door een publieke of particuliere donor, of een leenregeling.

Studenten van wie de EU-subsidie op nihil is vastgesteld, mogen aan mobiliteit deelnemen (zowel voor studiedoeleinden als voor stagedoeleinden); dit zijn studenten die weliswaar geen mobiliteitssubsidie van de EU krijgen, maar niettemin voldoen aan alle subsidiabiliteitscriteria voor Erasmusstudenten en alle voordelen voor Erasmusstudenten genieten. Behoudens de voorschriften in verband met de subsidieverlening zijn de in deze programmagids vastgestelde regels ook van toepassing op de studenten van wie de EU-subsidie op nihil is vastgesteld. Het aantal studenten van wie de EU-subsidie voor de gehele mobiliteitsperiode op nihil is vastgesteld, wordt meegerekend in de statistieken voor de prestatie-indicator waarop de toewijzing van EU-begrotingsmiddelen aan de landen wordt gebaseerd.

Studenten die deelnemen aan een mobiliteitsproject voor hoger onderwijs met steun uit het Erasmus+-programma hoeven geen college- of inschrijvingsgeld te betalen en mogen gratis examens afleggen en gebruikmaken van laboratoria en bibliotheken bij de ontvangende instelling, ongeacht of die studenten voor hun deelname een EU-subsidie uit hoofde van het Erasmus+programma ontvangen.

Niettemin kunnen kleine vergoedingen in rekening worden gebracht voor kosten van verzekeringen, studentenverenigingen en het gebruik van diverse benodigdheden, zoals fotokopieën, laboratoriumproducten enzovoort. Deze vergoedingen worden op dezelfde manier berekend als voor de plaatselijke studenten. Uitgaande studenten dienen geen extra vergoedingen of kosten te betalen in verband met de organisatie of administratie van hun mobiliteitsperiode.

Bovendien moet het recht van studenten om een beurs of lening te krijgen om te studeren aan de uitzendende instelling, gehandhaafd blijven tijdens de periode in het buitenland.

Indien in het geval van een stage de ontvangende onderneming/organisatie de student een toelage of andere vorm van vergoeding verleent, is deze verenigbaar met de EU-subsidie uit hoofde van Erasmus+.

Een mobiliteitsperiode is verenigbaar met een deeltijdbaan en als de student een EU-subsidie uit hoofde van Erasmus+ ontvangt, is deze ook verenigbaar met eventuele inkomsten die de student ontvangt zolang hij of zij de in het overeengekomen mobiliteitsprogramma geplande activiteiten uitvoert.

Studenten die deelnemen aan een mobiliteitsproject voor hoger onderwijs (door in het buitenland te studeren of stage te lopen) mogen niet tegelijk een beurs voor een EMJMD ontvangen en omgekeerd.

Studenten die een EU-subsidie uit hoofde van Erasmus+ ontvangen, moeten de EU-subsidie geheel of gedeeltelijk terugbetalen indien zij de vereisten van de subsidieovereenkomst niet in acht nemen (tenzij zij de geplande activiteiten in het buitenland niet konden voltooien ten gevolge van overmacht). Zij kunnen worden verzocht om de ontvangen EU-subsidie gedeeltelijk of volledig terug te betalen als zij het online-eindverslag niet invullen en indienen.

TAALKUNDIGE ONLINEONDERSTEUNING

Door het Erasmus-handvest voor hoger onderwijs (ECHE) te ondertekenen, verbinden de IHO's zich ertoe deelnemers aan mobiliteitsactiviteiten alle nodige steun te verlenen inzake taalkundige voorbereiding. Daartoe wordt gedurende de looptijd van het programma geleidelijk een onlinedienst voor taalkundige

ondersteuning ingevoerd voor alle mobiliteitsactiviteiten tussen programmalanden die ten minste twee maanden duren. De Europese Commissie stelt deze ondersteuning online beschikbaar aan geselecteerde studenten teneinde hun kennis te peilen van de taal waarin ze in het buitenland zullen studeren of stage lopen.

Dit instrument biedt de studenten waar nodig ook de mogelijkheid om hun taalkennis vóór en/of tijdens de mobiliteitsperiode te verbeteren. Deelnemers met een niveau van minimaal B2 in de belangrijkste instructie- of werktal hebben de keuze om een OLS-cursus in de taal van het ontvangende land te volgen, indien deze beschikbaar is. Het aanbieden van taalkundige ondersteuning is gebaseerd op wederzijds vertrouwen tussen uitzendende en ontvangende instellingen. Het aanbevolen taalvaardigheidsniveau wordt vastgesteld in de interinstitutionele akkoorden en de studieovereenkomsten, en wordt dus overeengekomen door de drie partijen. In het kader van Erasmus+ verbinden uitzendende IHO's zich ertoe ervoor te zorgen dat hun uitgaande studenten het vereiste taalvaardigheidsniveau hebben, en een dergelijke wederzijdse overeenkomst zou voldoende moeten zijn.

Het is de verantwoordelijkheid van de uitzendende hogeronderwijsinstellingen hun studenten de meest geschikte taalkundige ondersteuning te bieden, hetzij door OLS hetzij middels een andere benadering die kan worden gefinancierd met de subsidie voor organisatorische steun, zodat hun studenten bij aanvang van de mobiliteitsactiviteit het aanbevolen niveau hebben bereikt dat met de ontvangende instelling is overeengekomen. Daarom zijn uitzendende IHO's niet verplicht om de resultaten van de OLS-taaltoets naar de ontvangende instellingen te sturen. De studenten mogen beslissen of zij al dan niet akkoord gaan met bekendmaking van de resultaten van hun OLS-taaltoets aan de ontvangende instelling.

De taalkundige onlineondersteuning wordt als volgt beschikbaar gesteld:

- de nationale agentschappen kennen onlinelicenties toe aan IHO's op basis van de algemene criteria die de Europese Commissie heeft vastgesteld;
- zodra ze door hun IHO geselecteerd zijn, moeten alle studenten (behalve moedertaalsprekers en in naar behoren gemotiveerde gevallen) die van de onlinedienst gebruik willen maken, een onlinetoets doen om hun vaardigheden te peilen voor de belangrijkste taal waarin ze in het buitenland zullen studeren of stage zullen lopen. Dit is een voorwaarde voor deelname aan mobiliteit. De resultaten van deze toets worden ter kennis gebracht van de student en van de uitzendende IHO. Op die manier kan de uitzendende IHO bepalen hoeveel studenten een onlinetaalcursus nodig kunnen hebben;
- op basis van het aantal beschikbare onlinelicenties voor taalcursussen verlenen de IHO's licenties aan de studenten die ze nodig hebben. De studenten dienen de onlinecursus te volgen zoals beschreven en afgesproken in de subsidieovereenkomst;
- na afloop van de mobiliteitsperiode voert de student een tweede taaltoets uit om de gemaakte vorderingen met betrekking tot de taal te meten. De resultaten worden ter kennis gebracht van de student en van de uitzendende IHO.

Meer bijzonderheden zijn beschikbaar op de websites van de Europese Commissie en de nationale agentschappen.

Voor alle andere soorten mobiliteit, of voor talen waarvoor de onlinedienst van de Commissie niet beschikbaar is, mogen de IHO's andere vormen van taalkundige ondersteuning verstrekken aan studenten met de subsidie voor organisatorische steun.

E. VOORWAARDEN VOOR DEELNAME VAN PERSONEEL

SELECTIE

Personeelsleden die deelnemen aan een mobiliteitsproject voor hoger onderwijs moeten eerlijk en transparant worden geselecteerd door hun uitzendende IHO. Voorafgaand aan hun vertrek, moeten ze met de uitzendende en ontvangende instelling/onderneming overeenstemming hebben bereikt over een mobiliteitsprogramma.

De IHO staat in voor de selectie van de docenten en personeelsleden van de IHO. De procedure voor selectie en subsidietoekenning moet op eerlijke, transparante en samenhangende wijze verlopen en goed worden gedocumenteerd. Alle bij het selectieproces betrokken partijen moeten daar toegang toe hebben. De selectiecriteria (zoals het feit dat voorrang wordt verleend aan personeel dat voor het eerst naar het buitenland vertrekt, de beperking van het mogelijke aantal mobiliteitsactiviteiten per personeelslid tijdens een bepaalde periode enzovoort) worden openbaar gemaakt.

De IHO moet de nodige maatregelen nemen ter voorkoming van belangenconflicten met betrekking tot personen die mogelijk gevraagd worden om zitting te nemen in de met de selectie belaste commissie of deel te nemen aan het selectieproces van individuele begunstigden.

Voor personeelsmobiliteit vanuit een onderneming naar een IHO bezorgt de instelling een uitnodiging aan het personeelslid van de onderneming; de subsidie wordt beheerd door de ontvangende IHO of, in het geval van mobiliteit tussen programma- en partnerlanden, de begunstigde.

MOBILITEITINSOVEREENKOMST

De uitzendende instelling selecteert het personeel van de IHO op basis van een ontwerp mobiliteitsprogramma dat het personeelslid bezorgt na overleg met de ontvangende instelling/onderneming. Voorafgaand aan het vertrek moeten de uitzendende instelling/onderneming en de ontvangende instelling/onderneming formeel instemming bereiken over het definitieve mobiliteitsprogramma (per briefwisseling of per e-mail).

De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de in het buitenland doorgebrachte mobiliteitsperiode rust zowel bij de uitzendende als op de ontvangende instelling/onderneming.

SUBSIDIE VOOR PERSONEEL

Voor beide soorten personeelsmobiliteit gelden dezelfde financiële regels. De subsidie dient als tegemoetkoming in de reis- en verblijfkosten voor een in het buitenland doorgebrachte onderwijs- of opleidingsperiode (zie deel B van deze gids onder "Financieringsregels").

Hogeronderwijspersoneel waarvan de EU-subsidie op nihil is vastgesteld mag aan mobiliteit deelnemen.

2. TIJDENS DE MOBILITEIT

ONDERBREKING VAN STUDENTENMOBILITEIT

Wanneer een mobiliteitsperiode van een student wordt onderbroken, bijvoorbeeld omdat er een onderbreking is tussen het einde van een taal cursus en het begin van de eigenlijke studie/stage, wordt het aantal dagen van de onderbreking in Mobility Tool+ ingevoerd en wordt het subsidiebedrag dienovereenkomstig aangepast.

In geval van bedrijfsstages tussen programmalanden kan de in het buitenland doorgebrachte mobiliteitsperiode worden onderbroken tijdens vakantieperiodes wanneer de onderneming gesloten is. Tijdens deze periode blijft de subsidie gehandhaafd. De sluitingsperiode telt niet mee voor de berekening van de minimumduur van een stageperiode, maar telt wel mee voor de berekening van de maximumduur van 12 maanden per studiecycclus waarvoor de student subsidies voor mobiliteitsperiodes kan ontvangen.

VERLENGING VAN STUDENTENMOBILITEIT

De uitzendende en ontvangende organisaties mogen overeenkomen een lopende mobiliteitsperiode te verlengen met inachtneming van de volgende voorwaarden:

- het verzoek tot verlenging van de mobiliteitsperiode moet uiterlijk één maand voor het eind van de aanvankelijk geplande mobiliteitsperiode worden ingediend;
- indien het verzoek door alle partijen wordt aanvaard, moet de subsidieovereenkomst worden gewijzigd en moeten alle formaliteiten met het oog op de verlenging van de duur vervuld zijn;
- indien de student een subsidie uit hoofde van Erasmus+ ontvangt, kan de uitzendende instelling hetzij het subsidiebedrag wijzigen zodat rekening kan worden gehouden met de verlengde duur, hetzij met de student overeenkomen dat de extra dagen worden beschouwd als een periode waarin de EU-subsidie op nihil is vastgesteld;
- de daadwerkelijke begin- en einddata van de mobiliteitsperiode zullen worden opgenomen in de officiële verklaring ("transcript of records") van de ontvangende instelling of in het stagecertificaat van de student, conform de volgende bepalingen:
 - de begindatum moet de eerste dag zijn waarop de student aanwezig dient te zijn bij de ontvangende organisatie (bijvoorbeeld de eerste les- of werkdag, een door de ontvangende instelling georganiseerde welkomstbijeenkomst, of de start van een taal cursus of interculturele opleiding);
 - de einddatum moet de laatste dag zijn waarop de student aanwezig dient te zijn bij de ontvangende organisatie (bijvoorbeeld de laatste dag van de examenperiode/lesperiode/werkperiode/periode van verplichte aanwezigheid).
- de daadwerkelijke duur wordt bepaald zoals hierboven is aangegeven; deze periode moet door de instellingen voor hoger onderwijs in het eindverslag worden vermeld en vormt het maximumaantal maanden van de EU-subsidie. Indien de student bij een eventuele verlenging niet in aanmerking komt voor subsidie zullen deze extra dagen worden afgetrokken van de totale duur van de mobiliteitsperiode om het uiteindelijke subsidiebedrag te berekenen;
- de aanvullende periode moet direct aansluiten op de lopende mobiliteitsperiode. Er mogen geen onderbrekingen zijn (vakantie- en sluitingsperiodes van de universiteit/onderneming worden niet als onderbrekingen beschouwd), tenzij in naar behoren gemotiveerde gevallen en met goedkeuring van het nationaal agentschap.

3. NA DE MOBILITEIT

A. ERKENNING VAN DE LEERRESULTATEN

Na afloop van de periode in het buitenland moet de ontvangende instelling/onderneming de student en zijn IHO een officiële verklaring ("transcript of records") of stagecertificaat ("transcript of work") bezorgen waarin de resultaten van het afgesproken programma worden bevestigd.

De follow-up die aan de mobiliteitsperiode wordt gegeven, omvat de formele erkenning door de uitzendende instelling van de studiepunten die in het buitenland werden toegekend voor via formele leeractiviteiten nieuw verworven competenties (op basis van ECTS-studiepunten of een gelijkwaardig systeem) en, indien van toepassing, ook voor stages. Daarbij worden ook de resultaten van niet-formele en informele leeractiviteiten buiten de klas of werkplek gedocumenteerd (via het diplomasupplement). Dit is echter niet van toepassing op stages door pas afgestudeerden.

Over de resultaten van de taaltoets en onlinetaal cursussen wordt centraal verslag uitgebracht. Daaraan is echter geen formele kwalificatie verbonden.

Wat personeelsmobiliteit betreft, moeten de uitzendende instellingen ervoor zorgen dat de leerresultaten van het deelnemende personeel naar behoren worden erkend, verspreid en ten volle worden benut in de instelling.

B. RAPPORTAGE

Na afloop van hun verblijf in het buitenland moeten alle studenten en personeelsleden die aan een mobiliteitsactiviteit hebben deelgenomen, een eindverslag opmaken en indienen. Voor mobiliteitsactiviteiten die ten minste twee maanden duren, wordt in dat verslag ook de kwaliteit beoordeeld van de tijdens de mobiliteitsperiode ontvangen taalkundige ondersteuning.

Studenten en personeelsleden die dit verslag niet indienen, kunnen door hun uitzendende IHO worden verplicht de ontvangen EU-subsidie geheel of gedeeltelijk terug te betalen. Terugbetaling is niet vereist wanneer een student of personeelslid de geplande activiteiten in het buitenland niet heeft kunnen voltooien ten gevolge van overmacht. De begunstigde moet dergelijke gevallen van overmacht melden en het nationale agentschap moet daar schriftelijk mee instemmen.

Mobiliteitsproject voor lerenden en personeel van beroepsonderwijs en -opleiding

1. ORGANISATORISCHE STEUN

De subsidie voor organisatorische steun is een tegemoetkoming in door de organisaties gemaakte kosten voor activiteiten ter ondersteuning van kwalitatief hoogstaande studenten- en personeelsmobiliteit. Bijvoorbeeld:

- studenten en personeel informeren en bijstaan;
- studenten en personeel selecteren;
- studieovereenkomsten voorbereiden met het oog op de volledige erkenning van de onderwijscomponenten van studenten; voorbereiding en erkenning van mobiliteitsovereenkomsten voor personeel;
- taalkundig en intercultureel voorbereiden van studenten en personeel, met name via bedrijfstakspecifieke taalcurricula voor beroepsonderwijs en -opleiding;
- alle aspecten van opzet en verloop van het mobiliteitsproject beheren;
- zorgen voor efficiënte regelingen inzake mentorschap en supervisie van deelnemers aan mobiliteit;
- specifieke regelingen treffen om de kwaliteit van bedrijfsstages te waarborgen.

Bij het vaststellen van de definitieve subsidie wordt rekening gehouden met de kwaliteit in uitvoering en follow-up van het project door de instelling. De uitvoeringskwaliteit van het mobiliteitsproject moet voldoen aan de richtsnoeren in deze bijlage met betrekking tot mobiliteit voor lerenden en personeel van beroepsonderwijs en opleiding.

2. VÓÓR DE MOBILITEIT

A. ACCREDITATIE VAN DE DEELNEMENDE ORGANISATIES - HET ERASMUS+MOBILITEITSHANDVEST VOOR BEROEPSONDERWIJS EN -OPLEIDING

Vanaf 2015 kunnen niet-geaccrediteerde organisaties een aanvraag indienen voor het Erasmus+mobiliteitshandvest voor beroepsonderwijs en -opleiding via afzonderlijke, jaarlijkse oproepen die door de nationale agentschappen worden gedaan. Voorwaarde is echter dat deze organisaties voldoen aan de noodzakelijke selectiecriteria en de kwaliteit en duurzaamheid van hun internationaliseringsstrategieën aantonen. Een organisatie die in een bepaald jaar een nieuw Erasmus+ mobiliteitshandvest voor beroepsonderwijs en opleiding heeft gekregen, kan daar uitsluitend gebruik van maken voor mobiliteit in het kader van beroepsonderwijs en opleiding vanaf de volgende algemene oproep. Als een organisatie bijvoorbeeld in het kader van een specifieke oproep een aanvraag voor een handvest indient en dit handvest in 2016 wordt toegekend, zal zij tegelijkertijd nog een aanvraag voor een mobiliteitsproject voor beroepsonderwijs en opleiding zonder handvest moeten indienen voor de uitvoering van mobiliteitsactiviteiten in het kader van de algemene oproep van 2016. Het handvest zou zij dan pas kunnen gebruiken in het jaar van de volgende oproep (in dit voorbeeld 2017).

Nadere bijzonderheden zijn beschikbaar op de websites van de Europese Commissie en de nationale agentschappen.

B. EUROPEES HANDVEST VOOR KWALITEIT BIJ MOBILITEIT

Organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding die van plan zijn mobiliteitsactiviteiten te organiseren voor lerenden en personeel van beroepsonderwijs en -opleiding moeten daarbij de beginselen en criteria in acht nemen die zijn vastgesteld in het Europees handvest voor kwaliteit bij mobiliteit.²⁷⁰

Het Europees handvest voor kwaliteit bij mobiliteit vormt het referentiedocument inzake de kwaliteit van het verblijf in het buitenland voor onderwijs- en opleidingsdoeleinden. In het handvest krijgen lerende jongeren en personeel richtsnoeren aangereikt met betrekking tot mobiliteitsregelingen voor leer- of andere doeleinden, waaronder verbetering in het arbeidsleven. De naleving van de in het handvest vervatte beginselen moet ertoe bijdragen dat deelnemers aan mobiliteit zowel in het gastland als na de terugkeer in hun land van oorsprong positieve ervaringen opdoen, en dat de uitwisselingen voor onderwijs- en opleidingsdoeleinden in kwantitatief en kwalitatief opzicht groeien. Het handvest is te vinden op: http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11085_en.htm

²⁷⁰ Aanbeveling 2006/961/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 over transnationale mobiliteit in het onderwijs en de beroepsopleiding in de Europese Gemeenschap: Europees handvest voor kwaliteit bij mobiliteit (Publicatieblad L 394 van 30.12.2006).

C. ECVET - MEMORANDA VAN OVEREENSTEMMING

Organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding kunnen beslissen het Europees puntenoverdrachtsysteem voor beroepsonderwijs en -opleiding (Ecvet) toe te passen in het kader van hun mobiliteitsactiviteiten (zie hieronder voor meer informatie). In dat geval is de totstandbrenging van een Ecvet-partnerschap een noodzakelijke voorwaarde om gebruik te maken van het Ecvet. Dit partnerschap moet de bevoegde organisaties samenbrengen die: 1) passende leerresultaten tijdens mobiliteitsactiviteiten in kaart brengen; 2) programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding aanbieden die geschikt zijn om in deze behoeften te voorzien; 3) beoordelen in hoeverre de lerenden de beoogde leerresultaten hebben behaald; en 4) de studiepunten van lerenden valideren en erkennen wanneer ze terugkeren naar de instelling in het thuisland.

Het partnerschap voor mobiliteitsactiviteiten in het kader van het Ecvet kan worden geformaliseerd door een memorandum van overeenstemming.

Een memorandum van overeenstemming is een overeenkomst tussen bevoegde organisaties die een kader tot stand brengt voor studiepuntenoverdracht. Hiermee wordt het Ecvet-partnerschap geformaliseerd door te stellen dat de daarbij betrokken bevoegde organisaties en instellingen elkaars status en procedures onderling aanvaarden. Verder worden daarin de procedures voor samenwerking in partnerschapsverband vastgesteld.

Naargelang van de behoeften en ambities van het partnerschap kunnen memoranda van overeenstemming niet alleen worden ontwikkeld door netwerken van bevoegde organisaties/instellingen uit diverse landen/onderwijsstelsels, maar ook bilateraal zijn. Nadere bijzonderheden en richtsnoeren over de opstelling van een memorandum van overeenstemming zijn te vinden in de handleiding voor Ecvet-gebruikers op de website van de Europese Commissie of via de volgende links: http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm en <http://www.ecvet-secretariat.eu>

D. MOBILITEITSCONSORTIUM

Naast aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding die als afzonderlijke organisatie steun aanvragen, kan een nationaal mobiliteitsconsortium ook een aanvraag indienen voor een mobiliteitsproject voor beroepsonderwijs en -opleiding.

Een mobiliteitsconsortium heeft ten doel de opzet van mobiliteitsactiviteiten te faciliteren en, wat de kwaliteit van activiteiten betreft, meerwaarde te bieden vergeleken met wat elke uitzendende instelling (bv. school) voor beroepsonderwijs en -opleiding afzonderlijk kan presteren. Van de organisaties die lid zijn van een nationaal mobiliteitsconsortium wordt verwacht dat ze diensten met betrekking tot de opzet van mobiliteit bundelen of delen, en dat ze zich samen inzetten voor hun internationalisering door onderling samen te werken en contacten te delen. Tot de gezamenlijke activiteiten behoren doorgaans onder meer een gezamenlijk administratief, contractueel en financieel beheer van mobiliteit, gezamenlijke selectie en/of voorbereiding en regelingen voor mentorschap ten behoeve van deelnemers alsmede, waar nodig, het bieden van een centraal aanspreekpunt om ondernemingen te zoeken en om ondernemingen en deelnemers nader bij elkaar te brengen. Het nationaal mobiliteitsconsortium kan ook een faciliterende rol vervullen voor inkomende stagiairs en personeelsleden. Dit behelst onder meer het zoeken van een ontvangende organisatie in de regio waar de partners van het nationale mobiliteitsconsortium gevestigd zijn alsmede het verlenen van bijstand waar nodig.

De consortiumcoördinator dient zich, eventueel met de hulp van andere/intermediaire organisaties, actief in te zetten met het doel contacten met ondernemingen te bevorderen en mogelijke stages en opleidingsplaatsen voor personeelsleden te zoeken, deze activiteiten te stimuleren en informatie te verstrekken enzovoort.

Elke uitzendende organisatie voor beroepsonderwijs en -opleiding blijft verantwoordelijk voor de kwaliteit, inhoud en erkenning van de mobiliteitsperioden. Elk lid van het consortium dient met de consortiumcoördinator een overeenkomst te sluiten waarin de taken en verantwoordelijkheden alsook de administratieve en financiële regelingen nauwkeurig worden vastgesteld; in de samenwerkingsvoorwaarden worden diverse zaken geregeld, zoals de mechanismen met het oog op voorbereiding, kwaliteitsborging en follow-up van mobiliteitsperioden.

E. EUROPEES ONTWIKKELINGSPLAN

Het Europees ontwikkelingsplan heeft alleen betrekking op aanvragen van aanvragers die niet over het Erasmus+-mobiliteitshandvest voor beroepsonderwijs en opleiding beschikken. Van een organisatie die geen houder is van het handvest wordt weliswaar niet verwacht dat zij in dezelfde mate naar internationalisering of duurzaamheid streeft als organisaties die wel geaccrediteerd zijn met het handvest, maar zij wordt niettemin geacht er al over na te denken welk effect mobiliteit in bredere zin op de organisatie heeft. Alvorens steun aan te vragen, moet een aanbieder van beroepsonderwijs of -opleiding of coördinator van een nationaal mobiliteitsconsortium een Europees ontwikkelingsplan uitwerken en opnemen in het aanvraagformulier. Hierin wordt uiteengezet hoe de geplande mobiliteitsactiviteiten worden ingepast in een ruimere langetermijnstrategie met het oog op de ontwikkeling en modernisering van de bij het project betrokken aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding.

Voor dit Europese ontwikkelingsplan is een belangrijke rol weggelegd in het evaluatieproces van subsidieaanvragen. In dit plan moet informatie worden verstrekt over:

- de behoeften van de aanbieders van beroepsonderwijs en opleiding inzake kwaliteitsontwikkeling en internationalisering (bijvoorbeeld wat betreft managementvaardigheden, competenties van het personeel, nieuwe onderwijsmethoden of instrumenten, Europese dimensie, taalvaardigheden, studieprogramma, organisatie van onderwijs-, opleidings- en leeractiviteiten, nauwere banden met partnerinstellingen) en hoe de geplande activiteiten ertoe bijdragen dat in deze behoeften wordt voorzien;
- het verwachte effect op lerenden, leerkrachten, opleiders en andere personeelsleden alsook op de aanbieder van beroepsonderwijs en -opleiding als geheel;
- de manier waarop scholen voor beroepsonderwijs en opleiding en ondernemingen de door hun personeel verworven competenties en opgedane ervaringen integreren in hun studieprogramma en/of ontwikkelingsplan;

- de manier waarop werkplekleren duurzaam kan worden versterkt door middel van transnationale samenwerking.

F. MOBILITY TOOL+

Ten vroegste op het ogenblik dat de deelnemers worden geselecteerd, moet de begunstigde organisatie in Mobility Tool+ algemene informatie invoeren over de deelnemer en het soort uitgevoerde mobiliteitsactiviteiten (bijvoorbeeld naam van de deelnemer, bestemming, duur van de mobiliteitsperiode enzovoort). De begunstigde organisatie dient Mobility Tool+ ook te actualiseren door daarin elke verandering op te nemen die de deelnemers of activiteiten ondergaan gedurende de looptijd van het mobiliteitsproject. Met Mobility Tool+ kunnen de begunstigden vooraf ingevulde verslagen aanmaken op basis van de door hen verstrekte informatie. Ook kunnen met Mobility Tool+ verslagen worden aangemaakt die de deelnemers aan mobiliteitsactiviteiten moeten invullen.

In de subsidieovereenkomst tussen het nationaal agentschap en de begunstigde staan nadere bijzonderheden over Mobility Tool+ en over de manier om toegang daartoe te krijgen.

G. VOORWAARDEN VOOR DEELNAME VAN LERENDEN VAN BEROEPSONDERWIJS EN -OPLEIDING

SELECTIE

De uitzendende organisatie selecteert de deelnemers aan de mobiliteitsactiviteit. De procedure om lerenden te selecteren en een beurs aan hen toe te kennen moet op eerlijke, transparante en samenhangende wijze verlopen en goed worden gedocumenteerd. Alle bij het selectieproces betrokken partijen moeten toegang daartoe hebben.

De uitzendende organisatie moet de nodige maatregelen nemen ter voorkoming van belangenconflicten met personen die op verzoek een rol kunnen spelen in de met de selectie belaste instanties of bij het selectieproces van individuele deelnemers.

BEGELEIDERS

Lerenden van beroepsonderwijs en -opleiding met specifieke behoeften of uit kansarme milieus kunnen worden vergezeld door een persoon die ze begeleidt tijdens de mobiliteitsperiode. Het aantal begeleiders moet in verhouding staan tot het aantal betrokken lerenden (doorgaans één begeleider per groep van lerenden die stage lopen in dezelfde ontvangende organisatie).

Ook de verblijfsduur in het buitenland van begeleiders moet in verhouding staan tot de behoeften van de lerenden (doorgaans wordt een verblijf gedurende de volledige looptijd van de activiteit alleen aanvaard wanneer de lerenden niet zelfredzaam of nog minderjarig zijn).

OVEREENKOMST MET DE LERENDE

Voorafgaand aan hun vertrek moeten de lerenden van beroepsonderwijs en -opleiding met de uitzendende en ontvangende organisatie een overeenkomst ondertekenen die onder meer bestaat uit:

- een studieovereenkomst met het te volgen opleidingsprogramma dat in onderlinge overeenstemming werd vastgesteld door de lerende, de uitzendende en ontvangende organisatie. In deze studieovereenkomst staan niet alleen de voor de leerperiode in het buitenland beoogde leerresultaten, maar ook bepalingen inzake de formele erkenning (bijvoorbeeld het Ecvet);
- een kwaliteitsverbintenis als bijlage bij de studieovereenkomst, waarin de rechten en verplichtingen zijn vastgesteld van de stagiairs, de uitzendende en ontvangende organisatie en, voor zover van toepassing, de intermediaire organisaties.

Wanneer de lerenden van beroepsonderwijs en -opleiding de studieovereenkomst ondertekenen, komen ze in aanmerking voor een beurs om hen te steunen tijdens de in het buitenland doorgebrachte stageperiode. Deze beurs kan onder meer bestaan uit:

- een EU-subsidie die per dag activiteit wordt berekend (zie deel B van deze gids onder "Financieringsregels"); en/of
- een lokale, regionale en nationale beurs die wordt verstrekt door een publieke of particuliere donor, of een leenregeling.

Lerenden van beroepsonderwijs en -opleiding van wie de subsidie op nihil is vastgesteld, mogen aan mobiliteit deelnemen; dit zijn lerenden die stage lopen en weliswaar geen mobiliteitssubsidie uit hoofde van het Erasmus+-programma krijgen, maar niettemin voldoen aan de daarin vastgestelde criteria voor mobiliteit in het kader van beroepsonderwijs en -opleiding en alle voordelen van Erasmus+-lerenden genieten. Behoudens de voorschriften in verband met de subsidieverlening zijn de in deze programmagids vastgestelde regels ook van toepassing op lerenden van beroepsonderwijs en -opleiding van wie de subsidie op nihil is vastgesteld.

TAALKUNDIGE ONLINEONDERSTEUNING (OLS)

Lerenden van beroepsonderwijs en -opleiding die deelnemen aan een mobiliteitsactiviteit van ten minste 19 dagen komen in aanmerking voor taalkundige ondersteuning voorafgaand aan hun vertrek of tijdens de mobiliteitsactiviteit. Wat dat betreft, stelt de Commissie ten behoeve van geselecteerde lerenden van beroepsonderwijs en -opleiding een onlinedienst beschikbaar teneinde hun kennis te peilen van de taal waarin ze in het buitenland stage zullen lopen.

Deze dienst biedt de lerenden zo nodig ook de mogelijkheid om hun taalkennis vóór en/of tijdens de mobiliteitsperiode te verbeteren. Deelnemers met een niveau van minimaal B2 in de hoofdtal waarin wordt gewerkt, hebben de keuze om een OLS-cursus in de taal van het ontvangende land te volgen, indien deze beschikbaar is. Daartoe wordt gedurende de looptijd van het programma geleidelijk een onlinedienst voor taalkundige ondersteuning ingevoerd. De taalkundige ondersteuning wordt als volgt beschikbaar gesteld:

- op het ogenblik dat steun voor een mobiliteitsproject voor beroepsonderwijs en -opleiding wordt aangevraagd, gaat de aanvragende organisatie na in hoeverre de lerenden die stage lopen in het kader van dat mobiliteitsproject behoefte hebben aan taalkundige ondersteuning in de belangrijkste instructie- of werktal;
- de nationale agentschappen kennen onlinelicenties toe aan de begunstigde organisaties op basis van de algemene criteria die de Commissie heeft vastgesteld;
- zodra ze door hun uitzendende organisatie werden geselecteerd en voordat ze hun studieovereenkomst ondertekenen, voeren alle lerenden (behalve moedertaalsprekers) die de onlinedienst benutten een onlinetoets uit om hun vaardigheden te peilen voor de geselecteerde taal. De resultaten van deze toets worden ter kennis gebracht van de lerende en, desgevraagd, van de uitzendende organisatie. De resultaten hebben geen invloed op de mogelijkheid van de lerende om naar het buitenland te gaan;
- op basis van het aantal beschikbare onlinelicenties voor taalcursussen krijgen de deelnemers die taalkundige ondersteuning nodig hebben de mogelijkheid om een onlinetaalcursus te volgen;
- na afloop van hun stage voeren de lerenden van beroepsonderwijs en -opleiding een tweede taaltoets uit om de gemaakte vorderingen met betrekking tot de taal te meten. De resultaten worden ter kennis gebracht van de lerende en, desgevraagd, van de uitzendende organisatie.

In de beginfasen van het programma worden de onlinetoetsen en -taalcursussen niet in alle EU-talen aangeboden en is de beschikbaarheid van de taalcursussen niet voor alle deelnemers die hierom verzoeken, gegarandeerd. Nadere bijzonderheden zijn beschikbaar op de websites van de Commissie en de nationale agentschappen.

Voor niet in de onlinedienst van de Europese Commissie opgenomen talen moeten de organisaties die deelnemen aan het mobiliteitsproject voor beroepsonderwijs en -opleiding zelf zorgen voor taalkundige ondersteuning; daartoe kan een specifieke subsidie voor taalkundige ondersteuning worden toegekend. Bovendien kunnen de organisaties die bij een mobiliteitsproject voor beroepsonderwijs en -opleiding betrokken zijn, de subsidie voor organisatorische steun gebruiken om te voorzien in de behoeften van deelnemers aan didactische, interculturele of specifieke taalkundige voorbereiding (zie deel B van deze gids onder "Financieringsregels").

H. VOORWAARDEN VOOR DEELNAME VAN PERSONEEL

SELECTIE

Het personeel wordt geselecteerd door de uitzendende organisatie. De procedure voor selectie en subsidietoekenning moet op eerlijke, transparante en samenhangende wijze verlopen en goed worden gedocumenteerd. Alle bij het selectieproces betrokken partijen moeten toegang daartoe hebben.

De uitzendende organisatie moet de nodige maatregelen nemen ter voorkoming van belangenconflicten met personen die op verzoek een rol kunnen spelen in de met de selectie belaste instanties of bij het selectieproces van individuele begunstigden.

De selectiecriteria (zoals het feit dat voorrang wordt verleend aan personeel dat voor het eerst naar het buitenland vertrekt, de beperking van het mogelijke aantal mobiliteitsactiviteiten per personeelslid tijdens een bepaalde periode enzovoort) worden openbaar gemaakt.

Mobiliteitsovereenkomst

De uitzendende instelling selecteert het personeel op basis van een ontwerp-mobiliteitsprogramma dat het personeelslid bezorgt na overleg met de ontvangende instelling of onderneming/organisatie. Voorafgaand aan het vertrek moeten de uitzendende en de ontvangende organisatie formeel instemming bereiken over het definitieve mobiliteitsprogramma (per briefwisseling of per e-mail).

De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de in het buitenland doorgebrachte mobiliteitsperiode rust zowel op de uitzendende als op de ontvangende organisatie.

3. Tijdens de mobiliteit

ONDERBREKING VAN MOBILITEIT VAN LERENDEN

Voor bedrijfsstages kan de in het buitenland doorgebrachte mobiliteitsperiode worden onderbroken tijdens vakantieperioden wanneer de onderneming gesloten is. Tijdens deze periode blijft de subsidie gehandhaafd. De sluitingsperiode telt niet mee voor de berekening van de minimumduur van een stageperiode.

VERLENGING VAN MOBILITEIT VAN LERENDEN

De uitzendende en ontvangende organisaties mogen overeenkomen een lopende mobiliteitsperiode te verlengen met inachtneming van de volgende voorwaarden:

- de subsidieovereenkomst moet vóór het einde van de aanvankelijk geplande mobiliteitsperiode worden gewijzigd en alle formaliteiten met het oog op de verlenging van de duur moeten vervuld zijn. Deze wijziging is van bijzonder belang in de gevallen dat de verlenging gepaard gaat met een verzoek om de maandelijkse EU-subsidie uit te breiden. Ook al wordt de duur van de mobiliteitsperiode immers vastgesteld in het bewijs van aanwezigheid van de student (dat wil zeggen de periode die de begunstigde organisaties in hun eindverslag vermelden), toch is het maximumaantal door de EU-subsidie te bestrijken maanden gelijk aan het aantal dat in de mobiliteitsovereenkomst of daarmee samenhangende wijziging(en) vermeld staat. Dat is ook het geval wanneer de in de studieovereenkomst vermelde duur korter is dan die welke in het bewijs van aanwezigheid opgegeven is;
- de aanvullende periode moet direct aansluiten op de lopende mobiliteitsperiode. Er mogen geen onderbrekingen zijn (vakantie- en sluitingsperioden van de school voor beroepsonderwijs en opleiding/onderneming worden niet met onderbrekingen gelijkgesteld), tenzij in naar behoren gemotiveerde gevallen en met goedkeuring van het nationaal agentschap.

4. NA DE MOBILITEIT

A. ERKENNING VAN DE LEERRESULTATEN

De betrokken uitzendende en ontvangende organisaties moeten bereid zijn aan het einde van de mobiliteit een Europass-mobiliteitscertificaat uit te reiken. De daarbij te volgen werkwijze wordt uiteengezet op de Europass-website: <http://europass.cedefop.europa.eu/en/home>

Over de resultaten van de taaltoets en onlinetaalcurssussen wordt centraal verslag uitgebracht. Daaraan is echter geen formele kwalificatie verbonden.

ECVET

Organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding mogen beslissen het Ecvet toe te passen in het kader van hun mobiliteitsactiviteiten. Het Ecvet is een gemeenschappelijk methodologisch kader dat het verzamelen en overdragen van studiepunten voor leerresultaten van het ene kwalificatiesysteem naar het andere vergemakkelijkt. Het doel is de transnationale mobiliteit en de toegang tot een leven lang leren te bevorderen. Het Ecvet beoogt niet de nationale kwalificatiesystemen te vervangen, maar wel de onderlinge vergelijkbaarheid en compatibiliteit daarvan te verbeteren. Het Ecvet geldt voor alle leerresultaten die een persoon behaalt via tal van onderwijs- en opleidingstrajecten die dan worden overgedragen, erkend en verzameld met het oog op het verwerven van een kwalificatie. Dit initiatief biedt Europese burgers de mogelijkheid hun opleiding, vaardigheden en kennis gemakkelijker in een ander programmaland te laten erkennen. Meer informatie over het Ecvet is te vinden op de website van de Commissie:

- http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm
- <http://www.ecvet-secretariat.eu>

Wanneer het Ecvet wordt toegepast, moeten de verworven studiepunten voor de behaalde leerresultaten transparant worden gemaakt en nader worden toegelicht in het memorandum van overeenstemming tussen de deelnemende organisaties.

B. RAPPORTAGE

Na afloop van hun verblijf in het buitenland moeten alle lerenden en personeelsleden van beroepsonderwijs en opleiding die aan een mobiliteitsactiviteit hebben deelgenomen, een eindverslag opmaken en indienen. Voor mobiliteitsactiviteiten die ten minste 19 dagen duren, wordt in dat verslag ook de kwaliteit beoordeeld van de tijdens de mobiliteitsperiode ontvangen taalkundige ondersteuning.

Lerenden en personeelsleden die dit verslag niet indienen, kunnen worden verplicht de ontvangen EU-subsidie geheel of gedeeltelijk terug te betalen. Terugbetaling is niet vereist wanneer een lerende of personeelslid de geplande activiteiten in het buitenland niet heeft kunnen voltooien ten gevolge van overmacht. De uitzendende organisatie moet dergelijke gevallen van overmacht melden en het nationaal agentschap moet schriftelijk daarmee instemmen.

Mobiliteitsproject voor personeel in schoolonderwijs

Via mobiliteitsprojecten kunnen scholen hun leerkrachten en ander onderwijspersoneel mogelijkheden en stimulansen bieden om nieuwe competenties te verwerven waaraan in de school behoefte is. De schoolleiding moet een actieve rol vervullen bij het plannen, ondersteunen en opvolgen van het mobiliteitsproject.

Om het effect van deze activiteiten op de beroepsontwikkeling van alle personeelsleden te maximaliseren, dienen de scholen na de mobiliteitsperiode ervoor te zorgen dat de door hun personeel verworven competenties naar behoren in de school worden verspreid en geïntegreerd in de lespraktijk.

Alvorens steun aan te vragen, moeten de scholen zorgvuldig nagaan hoeveel personeelsleden op realistische wijze inzetbaar zijn over de volledige looptijd van het project (dat wil zeggen 1 of 2 jaar), aan welk soort activiteiten zij kunnen deelnemen en hoe deze activiteiten efficiënt kunnen worden opgevolgd in het thuisland. In de aanvraagfase moeten de aanvragende organisaties indicatieve aantallen opgeven en toelichten welke soorten mobiliteitsactiviteiten worden gepland en wat de landen van bestemming zijn.

Wanneer het nationaal agentschap het mobiliteitsproject selecteert en het gevraagde budget bevestigt, mag de begunstigde van start gaan met de selectie van deelnemers en met de gedetailleerde organisatie van de activiteiten.

1. ORGANISATORISCHE STEUN

De subsidie voor organisatorische steun is een tegemoetkoming in door de instellingen gemaakte kosten voor activiteiten ter ondersteuning van personeelsmobiliteit. Bijvoorbeeld:

- voorbereiden en opvolgen van het Europese ontwikkelingsplan;
- treffen van organisatorische regelingen met partnerinstellingen (voornamelijk bij job shadowing en onderwijsopdrachten);
- informeren en bijstaan van personeel;
- selecteren van personeel voor mobiliteitsactiviteiten;
- voorbereiden van mobiliteitsovereenkomsten met het oog op de kwaliteit en de erkenning van mobiliteitsactiviteiten;
- taalkundig en intercultureel voorbereiden van personeel dat deelneemt aan mobiliteit;
- bevorderen van de integratie in de school van inkomende personeelsleden die deelnemen aan mobiliteit;
- zorgen voor efficiënte regelingen inzake mentorschap en supervisie van deelnemers aan mobiliteit;
- ondersteunen van de re-integratie van deelnemers aan mobiliteit en voortbouwen op nieuw verworven competenties ten behoeve van de school, het onderwijzend personeel en de leerlingen.

2. VÓÓR DE MOBILITEIT

A. EUROPEES ONTWIKKELINGSPLAN

Alvorens steun aan te vragen, moet de school of coördinator van een nationaal mobiliteitsconsortium een Europees ontwikkelingsplan uitwerken en opnemen in het aanvraagformulier. Hierin wordt uiteengezet hoe de geplande mobiliteitsactiviteiten worden ingepast in een ruimere langetermijnstrategie met het oog op de ontwikkeling en modernisering van de bij het project betrokken scho(o)l(en).

Voor dit Europese ontwikkelingsplan is een belangrijke rol weggelegd in het evaluatieproces van subsidieaanvragen. In dit plan moet informatie worden verstrekt over:

- de behoeften van de scho(o)l(en) inzake kwaliteitsontwikkeling en internationalisering (bijvoorbeeld wat betreft managementvaardigheden, competenties van het personeel, nieuwe onderwijsmethoden of instrumenten, Europese dimensie, taalvaardigheden, studieprogramma, organisatie van onderwijs-, opleidings- en leeractiviteiten, nauwere banden met partnerinstellingen) en hoe de geplande activiteiten ertoe bijdragen dat in deze behoeften wordt voorzien;
- het verwachte effect op leerlingen, leerkrachten en andere personeelsleden alsook op de school als geheel; de manier waarop scholen de door hun personeel verworven competenties en opgedane ervaringen integreren in hun studieprogramma en/of in het ontwikkelingsplan van de school;
- voor zover van toepassing, hoe eTwinning wordt toegepast in het kader van de geplande mobiliteitsactiviteiten (zie het deel hieronder).

B. ETWINNING

eTwinning bevordert de samenwerking en netwerkvorming tussen scholen in Europa door gebruik te maken van informatie- en communicatietechnologie (ICT). Het levert advies, ideeën en hulpmiddelen, die het scholen gemakkelijker maken om partnerschappen en samenwerkingsprojecten op te zetten ongeacht het vakgebied.

In samenhang met een mobiliteitsproject maakt eTwinning het mogelijk:

- potentiële partners/ontvangende organisaties in het buitenland te zoeken en met hen samen te werken alvorens financiële steun aan te vragen, met het doel de kwaliteit en het effect van de geplande projecten te verbeteren;
- de beschikbare projectinstrumenten te gebruiken om meer strategische projecten uit te voeren en de inbreng van partners beter te benutten;
- het uitgaande personeel voor te bereiden, bijvoorbeeld door te communiceren met de ontvangende organisatie (om meer te weten te komen over het ontvangende land en de ontvangende organisatie, om de uit te voeren activiteiten te bespreken en het daarover eens te worden), deel te nemen aan onlineleerevenementen die verband houden met de personeelsmobiliteit;
- intensief samen te werken met alle betrokken scholen tijdens en na het project voor personeelsmobiliteit.

Er is geen formele aanvraag nodig om gebruik te maken van eTwinning: de scholen moeten zich alleen registreren bij het eTwinning-portaal: <http://www.etwinning.net>

Het Europese eTwinning-portaal is een volledig meertalige website, die instrumenten en diensten aanbiedt waarmee leerkrachten zich kunnen registreren, partners kunnen vinden en met hen kunnen samenwerken. Dit portaal is ook het ontmoetingspunt waar alle belangstellende leerkrachten middelen kunnen delen, discussies kunnen voeren en partnerscholen kunnen vinden.

eTwinning assisteert scholen zowel op Europees niveau via de centrale ondersteuningsdienst (CSS), als op nationaal niveau via de nationale ondersteuningsdiensten (NSS). Alle leerkrachten kunnen gebruikmaken van de diensten, opleidings-, erkennings- en andere instrumenten die worden aangeboden door de nationale en Europese eTwinning-ondersteuningsdiensten. Meer informatie over deze diensten is te vinden in deel A van deze gids onder "Welke andere instanties zijn betrokken bij de uitvoering van het programma?".

C. VOORWAARDEN VOOR DEELNAME VAN PERSONEEL

SELECTIE

De school dient vast te leggen welke criteria tijdens het selectieproces worden toegepast. Algemene criteria kunnen zijn: motivatie, duidelijke mobiliteitsdoelstellingen en de bereidheid om de opgedane ervaring te delen na terugkeer in eigen land. Het wordt ten eerste aanbevolen om een selectiecommissie in te stellen waarbij ook derden betrokken kunnen worden, veeleer dan de beslissing over te laten aan één personeelslid.

Naast deze algemene criteria zijn er ook specifieke criteria mogelijk die verband houden met de aard of het doel van het mobiliteitsproject (dat wil zeggen de mate waarin de door een individueel personeelslid geplande activiteiten relevant zijn voor de behoeften van de school en andere door de school vastgestelde criteria).

Alle bij het selectieproces betrokken partijen moeten het eens worden over zowel de algemene als de specifieke criteria, en moeten die delen. De aanvragers moeten duidelijk van deze criteria op de hoogte worden gebracht. Door de selectiecriteria en de daaraan ten grondslag liggende argumenten te delen of te bespreken met de ontvangende organisatie, kunnen de activiteiten gemakkelijker worden voorbereid. Het selectieproces moet schriftelijk worden gedocumenteerd om eventuele interne klachten te kunnen behandelen.

MOBILITEITSOVEREENKOMST

Alle geselecteerde deelnemers moeten met de hulp van de uitzendende school (en met de partnerorganisatie wanneer de mobiliteit betrekking heeft op een onderwijsopdracht of job shadowing) formeel instemming bereiken over het soort te volgen opleiding en de inhoud daarvan, en duidelijk maken hoe deze opleiding wordt voorbereid, hoe de verworven kennis/competenties worden verspreid in de school en daarbuiten, alsook welke voordelen deelname inhoudt voor de instelling en voor de deelnemer zelf. Ze moeten tevens overeenkomen hoe de opleiding wordt geëvalueerd en erkend door de uitzendende school. Deze overeenkomst moet worden vastgesteld alvorens een mobiliteitsactiviteit aan te vatten. Het hoofddoel bestaat erin de uitzendende school, de ontvangende organisatie en de deelnemer de kans te geven hun verwachtingen te verduidelijken en ervoor te zorgen dat het verblijf in het buitenland nuttig is.

MOBILITY TOOL+

Ten vroegste op het ogenblik dat de deelnemers worden geselecteerd, moet de begunstigde organisatie in Mobility Tool+ algemene informatie invoeren over de deelnemer en het soort uitgevoerde mobiliteitsactiviteiten (bijvoorbeeld naam van de deelnemer, bestemming, duur van de mobiliteitsperiode enzovoort). Mobility Tool+ is bedoeld als hulpmiddel voor de begunstigde om de onder Erasmus+ vallende mobiliteitsactiviteiten te beheren. De begunstigde organisatie dient Mobility Tool+ ook te actualiseren door daarin elke verandering op te nemen die de deelnemers of activiteiten ondergaan

gedurende de looptijd van het mobiliteitsproject. Met Mobility Tool+ kunnen de begunstigden vooraf ingevulde verslagen aanmaken op basis van de door hen verstrekte informatie. Ook kunnen met Mobility Tool+ verslagen worden aangemaakt die de deelnemers aan mobiliteitsactiviteiten moeten invullen. In de subsidieovereenkomst tussen het nationaal agentschap en de begunstigde staan nadere bijzonderheden over Mobility Tool+ en over de manier om toegang daartoe te krijgen.

3. NA DE MOBILITEIT

A. ERKENNING VAN DE LEERRESULTATEN

De betrokken uitzendende en ontvangende organisaties moeten bereid zijn aan het einde van de mobiliteit een Europass-mobiliteitscertificaat uit te reiken. De daarbij te volgen werkwijze wordt uiteengezet op de Europass-website: <http://europass.cedefop.europa.eu/en/home>

B. RAPORTAGE

Na afloop van hun verblijf in het buitenland moeten alle personeelsleden die aan een mobiliteitsactiviteit hebben deelgenomen, een eindverslag opmaken en indienen. Personeelsleden die dit verslag niet indienen, kunnen worden verplicht de ontvangen EU-subsidie geheel of gedeeltelijk terug te betalen. Terugbetaling is niet vereist wanneer een personeelslid de geplande activiteiten in het buitenland niet heeft kunnen voltooien ten gevolge van overmacht. De uitzendende school of coördinator van een nationaal mobiliteitsconsortium moet dergelijke gevallen van overmacht melden en het nationaal agentschap moet schriftelijk daarmee instemmen.

Mobiliteitsproject voor personeel in volwassenenonderwijs

Leermobiliteit voor personeel in volwassenenonderwijs is erop gericht het niveau van de kerncompetenties en vaardigheden van dit personeel te verhogen met het doel de kwaliteit van alle onderwijs- en leervormen te verbeteren en die beter af te stemmen op de behoeften van de arbeidsmarkt en van de samenleving als geheel. Bijzondere aandacht zal worden geschonken aan projecten die tegemoetkomen aan de onderwijs-/leerbehoefte van kansarme lerende volwassenen (met inbegrip van vluchtelingen, asielzoekers en migranten). Van organisaties voor volwassenenonderwijs wordt verwacht dat zij de leermobiliteit van hun personeel op strategische wijze benutten teneinde werk te maken van internationalisering en hun capaciteiten te verhogen.

1. ORGANISATORISCHE STEUN

De subsidie voor organisatorische steun is een tegemoetkoming in door de organisaties gemaakte kosten voor activiteiten die verband houden met personeelsmobiliteit. Het doel van de subsidie is de organisatie van kwalitatief hoogwaardige mobiliteitsactiviteiten te vergemakkelijken teneinde de capaciteiten van de organisaties voor volwassenenonderwijs te verhogen. Bijvoorbeeld:

- voorbereiden en opvolgen van het Europese ontwikkelingsplan;
- informeren en bijstaan van personeel;
- selecteren van personeel voor mobiliteitsactiviteiten;
- treffen van organisatorische regelingen met partnerinstellingen (voornamelijk bij job shadowing en onderwijsopdrachten);
- voorbereiden van mobiliteitsovereenkomsten met het oog op de kwaliteit en de erkenning van mobiliteitsactiviteiten;
- taalkundig en intercultureel voorbereiden van personeel dat deelneemt aan mobiliteit;
- zorgen voor efficiënte regelingen inzake mentorschap en supervisie van personeel dat deelneemt aan mobiliteit;
- ondersteunen van de re-integratie van deelnemers aan mobiliteit en voortbouwen op nieuw verworven competenties met het doel een in kwalitatief opzicht hoogwaardiger onderwijs- en leeraanbod van de organisatie voor volwassenenonderwijs te bewerkstelligen.

Bij het vaststellen van de definitieve subsidie wordt rekening gehouden met de kwaliteit in uitvoering en follow-up van het project door de organisatie. De uitvoeringskwaliteit van het mobiliteitsproject moet voldoen aan de richtsnoeren in deze bijlage met betrekking tot mobiliteit voor personeel in volwassenenonderwijs.

2. VÓÓR DE MOBILITEIT

A. EUROPEES ONTWIKKELINGSPLAN

Alvorens steun aan te vragen, moet een organisatie voor volwassenenonderwijs een Europees ontwikkelingsplan uitwerken en opnemen in het aanvraagformulier. Hierin wordt uiteengezet hoe de geplande mobiliteitsactiviteiten worden ingepast in een ruimere langetermijnstrategie met het oog op de ontwikkeling en modernisering van de organisatie.

Voor dit Europese ontwikkelingsplan is een belangrijke rol weggelegd in het evaluatieproces van subsidieaanvragen. In dit plan moet informatie worden verstrekt over:

- de behoeften van de organisatie inzake kwaliteitsontwikkeling en internationalisering (bijvoorbeeld wat betreft managementvaardigheden, competenties van het personeel, nieuwe onderwijs-/leermethoden of -instrumenten, Europese dimensie, taalvaardigheden, studieprogramma, organisatie van onderwijs-, opleidings- en leeractiviteiten, nauwere banden met partnerinstellingen) en hoe de geplande activiteiten ertoe bijdragen dat in deze behoeften wordt voorzien;
- het verwachte effect op lerende volwassenen, leerkrachten, opleiders en andere personeelsleden alsook op de organisatie als geheel;
- de manier waarop de organisatie de door haar personeel verworven competenties integreert in haar studieprogramma en/of ontwikkelingsplan.

Het Europese ontwikkelingsplan beoogt te waarborgen dat de geplande activiteiten relevant zijn, niet alleen voor de individuele deelnemers, maar ook voor de organisatie als geheel. Wanneer ze naar behoren in de strategische ontwikkeling van de organisatie geïntegreerd zijn, kunnen deze activiteiten immers meer invloed hebben op de kwaliteit van onderwijs- en leerprocessen.

B. MOBILITY TOOL+

Ten vroegste op het ogenblik dat de deelnemers worden geselecteerd, moet de begunstigde organisatie in Mobility Tool+ algemene informatie invoeren over de deelnemer en het soort uitgevoerde mobiliteitsactiviteiten (bijvoorbeeld naam van de deelnemer, bestemming, duur van de mobiliteitsperiode enzovoort). Mobility Tool+ is bedoeld als hulpmiddel voor de begunstigde om de onder Erasmus+ vallende mobiliteitsactiviteiten te beheren. De begunstigde organisatie dient Mobility Tool+ ook te actualiseren door daarin elke verandering op te nemen die de deelnemers of activiteiten ondergaan gedurende de looptijd van het mobiliteitsproject. Met Mobility Tool+ kunnen de begunstigden vooraf ingevulde verslagen aanmaken op basis van de door hen verstrekte informatie. Ook kunnen met Mobility Tool+ verslagen worden aangemaakt die de deelnemers aan mobiliteitsactiviteiten moeten invullen.

In de subsidieovereenkomst tussen het nationaal agentschap en de begunstigde staan nadere bijzonderheden over Mobility Tool+ en over de manier om toegang daartoe te krijgen.

C. VOORWAARDEN VOOR DEELNAME VAN PERSONEEL

SELECTIE

Het personeel wordt geselecteerd door de uitzendende organisatie. De procedure voor selectie en subsidietoekenning moet op eerlijke, transparante en samenhangende wijze verlopen en goed worden gedocumenteerd. Alle bij het selectieproces betrokken partijen moeten toegang daartoe hebben.

De uitzendende organisatie moet de nodige maatregelen nemen ter voorkoming van belangenconflicten met personen die op verzoek een rol kunnen spelen in de met de selectie belaste instanties of bij het selectieproces van individuele deelnemers.

MOBILITEITSOVEREENKOMST

Aanbevolen wordt dat de uitzendende en de ontvangende organisatie het voorafgaand aan de mobiliteitsperiode met de deelnemers eens worden over de door personeelsleden uit te voeren activiteiten (per briefwisseling of per e-mail). In deze overeenkomst worden de nagestreefde leerresultaten voor het verblijf in het buitenland vastgesteld, worden de voorschriften inzake erkenning gespecificeerd en worden de rechten en verplichtingen van elke partij opgesomd.

De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de in het buitenland doorgebrachte mobiliteitsperiode rust zowel op de uitzendende als op de ontvangende organisatie.

3. NA DE MOBILITEIT

A. ERKENNING VAN DE LEERRESULTATEN

De betrokken uitzendende en ontvangende organisaties moeten bereid zijn aan het einde van de mobiliteit een Europass-mobiliteitscertificaat uit te reiken. De daarbij te volgen werkwijze wordt uiteengezet op de Europass-website: <http://europass.cedefop.europa.eu/en/home>

B. RAPPORTAGE

Na afloop van hun verblijf in het buitenland moeten alle personeelsleden die aan een

mobilitateitsactiviteit hebben deelgenomen, een eindverslag opmaken en indienen. Personeelsleden die dit verslag niet indienen, kunnen worden verplicht de ontvangen EU-subsidie geheel of gedeeltelijk terug te betalen. Terugbetaling is niet vereist wanneer een personeelslid de geplande activiteiten in het buitenland niet heeft kunnen voltooien ten gevolge van overmacht. De uitzendende organisatie moet dergelijke gevallen van overmacht melden en het nationaal agentschap moet schriftelijk daarmee instemmen.

Mobiliteitsprojecten voor jongeren en jeugdwerkers²⁷¹

De door het Erasmus+-programma ondersteunde acties op het gebied van jeugdzaken bieden jongeren heel wat mogelijkheden om door niet-formeel en informeel leren competenties te verwerven en hun persoonlijke ontwikkeling te bevorderen.

Niet-formeel leren is leren dat plaatsvindt buiten het formele onderwijsprogramma en dat wordt gekenmerkt door een participatieve aanpak waarbij de lerende centraal staat en waaraan op vrijwillige basis wordt deelgenomen door de lerenden. Niet-formeel leren is bijgevolg nauw verbonden aan de behoeften, ambities en interesses van jongeren. Doordat ze het leeraanbod verruimen en nieuwe leervormen mogelijk maken, zijn dergelijke activiteiten niet alleen van belang om de resultaten in formele onderwijs- en opleidingstrajecten te verbeteren, maar ook om jongeren die geen baan hebben noch onderwijs of een opleiding volgen of kansarme jongeren te bereiken en sociale uitsluiting tegen te gaan.

Informeel leren is leren dat voortvloeit uit dagelijkse bezigheden, op de werkplek, met collega's, leeftijdgenoten enzovoort en waarbij men voornamelijk al doende leert. In de jeugdsector kan informeel leren plaatsvinden via jongereninitiatieven, discussies in de peergroup, vrijwilligersactiviteiten en een veelheid van andere situaties.

Dankzij niet-formeel en informeel leren kunnen jongeren niet alleen essentiële competenties verwerven die bijdragen tot hun persoonlijke en sociaalpedagogische ontwikkeling, maar ook actiever participeren in de samenleving en hun vooruitzichten op een baan verbeteren.

Leeractiviteiten op het gebied van jeugdzaken beogen een wezenlijk positief effect te sorteren op jongeren en op de betrokken organisaties, de gemeenschappen waarin die activiteiten plaatsvinden, het gebied van jeugdzaken zelf alsook op de Europese economie en samenleving als geheel.

Kwaliteitsvol niet-formeel en informeel leren staat centraal in alle door het Erasmus+-programma

ondersteunde jongerenprojecten. De door het Erasmus+-programma gefinancierde

jongerenprojecten moeten de volgende beginselen inzake niet-formeel en informeel leren in acht nemen:

- leren in een niet-formele leeromgeving is beoogd en vrijwillig;
- de jongeren en jeugdwerkers nemen actief deel aan de planning, voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het project;
- de leeractiviteiten vinden plaats in een breed scala aan omgevingen en situaties;
- de activiteiten worden ontplooid met de steun van professionele faciliterende medewerkers (zoals opleiders, jeugdwerkers, deskundigen in jeugdzaken) of vrijwilligers (zoals jeugdleiders, opleiders enzovoort);
- bij de activiteiten wordt het leren doorgaans op een specifieke, praktijkgerichte wijze gedocumenteerd.

De activiteiten moeten tevens worden vooruitgepland en berusten op participatieve methoden die:

- ruimte bieden voor de interactie van deelnemers en uitwisseling van ideeën, waarbij passief luisteren wordt vermeden;
- deelnemers de kans geven bij te dragen aan de activiteiten door hun eigen kennis en vaardigheden in te brengen, waarbij de traditionele rol van externe "deskundigen" wordt omgekeerd (omkering van het leren, van exploitatie naar empowerment);
- deelnemers in staat stellen eigen analyses te maken en zich daarbij te bezinnen over de competenties die tijdens de activiteit werden verworven (dat wil zeggen hun eigen leerresultaten);
- waarborgen dat de deelnemers niet louter worden betrokken bij, maar ook inspraak hebben in beslissingen met betrekking tot het project.

Tot slot moeten de activiteiten een interculturele/Europese dimensie hebben en:

- deelnemers ertoe aanmoedigen zich te bezinnen over Europese onderwerpen en te participeren aan de opbouw van Europa;
- deelnemers het besef bijbrengen dat ze ondanks hun culturele verschillen waarden gemeen hebben met personen uit andere landen;
- standpunten die ongelijkheid en discriminatie doen voortduren ter discussie stellen;
- de eerbiediging van culturele verscheidenheid bevorderen en de strijd bevorderen tegen racisme en vreemdelingenhaat.

1. MOBILITEIT INZAKE UITWISSELINGEN VAN JONGEREN EN JEUGDWERKERS

A. OVEREENKOMST TUSSEN DE PROJECTPARTNERS

Het wordt ten eerste aanbevolen dat alle deelnemende organisaties die betrokken zijn bij een mobiliteitsproject voor jongeren een interne overeenkomst ondertekenen. Deze overeenkomst is bedoeld om de verantwoordelijkheden, taken en financiële bijdrage duidelijk vast te stellen voor alle bij het project betrokken partijen. De deelnemende organisaties dienen gezamenlijk te beslissen hoe de EU-subsidie wordt verdeeld en welke kosten daardoor worden gedekt.

²⁷¹ De informatie in deze bijlage is ook relevant voor mobiliteitsactiviteiten in het kader van kernactie 2 - Projecten voor capaciteitsopbouw en strategische partnerschappen op het gebied van jeugdzaken.

Een interne overeenkomst is van essentieel belang, niet alleen om een nauwe en soepele samenwerking tussen de partners van een mobiliteitsproject voor jongeren te waarborgen, maar ook om eventuele conflicten te vermijden of te beheersen. Ter indicatie: in deze overeenkomst moet ten minste de volgende informatie worden opgenomen:

- projectnaam en verwijzing naar de subsidieovereenkomst tussen de aanvragende deelnemende organisatie en het agentschap dat de subsidie toekent;
- naam en contactgegevens van alle deelnemende organisaties die bij het project betrokken zijn;
- rol en verantwoordelijkheden van elke deelnemende organisatie; verdeling van de EU-subsidie (overeenkomstig de bovengenoemde verantwoordelijkheden);
- betalingsvoorwaarden en nadere regels inzake overdracht van middelen tussen deelnemende organisaties.

B. VEILIGHEID EN BESCHERMING VAN DEELNEMERS

EUROPESE ZIEKTEVERZEKERINGSKAART

Waar nodig wordt jongeren en jeugdwerkers die deelnemen aan mobiliteitsprojecten voor jongeren ten eerste aangeraden in het bezit te zijn van een Europese ziekteverzekeringskaart. Dit is een gratis kaart die de houder gedurende een tijdelijk verblijf in een van de 28 EU-landen, IJsland, Liechtenstein en Noorwegen toegang biedt tot medisch noodzakelijke zorg binnen het openbare zorgstelsel. De houder krijgt de zorg onder dezelfde voorwaarden en tegen dezelfde kosten (in sommige landen gratis) als de mensen die in dat land verzekerd zijn. Meer informatie over de kaart en de wijze waarop burgers die kunnen verkrijgen, is te vinden op: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>

UITWISSELING VAN JONGEREN

Iedereen die deelneemt aan een uitwisseling van jongeren moet verzekerd zijn tegen de aan de deelname verbonden risico's. Het Erasmus+-programma schrijft geen bepaalde verzekering voor. Het raadt evenmin specifieke verzekeringsmaatschappijen aan. Het programma laat het zoeken van de meest geschikte verzekering (afhankelijk van het soort uitgevoerde activiteit en van de op nationaal niveau beschikbare verzekeringen) over aan de deelnemende organisaties.

Verder is het niet noodzakelijk om een aparte projectverzekering af te sluiten als de deelnemers al gedekt zijn door een verzekering die al eerder door henzelf of door de deelnemende organisaties is afgesloten. De volgende zaken moeten hoe dan ook worden gedekt:

- schade aan derden voor jeugdleiders (waar nodig inclusief beroepsaansprakelijkheid of wettelijke aansprakelijkheid);
- ongevallen en ernstige ziekte (inclusief permanente of tijdelijke arbeidsongeschiktheid);
- overlijden (inclusief repatriëring in het geval van activiteiten in het buitenland);
- indien van toepassing, medische bijstand, inclusief nazorg en bijzondere verzekering voor buitengewone omstandigheden zoals buitenactiviteiten.

C. VISUMVEREISTEN

Jongeren en jeugdwerkers die deelnemen aan mobiliteitsprojecten voor jongeren moeten in voorkomend geval een visum verkrijgen voor hun verblijf in het programma- of partnerland dat optreedt als gastland voor de activiteit.

Alle deelnemende organisaties dragen collectief de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de vereiste vergunningen (visa voor verblijf van korte of lange duur of verblijfsvergunningen) in orde zijn voordat de geplande activiteit plaatsvindt. Aangezien de verkrijging meerdere weken in beslag kan nemen, wordt ten eerste aanbevolen om de vergunningen ruim van tevoren aan te vragen bij de bevoegde autoriteiten. De nationale agentschappen en het Uitvoerend Agentschap kunnen nader advies en ondersteuning verstrekken met betrekking tot visa, verblijfsvergunningen, sociale zekerheid enzovoort.

ERKENNING VAN DE LEERRESULTATEN - YOUTHPASS

Iedere jongere of jeugdwerker die deelneemt aan een jongerenmobiliteitsproject heeft het recht om het Youthpass-proces te doorlopen en op het einde een Youthpass-certificaat te ontvangen. De Youthpass identificeert en documenteert de niet-formele en informele leerresultaten die tijdens het project zijn behaald. Aanbevolen wordt om de Youthpass vanaf het begin van het project in de leerinhoud te verankeren en tijdens de projectactiviteiten te gebruiken als hulpmiddel om deelnemers bewuster te maken van en te laten reflecteren op hun leerproces en hen helpen deze te beoordelen. Meer ondersteuning en informatie over Youthpass is te vinden in de Youthpass-gids en andere daarmee samenhangende publicaties op www.youthpass.eu.

2. VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN ONDER CAPACITEITOPBOUWPROJECTEN OP HET GEBIED VAN JEUGDWERK

ACCREDITATIE

Accreditatie is een minimale vereiste om toegang te verkrijgen tot vrijwilligersactiviteiten en te waarborgen dat de beginselen en minimale kwaliteitsnormen worden nageleefd. Deze normen zijn vastgesteld in het Erasmus+-handvest voor vrijwilligerswerk en in de Accreditatierichtsnoeren.

Deze accreditatie is vereist voor elke organisatie die vrijwilligers wil uitzenden of ontvangen en gevestigd is in een programmaland, een land van de westelijke Balkan, het zuidelijke Middellandse Zeegebied, het oostelijk partnerschap of het grondgebied van Rusland zoals erkend in het internationaal recht.

De voor accreditatie bevoegde instanties kunnen periodieke of gerichte controles uitvoeren om zeker te stellen dat de geaccrediteerde organisaties nog steeds voldoen aan de kwaliteitsnormen van het vrijwilligerswerk. Aansluitend op deze controles kan de accreditatie tijdelijk worden opgeschort of worden ingetrokken.

Vanaf 2019 kunnen organisaties geen accreditatie onder Erasmus+ aanvragen. Organisaties die niet geaccrediteerd zijn en die aan vrijwilligersactiviteiten wensen deel te nemen, moeten in het kader van het Europees Solidariteitskorps een kwaliteitsmerk aanvragen. Een dergelijk Europees kwaliteitsmerk voor Solidariteitskorpsen is geldig in het kader van Erasmus+vrijwilligersactiviteiten.

SELECTIE

De vrijwilligers kunnen worden geselecteerd door elke bij het project betrokken organisatie. Doorgaans wordt deze taak uitgevoerd door de uitzendende of coördinerende organisatie.

De vrijwilligersactiviteiten in het kader van Capaciteitsopbouw op het gebied van jeugdzaken staan open voor alle jongeren, ook voor kansarmen. De vrijwilligers moeten op eerlijke, transparante en objectieve wijze worden geselecteerd, ongeacht hun etnische afkomst, godsdienst, seksuele geaardheid, politieke overtuiging enzovoort. Er mogen geen vereisten worden gesteld met betrekking tot eerdere kwalificaties, onderwijsniveau, specifieke ervaring of talenkennis. Voor zover gerechtvaardigd door de aard van de taken voor de activiteit of de context van het project, mag een specifiek vrijwilligersprofiel worden opgesteld.

OVEREENKOMST MET DE VRIJWILLIGER

Voorafgaand aan hun vertrek moeten alle vrijwilligers een vrijwilligersovereenkomst sluiten met de coördinerende organisatie. In deze overeenkomst wordt vastgesteld welke taken tijdens de vrijwilligersactiviteit worden uitgevoerd, wat de beoogde leerresultaten zijn enzovoort. Als onderdeel van de overeenkomst verstrekt de coördinerende organisatie de vrijwilligers een Erasmus+ vrijwilligerswerk- informatiepakket met nadere gegevens over wat zij van de ervaring kunnen verwachten en over het gebruik van Youthpass. Na beëindiging van de activiteit krijgen de vrijwilligers een certificaat. De vrijwilligersovereenkomst blijft een intern document onder partners en vrijwilligers; er kan evenwel om worden verzocht door het Uitvoerend Agentschap.

VEILIGHEID EN BESCHERMING VAN DEELNEMERS

EUROPESE ZIEKTEVERZEKERINGSKAART

Vrijwilligers moeten in het bezit zijn van een Europese ziekteverzekeringskaart. Dit is een gratis kaart die de houder gedurende een tijdelijk verblijf in een van de 28 EU-landen, IJsland, Liechtenstein en Noorwegen toegang biedt tot medisch noodzakelijke zorg binnen het openbare zorgstelsel. De houder krijgt de zorg onder dezelfde voorwaarden en tegen dezelfde kosten (in sommige landen gratis) als de mensen die in dat land verzekerd zijn. Meer informatie over de kaart en de wijze waarop burgers die kunnen verkrijgen is te vinden op <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=nl>.

VRIJWILLIGERSVERZEKERING

Elke vrijwilliger moet worden ingeschreven in de vrijwilligersverzekering²⁷² van het Erasmus+-programma, die een aanvulling vormt op de dekking door de verplichte Europese ziekteverzekeringskaart en/of de nationale stelsels van sociale zekerheid.

Vrijwilligers die niet in aanmerking komen voor de Europese ziekteverzekeringskaart, hebben recht op volledige dekking door de verzekering van de Europese Commissie. De coördinerende organisatie is, in samenwerking met de uitzendende en ontvangende organisaties, verantwoordelijk voor de

²⁷² [HTTPS://WWW.CIGNAHEALTHBENEFITS.COM/NL/PLAN-MEMBERS](https://www.cignahealthbenefits.com/nl/plan-members)

inschrijving van de vrijwilliger(s). De verzekering moet worden afgesloten voorafgaand aan het vertrek van de vrijwilliger(s) en moet de volledige duur van de activiteit bestrijken.

Op de website van het Uitvoerend Agentschap staan nadere bijzonderheden over de voor vrijwilligers beschikbare verzekeringsdekking en ondersteuning, alsook instructies om de verzekering af te sluiten.

VISUMVEREISTEN

Vrijwilligers moeten zo nodig een visum verkrijgen voor hun verblijf in het programma- of partnerland dat optreedt als gastland voor de activiteit.

Alle deelnemende organisaties dragen collectief de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de vereiste vergunningen (visa voor verblijf van lange duur of verblijfsvergunningen) in orde zijn voordat de geplande activiteit plaatsvindt. Aangezien de verkrijging meerdere weken in beslag kan nemen, wordt ten zeerste aanbevolen om de vergunningen ruim van tevoren aan te vragen bij de bevoegde autoriteiten. Het Uitvoerend Agentschap kan nader advies en ondersteuning verstrekken met betrekking tot visa, verblijfsvergunningen, sociale zekerheid enzovoort.

MENTORSCHAP

Persoonlijke ondersteuning door middel van mentorschap moet worden verstrekt aan de vrijwilligers. De hoofdverantwoordelijke voor mentorschap is een mentor die wordt aangesteld door de ontvangende of de coördinerende organisatie. Mentorschap vindt plaats via regelmatige bijeenkomsten om na te gaan hoe het is gesteld met het persoonlijk welbevinden van de vrijwilliger, zowel binnen als buiten de ontvangende organisatie. Mentorschap is gericht op de individuele vrijwilliger en de inhoud en frequentie van de bijeenkomsten zal dus variëren overeenkomstig de individuele behoeften. Mogelijke onderwerpen van mentorbijeenkomsten: persoonlijk welbevinden, welbevinden in het team, tevredenheid over de taken, praktische zaken, enz. Het geïntensiveerde proces van mentorschap "versterkt mentorschap" kan nodig zijn om kansarme jongeren te ondersteunen, als zij niet in staat zijn om zelfstandig of met ondersteuning in de vorm van regulier mentorschap of reguliere begeleiding vrijwilligerswerk te verrichten. Versterkt mentorschap behelst een nauwer contact en meer bijeenkomsten met de vrijwilligers, alsook meer tijd om de taken van regulier mentorschap uit te voeren, waarbij een stapsgewijze ondersteuning van de vrijwilligers wordt gewaarborgd, zowel tijdens de projectactiviteiten als buiten de werkuren. Versterkt mentorschap is erop gericht het project succesvol ten uitvoer te leggen en de vrijwilliger hierin zo veel mogelijk autonomie te laten verkrijgen.

OPLEIDING VÓÓR VERTREK

De kwaliteit van de voorbereiding van de deelnemers is een sleutelement om een succesvol project uit te voeren. In dit verband is er voor de vrijwilligers een opleiding vóór vertrek voorzien. De opleiding vóór vertrek valt onder de verantwoordelijkheid van de deelnemende organisaties (doorgaans de uitzendende of de coördinerende organisatie) en biedt vrijwilligers de gelegenheid te spreken over hun verwachtingen, nader in te gaan op hun motivatie en leerdoelstellingen, de Youthpass en de waarde van validering van hun leerresultaten beter te begrijpen, en informatie te verkrijgen over hun gastland en over het Erasmus+-programma.

OPLEIDING BIJ AANKOMST EN TUSSENTIJDSE EVALUATIE

- Vrijwilligers hebben het recht en de verplichting deel te nemen aan een opleiding bij aankomst en een tussentijdse evaluatie. De locatie waar de evenementen plaatsvinden, bepaalt wie verantwoordelijk is voor de organisatie van de opleidingen: in programmalanden wordt de opleiding/evaluatie georganiseerd door de nationale agentschappen;
- in partner-buurlanden van de EU (regio 1-4) wordt de opleiding/evaluatie georganiseerd door de SALTO-onderzoekscentra voor Zuidoost-Europa, voor Oost-Europa en Centraal-Azië en voor het Europees-mediterrane SALTO-onderzoekscentrum²⁷³ in de landen die tot het werkgebied van de respectieve centra behoren;
- in andere partnerlanden worden de opleidings- en evaluatiesessies niet georganiseerd door de nationale agentschappen of SALTO-centra. De deelnemende organisaties moeten ervoor zorgen dat de vrijwilligers een opleiding bij aankomst ontvangen en dat ze de gelegenheid krijgen voor een tussentijdse evaluatie van hun ervaringen. Voor activiteiten die worden georganiseerd in het kader van capaciteitsopbouw op het gebied van jeugdzaken kunnen de daarmee samenhangende voorbereidingskosten worden gedekt via de post "activiteitskosten".

De begunstigden worden hoe dan ook aangemoedigd om de vrijwilligers aanvullende opleidings- en evaluatiemogelijkheden te bieden, zelfs wanneer daar in de projectsubsidie geen specifieke middelen voor zijn uitgetrokken. Alle relevante aanbieders van opleidings- en evaluatieactiviteiten moeten informatie verstrekken over Youthpass.

Bovendien kan, in het geval van gerechtvaardigde behoeften, door de deelnemende organisaties voor activiteiten van korte duur waarbij kansarme jongeren zijn betrokken, een opleiding bij aankomst worden georganiseerd. De kosten van die sessies worden gedekt via de post "buitengewone kosten" voor activiteiten waarbij kansarme jongeren zijn betrokken (zie deel B van deze gids onder "Financieringsregels").

²⁷³ <https://www.salto-youth.net/>

ERKENNING VAN DE LEERRESULTATEN - YOUTHPASS

Elke vrijwilliger die deelneemt aan een vrijwilligersactiviteitenproject heeft het recht het Youthpass-proces te doorlopen en aan het eind een Youthpass-certificaat te ontvangen. De Youthpass identificeert en documenteert de niet-formele en informele leerresultaten die tijdens het project zijn behaald. Aanbevolen wordt om de Youthpass vanaf het begin van het project in de leerinhoud te verankeren en tijdens de projectactiviteiten te gebruiken als hulpmiddel om deelnemers bewuster te maken van en te laten reflecteren op hun leerproces en hen helpen deze te beoordelen. Meer ondersteuning en informatie over Youthpass is te vinden in de Youthpass-gids en andere daarmee samenhangende publicaties op: www.youthpass.eu

Gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus (EMJMD)

1. VOORWAARDEN MET BETREKKING TOT DE OPZET VAN DE EMJMD

Een EMJMD moet volledig uitgewerkt zijn op het ogenblik dat steun wordt aangevraagd, en moet vanaf het tweede academiejaar na de aanvraag van start kunnen gaan voor vier opeenvolgende edities, als het consortium heeft geopteerd voor een voorbereidend jaar na de selectie. De EMJMDconsortia die niet voor een voorbereidend jaar geopteerd hebben, moeten de eerste editie van de master onmiddellijk van start laten gaan, dus in het eerste academiejaar na hun selectie.

Om te voldoen aan de minimumeisen gesteld in deel B en voor zover externe kwaliteitsborging op programmaniveau verplicht is (afhankelijk van het rechtsgebied kan dit bijvoorbeeld accreditatie of evaluatie zijn), kan bewijs hiervan door de nationale bevoegde instanties:

- voortkomen uit het succesvol hebben uitgevoerd van de Europese benadering van kwaliteitsborging van gezamenlijke programma's (indien nationale wetgeving dit toestaat), of
- gebaseerd zijn op de individuele accreditatiebesluiten voor ieder nationaal component op basis waarvan de EMJMD is samengesteld.

Voor systeem-/instellingenaccreditatie, d.w.z. IHO's die hun studieprogramma's zelf accrediteren, kan het bewijs van geldige accreditaties de vorm aannemen van:

- de overeenkomstige nationale wetgeving die de IHO's het recht geeft om studieprogramma's aan te bieden en masterdiploma's af te geven, en/of
- de relevante interne besluiten van de IHO's om de nationale componenten van het voorgestelde EMJMD-studieprogramma uit te voeren.

Bovendien wordt vereist dat de IHO's uit programmalanden die als partners in het consortium optreden, nationale programma's die tot de toekenning van een mastergraad leiden, wederzijds erkennen. De aanvragers moeten er rekening mee houden dat over de erkenningsprocedure voor EMJMD-studieperioden binnen het consortium overeenstemming moet zijn bereikt voor aanvang van de eerste inschrijvingsperiode voor EMJMD-studenten.

IHO's in programmalanden die als partners optreden in het consortium moeten instellingen zijn die gezamenlijke of meervoudige (minstens dubbele) mastergraden kunnen toekennen aan studenten die de EMJMD met succes hebben voltooid. Consortia moeten ervoor zorgen dat alle afgestudeerden na afloop van hun studieperiode een gezamenlijk diplomasupplement krijgen dat de volledige inhoud van de masteropleiding bestrijkt.

Tenzij aanvragers hier uitdrukkelijk niet voor opteren, wordt in het eerste, voorbereidende jaar promotie gevoerd/bewustwording bevorderd om het programma bekendheid te geven en worden de masterstudenten voor de eerste inschrijvingsperiode geselecteerd. EMJMD moeten gezamenlijke/gemeenschappelijke procedures waarborgen met betrekking tot de toelatingsvereisten voor studenten²⁷⁴, onderwijs-/opleidingsactiviteiten, kwaliteitsborgingsmechanismen, het examineren en de prestatiebeoordeling van studenten, het administratieve en financiële beheer van het consortium, de aard en omvang van de aan studenten geboden diensten (bijvoorbeeld taalcursussen, ondersteuning bij het verkrijgen van visa) enzovoort. Alle studenten moeten worden gedekt door een door het consortium gekozen gezondheids- en verzekeringsregeling. Deze regeling moet voldoen aan de minimumvereisten voor EMJMD die zijn vastgesteld in de desbetreffende richtsnoeren op de website van het Uitvoerend Agentschap.

Deze elementen zijn van essentieel belang om aan te tonen dat een EMJMD en het uitvoerende consortium volledig geïntegreerd zijn. Bijgevolg wordt verwacht dat in de aanvraagfase een ontwerpconsortiumovereenkomst wordt overgelegd waarin deze en andere belangrijke onderwerpen op duidelijke en transparante wijze worden behandeld. Het bestaan van een geactualiseerde, alomvattende en solide ontwerpconsortiumovereenkomst bewijst dat de partners paraat staan en dat de aanvraag voldoende vergoederd is.

²⁷⁴ De selectieprocedure moet zo worden georganiseerd dat de beste studenten uit de hele wereld worden geselecteerd.

Het consortium van de EMJMD moet gemeenschappelijke promotie- en bewustmakingsactiviteiten ontplooiën om de wereldwijde zichtbaarheid te vergroten van het gezamenlijke studieprogramma alsook van het Erasmus+-beurzenstelsel. Deze activiteiten moeten noodzakelijkerwijs voorzien in de ontwikkeling van een geïntegreerde, uitgebreide website over de opleiding (in het Engels, alsook in de belangrijkste onderwijstaal indien verschillend) voorafgaand aan de eerste ronde van beursaanvragen. Op deze website vinden studenten en toekomstige werkgevers alle nodige informatie over de gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus.

De aanvraagprocedure voor studenten en de uiterste indieningstermijn moeten op een dusdanige manier zijn geregeld dat de studenten ruim van tevoren over alle nodige informatie beschikken en voldoende tijd hebben om een aanvraag voor te bereiden en in te dienen (dat wil zeggen ten minste vier maanden voor het verstrijken van de termijn voor het aanvragen van een beurs). Het consortium wordt tevens aangemoedigd om taalcursussen in de taal van de gastinstellingen te organiseren en om opleidingen aan te bieden in andere veelgebruikte talen. De zichtbaarheid wordt bevorderd via de websites van de Commissie en het Uitvoerend Agentschap en via de nationale agentschappen en EU-delegaties. Richtsnoeren met betrekking tot websites over EMJMD zijn te vinden op de website van het Uitvoerend Agentschap.

2. VOORWAARDEN MET BETREKKING TOT MASTERSTUDENTEN

Masterstudenten die zich voor een EMJMD willen inschrijven, moeten reeds een eerste graad in het hoger onderwijs²⁷⁵ hebben behaald of moeten aantonen dat ze volgens nationale wetgeving en praktijken beschikken over een erkend gelijkwaardig kennisniveau. Elk consortium van een EMJMD dient zelf de specifieke aanvraagprocedure en selectiecriteria voor studenten vast te stellen met inachtneming van de op de website van het Uitvoerend Agentschap gepubliceerde vereisten en richtsnoeren. Geïnteresseerde studenten kunnen in dit verband voor elke gewenste Erasmus Mundus-opleiding in het kader van Erasmus+ een EMJMD-beurs aanvragen (er is een EMJMDcatalogus beschikbaar op de volgende webpagina: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/library/emjmd-catalogue_en)

Voor EMJMD kunnen studiebeurzen uit hoofde van het Erasmus+ programma worden toegekend aan studenten over de hele wereld. Consortia dienen daarbij evenwel een geografisch evenwicht te handhaven. Dit houdt in dat ten hoogste 3 gegadigden uit eenzelfde land (/met dezelfde nationaliteit) tijdens eenzelfde inschrijvingsperiode een beurs voor een EMJMD mogen ontvangen. Deze voorwaarde is niet van toepassing op Japanse studenten binnen de consortia die door de EU en MEXT worden meegefinancierd. Studenten met een dubbele nationaliteit moeten vermelden onder welke nationaliteit zij hun beursaanvraag indienen. Er kunnen echter bijzondere regels van toepassing zijn in het geval van aanvullende financiering voor specifieke regio's in de wereld. Consortia van een EMJMD worden ook aangemoedigd om studenten in te schrijven die hun studie zelf financieren²⁷⁶ in de orde van grootte van ten minste een kwart van de Erasmus+-bursalen.

Studiebeurzen voor EMJMD worden toegekend voor deelname aan de volledige gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus. Bursalen kunnen universitaire studiepunten die ze voorafgaand aan hun inschrijving voor de EMJMD hebben behaald, niet overdragen om het aantal verplichte opleidingsonderdelen van het gezamenlijke masterprogramma te verminderen. Bovendien mogen bursalen van een EMJMD niet tegelijk begunstigde zijn van een subsidie voor studenten- of personeelsmobiliteit in het kader van andere uit de EU-begroting gefinancierde programma's voor hoger onderwijs.

Voordat studenten zich voor een EMJMD inschrijven, moeten beide partijen (dat wil zeggen aanvaarde studenten en de consortia van een gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus) een studieovereenkomst ondertekenen (zie het model op de website van het Uitvoerend Agentschap). Het doel daarvan is de uitvoeringsvoorschriften inzake EMJMD volledig transparant te houden en vast te stellen welke rechten en verantwoordelijkheden de ingeschreven studenten hebben jegens de consortia van een gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus. Deze studieovereenkomst bestrijkt alle academische, financiële en administratieve aspecten, gedragslijnen enzovoort die verband houden met de uitvoering van de EMJMD alsook, wat de bursalen betreft, het beheer van de beurzen.

Deze overeenkomst moet prestatie-indicatoren bevatten met het oog op de verwerving van het minimumaantal ECTS-studiepunten (en toelichten wat de gevolgen zijn wanneer die studiepunten niet worden behaald), alsook informatie verstrekken over de aan studenten geboden diensten, bijzonderheden over gezondheidszorg/sociale zekerheid, mobiliteitsvereisten, regels inzake proefschriften, examens, afstuderen enzovoort. Het model van de studieovereenkomst moet met het oog op de transparantie worden gepubliceerd op de website van de EMJMD van het consortium (elke EMJMD dient te beschikken over een specifieke website).

3. VOORWAARDEN MET BETREKKING TOT TOEZICHT EN KWALITEITSBORGING

Teneinde op doeltreffende wijze toe te zien op de uitvoering van de EMJMD, moeten de begunstigde consortia een aantal mechanismen voor toezicht en kwaliteitsborging toepassen:

- uitstippelen van een gezamenlijk kwaliteitsborgingsplan met gemeenschappelijke evaluatiemethoden en criteria, afgesproken tijdschema voor de uitvoering/mijlpalen en vervolgacties. In de aanvraagfase moet de kwaliteitsborgingsprocedure worden verankerd in het projectontwerp van de gezamenlijke masteropleiding van Erasmus Mundus, met name door interne en externe evaluatie, feedback over de indicatoren (bv.

²⁷⁵ Studenten dienen hoe dan ook te voldoen aan deze voorwaarde op het ogenblik dat ze zich inschrijven. Niettemin mogen consortia van gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus beslissen beursaanvragen te aanvaarden van studenten in het laatste jaar van hun eerste opleiding in het hoger onderwijs.

²⁷⁶ Studenten die hun studie zelf financieren, zijn studenten die hun opleiding uit eigen middelen bekostigen of die uit hoofde van een andere regeling een beurs hebben gekregen.

inzetbaarheid van afgestudeerden, duurzaamheid) enzovoort. Het consortium brengt aan het Uitvoerend Agentschap verslag uit over de bevindingen en conclusies van de kwaliteitsborging;

- indienen van periodieke tussentijdse en voortgangsverslagen over de uitvoering van het project;
- kwantitatief en kwalitatief toezicht op de studentenmobiliteit en -prestaties (in termen van uitgevoerde activiteiten, verzamelde ECTS-studiepunten en toegekende graad) via het onlinemobiliteitsinstrument van het Uitvoerend Agentschap;
- contacten en samenwerking (voor zover van toepassing en verwacht) met de EMalumnivereniging (EMA-website: www.em-a.eu);
- gezamenlijke bijeenkomsten van deelnemende IHO's, studentenvertegenwoordigers, programmabeheerder(s) van het Uitvoerend Agentschap, personeel van de betrokken nationale agentschappen en, waar nodig, externe deskundigen; het consortium van de EMJMD moet minstens twee van die bijeenkomsten organiseren gedurende de looptijd van de subsidieovereenkomst;
- feedback door de ingeschreven studenten;
- deelname aan themaclusterbijeenkomsten die worden georganiseerd door de Commissie, de nationale agentschappen of het Uitvoerend Agentschap ter ondersteuning van de uitwisseling van goede praktijken en wederzijdse leerprocessen.

4. SELECTIEPROCEDURE VAN CONSORTIA VAN EEN GEZAMENLIJKE MASTEROPLEIDING VAN ERASMUS MUNDUS

De EMJMD heeft als hoofddoelstelling het aantrekken, selecteren en financieren van excellentie, waaronder niet alleen de academische kwaliteit van de belangrijkste actoren (deelnemende organisaties en studenten die de EMJMD volgen) wordt verstaan, maar ook de uitvoeringscapaciteit van de consortia, waarvan wordt verwacht dat zij uitvoering geven aan een geïntegreerd internationaal studieprogramma met studenten uit programma- en partnerlanden. Voorstellen worden volledig beoordeeld door academische deskundigen in een evaluatieproces dat uit één fase bestaat.

Op basis van de beoordeling van de vier toekenningscriteria, d.w.z. Relevantie van het project, Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering, Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen en Effect en verspreiding, wordt een ranglijst van alle voorstellen opgesteld. Er wordt een afzonderlijke ranglijst opgesteld voor consortia die door de EU en MEXT worden meegefinancierd. Alleen de voorstellen ten minste een score van 30 op 40 punten voor het toekenningscriterium "Relevantie van het project" en in totaal ten minste 70 op 100 punten hebben behaald, komen voor financiering in aanmerking.

De voorstellen die ten minste deze minimumscores behalen, worden beoordeeld voor extra beurzen voor partnerlanden in specifieke regio's, zoals bepaald in het deel "Extra beurzen voor studenten uit specifieke regio's in de wereld". De academische deskundigen analyseren en evalueren de antwoorden die worden gegeven voor het aanvullende toekenningscriterium "Relevantie van het project in de specifieke regio('s)" en geven aan of de informatie al dan niet relevant is.

De beoordeling op grond van het aanvullende criterium zal geen invloed hebben op de oorspronkelijke ranglijst op basis van de beoordeling op grond van de vier toekenningscriteria (Relevantie van het project, Kwaliteit van projectontwerp en -uitvoering, Kwaliteit van het projectteam en de samenwerkingsregelingen, Effect en verspreiding). Dit geldt niet voor consortia die meegefinancierd worden door de EU en MEXT, die niet in aanmerking komen voor extra beurzen.

Strategische partnerschappen

1. PROJECTTYPEN

Strategische partnerschappen ondersteunen een uitgebreid en flexibel scala aan activiteiten met het doel innovatieve praktijken toe te passen, de ontwikkeling en modernisering van organisaties te bevorderen, en een impuls te geven aan beleidsontwikkelingen op Europees, nationaal en regionaal niveau.

Naargelang van de projectdoelstellingen, de deelnemende organisaties, de verwachte effecten en andere factoren kunnen strategische partnerschappen variëren in omvang, waarbij de activiteiten dienovereenkomstig worden aangepast. Eenvoudig gesteld biedt deze actie deelnemende organisaties niet alleen de gelegenheid om ervaring op te doen in internationale samenwerking en hun capaciteiten te versterken, maar ook om innovatieve resultaten van hoge kwaliteit te leveren. De kwaliteitsbeoordeling van de projectaanvraag staat in verhouding tot de doelstellingen van de samenwerking en het soort betrokken organisaties.

In het volgende deel worden ideeën aangereikt over de diverse activiteiten die kunnen worden ontplooid in een strategisch partnerschap dat erop gericht is sectoroverstijgende samenwerking te bevorderen of een specifiek gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken aan te pakken. Dit deel is louter ter illustratie bedoeld. Het staat de deelnemende organisaties vrij hun project anders te plannen.

ACTIVITEITEN

- onderwijsprogramma's, cursussen, gezamenlijke studieprogramma's, gemeenschappelijke modules (met inbegrip van e-modules), integratie van een grotere verscheidenheid aan vormen van leren (afstands-, deeltijds en modulair onderwijs);
- materiaal en methoden voor leren, onderwijs, opleiding en jeugdwerk, didactische benaderingen en instrumenten;
- projectgebaseerde samenwerking, intercollegiaal leren (peer learning), workshops, virtuele laboratoria, virtuele samenwerkingsruimten;
- activiteiten met het oog op capaciteitsopbouw en netwerkvorming;
- ontwikkeling en uitvoering van strategische samenwerkingsplannen;
- informatie-, begeleidings- en adviseringsactiviteiten;
- enquêtes, vergelijkende analyses, empirische onderbouwing, bestudering van reële levenssituaties;
- definitie van kwaliteitsnormen en competentie-/beroepsprofielen;
- verbetering van kwalificatiekaders, studiepuntenoverdracht, kwaliteitsborging, erkenning en validering;
- opleidings-, onderwijs- en leeractiviteiten (zie punt 2 hieronder).

Verder wordt van alle strategische partnerschappen verwacht dat zij de behaalde resultaten doelgericht en op grote schaal verspreiden met het doel ze ten volle te laten benutten en het effect daarvan verder te laten reiken dan binnen de organisaties die rechtstreeks deelnemen aan het project. De vereisten inzake verspreiding staan in verhouding tot de doelstelling en reikwijdte van het project.

Organisaties, instellingen uit verschillende gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken alsook uit andere sociaaleconomische sectoren kunnen onderling samenwerken met het doel – via hun projecten – de doelstellingen te verwezenlijken op een of meer gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken. Op elk gebied is er voor de volgende soorten activiteiten een sleutelrol weggelegd om de in deel B van deze gids genoemde beleidsdoelstellingen te verwezenlijken op sector- en sectoroverstijgend niveau.

SECTOROVERSTIJGENDE SAMENWERKING

Ontwikkelen, uittesten, aanpassen en toepassen van innovatieve praktijken met betrekking tot:

- strategische samenwerking tussen verschillende onderwijssectoren en lokale/regionale ondernemingen, bijvoorbeeld om de inzetbaarheid te onderzoeken of de overgang naar de arbeidsmarkt of tussen verschillende onderwijsniveaus te vergemakkelijken;
- gezamenlijke onderzoeksprojecten die worden uitgevoerd via partnerschappen tussen instellingen voor hoger onderwijs en andere onderwijsniveaus, bijvoorbeeld over evaluatie of leerresultaten met betrekking tot transversale competenties;
- strategische samenwerking tussen formele en niet-formele/informele onderwijsaanbieders, bijvoorbeeld met betrekking tot op ICT gebaseerd onderwijs of versterkte integratie van digitaal leren;
- onderzoek naar en analyse van coherente didactische benaderingen en methodologieën, met name die welke gericht zijn op het aanleren van transversale competenties (zoals ondernemerschap), die in verschillende onderwijssectoren worden ontwikkeld;
- transnationaal projectwerk met partners uit verschillende onderwijssectoren (bijvoorbeeld een combinatie van kleuteronderwijs en hoger secundair onderwijs) waarbij onderzoek wordt gedaan naar het aanbieden van zaakvakken in een andere taal (CLIL)²⁷⁷ of wederzijds leren ter verbetering van de

²⁷⁷ Het aanbieden van zaakvakken in een andere taal (Content and language integrated learning).

taalvaardigheden van lerenden van alle leeftijden uit verschillende gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken, met inbegrip van diegenen met een migratieachtergrond;

- samenwerking en uitwisseling van praktijken tussen personeel dat verantwoordelijk is voor ondersteunende diensten op verschillende onderwijsniveaus (waaronder methoden en instrumenten voor begeleiding en advisering en de ontwikkeling van systemen om de door studenten gemaakte vorderingen te volgen); of tussen de partijen die betrokken zijn bij de ondersteunende diensten voor studenten met het doel de kwaliteit en onderlinge samenhang van de onderwijssectoren te verhogen;
- partnerschappen met partners uit diverse onderwijsniveaus die de toegang tot en het leren via open leermiddelen (OER's) stimuleren door de beste praktijken te delen en open leermiddelen voor verschillende niveaus te ontwikkelen;
- gezamenlijke onderzoeksprojecten waarbij partnerschappen uit de hele onderwijs- en jeugdsector betrokken zijn en waarin de mogelijkheden worden verkend van leerprocesanalyse en kwaliteitsbeoordeling door gebruikers om de kwaliteit van het leren te verhogen; samenwerking tussen scholen, aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding en instellingen voor hoger onderwijs om onderzoek te doen naar activiteiten ter bevordering van de samenhang tussen verschillende Europese en nationale instrumenten voor transparantie en erkenning;
- samenwerking tussen de jeugdsector en instellingen voor hoger onderwijs ter vergemakkelijking van de erkenning en validering van niet-formeel en informeel leren en ter bevordering van een vlotte overgang naar formele onderwijstrajecten en naar uiteenlopende sectoren.

HOGER ONDERWIJS

Ontwikkelen, uittesten, aanpassen en toepassen van innovatieve praktijken met betrekking tot:

- gezamenlijke studieprogramma's, intensieve programma's en gemeenschappelijke modules – met inbegrip van e-modules – tussen leden van partnerschappen uit verschillende landen, disciplines en bedrijfstakken (publieke of particuliere sector), ter waarborging van de arbeidsmarktrelevantie;
- projectgebaseerde transnationale samenwerking tussen ondernemingen en studenten/personeel in instellingen voor hoger onderwijs om reële levenssituaties te bestuderen;
- didactische benaderingen en methoden, met name ter bevordering van transversale competenties, ondernemersgeest en creatief denken, ook door multidisciplinaire, vakoverschrijdende en interdisciplinaire benaderingen in te voeren, waarbij leermobiliteit systematischer wordt geïntegreerd in studieprogramma's ("geïntegreerde mobiliteit") en er beter gebruik wordt gemaakt van ICT;
- de integratie van een grotere verscheidenheid aan studievormen (afstands-, deeltijds en modulair onderwijs), met name door meer persoonlijke afstemming bij het leren, het strategische gebruik van open leermiddelen, virtuele mobiliteit en virtuele leerplatforms;
- nieuwe benaderingen ter bevordering van de overgang tussen vormen van leren (dat wil zeggen door eerdere leerresultaten te valideren en mogelijkheden te bieden voor flexibel leren, modulair onderwijs, gecombineerd afstands- en contactonderwijs enzovoort);
- methoden en instrumenten voor beroepskeuzebegeleiding en -adviesing;
- de inzet van IHO's samen met lokale/regionale autoriteiten en andere belanghebbenden in een internationale samenwerkingsomgeving ter bevordering van regionale ontwikkeling en sectoroverstijgende samenwerking om bruggen te slaan en kennis te delen tussen de verschillende formele en informele onderwijs- en opleidingssectoren;
- de samenwerking en uitwisseling van praktijken met het personeel dat verantwoordelijk is voor de ondersteunende diensten, zoals methoden en instrumenten voor begeleiding en advisering en de ontwikkeling van systemen om de door studenten gemaakte vorderingen te volgen; of met de partijen die betrokken zijn bij de ondersteunende diensten voor studenten met het doel de kwaliteit te verhogen (dat wil zeggen door het aantrekken en behouden van niet-traditionele lerenden, zoals volwassenen en groepen die ondervertegenwoordigd zijn in het hoger onderwijs);

Vergemakkelijken van de erkenning en certificering van vaardigheden en competenties op nationaal niveau door middel van een doeltreffende, op leerresultaten gebaseerde kwaliteitsborging, waarbij die vaardigheden en competenties worden gerelateerd aan de Europese en nationale kwalificatiekaders.

Ontwikkelen van flexibele leertrajecten voor studenten en afgestudeerden in het hoger onderwijs, met inbegrip van de validering van eerdere leerervaringen;

BEROEPSONDERWIJS EN -OPLEIDING

Ontwikkelen, uittesten, aanpassen en invoeren/toepassen van innovatieve praktijken met betrekking tot:

- het (opnieuw) vaststellen van competentienormen op basis van leerresultaten en het dienovereenkomstig aanpassen of ontwikkelen van onderwijsprogramma's en cursussen voor beroepsonderwijs en -opleiding alsook van daarmee samenhangende leermaterialen en -instrumenten;
- leer- en onderwijsmethoden en didactische benaderingen voor beroepsonderwijs en opleiding, met name wanneer die gericht zijn op het bijbrengen van kerncompetenties en basisvaardigheden en op het bevorderen van taalvaardigheden, met bijzondere aandacht voor ICT-gebruik;
- nieuwe vormen van praktische opleiding en bestudering van reële levenssituaties in bedrijfsleven en industrie; ontwikkeling en uitvoering van projectgebaseerde transnationale samenwerking tussen ondernemingen en studenten/personeel van instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding;

- ontwikkeling en aanbod van nieuwe onderwijs- en opleidingsmaterialen en -methoden voor beroepsonderwijs en -opleiding, met inbegrip van werkplekleren, virtuele mobiliteit, open leermiddelen en een betere benutting van de mogelijkheden van ICT, bijvoorbeeld door virtuele laboratoria/werkplekken tot stand te brengen die afgestemd zijn op de arbeidsmarktbehoeften;
- methoden en instrumenten voor beroepskeuzebegeleiding en -advisering;
- instrumenten en methoden met het oog op de professionalisering en beroepsontwikkeling van leerkrachten, opleiders en personeel van beroepsonderwijs en -opleiding, met bijzondere aandacht voor een verbeterde initiële opleiding en nascholing van leerkrachten en opleiders van beroepsonderwijs en -opleiding;
- beheer en leiding van organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding;
- strategische samenwerking tussen aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding, het lokale/regionale bedrijfsleven, met inbegrip van agentschappen voor economische ontwikkeling;
- samenwerking met het oog op de ontwikkeling van creativiteit en innovatie tussen aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding, IHO's en design-, kunst-, onderzoeks- en innovatiecentra;

vergemakkelijken van de erkenning en certificering van vaardigheden en competenties op nationaal niveau door deze te relateren aan Europese en nationale kwalificatiekaders met gebruikmaking van EU-instrumenten; ontwikkelen van flexibele leertrajecten voor studenten en afgestudeerden in beroepsonderwijs en -opleiding, met inbegrip van de validering van eerdere leerervaringen;

Toepassen van studiepuntenoverdracht (ECVET) en kwaliteitsborging (EQAVET) door aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding.

SCHOOLONDERWIJS

Ontwikkelen, uittesten, aanpassen en invoeren/toepassen van innovatieve praktijken met betrekking tot:

- nieuwe onderwijsprogramma's, cursussen, leermaterialen en -instrumenten;
- leer- en onderwijsmethoden en didactische benaderingen, met name wanneer die gericht zijn op het bijbrengen van kerncompetenties en basisvaardigheden en op het bevorderen van taalvaardigheden, met bijzondere aandacht voor ICT-gebruik;
- nieuwe vormen van praktische opleiding en bestudering van reële levenssituaties in bedrijfsleven en industrie;
- nieuwe leervormen, onderwijs- en opleidingsvoorzieningen, met name door het strategische gebruik van open en flexibel leren, virtuele mobiliteit, open leermiddelen en een betere benutting van de mogelijkheden van ICT; methoden en instrumenten voor begeleiding en advisering;
- instrumenten en methoden met het oog op de professionalisering en beroepsontwikkeling van leerkrachten, opleiders en ander personeel, met bijzondere aandacht voor een verbeterde initiële opleiding en nascholing van leerkrachten;
- beheer en leiding van onderwijs- en opleidingsinstellingen;
- publieksgerichte activiteiten van organisaties die actief zijn op verschillende gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken;
- strategische samenwerking tussen onderwijsaanbieders en lokale/regionale autoriteiten;

Uitwisselen van ervaringen en goede praktijken, uitvoeren van activiteiten met betrekking tot peer learning, organiseren van workshops;

Gezamenlijk uitvoeren van onderzoek, enquêtes, studies en analyses;

Vergemakkelijken van de erkenning en certificering van vaardigheden en competenties op nationaal niveau door deze te relateren aan Europese en nationale kwalificatiekaders met gebruikmaking van valideringsinstrumenten van de EU.

Bevorderen van de samenwerking tussen lokale en/of regionale onderwijsinstanties uit verschillende programmalanden om strategische ontwikkeling te ondersteunen via projecten waarbij scholen en lokale particuliere en maatschappelijke organisaties zijn betrokken die actief zijn op de arbeidsmarkt of op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken.

VOLWASSENENONDERWIJS

Ontwikkelen, uittesten, aanpassen en invoeren/toepassen van innovatieve praktijken met betrekking tot:

- nieuwe onderwijsprogramma's, cursussen en daarmee samenhangende leermaterialen en -instrumenten voor lerende volwassenen;
- leer- en onderwijsmethoden en didactische benaderingen voor lerende volwassenen, met name wanneer die gericht zijn op het bijbrengen van kerncompetenties en basisvaardigheden en op het bevorderen van taalvaardigheden, met bijzondere aandacht voor ICT-gebruik;
- nieuwe vormen en voorzieningen voor volwassenenonderwijs, met name door het strategische gebruik van open en flexibel leren, virtuele mobiliteit, open leermiddelen en een betere benutting van de mogelijkheden van ICT;
- methoden en instrumenten voor begeleiding en advisering ten behoeve van lerende volwassenen;
- instrumenten en methoden met het oog op de professionalisering en beroepsontwikkeling van leerkrachten en personeel in volwassenenonderwijs, met bijzondere aandacht voor een verbeterde initiële opleiding en nascholing van leerkrachten in volwassenenonderwijs;
- beheer en leiding van organisaties voor volwassenenonderwijs;
- publieksgerichte activiteiten van organisaties die actief zijn op verschillende gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken;
- strategische samenwerking tussen aanbieders van volwassenenonderwijs en lokale/regionale autoriteiten;

Ontwikkelen van flexibele leertrajecten voor lerende volwassenen, met inbegrip van de validering van eerdere leerervaringen door:

- een vergelijkende analyse van beheers- of uitvoeringsmodellen en -benaderingen;
- het uittesten van methoden voor het waarderen van via informeel en niet-formeel leren verworven kennis en competenties, en de vertaling daarvan naar de praktijk.

Toegankelijker maken van leermogelijkheden voor volwassenen door:

- de totstandbrenging te bevorderen van multifunctionele leercentra en regionale netwerken van onderwijsaanbieders
- maatregelen te nemen voor de ontwikkeling van de leerdimensie van organisaties die niet in de eerste plaats betrokken zijn bij onderwijs (zoals culturele organisaties);
- opleidingscursussen te ontwikkelen ter verbetering van de beschikbaarheid en kwaliteit van het cursusaanbod in Europa voor leerkrachten, leidinggevenden en ander personeel in volwassenenonderwijs.

Vergemakkelijken van de erkenning en certificering van vaardigheden en competenties op nationaal niveau door deze te relateren aan Europese en nationale kwalificatiekaders met gebruikmaking van instrumenten van de EU.

JEUGDZAKEN

Samenwerkingsactiviteiten inzake jeugdwerk met het oog op het ontwikkelen, uittesten, aanpassen en/of toepassen van innovatieve praktijken voor jeugdwerk. Deze activiteiten kunnen betrekking hebben op:

- methoden, instrumenten en materiaal, niet alleen ter bevordering van de kerncompetenties en basisvaardigheden van jongeren, maar ook ter verbetering van hun taal- en ICT-vaardigheden;
- methoden, instrumenten en materiaal met het oog op de professionalisering en beroepsontwikkeling van jeugdwerkers (bijvoorbeeld onderwijsprogramma's, opleidingsmodules, didactisch materiaal, goede praktijken, valideringsinstrumenten enzovoort);
- nieuwe vormen van jeugdwerk, onderwijs- en opleidingsvoorzieningen, met name door het strategische gebruik van open en flexibel leren, virtuele mobiliteit, open leermiddelen en een betere benutting van de mogelijkheden van ICT;
- programma's en instrumenten voor jeugdwerk met het doel sociale uitsluiting te bestrijden en het aantal voortijdige schoolverlaters terug te dringen;
- strategische netwerkvorming en samenwerking van jeugdorganisaties en/of organisaties die actief zijn op het gebied van onderwijs en opleiding alsook op de arbeidsmarkt;
- strategische samenwerking met lokale/regionale overheidsinstanties;

De erkenning en certificering van vaardigheden en competenties op nationaal niveau door deze te relateren aan Europese en nationale kwalificatiekaders met gebruikmaking van valideringsinstrumenten van de EU.

Transnationale jongereninitiatieven: samenwerkingsactiviteiten ter bevordering van maatschappelijk engagement en ondernemersgeest, gezamenlijk uitgevoerd door twee of meer groepen jongeren uit verschillende landen (zie hieronder).

VOORNAAMSTE AANDACHTSGEBIEDEN

- creativiteit, innovatie en modernisering;
- strategisch gebruik van op informatie- en communicatietechnologie (ICT) gebaseerde methoden en virtuele samenwerking;
- open leermiddelen;
- kwaliteit van onderwijs, opleiding en jeugdwerk;
- onderwijs in ondernemerschap (met inbegrip van maatschappelijk verantwoord ondernemen);
- rechtvaardigheid en inclusie;
- basisvaardigheden en transversale vaardigheden (taalvaardigheden, digitale vaardigheden en ondernemerschap);
- erkenning en validering van leerresultaten met een vlotte overgang tussen formeel, nietformeel en informeel leren;
- bevordering van flexibele leertrajecten;
- professionalisering en beroepsontwikkeling in onderwijs, opleiding en jeugdwerk;
- management- en leiderschapsvaardigheden;
- actieve participatie van jongeren in de samenleving;
- interinstitutionele samenwerking;
- interregionale samenwerking;
- synergieën tussen beleid en praktijk.

DOELGROEPEN EN DEELNEMERS

- praktijkmensen;
- onderwijs- en opleidingspersoneel;
- jeugdwerkers;
- deskundigen, specialisten, beroepsbeoefenaren;
- studenten, stagiairs, leerlingen, scholieren, lerende volwassenen, jongeren, vrijwilligers;
- jongeren die geen baan hebben noch onderwijs of een opleiding volgen;
- kansarme jongeren;
- voortijdige schoolverlaters;
- beleidsmakers;
- onderzoekers.

PARTNERS DIE BIJ HETZELFDE PROJECT BETROKKEN KUNNEN ZIJN

- onderwijs-, opleidings- en jeugdorganisaties;
- organisaties die actief zijn op uiteenlopende gebieden en in diverse sectoren (bijvoorbeeldvaardigheidencentra of kamers van koophandel enzovoort), publieke organen;
- ondernemingen, bedrijven, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de arbeidsmarkt;
- gemeenschapsorganisaties;
- voor onderzoek en innovatie bevoegde organen;
- maatschappelijke organisaties;
- sociale partners.

2. OPLEIDING, ONDERWIJS EN LEREN ALS ONDERDEEL VAN STRATEGISCHE PARTNERSCHAPPEN

Strategische partnerschappen kunnen ook individuele opleidings-, onderwijs- en leeractiviteiten organiseren voor zover die een meerwaarde opleveren voor de verwezenlijking van de projectdoelstellingen. Sommige van deze activiteiten zijn van bijzonder belang voor een of meer gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken, met name

Soort activiteit	Van bijzonder belang voor
Gemengde mobiliteit van lerenden	alle gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken
Uitwisselingen van korte duur van groepen leerlingen	Schoolonderwijs, beroepsonderwijs en opleiding
Intensieve studieprogramma's	Hoger onderwijs
Langdurige studiemobiliteit van leerlingen	Schoolonderwijs
Langdurige onderwijs- of opleidingsopdrachten	Hoger onderwijs, beroepsonderwijs en opleiding, school- en volwassenenonderwijs
Langdurige mobiliteit van jeugdwerkers	Jeugdzaken
Gezamenlijke opleidingsevenementen van korte duur voor personeel	Alle gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken

Hieronder worden aanvullende omschrijvingen gegeven van de hierboven vermelde activiteiten.

LERENDEN

INTENSIEVE STUDIEPROGRAMMA'S (STUDENTEN: 5 DAGEN TOT 2 MAANDEN; ONDERWIJZEND PERSONEEL/UITGENODIGDE DOCENTEN: 1 DAG TOT 2 MAANDEN)

Een intensief studieprogramma (ISP) is een kort studieprogramma dat niet alleen studenten en onderwijzend personeel uit deelnemende instellingen voor hoger onderwijs, maar ook andere relevante uitgenodigde deskundigen, specialisten en beroepsmensen verenigt en ten doel heeft:

- efficiënt en multinationaal onderwijs met betrekking tot gespecialiseerde onderwerpen aan te moedigen;
- studenten en leerkrachten in staat te stellen in multinationale en multidisciplinaire groepen samen te werken en op die manier te profiteren van bijzondere leer- en onderwijsomstandigheden die niet voorhanden zijn in één afzonderlijke instelling, waardoor het onderwerp van studie vanuit nieuwe invalshoeken kan worden benaderd;
- leden van het onderwijzend personeel de gelegenheid te bieden om van gedachten te wisselen over leerinhouden en nieuwe benaderingswijzen van studieprogramma's, alsook om innovatieve onderwijsmethoden uit te testen die uiteindelijk onderdeel kunnen worden van nieuw ontwikkelde gezamenlijke cursussen of studieprogramma's in een internationale klassikale onderwijsomgeving.

De gewenste kenmerken van een ISP zijn als volgt:

- ISP's moeten de deelnemende leerkrachten en studenten wezenlijke nieuwe mogelijkheden bieden om te leren en vaardigheden te ontwikkelen, en tevens toegang verschaffen tot informatie, de allernieuwste onderzoeksresultaten, andere kennis enzovoort;
- de werklast voor de deelnemende studenten moet worden erkend door ECTS-studiepunten toe te kennen (of een gelijkwaardig systeem);
- binnen ISP's moet gebruik worden gemaakt van ICT-instrumenten en -diensten ter ondersteuning van de voorbereiding en opvolging van het ISP, waarbij ook een bijdrage moet worden geleverd aan de totstandbrenging van een duurzame leergemeenschap op het desbetreffende studiegebied;
- het aantal studenten per personeelslid moet een actieve deelname in de klas waarborgen;
- wat de deelname betreft, moet een evenwicht worden gevonden tussen transnationale en nationale studenten en personeelsleden;
- het ISP dient blijk te geven van een sterke multidisciplinaire aanpak, waarbij de interactie tussen studenten uit verschillende academische disciplines wordt gestimuleerd;
- ISP's moeten niet alleen de leerresultaten op het gebied van vakgerichte competenties bevorderen, maar ook de overdracht van transversale competenties.

De deelnemers aan het ISP (onderwijzend personeel en studenten) worden geselecteerd door het consortium van het strategisch partnerschap.

Het aantal les- en opleidingsuren moet waarborgen dat de in het buitenland doorgebrachte tijd grotendeels wordt besteed aan onderwijs en opleiding, en niet aan onderzoek of andere activiteiten.

GEMENGDE MOBILITEIT VAN STUDENTEN, STAGIAIRS, LERENDE VOLWASSENEN, SCHOLIEREN, JONGEREN (5 DAGEN TOT 2 MAANDEN FYSIEKE MOBILITEIT)

Dit betreft activiteiten die een of meer korte perioden van fysieke mobiliteit (tot 2 maanden in totaal) combineren met virtuele mobiliteit (dat wil zeggen met gebruikmaking van ICT, zoals samenwerkingsruimten, livestreaming, videoconferenties, sociale media enzovoort, om de leerresultaten van de fysieke mobiliteit aan te vullen of te bestendigen).

Hiermee kan fysieke mobiliteit worden voorbereid, ondersteund en opgevolgd. Deze activiteiten maken het ook mogelijk kansarmen of personen met specifieke behoeften aan te spreken en ze te helpen de obstakels die langdurige fysieke mobiliteit in de weg staan, te overwinnen.

UITWISSELINGEN VAN KORTE DUUR VAN GROEPEN LEERLINGEN (3 DAGEN TOT 2 MAANDEN)

Tussen scholen uit verschillende landen die deelnemen aan hetzelfde strategische partnerschap kunnen uitwisselingen van korte duur van groepen leerlingen (met inbegrip van lerenden van beroepsonderwijs en –opleiding) worden georganiseerd. Tijdens deze evenementen werken de leerlingen samen in een van de partnerscholen en kunnen de leerlingen worden opgevangen in elkaars gezinnen. De projectmatige samenwerking tijdens de bezoeken moet aansluiten bij de doelstellingen van het strategisch partnerschap. Opgemerkt zij dat de samenwerking tussen de scholen in een partnerschap niet beperkt mag blijven tot die evenementen, maar ook gemeenschappelijke online- en lokale activiteiten moet omvatten. Scholen worden aangemoedigd om gebruik te maken van eTwinning in het kader van de projectmatige samenwerking vóór en na de mobiliteitsevenementen.

Leerlingen die deelnemen aan uitwisselingen van korte duur moeten altijd worden begeleid door volwassenen om hun bescherming en veiligheid te waarborgen en erop toe te zien dat zij tijdens de mobiliteitservaring doeltreffend leren.

De evenementen in het kader van de projectmatige samenwerking tijdens de bezoeken bieden leerlingen en leraren in verschillende landen de gelegenheid om met elkaar samen te werken aan een of meer thema's die van gemeenschappelijk belang zijn. Deze evenementen helpen zowel leerlingen als leraren bij het verwerven en verbeteren van vaardigheden, niet alleen met betrekking tot het thema of vakgebied dat centraal staat in het project, maar ook aangaande teamwerk, intercultureel leren, sociale betrekkingen, het plannen en ondernemen van projectactiviteiten en het gebruik van informatie- en communicatietechnologie (ICT). Door deel te nemen aan de projectmatige samenwerking met groepen leerlingen van partnerscholen uit verschillende landen, krijgen leerlingen en leerkrachten ook de kans hun kennis van vreemde talen in de praktijk te brengen en hun motivatie voor taalonderwijs te vergroten.

Projectactiviteiten worden idealiter geïntegreerd in de reguliere schoolactiviteiten en opgenomen in het onderwijsprogramma van de deelnemende leerlingen. De leerlingen dienen betrokken te worden in alle projectfasen, gaande van planning via organisatie tot evaluatie van de activiteiten.

LANGDURIGE STUDIEMOBILITEIT VAN LEERLINGEN (2 TOT 12 MAANDEN)

De activiteit beoogt een versterkte samenwerking tussen de scholen die bij hetzelfde strategische partnerschap betrokken zijn. De mobiliteitsactiviteiten moeten aansluiten op de doelstellingen van het strategisch partnerschap en moeten in het projectontwerp geïntegreerd zijn. Scholen worden aangemoedigd om gebruik te maken van eTwinning in het kader van de projectmatige samenwerking vóór, tijdens en na de mobiliteitsactiviteiten van de leerlingen.

Deze maatregelen moeten het effect op de deelnemende scholen maximaliseren. De activiteit draagt ook bij tot een beter begrip van de culturele en taalverscheidenheid in Europa. Verder krijgen de leerlingen de gelegenheid om de nodige competenties te verwerven voor hun persoonlijke ontwikkeling.

De bij het partnerschap betrokken scholen dienen samen te werken met het oog op de ontwikkeling van studieovereenkomsten, de erkenning van de studies in de partnerschool in het buitenland en de versterking van de Europese dimensie in het schoolonderwijs. Deze activiteit dient ook waardevolle pedagogische ervaring in een internationaal kader op te leveren voor de leraren die betrokken zijn bij het organiseren en uitvoeren van de mobiliteit.

De deelnemers worden geselecteerd door de scholen. Het moet gaan om leerlingen die minstens 14 jaar oud zijn en die voltijds ingeschreven zijn in een school die deelneemt aan het strategisch partnerschap. De geselecteerde leerlingen kunnen 2 tot 12 maanden doorbrengen in de ontvangende school en bij een gastgezin in het buitenland.

De wederzijdse uitwisseling van leerlingen tussen scholen en gastgezinnen wordt weliswaar aangemoedigd, maar is niet verplicht.

Alle partijen die betrokken zijn bij de studiemobiliteit – scholen, leerlingen, hun ouders en de gastgezinnen – wordt verzocht de specifieke gids over studiemobiliteit van leerlingen (Guide to Study Mobility of Pupils) te raadplegen. Daarin staan nuttige aanwijzingen om de activiteit uit te voeren en de veiligheid en het welzijn van de betrokken leerlingen te waarborgen.

Verder worden daarin de rollen en verantwoordelijkheden vastgesteld en richtsnoeren aangereikt. De deelnemers vinden er ook de nodige modellen en formulieren. De Engelstalige versie van deze gids is verkrijgbaar via de Europa-website; andere taalversies zijn te vinden op de website van het desbetreffende nationale agentschap.

TAALKUNDIGE ONLINEONDERSTEUNING

Deelnemers aan langdurige mobiliteitsactiviteiten (2 tot 12 maanden) in het kader van een strategisch partnerschap kunnen taalkundige ondersteuning krijgen. Daartoe wordt gedurende de looptijd van het programma geleidelijk een onlinedienst voor taalkundige ondersteuning ingevoerd. De Europese Commissie stelt deze ondersteuning online beschikbaar aan geselecteerde leerlingen teneinde hun kennis te peilen van de taal waarin ze in het buitenland zullen studeren.

Dit instrument biedt de lerenden zo nodig ook de mogelijkheid om hun taalkennis vóór en/of tijdens de mobiliteitsperiode te verbeteren.

Wanneer dit systeem operationeel is voor scholen, wordt de onlinedienst voor taalkundige ondersteuning als volgt beschikbaar gesteld:

- de nationale agentschappen kennen onlinelicenties toe aan de scholen op basis van de algemene criteria die de Europese Commissie heeft vastgesteld ;
- zodra ze zijn geselecteerd, moeten alle leerlingen (behalve moedertaalsprekers) die van de onlinedienst gebruik willen maken. een onlinetoets doen om hun vaardigheden te peilen voor de taal die ze tijdens de studie zullen gebruiken. De resultaten van deze toets worden ter kennis gebracht van de scholier en van de school ;
- op basis van het aantal beschikbare onlinelicenties voor taalcurssussen verlenen de scholen licenties aan de leerlingen die ze nodig hebben ;
- na afloop van de mobiliteitsperiode voeren de leerlingen een tweede taaltoets uit om de gemaakte vorderingen te meten met betrekking tot de vreemde taal.

Nadere bijzonderheden over de onlinedienst voor taalkundige ondersteuning zijn beschikbaar op de websites van de Europese Commissie en de nationale agentschappen.

Voor talen waarvoor deze dienst van de Commissie niet beschikbaar is, kan een specifieke subsidie voor taalkundige ondersteuning worden verstrekt.

ONDERWIJS- EN OPLEIDINGSPERONEEL EN JEUGDWERKERS

GEZAMENLIJKE OPLEIDINGSEVENEMENTEN VAN KORTE DUUR VOOR PERSONEEL (3 DAGEN TOT 2 MAANDEN)

Via gezamenlijke opleidingsevenementen voor personeel kunnen de organisaties die aan het strategisch partnerschap deelnemen korte opleidingsevenementen in verband met het kernthema of toepassingsgebied van het strategisch partnerschap organiseren ten behoeve van onderwijs- en opleidingspersoneel of jeugdwerkers. Deze evenementen zijn bestemd voor kleine groepen personeelsleden uit verschillende landen en beogen het effect op elke deelnemende organisatie te maximaliseren.

De evenementen kunnen diverse vormen aannemen, bijvoorbeeld studiebezoeken bestaande uit een combinatie van bezoeken ter plaatse bij relevante organisaties, presentaties, discussiebijeenkomsten, opleidingscurssussen enzovoort. Wat de deelname betreft, moet een evenwicht worden gevonden tussen transnationale en nationale deelnemers.

ONDERWIJS- EN OPLEIDINGSOPDRACHTEN (2 TOT 12 MAANDEN)

De activiteit beoogt een versterkte samenwerking tussen de organisaties die bij hetzelfde strategische partnerschap betrokken zijn. Deze activiteit geeft personeelsleden de gelegenheid hun kennis en begrip van Europese onderwijs- en opleidingsstelsels te verbeteren, en helpt ze beroepsbekwaamheden, methoden en praktijken te verwerven en te delen.

In algemeen schoolonderwijs, hoger onderwijs, beroepsonderwijs en -opleiding of volwassenenonderwijs kunnen leerkrachten/professoren en ander onderwijspersoneel van een onderwijsinstelling die deelneemt aan een strategisch partnerschap via deze activiteit een 2 tot 12 maanden durende opdracht in het buitenland uitvoeren door les te geven in een partnerinstelling of door in een andere partnerorganisatie beroepswerkzaamheden uit te voeren die verband houden met hun expertisegebied.

De activiteit kan erin bestaan werkzaamheden uit te voeren in een onderwijsinstelling/-centrum of andere relevante organisatie (bijvoorbeeld ondernemingen, ngo's, onderwijsinstanties enzovoort), deel te nemen aan gestructureerde cursussen of seminars (bijvoorbeeld in instituten voor lerarenopleidingen of onderzoeksinstanties), stages of observatieperioden in bedrijven of organisaties die werkzaam zijn op het gebied van onderwijs, opleiding of jeugdzaken.

De uitzendende instelling moet een eerlijk, transparant en open selectieproces waarborgen, invulling geven aan de inhoud van de activiteit met de deelnemer en ervoor zorgen dat deze langdurige mobiliteit in het buitenland intern en, voor zover mogelijk, extern wordt erkend.

De volgende categorieën uitzendende en ontvangende organisaties komen in aanmerking voor onderwijs- en opleidingsopdrachten in het hoger onderwijs:

- wat langdurige personeelsmobiliteit voor onderwijsdoeleinden betreft, kan de uitzendende organisatie elke deelnemende organisatie zijn en moet de ontvangende organisatie een deelnemende IHO zijn ;
- wat langdurige personeelsmobiliteit voor opleidingsdoeleinden betreft, moet de uitzendende organisatie een deelnemende IHO zijn en kan de ontvangende organisatie elke deelnemende organisatie zijn ;

- de uitzendende en ontvangende organisaties moeten in verschillende landen gevestigd zijn en het ontvangende land moet verschillen van het land van verblijf van de deelnemer.

De bij het strategisch partnerschap betrokken organisaties werken samen met het doel mobiliteitsovereenkomsten te ontwikkelen, de werkzaamheden bij de partnerorganisatie in het buitenland te erkennen en de Europese dimensie in onderwijs en opleiding te versterken. Deze activiteit dient ook waardevolle internationale ervaring op te leveren voor iedereen die betrokken is bij het organiseren en uitvoeren van de mobiliteitsactiviteit, zowel in de uitzendende als in de ontvangende organisatie.

MOBILITEIT VAN JEUGDWERKERS (2 TOT 12 MAANDEN)

Deze activiteit stelt jeugdwerkers in staat kennis te maken met een andere arbeidsomgeving dan die in hun thuisland, en zodoende hun beroepsbekwaamheid, persoonlijke en interculturele competenties te verbeteren. Jeugdwerkers hebben de mogelijkheid gedurende 2 tot 12 maanden in het buitenland te werken door actief bij te dragen aan het dagelijks werk van de ontvangende organisatie en daarbij tegelijk hun profiel als beroepsbeoefenaren op dit gebied te verrijken.

Deze activiteiten beogen ook de capaciteiten van de betrokken organisaties te verbreden door ze te laten profiteren van nieuwe invalshoeken en ervaringen. De activiteiten kunnen de vorm aannemen van individuele mobiliteit, waarbij één jeugdwerker wordt uitgezonden naar een ontvangende organisatie, of van mobiliteit over en weer, waarbij jeugdwerkers (al dan niet gelijktijdig) tussen twee partnerorganisaties worden uitgewisseld.

TAALKUNDIGE ONLINEONDERSTEUNING

Deelnemers aan langdurige mobiliteitsactiviteiten in het kader van een strategisch partnerschap kunnen gebruikmaken van taalkundige ondersteuning. Daartoe wordt gedurende de looptijd van het programma geleidelijk een onlinedienst voor taalkundige ondersteuning ingevoerd. De Europese Commissie stelt deze ondersteuning online beschikbaar aan geselecteerde personeelsleden en jeugdwerkers teneinde hun kennis te peilen van de taal waarin ze in het buitenland zullen studeren.

Dit instrument biedt de lerenden zo nodig ook de mogelijkheid om hun taalkennis vóór en/of tijdens de mobiliteitsperiode te verbeteren.

Wanneer dit systeem operationeel is voor personeelsleden en jeugdwerkers wordt de onlinedienst voor taalkundige ondersteuning als volgt beschikbaar gesteld:

- de nationale agentschappen kennen onlinelicenties toe aan de organisaties op basis van de algemene criteria die de Europese Commissie heeft vastgesteld.
- zodra ze zijn geselecteerd, moeten alle deelnemers (behalve moedertaalsprekers) die van de onlinedienst gebruik willen maken een onlinetoets doen om hun vaardigheden te peilen voor de taal die ze tijdens de studie zullen gebruiken. De resultaten van deze toets worden ter kennis gebracht van de deelnemer ;
- op basis van het aantal beschikbare onlinelicenties voor taalcurricula verlenen de organisaties licenties aan de personeelsleden/jeugdwerkers die ze nodig hebben ;
- na afloop van de mobiliteitsperiode voeren de deelnemers een tweede taaltoets uit om de gemaakte vorderingen met betrekking tot de vreemde taal te meten.

Nadere bijzonderheden over de onlinedienst voor taalkundige ondersteuning zijn beschikbaar op de websites van de Europese Commissie en de nationale agentschappen.

Voor talen waarvoor deze dienst van de Commissie niet beschikbaar is, kan een specifieke subsidie voor taalkundige ondersteuning worden verstrekt.

TRANSNATIONALE JONGERENINITIATIEVEN

Strategische partnerschappen op het gebied van jeugdzaken ondersteunen ook de ontwikkeling van transnationale jongereninitiatieven ter bevordering van maatschappelijk engagement en ondernemersgeest die gezamenlijk worden uitgevoerd door twee of meer groepen jongeren uit verschillende landen.

Deze initiatieven kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op:

- de totstandbrenging van (netwerken van) sociale ondernemingen, verenigingen, clubhuizen, ngo's;
- de ontwikkeling en het aanbod van cursussen en opleidingen over onderwijs in ondernemerschap; (met name maatschappelijk verantwoord ondernemen en ICT-gebruik);
- acties gericht op informatie, mediageletterdheid en bewustmaking of acties ter bevordering van burgerzin bij jongeren (bijvoorbeeld debatten, conferenties, evenementen, raadplegingen, initiatieven in verband met Europese onderwerpen enzovoort);
- acties ten behoeve van plaatselijke gemeenschappen (bijvoorbeeld ter ondersteuning van kwetsbare groepen zoals ouderen, minderheden, migranten, personen met een handicap enzovoort);
- artistieke en culturele initiatieven (toneelstukken, tentoonstellingen, muziekoptredens, discussiefora enzovoort).

Een jongereninitiatief is een project dat door jongeren zelf wordt ingeleid, opgezet en uitgevoerd. Daarbij krijgen jongeren de gelegenheid om ideeën uit te testen door initiatieven te ontplooiën die hen in staat stellen rechtstreeks en actief deel te nemen aan de planning en uitvoering van een project.

De deelname aan een jongereninitiatief is een belangrijke niet-formele leerervaring. Door een jongereninitiatief uit te voeren, krijgen jongeren de kans specifieke uitdagingen of problemen aan te pakken waarmee ze in hun gemeenschap worden geconfronteerd. De jongeren kunnen het gekozen thema bespreken en zich erover bezinnen in een Europees kader en zo meewerken aan de opbouw van Europa.

Een jongereninitiatief moet transnationaal van opzet zijn en netwerkvorming bevorderen van plaatselijke activiteiten die gezamenlijk worden uitgevoerd door twee of meer groepen uit verschillende landen. Aan de samenwerking met internationale partners in het kader van transnationale jongereninitiatieven liggen soortgelijke behoeften of belangen ten grondslag die erop gericht zijn praktijken te delen en te leren van leeftijdgenoten.

Dankzij jongereninitiatieven kunnen talloze jongeren hun vindingrijkheid en creativiteit gaan benutten in hun dagelijkse bezigheden en mondiger worden, niet alleen door uitdrukking te geven aan hun lokale behoeften en belangen, maar ook aan de uitdagingen waarmee ze in hun leefgemeenschap worden geconfronteerd.

Jongeren kunnen ideeën uitproberen door het opstarten, opzetten en uitvoeren van een project dat betrekking heeft op diverse terreinen van het leven. Jongereninitiatieven kunnen jongeren ook aanmoedigen om te werken als zelfstandige en om verenigingen, ngo's of andere organen op te richten die actief zijn op het gebied van de sociale economie en jeugdzaken en in de non-profit sector.

Jongeren die transnationale jongereninitiatieven uitvoeren, kunnen daarin worden bijgestaan door een begeleider. Een begeleider is een contactpersoon die de nodige ervaring met jeugdwerk en/of jongereninitiatieven heeft om groepen jongeren bij te staan, het leerproces te vergemakkelijken en hun deelname te ondersteunen. De begeleider vervult uiteenlopende taken afhankelijk van de behoeften van een bepaalde groep jongeren.

De begeleider maakt geen deel uit van het jongereninitiatief, maar ondersteunt de groep jongeren bij het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van hun project met inachtneming van de behoeften van de groep. Begeleiders ondersteunen de kwaliteit van het leerproces en fungeren als permanent klankbord om groepen of individuele personen te helpen bevredigende resultaten te behalen bij de uitvoering van hun projecten.

Een begeleider is echter niet gelijk te stellen met: een projectleider; consultant/adviseur; lid van de groep die het project uitvoert; professionele opleider/deskundige die louter technische ondersteuning verleent op een bepaald terrein; noch met de wettelijke vertegenwoordiger van het project. Voor jongereninitiatieven die door minderjarigen worden uitgevoerd, is de ondersteuning door een begeleider verplicht.

3. VOORBEELDEN VAN STRATEGISCHE PARTNERSCHAPPEN

BEVORDEREN VAN FLEXIBELE LEERTRAJECTEN

Door praktische en theoretische kennis te integreren in de studieprogramma's van instellingen voor hoger onderwijs, krijgen studenten kansen om de vaardigheden te verwerven waaraan nu en in de toekomst behoefte is op de arbeidsmarkt. Op die manier kunnen ze hun toekomstige inzetbaarheid op de arbeidsmarkt verbeteren. Een strategisch partnerschap ondersteunt projectgebaseerde samenwerking tussen ondernemingen, studenten en personeel van IHO's met het oog op het ontwikkelen, uittesten en waar nodig aanpassen van een gezamenlijk studieprogramma tussen de deelnemende IHO's. Daarbij wordt uitgegaan van een uitgebreide behoefteanalyse en wordt de nadruk gelegd op een realiteitsgerichte en transnationale aanpak.

Het partnerschap voorziet ook in onderwijs-/leeractiviteiten, in de uitwisseling van personeel tussen IHO's en ondernemingen alsook in geïntegreerde mobiliteit, waarbij studenten een gezamenlijk studieprogramma volgen waarvan de onderdelen worden verzorgd door verschillende partners en op verschillende locaties.

Het eindresultaat is dat een gezamenlijk studieprogramma wordt aangeboden en verspreid onder organisaties buiten het partnerschap. Aan het partnerschap wordt deelgenomen door IHO's en ondernemingen, inclusief kleine en middelgrote ondernemingen en sociale ondernemingen, om te waarborgen dat niet alleen de vereiste competenties, maar ook voldoende vaardigheden worden ontwikkeld in het gezamenlijke studieprogramma.

GEÏNTEGREERDE LOKALE/REGIONALE ONTWIKKELING

De betrokkenheid van alle relevante belanghebbenden is uiterst bevorderlijk voor de uitwerking van geïntegreerde lokale/regionale ontwikkelingsplannen. Via een strategisch partnerschap worden innovatieve opleidingspakketten ontwikkeld, uitgetest en toegepast. Op die manier wordt meer diepgang gegeven aan de studieprogramma's van de partner-IHO's met het oog op de uitreiking van dubbele diploma's of graden. Bij het project zijn de voornaamste belanghebbenden betrokken: zij oefenen doorlopend toezicht uit, met name via een specifieke stuurgroep, om te waarborgen dat naar behoren wordt voldaan aan de behoeften van lokale/regionale actoren.

Het project voorziet ook in onderwijs-/leeractiviteiten, met inbegrip van de uitwisseling van personeel tussen IHO's en gemengde studentenmobiliteit. Het eindresultaat is dat deze opleidingspakketten in het studieprogramma worden geïntegreerd en dat dubbele diploma's of graden worden uitgereikt. Aan het partnerschap wordt deelgenomen door instellingen voor hoger onderwijs, alsook door lokale actoren en lokale overheidsinstanties.

Minder ervaren partners kunnen gaandeweg bij de uitgevoerde activiteiten worden betrokken om te waarborgen dat uiterlijk in het laatste jaar van het project alle partners geïntegreerd zijn in het volledige activiteitenpakket.

CREATIVITEIT EN INNOVATIE

Kleine en middelgrote ondernemingen moeten de uitdaging aangaan om vaardigheden en innovatievermogen te ontwikkelen, ook al beschikken ze niet noodzakelijkerwijs over gepaste middelen of over de strategische visie om de scherpe marktconcurrentie het hoofd te bieden. Een strategisch partnerschap ondersteunt de verspreiding van een creatieve en innovatieve cultuur in kleine bedrijven door middel van de overdracht en tenuitvoerlegging van methoden, instrumenten en concepten die organisatorische ontwikkeling en productcreatie vergemakkelijken. Partners uit de creatieve sectoren en instellingen voor hoger onderwijs helpen de andere partners leren hoe ze creatieve denkwijzen met succes in hun organisaties kunnen toepassen en hoe ze hun vermogen om te innoveren en te veranderen kunnen ontwikkelen.

Een tastbaar resultaat is de uitwerking van actieplannen op maat ter bevordering van creativiteit en innovatie op basis van eerdere analyses van succesvolle situaties en methoden. Tot het partnerschap behoren creatieve sectoren, kleine en middelgrote ondernemingen, werkgeversverenigingen, kamers van koophandel, industrie en ambachten. Onderwijskwaliteit

Lokale onderwijsinstanties in Zweden, Denemarken en het Verenigd Koninkrijk gaan samen rond de tafel zitten met het voornemen een strategisch partnerschap op te zetten. De onderwijsinstanties zijn zich bewust van de noodzaak om de kwaliteit van het onderwijs op wetenschappelijk, wiskundig en technologisch gebied te verbeteren. Daarom hebben ze een project uitgewerkt met het oog op de totstandbrenging van een gezamenlijk kader om leerlingen nauwer te betrekken bij het leerproces. Met dit project wordt beoogd de kwaliteit van het onderwijs op wiskundig en natuurwetenschappelijk gebied te verbeteren en de keuze voor deze vakken in het hoger secundair en in het hoger onderwijs te bevorderen.

Het project wordt geleid door de genoemde onderwijsinstanties, met betrokkenheid van alle scholen van het basis- en lager secundair onderwijs. Verder hebben de onderwijsinstanties ook andere partners uit de plaatselijke gemeenschappen bij het project betrokken: universiteiten, een mediacentrum alsook diverse ondernemingen en bedrijfsverenigingen die zich bezighouden met technologie, wetenschappen en milieu. De projectactiviteiten voorzien in de uitwisseling van personeel tussen de deelnemende organisaties met het doel ervaringen en goede praktijken uit te wisselen.

De partners delen materiaal en hulpmiddelen, en ontwikkelen modules voor vakoverschrijdende samenwerking in wiskunde, wetenschappen en technologie die in scholen van het basis- en secundair onderwijs worden uitgetest/toegepast. De bedrijfspartners nodigen klassen uit voor studiebezoeken om leerlingen inzicht te verschaffen in de diverse praktische toepassingen van de behandelde onderwerpen. Universiteitsstudenten werken mee als "studiebuddy's" van de leerlingen: zij verlenen de leerlingen op individuele basis bijstand in de vakken en vervullen ook een functie als rolmodel om leerlingen aan te moedigen wetenschappen en technologie te studeren. Het project leidt niet alleen tot universitaire samenwerking voor de initiële lerarenopleiding, maar resulteert ook in verdere samenwerking op pedagogisch gebied en in nieuwe projecten tussen de betrokken scholen.

VERBETEREN VAN DE ONDERWIJSRESULTATEN

Het vergroten van het aantal afgestudeerden in het tertiair onderwijs en een bredere toegang tot en eenvoudiger voltooiing van hogeronderwijsstudies zijn belangrijke uitdagingen waarmee talloze landen worden geconfronteerd. Een strategisch partnerschap ondersteunt de ontwikkeling van betere doorstroomtrajecten naar het hoger onderwijs en de verbetering van afstudeerpercentages, met bijzondere aandacht voor niet-traditionele lerenden, zoals studenten uit ondervertegenwoordigde groepen of kansarme milieus, door innovatieve praktijken over te dragen en uit te testen. Dankzij de samenwerking tussen IHO's, scholen en instellingen die actief zijn op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding, onderzoekt het partnerschap hoe studenten van diverse achtergronden uit het hoger secundair onderwijs worden voorbereid en begeleid voordat ze doorstromen naar het hoger onderwijs.

Ook de monitoring en ondersteuning van deze studentenpopulatie wordt onderzocht, in het bijzonder via diensten op maat (begeleiding, advisering enzovoort) met het doel voortijdig schoolverlaten/stopzetten van studies te voorkomen en de studenten aan te moedigen om hun studies binnen de verwachte termijn te voltooien. Aan het project wordt deelgenomen door IHO's alsook door scholen voor algemeen en beroepsonderwijs op hoger secundair niveau. Zo wordt gewaarborgd dat de aangeboden diensten geschikt zijn en naar behoren afgestemd zijn op de onderkende behoeften.

Het project voorziet ook in onderwijs-/leeractiviteiten, met inbegrip van gemengde studentenmobiliteit. Het eindresultaat is dat het model wordt aangepast, door de deelnemende IHO's ingevoerd en dat het wordt verspreid onder organisaties die niet aan het partnerschap deelnemen, in het bijzonder bij andere aanbieders van onderwijs en bij de voornaamste beleidsmakers.

INNOVATIE

Een strategisch partnerschap ondersteunt de ontwikkeling van nieuwe didactische benaderingen en in het bijzonder instrumenten voor e-learning en onlinesamenwerkingsplatforms die leerlingen, studenten en leraren de mogelijkheid bieden te leren, les te geven en samen cursusmateriaal te maken. Het partnerschap bestaat uit universiteiten, scholen, onderzoeksorganisaties en/of ondernemingen die samen de instrumenten ontwikkelen die scholen en instellingen voor hoger onderwijs kunnen gebruiken om specifieke vakken op verschillende niveaus te onderwijzen en te leren.

Onderzoeksorganisaties en/of ondernemingen vervullen een sleutelrol bij het ontwikkelen van de instrumenten of om de inhoud relevanter en concreter te maken. Verder worden intensieve studieprogramma's georganiseerd voor het uittesten van de instrumenten die werden ontwikkeld in het kader van het partnerschap met studenten en leraren. Er vinden ook gezamenlijke opleidingsevenementen voor personeel plaats om de leraren op te leiden in het gebruik van de instrumenten.

TAALVAARDIGHEID

Een sectoroverstijgend strategisch partnerschap ondersteunt gezinnen waar meer dan één taal wordt gesproken. Daarbij worden taalleerhulpmiddelen voor kinderen ontwikkeld om ze bewust te maken van de voordelen van het kennen van twee of meer talen, zowel intrinsiek als vanuit praktisch oogpunt.

Dit project richt zich tot alle belanghebbenden die werken met tweetalige gezinnen, zodat zij de projecthulpmiddelen daar kunnen verspreiden. Er wordt onderzoek uitgevoerd naar de efficiëntie van de pedagogische benaderingen die gebruikt worden om de taalvaardigheden van meertalige kinderen te versterken, zowel in de klas als door informeel leren. Tot de partners behoren een universiteit, meerdere scholen, een kmo, een ngo en een vereniging van instellingen voor volwassenenonderwijs.

INFORMATIE- EN COMMUNICATIETECHNOLOGIE

Een sectoroverstijgend project ontwikkelt een gedeelde visie over de manieren waarop ICT van een leven lang leren een realiteit kan maken voor iedereen door middel van realiteitsgerichte scenario's en inzichten. ICT-gebruik voor leerdoeleinden wint terrein in Europa. Om optimaal voordeel te halen uit de mogelijkheden die ICT biedt als motor voor economische en maatschappelijke veranderingen, komt het erop aan de fase van proefprojecten en een versnipperde aanpak te overstijgen door prioriteiten onder woorden te brengen en door ICT-integratie op systeemniveau. Tot de partners behoren uiteenlopende instellingen voor hoger onderwijs en organisaties voor vakmanschap die actief zijn op diverse gebieden van onderwijs.

INTERREGIONALE SAMENWERKING

Lokale autoriteiten uit Spanje, Portugal, Italië en Tsjechië slaan de handen ineen om de oorzaken van voortijdig schoolverlaten in hun regio's te onderzoeken en nieuwe oplossingen te ontwikkelen om dit probleem aan te pakken. De middelbare scholen in de respectieve regio's alsook twee instellingen voor lerarenopleiding worden daarbij betrokken. Door het probleem van voortijdig schoolverlaten vanuit een breder perspectief te benaderen, willen ze diverse aspecten van het leven van jongeren in kaart brengen. Daarom worden ook lokale jeugdorganisaties en ouderverenigingen uitgenodigd om aan het strategisch partnerschap deel te nemen. De lokale autoriteiten zelf nemen breed deel op sectoroverstijgende basis, met onder meer diensten voor onderwijs en jeugdzaken en sociale diensten.

Het doel is in elke regio een vast netwerk op te zetten waarin de verschillende actoren en diensten worden samengebracht om een doeltreffend ondersteuningsmechanisme voor jongeren tot stand te brengen.

De partnerinstellingen werken samen via periodieke projectbijeenkomsten en als onlinegemeenschap. In de eerste plaats willen ze de omvang van voortijdig schoolverlaten in hun gebied onderzoeken en de oorzaken ervan opsporen. Vervolgens willen ze doeltreffende manieren zoeken en toepassen om ondersteuning te verlenen aan jongeren die met uitsluiting te maken dreigen te krijgen. Als onderdeel van hun projectactiviteiten voeren ze enquêtes uit bij leerlingen, leerkrachten en gezinnen om de redenen van voortijdig schoolverlaten vanuit een plaatselijke invalshoek te bekijken. Verder organiseren ze workshops en seminars waar een breed scala aan onderwerpen wordt behandeld, zoals het effect van informele leermogelijkheden.

Aansluitend daarop werken ze een gemeenschappelijke methode uit die in twee regio's wordt toegepast. Als handreiking wordt een gids voor leraren, opleiders en lokale autoriteiten gepubliceerd. Al het materiaal en alle resultaten worden gedeeld op de projectwebsite, via publicaties op papier en via een conferentie in elke regio. Op die manier worden de voor dit project ontwikkelde methoden en hulpmiddelen ook geïntroduceerd in andere scholen en bij andere lokale autoriteiten.

RECHTVAARDIGHEID EN INCLUSIE

Jeugdorganisaties, instellingen, scholen, aanbieders van beroepsopleiding en voor jeugdzaken bevoegde autoriteiten die werken met voortijdig schoolverlaters en met jongeren die geen baan hebben noch onderwijs of een opleiding volgen, komen samen met het doel betere methoden uit te werken om meer jongeren weer in de schoolbanken te krijgen of aan het werk te helpen. In het kader van het strategisch partnerschap organiseren ze transnationale bijeenkomsten voor personeel om praktijken uit te wisselen en invulling te geven aan het project; verder voeren ze activiteiten uit met betrekking tot job shadowing en beroepsontwikkeling van jeugdwerkers.

Tegelijk worden onderzoeksgegevens verzameld en worden gesprekken gevoerd op een transnationale bijeenkomst waar een definitief handboek wordt uitgewerkt; ook wordt de planning voor het uittesten en evalueren van de verbeterde methoden vastgesteld. Om de projectresultaten duurzaam te maken en te verspreiden, worden in het kader van het strategisch partnerschap conferenties op lokaal, nationaal en Europees niveau gepland en wordt ook gezamenlijk een follow-upstrategie uitgestippeld.

OPEN LEERMIDDELEN

Tijdens brandbestrijding in gebouwen kunnen brandweerlieden gewond raken of gedood worden. Door een specifieke praktijkopleiding te geven over de aanpak van de kritieke situaties die zich voordoen in brandende gebouwen, kunnen dodelijke ongevallen worden voorkomen. In het kader van een strategisch partnerschap wordt een leerpakket uitgewerkt dat berust op de allernieuwste methoden en technologie. Het eindresultaat is een gemengd e-learningprogramma dat voorziet in een aanvullende opleiding over de strategie en tactieken voor brandbestrijding, waarbij aandacht wordt besteed aan de beginfase van een interventie met het doel vroegtijdig en efficiënt te kunnen reageren op noodgevallen. E-learning wordt gecombineerd met

praktijk oefeningen. Aan het strategisch partnerschap wordt onder meer deelgenomen door de brandweer- en hulpdiensten, voor de openbare veiligheid bevoegde overheidsinstanties en uiteraard ook door aanbieders van beroepsonderwijs en opleiding.

ACTIEVE PARTICIPATIE VAN JONGEREN IN DE SAMENLEVING

Drie scholen voor hoger secundair onderwijs uit Finland, Duitsland en Nederland willen een project over democratie op school ontwikkelen en ontmoeten elkaar op het eTwinning-platform. De drie scholen willen financiële steun aanvragen voor een strategisch partnerschap. Met het project wordt beoogd binnen de scholen vaardigheden inzake schoolleiderschap te ontwikkelen door leerkrachten, leerlingen en ook ouders te betrekken bij de besluitvorming op schoolniveau. Het project duurt drie jaar. Elk jaar bekijken de deelnemende scholen hoe elke groep op dat ogenblik betrokken is bij de besluitvorming op schoolniveau en hoe hun deelname op realistische wijze kan worden verbeterd op basis van wat de partners hen bijbrengen.

De schoolleiding, leerkrachten en ouders ondersteunen het project en nemen er actief aan deel. De deelnemende leerlingen worden zelfstandiger, verbeteren hun vermogen tot kritisch denken en krijgen een beter begrip van concepten zoals vrijheid, rechten en verplichtingen. Ze bezinnen zich ook over de bijdrage die ze kunnen leveren om het belang van hun school voor hen persoonlijk te verhogen. Via de projectactiviteiten krijgen de leerlingen de kans hun standpunten te uiten en te luisteren naar de zienswijzen van anderen, debatten te voeren en daarbij relevante argumenten aan te dragen, en besluiten toe te lichten door geldige redenen naar voren te brengen.

De projectactiviteiten worden uitgevoerd via het TwinSpace-project op de eTwinning-website alsook via persoonlijk contact op twee bijeenkomsten die worden bijgewoond door een groep leerlingen van elke school, samen met hun leerkrachten. De schoolleiding en vertegenwoordigers van ouders wonen de bijeenkomsten ook bij.

Tussen de projectbijeenkomsten maken de partners ook gebruik van de eTwinning-website om samen te werken aan de ontwikkeling van de projectactiviteiten, gesprekken te voeren en middelen te delen. De leerlingen creëren een samenwerkingsblog waar ze foto's en updates over projectactiviteiten plaatsen, en standpunten over en bedenkingen bij de behandelde onderwerpen publiceren. De blog, het voorbereidend materiaal voor leraren, het tijdens het project ontwikkelde lesmateriaal alsook een deel van het werk van de leerlingen worden gepubliceerd via eTwinning en beschikbaar gesteld als hulpmiddel voor anderen die een soortgelijk project willen opzetten.

TRANSVERSALE VAARDIGHEDEN/BASISVAARDIGHEDEN

Ter verbetering van de rekenvaardigheid en financiële basiskennis van groepen kansarme volwassenen (migranten, laagopgeleiden, sociaaleconomisch achtergestelde mensen enzovoort) ontwikkelen organisaties voor volwassenenonderwijs met de hulp van lokale/regionale autoriteiten en sociale partners moderne opleidingsmaterialen door gebruik te maken van nieuwe en aangepaste opleidingsmethoden en -middelen. De resultaten, zoals onderwijsprogramma's, handboeken voor opleiders, pakketten/ondersteunend materiaal voor lerende volwassenen, worden uitgetest door de partnerorganisaties en gevalideerd door de relevante belanghebbenden.

Een doelgerichte verspreidingsactiviteit is een voorwaarde om effect te sorteren, niet alleen inzake competenties van de lerende volwassenen, maar ook op lokaal/regionaal niveau aangezien het project leermogelijkheden kan bieden die toegesneden zijn op kansarme groepen en die hun integratie in de lokale gemeenschap bevorderen.

ERKENNING EN VALIDERING VAN LEERRESULTATEN

Partnerorganisaties kunnen een wezenlijke bijdrage leveren aan het valideringsproces van nietformeel en informeel leren. Gezien de verschillende situatie van de partners maakt de uitwisseling van ideeën en ervaringen in het kader van het strategisch partnerschap het mogelijk de huidige stand van zaken te analyseren en aanbevelingen te formuleren met het oog op de validering in de partnerlanden.

BEROEPSONTWIKKELING EN PROFESSIONALISERING IN JEUGDWERK

In aansluiting op de prioriteiten van de EU-jeugdstrategie brengt een groep ervaren jeugdwerkers een strategisch partnerschap tot stand met personen die op institutioneel niveau verantwoordelijk zijn voor jeugdwerk, denktanks voor jeugdzaken, in jeugdwerk gespecialiseerde onderwijsinstellingen en onderzoekers. Het doel daarvan is een reeks referentiedocumenten uit te werken die jeugdwerkers moeten ondersteunen in hun activiteiten met betrekking tot de geestelijke gezondheid van jongeren.

Alle partners komen in projectverband bijeen om de sleutelbegrippen in kaart te brengen en nader te onderzoeken als uitgangspunt voor hun onderzoek. Ze organiseren seminars met deskundigen, bijeenkomsten en studiebezoeken om hun werk te documenteren. Verder brengen ze jongeren en jeugdwerkers met ervaring in de geestelijke gezondheidszorg samen om goede praktijken en ideeën uit te wisselen. Het einddoel is direct na afloop van het project een boek uit te geven en te verspreiden onder praktijkmensen op dit gebied.

Capaciteitsopbouw op het gebied van hoger onderwijs

1. VERDUIDELIJING OVER DE REIKWIJDTE VAN DE EU-SUBSIDIE

PERSONEELSKOSTEN

De kandidaat maakt een raming van de werklust voor het personeel op basis van de desbetreffende personeelscategorie en het aantal dagen dat aan het project zal worden besteed, in verhouding tot de activiteiten, het werkplan en de voorziene uitkomsten en resultaten. Werkdagen kunnen ook tijdens het weekeinde of op wettelijk vastgelegde of officiële feestdagen vallen. In de raming van het budget worden per persoon niet meer dan 20 werkdagen per maand of 240 werkdagen per jaar meegerekend.

De raming van het budget vloeit voort uit de toepassing van de tegemoetkoming in de eenheidskost voor personeel in het kader van Erasmus+. Zij staat los van de bepalingen inzake daadwerkelijke vergoeding die zullen worden vastgesteld in de partnerschapsovereenkomst en uitgevoerd door de begunstigden.

Het profiel van het personeel dat betrokken is bij capaciteitsopbouwprojecten wordt onderverdeeld in vier categorieën:

- **Managers (personeelscategorie 1)** (waaronder wetgevers, hoge ambtenaren en managers) voeren belangrijke beheersactiviteiten uit die verband houden met het bestuur en de coördinatie van de projectactiviteiten.
- **Onderzoekers, docenten en opleiders (personeelscategorie 2)** voeren doorgaans academische activiteiten uit in verband met de ontwikkeling van curricula/opleidingsprogramma's, de ontwikkeling en aanpassing van didactisch/opleidingsmateriaal, het voorbereiden en geven van cursussen of opleidingen.
- **Technisch personeel (personeelscategorie 3)** (waaronder specialisten en lagere functies) voert technische taken uit, zoals boekhouding en vertaalwerkzaamheden. Externe vertaaldiensten en externe taalcursussen die worden uitbesteed en worden aangeboden door niet-consortiumleden, moeten worden gerangschikt onder "uitbestedingskosten".
- **Administratief medewerkers (personeelscategorie 4)** (waaronder kantoorpersoneel en klantenbedienend personeel) voert administratieve taken uit, zoals secretariaatstaken.

Bepalingen inzake daadwerkelijke vergoeding van personeel dat betrokken is bij het project moeten gezamenlijk worden vastgesteld door de deelnemende organisaties en goedgekeurd door de managers die verantwoordelijk zijn voor hun tewerkstelling en zullen deel uitmaken van de door de partners bij aanvang van het project te ondertekenen partnerschapsovereenkomst.

REISKOSTEN – PERSONEEL

Elke personeelscategorie (bijvoorbeeld managers, onderzoekers/docenten/opleiders, technisch en administratief personeel) met een officieel contract van de begunstigde instellingen die bij het project betrokken is, mag gebruikmaken van financiële steun voor reis- en verblijfkosten, mits die direct verband houden met het verwezenlijken van de projectdoelstellingen.

Reizen zijn bestemd voor de volgende activiteiten:

- onderwijs- en opleidingsopdrachten;
- opleiding en bijscholing (alleen subsidiabel voor personeel uit partnerlanden);
- het bijwerken van programma's en opleidingen;
- praktijkstages bij ondernemingen, in sectoren en instellingen (alleen subsidiabel voor personeel uit partnerlanden);
- bijeenkomsten voor het projectbeheer (bijvoorbeeld met het oog op beheer, coördinatie, planning, toezicht en kwaliteitscontrole);
- workshops en bezoeken voor het verspreiden van de resultaten.

De duur van dergelijke reizen mag niet meer bedragen dan drie maanden.

REISKOSTEN – STUDENTEN

Studenten (korte cyclus, eerste cyclus (bachelorgraad of gelijkwaardig), tweede cyclus (mastergraad of gelijkwaardig) en derde cyclus) die zijn ingeschreven aan een van de begunstigde instellingen, kunnen gebruikmaken van financiële steun voor reis- en verblijfkosten, mits die het verwezenlijken van de projectdoelstellingen ondersteunen. Reizen voor studenten moeten plaatsvinden bij een deelnemende organisatie of bij een andere organisatie onder toezicht van een deelnemende organisatie.

Ze zijn vooral gericht op studenten uit partnerlanden en zijn bestemd voor de volgende activiteiten:

Activiteit	Duur
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Studieperioden bij een instelling van een partnerland; ▪ Studieperioden bij een instelling van een programmaland (alleen voor studenten uit partnerlanden); ▪ Deelname aan intensieve cursussen in een instelling van een programma- of partnerland; ▪ Praktijkstages, stages bij ondernemingen, in sectoren of instellingen in een partnerland; ▪ Praktijkstages, stages bij ondernemingen, in sectoren of instellingen in een programmaland (alleen voor studenten uit partnerlanden). 	<p>minimaal 2 weken – maximaal 3 maanden</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Deelname aan activiteiten van korte duur voor het projectbeheer (stuurgroepen, coördinatievergaderingen, kwaliteits controle enzovoort). 	<p>maximaal 1 week</p>

Indien de student in kwestie andere activiteiten wil gaan uitvoeren dan die welke hierboven beschreven zijn, is voorafgaande toestemming van het Uitvoerend Agentschap vereist.

UITRUSTING

De EU-subsidie kan worden gebruikt om de aanschaf van uitrusting te ondersteunen. Alleen de aanschaf van uitrusting die direct in verband staat met de projectdoelstellingen kan worden beschouwd als subsidiabel. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om (e-)boeken en tijdschriften, faxapparaten, kopieermachines, computers en randapparatuur (inclusief notebooks/laptops en tablets), software, machines en uitrusting voor didactische doeleinden, laboratoriummateriaal (didactische doeleinden), videoprojectors (hardware) en videopresentaties (software), televisietoestellen, installatie van communicatielijnen voor internetverbinding, toegang tot databanken (bibliotheken en elektronische bibliotheken buiten het partnerschap) en clouds, kosten voor onderhoud van uitrusting, verzekeringen, vervoer en installatie.

De uitrusting is uitsluitend bestemd voor de instellingen voor hoger onderwijs van partnerlanden die in het partnerschap zijn opgenomen en moet daar zo snel als praktisch mogelijk worden geïnstalleerd. De uitrusting moet worden opgenomen in de inventaris van de instelling waar ze is geïnstalleerd. Dit instituut is de enige eigenaar van de uitrusting.

- De uitrusting moet bijdragen aan het verwezenlijken van de projectdoelstellingen en moet daarom aan het begin van de projectuitvoeringsperiode worden aangeschaft en normaliter niet later dan 12 maanden vóór het einde van het project.
- In geen geval mag de uitrusting worden aangeschaft voor een instelling/organisatie van een programmaland of voor andere instellingen van de partnerlanden dan IHO's.
- Het huren van uitrusting kan als subsidiabel worden beschouwd, maar alleen in uitzonderlijke en naar behoren gemotiveerde omstandigheden en op voorwaarde dat de huur niet doorloopt na beëindiging van de subsidieovereenkomst.
- Gezien de bijzondere aard van de capaciteitsopbouwactie uit hoofde van het Erasmus+programma, wordt rekening gehouden met de volledige kosten voor de aanschaf van de uitrusting en niet met de afschrijvingskosten ervan.

Ingeval voor meer dan 25 000 EUR en minder dan 134 000 EUR aan uitrusting wordt aangekocht, moeten de begunstigden concurrerende inschrijvingen ontvangen van ten minste drie leveranciers en de opdracht gunnen aan de leverancier met de uit economisch oogpunt voordeligste inschrijving, met inachtneming van de beginselen van transparantie en gelijke behandeling van de potentiële contractanten en moeten zij er tevens voor zorgen dat belangenconflicten worden vermeden. Op het aankopen van uitrusting voor meer dan 134 000 EUR is nationale wetgeving van toepassing. De begunstigden mogen de aankoop van uitrusting niet opsplitsen in kleinere contracten van een lager bedrag.

De aanvragers moeten zich ervan bewust zijn dat de aankoop en levering van uitrusting aan instellingen in partnerlanden vaak een behoorlijk complexe procedure is en hiermee moet rekening worden gehouden in de planningsfase.

UITBESTEDING

Uitbesteding is bestemd voor specifieke, tijdgebonden taken in verband met het project die **niet kunnen worden uitgevoerd** door de consortiumleden zelf. Het gaat hierbij onder meer om zelfstandige/freelance deskundigen. Uitbesteding aan externe organen mag slechts zeer incidenteel plaatsvinden. De specifieke competenties en bijzondere deskundigheid die vereist zijn om de doelstellingen van het project te behalen, moeten in het consortium aanwezig zijn en de samenstelling ervan bepalen. Derhalve is het uitbesteden van taken in verband met het projectbeheer niet toegestaan.

Voorbeelden van activiteiten die uitbesteed kunnen worden (op voorwaarde dat zij niet worden uitgevoerd door personeel van de begunstigen), zijn:

- evaluatie- en auditactiviteiten
- IT-cursussen
- taalcursussen
- activiteiten in verband met drukken, publiceren en verspreiden
- vertaaldiensten
- webontwerp en onderhoud

In alle gevallen moeten de uit te besteden taken in het voorstel worden vastgesteld (op basis van relevante informatie ter staving, samen met duidelijke redenen waarom de taak niet kan worden uitgevoerd door de begunstigen) en moet het geraamde bedrag in het budget worden opgenomen. Voor uitbesteding die oorspronkelijk niet is voorzien in het budget moet voorafgaand schriftelijk toestemming worden gegeven door het Agentschap tijdens de projectuitvoering.

Ingeval voor meer dan 25 000 EUR en minder dan 134 000 EUR wordt uitbesteed, moeten de begunstigen concurrerende inschrijvingen ontvangen van ten minste drie leveranciers en de opdracht gunnen aan de leverancier met de uit economisch oogpunt voordeligste inschrijving, met inachtneming van de beginselen van transparantie en gelijke behandeling van potentiële contractanten en moeten zij er tevens voor zorgen dat belangenconflicten worden vermeden. Op het aankopen [van uitrusting] voor meer dan 134 000 EUR is nationale wetgeving van toepassing. De begunstigen mogen de aankoop van diensten niet opsplitsen in kleinere contracten van een lager bedrag.

Uitbesteding moet plaatsvinden op basis van een contract, dat een beschrijving van de specifieke opdracht die wordt uitgevoerd en de duur ervan moet bevatten, alsmede een datum, projectnummer en de handtekening van beide partijen.

Personeelsleden van medebegunstigen mogen niet als contractant werken voor het project.

De werkelijke reis- en verblijfkosten van dienstverleners aan wie wordt uitbesteed, moeten worden aangegeven onder het begrotingsonderdeel voor uitbesteding en moeten worden gemotiveerd en gedocumenteerd.

2. FINANCIËLE VERSLAGLEGGING EN DEFINITIEVE BEREKENING VAN DE SUBSIDIE

Het voorziene budget moet voor elk project in de subsidieovereenkomst worden vastgesteld en moet worden gebruikt in overeenstemming met de bepalingen daarvan. Onderdelen van de projectbegroting mogen zonder voorafgaande goedkeuring tot maximaal 10 % worden verhoogd door middel van overdracht van andere begrotingsonderdelen, zelfs als het verhoogde bedrag hoger is dan de maximumplafonds voor personeelskosten of kosten voor uitrusting en uitbesteding.

Verzoeken om begrotingsonderdelen met meer dan 10 % te verhogen, moeten schriftelijk bij het Agentschap worden ingediend en leiden tot een wijziging. Indien de maximumplafonds voor personeelskosten of kosten voor uitrusting of uitbesteding als gevolg van de verhoging worden overschreden, wordt het verzoek niet aanvaard.

Bij de eindrapportage zal het Uitvoerend Agentschap de partners verzoeken om informatie over de verschaft medefinanciering aan te leveren voor statistische doeleinden.

PERSONEELKOSTEN

Met het oog op financiële beoordelingen en/of audits moeten de begunstigen in staat zijn om het volgende te staven/bewijzen:

- het bestaan van een formele contractuele relatie tussen de werknemer en de werkgever;
- de opgegeven werklast kan worden geïdentificeerd en gecontroleerd. Bewijzen zijn vereist voor voltooiing van het werk en aan het project bestede tijd (bijvoorbeeld presentielijsten, tastbare resultaten/producten, verplichte arbeidstijdenoverzichten);
- er wordt niet gevraagd het niveau van de uitgaven te motiveren.

Bij de financiële verslaglegging moet voor elke medewerker van het project een naar behoren ingevulde overeenkomst met betrekking tot personeelskosten worden toegevoegd aan de projectboekhouding en door de coördinator als bewijsstuk worden bewaard. De overeenkomsten moeten door de betrokken persoon worden ondertekend en vervolgens worden ondertekend en afgestempeld door de verantwoordelijke (bijvoorbeeld de decaan) van de instelling waar deze persoon gewoonlijk werkzaam is. In het geval van personeel dat taken van verschillende categorieën uitvoert, moet voor elke soort activiteit een aparte overeenkomst worden ondertekend.

Bovendien moeten arbeidstijdenoverzichten worden toegevoegd aan elke overeenkomst met betrekking tot personeelskosten. Daarop moet het volgende worden vermeld:

- de datum van de geleverde dienst;
- het aantal op deze data gewerkte dagen;
- de uitgevoerde taken (korte beschrijving) met betrekking tot het activiteitenplan.

De arbeidstijdenoverzichten moeten door de betrokken persoon worden ondertekend en worden medeondertekend door de verantwoordelijke van de instelling waar deze persoon zijn werk gewoonlijk verricht. Aan het eind van het project moeten de bewijsstukken niet worden meegestuurd met het financiële verslag. De overeenkomsten met betrekking tot personeelskosten (met arbeidstijdenoverzichten ter staving) moeten wel bij de projectboekhouding worden bewaard.

In deze fase verifieert het Uitvoerend Agentschap of de uitgevoerde activiteiten subsidiabel zijn op basis van het verslag dat wordt toegezonden door de coördinator (zie bijlage bij de subsidieovereenkomst - "Eindrapportage"). Indien er twijfels zijn over een specifiek punt kan het Agentschap verzoeken alle bewijsstukken door te sturen.

De daadwerkelijke EU-bijdrage wordt globaal herberekend voor het totale project, waarbij wordt uitgegaan van de eenheidskost, op basis van het daadwerkelijk ingezette personeel. De EU-bijdrage in de personeelskosten kan niet meer bedragen dan 110 % van het in de subsidieovereenkomst of in de wijzigingen daarop aangegeven absolute bedrag.

REIS- EN VERBLIJFKOSTEN

Met het oog op financiële beoordelingen en/of audits moeten de begunstigden in staat zijn om het volgende te staven/bewijzen:

- de reizen houden direct verband met specifieke en duidelijk te identificeren activiteiten in verband met het project;
- de reizen hebben daadwerkelijk plaatsgevonden (instapkaart, hotelrekeningen, presentielijst enzovoort). Er wordt niet verzocht de daadwerkelijke reis- en verblijfkosten te motiveren.

Bij de financiële verslaglegging moet voor elke reis een individueel mobiliteitsverslag aan de projectboekhouding worden toegevoegd en door de coördinator als bewijsstuk worden bewaard. Bij elk mobiliteitsverslag moeten bewijsstukken worden gevoegd om aan te tonen dat de reis daadwerkelijk heeft plaatsgevonden (bijvoorbeeld vervoersbewijzen, instapkaarten, facturen, kwitanties, presentielijst). Het is niet nodig om de werkelijke kosten van de reis te bewijzen.

Aan het eind van het project moeten de bewijsstukken **niet worden meegestuurd** met het financiële verslag. De individuele mobiliteitsverslagen moeten wel bij de projectboekhouding worden bewaard.

In deze fase verifieert het Uitvoerend Agentschap of de uitgevoerde activiteiten subsidiabel zijn op basis van het verslag dat wordt toegezonden door de coördinator (zie bijlage bij de subsidieovereenkomst - "Eindrapportage"). Indien er twijfels zijn over een specifiek punt kan het Agentschap verzoeken alle bewijsstukken door te sturen.

De daadwerkelijke EU-bijdrage wordt globaal herberekend voor het totale project, waarbij wordt uitgegaan van de eenheidskost, op basis van het daadwerkelijk ingezette personeel. De EU-bijdrage in de reis- en verblijfkosten kan niet meer bedragen dan 110 % van het in de subsidieovereenkomst of in de wijzigingen daarop aangegeven absolute bedrag.

UITRUSTING

Met het oog op financiële beoordelingen en/of audits moeten de begunstigden in staat zijn om de volgende elementen te staven/bewijzen:

- de opgegeven kosten kunnen worden geïdentificeerd en gecontroleerd en zijn met name in het boekhoudsysteem van de begunstigde opgenomen;
- de uitrusting wordt naar behoren opgenomen in de inventaris van de betrokken instelling.

De bewijsstukken moeten niet worden meegestuurd met het financiële verslag. Het volgende moet wel bij de projectboekhouding worden bewaard:

- factu(u)r(en) voor alle aangekochte uitrusting (opgelet: bestelbonnen, pro-formafacturen, prijsopgaven of ramingen worden niet beschouwd als uitgavenbewijs);
- wanneer de drempelwaarde van 25 000 EUR wordt overschreden, documentatie over de aanbestedingsprocedures. In dergelijke gevallen mogen de begunstigden de aankoop van uitrusting niet opsplitsen in kleinere contracten met lagere afzonderlijke bedragen.

Bij de financiële verslaglegging neemt het Uitvoerend Agentschap kennis van de uitgaven op basis van de financiële staten (lijsten van de uitgaven), die worden toegezonden door de coördinator (zie bijlage bij de subsidieovereenkomst - "Eindrapportage"). Het Uitvoerend Agentschap zal deze lijsten nauwkeurig onderzoeken om de subsidiabiliteit van de uitgaven te verifiëren. Indien er twijfels zijn over een specifiek punt kan het Agentschap verzoeken alle bewijsstukken door te sturen.

Wij maken u er echter op attent dat wanneer de totale waarde van de factuur meer dan 25 000 EUR bedraagt, kopieën (niet de originelen) van de factuur en de vergelijkbare prijsopgaven als bewijsstuk met het financiële verslag moeten worden meegestuurd. In deze fase kunnen de subsidiabele kosten voor uitrusting niet meer bedragen dan 110 % van het in de subsidieovereenkomst of in de wijzigingen daarop voor uitrusting aangegeven absolute bedrag.

UITBESTEDING

Met het oog op financiële beoordelingen en/of audits moeten de begunstigden in staat zijn om het volgende te staven/bewijzen:

- het bestaan van een formeel contract;
- de opgegeven kosten kunnen worden geïdentificeerd en gecontroleerd en zijn met name in het boekhoudsysteem van de begunstigde opgenomen.

De bewijsstukken **moeten niet worden meegestuurd** met het financiële verslag. Het volgende moet wel bij de projectboekhouding worden bewaard:

- facturen, contracten voor uitbesteding en bankafschriften;
- in het geval van reizen van dienstverleners aan wie wordt uitbesteed, individuele reisverslagen (bijlage) samen met kopieën van alle vervoersbewijzen, instapkaarten, facturen en kwitanties, of voor autoreizen een kopie van de interne regeling met betrekking tot de kilometervergoeding. De bewijsstukken dienen om de werkelijke reiskosten aan te tonen en om te bewijzen dat de reis daadwerkelijk heeft plaatsgevonden;
- wanneer de drempelwaarde van 25 000 EUR wordt overschreden, documentatie over de aanbestedingsprocedures. In dergelijke gevallen mogen de begunstigden de aankoop [van uitrusting] niet opsplitsen in kleinere contracten met lagere afzonderlijke bedragen.

Bij de financiële verslaglegging neemt het Uitvoerend Agentschap kennis van de uitgaven op basis van de financiële staten (lijsten van de uitgaven), die worden toegezonden door de coördinator. Het Uitvoerend Agentschap zal deze lijsten nauwkeurig onderzoeken om de subsidiabiliteit van de uitgaven te verifiëren. Indien er twijfels zijn over een specifiek punt kan het Agentschap verzoeken alle bewijsstukken door te sturen.

Wij maken u er echter op attent dat wanneer het totaalbedrag van het contract voor uitbesteding meer dan 25 000 EUR bedraagt, kopieën (niet de originelen) van het contract voor uitbesteding, de factuur en de vergelijkbare prijsopgaven als bewijsstuk met het financiële verslag moeten worden meegestuurd. In deze fase kunnen de subsidiabele uitbestedingskosten niet meer bedragen dan 110 % van het in de subsidieovereenkomst of in de wijzigingen daarop voor uitbestedingskosten aangegeven absolute bedrag.

DEFINITIEVE BEREKENING VAN DE SUBSIDIE

Bij de verslaglegging aan het eind van het project wordt de daadwerkelijke EU-bijdrage globaal herberekend voor het totale project, waarbij wordt uitgegaan van de eenheidskost (voor salaris-, reis- en verblijfkosten) en van de werkelijke kosten (voor uitrusting en uitbesteding), op basis van de daadwerkelijk uitgevoerde activiteiten. De EU-bijdrage in de verschillende begrotingsonderdelen kan niet meer bedragen dan 110 % van het in de subsidieovereenkomst of in de wijzigingen daarop aangegeven absolute bedrag.

3. ANDERE BELANGRIJKE REGELS EN AANBEVELINGEN

PARTNERSCHAPSOVEREENKOMST

De partners moeten het eens worden over de gedetailleerde uitvoeringsvoorwaarden van het project; deze moeten formeel worden gemaakt door middel van een partnerschapsovereenkomst, die bij aanvang van het project moet worden ondertekend.

Er moet een exemplaar van de partnerschapsovereenkomst worden verstrekt aan het Uitvoerend Agentschap binnen zes maanden na ondertekening van de subsidieovereenkomst.

Deze partnerschapsovereenkomst moet betrekking hebben op de verschillende financiële, technische en juridische aspecten in verband met de uitvoering van het project, met inbegrip van:

- rollen en verantwoordelijkheden van de partners;
- begrotingskwesties (medefinanciering, opsplitsing van het budget per activiteit en per partner, de voorwaarden voor de overdracht van middelen enzovoort);
- beloningsbeleid voor personeelsleden;
- voorwaarden voor de terugbetaling van reis- en verblijfkosten;
- rapportagemechanismen;
- mechanismen voor conflictbeheersing enzovoort.

SAMENSTELLING EN WIJZIGING VAN DE DEELNEMENDE ORGANISATIES

Elke voorgestelde wijziging met betrekking tot begunstigden van het project moet worden gemeld; daarbij is voorafgaande goedkeuring van het Uitvoerend Agentschap vereist. Voor de verschillende wijzigingen met betrekking tot het partnerschap van het project gelden de volgende vereisten:

- voor toevoeging van een medebegunstigde is een volmacht vereist, die is ondertekend door de coördinator en de nieuwe medebegunstigde, en aanvaardingsbrieven van alle andere medebegunstigden, die zijn ondertekend door de wettelijke vertegenwoordiger. De coördinator moet deze samen met het verzoek toezenden;
- voor uittreding van een medebegunstigde is een schriftelijke verklaring van de coördinator en een uittredingsbrief van de uittredende medebegunstigde vereist, ondertekend door de wettelijke vertegenwoordiger. Indien niet langer aan de minimumvereisten van het partnerschap wordt voldaan, behoudt het Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur zich het recht voor een besluit te nemen over de voortzetting van de overeenkomst;

voor wijzigingen met betrekking tot de contactpersoon van de coördinator is een schriftelijke verklaring vereist die is ondertekend door de nieuwe contactpersoon, de wettelijke verantwoordelijke en de voormalige contactpersoon van de coördinator.

NIET-SUBSIDIABELE KOSTEN

Naast de niet-subsidiabele kosten die in deel C worden opgesomd, worden de volgende kosten als niet-subsidiabel beschouwd voor capaciteitsopbouwprojecten:

- uitrusting, zoals meubilair, motorvoertuigen van welke aard ook, uitrusting voor onderzoek en ontwikkeling, telefoons, mobiele telefoons, alarm- en antidiefstalsystemen;
- kosten voor lokalen (aankoop, verwarming, onderhoud, herstellingen enzovoort);
- kosten die verband houden met de aankoop van onroerend goed;
- afschrijvingskosten.

VERPLICHTE EXTERNE AUDIT (AUDITCERTIFICAAT)

Een extern auditrapport (type II-audit) over het financiële verslag en de onderliggende rekeningen van de actie moet worden meegestuurd met het eindverslag en de vereiste bewijsstukken.

Het doel van de audit is het Uitvoerend Agentschap een redelijke zekerheid te verschaffen dat zowel de kosten als de ontvangsten in het financiële eindverslag zijn opgenomen in overeenstemming met de toepasselijke wettelijke en financiële bepalingen van de subsidieovereenkomst.

Het staat de begunstigde vrij om een gekwalificeerde externe accountant te kiezen, met inbegrip van de wettelijk verplichte externe accountant, op voorwaarde dat deze voldoet aan de beide onderstaande eisen:

- de externe accountant moet onafhankelijk zijn van de begunstigde;
- de externe accountant moet gekwalificeerd zijn om de wettelijke controle van boekhoudbescheiden uit te voeren overeenkomstig de nationale wetgeving die de Richtlijn van de Raad betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen ten uitvoer legt of wetgeving van de Europese Unie die deze richtlijn vervangt.

Een begunstigde die in een derde land is gevestigd, moet gelijkwaardige nationale voorschriften op auditgebied naleven.

BEWIJSSTUKKEN

Voor zover noodzakelijk moeten leesbare kopieën (niet de originelen) van de bewijsstukken worden toegezonden. Indien er twijfels zijn over een specifiek punt kan het Agentschap verzoeken alle bewijsstukken door te sturen.

Het indienen van de vereiste bewijsstukken maakt onlosmakelijk deel uit van de verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst en het niet indienen van een of meer documenten kan leiden tot een verzoek tot terugbetaling van de desbetreffende uitgaven.

Kopieën van de contracten voor uitbesteding en van de facturen van meer dan 25 000 EUR moeten met het eindverslag worden meegestuurd.

Voor iedere aankoop van uitrusting of van diensten van meer dan 25 000 EUR moet van ten minste drie leveranciers een prijsopgave worden verkregen, ongeacht het begrotingsonderdeel.

BIJLAGE II – VERSPREIDING EN BENUTTING VAN RESULTATEN

Praktische leidraad voor begunstigden

Inleiding

Activiteiten met het oog op de verspreiding en benutting van resultaten vestigen de aandacht op de werkzaamheden die als onderdeel van het Erasmus+-project werden uitgevoerd. Door resultaten, nuttige ervaringen en bevindingen te delen buiten het werkkterrein van de deelnemende organisaties, kunnen door de EU gefinancierde werkzaamheden ten goede komen aan een breder publiek. Een en ander is ook bevorderlijk voor de inspanningen die de organisatie heeft geleverd om de doelstellingen van het Erasmus+-programma te verwezenlijken, waarbij het fundamentele belang van verbanden tussen het programma en de beleidsontwikkeling wordt onderstreept. Elk project dat door het programma wordt ondersteund, brengt de in het programma vastgestelde algemene doelstellingen dichterbij en is een stap voorwaarts in het proces ter verbetering en modernisering van onderwijs-, opleidings- en jeugdwerkstelsels.

Verspreidingsactiviteiten verschillen van project tot project; het is van belang na te gaan welke verspreidingsactiviteiten het meest geschikt zijn voor elke deelnemende organisatie. Partners van kleinere projecten moeten zorgen voor verspreiding en benutting in verhouding tot de omvang van hun activiteit. Aan verspreidingsactiviteiten voor een mobiliteitsproject worden andere eisen gesteld dan aan een partnerschapsproject. De omvang van verspreidings- en benuttingsactiviteiten neemt toe met de grootte en het strategische belang van het project. Op het ogenblik dat steun wordt aangevraagd, dienen de aanvragers uiteen te zetten wat hun bedoelingen/plannen zijn ten aanzien van verspreidings- en benuttingsactiviteiten. Wordt hun aanvraag aanvaard, dan zijn ze ook verplicht die gestand te doen.

- In **deel 1** wordt een aantal belangrijke termen gedefinieerd en uitgelegd wat er kan worden bereikt door de verspreiding en benutting van resultaten en hoe deze activiteiten kunnen bijdragen aan de verwezenlijking van de algemene projectdoelstellingen.
- **Deel 2** geeft een overzicht van de vereisten waaraan de begunstigden van Erasmus+-subsidies moeten voldoen met betrekking tot de verspreiding en benutting van resultaten.

1. VERSPREIDING EN BENUTTING VAN PROJECTRESULTATEN: WIE, WAT, WAAR, WAAROM, WANNEER EN HOE

WAT WORDT VERSTAAN ONDER VERSPREIDING EN BENUTTING?

Verspreiding is een gepland proces om informatie over de resultaten van programma's en initiatieven aan belangrijke actoren door te geven. Verspreiding vindt plaats naarmate en wanneer de resultaten van programma's en initiatieven beschikbaar worden gesteld. Met betrekking tot het Erasmus+-programma houdt dit in dat op een zo groot mogelijke schaal ruchtbaarheid wordt gegeven aan de successen en resultaten van het project. Wanneer anderen bewust worden gemaakt van het project, kan dit in de toekomst ook effect hebben op andere organisaties. Bovendien kan de organisatie die het project uitvoert zich daardoor beter profileren. Om resultaten doeltreffend te verspreiden, is het zaak om vanaf het begin van het project een passende procedure vast te stellen. Daarin moet duidelijk worden gemaakt waarom de resultaten worden verspreid, welke resultaten worden verspreid en aan wie, hoe, wanneer en waar dat gebeurt, zowel tijdens als na de financieringsperiode.

Benutting is enerzijds a) een gepland proces waarin de succesvolle resultaten van de programma's en initiatieven worden overgebracht naar de relevante beleidsmakers in gereguleerde lokale, regionale, nationale of Europese systemen, en anderzijds b) een gepland proces waarin individuele eindgebruikers ervan worden overtuigd om de resultaten van programma's en initiatieven over te nemen en/of toe te passen. In het kader van Erasmus+ betekent dit het potentieel van de gefinancierde activiteiten maximaliseren zodat de resultaten ook na afloop van het project verder worden toegepast. Opgemerkt zij dat het project wordt uitgevoerd als onderdeel van een internationaal programma met het oog op een leven lang leren en ter ondersteuning van het Europese onderwijs, opleidings-, jeugd- en sportbeleid. De resultaten moeten zodanig worden ontwikkeld dat het mogelijk is ze af te stemmen op de behoeften van anderen; toe te passen op andere terreinen; in stand te houden na afloop van de financieringsperiode of te gebruiken om invloed uit te oefenen op het beleid en de praktijk in de toekomst.

Verspreiding en benutting zijn dus verschillend, maar hangen wel nauw met elkaar samen.

WAT WORDT VERSTAAN ONDER RESULTATEN VAN DE ACTIVITEIT?

Resultaten zijn prestaties van het project dat financiering van de EU heeft ontvangen. Het soort resultaat varieert afhankelijk van het soort project.

Een resultaat is een product of materieel resultaat dat wordt geproduceerd door een gegeven project en dat kan worden gekwantificeerd. Raadpleeg de lijst onder "Wat kan er worden verspreid en benut?" om de categorieën van projectresultaten te bekijken.

Sommige projectresultaten zijn moeilijk te kwantificeren. Een beter bewustzijn is een voorbeeld van een dergelijke prestatie. Dit type resultaten moeten aan de hand van peilingen en tevredenheidsenquêtes worden gemeten.

WAT WORDT VERSTAAN ONDER EFFECT EN DUURZAAMHEID?

Effect is te verstaan als de uitwerking van de uitgevoerde activiteit en de resultaten daarvan op mensen, praktijken, organisaties en systemen. De plannen met betrekking tot de verspreiding en benutting van resultaten helpen het effect van de ontplooiende activiteiten te maximaliseren zodat ze ook de komende jaren invloed hebben op de directe deelnemers en partners. Tevens moet rekening worden gehouden met voordelen voor andere belanghebbenden om het verschil te maken en het project optimaal te laten renderen.

Duurzaamheid is de mate waarin het project in staat is om voort te duren, waarbij de geboekte resultaten ook na afloop van de financieringsperiode bruikbaar blijven. De projectresultaten kunnen zo op lange termijn worden toegepast en benut, eventueel door commercialisering, accreditatie of integratie. Mogelijk zijn niet alle projectonderdelen of resultaten duurzaam; het is ook zaak om verspreiding en benutting te beschouwen als een voortgaand proces dat verder reikt dan de looptijd van het project en zich uitstrekt tot in de toekomst.

WAT ZIJN DE DOELSTELLINGEN VAN VERSPREIDING EN BENUTTING?

Het eerste doel van de verspreiding en benutting bestaat erin de projectresultaten bekend te maken. Het tweede doel is erop gericht een bijdrage te leveren aan het ten uitvoer leggen en uitstippelen van beleid en systemen op nationaal en Europees niveau. De begunstigden moeten zelf methoden ontwikkelen om dit doel te bereiken. Voor elk project dat uit hoofde van het Erasmus+-programma wordt gefinancierd, is het van belang ideeën uit te werken met het oog op de verspreiding en benutting. Niettemin moeten het soort verspreidings- en benuttingsactiviteiten en de intensiteit daarvan in verhouding staan tot en afgestemd zijn op de specifieke behoeften en het soort project. Dit vereist reflectie over de vraag of het gaat om een procesgericht project, dan wel om een project dat beoogt tastbare resultaten op te leveren; of het project op zichzelf staat of deel uitmaakt van een groter initiatief; of het project wordt opgezet door grote of kleine deelnemende organisaties enzovoort. De deelnemende organisaties moeten de doelstellingen van de activiteiten bespreken/plannen en beslissen wat de beste activiteiten en benaderingswijzen zijn. Verder moeten de taken onder de partners worden verdeeld, rekening houdend met de specifieke kenmerken van het project.

Wat gestructureerde samenwerkingsprojecten betreft, zoals strategische partnerschappen, kennisallianties, acties op sportgebied, samenwerkingspartnerschappen en capaciteitsopbouwprojecten, moet een in kwalitatief opzicht hoogwaardig verspreidings- en benuttingsplan voorzien in

meetbare en realistische doelstellingen, een gedetailleerd tijdschema en een planning van de benodigde middelen voor de te ontplooiën activiteiten. Door doelgroepen bij de activiteiten te betrekken, kunnen de projectresultaten optimaal worden benut. Het is van belang vanaf het allereerste begin de juiste strategie uit te stippelen, omdat dit de belangrijkste manier is om beter te communiceren met de doelgroepen. Voor mobiliteitsprojecten is een dergelijke vereiste niet aan de orde. Niettemin wordt de projectorganisatoren verzocht mee te delen welke leerresultaten de deelnemers aan zulke activiteiten hebben behaald. Voorts moeten de projectorganisatoren deelnemers aanmoedigen om de kennis die zij door hun deelname aan de mobiliteitsactiviteit hebben verworven, met anderen te delen. Ten slotte wordt ook verondersteld dat de verspreiding in het kader van het programma de kwaliteit van het programma vergroot door het stimuleren van innovatieve projecten en het uitwisselen van goede praktijken.

Communicatie is een ruimer begrip en betreft ook informatie- en promotieactiviteiten die gericht zijn op bewustmaking en beogen de zichtbaarheid van de projectactiviteiten te vergroten, in aanvulling op de verspreiding en benutting van de projectresultaten. Soms is het echter moeilijk een duidelijk onderscheid te maken tussen beide terreinen. Om deze reden kan het plannen van een algeheel strategisch kader dat beide gebieden bestrijkt een efficiëntere manier zijn om de beschikbare middelen optimaal te benutten. Activiteiten met het oog op de verspreiding en benutting van resultaten moeten een wezenlijk onderdeel vormen van alle communicatieactiviteiten die plaatsvinden gedurende de looptijd van het project.

WAAROM IS HET VAN BELANG PROJECTRESULTATEN TE DELEN? WAT ZIJN DE RUIMERE VOORDELEN?

Het is van belang de nodige tijd te besteden aan de ontwikkeling van een alomvattend verspreidings- en benuttingsplan: niet alleen de begunstigde, maar ook diens partners zijn daarbij gebaat. Verspreidings- en benuttingsactiviteiten stellen de organisatie niet alleen in staat zich beter te profileren, maar bieden vaak ook nieuwe mogelijkheden om het project uit te breiden en de resultaten ervan te verruimen of in de toekomst nieuwe partnerschappen op te zetten. Een geslaagde verspreiding en benutting kan ook bevorderlijk zijn voor de externe erkenning van de uitgevoerde werkzaamheden, waardoor de waardering voor het project nog toeneemt. Door de resultaten te delen, kunnen de activiteiten en ervaringen in het kader van het Erasmus+-programma ook anderen ten goede komen. Projectresultaten kunnen een voorbeeldfunctie vervullen en anderen tot navolging bewegen door duidelijk te maken wat met het programma kan worden bereikt.

Met de verspreiding en benutting van projectresultaten kan ook een bijdrage worden geleverd aan het uitstippelen van het beleid en de praktijk in de toekomst. De verspreiding en benutting van de resultaten van de door begunstigten uitgevoerde activiteiten dienen een breder doel, namelijk het verbeteren van de stelsels in de Europese Unie. Het effect van het Erasmus+-programma wordt niet alleen gemeten aan de kwaliteit van de projectresultaten, maar ook aan de mate waarin die resultaten ook buiten het projectpartnerschap gekend zijn en worden toegepast. Een doeltreffende verspreiding zorgt ervoor dat zo veel mogelijk potentiële gebruikers worden aangesproken, waardoor de ingezette middelen beter kunnen renderen.

Dankzij de verspreiding en benutting van projectresultaten wordt het publiek zich ook meer bewust van de door het programma geboden kansen en wordt de Europese meerwaarde van de door het Erasmus+-programma ondersteunde activiteiten beklemtoond. Dit kan de publieke perceptie verbeteren en aanmoedigen tot een bredere deelname aan dit nieuwe EU-programma. Het is van essentieel belang na te denken over de doelstellingen van het verspreidings- en benuttingsplan. Die moeten aansluiten op de projectdoelstellingen om te waarborgen dat de toegepaste methoden en benaderingen niet alleen geschikt zijn voor het Erasmus+-project en de daardoor nagestreefde resultaten, maar ook afgestemd zijn op de onderkende doelgroepen. Met de verspreiding en benutting wordt onder meer het volgende nagestreefd:

- bewustmaking;
- breder effect;
- betrokkenheid van belanghebbenden en doelgroepen;
- delen van oplossingen en knowhow;
- invloed op het beleid en de praktijk;
- ontwikkeling van nieuwe partnerschappen.

WAT KAN ER WORDEN VERSPREID EN BENUT?

De volgende stap bestaat erin te bepalen **wat** er moet worden verspreid en benut. Het project kan velerlei resultaten opleveren, zowel concrete (materiële) resultaten als vaardigheden en persoonlijke ervaringen die werden opgedaan door de projectorganisatoren en deelnemers aan de activiteiten (immateriële resultaten).

Materiële resultaten zijn bijvoorbeeld:

- probleemoplossende benaderingen of modellen;
- praktische instrumenten of producten, zoals handboeken, onderwijsprogramma's, instrumenten voor e-learning;
- onderzoeksverslagen of studies;
- gidsen over goede praktijken of casestudy's;
- evaluatieverslagen; erkenningscertificaten; nieuwsbrieven of informatiefolders.

Aanbevolen wordt ervaringen, strategieën, processen enzovoort te documenteren om ze op ruimere schaal te kunnen verspreiden.

Immateriële resultaten zijn bijvoorbeeld:

- door deelnemers, lerenden of personeel verworven kennis en opgedane ervaring;
- verbeterde vaardigheden of prestaties;
- groter cultureel bewustzijn;
- verbeterde taalvaardigheden.

Immateriële resultaten zijn vaak moeilijker te meten. Het gebruik van vraaggesprekken, vragenlijsten, toetsen, observaties of zelfbeoordelingen kan ertoe bijdragen dit soort resultaten te registreren.

WIE ZIJN DE DOELGROEPEN?

Het is van essentieel belang de doelgroepen duidelijk af te bakenen, zowel op verschillende geografische niveaus (op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau) als op het eigen werkterrein van de begunstigde (collega's, lokale autoriteiten, andere organisaties die gelijksoortige activiteiten uitvoeren, netwerken enzovoort). Activiteiten en berichtgeving moeten naar behoren worden toegesneden op doelpubliek en doelgroepen, bijvoorbeeld:

- eindgebruikers van de projectactiviteiten en -resultaten;
- belanghebbenden, deskundigen of praktijkmensen en andere belangstellenden; beleidsmakers op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau;
- pers en media;
- het grote publiek.

De projectplannen moeten voldoende flexibiliteit bieden zodat doelgroepen en andere belanghebbenden in de verschillende fasen van het project betrokken kunnen worden. Op die manier wordt ervoor gezorgd dat het project terdege afgestemd blijft op hun behoeften. Door hun deelname wordt tevens de potentiële waarde van het project beklemtoond en wordt het project onder de aandacht gebracht van andere belangstellenden in heel Europa.

HOE WORDEN RESULTATEN VERSPREID EN BENUT?

Om een zo groot mogelijk publiek te bereiken, wordt aangeraden zo veel mogelijk communicatiemateriaal en projectresultaten in zo veel mogelijk talen te vertalen. Daarbij verdient het aanbeveling alle talen van het partnerschap en het Engels te gebruiken; de vertaalkosten mogen zo nodig in de subsidieaanvraag worden opgenomen.

Resultaten kunnen op velerlei wijzen worden verspreid en benut. Creatieve denkwijzen en nieuwe ideeën om het Erasmus+-project en de daardoor bewerkstelligde resultaten beter te doen uitkomen, worden op prijs gesteld. Begunstigden beschikken daartoe onder meer over de volgende mogelijkheden:

- het platform voor Erasmus+-projectresultaten (zie hieronder);
- websites over projecten/organisaties;
- bijeenkomsten met en bezoeken aan de voornaamste belanghebbenden;

- specifieke discussiemogelijkheden, zoals informatiebijeenkomsten, workshops, (online) seminars, cursussen, tentoonstellingen, demonstraties of intercollegiale toetsing (peer reviews);
- doelgericht schriftelijk materiaal, zoals verslagen, artikelen in de vakpers, nieuwsbrieven, persberichten, folders of brochures;
- audiovisuele media en producten zoals radio, tv, YouTube, Flickr, videoclips, podcasts of apps;
- sociale media;
- publieke evenementen;
- merknamen voor projecten, en logo's; bestaande contacten en netwerken.

In termen van benutting is het belangrijk na te denken over hoe resultaten een verschil kunnen maken voor het project, eindgebruikers, collega's of beleidsmakers. Tot de benuttingsmechanismen behoren:

- positieve effecten op het imago van de deelnemende organisaties;
- beter bewustzijn van een thema, doelstelling of werkgebied;
- verhoogde financiële steun van andere steunverleners of donors;
- grotere invloed op het beleid en de praktijk

WANNEER MOETEN VERSPREIDINGS- EN BENUTTINGSACTIVITEITEN WORDEN UITGEVOERD?

De activiteiten inzake verspreiding en benutting van resultaten vormen een wezenlijk onderdeel van het Erasmus+-project over de volledige looptijd daarvan: vanaf het oorspronkelijke idee van de begunstigde, tijdens het project en zelfs na afloop van de Europese financiering.

In samenspraak met de betrokken partners moet een tijdschema voor de activiteiten worden vastgesteld en moeten de vereiste budgetten en middelen worden toegewezen. In het plan moeten de betrokkenen:

- realistische doelstellingen en termijnen afspreken met de partners om de vorderingen bij te houden;
- de verspreidings- en benuttingsactiviteiten afstemmen op belangrijke projectfasen;
- voldoende flexibiliteit inbouwen om te beantwoorden aan de behoeften van de doelgroep en gelijke tred te houden met ruimere ontwikkelingen in het beleid en de praktijk.

Voorbeelden van activiteiten in de verschillende fasen van de projectcyclus:

VÓÓR aanvang van het project

- opstellen van het verspreidings- en benuttingsplan;
- vaststellen van het verwachte effect en de beoogde resultaten;
- bepalen hoe de verspreidings- en benuttingsactiviteiten worden uitgevoerd en onder wie de resultaten worden verspreid.

TIJDENS het project

- contact opnemen met relevante media, bijvoorbeeld op lokaal of regionaal niveau;
- uitvoeren van periodieke activiteiten, zoals informatiebijeenkomsten, opleiding, demonstraties, intercollegiale toetsing (peer reviews);
- evalueren van het effect op de doelgroepen;
- betrekken van andere belanghebbenden om resultaten over te dragen aan eindgebruikers en toe te passen op nieuwe gebieden/beleidsdomeinen;
- toevoegen van een banner met een link naar de project fiche binnen het Erasmus+ Project Platform op de website van het project.

BIJ DE EINDRAPPORTAGE

- de definitieve projectresultaten, alsmede een bijgewerkte projectbeschrijving uploaden naar het platform voor Erasmus+-projectresultaten.

NA het project

- voortzetten van verspreidingsactiviteiten (zoals hierboven aangegeven);
- uitwerken van ideeën met het oog op toekomstige samenwerking;
- evalueren van prestaties en effecten;
- contact opnemen met relevante media;
- waar nodig contact opnemen met beleidsmakers;
- samenwerken met de Europese Commissie door nuttige ideeën inzake verspreiding en benutting aan te reiken.

HOE WORDT HET SUCCES BEOORDEELD?

De effectbeoordeling vormt een essentieel onderdeel van het proces en bestaat erin de verwezenlijkingen te evalueren en aanbevelingen voor verbeteracties in de toekomst te formuleren. Er kunnen indicatoren worden gebruikt om de vooruitgang bij het verwezenlijken van de doelstellingen te meten. Die indicatoren vormen bruikbare aanwijzingen om de prestaties te meten. Er bestaan niet alleen kwantitatieve indicatoren, die in cijfers en percentages worden uitgedrukt, maar ook kwalitatieve indicatoren, die betrekking hebben op de kwaliteit van deelname en ervaring. Vragenlijsten, vraaggesprekken, observaties en evaluaties kunnen ook worden gebruikt om het effect te meten. De indicatoren voor de verschillende projectactiviteiten moeten bij aanvang van het project worden vastgesteld en moeten deel uitmaken van het algemene verspreidingsplan.

Enkele voorbeelden:

- feiten en cijfers over de website van projectorganisatoren (updates, aantal bezoekers, geraadpleegde rubrieken, kruisverwijzingen);
- aantal bijeenkomsten met de voornaamste belanghebbenden;
- aantal deelnemers aan discussie- en informatiebijeenkomsten (workshops, seminars, intercollegiale toetsing (peer reviews); follow-upmaatregelen;
- vervaardigen en in omloop brengen van producten;
- verslaggeving in de media (artikelen in de vakpers, nieuwsbrieven, persberichten, interviews enzovoort);
- zichtbaarheid in de sociale media en aantrekkelijkheid van de website;
- deelname aan publieke evenementen;
- banden met bestaande netwerken en transnationale partners; overdracht van informatie en knowhow;
- effect op beleidsmaatregelen op regionaal, nationaal en Europees niveau;
- feedback van eindgebruikers, andere belanghebbenden, collega's, beleidsmakers

2. VEREISTEN INZAKE VERSPREIDING EN BENUTTING

ALGEMENE KWALITATIEVE VEREISTEN

Afhankelijk van de actie moeten aanvragers van financiële steun uit hoofde van het Erasmus+programma naar behoren rekening houden met verspreidings- en benuttingsactiviteiten, zowel in de aanvraagfase als tijdens en na de activiteit. Dit deel bevat een overzicht van de basisvereisten die zijn vastgesteld in de officiële documentatie van het Erasmus+-programma.

Een van de toekenningscriteria op grond waarvan de steunaanvraag wordt beoordeeld, betreft de verspreiding en benutting van resultaten. Afhankelijk van het soort project wordt dit criterium anders meegewogen in de beoordeling van de aanvraag.

- Voor mobiliteitsprojecten moet in het aanvraagformulier een lijst met geplande verspreidingsactiviteiten worden opgenomen met vermelding van de potentiële doelgroepen.
- Voor samenwerkingsprojecten moet voor nadere beoordeling een gedetailleerd en uitgebreid plan worden opgenomen met een beschrijving van de doelstellingen, instrumenten en resultaten. De uitvoeringsverantwoordelijkheid moet worden gedeeld onder alle partners. Niettemin is er doorgaans één partner die de verantwoordelijkheid op zich neemt voor de coördinatie inzake verspreiding en benutting van het algehele project. Elke partner wordt betrokken bij deze activiteiten in overeenstemming met de projectspecifieke behoeftebepaling en taakverdeling.

Voor alle soorten projecten moet in de eindfase over de uitgevoerde activiteiten verslag worden uitgebracht met het doel de resultaten binnen en buiten de deelnemende organisaties te delen.

ZICHTBAARHEID VAN DE EUROPESE UNIE EN HET ERASMUS+-PROGRAMMA

De begunstigden gebruiken te allen tijde het Europese embleem (de "EU-vlag") en de volledig uitgeschreven naam van de Europese Unie in al hun communicatie- en promotiemateriaal. De EUfinanciering uit hoofde van het Erasmus+-programma wordt bij voorkeur bekendgemaakt door naast het EU-embleem "Medegefinancierd door het Erasmus+-programma van de Europese Unie" te vermelden.

Voorbeelden van de erkenning van financiering door de EU en vertalingen van de tekst kunt u vinden op: http://eacea.ec.europa.eu/about-eacea/visual-identity_en.

De naam 'Erasmus+' wordt niet vertaald.

Richtsnoren voor begunstigden over het gebruik van het EU-embleem in het kader van EUprogramma's zijn te vinden op: http://ec.europa.eu/dgs/Communication/Services/visual_identity/PDF/use-emblem_nl.PDF

GEbruik VAN HET PLATFORM VOOR ERASMUS+-PROJECTRESULTATEN

Er is een platform voor Erasmus+-projectresultaten opgezet om een uitgebreid overzicht te geven van de in het kader van het programma gefinancierde projecten en de aandacht te vestigen op voorbeelden van goede praktijken en succesverhalen. Op dit platform worden ook de producten, resultaten en intellectuele prestaties bekendgemaakt die voortvloeien uit de gefinancierde projecten.

Voorbeelden van goede praktijken worden jaarlijks geselecteerd door elk nationaal agentschap en door het Uitvoerend Agentschap. Succesverhalen worden op centraal niveau door DG EAC geselecteerd uit de voorbeelden van goede praktijken.

Het platform voor Erasmus+-projectresultaten dient verschillende doeleinden:

- transparantie, omdat het een uitgebreid overzicht biedt van alle projecten die worden gefinancierd in het kader van het programma (inclusief projectsamenvattingen, financieringscijfers, URL's enzovoort);
- verantwoording, omdat het eindgebruikers en praktijkmensen toegang biedt tot projectresultaten;
- inspiratie, omdat het de aandacht vestigt op goede praktijken en succesverhalen van de begunstigden van het Erasmus+-programma die jaarlijks op nationaal en Europees niveau worden geselecteerd.

Voor de meeste Erasmus+-projecten moeten de begunstigden in de aanvraagfase een samenvatting in het Engels geven waarin ze hun project nader omschrijven.

De projectsamenvatting dient als beschrijving voor het grote publiek en is daarom van bijzonder groot belang. Daarom moet die samenvatting in duidelijke taal en een heldere stijl worden geschreven zodat de projectinhoud snel te begrijpen is, ook voor buitenstaanders.

De volgende elementen moeten deel uitmaken van de samenvatting: situering/achtergrond van het project; projectdoelstellingen; aantal deelnemers en profiel daarvan; beschrijving van activiteiten; uitvoeringsmethoden van het project; beknopte toelichting van de beoogde resultaten en het nagestreefde effect en de mogelijke voordelen op langere termijn.

Het platform voor Erasmus+-projectresultaten is beschikbaar op: <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>

BIJLAGE III – VERKLARENDE TERMENLIJST

Aanvrager	Een deelnemende organisatie of informele groep die een subsidieaanvraag indient. Aanvragers kunnen individueel of namens andere organisaties die bij het project betrokken zijn, financiële steun aanvragen. In het laatste geval wordt de aanvrager gelijkgesteld met de coördinator.
Accreditatie	Een procedure ter waarborging dat de organisaties die financiële steun willen krijgen voor een onder het Erasmus+-programma vallende actie zich houden aan een reeks kwaliteitsnormen of vereisten die de Europese Commissie voor die specifieke actie heeft vastgesteld. Afhankelijk van het soort actie of het land waar de aanvragende organisatie gevestigd is, wordt de accreditatie uitgevoerd door het Uitvoerend Agentschap of een nationaal agentschap. De accreditatieprocedure geldt voor organisaties die willen deelnemen aan projecten (met inbegrip van mobiliteitsprojecten) voor hoger onderwijs.
Actie	Een onderdeel of maatregel van het Erasmus+-programma. Voorbeelden van acties: strategische partnerschappen op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken, gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus, allianties voor bedrijfstakspecifieke vaardigheden enzovoort.
Activiteit	Een reeks als onderdeel van een project uitgevoerde taken. Er bestaan verschillende soorten activiteiten (mobiliteitsactiviteiten, samenwerkingsactiviteiten enzovoort). In het kader van Jean Monnet komt een activiteit overeen met een actie (zie definitie hierboven).
Basisvaardigheden	Taalvaardigheid, wiskunde, exacte wetenschappen en technologie; deze vaardigheden zijn opgenomen in de kerncompetenties.
Bedrijf	Een rechtspersoon die is opgericht naar burgerlijk recht of handelsrecht, met inbegrip van coöperatieve verenigingen of vennootschappen, en elke andere publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoon, met uitzondering van rechtspersonen zonder winstoogmerk.
Begeleider	Volgens de algemene definitie die van toepassing is op alle gebieden van onderwijs, opleiding en jeugdzaken, is een begeleider degene die deelnemers – zowel lerenden als personeel/jeugdwerkers – met specifieke behoeften (d.w.z. met beperkingen) vergezelt bij een mobiliteitsactiviteit om hun bescherming te waarborgen en om ondersteuning en extra bijstand te bieden. Daarnaast, in het geval van <ul style="list-style-type: none"> ▪ lerenden van beroepsonderwijs en –opleiding in het kader van kernactie 1, ▪ mobiliteit van korte of lange duur van leerlingen en gemengde mobiliteit van jongeren in het kader van kernactie 2, ▪ dialoogprojecten voor jongeren, kan een begeleider bovendien ook de volwassene zijn die één of meer lerenden van beroepsonderwijs en -opleiding, leerlingen of jongeren (in het bijzonder minderjarigen of jongeren met weinig ervaring in het buitenland) vergezelt om tijdens de mobiliteitservaring hun bescherming en veiligheid te waarborgen en hun leerproces te bevorderen.
Begunstigde	Zodra het project is geselecteerd, wordt de aanvrager de begunstigde van een Erasmus+-subsidie. De begunstigde ondertekent een subsidieovereenkomst met, of wordt in kennis gesteld van een subsidiebesluit door het nationale agentschap of het Uitvoerend Agentschap dat het project heeft geselecteerd. Werd de aanvraag ingediend namens andere deelnemende organisaties, dan kunnen de partners mede-begunstigden van de subsidie worden.
Beroepsonderwijs en -opleiding	Onderwijs en opleiding met als doel mensen de kennis, knowhow, vaardigheden en/of competenties bij te brengen die vereist zijn voor bepaalde beroepen of meer in het algemeen op de arbeidsmarkt. Uit hoofde van Erasmus+ zijn projecten voor initieel en postinitieel beroepsonderwijs subsidiabel in het kader van de acties voor beroepsonderwijs en opleiding.
Beroepsprofiel	Het geheel aan vaardigheden, competenties, kennis en kwalificaties dat doorgaans relevant is voor een specifiek beroep.
Breedtesport	Georganiseerde sport die op lokaal niveau door amateursporters wordt beoefend en voor iedereen toegankelijk is.
Certificaat	In het kader van het Erasmus+-programma een document dat wordt afgegeven aan iemand die, voor zover van toepassing, een leeractiviteit heeft voltooid op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken. Dit document bevestigt de deelname aan de activiteit en in voorkomend geval de daarbij behaalde leerresultaten.
Consortium	Twee of meer deelnemende organisaties die als team samenwerken met het oog op de voorbereiding, uitvoering en follow-up van een project of een activiteit in projectverband. Een consortium kan nationaal (dat wil zeggen met deelname van organisaties die in hetzelfde land gevestigd zijn) of internationaal (met deelname van organisaties uit verschillende landen) van opzet zijn.

Coördinator/coördinerende organisatie	Een deelnemende organisatie die een Erasmus+-subsidie aanvraagt namens een consortium van partnerorganisaties.
Deelnemende organisaties	Elke organisatie of informele groep jongeren die betrokken is bij de uitvoering van een Erasmus+-project. Afhankelijk van hun rol in het project kunnen deelnemende organisaties aanvragers of partners zijn (ook mede-aanvragers genoemd wanneer ze worden geïdentificeerd op het ogenblik dat de subsidieaanvraag wordt ingediend). Komt het project in aanmerking voor financiële steun, dan worden de aanvragers de begunstigen en kunnen de partners medebegunstigen worden wanneer het project wordt gefinancierd via een overeenkomst met meerdere begunstigen.
Deelnemers	In het kader van het Erasmus+-programma, de personen die volledig betrokken zijn bij een project en die, in sommige gevallen, een deel van de EU-subsidie ontvangen ter dekking van de kosten voor hun deelname (met name de reis- en verblijfkosten). In het kader van bepaalde programma-acties, met name strategische partnerschappen, moet deze categorie deelnemers (directe deelnemers) worden onderscheiden van andere personen, die onrechtstreeks betrokken zijn bij het project (bijvoorbeeld de doelgroepen).
Derde cyclus	Het niveau van de derde cyclus in het kwalificatiekader voor de Europese hogeronderwijsruimte, zoals door de ministers voor hoger onderwijs in het kader van het Bolognaproces overeengekomen in Bergen in mei 2005. De descriptor van de derde cyclus van het kwalificatiekader voor de Europese hogeronderwijsruimte komen overeen met de leerresultaten van niveau 8 in het EQF.
Dialogomechanismen	Dialogo met jongeren en jeugdorganisaties en beleidsmakers die een forum biedt voor permanent gezamenlijk overleg over de prioriteiten, de uitvoering en de follow-up van de Europese samenwerking in jeugdzaken.
Diplomasupplement	Een bijlage bij het officiële kwalificatiebewijs, die meer gedetailleerde informatie over de voltooide opleiding wil bieden in een overeengekomen formaat en die internationaal wordt erkend. Een document dat een hogeronderwijsdiploma vergezelt en waarin een gestandaardiseerde beschrijving is opgenomen van de aard, het niveau, de context, de inhoud en de status van de door de houder voltooide studies. Dit supplement wordt opgesteld door instellingen voor hoger onderwijs in overeenstemming met de normen die zijn overeengekomen door de Europese Commissie, de Raad van Europa en Unesco. Het diplomasupplement maakt deel uit van Europass (zie hieronder). In het kader van een internationaal gezamenlijk studieprogramma verdient het aanbeveling een "gezamenlijk diplomasupplement" af te geven dat het volledige studieprogramma bestrijkt en dat wordt goedgekeurd door alle universiteiten die de graad toekennen.
Dubbele graad/meervoudige graad	Een studieprogramma aangeboden door ten minste twee (dubbele graad) of meer (meervoudige graad) instellingen voor hoger onderwijs waarbij de student na afronding van het studieprogramma van elk van de deelnemende instellingen een apart diploma ontvangt.
Dubbele loopbaan	Het combineren van een sportopleiding op hoog niveau met algemeen onderwijs of werk.
ECHÉ (Erasmus-handvest voor hoger onderwijs)	Een door de Europese Commissie toegekende accreditatie die instellingen voor hoger onderwijs uit programmalanden de mogelijkheid biedt in aanmerking te komen om financiële steun aan te vragen voor en deel te nemen aan onder het Erasmus+-programma vallende leer- en samenwerkingsactiviteiten. Het handvest schetst de fundamentele beginselen waaraan een instelling zich dient te houden bij het organiseren en ten uitvoer leggen van in kwalitatief opzicht hoogwaardige mobiliteit en samenwerking, en bepaalt de vereisten waaraan zij verklaren te zullen voldoen om de hoge kwaliteit van hun dienstverlening en procedures te waarborgen alsook om betrouwbare en transparante informatie te verstrekken.
ECTS (Europees studiepuntenoverdrachtsysteem)	Een systeem voor het verzamelen en overdragen van studiepunten, dat op de lerenden is afgestemd en gebaseerd is op transparantie van leer- en onderwijsprocessen en van beoordelingsprocedures. Het doel is om planning, levering en evaluatie van studieprogramma's en leerlingmobiliteit te bevorderen via de erkenning van kwalificaties en leerperiodes. Een systeem dat dient als hulpmiddel voor het ontwikkelen, beschrijven en aanbieden van studieprogramma's en het toekennen van hogeronderwijskwalificaties. Het gebruik van het ECTS, in combinatie met op leerresultaten gebaseerde kwalificatiekaders, maakt studieprogramma's en kwalificaties transparanter en vereenvoudigt de erkenning van kwalificaties.
ECVET (Europees puntenoverdrachtsysteem voor beroepsonderwijs en opleiding)	Een systeem ter bevordering van de validering, erkenning en verzameling van werkgerelateerde vaardigheden en kennis verworven tijdens een verblijf in een ander land of in verschillende situaties. Het doel van het ECVET is de verenigbaarheid te verbeteren tussen de verschillende stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding in heel Europa en de daarmee samenhangende kwalificaties. Het ECVET moet een technisch kader tot stand brengen waarin de kwalificaties worden beschreven in termen van eenheden van leerresultaten, en voorziet in procedures voor beoordeling, overdracht, verzameling en erkenning.
Een leven lang leren	Alle vormen van algemeen vormend onderwijs, beroepsonderwijs en beroepsopleidingen, niet-formeel leren en informeel leren die gedurende het gehele leven plaatsvinden en die op persoonlijk vlak, voor het leven als burger, cultureel of sociaal gezien en/of vanuit het oogpunt van de arbeidsmarkt tot meer kennis, vaardigheden en competenties of meer maatschappelijke participatie leiden, inclusief de verlening van begeleiding en advies.
EQAVET (Europees referentiekader voor)	Een referentie-instrument voor beleidsmakers, gebaseerd op een kwaliteitscyclus in vier stappen (vaststelling van doelen en planning, uitvoering, evaluatie en herziening). Dit referentiekader houdt rekening met de autonomie van

kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en opleiding)	de nationale autoriteiten en wordt op vrijwillige basis gebruikt door overheidsinstanties en andere organen die zich bezighouden met kwaliteitsborging.
EQF (Europees kwalificatiekader)	Een gemeenschappelijk Europees referentie-instrument waarmee de vertaalslag tussen verschillende onderwijs- en opleidingsstelsels en bijbehorende kwalificatieniveaus kan worden gemaakt. Het EQF heeft ten doel de transparantie, vergelijkbaarheid en overdraagbaarheid van kwalificaties in heel Europa te bevorderen, de mobiliteit van werknemers en lerenden te stimuleren en een leven lang leren te vergemakkelijken, zoals bepaald in Aanbeveling 2008/C 111/01 van het Europees Parlement en de Raad.
ESCO (meertalige classificatie van voor de arbeidsmarkt, de onderwijs- en opleidingssector in Europese de EU)	Een classificatie in 25 Europese talen, die de vaardigheden en competenties, kwalificaties en beroepen met relevantie voor de arbeidsmarkt, de onderwijs- en opleidingssector in de EU identificeert en in categorieën indeelt. In deze classificatie staan beroepsprofielen die het verband aangeven tussen beroepen, vaardigheden, competenties en kwalificaties. Het ESCO is ontwikkeld in een open ITformaat en kan gratis door iedereen worden geraadpleegd.
Europass	Europass is een portfolio van vijf verschillende documenten en een elektronische map waarin beschrijvingen zijn opgenomen van de algehele leerresultaten, officiële kwalificaties, werkervaring, vaardigheden en competenties die de houder mettertijd heeft opgedaan. Deze documenten zijn: het Europass-cv, het Europass-diplomasupplement, het Europass-certificaatsupplement, het Europassmobiliteitsdocument en het taalportfolio. Europass bevat ook het Europees vaardighedenpaspoort, een gebruiksvriendelijke elektronische map die de houder helpt een persoonlijke, modulaire inventaris van de door hem of haar verworven vaardigheden en kwalificaties samen te stellen. Het doel van Europass is de mobiliteit te bevorderen en de vooruitzichten inzake werkgelegenheid en een leven lang leren in Europa te verbeteren.
Europees ontwikkelingsplan	Een document voor organisaties voor beroepsonderwijs en –opleiding, schoolonderwijs en volwassenenonderwijs waarin wordt uiteengezet welke behoeften de instelling/organisatie heeft inzake kwaliteitsontwikkeling en internationalisering, en hoe de geplande Europese activiteiten daarin zullen voorzien. Het Europese ontwikkelingsplan maakt deel uit van het aanvraagformulier voor scholen en organisaties voor volwassenenonderwijs die in het kader van kernactie 1 financiële steun aanvragen voor de leermobiliteit van personeel.
Europese jeugd-ngo	Een ngo die: 1) opereert via een formeel erkende structuur en die samengesteld is uit a) een Europees orgaan/secretariaat (de aanvrager) dat op de indieningsdatum van de steunaanvraag ten minste één jaar wettelijk gevestigd is in een programmaland, en b) nationale organisaties/afdelingen in ten minste twaalf programmalanden die een statutaire band hebben met het Europese orgaan/secretariaat; 2) actief is op het gebied van jeugdzaken en activiteiten ontplooit ter ondersteuning van de uitvoering van de onder de EU-jeugdstrategie vallende acties; 3) jongeren laat deelnemen aan het beheer en bestuur van de organisatie.
Gecombineerd afstands- en contactonderwijs ("Blendedlearning")	Studievorm waarbij uiteenlopende vormen van leren worden gecombineerd. Verwijst vaak meer in het bijzonder naar opleidingen waarin traditioneel contactonderwijs (in de vorm van workshops of seminars) wordt gecombineerd met afstandsonderwijs met behulp van onlinetechnologie (zoals internet, televisie, telefonische vergaderingen).
Gelieerde entiteit	De volgende entiteiten kunnen als gelieerde entiteiten worden beschouwd (in overeenstemming met artikel 187 van het Financieel Reglement): <ul style="list-style-type: none"> ▪ Juridische entiteiten die een juridische of kapitaalband hebben met begunstigen; deze band is niet beperkt tot de actie en is niet uitsluitend met het oog op de uitvoering ervan tot stand gekomen; ▪ meerdere entiteiten die aan de criteria voor toekenning van een subsidie voldoen en samen één entiteit vormen, mogen als de enige begunstigde worden behandeld, ook wanneer de entiteit speciaal is opgericht met als doel de door de subsidie te financieren actie uit te voeren. De gelieerde entiteiten moeten voldoen aan de criteria voor subsidiabiliteit en niet-uitsluiting en, indien van toepassing, ook aan de selectiecriteria voor aanvragers.
Gezamenlijke graad	Een enkel diploma dat aan een student wordt toegekend na afronding van een gezamenlijk programma. De gezamenlijke graad moet door de bevoegde autoriteiten van de deelnemende instellingen (twee of meer) worden ondertekend en officieel worden erkend in de landen waar die deelnemende instellingen gevestigd zijn.
Gezamenlijke programma 's	Hogeronderwijsprogramma's voor studie- of onderzoeksdoeleinden die gezamenlijk worden uitgewerkt en aangeboden en die volledig worden erkend door twee of meer instellingen voor hoger onderwijs. Aan gezamenlijke programma's kan uitvoering worden gegeven op elk niveau van hoger onderwijs, dat wil zeggen op bachelor-, master- of doctoraatsniveau. Gezamenlijke programma's kunnen nationaal van opzet zijn (wanneer alle betrokken universiteiten in hetzelfde land gevestigd zijn), maar ook transnationaal/internationaal (wanneer ten minste twee verschillende landen vertegenwoordigd zijn in de betrokken instellingen voor hoger onderwijs).
Groepen jongeren die actief zijn in met rechtspersonen (organisaties, instellingen enzovoort) en het jeugdwerk,	Een groep van ten minste vier jongeren die naar het toepasselijke nationale recht geen rechtspersoonlijkheid heeft, mits de vertegenwoordigers van die groep bevoegd zijn namens hen juridische verbintenissen aan te gaan. Deze groepen jongeren kunnen aanvragers en partners zijn voor sommige onder het Erasmus+-programma vallende acties. Eenvoudigheidshalve worden zij in deze gids gelijkgesteld staan zij op gelijke voet met de aan het

maar nietnoodzakelijkerwijs in het kader van een jeugdorganisatie (ook informele groepen jongeren genoemd)	Erasmus+programma deelnemende organisaties voor de actie waaraan zij kunnen deelnemen. De groep moet uit ten minste vier jongeren bestaan en hun leeftijd moet vallen binnen de leeftijdscategorie van de jongeren in het programma (13-30). In uitzonderlijke gevallen en indien alle jongeren minderjarig zijn, kan de groep door een volwassene worden vertegenwoordigd. Hierdoor kan een groep jongeren (wanneer alle jongeren minderjarig zijn) een aanvraag indienen met behulp van een jeugdwerker/begeleider.
Groepsleider	Bij mobiliteitsprojecten voor jongeren, een volwassene die de jongeren vergezelt tijdens hun deelname aan een uitwisseling van jongeren om hun leerproces te bevorderen (Youthpass) en hun bescherming en veiligheid te waarborgen.
Indieningstermijn (voor de aanvraag)	De uiterste datum waarop de aanvraag moet worden ingediend bij het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap om in aanmerking te worden genomen.
Informeel leren	Leren dat voortvloeit uit dagelijkse bezigheden in verband met werk, gezinsleven of vrijetijdsbesteding dat niet georganiseerd of gestructureerd is in termen van doelen, tijd of leerondersteuning; het kan vanuit het gezichtspunt van de leerling onbedoeld zijn.
Informele groepen jongeren	Zie hierboven de definitie van "Groepen jongeren die actief zijn in het jeugdwerk, maar niet noodzakelijkerwijs in het kader van een jeugdorganisatie".
Instelling voor hoger onderwijs	Elke soort instelling voor hoger onderwijs die, overeenkomstig het nationale recht of de nationale praktijk, opleidt voor erkende graden of andere erkende kwalificaties op tertiair niveau, ongeacht de naam die dergelijke instellingen dragen, of elke instelling die, overeenkomstig het nationale recht of de nationale praktijk, beroepsopleiding of -opleidingen op tertiair niveau verzorgt.
Instrumenten van de Unie voor transparantie en erkenning	Instrumenten die belanghebbenden in de hele Unie helpen om leerresultaten en kwalificaties te begrijpen, op waarde te schatten en indien gepast te erkennen.
Internationaal	In verband met het Erasmus+-programma betrekking hebbend op een actie waarbij ten minste één programmaland en ten minste één partnerland betrokken zijn.
Jeugdactiviteit	Een buitenschoolse activiteit (zoals uitwisseling van jongeren, vrijwilligerswerk of jongerenopleiding) die, individueel of in groepsverband, met name via jeugdorganisaties, wordt uitgeoefend door een jongere en gekenmerkt is door een niet-formele leerbenadering.
Jeugdwerker	Een persoon die beroepsmatig of op vrijwillige basis betrokken is bij niet-formeel leren en jongeren begeleidt bij hun persoonlijke sociaalpedagogische en beroepsontwikkeling.
Job Shadowing (praktische leerervaring)	Een verblijf van korte duur voor opleidingsdoeleinden bij een partnerorganisatie in een ander land, dat erin bestaat het dagelijks werk van praktijkmensen in de ontvangende organisatie te volgen, goede praktijken uit te wisselen, vaardigheden en kennis te verwerven en/of langdurige partnerschappen op te zetten via participatieve observatie.
Jongeren	In verband met het Erasmus+-programma, personen met een leeftijd tussen 13 en 30 jaar.
Kansarmen	Personen die kampen met belemmeringen die hen ervan weerhouden daadwerkelijk toegang te krijgen tot voorzieningen voor onderwijs, opleiding en jeugdwerk. Het begrip kansarmen wordt meer in detail gedefinieerd in deel A van deze gids, onder "Rechtvaardigheid en inclusie".
Kerncompetenties	De fundamentele kennis, vaardigheden en attitudes die elk individu nodig heeft voor zijn zelfontplooiing en ontwikkeling, actief burgerschap, sociale integratie en zijn werk, zoals weergegeven in Aanbeveling 2006/962/EG van het Europees Parlement en de Raad.
KMO's (kleine en middelgrote ondernemingen, midden- en kleinbedrijf)	Ondernemingen (zie definitie) waar minder dan 250 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet 50 miljoen EUR niet overschrijdt, en/of het jaarlijkse balanstotaal 43 miljoen EUR niet overschrijdt.
Kwalificatie	Een formeel resultaat van een beoordelings- en validatieprocedure, die wordt verworven wanneer een bevoegde instantie bepaalt dat de leerresultaten die een individu heeft bereikt, aan bepaalde normen voldoen.
Kwalificaties van de korte cyclus (hoger onderwijs van de korte cyclus)	Maakt in de meeste landen deel uit van de eerste cyclus in het kwalificatiekader voor de Europese hogeronderwijsruimte (ISCED niveau 5). Dit onderwijs komt in de nationale context doorgaans overeen met circa 120 ECTS-studiepunten en leidt tot een kwalificatie die wordt erkend op een lager niveau dan de graad na de eerste cyclus. Sommige programma's duren langer dan drie jaar, maar zij leveren doorgaans niet meer dan 180 ECTSstudiepunten op. In de meeste landen kunnen studenten het grootste deel van de in de korte cyclus behaalde studiepunten gebruiken om door te stromen naar opleidingen waarvoor een graad wordt toegekend. De descriptor van de korte cyclus komen overeen met de leerresultaten van niveau 5 in het EQF.
Leermobilititeit	Het zich fysiek naar een ander land dan het land van verblijf begeven om er te studeren, een opleiding te volgen of niet-formeel of informeel te leren; dit kan de vorm aannemen van een stage, leerwerkplaats, uitwisseling van jongeren, lesgeven of deelname aan een activiteit op het gebied van beroepsontwikkeling en het kan voorbereidende activiteiten zoals het leren van de taal van het gastland omvatten, alsook activiteiten inzake uitzenden, ontvangen en follow-up.

Leerresultaten	Beschrijvingen van hetgeen een lerende weet, begrijpt en kan doen na de voltooiing van een leerproces; leerresultaten worden gedefinieerd in termen van kennis, vaardigheden en competenties.
Leerwerkplaats (leerling)	Een vorm van initieel beroepsonderwijs, waarbij een opleiding in een bedrijf (perioden van praktische werkervaring op een werkplek) formeel wordt gecombineerd en afgewisseld met schoolonderwijs (perioden van theoretisch/praktisch onderwijs in een school of opleidingscentrum) en waarvan de succesvolle voltooiing wordt bekroond met een nationaal erkende kwalificatie voor initieel beroepsonderwijs.
Leren op de werkplek	Studievorm waarbij kennis, vaardigheden en competenties worden verworven door het verrichten van — en reflecteren over — opdrachten in een beroepsomgeving, op de werkplek (bijvoorbeeld met afwisselende perioden op school en in de praktijk) of in een instelling voor beroepsonderwijs en opleiding
Lerende volwassene	Iemand die, na het initiële onderwijs te hebben voltooid of stopgezet, een vorm van postinitieel onderwijs of permanente vorming volgt (formeel, niet-formeel of informeel leren), met uitzondering van leerkrachten/opleiders van schoolonderwijs en beroepsonderwijs en -opleiding.
Maand	In het kader van het Erasmus+-programma wordt een maand voor de berekening van de subsidies gelijkgesteld met 30 dagen.
Medefinanciering	Het medefinancieringsbeginsel houdt in dat de kosten van een door de EU ondersteund project deels voor rekening zijn van de begunstigde, of worden gedekt door andere externe bijdragen dan de EU-subsidie.
Mobiliteits-/studieovereenkomst	Overeenkomst tussen de uitzendende/ontvangende organisatie en de deelnemers, waarin de doelstellingen en inhoud van de mobiliteitsperiode worden vastgesteld om de relevantie en kwaliteit daarvan te waarborgen. Deze overeenkomst kan ook dienen als basis voor de erkenning van de in het buitenland doorgebrachte periode door de ontvangende organisatie.
Moderniseringsagenda voor het hoger onderwijs	Strategie van de Europese Commissie die ten doel heeft hervormingen in de lidstaten te ondersteunen en bij te dragen aan de verwezenlijking van de Europa 2020doelstellingen op het gebied van hoger onderwijs. Volgens de nieuwe agenda zijn hervormingen op de volgende kerngebieden vereist: meer afgestudeerden in het hoger onderwijs; verbetering van de kwaliteit en relevantie van de opleiding van leraren en onderzoekers; afgestudeerden de kennis en essentiële overdraagbare competenties meegeven die zij nodig hebben om in hooggekwalificeerde beroepen te slagen; studenten meer kansen bieden om aanvullende vaardigheden te verwerven door in het buitenland te studeren of stage te lopen, alsook bevordering van grensoverschrijdende samenwerking om prestaties in het hoger onderwijs te verbeteren; versterking van de kennisdriehoek tussen onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven en totstandbrenging van doeltreffend bestuur en doeltreffende financieringsmechanismen ter bevordering van excellentie.
MOOC	Een afkorting voor "Massive Open Online Course", een cursus die volledig online wordt geleverd, voor iedereen gratis toegankelijk is zonder toegangskwalificaties of andere beperkingen en vaak een groot aantal deelnemers heeft. De cursussen kunnen persoonlijke componenten bevatten, bijvoorbeeld stimulerende lokale deelnemersbijeenkomsten en formele evaluaties, maar maken meestal gebruik van collegiale toetsing, zelfbeoordeling en geautomatiseerde beoordeling. Er zijn veel varianten van MOOC's, bijvoorbeeld gericht op specifieke sectoren, doelgroepen (bijvoorbeeld gericht op beroepsonderwijs, leerkrachten enzovoort) of onderwijsmethoden. MOOC's die in het kader van Erasmus+ worden gefinancierd, moeten openstaan voor iedereen en zowel de deelname als een certificaat of een bewijs van deelname moeten gratis zijn voor de deelnemers. Houd er rekening mee dat de eis van open toegang voor onderwijsmateriaal ook geldt voor MOOC's en andere volledige cursussen.
Niet-formeel leren	Leren dat plaatsvindt door geplande activiteiten (in termen van leerdoelen en leertijd) met een bepaalde vorm van leerondersteuning, maar dat geen deel uitmaakt van het formele onderwijs- en opleidingsstelsel.
Onderneming	Een onderneming die een economische activiteit uitoefent, ongeacht haar omvang, rechtsvorm of de economische sector waarin zij actief is.
Ontvangende organisatie	In het kader van sommige acties van het Erasmus+programma (met name mobiliteitsacties), de deelnemende organisatie die een of meer deelnemers ontvangt en die een of meer activiteiten van een Erasmus+-project organiseert.
Open coördinatiemethode	Een intergouvernementele methode die een kader biedt voor samenwerking tussen de EU-lidstaten met behulp waarvan hun nationale beleidsmaatregelen kunnen worden gecoördineerd met het oog op de verwezenlijking van bepaalde gemeenschappelijke doelstellingen. In het kader van het programma wordt de open coördinatiemethode toegepast op onderwijs, opleiding en jeugdzaken.
Open leermiddelen	Alle soorten didactisch materiaal (bijvoorbeeld leerboeken, werkbladen, lesplannen, instructievideo's, complete onlinecursussen, educatieve spelletjes) die vrijelijk kunnen worden gebruikt, aangepast en gedeeld. Open leermiddelen worden vrijgegeven onder een open licentie of bevinden zich in het publieke domein (dat wil zeggen dat de auteursrechtelijke bescherming is verstrekken). Gratis materialen die niet door het publiek kunnen worden aangepast en gedeeld zijn geen open leermiddelen.
Open licentie	Wijze waarop houders van auteursrechten (producenten of andere rechthebbenden) het algemene publiek wettelijke toestemming kunnen geven om hun werk vrijelijk te gebruiken; in het kader van de Erasmus+ Open Access Requirement moet de aangevraagde open licentie ten minste gebruik, aanpassing en verspreiding mogelijk maken. De open licentie dient te worden vermeld op het werk zelf of waar het werk wordt verspreid. Onderwijsmateriaal

	met een open licentie wordt open leermiddelen (Open Educational Resources (OER)) genoemd.
Open toegang	Een algemeen concept van het openlijk uitgeven van een bepaald soort materiaal, d.w.z. toegankelijk en bruikbaar voor de grootst mogelijke gebruikersgroep en voor een zo groot mogelijk aantal use cases. Erasmus+ heeft een eis van open toegang voor leermiddelen en moedigt open toegang van onderzoeksresultaten en gegevens aan.
Oproep tot het indienen van voorstellen	Door of namens de Commissie bekendgemaakte uitnodiging om binnen een vastgestelde termijn een voorstel voor een actie in te dienen in overeenstemming met de nagestreefde doelstellingen en met inachtneming van de vereiste voorwaarden. Oproepen tot het indienen van voorstellen worden bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie (C-reeks) en/of op de desbetreffende websites van de Commissie, het nationaal agentschap of het Uitvoerend Agentschap.
Orgaan met winst oogmerk dat zich inzet voor maatschappelijk verantwoord ondernemen	Een particuliere onderneming die a) haar bedrijfsactiviteiten verricht in overeenstemming met ethische normen en/of b) naast haar bedrijfsactiviteiten bepaalde acties met maatschappelijk belang verricht.
Organisatie voor volwassenenonderwijs	Publieke of particuliere organisatie die actief is op het gebied van niet-beroepsgericht volwassenenonderwijs
Overmacht	Een onvoorspelbare en uitzonderlijke situatie of gebeurtenis die plaatsvindt buiten de wil van de deelnemer om en niet te wijten is aan een fout of nalatigheid van de deelnemer.
Partner(organisatie)	Een deelnemende organisatie die bij het project betrokken is, maar die niet de rol van aanvrager vervult.
Partnerlanden	De landen die niet ten volle deelnemen aan het Erasmus+programma, maar die als partner of aanvrager bij bepaalde programma-acties betrokken kunnen zijn. De lijst met Erasmus+-partnerlanden staat in deel A van deze gids onder "Wie kan deelnemen aan het Erasmus+-programma?".
Partnerschap	Een overeenkomst tussen een groep deelnemende organisaties in verscheidene programmalanden om gezamenlijke Europese activiteiten op het gebied van onderwijs, opleiding, jeugd en sport te ontplooiën of een formeel of informeel netwerk op een relevant terrein op te zetten, zoals gezamenlijke leerprojecten voor leerlingen en hun leerkrachten in de vorm van klassenuitwisseling en individuele langdurige mobiliteit, intensieve hogeronderwijsprogramma's en samenwerking tussen regionale en lokale overheden ter bevordering van interregionale samenwerking, waaronder grensoverschrijdende samenwerking; om de kwaliteit van het partnerschap te verbeteren, kan de deelname worden uitgebreid tot instellingen en/of organisaties uit partnerlanden.
Personeel	Personen die beroepsmatig of op vrijwillige basis betrokken zijn bij onderwijs, opleiding of niet-formeel leren voor jongeren; hieronder kan worden verstaan professoren, leerkrachten, opleiders, schoolleiders, jeugdwerkers en nietonderwijzend personeel..
Personen met specifieke behoeften	Mogelijke deelnemers die in een zodanige lichamelijke, geestelijke of gezondheidstoestand verkeren dat zij zonder extra financiële steun niet aan het project of de mobiliteitsactiviteit zouden kunnen deelnemen.
Programmalanden	EU-landen en niet-EU-landen waar een nationaal agentschap is gevestigd en die ten volle aan het Erasmus+programma deelnemen. De lijst met Erasmus+programmalanden staat in deel A van deze gids onder "Wie kan deelnemen aan het Erasmus+-programma?".
Project	Een samenhangende reeks activiteiten om vastgestelde doelstellingen en resultaten te verwezenlijken.
School	Een instelling die algemeen, beroeps- of technisch onderwijs verzorgt op eender welk niveau van peuter- en kleuteronderwijs tot hoger secundair onderwijs. Zie de lijst met soorten instellingen die in elk land als scholen worden aangemerkt. Neem voor meer informatie contact op met het nationaal agentschap in het betrokken land.
Schrijffout	Onopzettelijke kleine vergissing of onoplettendheid in een document waardoor de betekenis verandert, zoals een tikfout of de onopzettelijke toevoeging of weglating van een woord, uitdrukking of cijfer.
Sociale onderneming	Een onderneming, ongeacht haar rechtsvorm, die niet is genoteerd op een gereguleerde markt zoals gedefinieerd in punt 14 van artikel 4, lid 1, van Richtlijn 2004/39/EG en die: 1) overeenkomstig haar oprichtingsakte, statuten of enig ander statutair document waarbij zij wordt opgericht, als hoofddoel heeft het realiseren van meetbare positieve sociale effecten en niet het genereren van winst voor de eigenaren, leden en aandeelhouders, en die: a) innovatieve goederen of diensten met een grote maatschappelijke opbrengst levert en/of b) een innovatieve productiemethode voor haar goederen of diensten gebruikt die haar sociale doelstelling belichaamt; 2) haar winst herinvesteert om in eerste instantie haar hoofddoel te realiseren en over vooraf bepaalde procedures en regels beschikt voor alle omstandigheden waarin winst wordt uitgekeerd aan aandeelhouders en eigenaars, om ervoor te zorgen dat door uitkering van winst de primaire doelstelling niet wordt ondergraven; 3) op zakelijke, controleerbare en transparante wijze wordt beheerd, in het bijzonder door participatie van de werknemers, afnemers en/of belanghebbenden bij de bedrijfsactiviteiten.
Stage	Een verblijf bij een onderneming of organisatie in een ander land met het doel specifieke competenties te verwerven waar de arbeidsmarkt om vraagt, werkervaring te verkrijgen en meer inzicht te krijgen in de economische en sociale achtergronden van het betrokken land.

Studiemobiliteit	Een in het buitenland doorgebrachte studieperiode met het doel een volledige graad of certificaat te behalen in een of meer landen van bestemming.
Studieprogramma's van één cyclus	Geïntegreerde programma's/programma's van lange duur die uitzicht geven op een diploma van de eerste of tweede cyclus en in sommige landen nog steeds beter kunnen worden omschreven aan de hand van de duur in jaren dan aan de hand van studiepunten. In de meeste van deze landen vinden de programma's buiten het Bologna-programma voor de eerste cyclus plaats op het gebied van geneeskunde, tandheelkunde, diergeneeskunde, verpleging en verloskunde en in de meeste gevallen neemt 1-8 % van de studentenpopulatie eraan deel. Geïntegreerde programma's die toegang geven tot een gereguleerd beroep hebben doorgaans een omvang van 300-360 ECTSstudiepunten/vijf tot zes jaar, afhankelijk van het gereguleerde beroep in kwestie.
Studiepunt	Een reeks geëvalueerde leerresultaten die met het oog op een kwalificatie geaccumuleerd kunnen worden of naar andere leerprogramma's of kwalificaties overgedragen kunnen worden.
Studiepuntenmobiliteit	Een beperkte studie- of stageperiode die in het buitenland wordt doorgebracht in het kader van een lopende studie aan een instelling in het thuisland met het doel studiepunten te verzamelen. Na de mobiliteitsfase keren de studenten terug naar de instelling in het thuisland om hun studie te voltooien.
Transnationaal	Betrekking hebbend op een actie waarbij ten minste twee programmalanden betrokken zijn, tenzij anders aangegeven.
Transversale (zachte; sociale) vaardigheden	Omvatten het vermogen om kritisch te denken, nieuwsgierig en creatief te zijn, initiatief te nemen, problemen op te lossen en samen te werken, efficiënt te communiceren in een multiculturele en interdisciplinaire omgeving, zich aan te passen aan de context, en om te gaan met stress en onzekerheid; deze vaardigheden maken deel uit van de kerncompetenties.
Uitzendende organisatie	In het kader van sommige acties van het Erasmus+programma (met name mobiliteitsacties) de deelnemende organisatie die een of meer deelnemers uitzendt voor een activiteit van een Erasmus+-project.
Validering van niet-formeel en informeel leren	Een procedure van bevestiging door een erkende instantie dat iemand leerresultaten heeft verworven die beantwoorden aan een toepasselijke norm; zij bestaat uit vier fasen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ identificatie — door middel van een gesprek — van relevante ervaringen van een persoon; ▪ documentatie om de ervaringen van de betrokkene zichtbaar te maken; ▪ een formele beoordeling van deze ervaringen; en certificatie van de resultaten van de beoordeling, die kan leiden tot een gedeeltelijke of volledige kwalificatie.
Vestigingsplaats (gevestigd in)	Het feit dat een organisatie of orgaan voldoet aan bepaalde nationale voorwaarden (registratie, verklaring, bekendmaking enzovoort) en daardoor formeel kan worden erkend door de nationale autoriteit waaronder de organisatie of het orgaan ressorteert. Voor een informele groep jongeren wordt de wettige verblijfplaats van de wettelijke vertegenwoordiger daarmee gelijkgesteld om voor een Erasmus+-subsidie in aanmerking te kunnen worden genomen.
Virtuele mobiliteit	Een reeks door informatie- en communicatietechnologie ondersteunde activiteiten, waaronder e-learning, die gericht zijn op het opdoen of vergemakkelijken van ervaringen met internationale samenwerking op het gebied van onderwijs, opleiding of leren.
Volwassenenonderwijs	Alle vormen van niet-beroepsgericht onderwijs van formele, niet-formele of informele aard voor volwassenen (voor permanente beroepsopleiding zie "Beroepsopleiding en opleiding").
Vorbereidend bezoek	Planningsbezoek aan het land van de ontvangende organisatie(s) voorafgaand aan jongerenuitwisselingen in mobiliteitsprojecten voor jongeren en ErasmusPro-activiteiten in mobiliteitsprojecten voor lerenden in beroepsopleiding en -opleiding. Het doel van het voorbereidende bezoek is activiteiten van hoge kwaliteit te waarborgen door administratieve regelingen te vergemakkelijken en voor te bereiden, vertrouwen en begrip op te bouwen en een solide partnerschap tussen de betrokken organisaties tot stand te brengen. Bij jongerenmobiliteitsprojecten kunnen deelnemende jongeren bij het bezoek worden betrokken om hen ten volle aan het projectontwerp te laten meewerken.
Youthpass	Het Europese instrument ter bevordering van de erkenning van de leerresultaten van jongeren en jeugdwerkers die deelnemen aan projecten die steun ontvangen uit hoofde van het Erasmus+-programma. Youthpass bestaat uit: a) certificaten die verkrijgbaar zijn voor deelnemers aan verscheidene programma-acties; en b) een duidelijk omlijnd proces ter ondersteuning van jongeren, jeugdwerkers en jeugdorganisaties om zich te bezinnen over de leerresultaten van een Erasmus+-project op het gebied van jeugdzaken en niet-formeel leren. Youthpass is tevens onderdeel van de ruimere strategie van de Europese Commissie ter bevordering van de erkenning van niet-formeel en informeel leren alsook van jeugdwerk in Europa en daarbuiten

BIJLAGE IV - NUTTIGE VERWIJZINGEN EN CONTACTGEGEVENS

NUTTIGE VERWIJZINGEN

Titel	Link
Analyse van onderwijs (met inbegrip van opvang en onderwijs voor jonge kinderen, scholen, jeugdzaken en hoger onderwijs en tal van specifieke onderwijsgebieden)	http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/
Analyse van onderwijs en opleiding; bestrijkt alle gebieden	http://www.oecd.org/education/
Analyse van onderwijs en opleiding; bestrijkt alle gebieden	http://www.uis.unesco.org/Pages/default.aspx
Belangrijkste beleidsinitiatieven en resultaten op onderwijs- en opleidingsgebied sinds 2000 - Ontwikkeling van schoolonderwijsbeleid	http://ec.europa.eu/education/policy/school/index_nl.htm
Belangrijkste beleidsinitiatieven en resultaten op onderwijs- en opleidingsgebied sinds 2000 - Hervorming van het hoger onderwijs	http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/index_nl.htm
Belangrijkste Europese documenten inzake jeugdbeleid (inclusief het nieuwe kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken)	http://ec.europa.eu/youth/library/index_en.htm
Benchmarks en indicatoren voor Europa 2020 en ET 2020	http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=Europe_2020_indicators_-_education&oldid=301033
Bibliotheek van belangrijke documenten over sport	http://ec.europa.eu/sport/library/index_en.htm
Digital Youth Work – A guide for developing digital youth work (Digitaal jeugdwerk – Een gids voor het ontwikkelen van digitaal jeugdwerk)	https://publications.europa.eu/nl/publication-detail/-/publication/fbc18822-07cb-11e8-b8f5-01aa75ed71a1
Diplomasupplement	http://ec.europa.eu/education/tools/diploma-supplement_en.htm
ECVET	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_nl.htm http://www.ecvet-secretariat.eu
Een andere kijk op onderwijs investeren in vaardigheden voor betere sociaaleconomische resultaten	http://www.ecvet-secretariat.eu http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/index_nl.htm
Elektronisch platform voor volwassenenonderwijs in Europa (EPALE)	http://ec.europa.eu/epale
EQAVET	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/eqavet_nl.htm
ESCO	https://ec.europa.eu/esco
Europass-homepage	https://europass.cedefop.europa.eu/nl/home
Europese agenda voor volwassenenonderwijs en recente beleidsontwikkelingen	http://ec.europa.eu/education/policy/adult-learning/index_nl.htm
EU-vaardigheidspanorama	http://euskillspace.cedefop.europa.eu/
Handboek over "Improving youth work – your guide to quality development" ("Verbeteren van jeugdwerk – uw gids voor kwaliteitsontwikkeling")	https://publications.europa.eu/s/ga7A

Handboek - The contribution of youth work to preventing marginalisation and violent radicalisation (De bijdrage van jeugdwerk aan het voorkomen van marginalisering en gewelddadige radicalisering)	https://publications.europa.eu/s/gISf
Handleiding voor ECTSgebruikers	http://ec.europa.eu/education/tools/docs/ects-guide_en.pdf
Het Communiqué van Brugge over intensievere Europese samenwerking inzake beroepsonderwijs en opleiding voor de periode 2011-2020	http://ec.europa.eu/education/brugecomm/
Het vlaggenschipinitiatief Jeugd in beweging	http://europa.eu/youthonthemove/index_en.htm
Indicatoren en benchmarks Officiële documentatie	http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/indicators-benchmarks_nl.htm
Indicatoren en benchmarks Onderwijsmonitor	http://ec.europa.eu/education/tools/et-monitor_en.htm
Model van diplomasupplement	http://ec.europa.eu/education/tools/diploma-supplement_en.htm
Naar een opener onderwijs: innovatief onderwijzen en leren voor iedereen met nieuwe technologie en open leermiddelen, COM(2013) 654 final	http://ec.europa.eu/education/newtech/
Normalisatie-initiatief – Een strategische visie voor Europese normen: de duurzame groei van de Europese economie tussen nu en 2020 bevorderen en versnellen	http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2011/NL/1-2011-311-NL-F1-1.Pdf
Ondernemerschapsonderwijs: een gids voor docenten	http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/7465/attachments/1/translations/en/renditions/native&usg=AFQjCNEAZENuwg06uXIDQR_CK8zmSko5Lw&sig2=kjtnBVqQOeVNEhNWeBUSrw&cad=rja
Ondersteuning van groei en werkgelegenheid een agenda voor de modernisering van de Europese hogeronderwijssystemen	http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0567:FIN:NL:PDF
Het Communiqué van Brugge over intensievere Europese samenwerking inzake beroepsonderwijs en opleiding voor de periode 2011-2020	http://ec.europa.eu/education/brugecomm/
Platform voor Erasmus+- projectresultaten	http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/
Towards Greater Cooperation and Coherence in Entrepreneurship Education (Naar meer samenwerking en samenhang in ondernemerschapsonderwijs)	http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/9269/attachments/1/translations/en/renditions/native
Youthpass homepage	https://www.youthpass.eu/

CONTACTGEGEVENS

Europese Commissie - Directoraat-generaal Onderwijs , Jongerezaken, Sport en Cultuur (DG EAC)

<http://ec.europa.eu/erasmus-plus>

Europese Commissie - Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur (EACEA)

http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php

Nationale agentschappen

http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_en